

16- H

legem iudicabit
ca. Non er
sunt ap
cabr
u

-C. z.

Observatur. pcep
tur. Nomen
tur inter
Capit
af
on

T

tamquam me.
oia que dr
q; spūal
cncv
a

rum isrl: quasi
que fient. Est
ntem hō
t quōd
ope
d

remittendo per
se dimitte
tiam d

Nota V rant
d3 uo

uoluntate illi
et iudei et
cesserunt
simul
nt

T

uenens a cerbi
ammodo m
uenenim
loque
fuc

...umcisione car
ex uichnis
... ad uenti
... omis
... obser

libile erat langu
A q̄s̄ opatur

T
de

tozem pfidem i
uum ipofuit
uit
ore
tem
r

sum. ut suam

p illum. 7 m

ad peniter

¶ Just' e' q'

pm

h

¶

abile e place do.
habuisse habra
p si opibus
e suis opib
ai pub
p

gē. Vī. aē. s. gen
legē. credent
iustificat
dem. 7 f
pro
re

ut lateat quo usq;
pinnit. Ita et il
iusticiam fidi
tebat ibi
q̄x̄q̄
tismi

in puto potius
¶ A rectori causan
omnium a
P er fidem
ē oīū
Nā
Fr

q̄s in semine ei be
iudeo forma est
ho q̄ ex lege
s. et ei ge
habzabe
m.
nt

Libati autē a peccā -
cist. 7

.C. 7.
...m. n̄ p̄ h̄ dico ut
...a s̄p̄e
...za.

uſa. quia p̄turbationes nouit pue
 nire ad gaudia regni. Benigna est.
 i. ualde bona. quia nō ſolum non
 reddit malum p̄ malo. ſed inſup
 bonum p̄ malo. cibando inimicū
 ⁊ potando. Caritas non emulatur.
 Sup̄ius ait. Emulamini c̄riſmata me
 liora. i. imitamini. ſtudetote. p̄ſeq̄m
 ni. ibi accipitur in bono. H̄ aut̄ in
 malo. Non emulatur dicit. i. nulli
 inuidet. aliena felicitate nō torque
 tur. Nam agit p̄p̄am. i. nō agit
 aliqd̄ p̄ ſe. quicqd̄ ext̄ rectitudi
 nem fit. q̄ prauū p̄p̄am dicit pot̄
 ad ūbiali. Non inflat. i. n̄ extolli
 tur. ⁊ inſupbiam nō erigit. Non
 ē ambicioſa. Ambire ē deſidare.
 Et om̄is qui caritate ē plenus.
 non deſiduum habet̄ poteſtate.
 ſup̄ alios ex̄cere. quia maior ce
 tis non uult apparere. Non que
 rit que ſua ſ. i. quod ſ ſollū
 utile ē. Seu q̄muis t̄ certe quia
 paciens ē. nō querit que ſua ſ.
 i. uindictam. quia inimicis talio
 nē non reddit. Queſti orit̄ in h̄
 loco. Cum iohes dicat. d̄s caritas
 ē. quare ap̄t̄s d̄c. caritas non
 querit que ſua ſ. Que t̄p̄lic̄
 intelligi poſſūt. Alit̄ enim intel
 ligenda ē h̄aritas ſcd̄m iohis
 ūba. alit̄ ſcd̄m pauli. Caritas ſe
 cundum iohem ip̄e d̄s intelligit̄.
 qui caritatem infundit in cordib̄
 fidelium. iuxta qd̄ paul̄. ait. Cari

tas d̄i ditata ē in cordib̄
 ſp̄m ſc̄m qui datus ē nob̄
 paulum uero. p̄ caritate in
 homo caritate h̄ns. que nō qu
 ſolummodo que ſua ſunt. ⁊ que
 ſibi utile ē. ſed qd̄ alijs. Vt
 ip̄e d̄s. qui caritas ē non querit
 que ſua ſunt. q̄ ueniens in mun
 dum p̄ incarnationis miſtium. nō
 queſiuit que ſua erant. Quid erat
 ſuū. ut ab om̄i creatura adoraret̄.
 gl̄ificaret̄. ueniretur. ſic d̄s ⁊ crea
 tor om̄ium. S; iſte nō queſiuit iſta
 que ſua erant. ⁊ ſibi competebat̄.
 quia nō queſiuit honore nō re
 gnum. non amore ab hominib̄. S;
 que erant latronū. homicidarum.
 atq; maleficor̄ hominum. ſp̄ita
 uidelicet. colaphos. alapas. irriſiones.
 ūba. crucem ⁊ mortem. Et ſic ip̄e
 non queſiuit que ſua erant. ita
 nos non debem̄ querere n̄ra. ſed
 que alior̄. Non irritat̄. i. ⁊ ſi leſa
 fuit. nō puocat̄ ad iracundiam ſi
 ue furore. Nec cogitat̄ ad uindictā.
 ut malum p̄ malo reddat. Non
 cogitat̄ malū. i. nō ſolū nō facit.
 ſ; nec cogitat̄. ut aliū noceat. Nō
 gaudet ſup̄ iniquitate. ſed poti⁹ tr̄ſtat̄
 cum uidit queh̄b; p̄ aliqd̄ ſcelus
 ruere. Congaudet aut̄ uirtuti. i.
 opib̄ iuſticie. ⁊ illi qui i uirtute
 ⁊ non fictē fidel̄ eſt. Om̄ia ſuffert
 ſ. aduſa patient̄. Om̄ia credit.
 que continet̄ in ueteri teſtamento

qui p[ro]mittunt a d[omi]no electis
 in futuro uia credit. e[st]. O[mn]ia sp[irit]u
 o[mn]ia sp[irit]u. quia nisi credit. n[on]
 habet. Siquide[m] spes e[st]. expectatio
 futuror[um] bonor[um]. O[mn]ia. s. adu[er]sa susti
 net. Caritas nunq[ua]m excidit. i. ab
 homine se h[ab]et. nunq[ua]m labit[ur] nu
 q[ua]m cadit. Sicut p[ro]ph[et]ie euacuabunt[ur].
 P[ro]ph[et]ia e[st] que de futuro loquit[ur]. Quod
 cum uenit. n[on] erit iam necesse ut
 p[ro]phetetur. Sonatur unum ex[em]plu[m]
 p[ro] omib[us]. p[ro]ph[et]at x[rist]us ad iudiciu[m]
 uentus. Co[m]m[un]e. n[on] erit ne
 cesse ut hec p[ro]ph[et]ia recitet[ur] ampli[us].
 Sic de ceteris intelligendu[m]. Sicut lin
 gue cessabunt q[ua]m sic ante turrim
 babel una erat lingua hebraica. sic
 quidam doctores putant. exple
 to iudicio. ip[s]a remaneb[it] una. Re
 uia in multis linguis uarietas
 est. ubi e[st] uarietas. ibi dissen
 sio. In sc[ilicet] regno. n[on] erit dissen
 sio. Ergo nec linguarum uarietas.
 Sicut scientia destruet[ur]. Presens sci
 entia que ex parte mundi habet[ur].
 cum plenitudo scientie uenit. eo
 quod sit imperfecta destruet[ur]. i. in
 meli[us] co[m]mutabit[ur]. Ex parte enim
 cognoscent[ur]. n[on] ex toto. i. de d[omi]no. i. de
 u[er]itate sc[ilicet]. Et ex parte pro
 phetam[ur]. quia quod ex parte sum[us].
 etia[m] ex parte p[re]dicam[ur]. Cum aut[em]
 uenit q[ua]d p[er]fectu[m] e[st]. i. q[ua]d totu[m] est
 i. integru[m] q[ua]no reuelata facie. ip[s]m
 d[omi]n[u]m contemplant[ur] electi sicut e[st].
 quasi exinanuet[ur] i. ad nichilabitur

q[ua]d ex parte est. sic ait ap[osto]l[us]. Km[en]i
 filij d[omi]ni sum[us]. i. n[on] d[omi]ni apparuit q[ua]d
 erimus. Scimus aut[em] quia cu[m] appa
 ruit similes ei erimus. q[ua]m uidebim[us]
 cu[m] scienti e[st]. Cum e[ss]et paruul[us]. loque
 bar ut paruul[us]. Comparatione dat
 naturam incrementi. i. adhib[et] exem
 plum humanu[m] quo ostendat sci
 entiam q[ua]m habem[us] in p[re]senti e[ss]e
 quasi infantiam. Et futura. q[ua]m ui
 rile robor q[ua]d habituru[m] sit p[er]fec
 tam habundantia. Cu[m] e[ss]et in q[ua]d
 paruul[us]. loq[ua]r ut paruul[us]. balbu
 ciedo. i. imperfecta u[er]ba p[ro]m[itt]endo. Sapientia u[er]o
 paruul[us]. leuia. s. i. in conuenien
 tia. Cogitabam ut paruul[us]. de io
 cis. s. i. in u[er]ba habilib[us]. Quo fact[us]
 sum uir. i. cepi sapere p[er]fecti[us]. eua
 cuam. i. contempsi. que erant
 paruuli. Quia que antea expe
 tebam. aborere cepi. In hac g[ra]t
 uita. paruuli sum[us] ad compara
 tionem future uite. quia sic uita
 hec imperfecta est ita i. scientia.
 Videm[us] u[er]o p[er] spec[ul]um in enigmate.
 tunc aut[em] facie ad facie. ad hoc
 contendit p[ro]missa comparatio.
 Sicuti quis uidet p[er] spec[ul]um uul
 tum suu[m]. i. inde discedens obli
 uiscit qual[iter] fuit. sic i. nos de d[omi]no
 i. uita futura parum quod p[er]
 spec[ul]um. Et hoc in enigmate. i.
 in obscuritate. quia cum sum[us]
 in carne. ea que sola sp[irit]ualia s[unt]
 ad liquidu[m] cape nequim[us]. Te
 aut[em]. i. in futuro. facie ad facie

1. presentes. presente dñm uidebim? Ne
 cognosco ex parte. s. dñm. Tūc autē co
 gnoscam ex toto sic i cognit' sum in
 a dō. qui ext' i unius totum me no
 uit. Et sciendum. quia nō semp sic
 p ea qualitate ponitur. Alio enim
 cognoscimur a dō. i alio cognoscem'
 illū. quia ille cognoscit cuncta ut
 d's. nos cognoscem' illū. ut creatura
 p eius donū. Veruntam sic ille no
 uit nos ex toto. sic i nos ex toto nō.
 cognoscem' illū. Ille cognoscit nō i dñm
 dec; nos cognoscemus illum ut
 glificata creature conueniet. Ne
 autē manent. fides. spes. caritas
 ta hec. he tres uirtutes modo uic
 te s inuicem. ita in hui' uite
 t'ra collocantur. ut una sine alia
 ee nō possit. Q' enī credit in dñm
 i sp'at que pmittunt se pceptū.
 i quo magis sp'at. eo magis cre
 dit. in illum. i dō hab; caritatē
 qua diligit. illum i pximū. ea
 enī que ee credim'. i nō pmissa
 nos acceptos sp'am'. his uero
 delectati. amplius in caritate
 feruimus. Facit enim crete non
 possumus. nisi ea que pmissa s
 sp'em'. Nec potimus sustine pmissa.
 si desit fidei fidelitas firma.
 Nec aderit fructus spei. i stabilitas
 fidi. nisi sint pfecta caritas x
 in nob. que i fidem ut pcedat.
 adiuuet. i sp'e spectatione cor
 roboret. Maior autē his. s. uita

abus. fide uidet ac sp'e
 Nec mirum. fili' d'i caritate
 lectione. i nō uis m'it' homo
 ctus ē redemptio mundi. q' d'
 lex nō tradidit semetipsū p nos
 obtōne. i hostia dō in odore suau
 uitatis. f hanc d's pat' misit eun
 dem filium suum in mundū. hanc
 sp's sēs in fundit cordib' electorū.
 fides nāq; ē q' dñm t'itate h're
 in psonis. i unitatē in subia cre
 dimus. mistia q' incarnationis
 filij d'i. Spes ē expectacio futu
 roz bonoz que nec dum aspe
 ximus. nec consecuta in re su
 mus. Caritas ē. qua dñm pro
 ximūq; diligim'. Cum
 dñm in quo sunt p'ma que p'olan
 tur facie ad facie uident. nil re
 manebit quod de futuris credat.
 aut ultra sp'ent. Diligent uero
 p caritatē datore bonoz o'ium.
 diligenti omēm pximum gau
 dentes de ill. sic i de se ipi. Nō
 ē caritas maior ē fide ac spe q'
 ill' cessantib' ac deficientib' ipa i
 p'senti scō cum ipis ē. ipa sola
 in etnum p'seuerab'. ipa sola pdu
 cet nos ad xp'm. ipa sola fruet'
 gaudio sempit'no. i p'sentissimo
 uultu opis d'i. S E R M O N I U S
 T R A C T A T I O S U P I O R I U M. Jam q't
 i quā sit caritas. nō pedum
 ua s; mox. ap'lo docente disca
 mus. Si linguis inq'd hominū

loquuntur magis recta. Dominum
 magis inanis. inanem facundiam
 quod dominum significat de
 de quod quecque uolunt
 uitate quidem atque eloquentiam ui
 uent. Sed quia uis ornate copioseque
 differant. tamen si docendi officium uan
 tatem placendi magis quam consulen
 di caritatem suscipiant. non ut alios
 doceant. sed ut se doctos ostendant.
 nec perfectum sed plausum a suis audi
 toribus querant. si totam conscientiam
 diligentiam transferant maledicaces
 ad linguam. et studiosi eloquentiam ue
 lunt curare quam uitam. si super
 ho uane loquacitatis elati.
 dicta sua magis cupiant
 laudari quam fieri. nec sint de scita
 te operis. sed de sermonis elugubra
 ta. uenustate solliciti. Numquid non
 tales merito etiam sonanti aut ti
 menti cimbalo comparantur. qui
 in modum tinnentis etiam tibi
 bali per clara quecque magis appetunt
 sonare quam facere. Nec erubescunt.
 a se ipsis. alio uiuendo quam predicant
 discrepare. qui ut quo quam turpitu
 dine sue conuersionis obnubilent.
 honesta predicare non cessant. Non
 ut auditores sui eorum predicatione
 perficiant. sed ut ipsi uideantur cura
 re qui predicant. Sed uideamus que
 his adnectat apostolus. Si habuero in
 quid prophetiam. et nouum misterium omnia
 et cetera. Non ad hoc dico ita quod aliquis

bona sine caritate habere aliqui non possunt.
 sed quia nichil profunt habere ea si ca
 ritate defecerit. Ipsa autem et hic neces
 saria erunt omnia bona summum bonum.
 caritatem habere profunt. Et ibi eis
 etiam perfecte permanebit. cum omnes perse
 uerantes in se ad uisionem dei perdu
 xerunt. Secum prophetia et misteriorum omnium
 notitia et scientia. nec non ipsa
 fides et cetera talia que non perfectioni fi
 delium. sed fragilitati necessaria
 iudicantur. In illa perfectione sanctorum
 quo in caritate iudicata tendunt.
 peruenientibus necessaria esse non pote
 runt. cum illi incomparabili me
 liora ac perfectiora successerint quod
 nec prophetia ibi operetur. cum ad illud
 quod futurum promittebat imple
 ta perduxerit. nec scientia que ue
 lud lucerna quedam in huius seculi noc
 te fideles illuminat. cum in illius uite
 die perpetuo sol unius effulserit.
 nec misteriorum notitia aut ipsa fides
 necessaria erit. quoniam ad ea que per
 misterium significabantur et credebantur
 ex fide. perfectio xana peruenit.
 Caritas uero hic quidem necessaria est.
 que nos separat a diabolo. proficiat
 a peccato. reconciliat deo. sed ibi
 perfecta erit cum perfectos deo a quo
 est eis donata coniunxerit. Ad huc
 apostolus laudem diuine caritatis am
 plificans adiungit inquit. Si
 distribuo in cibos pauperum omnes
 facultates meas. et si tradidero corpus

min ita ut anleam. caritate autē
 non habuio. nichil michi p̄deat. Nec
 in m̄to. Si enim nō quid sed p̄p̄t q̄d
 facim? in illa ultima examinatioē.
 querendū ē helemosine ut traditio
 corpis in morte. quid p̄derunt h̄nti
 bus caritatem. Ip̄a ergo habenda
 est. ip̄a sectanda. sine qua nec hele-
 mosine. nec mortificatio. siue occi-
 sio corpis. nec illa om̄ia sup̄i dicta.
 ut alia que uis bona p̄ducunt
 aliquos ad salutē. t̄ quelib; actio
 bona t̄ passio si ex fide qua p̄ di-
 lectionē opatur non exacer. nō
 p̄dēē non poter. Qua p̄p̄t nichil
 eis p̄ci dampnabit remanē pot̄t.
 nec de erit boni quib; caritas oīs
 iniquamā mundatio. t̄ bonoꝝ
 om̄iū mat̄ affiūt. Quāqdē si ca-
 ritas paciens ē. benigna ē. si nō
 emulatur. nō agit p̄p̄t. nō in-
 flat nō est ambiciosa. nō querit
 que sua s̄. si oīa suffert. oīa credit.
 oīa sp̄at. om̄ia sustinet. eis inq̄b;
 fuit. oīa ista que h̄t imp̄at. Et
 quid illis eē potest in hac uita
 p̄fecti. qui tantis habundant
 caritate in se regnante uirtutibus.
 Inde q̄no uidemus aliq̄s pacien-
 tie mole fundatos. in concussū
 pectus sauentib; mat̄ opponē. ha-
 bundantia scē benignitatis locu
 pleratos. bonū suū uelle ē oīb;
 h̄re cōmune. nō aliquib; ardē i
 uide facib; quosq; nō agē p̄p̄am.

sed simplicit̄ cum om̄i
 puritas exhi. nullo fa
 uauitatis inflari. nich; eoz
 aliena emine cupiditatis an
 que sua sunt pie cōmunione
 no non querere. nulli malū q̄b; lib;
 irrita in uiris cogitare n̄ sup̄ a
 licuū iniquitate. sed de uitate gaude.
 os inq̄tos t̄ inq̄tuidines fundata
 am̄ t̄nquillitate sufferre. p̄ hanc
 uitā diuante penas cōminatas
 corde nō metuendo. p̄missa p̄ma
 sp̄are gaudendo. reuelationē filioꝝ
 filioꝝ d̄i desiderare fortit̄ sustinēdo.
 Q̄no ḡ uidemus ista t̄ his similia
 bona aliquos posse. nouim; non
 eos magnitudine uirtutis sue posse
 q̄d uolunt ardent; t̄ faciunt. sed
 beneficio illi caritatis que nō ē
 ex nob;. sed diffusa est in cordib;
 nr̄is p̄ sp̄m sc̄m qui dat; ē nob;.

Sectamini caritatē. i. p̄sequimini.
 Hoc ūbum cōtinuationē rei si-
 gnificat sic t̄ibi. hospitalitatē
 sectantes. Emulamini sp̄ualia.
 s. dona. i. imitamini. Studetote
 inquirere dona sp̄ualia. que p̄
 sp̄m sc̄m dant; ut uirtutes op̄em
 in linguis loquendo. demones eici-
 endo. sed magis emulamini t̄ di-
 ligite ut p̄phetis. i. ut ap̄te p̄phis
 oēs q; libros noui t̄ uetis testa-
 m̄ti exponatis. hoc qui agit.
 p̄pha est. Quā p̄ caritatē qua cō-
 sulit cetis. h̄t sp̄m sc̄m qui lo-

xiiii.

Item dicitur in prophetis. Qui loquitur in
 lingua in cognita et peragna. ut in obs-
 curitate sermonis. non hominibus
 loquitur. quia non intelligunt quod ab
 eo dicitur. sed deo qui nouit omnes linguas.
Item dicitur. Nemo enim audit. id est nemo adstantium in-
 telligit que ille loquitur. Spiritus enim
 sanctus loquitur in misteria. id est occulta per
 illum hominem in quo habitat.
 qui peritiam et noticiam ipsius lin-
 gue contulit. Audientes autem qui
 non nouerunt illam linguam. eadem
 misteria latent. Nam qui prophetat a-
 liasque scripturas apto sermone do-
 docet. hominibus loquitur ad hedifi-
 cationem intellectus. quia intelligunt
 que profertur a doctore. ad solutio-
 nem questionum ad discenda ad exorta-
 tionem quia exortatur alios. ut
 desiderium habeant. explanandi et
 possint alijs exponere. et consola-
 tionem quia accipiunt in lingua
 sibi nota. unde alij extolluntur
 in ignota. Et loquitur lingua in cogni-
 ta alijs ut in obscuritate sermo-
 nis. semetipsum hedificat et non
 alios. quia ipse omnium intelligit
 quod loquitur. Et autem prophetat ma-
 nifeste loquens. prophetas explana-
 do. ecclesiam hedificat. id est conuen-
 tum fidelium. Ne dicent uenethi
 in uides nobis in eptola pauli loqui
 linguas. subdit idem apostolus. Volo
 autem uos omnes loqui linguas. id est
 uarijs. sed magis uolo ut prophetas. id est u-
 dicta faceret

septimanarum obscura. in lucem produca-
 tis. apte explanando. Nam maior
 est qui prophetat. id est qui apte docet ex-
 ponendo prophetas. quam qui loquitur
 in linguas. nisi forte interpretet pla-
 no sermone hoc quod loquitur in
 alia lingua. ut ecclesia hedificatio-
 nem accipiat ex eius interpretatione.
 Si interpretari potest ille qui loquitur li-
 guas. non erit minor illo qui expla-
 nat prophetas. quia et ipse similiter eccle-
 siam hedificat. hoc enim maius
 est quod omnibus prodest. Huc autem fratres
 si uenero ad uos linguas loquens.
 quid uobis prodero. id est si loquitur suo
 lingua uobis in cognita. nisi ubi
 loquar aut in reuelatione. id est in
 interpretatione manifestoque sermone.
 aut scientia. aut prophetia. aut doc-
 trina. he. iij. unum significat.
 Tam que sine anima sunt uoce
 dancia siue tibia. siue cithara.
 non distinctionem sonituum dederunt.
 ut secundum accuum aut grauitatem
 uocis sonitus distribuatur. in
 strumtis musicis. hoc dicit quod
 sonitus citare et abie in suauis
 est. nisi distincte personent. Ita
 uox predicatoris siue doctoris.
 nullam utilitatem parat neque
 delectat audientes. si non intel-
 lexint quod loquitur. Et enim sic etia
 uoce de tuba. quis parabit se
 ad bellum. Fuit mos apud ui-
 deos. ut in uicinis insulam clan-

gent tubis. in sollempnitate tabna
 clor. un i festiuitas tubaru appel
 latur sic ait psalm. Bucinate ul
 neomenia tuba. in in signu die sol
 lempnitatis nre. Erat etia mos
 ut imminente bello. tubis bucina
 rent. i erat in sonitu diferentia
 quo ad bellu. i quo mutabat ad
 die festum. Si ergo confuse qs tu
 bas audist. in sonare. ad qd se de
 buisset iparare. qm potat scire.
 Sic doctore lingua in cognita lo
 qnt. aut in obscuro. qm au
 ditoe potit intellige. ac si dicet.
 Si uox tube mcta fuit. utrum
 sollempnitatis uox sit an ad
 bellum. nemo discit. Ita i uos
 si cepitis loqui uariis linguis.
 ignorabit auditores ura pdica
 tione. Vr aut sermo intelligi de
 bet. ut possit ad spuale bellum.
 xpi milites iparare. Eratis in
 aere. i. in aere loqntes. tam mcta
 ut puta gena linguaz s. i. qt
 gena s linguaru. in hoc mudo.
 nich sine uoce. i. sine caridi
 ne auditoris si lingua ei in co
 gnita locuta fuitis. qronis lin
 guas pferatis. q sic qui omb
 ei loqueret no pdeet. sic i uos
 nich pdestis una aud diab
 linguis in cognitis loqntes. In
 quib? linguis nich sine uoce
 est. Et ai illa uox no capitur
 ab ill. qui noticia lingue no
 habent. i. qui noticia lingue no

habent. Iocq. in aere pferatis sermo.
 quia no intelligit. Si g natiem
 autē sine intellectu uocis audire
 ero ei cui loquor barbar? i qui
 loquit in barbar? Vbi gra. Ego
 sum grec? tu es hebreus. Si t loq
 cepo grece. uidebor barbar? Simli
 et te loqntē in hebraice. uidebis barbar?
 d hē. Profero simbolū grece q sic reppi
 scptū. x sū latin? n grece? barbar? t sū.
 I tū si tu greci. sermonis aliqd didici
 ti. x cepis simli loq. qpmū uidebar
 tibi barbarus. ceno te quasi bar
 barū in. Sic i uos qm emulato
 res estis spūi. i. quia studium
 habent spūaliū donoz ad hedi
 ficationē ecclie querite ipa do
 na sps scī hie. ut habundent
 fructificantes alijs. Qui loqntur
 lingua. s. obscura i in cognita.
 oret ū mptet. i. oret dñm. ut det
 illi ueritatem mptandi. ut qd loqr
 in una lingua. possit exponē a
 his in alia. Nam si ore lingua
 s. in cognita. i. obscuritate sermo
 nis sps mē orat. mēs mā sine
 fructu ē. i. uis aie mee. i. ipa aia
 que uiuificat corp pferit ubū.
 Intellect? aut aie mee sine uer
 itate aliq est. qm no intelligo
 que dico. Qd p spm intelliga
 tur aia. ostendit euqllista in qes
 de dño. Inclinato capite emisit
 spm. i. aiam. Manifestū ē
 ignorare animum nrm sine in
 telligētia. i. aia. ut nō intelligat

lingua loquat q̄. p̄. te
 latini homines grece cā
 oblectata sono ūborz. nescientes
 quid dicant. Que cantilena sine
 fructu intelligentie ē. Que enī fruc
 tum h̄re pot̄. qui ignorat que lo
 quatur. Quid ḡ ē. s. in faciendū. t̄ qd
 ē utile ⁊ necessariū. Orabo spū. i. lo
 quar amia. orabo ⁊ m̄te. i. loqr̄ intel
 lectū. quia illa sūt dicenda. que ⁊
 p̄ferant̄ utili. ⁊ intelligant̄ mani
 feste. Secūm si benedixis spū. quis
 supplet locum ydiote. i. si spū scō
 illuminatus benedocūis. ⁊ bene
 locutus fūis audientib⁹ in lingua
 incognita. quis suppleb⁹. siue quis
 ad implebis locum illi⁹ qui te au
 dit ⁊ nō intelligit ūba tua. h̄ ydion
 dr̄ p̄pium. Inde dr̄ h̄idiota p̄pā
 linguam tm̄m sciens in q̄ natus
 ⁊ nutritus ē. Siḡ tal̄ astitit t̄ dū
 aut mistium misse sollempnit̄
 celebras. aut sermonē facis. aut
 etiam b̄ndictionē tribuis. q̄modo
 dicet am̄ s̄r̄ tuā b̄ndictionē. q̄m
 nescis quid dicas. i. cū responde
 bis ūbum confirmatorū qd̄ dr̄
 am̄. cum ille tantum lingue p̄pe
 ritus ignoret. quid tu barbara lin
 gua illis loquaris. Non aderit
 ali⁹ qui p̄ illo sciens quid tu di
 cas. respondeat am̄. i. uerū est
 quod dixisti. t̄ fiat ita. Nescit
 quippe ū sermonis clausula ⁊
 sens⁹ finiatur. ⁊ quid dicas nes
 cit. Tu quidem b̄n̄ gr̄as agis. s.

do in lingua t̄ nota. s. al̄ nō h̄adi
 ficatur qui nescit. quod dicas. ⁊ ne
 dicent corinthi de ap̄to. qd̄ ip̄e nō
 h̄t. i. ūitate linguarū nō uult ut
 nos habeam⁹ subiundē. Gr̄as ago
 do. qd̄ om̄iū ur̄m lingua loquor. Quē
 sunt differentie grece lingue. sic in
 p̄scianū dictis prudens lector inue
 nire pot̄. Om̄is has nouat ap̄t̄s ⁊
 plures alias. In ecclia uolo. v. ūba
 mō sensu loqui. ut ⁊ alios instrua
 q̄. x. ay. ūborz in lingua s. in cogni
 ta alijs t̄ in obscuritate sermonis.
 Simplicit̄ accipe. Malo inq̄ sic. v.
 ūba p̄ferre in conuentu fidelium.
 ut intelligant̄ ab alijs q̄m decē.
 ay. sine p̄fectu aliorz. Valium dic
 paucis ūbis. in ap̄tione sermoīs
 loqui qd̄ os intelligant. q̄m p̄lixā
 oronem h̄re in obscuro. Nolite p̄u
 effici sensib⁹. sūt ē sensu. i. p̄u
 lit̄ agit qui obscuro ⁊ politico
 sermone p̄t̄ iactantiā loq̄ que
 rit. Malicia paruuli estote. i. a
 lien⁹ sitis amalicia uelud s̄ par
 uuli. Sensib⁹ aut̄ p̄fecti estote.
 Sensu p̄fect⁹ ē. qui sic al̄i⁹ uti
 litatē sic suā querit. In alijs lin
 guis ⁊ labijs alijs loqr̄ p̄p̄to h̄uc.
 unum significat qd̄ dic̄ linguis
 ⁊ labijs. hoc in ysaie libro qui
 nē lex appellatur ab ap̄to septū
 ē. ⁊ h̄ p̄ph̄ia s̄r̄ nouo testam̄to
 p̄dicta ē in lege moysi peccan
 tes p̄uarijs modis puniebāt̄
 exp̄cepto d̄ni. Alia linḡ loqr̄

ds in enigmo. quia no p̄cipit peccatores
 occidi. s; ad penitentiā hortatur di-
 cens. penitentiā agite. 7 r̄zō. Ibi
 cōmendabat cūmensionē. in enigmo
 baptisimū. Ite baptizate om̄s gr̄is.
 Ibi sabb̄m. 7 diem dñicū. 7 octū a
 peccis. Ibi sacrificia p̄ccōz. hic corpus
 7 sanguis sui missum. Et nec sic
 exaudier̄ increduli iudi dñm. i. n̄
 obedier̄ illi. ut alr̄ scdm̄ p̄cedentē
 disputationē apli. Die pentecostes
 uenit sp̄s sc̄s sup̄ credentes in iher̄-
 lem 7 cepunt loqui uarijs linḡs.
 p̄ ut sp̄s sc̄s. dabat eloq̄ illis. Ad-
 erant iudei ex om̄i natione que
 sub celo ē. 7 qui p̄destinati erāt
 usq̄ in admiratione crediderunt in
 xpm̄. 7 salui facti s̄. Ceterū ū licet tā
 mira audier̄. nolunt x̄ credē per
 aptos eius linguis loq̄ntes. Lin-
 gue in signū s̄. i. in miraculū s̄ n̄
 fidelib⁹ qui scūt nich̄ dō impossi-
 bile ēē. sed infidelib⁹ qui de dei
 potentia dubitant. Vbi gr̄a. Saul⁹
 loquebat̄ om̄ib⁹ linguis nō p̄
 se. sed p̄t̄ incredulos diuisar̄
 gentium. quos x̄ lucrari. uolebat.
 Ierop̄he autē. i. septuagintā exposi-
 tiones. nō infidelib⁹ s̄ qui non
 audiunt septuagintā. s; fidelib⁹ qui
 diligūt eas. Si ḡ ueniat uniuersa
 eccl̄ia in unum. 7 om̄s linguis
 loq̄nt̄ 7 singli. sua lingua. irret̄
 aut̄ idiote. i. p̄pria lingua con-
 tenta. 7 intrent infideles siue pu-

gan none... quid mirans
 .i. qd in amia 7 infren...
 Et h̄ idō q̄ os loq̄minū contineat
 qd dicitis n̄ intelligunt. Si autē
 om̄s p̄phēt. i. septuagintā uiri nō
 explanēt. intret autē quis infidel
 7 idiota. rustica tm̄ lingua contē-
 tus. Conuincit̄ ab om̄ib⁹. s. infidel
 ēē aut̄ idiota diiudicat̄ ab om̄ib⁹
 qd nisi penitentiā agat dampnād⁹
 sit. Oculta cordis ei⁹ manifesta fiūt.
 i. cogitationes p̄ue 7 uicia q̄ illos
 p̄dicatores putat. latē dū ip̄i dis-
 putant cont̄ uicia manifesta fi-
 unt. ab ip̄o. quia diē in uitate.
 oia ista cognosco in me ēē. Sic re-
 fert b̄t̄s augustin⁹ quodā loco.
 qd aliquo dū faceret sermonē ad
 pplm̄. introuit quidā celest⁹ hō.
 statimq; se non adtendentes sermo
 suus usq; ē contra illius hominis ui-
 cia. Ille autē confidans se pontifi-
 ci a dō reuelatum comūis ē. 7 peni-
 tens salutē obtinuit. Sic iūsta
 sc̄i cesarij arelatensis ep̄i legitur.
 qd sp̄s sc̄s ita sermonē ei⁹ dispo-
 nebat. ut om̄ium conscientias. ū
 bis suis p̄t̄neret. q̄ s̄ eas om̄s
 eius adiutores indiscassent. aut
 p̄manib⁹ h̄ret̄ septas. Et cadens
 in faciem infidelis ille 7 idiota.
 humilians se adorab̄ dñm. p̄nun-
 cians quod uē d̄s i ub̄ sit. qui 7
 conscientiā reuelauit uob. Unus
 quisq; ur̄m psalmū h̄t. de quo deb;

hō. i. expo
 apocalipsin hō. i.
 revelationē a dō sibi in corde ma
 nifestatam. p̄ qm̄ deb; intelligē
 sturnas scripturas. Lingua hō qm̄
 p̄ferat r̄ int̄pretur dicens. Sic dī
 sermo iste in illa lingua. r̄ sic resol
 utur in uia. Sive lingua uidelic;
 ignota quis loquit̄ scdm̄ duos. s.
 fiat illa allocutio aut int̄ tres. i.
 aud qd̄ int̄am ē scdm̄ tres fiat. r̄
 p̄ partes. s. loq̄ntur. non sunt ne
 uideantur ēē am̄tes. si om̄s cepit
 loqui. ut un̄ int̄pretur. i. un̄ sit
 int̄ps qui exponat. r̄ int̄pretet̄ il
 loz linguam obscuram. ut r̄ iō p̄
 cipit loqui p̄ partes ut int̄pres
 possit int̄pretari p̄ singlos. Et est
 sens̄. Inconueniēti unus aut duo.
 r̄ tres loq̄nt̄. nec ip̄i sunt. sed p̄
 partes. ita ut unusq̄sq; loq̄r ab
 ab int̄p̄te manifestari possit ad
 stantib;. Si aut̄ non fuit int̄ps. ta
 ceat. s. doctor. qui hō linguam
 in cogitā. s̄ aut̄ loquat̄ r̄ dō
 orando r̄ legendo. quia ip̄i cūcta
 nota linguaz̄ ūba. Prop̄ he. i. ex
 ploratores duo aut tres dicāt sive
 loq̄nt̄. q̄ in ore duoz; t̄cūm testi
 um stat om̄e ūbū. Ceterū ū. s. p̄ph̄e
 r̄ doctores. sive explanatores. p̄
 p̄hariū diuidiēt. si qd̄ amplius
 aut minus loq̄ necesse sit. r̄ dis
 cernant. r̄ utriū scdm̄ ueritatem
 fidei illi doceant. Qd̄ si alij ser

uenti reuelatū fuit a sp̄i scō. alit̄
 qm̄ ille dicat. aut aliud. p̄or qui lo
 quebat̄ taceat ad horā. Scdm̄ morē
 iudoz; loq̄tur. qui h̄ ordine resi
 debant. Inde dic̄ ap̄ls. Si ille fuit
 reuelatū q̄ sedet in cathedra. alit̄
 qm̄ expositoz; loquat̄. aut alicui
 hoz; qui sedent in subsellis ut in
 p̄uincio. taceat q̄ antea loq̄bat̄.
 Potestis enī om̄s p̄singlos p̄ph̄are. r̄
 ut om̄s discat. r̄ om̄s exortent̄.
 Sic doctores nō equali p̄tia un
 buti s̄. ita r̄ auditores. qd̄a in
 equalitate capacitatis differri
 p̄bantur. loq̄ p̄fecti docti. p̄fec
 tos auditores in sensu doceant.
 minus docti. minus capaces in
 struant. Sic singli poss̄ p̄ph̄are.
 i. doce. ut p̄singlos. ut unus
 post unū loquat̄. r̄ sic p̄ ordine
 p̄dicatio ab om̄ib; expleatur.
 Sp̄s p̄ph̄arum. p̄ph̄is subiectus
 ē. Sp̄s sc̄s qui locut̄ ē p̄ isaia.
 ieremā. r̄ reliq̄s p̄ph̄as uetis testa
 m̄ti. p̄ph̄as q̄ noui testam̄ti sic
 fuer̄ ap̄li. r̄ explanatores p̄ph̄az̄.
 qui p̄ph̄e non in m̄to appellan
 tur. ut om̄ib; sp̄s sc̄s subiectus
 ē qd̄am̄ qm̄ non cogit subito
 in uocē p̄ rumpe. sic maligni
 sp̄s in erguminos r̄ arrepticios.
 sed eoz; potestati t̄buit. qm̄ lo
 q̄nt̄ r̄ qm̄ sileant. Vbi gr̄a. pro
 ph̄a. i. p̄dicatores quilib; uult
 sermonē ad p̄ph̄m̄ face. ueluti

iomm' alicuius pphie libri expo
 ne. ad e' ei sps. ut instruat et loqua
 tur p illum ut cepit loqui. tñ ilico
 ut tetigit librum facit eum eru
 pe. innocem utit freneticum. Et
 bñ idem sps scs qui fuit olim in
 pphis d' ee in explanatorib' illoz.
 qm' alit' nō ualissent explanare
 sps scs ubi. neq' in luce pducere
 obscuritatē illoz. dicit. Si legim'
 plurali numo sps ppharum pphis
 subiecti sunt. necesse ē ut intelli
 gamus p spm dona sps scs. i.
 linguas. uirtutes. electionē demo
 num. sapientiū consiliū. i. r. t. e.
 H' aut' dona. sic s' electi sub dita. ut qno
 uolunt exeat illa. i. qno uolt retineat
 q' occulta. his ubis datur intel
 ligi. qd' hec multa sunt doctores
 sint qui nouunt p spm scm qd' lo
 qui debeant. non tñ ita ab ipō
 spū scō impellant. ut uno. i. qntē
 tate. alij non ualeant. Non enim
 ē dissensionis d's sed pacis. q' d's
 pacem et nō dissensionē docuit.
 qno unus ad uisus altūm. tūmēs
 illo ad huc loquente loq' tēpta
 bant. dissensionē faciebat. et hoc
 do exorabile erat. Sic in omib'
 eccl'is sic. s. et uos doceo. ut un'
 duo t. aut certe tres in conuentu
 doceant. et p partes unius int'
 yterur. et si m'p'et defuit taceat.
 Mulieres in eccl'ia taceant. ne se
 minent errorem. sic eua pma

minent errorem. sic eua pma
 uis. quia mulier
 ē. nō uir de muliere. i. qna
 uir seduct' est. sic et lex dicitur.
 d's p' genesim inquitens sub m'
 potestate eris. An a uob' o chorin
 th' uerbum dei pcessit. s. ad alios.
 Inflabant chorinth' q' exemplo
 illoz. etē g'is inuitate credidisset
 in xpm. et ab illis eēt diffamati.
 iō aut' ap'ts. An a uob' regnum di.
 i. fides x' t' eius euuangel'm pcessit
 ad alias g'is. inflabant et in hoc
 quasi sol' ill' sal' que in x' ē. p pa
 trarchas et pphas fuisse pmissa.
 Et hoc ē qd' dicit. An in uos
 solos puenit uerbum di. Siquis ui
 detur ppha eē. i. sapiens doctor
 et explanator septuag. aut spua
 lis. i. qui spualia cape possit. co
 gnoscat que sc'bo uob' q' dñi s'
 mandata. i. intelligat et approb'
 quia dñi ē mandatu. Pseudo ap'h
 a se ipis et a diab'lo loquebat' ap'ts
 ap'ts aut' paul' et reliq' mandata
 di pferabant. Iōq' his ubis tan
 git illos qui p lucis t'p'alib' et
 desid'is hominum nō diuina s'
 terna docebant. Siquis aut' igno
 rat. s. h' mandata dñi ignorabit
 i. si quis repudiat ut nō appro
 bat hec mandata dñi repudiabit.
 nec approbabit a dño in die iu
 dicij. Itaq' sis m' infide m' in
 fide emulamini. i. studete et

...ne. et etiam si quis
...linguis loqui. non
...an ut habeat inq̄tem.
Omnia aut̄ honeste fiant in uob̄.

1. sine dedecore. **Ad corinthios.**

.XV. C.

Notum uob̄ facio fr̄s.
1. ad memoriā uob̄ reduco
euūḡlium qđ p̄dicauī uob̄. qđ
et accepistis. in quo et stas. p̄ qđ
et saluamini. Fuit ap̄t̄s ap̄d co
rinthios p̄ unum annū. et sex
m̄ses p̄dicans illis euūḡlium. sed
post eius discessum introier̄ in
eos pseudo ap̄t̄i. qui negabant
xp̄m ex uirgine natum. passū.
amortuus suscitātū. negabant
quoq; resurrectionē gen̄alē futu
ram. Idcirco compulsus ap̄t̄s reca
pitulat que illos p̄sens docerat.
V̄ n̄ die. Notū uob̄ facio euūḡliū
qđ accepistis siue suscepistis ame.
et acceptum habuistis. in q̄ et stas.
In una quaq; plebe fidei duo s̄
p̄t̄i p̄fecti. et imp̄fecti. sed hic p̄
fectos alloq̄tur infide. It̄m et
imp̄fectos subiungit. Quia ratio
ne p̄dicauit̄ ub̄ si tenetis nisi
frustra credidistis. Lat̄tura
huius ūfici. m̄n̄ quiddam sensus
uidet̄ h̄re. quia pulc̄us sonat
in greco. Notandumq; in t̄rogan
ue atq; increpatue eē legendū.
Igitur dicat̄ ita. Quid utilitatis
accepistis in hoc quod p̄dicauī

uob̄. si modo decepti a pseudo ap̄t̄is
aliter sustinetis. nisi quia frustra siue
manit̄ credidistis in hoc quod a fide
recessistis. Die ḡ. Quia ratione siue
qua utilitate p̄dicauim ub̄ ubi
fidei. si tenetis. s̄. in alit̄ qm̄ tūc au
distis. nisi qđ frustra credidistis.
An me p̄dicante ad ept̄i estis fidem
sup̄fluam. et nō ueram. nō ē ita.
quia uera uos docui nō falsa. ue
iamq; fidē et credulitatē. Quia
rōne p̄dicauī uob̄. nisi quod frust̄
credidistis. Ignoro. Frustra credit.
qui ab ip̄a fide postmodū recedit.
Iam in seq̄tib̄ exponit. quid p̄di
cauit. Tradidi enī uob̄ in p̄mis.
1. in exordio m̄e p̄dicationis qđ
et accepi. s̄. a x̄ qm̄ xp̄s mortuus ē
sc̄dm̄ sc̄pturas. Sc̄pturas uet̄is te
stam̄ti memorat. que futurā pas
sionē x̄ cec̄nunt. Die enī ysaias.
Sic ouis ad occisionē ducet̄. et sic
agnus nō ap̄it̄ os suum. Et qđ
sepult̄ est. s̄. sc̄dm̄ sc̄pturas. dab̄
in quid p̄pha impios iudos pro
sepultā et diuertē p̄ morte sua.
Et it̄m. Er̄t in quid sepulcrū
eius ḡlosum. Mortuū enī n̄llī
dubiū ē sepulcrum eē. Et quia
surrex̄ t̄cia die sc̄dm̄ sc̄pturas.
uiuificabit nos post duos dies.
et in die t̄cia suscitab̄ nos. Et qđ
uisus cephe. Cephas. sirū ē et
hebreum. Petrus. grecū et lati
num. Licet et̄m locū nō difiniat̄

euglisse ubi appuit tñ credendū ē qd
 ei apparuit. Et op^o hęc. xj. octava uide
 lic: die resurrectionis sue qño cū alijs
 erat thomas. Deinde uis^o ē plusqñ
 qñgentas frīb^o siml. i. credentib^o hoc
 qd uerū ē euglisse nō cōmemorent.
 Exquib^o multa manēt in corpore usq^o
 ad huc. s. quos si uultis introgare potes
 tis. Qdam aut^o dormier^o. i. mortui s.
 Quod iō dic. quia facilius poter^o sus
 citari a xpō de sompno mortui. qm
 a sono suo. de sompno lectuli. Dein
 uis^o ē iacobo. qui spondat in cena
 nō se manducaturū aut bibiturum.
 donec uideret xp̄m a mortuis scitatū.
 Deinde ap̄tis om̄ib^o i in monte ubi
 constituit eos uer^o. i. qño celos petijt.
 Nouissime aut^o om̄i tanq̄ abortiuo.
 uis^o ē i michi. Abortiuus ē q̄ sine
 legitimo tpe nascendi nascit. ext^o
 temp^o uidelicet: extra congruū. aut
 anq̄m debeat nasci. aut post. Julij
 cesar fuit abortiu^o qui post lega
 mum tps cū cesare nat^o ē. secto ma
 tis utō. Sic i ap̄tis abortiuus qdam
 extat. qz post temp^o natus est i
 xpō. quia nō ab illo uocat^o ē cū
 ad huc eē in carne. s. cū iam in dex
 tā patris eēt collocat^o. ille abortiu^o.
 quia sic de uita abortiu^o despāt.
 sic i de uita pauli despabatur.
 a fidelib^o. qño eos p̄sq̄bat. Q̄ utiq^o
 p̄petuā in curris: morte. n̄ ei a. x̄
 fuisse subuentū. Vis^o ē aut^o ei
 de celo p̄ nō parū temp^o ascensio

me. q̄
 get. damascū. i. p̄
 ego sū munim^o ap̄to. uana humi
 litatis hoc dic. sic i math^os qui no
 cat se publicanū. i. i munim^o q̄
 i uocatione. qz ultim^o ē uocat^o ma
 xim^o aut^o labore. dignitate. i. p̄dica
 tione. sic ip̄e in seq̄ntib^o manifestat
 ū dic. habundant^o siq̄dē ill^o oib^o
 laborauit. Grā aut^o dī sum. id qd sū.
 i. qd credo. qd ap̄tis sū. i. p̄dicator
 eugl^o. totū ē dī grā. Et grā eius i
 me uacua nō fuit. s. libum arbi
 trum cōpatus ē grē dī. ip̄a tñ grā
 p̄uenit illū ut uellet. i. subsequita
 ē ut posset implere quod uolebat.
 Et in hoc quia uoluntatē suā uin
 cit uoluntati dī. ideo dign^o remu
 natione. habundant^o aut^o illis
 om̄ib^o laborauit: qz illi solis uidis
 i singlis p̄uincijs p̄dicauer^o. Saul^o
 aut^o i iudeis i gentib^o p̄dicauit.
 pene uniuersum mundū. p̄ amb̄as.
 aut p̄ se. aut p̄ ept̄as suas. Ut i
 in h^o pl^o ill^o laborauit. quia illi ex
 p̄dicatione uictū scdm eugl^o.
 accipiebāt. paul^o n̄ ē usq^o hac po
 testate. sed labore manū suar^o
 uiuebat. Ut plus laborauit. qz
 illi uidis qui habebant scripturas.
 quib^o uicia dāpnabant^o i uirtutes
 dampnabant^o p̄dicauer^o. i. factis
 miraculis facile doctrina suscipie
 bāt illoz. qz illi cognitionē uni^o
 dī habebant. paul^o ū gentib^o uicia

uariisq; multisq; illi iudis pphiam
 de xpo concordabant. que de
 presentabant paulo gentibus nullam
 de xpo pphiam hinc. Non aut ego.
 s. solus laboravi. s. gra dei mee in
 miraculis et auditoribus corda eorum
 tagendo et illustrando ad credendum.
 et in uerbum predicatois ministrando.
 Sive enim ego. sive illi. et apti alij.
 sic predicauimus. s. sic super commemo
 rauimus quod christus mortuus surrexit. ce
 los ascendit et cetera. Inuenimus autem
 et falsi testes dei. id est per deo testimonium
 ferentes in uerbum falsi. quoniam testi
 monium dixerunt aduersus deum. quod sus
 citauit christum. qui non suscitauit. s.
 si mortui non resurgunt. In his lo
 cis syllogismus dialecticus utitur
 apostolus. et uidetur denegare quod con
 firmat. Non enim sunt falsi testes
 apostoli. quia et resurrexerunt et mortui
 resurgent. Et si ita est ut quidam uerbum dicit.
 ad huc estis in peccatis uestris. quia baptiza
 ti in fide mortis et resurrectionis.
 fuistis. ut remissionem acciperetis peccatorum.
 et non credentes christum resurrexisse in
 peccatis suis manebant. quia baptismus
 non prodest nisi in fide. Ergo et quia dor
 mier in christo. id est credentes ex uerbo in
 christum qui iam mortui sunt. perierunt. s.
 si ita est ut uos putatis. benega
 do talia dicit. loquens dialectice.
 Si in hac uita tantum in christo speran
 tes sumus. et non in alia. quae erit post
 resurrectionem. miserabiles sicut

miseriores sumus. omnibus hominibus infidelibus.
 quia illi in hac uita fruuntur. luxuriant.
 crapulantur. inebriantur. letantur et cum ma
 le fecerunt. Nos contra qui in christum cre
 dimus ieiunamus. uigilamus. ab u
 uariis abstinemus. ab illicitis cauemus.
 multa aduersa et incommoda pro christo susti
 nemus. Sed sciamus in hac uita sperant in
 christo credentes se ab ipso mudatos
 a peccatis suis. et in aliam sperant resur
 rectionem beatitudinemque peruenire. et
 sic firmi in hac spe quia iam totum
 illud possideant in re. Ne autem. id est
 in hac etate. in qua sumus. christus re
 surrexit a mortuis primicie dor
 mientium. Primicie dormientium
 dicit christum. quia ipse est caput omnium elec
 torum. ipse primus propria uirtute. et ad
 hoc ut iam non moriatur resurrexerit
 a mortuis. Quin quidem per unum
 hominem adam mors aie et corporis
 uenit. et per unum hominem christum
 resurrectio. mortuorum bonorum
 malorumque. Unusquisque autem in suo
 ordine. Ne dicent illi. et forsitan
 dicebant. quare iusti qui ante
 christum mortui sunt. ante eum
 non surrexerunt. Quia per cuius
 uirtutem quidam illorum surrexerunt.
 et omnes homines resurrecturi
 sunt. Primicie debuit esse dor
 mientium. id est primus debuit resurre
 xisse et fecit. deinde omnes in suo ordine.
 s. aut iam surrexerunt. aut re
 surrecturi sunt post christum iudicari

qui resurrex̄ p̄m̄is. Deinde hi q̄ s̄ x̄
 in aduentu eius. Quidam codices h̄m̄
 dem̄ q̄ s̄ x̄pi qui in aduentu ei' credi-
 dunt. s̄. falso scriptum est. Deinde in
 quid hi qui sunt x̄ resurgent, in ad-
 uentu eius. cum uenit ad iudicium.
 Xpi s̄ qui in eum credunt. i. credidit̄
 ante aduentum eius. Deim̄ finis. s̄.
 erit mundi. Finis namq; mundi re-
 surrectio erit. Cum tradidit regnū
 dō pat̄. Ds̄ pat̄ om̄ia tradidit filio.
 sic ip̄e ait. Om̄ia tradita s̄ in a pa-
 tre mō. Et paul' dicit qd̄ tūc sit finis
 mundi uentur'. cum regnum tra-
 didit filius patri suo. qui ē d̄s. S;
 q̄ istud regnum sic filio a patre.
 i. patri a filio traditur. ut cōmunit̄
 ab utroq; possideat. Dicendū breui-
 t̄ qd̄ pat̄ homini filio a uerbo sump-
 to om̄ia tradidit. ut sic in filio di-
 uinitas i. humanitas una est p̄-
 sona. sic una sit i. possessio. Illi
 enim homini tūc cuncta tradidit.
 q̄no ab unigenito suo suscipi uo-
 luit. Isdem filius in fine regnum
 dō i. pat̄ tradet. cum electos suos
 quos suo sanguine adquisiuit
 ad contemplationē cognitionēq;
 d̄i patris p̄duxit ostendens eis
 regnantē d̄m̄ pat̄rē, cū se ip̄o. i.
 spū sc̄o. i. tūc apte scient, qm̄
 d̄s pat̄r cū suo unigenito i. spū
 sc̄o regnet sine fine in m̄sus, i. op̄s.
 i. quom̄ trinitas est in p̄sonis. i.

unitas ē suba diuinitatis. Ut
 ēte uide; filius regni dō pat̄r. s̄
 uidelicet electos. quia ip̄e uidebit̄
 in forma hominis in iudicio dāp-
 natisq; iusta sententia reprobis.
 Om̄s secum reprobus pat̄rno uultu
 exhibeb'. ut qui hominē iudicem
 uident. in uita cōscia diuini-
 tatem pat̄r i. filij ac sp̄s sc̄i con-
 templentur. Cum euacuauit om-
 nem p̄ncipatū. s̄. tūc erit finis.
 Principant̄ in diuinis sp̄ib'. arcā
 ḡli angli. sic ip̄e nomine declara-
 tur. i. reliq; pandit ordinū n̄ra.
 Principant̄ i. homines hominib'.
 sed tūc unus p̄nceps erit d̄s.
 trinitas. quia cessabit om̄is crea-
 ture potestas in anglis i. homi-
 nib'. cessabit amor. regnabit in-
 tegra caritas. nec iam erit int̄ p̄-
 sidentes i. subditos ulla dissen-
 sio. ac p̄pt̄ea bonoz sp̄uum i. u-
 toz hominum p̄nceps unus erit
 d̄s impleto qd̄ sc̄ptum ē. i. regnab'
 d̄ns solus in die illa. Dñi i. seq̄r.
 Oportet aut̄ illum regnare. donec
 ponat om̄s inimicos sub pedib'
 eius. donec aliquo ponit̄ p̄ ut
 sic in psalmo ū d̄r. ita ocelli n̄ri
 ad d̄m̄ d̄m̄ n̄r̄m donec mise-
 reatur n̄ri. i. ut misereat̄ n̄ri. So-
 nit̄ i. p̄. ut in eūglio de maria
 i. ioseph non cognoscebat eam
 donec peperit. i. i. peperit, filiū suū

p[ro]p[ter] q[uo]d d[omi]n[u]s p[er] illu[m] r[eg]nare.
 nec ponat d[omi]n[u]s p[er] om[n]es inimicos
 sub pedib[us] eius. q[uo]d e[st] d[omi]n[u]s filius s[em]p[er]
 regnab[it]. q[uo]d d[omi]n[u]s p[er] s[em]p[er] subiecit
 inimicos sub pedib[us] ei[us]. Si p[ro] cap[itu]lo
 x diuinitas eius intelligit[ur] sic ap[osto]l[us]
 ap[osto]l[us] ait. cap[itu]lo x d[omi]n[u]s. p[er] pedes n[on] in
 congrue accipit[ur] humanitatis ei[us]
 humilitas. que utitur pedes uisa
 e[st] abiecta. S[ed] ei duob[us] modis, inimici
 siue infideles subiciuntur. uidet[ur] d[omi]n[u]s
 ad u[er]u[m] inspirante d[omi]no creditu[m] i[n] x[rist]o
 humana passu[m]. mortu[u]m. ab inferis
 p[ro] resurrectionis gl[ori]am elapsu[m]. aut
 i[n] sua duricia p[er]durantes. iudic[io]e
 eum dicent. salte[m] in die iudicij bono[rum]
 malo[rum]. a quo iusto iudicio d[omi]nari
 se conspiciant in penit[entia] supplicio[rum].
 Nouissima aut[em] inimica destruet[ur] mors.
 quia postq[ua]m resurrexerunt om[n]es. i[n] ip[s]a
 resurrectione destruetur mors inimi-
 ca. Post cui[us] destructione[m]. nullam inimi-
 ciam p[re]sentis uite patiet[ur] humanu[m]
 genus. Vbi eni[m] uita erit e[terna]. nullu[m]
 locum obanebit mors. Om[n]ia aut[em]
 subiecit p[ro] sub pedib[us] ei[us]. i. sub pedib[us]
 filij. Om[n]ia. s. que fuer[unt] et er[unt] inimi-
 ca i[n] uita. t[er]rena et sp[irit]ualia siue celestia
 subiecit potestati illi[us]. Cum aut[em] dicat.
 s. psalmista d[omi]no. o[mn]ia subiecta su[n]t ei
 sine dubio p[ro] eum. qui subiecit
 ei o[mn]ia. q[uo]d n[on] p[ro] filio. sed filius deb[et]

et subdit[ur] patri. sc[ilicet] d[omi]n[u]s q[uo]d homo e[st].
 Nam sc[ilicet] d[omi]n[u]s diuinitate[m] unius poten-
 tie. unius ditatis e[st]. cu[m] patre. sicut unius
 e[ss]entiae e[st] cu[m] illo. Cu[m] aut[em] subiecta illi fue-
 rint o[mn]ia. i. filio t[er]re et ip[s]e filius subiectus
 erit illi. i. d[omi]no p[ro]p[ter] q[uo]d s[ub]iecit[ur] o[mn]ia. S[ed]
 quide[m] modo cuncta subiecta filio. s[ed]
 in[ter]ta n[on] attendit[ur]. ad hoc neq[ue] consid[er]at[ur]
 quod sub eius potestate sunt p[ro]p[ter] q[uo]d
 ignorantia. in die u[er]i iudicij. null[us] hoc
 ignorabit. Tu[m]c et ip[s]e filius subiect[us] erit d[omi]no
 p[ro]p[ter] q[uo]d cap[itu]lo uidet[ur]. cum corpore suo q[uo]d est
 eccl[esi]a. un[de] dicit alibi. Si g[er] uos x. g[er]
 abrahe sem[en] estis. i. un[us] x estis. Ut sit
 d[omi]n[u]s o[mn]ia. in o[mn]ib[us]. i. in o[mn]ib[us] electis erit
 d[omi]n[u]s o[mn]ia. quia erit societas illo[rum] et
 leticia. gaudiu[m] et exultatio. et uita.
 sic ip[s]e p[ro]p[ter] p[ro]phetam dicit. Ego ill[ud] d[omi]n[u]s. i. ero
 un[us] facient[ur]. un[us] letet[ur]. q[uo]d ita ditabit[ur]
 p[re]sentia d[omi]ni. et implebunt[ur]. om[n]es electi
 o[mn]ib[us] bonis. o[mn]ib[us] uirtutib[us]. ut i[n] ip[s]o
 o[mn]ia bona. possideat singuli. Erat eni[m]
 d[omi]n[u]s. t[er]re in uno q[uo]d p[ro]p[ter] pacientia. sic fuit i[n] iob.
 obedientia. ut in abraam. mansuetu-
 do. ut in moyses. uirginitas ut in
 danielle. sapia ut in salomone. et r[e]s[er]u-
 dona que modo diuisa s[un]t electis. tu[m]c
 possidebunt o[mn]ia singuli. Alio q[ui]n. i.
 si mortui non resurgent. quid faci-
 ent qui baptizant[ur] p[ro] mortuis? Erat
 ap[osto]l[us] corinthios quida[m] qui n[on] credebant
 resurrectionem. et erat alij q[ui] crede-
 bant illos. et resurrexerunt. qui bap-
 tizati moriebant[ur]. Illos aut[em] qui sine
 bap[ti]smo moriebant[ur]. credebant aut n[on]

resurgē. aut male resurgē. Siquis ista
 p̄p̄inqu' sine baptisim' grā migrasset
 de mundo. uiuus aliq̄s in nomine
 illius baptizabunt. putantes q̄d mor-
 tuo. baptisim' uiuu' p̄deēt. Quod fac-
 tum commemorat ap̄t̄s nō ut appro-
 bet q̄d huiusmodi baptisimus aliq̄d
 p̄deēt mortuo. sed ut eius exemplo
 non credentib' resurrectionē suadeat
 ⁊ ostendat. q̄ si illi resurrectionē non
 credent. nequaquā uiuos p̄ mortuos
 baptizarent. Et est sensus. Ochorinthū.
 si resurrectio nec p̄cessit in x̄. ⁊ in q̄-
 busdam qui surrexerunt cum illo. nec
 futura ē ḡralit̄ in omnib'. quid ē hoc
 q̄d apud uos uiui baptizabantur
 p̄ mortuos. Quod faciebant uerba
 mus obduas causas. ⁊ quia nō puta-
 bant resurrecturos nisi baptizatos.
 ⁊ quia credebant nō eē felicit̄ post re-
 surrectionē uicturos nisi baptizatos.
 sicuti uitas se h̄t. Ut quid ⁊ nos ap̄t̄
 p̄dicamur. i. p̄icta patimur om̄i hora.
 in fame ⁊ siti. ⁊ reliquis angustijs.
 Cotidie morior p̄ uirā gl̄ia fr̄s. Jurat
 ap̄t̄s ut magis credat̄ ab auditorib'
 suis. ⁊ dicit. Iuro ego p̄ uirā gl̄iam.
 nō qm̄ uos habituri estis. sed p̄ eam
 qm̄ p̄ labore. quo laborati in uob'. ha-
 bituri sum. Et si cotidie moriebat.
 quom̄ uiuebat. Cotidie inq̄d morior.
 i. p̄icta mortis sustineo. Si autē di-
 ximus cotidie morior p̄ uirā gl̄ia. sic
 quidam codices h̄nt dicendū ē. q̄
 p̄t̄ea ip̄a p̄icta mortis sustinebat.

ut illi in-
 ficarentur. Et est
 respiciens. Etiam uos in
 uultis. ego t̄n̄ incedem laboris
 Vn̄ ⁊ dicit. P̄ illam gl̄ia iuro qm̄
 h̄t. in x̄ ihu. Secur' ⁊ fixus. i. spe-
 taha loquebat̄ taha qm̄ iam h̄ns
 q̄d in furo ad ep̄taurus erat. Si scdm̄
 hominē ad bestias pugnaui ephesi.
 i. scdm̄ q̄d homo pugnare potest
 t̄ q̄ntū homo ferre potest. quid in-
 p̄d ē si mortui nō resurgent. Be-
 stias in hoc loco appellat homines
 bestiali more uiuentes. qui sedicio-
 nē p̄plare ad ihs̄ eum p̄uocauer'.
 ap̄d ephesum p̄t̄ diuina ⁊ idoli
 cui' culturā p̄dicabat ap̄t̄s destrue-
 dum. Omnis labor sc̄oz̄ ad hoc tendit.
 ut resurrectionis gl̄iam incedant p̄-
 cepe. Manducem' ⁊ bibamus. cras
 enim moriem'. Huor' despatoz̄ in-
 dor' fuit. imminente captiuitate
 subsennacherib' ⁊ nabuchodonosoz̄
 ⁊ ē hoc testimoniū ab ysaiā placū.
 Positi enim in articulo mortis aiebat.
 Manducem' ⁊ bibam'. q̄ cras mo-
 riemur. Ad ap̄t̄s refert ad illos q̄
 de resurrectione dubitabant. Et si
 ita ē inq̄d ut uos putatis. uult si
 resurrectio futura nō ē. mandu-
 cemus modo ⁊ bibam' q̄ cras
 moriemur. ⁊ postmodū nil mali
 paciemur. ⁊ uerū si resurrectio
 mortuoz̄ nō eēt. manducandū
 ⁊ bibendū eēt. Nolite seduci. i. no-

...is qui de
 ...ne. nam a diabolo q
 ...decepe. Coniungunt mo
 ...colloqa mala. his ubis
 ...endit ap'ls confabulatione ma
 ...homini' i' lascivientium e'ia
 ...posse bonum p'positum. assiduitas
 ...enim pravi colloqui' uicinat m'ce.
 De p' hoc cauendu' e' a talib' quia
 ...vitam bona' i' honestos atq' uecu
 ...dos mores corripunt i' depravat
 ...colloqa mala. qm' depuatio bonoꝝ
 ...allocutio e' maloꝝ. **E**uigilate i'te
 ...i' nolite peccare. Quidam codi
 ...ces h'nt euigilate iusti. qm' illos
 ...p'cepit euigilare qui iusti sunt
 ...sed falso scriptu' e'. Quia q' iusti
 ...s' no' indigent ad moni'. i' ut eu
 ...gulent a sompno infidelitatis a
 ...tempore erroris. ad ubial' eni' dicit
 ...euigilate iuste. qui estis i' somno
 ...erroris i' infidelitatis. no' creden
 ...tes resurrectione'. Et nolite pec
 ...care. ut iuste in bonis opibus
 ...conu'santes. possitis ad gl'iam re
 ...surgere. Ignorantiam eni' d' quida'
 ...h'nt. i. quida' uim ignorantiam
 ...h'nt uboꝝ d'. quib' d' i' eu'glio.
 ...Vemet hora. qm' o'nis qui in
 ...monum'tis s' audient uoce' filii
 ...d' i' p'cedent. ad reuerentia' ad uti
 ...litate' uiam loquor uob'. ut dim
 ...tineatis. i' timendo amemus. **F**
 ...lio dicit d'io. qd' reuerentia est timor
 ...mixtus amori. S' d'io aliquis

...um dubitans de resurrectione.
 Quom' resurgent mortui cu' quali cor
 ...p'e uement. s. ad iudiciu'. Insipies
 ...tu qd' seminas m'cia. no' uiuificatur
 ...nisi p'us moriatur. **S**imilica ratione
 ...uatur exemplo exemplo de grano a
 ...licu' seminis qd' moriatur m'cia qm'
 ...seminatur. quia lacteum efficit qd'
 ...postea potentia om'p'is d'i uiuificat.
 ...i' producit m'cia grana ex se. Quib'
 ...ubis. ostende uult mortua corpa
 ...rursus reparari ad uitam. Et gra
 ...num qd' seminas no' corpa qd' futu'm
 ...est seminas. sed nudum granum.
 ...**U**bi manifestatur qm' d's qui sua
 ...potentia purum granum i' nudu'
 ...ab ar'istis i' culmo. resuscitat. i' i' ra
 ...dices. culmum. stipulas. spicas.
 ...grana. i' ar'istas. ipa' q' nuda s' i'
 ...mortalitate i' i' corruptione uestita.
 ...sua uitate s'cor' resuscitat corpa
 ...p'p'ris spib' aiata. Et sicut non aliud
 ...sed granu' qd' seminatur de tra pul
 ...lulat. sic non in alieno sed in p'prio
 ...resurget unusq'sq' hominu' sic iob
 ...ait. in carne ma' i' delo d'ni. Quem
 ...uisur' sum ego i'pe i' no' alius. **N**
 ...o' om'is caro eadem caro. sed alia ho
 ...minu'. alia peccoz. i. om'is caro
 ...no' est una i' simi' caro. Om'is qd'
 ...caro quatuor elem'toz ad mixtioe'
 ...format. sed una ex origine diuisa
 ...capunt loca. ut uolucres aere.
 ...homines t'ram. pisces aque fluen
 ...ta. Ergo sic unum quodq' aial

F

T

F

F

F

F

F

F

F

aprium hęc corpꝰ nec hęc potest
 altius ita uniusqꝰq; homo suū nō altius
 resūmet corpus in die iudicij. Et quē
 ad modū ex sua impensa diuisa ē caro
 animā. ita unius carnis homines
 diuisi erūt dignitate in resurrexiōe.
 ut talis unusquisq; appareat q̄lis
 fuit in terra. Et corpꝰa celestia. ⁊ corpꝰa
 terrestria. Corpꝰa celestia s̄ uolatiuū.
 Terrestria hominum ⁊ animalū tūm
 in collectiū. ut corpꝰa celestia. sol luna
 stelle. que corpꝰea sunt ut pote ⁊
 gnea. nā ⁊ uident. Alia celestium
 glia. i. dignitas ut claritas. Alia
 terrestrium in suo statu. Stella dif
 fert ab stella. pulchritudine. magni
 tudine. uelocitate. Alia claritas sol.
 Alia claritas lune ⁊ cetera. Sic sol ⁊ lu
 na ac stelle cū sint unius nature.
 diuisē tū claritatis sunt. ita hoies
 cū sint unius genis. in terra tū dissi
 miles erūt in glia sic ipse manifestat
 subdens. Sic erit ⁊ resurrexiō mor
 tuorꝰ. qm̄ multe s̄ mansiones in do
 mo patris nri. ⁊ p̄diuisitate m̄torꝰ e
 rit retributio celestū p̄miorꝰ. nō qd
 alibi iste. alibi ille sit remunerandꝰ.
 sed sic sol ⁊ luna ac stelle om̄s diffe
 rentes a se claritate in uno s̄ celo.
 ita differentes electi in terra uno co
 ronabunt in regno. Semināt. i.
 sepelīt corpꝰ in corruptione. q̄ cor
 rumpit aūmibꝰ ⁊ scetet atq; pu
 trefcit. surget in corruptione. q̄
 postmodum nullo labore ⁊ corrup

tione corruptur. Semināt in
 ignobilitate. i. sepelīt in ignomi
 nia. surget in glia. ⁊ in corruptione
 ⁊ in impassibilitate. Ignobilis ē
 sine nomine. An mortuus n̄ ē sine
 n̄ie. qui iam nō ē homo sed cada
 uer. qd̄ a cadendo dicitur. Ignobilis ē
 sine dignitatis n̄ie. Quid enim
 ignobilis carne mortua. ⁊ qd̄ tūm
 gliosi in creaturis. surgente ea
 ⁊ in corruptelā p̄cipiente. Semi
 nat in infirmitate q̄ se nō pot
 moue. qm̄ imobile redditū est.
 surget in uirtute. s. dī. ut in uirtute
 quia ultra non possit mori. q̄
 uiuet uirtute eternitatis anglice.
 Semināt corpꝰ aiale. qd̄ aiām ha
 buit. surget corpꝰ spūale. Sic aiale
 corpus nō ē aiā. sed corpꝰ. ita ⁊ spū
 ale corpꝰ. n̄ sp̄m̄ debemus putare
 sed corpꝰ. Nam electorꝰ corpꝰa ut
 ait gregorꝰ. pp̄. in illa resurrexiōe
 erunt palpabilia. p̄uitate nature.
 sic dicitur corpꝰ fuit. p̄ resurrexiōe.
 quia uerā carnē habebūt. sed sub
 tilia erunt diuine p̄fectū poten
 tate. Non erūt sp̄s ut palpari ⁊ uidi
 nō possint. s; in hoc erūt spūalia.
 quia sic sp̄s. i. aiā nra n̄ potest
 mori. non indiget cibo ⁊ potu. ita
 ⁊ illa in mortalia erūt nec indi
 gebunt cibo aut potu. s̄ dicit
 semināt corpꝰ. i. sepelīt. q̄ uelud
 granum uiriditate resurrexiōis
 donabit. Si est corpꝰ aiale in in

... erat et spirituale
 ... non potuit mori. sic
 ... vita erat spirituale corp
 ... pphiam? factus est primus homo
 ... in animam uiuentem. hoc scriptum
 ... in genesi. Quid uero sequitur: nouissimus
 ... adam in spiritu uiuificante. hoc apostolus
 ... addidit de suo. Adam factus est in anima
 ... uiuentem. i. anima factus est. et corpus eius
 ... animatum est. ita ut si peccaret sic et fecit.
 ... mori potuisset. Iamque mortalis exstitit.
 ... Nouissimus adam: i. christus in spiritu ui
 ... uificante fuit. quoniam spiritus quem inclina
 ... to capite emisit. in resurrectione corpus
 ... eius uiuificauit. Ergo animale corpus
 ... in adam. i. mortale. in christo uero spirituale.
 ... quod per resurrectionem est glorificatum. Sed
 ... inueniendum est quare christus aut nouis
 ... simus adam aut secundus dicatur. cum
 ... multa uerba ad adam de quo non est ambi
 ... guum. quin primus sit et uerba christum
 ... fuerint. Ad quod dicendum. quia ui
 ... del in adam qui peccator omnes peccatores
 ... genuit. apprehendunt omnes peccatores usque
 ... ad christum. de christo autem sine peccato suos fide
 ... les in baptismo absque peccato facit esse quoniam
 ... cyrographum mortis penitus tollit. Itaque
 ... secundus et nouissimus adam recte dicitur. Non or
 ... dine. sed facti imitatione. quoniam donec
 ... ad christum per fidem baptismum transeas.
 ... ad primum adam pertinet. Deinceps
 ... uero ad secundum adam qui per uariationem
 ... primum renouat. Nam et tu primus es
 ... adam usqueque baptizans. Secundus cum
 ... baptizans. Et non prius quod spirituale

est. sed quod animale. Deum quod spirituale
 est. quoniam primus homo est mortalis. postmodum
 uero efficietur in mortali. Primus homo
 adam de terra terrenus. homo secundus est
 de celo celestis. Unde ipse ait. Nemo
 ascendit in celum. nisi qui de celo des
 cendit. filius hominis qui est in
 celo. Non ipse homo pro se de celo des
 cendit. sed in diuinitate cum qua
 una est persona. Celestis ideo uocatur.
 quia celestis fuit eius in carnatio.
 natiuitas eius. resurrectio et cetera
 talia que ipse patiauit. posuit in
 mundo per presentiam carnis. Doctrina
 quoque eius et miracula celestia fuerunt.
 Quasi terrenus adam. tales et terreni
 homines. i. mortales peccatores. Et
 quasi celestis adam. i. christus. tales et
 celestis qui ad christum pertinent. in
 mortales uidentur. et sine peccato. Et hic sunt
 in mente. In resurrectione autem erunt
 in re. Sic portauimus imaginem terreni
 hominis. i. peccatum et mortalitatem. por
 temus et imaginem celestis in spe et fide.
 in nouitate uite ambulantes. et
 spe resurrectionis habentes. Caro et san
 guis regnum dei non possidebit. In scrip
 turis aliquando caro accipitur secundum na
 turam. ut hoc nunc os ex ossibus meis et
 caro de carne mea. Aliquando secundum
 corruptionem et mortalitatem. siue fra
 gilitatem ut ibi. Recordatus est quod caro
 sunt. i. fragiles et miseri. aliquando se
 cundum culpam et per uariationem. In
 hoc uero loco accipitur tam secundum

corruptione. qm scdm culpam. Sic ds
 temptat electos scdm illud. temptat
 uos dñs ds ur. i. sic dr. ds nemine
 temptat. ita pot dici. caro possideb
 regnū dī. i. caro n̄ possideb regnū dī.
 & in electis possidebit caro & sangs p
 uitatē natē regnū dī. & n̄ possidebit
 caro regnū dī p corruptionē & mortali
 tate. q̄a immortales erunt & incorrup
 tibilēs. Vt i. caro & sanguis p culpā
 nō possideb. quia nulla ibi erit
 culpa t̄ p̄uancatio. Itaq; caro. i. in
 mortalitas & sanguis. i. corruptio
 t̄ homo carnalibus desidijs dedit.
 regnum dī nō possidebūt. Et tñ caro
 & sanguis regnum dī possidebunt.
 i. in gl̄ificate uitate nature. Neq; cor
 ruptio incorruptelā siue incorrup
 tionē possideb. i. resurrectionē non
 possidebit. Corruptio aliq. q̄ n̄ erit
 iam in resuscitatis ad uitā mortali
 tas & corruptio. **Ad corinthios.**

Seris. Ecce multū ub̄ dico. i. se
 cretū & occultū qd̄ lateat i. fideles.
 qd̄ acten̄ latuit uos. Nā multū gr̄ū
 ē. qd̄ latine dr̄ secretū t̄ occultū. Om̄s
 qd̄ resurgem. i. boni & mali. s. non
 om̄s immutabim. s. in gl̄iam. i. nō
 gl̄ificabim om̄s. Illi enī gl̄ificabūt
 qui ut ut sol fulgebūt in regno pat̄s
 sui. In mom̄to. Mom̄tū ē minimū
 atq; angustissimū t̄ps uocatū amo
 tu sidum & stellarū p̄ qd̄ significat
 breuissimū t̄ps spatū. Est enim
 extremitas hore in breuib̄ int̄

malis cum a
 succedit. In hictu
 est qd̄ palpebraicū. i. p̄uancatio
 Vt qd̄ melius augustinus uult
 tanta mora fiat in iudicio. Ictū
 oculi intelligitur. quo sol splende
 re subito. ut uix cogitari possit
 feritur oculis. In nouissima tuba.
 i. in uoce anglica. qm dñs in uis
 su dī pat̄s & mat̄s. i. in p̄conijs
 angloꝝ descendet. de celo. Nō est
 enim intelligendū qd̄ tubam corpo
 ralem accipiat angls. ut ip̄e iudex
 uocem emittat humanā. sed uox
 angloꝝ tuba appellatur p̄t̄ ma
 gnitudine. Vñ dr̄ in psalmo. ascē
 dit ds in iubilatione. i. dñs in uoce
 tube. Tuba ibi intelligitur uox
 angloꝝ que insonuit dicens. hic
 ihs qui assumptus ē a uob̄ in ce
 lum. sic ueniet. Vñ in tuba dicit.
 i. in manifestatione iuxta illud.
 Cū facis helemosinā noli tuba ca
 ñe ante te. i. noli face in manifesta
 tione. Canet enī. s. angls tuba.
 siue cū tuba in sonab̄ uox anglica.
 & mortui resurgēt in corrupti. i.
 integri corp̄s sine diminutioē
 mbroz. i. in mortales & nos fideles
 immutabim. s. in melius ad gl̄iam.
 quia et̄ne uite in mortalitate gl̄i
 ficabim. Oportet enī corruptibile
 hoc. s. corpus. induere in corrup
 tionē. i. quia resurrectio in uita
 te futura ē. oportet ut corruptio

... hoc induerit i
 ... quasi tangendo
 ... demonstrando corpus
 ... hoc dicebat ap[osto]l[us]. hoc
 mortale dicit: qm non aliud
 qm quod de posuero recipiam
 corp[us]. Tunc fiet sermo qui scriptus
 est. s. in osee scdm. l. x. x. absor
 ta e mors in uictoria. i. in glia
 uirtute. resurrectionis. Sicut
 paruissima gutta aque in igne
 ualidu[m] p[ro]iecta ita absorbetur.
 ut ultra non uideatur. sic mor[is]
 absorbebitur. i. deglutietur in
 uictoria uirtute resurrectionis.
 ut ultra non sentiat. Nam
 consumptio mortis glia erit re
 surrectionis. Vbi e mors uictoria
 tua. Vox sc[ilicet] resuscitator[um] i
 sultantantiu[m] morti. Vbi e in qd
 illa uictoria tua omors que
 gen[er]u[m] humanu[m] tibi subiecisti q
 i filio di homini facto d[omi]na
 ri uoluisti. Et e sens[us]. Negle
 ris ultra. qm nos iam resurre
 ximus. qui tuam amaritudinē
 quoq[ue] sentiuim[us]. Et quid tibi
 p[ro]fuit omors maligna. qd gla
 baris. Ecce qui p[ro] te insierit.
 regnabunt in uita et[er]na. felices
 cum xp[isto]. qui te sup[er]auit.
 Vbi mors stimulu[m] tuus. Sic
 uidentur hec u[er]ba sonare. qd
 de morte stimulu[m] p[ro]cedat. S; q[ui]

iste stimulu[m] p[ro]cedit e. datur intelli
 gi qd mors de stimulo. i. de p[ro]p[ri]o
 p[ro]cessit. Nam p[ri]mus homo nisi
 peccasset. mori utiq[ue] non poss[et].
 Peccauit. u[er]o mortē aie i corp[or]is
 incurrit. Nec u[er]o sc[ilicet] adam morti
 cessit. Omors ubi e p[ro]p[ri]o p[ro] quo
 mundo munabaris. S; ubi e sti
 mulu[m] tuus. Vn[de] ap[osto]l[us] quid sti
 mulu[m] appellauit subdit. Stimu
 lus aut[em] mortis. i. qui mortē fac
 p[ro]cedit e. V[er]o p[ro]p[ri]o stimulu[m] apel
 latur. qm ulut stimulu[m] carne.
 sic p[ro]p[ri]o pungit i uulnat aiam
 i corp[us]. Virtus u[er]o. i. fortitudo pec
 cati. lex. s. quia quoddam uires
 ministrant p[ro]p[ri]o. lex accendēdo
 hominem ad p[ro]p[ri]o dum p[ro]hib[et]
 p[ro]p[ri]o. Naturale namq[ue] est huma
 ne fragilitati. ut omne quod p[ro]h
 phibetur ardent[er] concupiscat.
 V[er]o uirtus p[ro]p[ri]o e lex. quia p[ro] le
 gem. q[ui]ntumq[ue] sit. unumq[ue]d[am]
 p[ro]p[ri]o cognoscit. Qui eni sine le
 ge peccat. uidet[ur] ei. qd impune
 peccet. Cum aut[em] ad legem insie
 rit. si ult[er]ius peccauit q[ui]nta uirtus
 p[ro]p[ri]o. i. magnitudo p[ro]p[ri]o sit agnos
 cit. h[oc] aut[em] gr[ati]as qui dedit nob[is]
 uictoriam. s. mortis inspe per
 d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m ih[esu]m xp[istu]m. Laudat
 ap[osto]l[us] d[omi]n[u]m patrem i p[ro]sona sc[ilicet]
 a quo uictoria[m] mortis. i. resurrec
 tionis donu[m] tam h[ab]et inspe.
 Itaq[ue] fr[ater] mi[us] infide dilecti. i.

ualde amabiles. stabiles. siue firmi
 estote ⁊ immobiles. ne moueamini
 unum a rectitudine fidei deceptio
 ne corruptorū. habundantes siue
 crescentes in ope dñi semp. i. in p̄
 ceptis iusticie. omni t̄p̄e p̄ficite. De
 collectis aut̄ que fiunt in sc̄os. Saul⁹
 ⁊ reliq̄ apli ap̄d eos quos docebat.
 curam semp sc̄oz gerebant qui
 erant iherl̄imis. ⁊ suis substantijs
 expoliati ab incredulis fuerant. p̄p̄t
 q̄d relinquerat̄ traditiones patrum.
 ⁊ credidant in crucifixum. Iō q̄
 p̄cipiebant apli. ut dieb⁹ dñicis
 in unū confluentes. unusq̄sq̄ q̄d
 sibi uideatur daret ad op⁹ illoz.
 ⁊ colligebant̄ sumpt⁹ p̄ singlas
 ecc̄ias. ut postmodū collecti mit
 terent̄ eis. Sic ordinaui ecc̄ias
 galacie. i. ap̄d galathas. ita ⁊ uos
 facite. ⁊ unā sabb̄i unusq̄sq̄ ur̄m
 ap̄d se reponat̄. recondens. q̄d ei
 bene placuit. ut non cum uenio.
 tunc collecte fiant. Vnam sabb̄i
 appellat̄ diē dñicam. qui ap̄d iu
 deos una sabb̄i ⁊ una sabb̄oz. ⁊
 p̄ma sabb̄i uocabat̄. qui n̄c ob re
 uentiam dñice resurrectionis dñi
 cus appellat̄. In quo p̄cepit om̄e
 plebem conuenire ad ecc̄ia. ⁊ cō
 gregare illos singlos p̄ ut uoluit
 ad op⁹ illoz qui erat̄ iherl̄imis.
 ⁊ ad hoc ap̄d se unūqueq̄ repo
 ne quasi in thesauro. ut uenie
 te ap̄to habent om̄ia p̄parata.

qui uolebat m̄t̄e. Iō q̄
 paulatim colligit̄. nec quā
 ē ⁊ inuenitur in t̄m. Iō q̄ p̄
 pit ad ecc̄iam. hoc defferre q̄d
 uolebat unusq̄sq̄. ut dum u
 dicet. hoc uolo mitte sc̄is qui
 sunt in iherl̄imis de mā por
 tione. alij isti bono exortarent̄
 ad eādem faciēda. Et t̄m ne
 amat̄ ministr̄s dep̄rent. illa
 dona si ap̄d ecc̄iam ea dimit
 teret. p̄cepit ut sc̄i refferret̄.
 ⁊ tuto in loco reponerent. quo
 ad usq̄ ip̄e ueniret. Cum aut̄
 p̄sens fuero. quos p̄bauit̄is.
 .i. quod idoneos iudicauit̄is. ⁊
 laudabiles ostendit̄is. ⁊ ē isto
 in loco media distinctio. ac p̄ea
 sub inferendū hos mittā p̄
 pl̄as. s. meas atq̄ ur̄as lauda
 toras de ur̄a bona uolunta
 te. ⁊ comendatoras quib⁹ eos
 ap̄d fideles in iherl̄im commendabo.
 ut suscipiant̄ cū pace. Quod si dig
 num fuit ut ego eam. i. si magna
 fuit pecunia. ut ego possim cū
 honore. illam ferre. q̄ sum apls ⁊
 ep̄s. mecum ibunt. Nolo uos i
 transitu uide. q̄m m̄ta erant cor
 rigenda in illis. que in t̄m non
 potant̄ corrigi. iō hoc dicit. Per
 manebo aut̄ ephesi. usq̄ ad pen
 tecosten. Non de pentecoste iudoz
 dici ut putat̄. s. xp̄ianoz. q̄no
 sp̄s sc̄s uenit sup̄ multitudinē

¶ ~~Quoniam enim in apul~~
~~iam uenit~~ reuolvens. i. multa cor
 ¶ ~~inthum~~ parata s̄ ad creden
 ¶ ~~dam~~ et manifesta sunt iam quia
 ¶ illorum fide nō dubitatur. Et ad
 ¶ ~~uocari~~ sunt multa. s. qui in aduersant
 ¶ p̄ suis ppinquis et amicis quō xpo
 ¶ conuincunt. Si uenit ad uos timotheus
 ¶ qui hanc eplā uob̄ portabit. uide
 ¶ te ut sine timore sit ap̄d uos. For
 ¶ sitan fuit iam ap̄d illos. cum timo
 ¶ re quia pseudo ap̄ti excitabant
 ¶ p̄secutionē paganorum contra fide
 ¶ les. Opus dñi op̄at. sicut et ego
 ¶ .i. doctrinam et miraculorum uirtutem.
 ¶ ad salutē animarum uestrarum. Ne quis
 ¶ illum synat. quia forsitan iam illū
 ¶ sp̄uant. De apollo autē fr̄e notū
 ¶ uob̄ facio fr̄s. hic ep̄s corinthiorum
 ¶ ap̄ paulo fuit ordinatus. s. ut illi
 ¶ cepunt dicere ego sum pauli. ego
 ¶ apollo. ego uero cephe. cum nō po
 ¶ tuiss̄ eos sedare. relictis illis a
 ¶ b̄it ephesum ad ap̄t̄m paulum.
 ¶ Quē cum postea rogasset ap̄t̄s sic
 ¶ hic dicit ut redderet corinthum.
 ¶ noluit quia incorrectos eos ad
 ¶ huc sciebat. Venit inquit cum
 ¶ ei uacuum fuit. i. cum uos em̄
 ¶ datos audierit. Vigilate. Vig
 ¶ lat qui ad aspectū ueri luminis.
 ¶ m̄tis oculos ap̄tos tenet. Vigilat
 ¶ qui seruat op̄ando quod credit. Sta
 ¶ te in fide ne succumbatis decep
 ¶ ta ab infidelibus ut possitis audire

cum moysē. tu autē hic sta mecum.
 Virilit̄ agite non mollit̄. neque
 muliebrit̄. sed firmit̄ pugnatē cō
 ¶ tra diabli temptantia. Conforta
 ¶ mini. s. in dño non in uir̄is m̄tis.
 ¶ neq; in uir̄a uirtute. Omnia uir̄a i
 ¶ caritate fiant. i. in dilectione dei
 ¶ et pximi. nō duplici amō. neq;
 ¶ causa in annis gl̄ie. Nostis domū
 ¶ stephe. et fortunati. Stephe nobilis
 ¶ quedam erat matrona. cuius fa
 ¶ milia facta erat eccl̄ia. similis et
 ¶ domus fortunata. Quā s̄ p̄mitte
 ¶ achae. quā p̄mi credidit ex oī
 ¶ bus achais. et ordinauer̄ se ut
 ¶ ministrarent sc̄is qui sūt in iheru
 ¶ salimis. Obsecro autē ut uos subdi
 ¶ ti sitis. eiusmodi. i. imitatores
 ¶ sc̄is ministrantes sc̄is. et om̄i cō
 ¶ p̄antia et laboranti. s. sitis subditi
 ¶ siue imitatores. Gaudeo autē
 ¶ in p̄sentia stephe et fortunati et
 ¶ achae. hic datur̄ intelligi quod
 ¶ hi tres. stephe uidelicet. fortunatus
 ¶ nec nō achaeus expleto ministio
 ¶ suo ap̄d sc̄os iherusalimis uener̄ ad
 ¶ paulū anteqm̄ reddissent corin
 ¶ thum. Nam corinthi erant ge
 ¶ n̄e. in chor̄ p̄sentia letatus ē
 ¶ ap̄t̄s. Quā id quod d̄erat ip̄i sup
 ¶ pleuer̄. Vbi datur̄ intelligi quod
 ¶ ministrauer̄ ap̄to ex sua suba.
 ¶ quod alij chorinthi quibus hec
 ¶ scribebat non egerat. Vñ autē quod
 ¶ uob̄ d̄erat ip̄i suppleuer̄ uidelicet;

ministrando michi. Refecer' enī 7
 mīm spm. utiq; fame. siti. 7 laborib;
 fatigatum. 7 uim audientes qui
 letati estis qđ michi ministrabāt.
 uox omium ur̄m. **S**ignoscite. g.
 qui eufrū s. i. diligite 7 notate.
 atq; unmitamini tales uiros. **C**o
 gnoscite. i. subdit. estote ist' cū
 humilitate qui talia agunt. Sa
 lutant uos ecclie asie. i. salutē
 os uob. obtant. Quasi dicet. has
 ecclias unitari debetis. qui in
 7 scis in ih̄tm ministrant de
 suis substantiis. Salutant uos
 fr̄s om̄s. hic tangit om̄s adiutores
 suos. Salutate inuicē in osculo scō.
 i. casto 7 uero. Salutatio mā ma
 nu pauli. Alius hac eplam sc̄pserat
 sic 7 alias. S; ip̄e ap̄ls p̄pa manu.
 in fine hoc addidit. Siquis non
 amat dñm ih̄m. sit anathema.
 Anathema greco sermone dr̄. p̄di
 tus 7 condempnat'. i. alienus 7 se
 patius a dō. 7 subinfert. Mara
 ranata qđ magis ē syruū quā
 hebreū. Tam̄ 7 si ex confinio ut
 rumq; linguarū aliqđ hebreum
 sonet. int̄p̄tat' dñs nr̄ uenit.
 ut sit sens'. anathema. i. p̄di
 cio eis. in ad uentū dñi qui
 eum non amant. 7 uenisse
 aut uentū. rū eē nō credunt.
Gra dñi nr̄ ih̄u x̄ uob̄. i. fides
 remissio. p̄ccōz. 7 ecclia dei do
 na que gratis dant' fidelibus.

caritas mā om̄i dñi 7
 ea dilectione qua p̄s alios di
 gite uos inuicē. 7 ea caritate qua
 dñm diligo. diligatis eum am.
 fiat qđ opto. **F**uerā sunt oia su
 pius memorata. **E**xplicet e
 p̄ta p̄pa ad corinthios

Incip' eplā sc̄dā ad corinthios.

APOSTOLO
 recedente a
 corinthiis. cū
 audiss; eos
 seductos eē
 a pseudo apo
 stolis discor
 dias q̄ h̄re. sc̄p̄sit eis p̄ore eplā.
 in qua fortit illos redangit q̄
 dissensiones int̄ fr̄s seminabat.
 7 eos qui cum illo. societate ha
 bebant. qui uxore pat̄s acce
 pat. que p̄cepit eici a consorcio
 om̄ium. tradēs illum sathane
 ad cruciandū. in qua tradidit eis
 ministium. corporis 7 sanguinis
 dñi. 7 quom̄ debent illud sumē.
 quom̄ debent illud sumē uiri
 7 mulieres in ecclia stare. de re
 surrectione q̄ instituit illos
 7 mltas alijs. reb'. **E**qm̄ ū cogno
 uit eos penitentia egisse de suis
 errorib'. illū q̄ a suo consorcio
 exclusisse qui incestum pa
 trauit. uxore pat̄s accipien
 tem sc̄p̄sit. **A**ttuade hanc eplā
 laudatoria 7 consolatoria.

hodie dicit illos miserabili. am in ue
 roquocet illum miserabili
 que tradidat sathane reconcilias
 illum ecclesie hortaturq; eos ad
 meliora. **Ad corinthios.**

I. C.

AULUS
 apłs ihu xpi.
 Ex hoc iam sa
 tis in superiorib;
 dictum ē. Pro
 voluntate di pa
 tris et totius t
 rinitatis. qm sic

una suba trinitatis ē. et
 diuisa maiestas. ita in
 separabilis uoluntas. Et
 timothys fr̄ infide. socius
 in p̄dicatione non tñ e
 qualis in dignitate. Ec
 clesie dñi que est corinthi.

Et sic non habebant
 adhuc p̄latum ep̄m.
 iō om̄i ecclesie diriḡ.
 Bñs d̄s. s. pat̄ crea
 tor oīum rerum. q̄
 ē pat̄ dñi n̄ri ihu
 xpi. tam sc̄dm diuinitatē. qm se
 cundum humanitatē. dicit. Bñs
 d̄s filius qui erat in p̄ncipio ubi
 ap̄d patrem. qui ē pat̄ dñi n̄ri
 ihu x̄. i. hominis a se assūpti.
 Toti enī trinitatis ope creatus
 est ille homo. Tam considandū.
 q̄ nō diuidim̄ p̄sonā. sed distin
 gimus subas. Abn̄dictionib; et

laudib; inuocauit apłs more pat̄
 archarum. sc̄ozq; patrum. Ad ū
 inuenit. ea que secunt̄ p̄spe suce
 dunt. Pat̄ misericordiaz. s. sic b̄ndict̄.
 qui sc̄dm multitudinē error̄ et
 minimum uiuoz languis ē ubi peni
 tentiam agentib;. multiplices misericordias.
 indulgendo. ubi commissa sc̄la. Et
 d̄s totius. i. om̄is consolationis. s. sic
 vñs. Recte d̄s totius consolationis
 appellatur. quia quicumq; consolari
 merentur. ab illo et p̄ illum consolan
 tur. Ut possim; et ip̄i consolari eos
 qui in om̄i p̄ssura s. i. iō consola
 tur nos apłs libando de afflictio
 nibus p̄secutor̄. ut nos itm̄ n̄ro ūbo
 et exemplo consolemur eos qui i
 in om̄i p̄ssura et angustia sunt. Et
 quom̄. Pro exortationē qua exorta
 mur. i. docemur libando et ip̄i a
 d̄o. Exhortatio. species ē doctri
 ne. Vbi gr̄a. dum aut ūbo simpli
 ci aut exemplo suo et alioz conso
 latur. aliquid. ne desperet de salute
 sed sic securus de uenia. Nolo uos
 ignorare de t̄bulatiōe n̄ra. que
 facta ē in asia. Si diuidim̄ mun
 dum. p̄ tres partes. inuenim̄ me
 dietatem totius mundi ēē asi
 am. abiam ū medie tate tene
 unt europā et affricā. Si ū qua
 dripartite illum diuiserimus.
 er̄ partes eius europa. et affrica.
 asia maior. et asia minor. Inqua
 mltas t̄bulationes ptulit apłs.

dicta est ^{uir} genalio omnis maior iu-
 nor. a muliere ^{quasi} que iocus regni ten-
 tis impium tenuit. quod a suo iure
 uocatur asiam. ab indico enim ma-
 ri usq; britannicis os ille insule asia-
 ne uocantur. Vt q; corinthu qui
 persecutione sustinebant ab infideli-
 bus ne deficerent. dat eis aplos semet-
 ipm in exemplum dicens. Nolo
 ut ignoretis tribulationes quas nos
 sustinemus in asia. i. nro exemplo
 roboremini. Quid enim mirum si
 discipuli ubant. cum magri decol-
 lentur. crucifigantur. i. lapidentur.
 Omnis supmodu grauati sumus. i.
 sup uitam. Cum ide aplos i epla
 i. dicat. fidelis ds qui non patietur
 uos temptari sup id qd potestis.
 querendu e quare hic dicat sup-
 modu se ee grauatu. ad qd dicen-
 dum quia licet supmodum sint
 grauati. i. ulte humanu modum.
 i. ultra qm humanam fragilitas sua
 uitate sustinere potest no tñ ultra
 uitam dñam. que eis toleran-
 tiam sustinendi. i. uitate supan-
 di tribuit. Itaq; inq; sumus gra-
 uati. ut redet nos n uitae. Tediū
 e anxietas aīn. Aliquo puagatione
 ponitur. aliquo p odio. ut hic. In-
 tantum inq; sumus grauati
 pssuris. ut odio habemus futu-
 presentem. i. uellemus potius mori qm
 uiuere. S; ipi in nob ipis responsu
 mortis habuimus. ut no simus

fidentes in nob. ut in de qui uol-
 unt mortuos. Quom potestis
 loqui. i. responsu dare. Nos in-
 quid ipi habuimus in nob ipis
 responsu mortis. i. ipa mors i
 tribulatio a tpe angustia. dice-
 bat nob in corde dum cruciare-
 mur. Nolite in nob confide sed
 in do. qm non potestis uia u-
 tate aut alioz hominu uince
 hos cruciatus. Ponite in do fidu-
 ciam i spem uitam. i. ipe qui se-
 citat mortuos potit utiq; uos
 eruet. Sic enim uidebat illis
 quasi de mortuis ad uitam re-
 uocant. Ad uiuantib; uob in
 orone p nob. i. eripiet nos de
 angustis huiusmudi. Vt ex
 multarum psonis facierum
 eius qui in nob donatiois p mit-
 tos gre agant p nob. Ecce con-
 fusa sententia. Impietas enim
 fuit aplos sermone. sic ipe de se
 ipo dicit. sed no scientia. Istius
 usueli. ista est constructio. fo-
 p uitas orones libab; i. eruet a
 pssuris psecutorz. ut ex mltis
 psonis facier. i. ho. i. inu-
 agantur do gre p nob; mltos
 homines eius donatiois que
 donatio in nob e. Sens; autē
 iste est. scitob; nos ds libabit
 p uitas orones. ut cum nos
 fuim; libati. referant ei gre
 a mltis hominib; quib; pro

et quod uos exaudierit p̄ n̄b
 ando nos. Quod em̄ dicit int̄
 arum facier̄. hoc ē q̄d dicit ex p̄
 fons. donatiois aut̄ i die gr̄am
 q̄m illi libati s̄. Nā gl̄a n̄ra. i.
 honor i magnificētia n̄ra h̄ est.
 Que. Testimonium conscientie
 n̄re. Quia conscientia n̄ra. i. m̄s
 n̄ra. phibet nob̄ testimonium
 q̄d recte credim̄. b̄n̄ docem̄. scē
 uiuim̄. i. q̄d in simplicitate cor
 dis. i. sinceritate d̄i. i. in ueritate
 i non duplici aīo. Neq̄ in sapia
 carnali conuīsa sum̄ in hoc sc̄to.
 sed in gr̄a d̄i. i. in sapiam. que
 gratis a d̄o nob̄ data ē. Pseudo
 ap̄ti conuīsabant̄ duplici cor
 de. quia alit̄ docebant atq̄ alit̄
 uiuebant. t̄ quia potius p̄ lac̄
 mis q̄ralib̄ p̄dicationi insiste
 bant. q̄m p̄ amore d̄i i salute
 alior̄. Philosophi q̄ p̄dicabāt
 in carnali sapia. i. philosophie.
 i fucato sermone. uolentes ap
 pare sapiētes. Vt in hoc q̄
 xpm̄ negabant passum. mortu
 um. atq̄ a mortuis resurrexif
 se. abundantius aut̄ ad uos i
 simplicitate conuīsat̄ q̄ cum
 ab alijs eccl̄ijs aliquid accepif
 sem. a uob̄ nichil accepi. ne oc
 casionē falsis ap̄tis dare acci
 piendi mun̄a. i. ut uos libe

reprehende possem. Non alia sc̄bim̄
 uob̄ modo. quā que legistis. i. p̄
 epla. i. cognouistis in uita m̄a atq̄
 p̄dicatione. Usq̄ infine uite uire. ut i
 die iudicij cognoscetis. que sc̄p
 sumus i p̄dicauim̄ uob̄. sicut i co
 gnouistis nos ex parte non p̄ om̄a.
 q̄ nō om̄a potuimus uob̄ mani
 festare. que intelligebam̄ de d̄o. q̄a
 ad huc paruuli eratis sensu. Et uia
 sum̄. quia uos gl̄ari potestis. q̄d sc̄s
 i ueridicos p̄dicatores habetis. Et uos
 gl̄a n̄ra eratis. in die d̄i. i. in die
 iudicij. q̄no coronam et̄ne remun̄a
 tionis pro uob̄ recipiem̄. Et hanc
 confidentia siue spe. secur̄ de uobis
 uolui. p̄us uenire ad uos. q̄no p̄ore
 eplam ub̄ direxi. ut sc̄dā gr̄am he
 retis. habuistis unam gr̄am q̄no
 p̄mum ad uos ueni. dum cito ue
 nistis ad fidem. Et debui t̄m ueni
 re ad uos. ut uos castigarem. i. cor
 ripem. i. uos metip̄os em̄datos.
 ut uos ip̄i habetis. sc̄dā gr̄am.
 S; iō non ueni. quia timui si ueni
 rem. quod non possem uos ita cor
 ripe p̄ meā p̄sentiam. ne forte in
 patientes eētis. sic ub̄ p̄ eplam le
 uimus admonendo. Cum q̄ hoc
 uoluissim. i. ad uos uenire uoluif
 sem. dum non ueni numq̄d leuita
 te usus sum̄. Leuitate d̄i utiq̄
 q̄d p̄mittit̄ uob̄. nō explet opib̄.
 Et ap̄tis tunc leuitate usus eēt si

p̄mittet se uenire. ⁊ p̄missum non
 explet. S; dum non p̄misit quis
 uellet. nō tñ usus ē leuitate. Aut
 que cogito. scđm carnē cogito. i. car
 nali ⁊ humane. Nā scđm carnem
 cogitat. qui p̄ amicitijs ⁊ honorib⁹
 p̄ncipū ⁊ plucris t̄pialib⁹ que spat
 accipe adiutibus ⁊ p̄ncipib⁹ qđ di
 p̄mittit. alicui. implere differt. n̄
 seruās suum p̄missum. Ut sit apđ
 me ē ⁊ nō. i. ut p̄mittam me uenire
 ⁊ non ueniā. ⁊ uidear uitate loqui
 ⁊ intiar. Minime. F̄idel̄ autē d̄s. i.
 uerax est. quia quicqđ p̄mittit. ope
 implet. Et ip̄e qui ē uerax. ip̄e co
 gnoscit qđ sermo n̄r. qui fuit apđ
 uos qño ub̄ p̄dicauimus. T̄ q̄ sit in
 de mō ad uentū ad uos. nō ē in illo
 .s. sermone. est ⁊ non. i. uitas ⁊ m̄
 datum. aut mutabilitas aliqua. u
 uerum uideret loq̄ ⁊ non eēt uerū.
 Sed est in illo sermone. est. hoc ē
 uitas ibi est. quia in uitate locut⁹
 sum. Quasi dicet. Iecurū autō m̄da
 tio non moueor quia leuitatis uito
 non succumbo. D̄i enim filius. s. ē
 ih̄s xp̄s. qui in uob̄ p̄dicatus est
 p̄ me. ⁊ siluanum ⁊ timoth̄m. Silua
 nus ip̄e est filas. ⁊ silēas. Sic luc̄
 ip̄e est ⁊ lūchas. Quare q̄ ponit sil
 uanus ante timoth̄m. quia ante
 electus ē ad fidem. ⁊ conuinctus ad
 p̄dicationis officium paulo aptō
 qm̄ timoth̄s. Iō inquit quia ih̄s ē
 filius d̄i ē. Non fuit in illo. i. in x̄.

est ⁊ non. p̄mittit. ab ip̄e
 aut uitas cum m̄datio. s. est. i.
 tas in illo fuit. sicut ip̄e dixit. Ego
 sum uitas. Quot quot enim p̄mis
 siones d̄i pat̄s sunt fac. te p̄ p̄p̄as.
 de natiuitate xp̄i. passione. morte.
 resurrectione. atq; ascensione eius.
 de salute q̄ gentium. in illo est.
 .i. in xp̄o. ad implete sunt uacit.
 Qui semp̄ eē h̄t. ⁊ in illo ē uitas
 illarū p̄missionū. Vñ ip̄e dicit p̄
 dens in cruce. consumatū ē. i. com
 pleta sunt om̄a que de me p̄dicta
 erant. Iō ⁊ p̄ ip̄m aīn dō ad gl̄iam
 n̄am. Iō quia in xp̄o s̄ ad implete
 s̄ uacit ille p̄missiones p̄ ip̄m. i.
 p̄ xp̄m. aīn. i. uitas dō patri tri
 buenda ē ad gl̄iam n̄rām. qui su
 mus eius apt̄. ⁊ ministri. Quom̄
 ad gl̄iam ip̄oz t̄buenda ē uitas
 p̄ xp̄m dō patri. Quia qđ xp̄s
 in se compleuit. ip̄e p̄dicauit. ⁊ a
 pt̄is tradidit. Et apt̄is p̄dicantib⁹
 d̄s pat̄ mirac̄a faciendo ostende
 bat. uerum eē qđ ip̄e p̄miserat.
 ⁊ qđ illi p̄dicabant. ⁊ in hoc gl̄ia
 erat illoz. Qui autē confirmat nos
 iudōs uob̄ cū in xp̄o. i. in fide xp̄i.
 ⁊ conuincit in uno lapide angari
 duos p̄ptos. ⁊ qui unxit ^{nos} gr̄a sp̄s
 sc̄i. i. qui dedit nob̄ remissionē
 p̄ccōz. p̄ gr̄am sp̄s sc̄i d̄s est uer⁹
 .s. In uet̄i testam̄to sacerdotes ⁊ re
 ges unguebant̄ oleo. In nouo
 aut om̄s fideles unguuntur. nō

in oleo ambili. quantum in uisibili.
 in uideh; scilicet in baptisate.
 et per man' impositione' suamq; reges
 et sacerdotes ipsorum ut scificent
 eos. iuxta qd petrus dicit. Vos gen'
 scilicet regale sacerdotium. Et qui signa
 uit nos. i. qui assignauit nos s. dan
 do signu' suum nob. Du' enim dixit
 xps sicut misit me pat' et ego mit
 to uos. signum suum in eis posuit.
 Et dedit pignus sps in cordib' nris.
 Pignus e' pprie quod pp' re' credita
 datur. ut du' illa reddita fuit. illud
 recipiatur. S; hic ap'ls pignus p
 arra posuit. Qui io datur. ut cert'
 sit de pmissione. Quod nun' e' comple
 atur. Nos g' arram siue pignus
 accepimus gram uidelicet scilicet sps
 in baptisate. ut securitate' et cer
 titudine' de pmissione etne pte.
 habeam'. Testem dnm in uoco in aia
 mea. i. si inuar. illum in uoco cont'
 aiam man. quod parrens ub' no
 ueni ultra corinthum i. ne uob
 honeri eem et uos consistare mo ad
 uentu. S; pxi ub' ne uenire' corin
 thum ultra. i. postqm a uob re
 cessi. Non q' dnamur fidi ure
 sic impatores. quia uni' fidei ia
 sum' nos et uos. sed adiutores su
 mus gaudiu' ur. i. congaudem'
 uob uiside. bonisq; opibus. Nam
 fide statis. in icero. no' dnam
 ur. Sic debent plati age. qs
 uident concordare s in bona

conu'satioe. Non debet se illi pferre
 sed coeq're. Quos aute' ^{ama} rectitudinis
 uident deuiare. in illos debent. auc
 toritate' et potentiam sue pposit'e' osten
 de. Quod utrumq; petrus ostendit
 in cornelio. et anania. humilians
 se erga cornelium. et solo u'bo ana
 niam cum uxore pdens. Si ego
 concto, uos. quis e' iste qui letifi
 cet me n' ille qui co'ctatur ex me.
 i. si ego contristem aliquem urm.
 forte' redanguendo. et acco' corrip
 endo. quis e' qui me letificet nisi
 ille qui constat p meam ad mo
 ratione' de reatu suo pmouendo.
 ad penitentiam. Dum enim ille
 contristat' de pecco suo. et agit peni
 tentiam. tunc me letificat. Sic un'
 quisq; p'dicator et platus q' ampl'
 uidet consistari subiectos de reatu
 suo. et iuge' penitentiam agendo.
 eo amplius letificat' certus de sa
 lute illor'. Ne isticiam si' isticia
 habeam. Modo quidem audiens
 uos uariis errorib' implicatos. isti
 cia habeo. S; si uenio ad uos et in
 correctos uos inuenio. tunc habeb'o
 isticiam si' isticia. Ioq; ad moneo.
 ut uos corrigatis. Nam ex mlt'a
 tribulatione et angustia cordis qd
 unum e'. scripsi uob' p'ore' eplam
 p mltas lacrimas. i. pene qd silla
 bas dictabam. et sc'ebam. q' tot
 lacrimas fundebam. Audiens ap'ls
 quosdam corinthior' ad p'stina

uicia redisse. i. ad fornicationē. ⁊ penitentiā non egisse. insup quendam illoꝝ accepisse uxoreꝝ patris. nimiam tristitiam habuit. ⁊ multum deflebat eos. Vñ ⁊ ꝑorem eplam eis misit. in qua redangit eos fortiter. ⁊ ꝑcepit illum qui incestum patrauerat. a consortio oꝝum excludē. Cuiꝝ ubi obediētes fuer. egerūtqꝫ penitentiā. ⁊ illum a se sequestrauer. Quod ut apłs agnouit. ualde letatus reducē tñ eis ad memoriā. qñt eos deflebat. ⁊ alloquit eos ad huc in

F quiens. Non ut contristemini. s. hec modo scēbo qui penitentiā habuistis. sed ut sciatis qm caritatem habeam habundantius in uob. s.

F postqm̄ audiui uos penitentiā egisse. Siquis autē contstauit. s. me siue ille qui uxorem patris accep. seu illi qui ad uicia ꝑstina redier. nō me contstauit. s. solum. sed ex parte. s. contstauit uos qui doluistis sup illoꝝ reatibus. ⁊ qui in

F estis unīti in caritate. Sequit ut non hōnorem om̄s. Vnerare ē enī. hōnus ⁊ pondꝫ aliqd imponē. Sensus iste ē non rephendi. iō delinqntes. neqꝫ excommunicauy in ꝑori eplā. ut uos ōnerare mā correptione qui ꝑfecte conuīsamini. neqꝫ iō recto talia. ut uos ōnerē in excommunicando ⁊ redanguendo. sed ut

F ut illi corrigent q̄a uia rectitudinis deuauerat. Sufficē illi. s. for

nicatoꝝ qui eiꝝ ē. uult qui uox rem patris accepit. Obuungatio i. correptio ⁊ redanguitio que fit pluribus. i. sufficē illi. ad penitentiā correptio. ⁊ obuungatio generalis. ⁊ qd a consortio om̄iū uꝝm exclusus. ē. Nam in ꝑori eplā ꝑcepit illū eici a societate fidelium inquens. Expungate uer. feritū. i. illum ꝑccōrem qui uxoreꝝ patris accepit expellite ⁊ eicite a uꝝo ꝑsortio. Et ne in desꝑationē labetur si semp exclusꝫ ēet a societate fidelium reconciliat illū modo. cognoscens illum eē ꝑungatum. Diabło ⁊ enī suggerente ꝑccauit. ⁊ eo flagellante ꝑungatus ē. qñō traditus est potestati illi. Ita ut econtra

F rio magis donetis. i. tūc sufficiet. ei obuungatio que facta ē ei ab om̄ibꝫ uob. Si econtrario indulgeatis ei quod deliquit ⁊ cōsolemini eum ne forte. s. exclusꝫ a uob abundantiōi tristitia absorbeatꝫ qui eiusm̄i est. i. ne forte i desꝑationē cadens suffocet se laquo. ⁊ tradat se uoluptatibꝫ huiꝫ sc̄i dicēs int se. iam q̄a a societate fidelū in ꝑsenti ⁊ i futuro ero exclusꝫ. inseram me om̄ibꝫ delectationibꝫ ⁊ uoluptatibꝫ. indulgete ei ⁊ cōsolamini eū ne desꝑet de uenia ⁊ salute. Propꝫ qd. s. ne absorbeatꝫ am̄i a tristitia. ⁊ labatꝫ i desꝑatione. Obsecꝫ uos oꝝ corinthꝫ

ut cum illis in illa caritate recipiendo
illi in ipsam societate & communione.

Ideo et **apostolus** ista de receptione illi fratres
si cognoscant expulsi sunt. id est ubi presbiter ante
omnes obediens sitis que ubi presbiter. Jam
superius obediens illi fuerat quoniam illi
a suo collegio expulsi sunt. et quoniam presbiter
ut viri non uelato capite starent in
ecclesia. Mulieres uelato. et uolebat
ad huc probare obedientiam illorum.
in hoc ut reuocarent eiectionem. Cui autem
aliquid donastis. et ego. Paulo apostolo mo-
rante apud eos cuidam peccanti
dimiserunt quod deliquerat. et ipse
apostolus ne uideatur se ab illorum unio-
ne se iungi indulgit. et illi ipse.
Vnde modo dicit. Cui autem donastis
siue indulgistis quoniam apud uos erat
et ego similiter donauit. id est indulgit. Co-
suetudo est dicendi. donauit michi
peccatum id est indulgit. Volens ergo apostolus
prouocare illos ad reconciliationem
eiectionis. et ut ei dimittent uult oste-
dere. ut sic ipse indulgit peccanti
quoniam dimiserit. sic et illi indulgeat.
dum ipse indulget. Qua propter sub-
dit. Nam et ego quod donauit siue in-
dulgisti illi. siquid donauit propter uos qui
uolebatis ei dimittere. indulgisti et ego
in persona christi hoc est uoce christi qui non
apostolus dedit. potestate ligandi et sol-
uendi. Non leuiter dabat indulgentiam
apostolus delinquentibus nisi illi qui
uidebat a christo esse solutum. cuius peni-
tentia accepta erat deo. Ut non cur-

cum ueniamur. id est decipiamur a sathana.
Ite inquit precipio uobis ut indulgeatis
fratres peccanti. sicut et ego indulgeo. Ne
decipiamur a sathana qui desiderans dis-
cordias generare. plerumque dum unus
uult misericordiam exhibere fratri peccanti dimit-
tendo ei quod deliquit. et reconciliare
uentum fidelium. alius diabolo sua-
dente non uult indulgere permanens
induricia sui cordis. Vnde sepe solet
oriri discordie et rixe inter illos qui
dissentunt et discordant in iudicio. Non
enim ignoramus cogitationes eius. id est astucias.
dolos. et fraudes diaboli non ignoramus.
sed scimus. Cum uenisset autem troade.
Troas ciuitas est grecorum que troia olim
uocata est. et ponitur hic proprie. Frigia
est enim prouincia grecorum. Troia regio
in ipsa frigia. ciuitas uero illius ylium
appellata est. sicut in uangelio legitur.
Ceciditque superbum ylium. Sicutque
ponitur nomen regionis prouincie et appel-
latur troia. Propter euangelium christi. id est ad
predicandum euangelium christi. et hostium
in aptum esse in domino. id est multa corda ho-
minum parata per dominum ad credendum.
Non habui requiem spiritu meo. id est in animo
meo. eo quod non inueni titum fratrem meum.
sed uale faciens eis. id est salutans eos
perfectus sum in macedonia prouinciam
ariam grecorum. Dicit beatus ieronimus quia
non inuenit phisulam suam apostolus. id est ti-
tum. unicum suum. id est recessit. Sed
questio est in hoc loco. si apostolus omnium
gentium linguis poterat loqui sic

ipse dicit. in p̄ori epla. Gr̄as ago d̄o
 q̄d oīum ur̄m linguis loquor. quare
 recessit a triade hic; titus de eēt. ma
 xime cum mlt̄a corda eēt parata ū
 bi ad credendum. Que hoc modo
 soluitur: quia cum uenisset triadem.
 hic; mlt̄a corda inuenisset parata ad
 credendum. inuenit t̄m mlt̄os ad
 ūsarios ⁊ contradictores philosophos.
 uidit magos. ⁊ alios pl̄imos. nec po
 t̄at ip̄e sol̄ utrumq; aḡe. ⁊ philo
 sophis resist̄e ⁊ uolentib; cred̄e ūbū
 p̄dicare salutis. Si aut̄ titum inue
 nisset ibi sicuti sp̄abat ip̄e utiq;
 resist̄et ad ūsarijs. ⁊ titus p̄dicaret
 simpliciorib; qui desiderab̄t cred̄e.
 Apparuit quoq; ei in eod̄ loco iur
 macedo dicens. t̄nsiens in macedo
 niā adiuua nos. qui a doctoribus
 anḡls bonus anḡls bonus eiusd̄e
 gentis p̄positus fuisse creditur. d̄o
 aut̄. s. pat̄ gr̄as referim; qui s̄p̄ t̄i
 phat; nos. i. qui semp̄ fac̄ nos t̄im
 phare. ⁊ uictoriam h̄re in xp̄o ih̄u.
 i. p̄ xp̄m ih̄m infidelitatē destruendo.
 ⁊ fidem in cordib; credentū plantā
 do de infidelib; efficiens fideles. Et
 h̄odore noticie sue manifestat. p̄
 nos in oīi loco. tam in iudeis q̄m
 in gentibus. O d̄ore in hoc loco appel
 lat cognitionē sc̄e trinitatis. aroma
 ta q̄ ⁊ unguenta cum alibi sint. ali
 bi reddunt. o d̄orem. Sic ap̄tis p̄
 dicantib; fidē sc̄e trinitatis. ⁊ noti
 ciam diuinitatis. omp̄is d̄i cū

ip̄a diuinitas n̄o uoluit
 qui uimib; s̄m p̄m
 ap̄toꝝ recipieb̄t fidē eius. o d̄ore
 quoddam ⁊ cognitionē diuinā
 illi; p̄cipieb̄t. Quia. x̄ bonus n̄o
 mus o d̄or d̄o. in his qui p̄eunt.
 ⁊ his qui salui fiunt. Legim; i ge
 nesi. q̄d noe offerente sacrificiū post
 diluuij cessationē. o d̄oratus est
 d̄is h̄odorem suauitatis. in t̄m
 ut benedic̄et illi ⁊ filijs eius. Nō
 debem; q̄ p̄uerit̄ intelliḡe. q̄d d̄is
 qui sp̄s ē in o d̄ore ⁊ fumo carni
 um delectetur: sed intentionē illi;
 boni uiri noe appellat sc̄pta uā o d̄o
 re suauitatis. quia delectat; ē d̄s.
 Similr̄ in hoc loco intelligendū stu
 diū ⁊ bonam uoluntatē intentio
 nemq; o d̄ore appellatum. Xpi; i q̄t
 bonus o d̄or sum; d̄o. i. in xp̄m cre
 dentes. ⁊ a xp̄o edocti. p̄dicando
 missum in carnatiois eius passio
 nis. resurrectiois. ascensionis. mi
 ssium q̄ sc̄e trinitatis. bonus o d̄or
 sumus illius. quia bonā famā ei;
 ac totā trinitatis. gl̄am p̄dicam; d̄o.
 s. pat̄ placentes. talia faciendo.
 Et notandū quī subiungit. In his
 inquit qui salui fiunt n̄ra p̄dica
 tione. ⁊ his qui p̄eunt. bonus o
 d̄or sumus. x̄. d̄o pat̄ placentes.
 quia sic plac; d̄o n̄m bonum
 studium. q̄d impendimus his q̄
 saluant; sic placet. ⁊ illud q̄d im
 pendimus his p̄eunt. q̄m n̄ra

voluit ut omnes homines
 sapienter attendatis
 et in his qui saluantur.
 in his qui peccant bonus odor
 ipse erat apud deum patet placentes. quia
 sine et sine adulatione predicabant.
 Aliis quid est sumus odor mortis in
 morte illis videlicet quibus predicamus
 sed contempnit credere. Aliis autem
 odor vite in vitam. scilicet qui audiunt
 et credunt. Cum una esset predicatio
 apostolorum quam impendebant omnibus
 et uolentibus credere et nolentibus. quibus
 dam erat predicatio ipsa gustus et odor
 mortis ad mortem eternam. potius quam
 ad presentem quam habemus communem
 et cum animalibus et peccatoribus. quia et
 nati inde dampnabantur. quod
 nolabant obedire uerbis euangelii. qui
 busdam autem erat odor et gustus uite
 ad uitam percipiendam. eternam quam
 per illum saluabantur. Sic enim cre
 dentes per illam salui fiebant ita
 increduli dampnabantur. qui inexc
 usabiles erant. Et ad hec. scilicet. discen
 da quibus tam idoneus et aptus predi
 cator est. ut possit discere qui sint
 eius predicatione saluandi. et qui
 dampnandi. Nullus. Idcirco omnibus
 impendendum est sermo predicationis.
 Non enim sumus nos apostoli sic plerumque.
 adulantibus dei uerbum. hic peccat
 pseudo apostolos. Sic enim aduult cau
 sa amoris filiorum non aulcat
 alius uxorem. sed causa sue libi

dinis explende. ita falsi apostoli aduult
 bant uerbum dei. quia non ideo predicabant
 ut filios spirituales deo adquirent. quia
 falso predicabant. neque pro remuneratione
 patrie celestis. sed pro lucris temporalibus et
 fauoribus humanis. In his etiam adul
 tabant uerbum dei. quia non recte neque
 uaciter illud docebant. dicentes. x.
 non est mortuum. neque a mortuis sur
 rexisse. Apostoli autem non aduultabant.
 quia spirituales filios deo adquirere
 desiderabant. et non pro lucris temporalibus sed
 pro primo eterne uirtutinis predicationi.
 insistentes. neque pro fauore et laude
 humana rectissime predicantes. sic
 idem apostolus subdit. Sed ex sinceritate in
 quid predicamus. id est. ex puritate et ueritate.
 et sic ex deo. id est. ex spiritu sancto accepimus.
 ita predicamus qui unius substantie
 existes. cum patre et filio. unus est deus.
 loquamur deo. scilicet. loquimur. id est. sic predicamus qui
 in presentia dei. semper sumus positi. et ipse
 sit ueritatis auctor. Verum enim ipse ubique
 presentis adest. In christo ihesu loquimur.
 id est. ad honorem et gloriam christi ihesu. In
 cipimus uerum nos metipsos comen
 dare. id est. laudare. Numquid se et alios
 non laudauit paulo superius? Fecit utique
 ut superius et in eodem illo in loco. atque in
 sequentibus. Sed cum sapientia dicat per salo
 monem. laudet te alienus et non os tuum.
 quare se laudat apostolus? Numquam
 recitauit. ut conuincit ab amore pse
 udo apostolorum retraheret ad suum amo
 rem. aliorumque ueridicorum apostolorum.

aut nunquid egem^{us} commendationis eptis.
 i. laudationis siue laudationis quae ab
 alijs gentib^{us} et ecclesijs ad uos mittan-
 tur. aut ex uob^{is} ad alias que nob^{is} testi-
 monium laudis et scitatis prohibeant
 sic quidam. s. faciunt pseudo iudt
 apli. et iudei qui accipiunt a scribis
 et phariseis. pontificib^{us} et iudoz e-
 ptas laudationis. ut p^{er} se et religio-
 sis p^{re}dicatorib^{us} habeantur. non i-
 digem^{us} u^{ost}ra laude. neq^{ue} eptis lauda-
 tionis. que nob^{is} testimonium laudis p^{ro}-
 hibent. Exponit q^{ui} causam. q^{ui}e non
 indigebant in quib^{us}. Epta n^{ost}ra uos
 estis scripta in cordib^{us} n^{ost}ris. Epta signu^m
 est salutis. quia salutem inuentis con-
 tinet. et de illi^{us} salute loquit^{ur} cui
 mittitur. Epta inq^{ui}d n^{ost}ra uos estis
 ochonchy scripta in cordib^{us} n^{ost}ris.
 quia de u^{ost}ra salute die noctuq^{ue} me-
 ditamur. et cogitam^{us}. et ip^{sa} bona in-
 tentio n^{ost}ri cordis p^{ro}hibet nob^{is} testimo-
 nium laudis. siue epta scitur et legi-
 tur. ab omib^{us} hominib^{us}. i. ab omib^{us}
 scitur. et non scit^{ur} oculis corp^{or}is sed
 mente intelligit^{ur} illa epta. i. hoc quod
 de u^{ost}ra salute semp^{er} cogitam^{us}. Mani-
 festati q^{ui}m epta estis xpi ex superiorib^{us}
 pendent. Vosq^{ue} estis epta n^{ost}ra scripta
 in cordib^{us} n^{ost}ris. uos estis manifesta-
 ti. alijs q^{ui}d n^{ost}ra p^{re}dicacione ad fide^m
 uenistis. q^{ui}m epta estis xpi ministra-
 ta a nob^{is} et scripta. noⁿ attramto s^{ed}
 spu^u di uini. It^{em} quod attramto scri-
 bitur. oblitari siue deleri pot^{est}.

qui semp^{er}...
 ille sp^{iritu}s et^{er}no^rum est. ita fides...
 est. Manifestati inquit estis q^{ui}d
 p^{re}dicacione credidistis. q^{ui}m estis ep^{iscop}
 xpi. i. fide^m illi^{us} abetis. a quo dicim^{us}
 max^{im}am. que fides a nob^{is} est mi-
 nistrata. quia fides exaudita est.
 et a sco^{lo} sp^{iritu} est scripta in cordib^{us} n^{ost}ris.
 quia alij datur fides in eode^m sp^{iritu}.
 Non est illa fides scripta in tabulis
 lapideis sic lex moysi. sed in tabu-
 lis cordis carnalib^{us}. Preuides op^{er}
 ds duriciam cordis iudoz. eandem
 legem q^{ui}m eis dabat in lapide sc^{ri}p-
 sit. ut p^{er} lapide duricia cordis illoru^m
 designaretur. Tabula q^{ui}d lapideas. debe-
 mus intellige^{re} dura corda hominu^m
 et insensibilia. in quib^{us} noⁿ scribit^{ur}
 fides x^{risti}. quia nulla p^{re}dicacione n^{ost}ra
 t^{er}rib^{us} emolliri possit. Hoc u^o
 quod dicit^{ur}. s. in tabulis cordis carna-
 lib^{us} debemus intellige^{re} cor molle et
 sensibile q^{ui}d sentit. flectitur ad
 molliciam intelligit q^{ui}d d^{icitur}. Recipit
 et continet in quib^{us} scribit^{ur} epta
 xpi. i. fides ab sp^{iritu} sco^{lo}. **Ad corinthios.**
ARS: fiduciam talem habe-
 mus p^{er} xpm ad dm. In hac
 loc^one uult apls differentiam et
 distantiam face^{re} int^{er} moysen le-
 gis latorem et xpm datorem eu^{ang}lii.
 int^{er} legem et eu^{ang}lium. int^{er} doctores
 legis et eu^{ang}lii. ostendit quia q^{ui}m
 ta distantia est int^{er} moysen et x^{ristum}.

...demonstrat
 ... nichil sumus nisi dñi
 ... et grā regamur. Fiduciā
 ... i. audaciam et fidē talē habe
 ... mus p̄ xpm̄ dñm̄ nr̄m̄. cui⁹ passione
 ... et conciliati sum⁹ ad dñm̄. i. ad
 ... patre dñm̄. qualem ego dicitur⁹ et sc̄p
 ... tur⁹ sum in sequentib⁹. Non quod suf
 ... ficientes sum⁹ cogitare aliqd̄ a nob̄
 ... q̄i ex nob̄. sed sufficientia nr̄a ex dō
 ... est. h̄ destruit om̄em confidentiam
 ... libi. arbitrii. p̄ qd̄ multi putant
 ... se posse bonum aliqd̄ agē. sine di
 ... grā. Et ideo ista om̄ia ait. ut ostē
 ... dat nichil boni sua iūte et pru
 ... dentia cogitare aut facē. Dicit ḡ. Nō
 ... habem⁹ talem fiduciā et audaciam.
 ... qd̄ sumus sufficientes. i. qd̄ possi
 ... mus cogitare a nob̄ aliqd̄ boni de
 ... uia salute. t̄m̄ q̄i ex nob̄ aliqd̄ bo
 ... ni uob̄ futurum sit sine grā dī. sed
 ... sufficientia et habundantia nr̄a
 ... ex dō ē. qui dat uelle et posse. i. non
 ... solum non ualemus bonum aliqd̄
 ... p̄ficē. sine dī misericōdia et grā p̄cedente
 ... et subsequente. s; nec cogitare. dī enim
 ... grā nos p̄uenit ut uelimus. et
 ... ip̄a nos subsequitur ut possimus.
 ... Vñ exorabat psalmista dicens. Mi
 ... scōdia ei⁹ p̄ueniet me. et misericōdia
 ... eius subsequatur. Si enī non uale
 ... mus cogitare. quom̄ potimus p̄ficē.
 ... Qui d̄s fecit nos idoneos. i. aptos
 ... et congruos ministros noui testa

... m̄a. non litta sed sp̄u. i. non fecit nos
 ... ministros in litta legis ut p̄dicarem⁹
 ... circumcisiōne carnali obseruandam.
 ... aut sabb̄i ocium aut neomeniarū
 ... et sacrificiorū ritum celebrandū sed in
 ... sp̄uali intelligētia euāḡlii quod sp̄ua
 ... lit ē intelligendū. et cui⁹ obseruatio
 ... sp̄m̄ sc̄m̄ t̄buit op̄e baptismatis.
 ... Quod autē dicit. idoneos ministros
 ... se aliosq; aptos ^{fuisse.} idoneos ministri
 ... ē ip̄e congruus et utilis atq; illi rei
 ... aptus de qua sermo agitur. Litta occi
 ... dit sp̄s autē uiuificat. duobus mō
 ... intelligendum ē litta legis moisaice.
 ... occidit hominē corp̄it. iubendo et nō
 ... uiuando. Dum enim dicit lex non
 ... occides. non adultium facies. qui oo
 ... cidit t̄ qui adultium aut tale aliqd̄
 ... p̄petrauit. reus erit iudicio. i. occidet.
 ... igne cremabitur. lapidib⁹ obruetur.
 ... in patibulo obruetur in patibulo s;
 ... pendetur. et non uiuat quom̄ imple
 ... atur. p̄culdubio ip̄a occidit homi
 ... nem. qui iudicium dat ut occidat
 ... licet ip̄a non sit causa mortis eius.
 ... Sp̄s autē uiuificat. i. euāḡlium. qd̄ spi
 ... ritualit̄ intelligitur. Et quod sp̄m̄
 ... sc̄m̄ p̄at. non solum non occidit ho
 ... minē in p̄senti. s; insup uiuificat.
 ... i. uitā et̄nam. Hui⁹qm̄ enī euāḡliū
 ... iūb; hominē occidi s; puocat post
 ... culpam ad penitentiā. p̄mittēs ui
 ... tam et̄nam. Penitentiā agite ad p̄
 ... p̄inquabit enim regnū celoz. Alit̄.
 ... dñm̄ dñi aduentū erant quedam opa

legis que a leuitoribus peccatis mundabit
 suos observatores. Vbi gratia. sic circum-
 cisio que originale peccatum tollebat. quoniam
 uis aditum patrie celestis non reseraret.
 Et sic erant multa alia per quibus offerebantur
 holocausta. et de quibus dicebatur: si quis
 hoc uel illud fecerit. offerat arietem aut
 aliquid tale. et mundabitur. post domini autem
 aduentum in quo completa sunt. in
 ueritate omnia illa figuratiua et uerbi-
 ca. quicunque uoluit eandem legem carnaliter
 obseruare. morietur in anima. quia anima
 que peccauit morietur. Unde et apostolus
 in epistola ad ephesios ait. Vere dico uobis.
 quia si circucidamini carnaliter. christus
 uobis nichil proderit. et scimus quia quibus
 christus non proderit mortui sunt in anima. qui
 uero spiritualiter uolunt eandem legem imple-
 re circuncidendo. se spiritualiter in bap-
 tismate. uel est uera spoliatio uitio-
 rum obseruando. saltem. quiescendo a pro-
 uo opere. et omnipotenti deo spirituales hostias
 offerendo. se ipsum quoque mortificando
 cum uicijs et concupiscentijs. Ille
 uiuit et uiuet in eterna uita in fide.
 Sic apostolus. Litta occidit in anima modo
 id est. littas intelligencia legis. Spiritus autem
 uiuificat. id est. spiritualis intelligencia.
 uita eterna parat. Quod si ministra-
 toris mortis. id est. si lex que ministra erat
 mortis sic modo diximus. de forma
 ta uel de septa littis. fuit. scilicet. moysi in
 gloria. et claritate uultus. ita ut non pos-
 set intendere filius israel in facie eius propter
 gloriam uultus eius. que gloria et claritas

etiam in quomodo non magis in
 stracio. spiritus sanctus in
 spual' euanglii erit. in gloria uultus
 stratoribus et obseruatoribus? Isto
 eo uult ostendere. que distancia fuit
 inter legem et euanglium. et moysen et doc-
 tores euanglii. sicut iam supradixi-
 mus. Legimus in exodo. quod moyses
 descendente. de monte facies eius
 erat cornuta ex consortio sermonis
 dei. id est. radios quosdam emittebat splen-
 doris sic sol. in tantum ut non possent in-
 tendere filij israel in faciem eius. sed quoniam
 egrediebantur ad ipsum. ponebat uelamen
 super faciem suam. Sed fortasse querit
 aliquis. quare illi gloriam et claritatem
 hominis mortalium non poterant intendere.
 Cui respondendum est quia moyses sanctus
 et iustus erat. ideoque coruscabat. suique
 splendore ipse poterat ferre. Illi autem
 quia peccatores et increduli erant. non
 fuerunt digni contemplari splendorem
 illius. Sensus ergo iste est. Si moyses tam
 tantam claritatem habuit in uultu.
 quoniam legem dedit populo. que ministra erat
 mortis quia mortem. ministrabat.
 quanto maiorem gloriam habebunt ministri
 euanglii. quod uitam eternam et iusti-
 tiam ministrat. quod uitam eternam
 parat. multo maiorem gloriam et clari-
 tatem habebunt quia eandem clari-
 tatem habebunt quoniam ostendit. dominus
 in monte tibus discipulis quoniam uisi
 sunt cum eo moyses et helias in ma-
 iestate et claritate. Videbant enim

tio dampnationis glia e. i. si lex que
 ministra erat dampnationis et mortis.
 tanta gliam prestavit moysi suo mi-
 nistratori. et suis ceteris observatoribus
 multo magis habundat. ministerium
 iusticie. i. euanglium quod iustificat ho-
 mines. habundat. in glia eterna. Singu-
 lum ministerium iusticie e. quia per illud
 ministratur nobis iusticia. salus et vita
 eterna tempore baptismatis sic dominus dicit
 apostolis. Ite docete omnes gentes. i. mi-
 nistrate illi euanglium. qui credit et bap-
 tizatus fuit saluus erit salute eterna.
 quia mundabitur ab omnibus peccatis. ref-
 ficetur iustus. Gratia denique euanglii que
 datur ministratoribus eius. et ob-
 servatoribus maior e glia legis que splen-
 dit in facie moysi quia illa fuit
 temporalis. et ut cumque fieri potuit et iudicab
 alijs. ista autem eterna erit. si potuit ferri ab
 apostolis. quoniam a domino ostensa e in morte.
 quia statim lapsi sunt in terram vel
 vel mortui. Quia propterea laborandum est
 omnibus. ut observatores sumus eu-
 nglii. quatinus ad illam gliam digni si in-
 ptingere quoniam permittit. Nam nec glifi-
 catum est quod claruit in hac par-
 te. propter excellentem gliam. In hac par-
 te dicit in moysi. et quod narratur
 in hac parte libri exodi. de splendore
 vultus illius. Excellentem gliam ap-
 pellant. quia dominus glificatus e in morte.
 et quia glificandi sunt omnes electi.
 Et e sensus talis. Illud quod splenduit
 in facie moysi non e glificatum. i. non

fuit glia. et quod claruit in hac parte
 per mortem. et in hac parte
 comparatione istius glie
 manebit. et multo amplior erit.
 enim quod nulli profuit in vultu
 qui non fuit glia. quia non habuit
 fructum glie. Aliter quod dicit in hac
 parte qui ista parte. i. quod claruit
 et splenduit in moysi. non e glifica-
 tum in hac parte. i. quantum ad istam
 partem glie euanglii pertinet. non est
 gloriosum propter istam gliam maiorem.
 Si enim quod euacuatur per gliam
 e. multo magis quod manet in glia e.
 i. si lex que euacuari potuit in glia
 fuit moysi suisque observatoribus
 multo magis euanglium quod manet
 eternum. in glia e suis ministra-
 toribus et cultoribus. Quantum enim distat
 inter imaginem et veritatem. tam distat
 inter gliam vultus moysi et gliam
 christi. cui similes erunt electi in glia.
 hinc igitur tale spe videndi et
 percipiendi gliam. non tale qual
 fuit in vultu moysi sed eam quam
 vident tres apostoli in monte reve-
 lante se domino. Multa fiducia uti-
 mur in predicatione. securi de pro-
 mo. Et non sic moyses ponebat
 velamen super faciem suam. ut non
 intenderent in eum. scilicet ponet e.
 In euanglio legis euacuatur. quod velamen
 euacuatur. i. non ponet christus velamen
 intelligente luitat in euanglio et obs-
 curitate ut non possint fideles

quoniam spiritus intelligit penetrare.
 sic moyses pone[n]do uelam[m] uul-
 tus eius intendit. Et uelam[m] signi-
 ficat obscuritatem et obumbrationem
 legis quod euacuatur. quoniam a[n]te reue-
 latur. et spualit[er] eadem lex intelligit[ur].
 Vt no[n] ita occultabit[ur] x[ristus] gl[ori]am sua[m]
 electis. sic moyses occultabit pone[n]-
 do uelam[m] si[n]t faciem suam. quod ue-
 lam[m] euacuatur p[ro] eo quod euacua-
 tum. quoniam moyses mortuus. e[st]. S[ed] ob-
 t[ur]si sunt sensus eor[um]. i. hic; uelam[m]
 legis euacuatu[m] sit. a x[risto]. et in euang[el]io
 non sit uelam[m]. t[ame]n no[n] i[n]o penetrant.
 uidei gl[ori]am spualit[er] intelligentie que
 in lege latet. quia obt[ur]si et reu[er]si
 sunt sensus eor[um]. infidelitatis p[ro]fidia
 et ignorantia quia nolunt in x[risto]
 crede[re]. sed semp[er] lit[er]am sequi uol[un]t.
 Et si que in h[odiernu]m enim die. id ip[su]m
 uelam[m]. i. ip[s]a obscuritas et ignora[n]-
 tia inlectione ueteris testam[en]ti man[et].
 s. apud iudeos incredulos. Non re-
 uelatum. s. ab illis. quia infideli-
 tas et peccat[us] reuerberat sensum eor[um]
 ne ualeant p[ro] se penetrare. Quia i[n]
 x[risto] euacuatur. i. p[ro]fide x[risti] auferet[ur]
 uelam[m] ignorantie. No[n] p[ro] eor[um] sciencia.
 Non reuelabitur illis nisi credant.
 S[ed] usq[ue] in h[odiernu]m die cum legi-
 tur iudeis in credit[ur] moyses. i. lex que
 p[ro] moysen data e[st] uelam[m] e[st] positum
 sup[er] cor eor[um] i. ignorantia et cecitas
 intelligentie e[st] in cordib[us] iud[ic]o[rum]
 ne ualeat penetrare spualem

spualit[er] intelligentia[m] legis. que obcu-
 ra illis. et occulta erit. quo usq[ue] in x[risto]
 credendo denudet[ur] eis a x[risto]. Cum aut[em]
 cont[ra]sit[ur] fuit ad d[omi]n[u]m. s. ille p[ro]p[ter] ut cre-
 dant. i[n] x[risto]. auferet[ur] uelam[m]. i. obs-
 curitas de lege. p[ro] x[risto] et p[ro] gra[m] sci-
 sp[iritus] qui t[em]p[or]e baptismatis incip[er]e n[ost]ri
 habitator e[st]. D[omi]n[u]s aut[em] sp[iritus] e[st]. ubi aut[em]
 sp[iritus] d[omi]ni. ibi lib[er]tas. Nemo qui fidem
 sc[ilicet] t[ri]nitatis h[ab]et dubitat sp[iritu]m sc[ilicet]m. do-
 minu[m] e[ss]e. qui t[er]tia p[er]sona e[st] t[ri]nitatis.
 t[ame]n no[n] sunt tres d[omi]ni. sed unus d[omi]n[u]s. et
 scitur ab omnib[us] fidelib[us] sp[iritu] sc[ilicet]o die-
 tante legem et euang[el]iu[m] e[ss]e conscriptu[m].
 I[tem] sp[iritus] sc[ilicet]s d[omi]n[u]s e[st] legis et euang[el]ii. Nec
 e[st] aliquid illi occultu[m] in lege et euang[el]io.
 ip[s]o quoq[ue] sp[iritu] sc[ilicet]o co[m]p[ar]ante. Et fide[m]
 diuine passionis lib[er]tate[m] in anima ab
 omnib[us] peccatis. De qua lib[er]tate[m] dicit
 d[omi]n[u]s in euang[el]io. Si uos filios uos[tr]os lib[er]a-
 uerit[is] u[er]e lib[er]i eritis. Et ip[s]u[m] i[n] datur
 fidelib[us] facultas intelligendi diui-
 nas sc[ri]pturas. Sp[iritus] sc[ilicet]s d[omi]n[u]s e[st] sc[ri]p-
 ture legis et euang[el]ii. i[tem]q[ue] nichil latet
 eu[m] ex his que ibi continent[ur]. Neq[ue]
 uelam[m] alicui[us] obscuritatis et dubie-
 tatis opponit[ur] ei. s[ed] magis ip[s]e reue-
 lat. que ibi latent. sic sequentia ma-
 nifestant. V[er]o aut[em] sp[iritus] d[omi]ni e[st]. ibi e[st] lib[er]-
 tas anime. et facultas intelligendi.
 Vetus testam[en]tum et nouum. i. que-
 cu[m]q[ue] repleuit sp[iritus] sc[ilicet]s p[ro]fide d[omi]ni
 ihu x[risti]. ille h[ab]et lib[er]tate[m] anime et facul-
 tatem discute[re] obscuritates legis.
 et gra[m] euang[el]ii penetrare. Nos

u om̄s. s. apli iudei credentes om̄sq;
 qui libertatem aie i facultate diuine
 legis consecuti sumus. reuelata ta fa
 cie cordis. i. manifestato intellectu in
 as pfidem xpi i intelligentia septura
 rum gl̄iam dñi qm̄ ostendit tribus
 disciplis. i. qm̄ pcepturi s om̄s electi
 sumus nos contemplantes. i. in spe
 clo n̄tas pfidem i spem c̄tenētes. In
 spectam i spectm̄. hoc int̄ est. quia
 spectā ē turris in ciuitatib⁹ i loc⁹ un̄
 spectatur a longe ex qua parte serue
 niant hostes. Spectm̄ u ē. ubi cōte
 plari solet homines imagines uul
 tūsq; suos i aliorz. de quo hic dr̄.
 Spectm̄ ḡ nr̄m. mens nr̄a. Quia sic
 in spectro contemplat̄ imago i umbra.
 ita in p̄senti nos n̄te uidem⁹. i. contē
 plamur. illam gl̄iam qm̄ pcepturi
 sumus in re. In eandē imaginē infor
 mam a claritate in claritate. In gre
 co habet̄ ut b̄s augustinus dicit.
 a forma in formā tr̄nducimur. homo
 sicut in genesi habet̄. ad imaginem
 di factus ē sc̄s. iustus. immortal̄. i. incor
 ruptibilis. qui imaginē. i. formam
 peccando amisit. i. cecidit in forma
 mortalitatis. corruptionis. i. in it̄cie.
 Ab ista ḡ imagine i forma tr̄nsfor
 mamur i tr̄nducimur. iā in spe
 i fide. i. in eadem ip̄am imaginē i
 formā qm̄ p̄didim⁹. A forma uidelicet
 creationis ad formā iustificationis.
 A forma mortalitatis i corruptionis.
 ad formā immortalitatis. ad formā

in spe ad
 uisionis. a forma obscu
 lucidam de qua iohes ait.
 sumus in spe. i. nondū apparui
 erimus. Ab ista obscura formā tr̄am
 ducemur ad formam lucidā. qm̄
 similes dō erimus. uidebim⁹ sicut
 est. A claritate q̄ spei tr̄nsformam̄
 ad claritate speciei i claritate
 fidei ad claritate rei. ut qd̄ in tene
 mus in spe i credim⁹ nos adeptu
 ros. qm̄oq; possideam⁹ in re. Et b̄n
 cū dixiss; tr̄nsformam̄ a clarita
 te spei in claritate speciei i rei
 ad dididit. tanqm̄ dñi sp̄u ut
 ostendat talem gl̄iam dari. que
 sublimitati congruat tantis. No
 nisi enim gl̄ia i claritas. nec tanta
 fuit q̄nta xpi in monte. nec p̄ hen
 nus. In enim d̄s concessit fide
 libus suis. ut sp̄m suum det eis
 pignus illius gl̄ie qm̄ p̄misit.
 Sic enī qui pignus t̄ arrā accip̄
 secur⁹ ē de p̄cio quod remanet
 i p̄misso ita fideles qui q̄re bap
 tismatis sp̄m sc̄m p̄ pignore i
 arrā accipiunt. securi sunt de p̄
 missionib⁹ pate celestis. q̄ ab illo
 tr̄nsformant̄ in spe ad illā gl̄iā.
 Iō h̄ntes hanc ministracionē. s. spei
 i. h̄ntes fiduciam i sp̄e tr̄nsformā
 di. que spes i fiducia ab sp̄u sc̄o
 nob ministratur. iuxta quod mi
 sc̄d̄iam consecuti sum⁹ nō sc̄dm

manifestum est. Audiebant siquidem
 omnis predicationem apostolorum sed illis qui
 uolebant credere manifestabatur. Illi uero
 qui infidelitate permanebant occulta
 bantur. In quibus deus uerus huius seculi
 excecavit. mentes infidelium. Quidam he-
 ticoz ut marthion. alijque pseudo ap-
 h. huc usum male distinguentes. dice-
 bant dominum huius seculi esse appellatum in
 hoc loco diabolum de quo dicitur. Omnes domi-
 gentium demonia. Licet enim dominum appel-
 lant. non sunt dominum. Ita est ergo distinguen-
 dum. ut primum dicatur in quibus. i. in
 illi qui peccant. deus uerus et deinde
 inferatur. excecavit mentes infidelium
 huius seculi cum non illuminauit. sic
 indurauit cor pharaonis cum non
 emolluit. Ut non fulgeat illumi-
 natio euangelii in illis. i. fides et doctri-
 na euangelii gloria christi. quod euangelium gloria christi est.
 quod ibi narratur natiuitas eius diuina. et
 humana ut miraculorum. passio. resurrectio.
 ascensio ad celos. aduentus ad iudi-
 cium. Qui christus unago est dei patris.
 i. similis ei in omnibus secundum diuinita-
 tem. Non enim nos metipsos predicamus.
 sed Iesum christum dominum nostrum. i. non querimus
 nostram laudem. non lucra temporalia. sed
 gloriam et honorem christi predicamus et que-
 rimus. et ut ab illo remunemur. Ille
 enim se ipsum predicat. qui culto sermo-
 ne loquitur. et ueritatem euangelii querit
 fucare. ut predicetur ipse sapiens esse
 et laudetur. et qui potius plucris
 temporalibus predicationi insistit. quam

manifestum est. Audiebant siquidem
 omnis predicationem apostolorum sed illis qui
 uolebant credere manifestabatur. Illi uero
 qui infidelitate permanebant occulta
 bantur. In quibus deus uerus huius seculi
 excecavit. mentes infidelium. Quidam he-
 ticoz ut marthion. alijque pseudo ap-
 h. huc usum male distinguentes. dice-
 bant dominum huius seculi esse appellatum in
 hoc loco diabolum de quo dicitur. Omnes domi-
 gentium demonia. Licet enim dominum appel-
 lant. non sunt dominum. Ita est ergo distinguen-
 dum. ut primum dicatur in quibus. i. in
 illi qui peccant. deus uerus et deinde
 inferatur. excecavit mentes infidelium
 huius seculi cum non illuminauit. sic
 indurauit cor pharaonis cum non
 emolluit. Ut non fulgeat illumi-
 natio euangelii in illis. i. fides et doctri-
 na euangelii gloria christi. quod euangelium gloria christi est.
 quod ibi narratur natiuitas eius diuina. et
 humana ut miraculorum. passio. resurrectio.
 ascensio ad celos. aduentus ad iudi-
 cium. Qui christus unago est dei patris.
 i. similis ei in omnibus secundum diuinita-
 tem. Non enim nos metipsos predicamus.
 sed Iesum christum dominum nostrum. i. non querimus
 nostram laudem. non lucra temporalia. sed
 gloriam et honorem christi predicamus et que-
 rimus. et ut ab illo remunemur. Ille
 enim se ipsum predicat. qui culto sermo-
 ne loquitur. et ueritatem euangelii querit
 fucare. ut predicetur ipse sapiens esse
 et laudetur. et qui potius plucris
 temporalibus predicationi insistit. quam

p uita etna. Qm̄ d̄s qui dixit. scilicet
 in p̄ncipio creaturariū / de tenebris lu
 in splendescē dicens. cum ad huc tene
 bre eēnt sup̄ faciem abissi. fiat lux. et
 facta ē lux. ip̄e illux̄ in cordib⁹ nr̄is.
 lum̄ fidei et doctrine. qui tenebre an
 tea eramus ad illuminationē et scien
 tie claritatis d̄i in nob̄ facie xp̄i ih̄u.
 Om̄lo ē. b̄s qui dix̄ fiat lux cum ad
 huc tenebre eēnt et facta ē lux. in
 fudit in cordibus nr̄is lum̄ fidei et
 doctrine in facie xp̄i. i. in p̄sentia.
 et p̄ p̄sentia xp̄i ad illuminationē et
 demonstrationē scientie diuinitatis
 sue. Et p̄sentia ergo x̄ manifestata
 ē cognitio d̄i pat̄. atq; totius t̄nta
 tis. sic ip̄e xp̄s dix̄. Lat̄ manifestau
 in̄ tuum hominib⁹. Non illud q̄ d̄s
 dicit sed quo pat̄ uocaris. **Ad corinthios.**

Ars: habem⁹ aut̄ thesaurū istū
 in uasis fictilib⁹. Thesaur⁹ d̄r̄ theca
 et repositio auri. Thesaurū aut̄ appellat
 aptat̄ apl̄s isto in loco sacram̄tum co
 gnationis scē trinitatis. et mistū in car
 nationis filij d̄i. quia sic thesaur⁹ in
 occulto et secreto loco ponitur. ita istud
 mistū in cordib⁹ illoꝝ erat repon
 ditum. Vasa fictilia uocat corp̄a fra
 gilia que ex limo t̄re facta s̄. et uarijs
 passionib⁹ et infirmitatib⁹ subiaccēt.
 fami. siti. nuditati. et c̄isq; talib⁹. Et
 sublimitas sit̄ uirtus d̄i in nob̄. et
 nō ex nob̄. i. ut altitudo uirtus d̄i
 adnuntiet̄ p̄ nos et appareat quia
 non ex nob̄ ē. neq; illa sap̄ia. neq;

in̄ d̄s mund⁹. et c̄isq; talib⁹
 tam̄ in̄ d̄s mund⁹. et c̄isq; talib⁹
 ubis: Thesaurum gr̄e
 dicam⁹. et quod p̄ signa miraculosa
 cimus in corp̄e fragili uauilantib⁹
 p̄ quod et frequēt. dum alijs. sana
 mus ip̄i infirmam. subiacentes
 fami. siti. et nuditati. Et quod faci
 mus non nr̄a uirtute et nr̄is m̄tis.
 sed sublimitas potentie d̄i eē intel
 ligatur. In om̄ib⁹ modis et locis et
 bulationē diuisam patim⁹. sed nō
 angustiamur. i. licet tribulationes.
 et angustias sustineam⁹. t̄n nō ita
 constringimur siue angustiam⁹. ut
 cedam⁹ loco a p̄dicatione. et cessem⁹ a
 nr̄o p̄posito. a p̄oriam. i. conuicia
 mur. et in p̄ria sustinem⁹. Et q̄d me
 lius ē q̄i paupes abiciam⁹. sed nō
 destumur. i. nō derelinqm̄ a d̄o.
 s; positi in paup̄tate et inopia ad
 est nob̄ pastor d̄s. a p̄oros greco
 uocabto. latine d̄r̄ paup̄. Inde apo
 riare p̄prie q̄i paup̄em abicē. Sēp
 mortificationē ih̄u in corp̄e nr̄o
 cūmferentes siue portantes. i. sēp
 sumus mortificantes m̄bra nr̄a
 cū uicij et concupiscentijs. Et
 uita ih̄u qua ip̄e in uiuit in
 mortal in corp̄ib⁹ nr̄is manifeste
 tur post gen̄ale resurrectionē. a
 lit. Xp̄s sic pascitur et uestitur
 in suis sic dicit electis. Qm̄d uij
 his minimis m̄is fecistis. in fe
 cistis. ita occiditur et mortificat̄

modum in sublimitate eternum glie pondus
 opatur in nob. Nominum e breuissimum
 spatium tpris dictum a celarino sidum
 motu. Sensu rordo uboz iste est. Omne ter
 mitali tribulationis nre quod in p'senti est
 momentaneum siue breuissimu e. r leue
 ad tolerandu. opatur in nob etnu pondus
 glie. i. magnitudine glie in sublimitate
 pate celestis sup modum r supra omne
 msura. quia non potest comprehendit qnta
 tas illius glie neqz msurari tpre. quia
 sine fine r tmino erit. etnalr pmanes.
 Non contemplantib nob que uidentur.
 sed que no uident. i. non confidantib
 nob r attendentib honores. diuicias.
 r lucra tpralia que uident r nob pmi
 tuntur ab amatorib huius scil. sed
 gaudia pate celestis que no uident in p
 senti. oclis corporeis illa confidamus. lo
 tar aliquis dice. quare no confidatis ista
 tporalia. ad h apls subdit. Que ui
 dentur tpralia r tnsitoria s. que aut
 non uidentur nisi p fidem. etna sunt.
 V. C. Iocqz illa post ponimus r ista amplec
 timur q masura s. Scimus enim qm si
 trests dom nre habitationis. i. si corp
 nrm tmemum mortale r corruptibile i
 quo aia nra habitat dissoluat pegr
 tudine. p'bulationes. maximas. r p
 morte redigat in p'uluem. qd' hedi
 catione ham ex do siue a do. domu
 n manifestat etna iceles. Quod die edi
 ficatione hoc appellat domu no ma
 nufactat. corp uidet in mortale qd no
 fiet manu. i. complexione maris

... in me si...
 ... in celo semp...
 Si mortale hoc corp...
 dissolutu fuit p morte. scim...
 sum qd a do habeam...
 uone etna. r domum non manu factam.
 corp uidet in mortale uitate dei repa
 ratum. Nam i h. s. corpore mortali po
 sita. ingemiscam. i. cum gemiti po
 stulam absolui ab h corpore mortali.
 cupientes sr indui habitatione nra
 que de celo e. i. imortale corp cupi
 entes recipe. Quod ido de celo dr
 ee. qz celeste erit r in cel habitab. sr
 indui autem. i. sup aiam. sic in isto mor
 tali e aia uestita. Si tn uestita. s. x.
 r non nudi inueniam ab illo. Et e
 sensu. Tunc recipiem corp in mortale
 ad gliam. r te erit celeste. si in die mor
 tis nre. i. in die iudicij sum uestiti
 xpo. ut ipe sit nob. r no sum in
 uenti nudi. r ab eius p'tectione
 alieni. Os enim electi xpo uestiti s.
 quia ipe est eoz p'ectio. sic apls
 dicit. quot quot in xpo baptiza
 ti estis. xpm induistis. i. xpm ha
 betis p'ectore. Nam r qui sum
 in tabnacto isto. i. in corpore morta
 li. q' uatores in papilionib' inge
 miscib' i. dolemus grauati. fame.
 siti. nuditate. alijs qz p'ictis. eo qd
 notum expoliam ab hoc mortali
 corpore. sed uolumus sr uestiri in
 mortalitate. no in t'ueniente

magis in nobis beatur ad mortale e
 auita. i. ut dicitur quod in nobis mor
 tale et corruptibile deglutat ab i
 mortalitate et uita mansua. sicut
 consumitur paruissima gutta aq
 uam ignis precta in maximu incen
 dum. de si dicit. So in gemiscum
 in hoc corpore mortali quod graua
 tur diuisis angustis. quia si possi
 fieri nollemus mori. sed uellemus ut
 ipsa mors in nobis deficeret. et recipe
 mus in presenti seculo immortalita
 te. ut unquam non moreremur. sed nullo
 modo fiet illud in presenti seculo. Quia
 autem efficit nos in hoc ipso. i. qui
 perficiet nos in mortales in alia
 uita. Ds est omnipotens qui dedit nobis
 in se credentibus pignus spiritus sancti.
 i. uadium dedit nobis quod est baptis
 matis gratiam spiritus sancti. ut securi si
 mus de promissa gloria hereditatis.
 Si enim tantum est pignus quanta erit
 hereditas. et completio promissionis.
 Audentes ergo semper. audantiam ha
 bemus et ausi sumus dicere hinc nos pi
 gnus spiritus sancti. et sumus scientes. quoniam
 dum sumus in corpore mortali. pignus
 nam a domino. i. longe sumus a domino.
 Cum idem apostolus dicat alibi con
 firmans sententiam cuiusdam gen
 tit. quoniam in ipso est. i. in deo uiuimus.
 mouemur. et sumus. et cum deus uique
 sit. et etiam omnis locus in ipso sit
 undique et ubique presens est quare
 dicit modo longe nos esse a domino.

Nimirum ideo talia dicit. quia proprius
 locus omnipotens dei celum dicitur. ubique sepe
 uidetur ab angelis sanctis. et hominibus iude
 tur ab angelis sanctis et hominibus iustis.
 et quia hic positi ubi non uidetur ipse
 neque gloria eterne beatitudinis. longe ab
 illo dicitur esse et pignari ab illa gloria.
 Fidem enim ambulamus. et non per spem.
 i. per fidem et spem tendimus ad patriam
 celestem. et non per spem neque per rem.
 quia non dum uidemus quid erimus. audemus
 autem. scilicet dicere et bona uoluntate ha
 bemus pignari a corpore. et presentes
 esse ad deum in anima. scilicet quoniam presentes esse
 ad deum in corpore. et absentes esse anima
 ad deum. i. magis desideramus iam esse. in
 presentia dei alieni a corpore mortali
 isto. quia esse in hoc corpore mortali.
 ubi manentes longe sumus a dei contem
 platione. Et ideo quia hac uoluntate
 habemus. contendimus et laboramus placere
 illi. siue absentes sumus manentes in cor
 pore mortali. siue presentes in anima.
 quia qui hic positus placet deo.
 illic non displicebit ei. Dominus enim
 nos manifestari oportet. et presen
 tari ante tribunal christi. Tribunal sedes
 excelsa est iudicium et presidium qui
 dantes iudicia populo in excelsis loco.
 resident. ut possint uide reos et
 innocentes. ut ipsi et uideri possint
 ab omnibus. et magnitudine ergo potesta
 tis et iudicis. magnitudo et iudi
 cium estimanda est. quia illa potestas
 eterna ita apparebit excelsa inter

celum et terram. ut ab omnibus possit uidi.
 bonis. scilicet ac reprobis. ut uideat in quem
 pupugerit. Ut referat. id est. reportet. siue
 recipiat unusquisque propria corporis. scilicet. in
 terra. prout gessit. siue bonum siue malum.
 Cum infra et maxima peccata gerantur solo
 animo. sicut est odium. inuidia. superbia.
 et illud quod dixit insipiens qui in corde
 suo. non est deus. quare dicit de his solu
 modo. hominem iudicandum. que cor
 poris operatus est. uidelicet de homicidio.
 aduocatio. et ceteris talibus. Quod ergo dicit
 ut recipiat propria. in terra corporis sic est
 intelligendum. ut recipiat propria in terra
 que gessit eo tempore quo in corpore fuit.
 ut per corpus intelligamus corpus tempore.
 Ex hoc quoque loco proposuit beatus augustinus
 no questionem paulinus nolanus episcopus.
 quid prode erit homini mortuo orationes et he
 remosine. que post mortem illi appare
 tibis et amicis per remedio anime
 implentur. si homo tantum propria in
 terra est recepturus que eo tempore gessit que
 in corpore fuit. Cui respondit beatus augustinus
 tunc. nullum prode ea que post mor
 tem sunt apparentibus illi qui iam
 mortuus est. nisi in hac uita positus
 bona uoluntate et intentione atque
 in oratione se promittit. ut illa accep
 ta sint deo. que post eius exitum ce
 lebrantur apparentibus. hunc et sen
 tentie concordans. beatus gregorius
 dicit. Sciendum quia saltem de mini
 mus nichil quisque purgationis post
 mortem obtinebit. nisi in hac uita

positus habet in corde. ut illi
 ueniat in purgatione. et illi
 que post sunt post mortem. et illi
 gustum. dicit in libro enchyridion
 ieiunia ieiunia uideat. elemosine
 orationis. que tempore ualde bonis gressu
 actiones sunt non ualde malis qui
 in purgatione aliqua sunt positi. pro
 ciationes sunt et purgationes. prout
 de malis et eternaliter dampnatis. et si
 nulla sunt ad uita mortuorum. quales
 cumque uiuorum consolationes sunt.
 Quibus autem illa post sunt. aut ad hoc
 post sunt ut fiat illi plena remissio.
 aut ut tolerabilior fiat ipsa dampna
 tio. Mitissima sanar omnium pena
 erit. que propter peccatum quod originale tra
 xerunt. nullum nisi addiderit. et in
 ceteris qui addiderit. unusquisque tanto
 ibi tolerabilior habebit damp
 nationem. quanto hic minor gessit
 iniquitatem. Scientes ergo timorem
 domini non quo timet. sed quo timendum
 est. et que timebuntur omnes in die iudicii.
 hominibus suademus declinare
 a malo. et facere bonum. ut possit
 euadere dei uindictam. Deo autem
 manifestis sumus. Ne reuertitur
 ad ea unum super locutus. scilicet. quod fal
 si apostoli diuocabant uerbo. et dice
 bant paulum. et barnaban seduc
 tores. uolentes eis preferre. non
 solum petrum. aliosque apostolos. et se
 ipsos. ac si diceret beatus paulus. Ut qui
 nobis detrahunt in cognita sumus.

quia nesciunt quales sumus? De aut
 manifesti sumus. Si enim in co
 scientis nris ochoruntur; manifestos
 nos esse. Conscientie ure testimo
 nium non prohibent quia recte cre
 dimus. Sic uiuimus. ubi pdicam?
 Non itum nos condam' ubi. i. non
 laudam' nos itum uob. quasi aliqd
 utilitatis in ea laude habeam'. s;
 occasione damus uob' gl'andi pro
 nob. ut habeatis ad eos qui in facie
 gl'iantur. non in corde. i. ut habea
 tis unde gl'ari possitis ad falsos
 aptos. habe uos bonos et uaces pdi
 catores. In facie gl'abant' pseudo
 apti siue in p'sentia militaz. non
 in corde. quia non hntes unde
 possent gl'ari in corde. laudabat
 se ee apud alios qd no erant. Nec
 ti enim in corde gl'iant' non in fa
 cie. quia cognoscentes se place do
 gaudent in aio tñ no reqrunt.
 laudari in p'sentia. ne forte boni
 qd hnt. p uanam gl'iam amittat.
 Siue enim mte excedim'. i. si cont
 nua mte agimus. alit' pdicando atq;
 alit' uiuendo. Et si sup bonos laudam'
 do. sed relinquor sum'. et reseruandi
 et non aliquo uim iudicandi. Siue
 sobrii sumus. i. si habem' sana doct
 nam. et si sobrie uiuim' et tempate
 pdicamus. ubi. s. p sum'. Caritas enim
 xpi ungiat nos. i. caritas x qua
 uos diligimus compellit nos talia
 dice. scilicet ut nos laudem' uolentes

ubi uos reuocare. ab amore pseudo aptoz
 ad amore xpi et nrm. Existimantes hoc
 et certum tenentes. qm si unus. i. xps
 p omnibus mortuus e. g' omis mortui sum?
 qui eius aduentu pcesser. et secuta s. et p
 omnibus mortuus e xps. Omne gen' huma
 num apt' pccm originale qd uahit ex ada
 et in corpe et in aia mortuū e quia dictū
 e ade. In quacūq; die comedis ex eo.
 morte morieris. Mortuus e illo die q
 comedit in aia et factus e in corpe mor
 tal. q postmodum mortuus e. Sicut
 g' nullus homo extra ade p' genē. ita
 nulls extra p' em et morte illius p' t unū
 xpm. Venit g' xps sine pcco nascens.
 sine pcco conu'sans in mundo. innocē
 ter mortuus e p omnibus p'destinitis
 ad uitam. et ut p'sp dic. et iohes crisosto
 mus aliq; doctores. hec omis no credat.
 et etiā omis credentes no saluent'. Ille fec
 quod suum erat. p omnibus mouens.
 Verbi grā. sic medicus quilib; compo
 nens potionē contra omis infirmitates.
 ueniat in ciuitatem quādam et dicat
 omnibus. quacūq; ex hac pocione bi
 bit saluus erit a quacūq; infirmi
 tate tenetur. qui bibit sanatur et si
 omis nolentes bibe non sanantur.
 ille omnibus ill' attulit potionem. et
 fec' quod ad se p' tenebat. Iō aut' mor
 tuus e xps p omnibus. ut qui uiuunt
 infide iam non s uiuant. s; ei qui
 p omnibus mortuus est et resurrex'.
 Ille uiuit xpo qui non querit suā
 utilitatē solumm' sed alioz et qui

p̄ fr̄ibus non dubitat mori sic̄ xp̄s non
 quesuit suā s̄ n̄rā. quia p̄ om̄ib⁹ mor
 tuus est. Et est sens⁹. Quia xp̄s p̄ oib⁹
 innocenter mortuus ē. Rego aliq̄ apti
 non debem⁹ cessare fr̄ibus impende hoc
 q̄d ab illo accepimus. ⁊ etiā necessitas
 fuit aiās p̄ salute illoꝝ pone. Itaque
 nos ex hoc neminē nouimus sc̄dm
 carnē. P̄fectos corinthoꝝ alloquitur.
 S; numq̄d illi q̄no ista loquebatur.
 non erat in carne. Erant utiq̄. S; ita
 ē intelligendum. Ex hoc. i. ex quo uo
 cati estis ad fidem. neminē ur̄m p̄fec
 torum nouum sc̄dm sp̄m carnalium
 ⁊ t̄p̄ralium rerum uiuē. s; in sp̄e celesti
 um. p̄miorū. Et sic cognouimus xp̄m
 sc̄dm carnē. s. mortalem fuisse ⁊ cor
 ruptibilem. s; nūc iam non nouum?
 s. illum mortalem ⁊ corruptibilem. s;
 immortalē ⁊ incorruptibilem. Et est
 sens⁹. Iō non estis positi in sp̄e rerum
 carnalium ⁊ t̄p̄ralium. quia in sp̄e
 ⁊ fide iam estis immortales ⁊ incorrup
 tibles securi de p̄m̄o. Si q̄ ḡ noua
 creatura est nouus p̄p̄s p̄ fidem p̄ aq̄
 regenerationis uetā in̄fiet̄ illis. i. lex
 uet̄i testam̄ti in sacrificiis circumcisio
 ne sabb̄o. oio cet̄isq̄ talibus. ecce fac
 ta sunt in eūḡlio noua. c̄cumcisio
 uidelicet; sp̄ual̄ que fit in baptisma
 te ubi est uera expoliatio peccōꝝ.
 Sim̄l̄r de cet̄is intelligendum. ut
 uetā in̄fiet̄unt infidelitas. pecc̄m
 ⁊ cet̄a que ad uet̄em hominē ad am
 p̄nēt. ⁊ facta s̄ s̄ noua. fides uidē

uet̄is. obediētia. caritas. ⁊ c̄p̄
 ūm. ⁊ c̄p̄. ⁊ c̄p̄. ⁊ c̄p̄.
 p̄nentes. Al̄r. Si q̄ noua crea
 tura ē. i. nouus p̄p̄s uetā in̄fiet̄
 iam in sp̄e mortalitas uidē. ⁊ corrup
 tio ⁊ facta sunt noua sim̄l̄r in sp̄e
 ⁊ immortalitas ⁊ incorruptio. ⁊ uis⁹
 est p̄t̄o p̄ futurū p̄ eo q̄d est uetā
 in̄fiet̄. ⁊ fient om̄ia noua iuxta
 quod ioh̄es dic̄ erunt om̄ia noua.
 Oia aut̄. s. gēna inuouatiōis a d̄o
 pat̄re n̄b p̄cedunt qui reconcilia
 uit nos sibi p̄ xp̄m. i. p̄ passionē
 xp̄i. ⁊ dedit nob̄ aptis minist̄iū
 reconciliatiōis. Illi reconciliatur
 qui ant̄a inimici erant. ⁊ nos in
 mici eramus d̄o pat̄. nō p̄ nat̄am
 q̄m ip̄e fecit sc̄am ⁊ bonā. s; p̄ ui
 tium. q̄d nos addidim⁹. Ablato ḡ
 peccō q̄d nos addidim⁹ p̄ sanguinē
 xp̄i. reformata ē natura ut fiat
 creata. ⁊ reconciliati sumus d̄o pat̄.
 Xp̄s ḡ p̄curans nob̄ reconciliatio
 nē p̄ suā passionē. rediit ad d̄m pa
 trem. uñ uenit. s; ne in p̄fectum
 remaneret quod nob̄ p̄curauit mi
 nist̄iū reconciliatiōis. dedit suis
 aptis ut ip̄i nob̄ adnūciaret̄ redēp
 tos ēē sanguine xp̄i. ⁊ sua p̄dica
 tione reconciliaret̄ nos. Sic enī
 ip̄e dix̄. nos. Sicut misit me pat̄.
 ⁊ ego mitto uos. Itē docete om̄s ḡns.
 Quī d̄s pat̄ erat in xp̄o mundū
 reconciliat̄ s̄ p̄ illū. D̄s pat̄ in
 filio erat. ⁊ filius in pat̄e sicut idē

... et ego
 ... dicit ergo erat
 ... aliter fuit, in prophetis et apostolis.
 ... loquebatur. In illis erat per
 ... in christo erat per unitatem. subie sue
 ... unum sunt. mundum reconciliavit
 sibi per christum. id est omnes predestinatos ad vi-
 tam eternam. Non reputatis illis. id est credenti-
 bus, peccata ipsorum postquam ad fidem venerunt.
 quia non attenditis quales antea fuerunt.
 sed quales futuri erant. et posuit in nobis
 verbum reconciliationis. id est doctrinam
 evangelii pro christo legatione fungimur
 id est vice christi missatico fungimur. tanquam
 deo exortante per nos. scilicet homines ad cre-
 dendum. Obsecramus per christum. id est vice christi reco-
 ciliamini deo patri per fidem et gratiam. auferen-
 tes a vobis omnem peccatum quod a deo vobis separat.
 Cum. id est christum qui non novit peccatum.
 deus pater pro nobis peccatum fecit. id est hostiam
 pro peccato. Sic enim appellatur hostia
 pro peccato maxime in Leviticis. in prophetis
 qui soliti sunt dicere. ponet manum suam
 super caput peccati. id est super caput hostie pro peccato.
 Sed questio oritur in hoc loco, quomodo
 iudicat deus et iudicat in homine peccatum
 si ipse peccatum non novit. Que ita sol-
 utur. quia novit per sapientiam peccatum
 malum esse. Sed non novit per experien-
 tiam ut aliquando peccaret. Vbi
 gratia sic dicimus. Iohannes evangelista quomodo
 scripsit suum evangelium non novit mi-
 rari. id est novit indatum per sapientiam
 sed non novit per voluntatem ut vellet
 videri. neque per experientiam quomodo illud

scripsit. Ideo fecit deus pater christum hostiam
 pro peccato. ut nos efficiamus iusticia dei in ipso
 id est ut efficiamus iusti per misericordiam dei patris in
 ipso. id est per christum. In ipso. id est in corpore christi cruci-
 fixi. .VI.C
 et divinitates aut nos nostra predicacione et exemplo.
Rs: hortamur vos **Ad corinthios.**
F ne in iacuum gratiam dei recipia-
 tis. Exortatio species est doctrine. dum
 quibus verbo. aut exemplo. consola-
 tionem prestat. alicui. Vbi gratia. Videt ali-
 quis virum fratrem suum in merore et tristitia
 positum propter amissionem filiorum
 et uxoris. et propter dampnum temporalium. dum
 ei reducit ad memoriam et in exemplum
 qualia et quanta sustinuit beatus iob pa-
 cienter. et quomodo postmodum invenit propter
 patientiam suam omnia recipere in duplum
 ista talis consolatio et ammonitio. ex-
 ortatio est dicenda. Videt etiam aliquis
 consternari et dolere propter amissum lucrum oc-
 ulorum. dum ei reducit ad presentiam beati
 tobiam. et consolationem ei ex hoc ali-
 quomodo prestat exortatio est. dum videt
 etiam alium dolore nimio constringi.
 propter peccata sua. et pene in desperationem
 lapsum. si ei verbo aut exemplo con-
 solationem prebet ne desperet de venia
 et salute. datus ei in exemplum. ma-
 riam meretricem. cui dominus omnia peccata di-
 misit. et latronem qui in cruce ad unam
 vocem invenit audire mecum eris hodie
 in paradiso. exortatio bona et con-
 solatio est. Dicamus etiam aliter. Sicut po-
 situm aliquo in cramine signari cum
 onomachos dicit aliquis exercitibus

pugna fecit. noli dubitare. noli deficere. uic
 toriam obtineb. exortatione ei pber rau
 datiam. Sic qui positum incertamine
 bone opationis contra diablm iuria
 carnis ammonet ne deficiat. neq; cess;
 accepto ope. exortatione bonam pber. Un
 dicit apst modo aloquens couthnos. In
 ist omes fideles. hortamur uos nra pdica
 none. nro exemplo omnibusq; modis.
 ne inuacuum siue inane in utilit
 gram di recipiatis. Omnia bona que
 genū humano dantur gra di di. quia
 gratis ei conceditur. Gra quippe e di hie
 fidem. spem. caritate. sapiam. diuinam
 l humanam. r bona tpralia. Istam g di
 gram inuacuum recipit. qui ueniens
 ad fidem r remissionem pccoz in baptil
 mate pcprens. di pceptis in obediens
 existit. non adhibendo studium ut pos
 sit dei pcepta ipso adiuuante implere.
 qm fides sine opibus mortua e r inanis
 est. In uacuum quoq; bona tpralia gra
 tis acto pcpit. q illa hylari nite pau
 pib; p di amore erogare non studet.
 Ut g longius non ptemus sermo
 nem dicamus unum ex mltis. quom
 gra di inuacuum recipiatur. Dns die
 meuglio discipulis. Ite docete os grs
 fidem sce uirtutis. bapuzantes eos
 r docentes seruire omnia quecuq; ma
 dau uob. Id est quicumq; ad fidem
 uenit r non seruat que in lege r euigio
 cotinetur. inuacuum gram dei recipit.
 ait enim. Tpre accepto exaudiui te
 r in die salutis adiuui te. hoc esayas

quensis ad m...
 do pat. r dies salut
 genis. Tempus fuit passio
 in quo ds pater decreuit. dispo
 r pdestinavit p passionem filii sui
 saluare ac redime genus humanu.
 Isto tpre accepto ds pat exaudiuit
 filium suum quia qui cqd orauit
 filius p salute genis humani. to
 tum impetrauit. Legimus enim
 in euigio iohis. qd appans pas
 sion. orauit dicens. Pat quos dedi
 sti mi uolo ut ubi ego sum r ipi sit
 mecum. r uideant claritatem man.
 Siquis uero de apstis hoc tantum
 dictum asseiat. attendat quid ipse
 alias dicat. Non phis rogo tantu
 s; p eis qui crediti s p uba eoz in
 me. Locauduit q illu de sua re
 surrectione. qno orauit dicens. pat
 clarifica filium tuu. et uenit uox
 de cel in clama s. Et clarificau tpe
 bapuzinatus r in monte cora disci
 plis. Et clarificabo tertia die te a mor
 tuis suscitando. Et non solum p
 alijs exauditus e sed etiam pro
 ipstis suis psecutorib; p quibus
 orauit pendens in cruce. pat dimit
 te illis. quia nescuit quid faciit.
 Multa enim milia post eius asce
 sionem ex his p pdicationem apstoz
 credidunt. adiuuit q illu in die
 salutis genis humani. quia tertia
 die de uicto mortis impio. eum

qui postquam ad fidem uenerunt ad uicia p̄sti-
 na sunt reuerti. Quos aliquando blande. ali-
 quando impbe corripuit. quo usq; eos reuo-
 cauit. ad fidē. In tribulationib; n̄. sumus in
 multa pacientia. ⁊ exhibeamus nos sicut
 d̄i ministros. In tribulationib; d̄ic. idest
 infame ⁊ sim. uuditare aliusq; afflictioib;
 In necessitatib; Necessitas d̄r eo quod in
 nece. sit posita. i. in p̄cto mortis. ū p̄cep̄
 ap̄t̄s pacientia seruare. In angustijs. Ois
 indigentia ⁊ inopia angustia uocatur.
 In plagis. in carib; Sepe plagis uirgaz.
 ⁊ gladioz ces; ē ap̄t̄s Sepe etiam in carib;
 bus retinē est ē p̄ xpi nomine. ū nō cessa-
 uit donum dei p̄dicare contēpta sua sa-
 lute. Ad monet autē cum multa pacien-
 tia si necessitas fuit talia pati p̄ amore
 xpi. ⁊ salute fr̄m qualia ip̄e sustinuit
 usque ad decollationē. In sedicionibus
 sumus in multa pacientia. Sediciones ip̄e
 p̄e ad ciues p̄tinent. ⁊ sunt tumultus.
 ⁊ conturbaciones. siue contentiones. In
 laboribus. Paul; ap̄t̄s non solum labora-
 bat in p̄dicatione. s; ⁊ in labore manū
 de sudabat. Unde s̄ uictum ⁊ uestimētū
 adquirebat. In labore. s. s̄henofactore
 artis. ne grauis. eēt suis auditoribus.
 si ab eis aliqd acciperet. certus hoc s̄ p̄fi-
 cē ap̄d d̄m. In uigilijs. s. sumus dediti.
 Ip̄e non solum die non cessabat ad la-
 bore nec requiescebat. s; etiā t̄m erat
 sollicitus circa offm; s̄ delegatū. ut nec
 nocte cessaret ap̄dicatione. aut ab alio
 ope. Unde legimus in actus ap̄toz.
 quia usq; ad mediā noctē suum ser-

mo. ⁊ ad p̄t̄m. q̄m; ⁊ q̄m; q̄m; q̄m; q̄m;
 p̄tatur anime. ⁊ q̄m; q̄m; q̄m; q̄m; q̄m;
 eo quod negligens ē. ⁊ q̄m; q̄m; q̄m; q̄m;
 endi ūbum d̄i. In uenijs. s. q̄m; q̄m; q̄m;
 cientes. Aliquōdo uoluntarie. aliquō
 inuitus ieiunabat. ⁊ ne uentris carna
 inclinaretur. d̄o gr̄as agebat. Sicut
 enim medicina archiatri. i. medici
 necessaria ē uultib; ita anime n̄re
 necessaria s̄ ieiunia. in castitate in-
 tis ⁊ corp̄is. Castitas corp̄is. ē inma-
 ctate ⁊ impollute custodiri ab omi
 libidinis delectatione. Castitas m̄tis
 integritas ē fidi. quia illa uera ē
 castitas. que nec m̄te polluitur. Ut
 ⁊ in castitate d̄ic. i. in sinceritate
 ⁊ integritate ūbi d̄i sumus dediti.
 ut non adultēmus ūbū d̄i nō que-
 rentes gl̄iam p̄p̄am sed d̄i. nō p̄lu-
 cris t̄p̄alib; p̄dicationi insistentes. s;
 p̄ remun̄tatiōē et̄na n̄ p̄dicatē alia i publi-
 co. ⁊ alia agentes clanculo. ⁊ sacram̄ septu-
 tam non int̄p̄tantes p̄uise. In scien-
 tia. uet̄is testam̄ti ⁊ noui sim; docu-
 pati. Non in simulatione neque in
 humana sapia. que inflat hominē
 sine caritate. In longanimitate. Lon-
 ganimitas ē longa am̄. p̄ seuen-
 tia ⁊ pacientia. in adūsis huius
 sc̄i. In suauitate. ut nulli nō solū
 factis. sed etiā nec ūbis n̄ris amari-
 tudinē genem; In sp̄u sc̄o. i. tales
 nos ip̄arem; ut templum sim; sp̄s
 sc̄i. In caritate nō ficta. Caritas ficta
 est q̄m; quis uidēs fr̄em suū neces-

virtute possumus delinquo. tam quodam antea
 proferebat. et toto corde meo diligere. sic
 in quoque caritas est. quod videns quis
 frater suum peccare. non corrumpit. cum
 causa adulationis. firma vero caritas est
 si diligam proximum. ut nos metipsos.
 et cum tempore persecutionis ad herere videba
 mur. si tempore persecutionis illum non de
 linquimus. De hac caritate dicit apostolus
 iohannes. hunc non diligam verbo solum
 et lingua. sed opere et veritate. In verbo ver
 tatis. sumus occupati. id est in doctrina
 evangelii in verbo veritatis ut veritatem
 loquamur cum proximis nostris. In veru
 te dei. ponam spem meam. non in via
 audacia. aut in alicuius hominis po
 tentia quia maledictus homo qui
 confidit in homine. Ut in veritate dei dicit
 id est non nostris virtutibus deputemus siquid
 boni agimus. sed veritate dei. qua ad
 iuvante omnia bona implere. vale
 mus. Pro arma iusticie. a dextera et a si
 nistris. id est pro arma virtutum. incedamus
 in persecutis. et in adversis. arma ergo id est custo
 diam virtutum a dextera habet cuius amum
 propria huius seculi eleuant. in superbia
 neque emolliunt. A sinistris quoque
 habet arma quoniam adversa non dericiunt.
 neque frangunt. Paulus ergo a dextera et si
 nistris arma portabat. atque securus
 in medio incedebat. cum talia do
 ceret. quia in persecutis erat humilis.
 et in adversis fortissimus. Semp ergo
 ad omne debet nobis in adversitate
 fidei. et spes certa. et in persecu

tate timor. ne aud adversa in desperatione nos
 pertrahant. sicut chaim et iudam perditorem.
 aut propria animi vitio superbie extol
 lant. et in se fiducia decipiunt. sic nabu
 chodonosor quod dicit. Nonne habebat
 qui edificavit. et gloriam et ignobilitate.
 Sic nobis dicitur in habili. ita ignobis sine
 dignitatis in me. Sancti apostoli apud fideles glo
 riati habebantur. et laudabantur ab illis va
 ces esse. Sancti et iusti apud infideles vero. igno
 biles et sine aliqua laude. Inde dicit.
 apostolus per gloriam fidelium. et ignobilitate in
 fidelium. ut in illis a quibus gloriosi dicuntur. et in
 illos a quibus ignobiles incedamus patienter sic di
 minuit. id est neque favore et laude fidelium eleve
 mur. neque detractione in fidelium dericiamur.
 Aliter. et gloriam sapientie diuine et
 gloriam virtutum siue miraculorum. et per ignobi
 litate flagellorum despectionum et carcerum
 patienter incedamus. et infamiam et bonam
 famam. In fama est mala fama. Bona vero
 fama. bona opinio est. et laus. Et quod super
 dixit. per gloriam et ignobilitate. hoc re
 petuit. explanando inquit. per infamiam
 et bonam famam. patienter inceda
 mus. habentes custodiam. virtutum a dex
 teris et a sinistris. plus credentes. nobis
 ipsis de nobis quid sumus quam aliorum
 verbis. Ut seductores et iuaces. Modo ex
 ponit superiora. Ab infidelibus diceban
 tur esse seductores. magi. et malefici.
 a fidelibus vero propter sanam doctrinam.
 et virtutem miraculorum. non solum iuaces
 et iusti. sed et dii habebantur. sic legitur
 in actibus apostolorum. quod ei et barnabe

coronas detulerunt dicentes. Dñi sunt in effi-
 ge hominum latentes. Et quid mirum
 si apłi & serui seductores appellati sunt.
 cū ipi magr. & dñs omnium seductor, sit
 appellatus. dicentib⁹ iudeis post mortem
 eius ad pilatum. seductor ille dix. dñe
 recordati sum⁹. quia ad huc uiuens post
 tres dies resurgā. Vt seductores apđ i
 fideles & uaces apđ credentes. incedam⁹
 patient⁹ p̄fecti undiq; armis uirtutum.
 Sicut qui ignoti incredulis & cogniti cre-
 dentib⁹. i. int̄ illos qui non cognoscunt
 conuersionem nr̄am nec ualent pene-
 trare. doctrinam nr̄am. Et int̄ illos a q̄
 bus cognoscim⁹ eē ueri cultores dei. i.
 cedamus patientissime ^{inimici} armis iusticie
 q̄i morientes. & ecce uiuum⁹. Quasi mone-
 bantur sc̄i apłi & m̄res. cum mlt̄a tormē-
 ta passi cruciamta. pene usque ad mor-
 tem affligebantur. S; dum ita eēt
 in p̄cto mortis constituti. unde spatioē
 uite p̄flagella. ūba. & lapidationes. su-
 bito uirtute dei roborati constabat
 & quasi ex mortuis uitā recipiebant.
 Sic legimus de b̄to paulo quia cum listis
 tandiu eēt flagellatus. & lapidibus ob-
 ruitis. p̄ plat̄as quoq; ciuitates trac-
 tus. quo usque q̄i mortuus. relinq̄-
 retur. Nocte eadem t̄nsurrente dilucto.
 cep̄. in derben ūbum d̄i publice p̄di-
 care. Illi i qui decollabant quasi mo-
 riebant. dum ab hoc sc̄o transiebāt.
 sed illa mors t̄p̄at erat. cui succede-
 bant. uita p̄petua. Vt castigati ūb̄ib⁹
 & ūbis. sed non mortificati. & nō fla-

gellabant sc̄i apłi & m̄res. castigati
 quidem. illos d̄s ne se tollerent. p̄ qua
 ximā gr̄am s̄ concessam. & non p̄mit-
 telat eos. mortificari usque ad t̄mp⁹
 quo ei placebat. Castigationē quippe
 hoc loco p̄ flagellatione possimus in-
 telligē. sic legimus pilatum. dixisse de
 dño. Castigatum inuens illum di-
 mittam. Quasi tristes. semp̄ autem
 gaudentes. Apłi & sc̄i m̄res. dñi laeri-
 mabant int̄ flagella & cruciatus tri-
 biles. d̄tes uidebant in uultu. sed gau-
 debant in corde securi. de spe celesti-
 um. p̄mior. scientes quia non s̄ cō-
 digne passionēs huius sc̄i ad futu-
 ram. gr̄iam que reuelanda erit illi.
 et qm̄ tristitia illoz ūtenda erat in
 gaudiū eēt. Electi quicq; tribula-
 tionis & p̄secutiois sustinet. quasi e
 illis. i. tanq̄m nō sit. quia si cedunt
 uingis. si excoquant. & etiam si occi-
 duntur omnia. quasi sunt q̄a t̄nsi-
 tua sunt t̄p̄alia. Veniet aut̄ uerū
 illoz. i. gaudium eēt & uita sine fi-
 ne mansura. Sic enim ē qui semp̄
 sompnat. exp̄ge. factus solet dicē.
 quasi uidebam homines equitare.
 quasi uidebam ante me epulas
 multas appositas. atque totum diē
 quasi quia non ē ibi uitas. s; sicut
 umbra t̄nsier. ita in omib⁹ que sc̄i
 in hoc ^{sc̄o} patiuntur q̄i ē quia t̄nsitiui
 est. Videbant enī int̄ supplicia mo-
 ri. uidebantur tritari sc̄dm fragili-
 tate. sed quasi erat ibi quia n̄te gau-

ad tempus
 mors in uita etna.
 tota spem suam in re
 ac transitoris ponunt. nec ten
 ad etna gaudia. sed in pspitate
 huius scilicet letantur. uideat
 illis qd uerum tenent. sed no ueru e.
 quia transitorium et tprale e. et cu ab hac
 uita transierint nichil inuenient ex his
 que hic qd ueru uisa s ill. uixta qd
 p psalmista dicit. dormiet sompnu suu
 et nichil inueniet. omis uiri diuitiaru in
 manib' suis. Transibit gustoz quasi
 uerum. sed non erat uerum. et ueniet
 illoz uerum ue. hoc e et etiam sup
 plium. Sic egentes sumus. multos
 aut locupletantes. Quasi egentes
 uidebantur; diuitis istius scilicet. s; ha
 bundabant diuitis in spualibus
 in p dicatione et miraculis. ex quibus
 locupletabant alios. Veruera egen
 tes uidebantur suba tprali. sed multos
 locupletes. reddebant. sic scos qui erat
 ihrlimis qui p xpo omia sua relique
 rant. et audeis expoliati fuerant eo qd
 in mortuum hominem credidissent.
 quos alloquitur in epla ad hebreos.
 Rapinam inueniens bonoz uioz
 cum gaudio suscepistis. Et de quib'
 esaias. et recessit in quid amalo p de
 patuit. Istos g ditabant; et locuple
 tabant apst. quia ex omib' locis
 ubicumq; pdicabat ministrabat
 eis que necessaria erant. In idem
 apst in epla ad romanos. Hunc in qd

pficiat ihrlm ministrare scis. Tanqm
 nichil hntes. et omnia possidentes. Tanqua
 nichil hntes erant. et nichil ppruum habebat.
 Omnia autem possidebant. quia erant ill
 oia comunia. Sic debent et monachi ee ta
 qm nichil hntes ppruum. et oia possidentes
 comunit. Et tanqm nichil habebant. quia
 no habebat pdia. no aurum. non argentu.
 no seruos. no ancillas. et tn oia possidebat.
 Ita in possessorib' eoz. quos sibi p pdica
 tois arma et uirtute miraculoz subiugauit.
 in possessorib' et tnm omnia possidebant pos
 sessoroz. Sicut enim quidam dux romanoz
 tanquu' nre respondit. legatis cuius
 dam gentis aurum uolentib' dare pro
 pace. a chitate romanis. potius uelle
 aurum possidentib' impare. qm aurum
 hre. aud posside. ita sci apst magis desi
 dabant. possessores diuitiaru pfidem
 xpi et doctrinam posside. qm aliqd ppr
 um hre. Possumus etiam dice. quia i
 hoc sclo apst quasi nichil hntes erat. sed
 in capite suo xpo omnia possidebant.
 iuxta qd idem apst in epla ad romanos.
 die de do patre. et etia filiu suum p
 nb omib' tradidit illum. quom etiam
 cum illo. omnia nob non donauit. Sigo
 et nos tanqm nichil hntes in hoc sclo.
 non ponendo spem in rebus transitoris
 et caducis. possidebim' omnia cu x in
 sup et ipm cum do patre et spu sco po
 sidebim'. Nam sic salomo dicit. qd fedel
 e tot' mud' diuitiaru illi e. qz n ap
 petat ea que in mundo s cognosces p el
 dubio. qz mud' transib et occupisecia ei.

et in hoc quod non

appetit nec querit hie nisi qd hē quasi
 omnia possidet. Nemo enim plus hē qm
 qui nullo indiget. qui p̄ necessaria uict⁹
 uestimēti ⁊ calciamēti non requirit. conten-
 tus his que hē. In his ḡ omib⁹ imitemur
 scōs ap̄tos. doctores ⁊ patres nr̄s. sicut
 filij boni imitantur bonos patres. ut ut
 adūsa ⁊ p̄p̄a patient⁹ incedam⁹. exhiben-
 tes nos sicut dī ministros. qm̄ si participes
 fūimus illoz actuum. in hoc sc̄to. erimus
 utiq; consortes illoz eōnoz p̄m̄oz. Os nr̄m
 patet ad uos o chorinthū. cor nr̄m dilata-
 tum ē. i. uoluntas nr̄a nre ⁊ intentio
 cordis. p̄dicatio q̄ oris nr̄i patet. ⁊ apta
 ē iā ad p̄dicandū ⁊ p̄m̄ta ad uos docen-
 dum. Illius os patet ⁊ aptum ē ad p̄di-
 candum. cuius uoluntas est. p̄fecta.
 p̄dicatio sc̄a. conūsiatio bona. cui⁹ uo-
 luntas ē tortuosa conūsiatio. ac uita p̄-
 ua licet aliquid intelligentie uidebat⁹
 hie. deficiunt ei ūba cū sensu. qm̄ idō
 non patet hos illius ad p̄dicandū. q̄
 timet malis redargūe. quod cognoscit
 ab alijs intelligi. Non angustiamini i
 nob. Angustiamini autē in uiscib⁹ ur̄is.
 Et est sens⁹. O chorinthū si sensum an-
 gustū habetis ⁊ strictum. ut nō possi-
 tis recipere ^{latitudinem} multioz diuinorū. nolite nob
 hoc reputare. qm̄ nō consistit hoc in
 nob qui uob ministrare debem⁹. sed
 in uob qui debetis capere. Nos quidē m̄l-
 ta uob possum⁹ dicere. ⁊ uoluntate ad h̄
 p̄ptam abem⁹. s̄ intellect⁹. ūr ⁊ uolun-
 tas constingitur in uiscibus. i. in in-
 tiorib⁹ cordis. Eandem autē h̄ntes re-

imitatione
 eadem fidem
 uos. i. extendite sensum
 uim. ne p̄ angustia sensu
 penetrare ⁊ recipere multa diuina
 luce iugū dūce cum infidelib⁹. In iugo
 duo animalia conuigunt. ⁊ q̄c̄ntur.
 Iugum uero. hic debemus. intellige
 iugum diabli ⁊ potestate qm̄ hē
 sup infideles. Ac si dicet. Nolite sus-
 cipe iugum diabli. neq; equari i
 fidelib⁹ aut conuigi. ne similes illi
 efficiamini. Que enim participatio
 iusticie cum iniquitate. i. que societas
 iusto homini iusticia h̄nti. cū in iūto
 ⁊ pagano. Nulla. que societas luci.
 i. fidei cum tenebris. i. infidelib⁹. Nulla.
 Ista ē lux. ⁊ iste s̄ tenebre. de quib⁹
 idē ap̄ts. ait. Fuiſtis aliquo tenebre.
 i. infideles. nē autē lux in d̄no. i. in
 fideles. Que autē conuentio ē ad be-
 lial. Belial interpretatur absq; iugo.
 significat diablm̄ qui iugum opis
 dei de collo suo excussit. Dicitur
 ⁊ in libro samuel quia dixerunt. uiri
 belial. i. absque iugo dī. que conue-
 tio siue que societas ē ad diablm̄.
 Nulla. qui autē consens⁹ templo dī cū
 idolis. i. que consensum debet hē
 fideles. qui templum dī sunt. cum
 idolat̄s qui s̄ templa demonū. Nulla.
 In hoc loco petit eos qui recubentes
 in idolis. comedebant carnes. ⁊ do-
 lotitas. qui debuānt eē fideles. ⁊ tem-
 plum dī. Vos estis enim t̄plm̄ dei

... non... qui non uniuert. Ds
 ... ad distinctione illoz doz. q
 n uniuert he: dicat di. Sic dicit ds pthe
 mam. Inhabitabo in illis pfidem
 7 dilectione. 7 p gram mam. 7 in am
 bulabo int illos. Ds filius qui ista lo
 cutus e de credentib electis int ho
 mines ambulauit. sic dr qm sr tram
 ush est. 7 cum hominib comisatus e.
 7 ipe habitauit in nob. sicut iohes
 die. Verbum caro factum e 7 habitauit
 in nob. Et ero illoz ds. 7 ipi erunt in
 ppls peculiaris. sicut olim fuit isrl.
 pte quod exite de medio eoz. hoc
 elayas ppha pdixit. longe ante cap
 tuitatem babilonicam. qd aplos ad
 corinthios retulit. Dic g ppha. 7 ex
 psona di alloquens iudcos de capti
 uitate reitentes. post Lxx. annos.
 sropre quod qz ppls mis estis. exite
 de medio caldoz. 7 separamini ab
 eis. 7 in mundum ne tetigitis. i. ydo
 lum quo nichil e in mundus. i.
 ne adrauntis. 7 ego recipia nos in
 tram remissionis. Referam 7 hoc
 ad corinthios. 7 iudeam quom po
 tant illi qui credidant. relinquere
 uxores. 7 libos suos. omemqz subam.
 qui ad huc imptecti erant. nec potat
 impte quod dns dicit. Si uis pfect
 ee. uende omia que habes 7 ceta.
 Non g pcepit aplos ut corpe rece
 dent ex toto ab eis. qui increduli
 erant. in medio eoz. sed potius
 ut mte separaret se ab illis. Exite

inquit de medio paganor. ut si no po
 testis corpe saltem mte. 7 separamini ab eis
 uoluntatem. 7 in mundum nolite tange.
 hominem. In mundum homine. tang
 qui peccozem imitatur. Et si feceris inqt
 aplos recipiam uos. in omne familiarita
 tem. 7 dns recipiet uos in etna btitudi
 nem. has g hntes pmissiones hmi qs
 supradixim. quod sumus filii di. 7 ipe
 pat nr. mundemus uos ab omi iniqui
 tate carnis 7 sps. Non dix nos mun
 demus simplicit ab iniquitate. sed ab
 omi. Carnis iniquitatu e fornicatio. ad
 ultium. homicidium. 7 ceta uicia que
 corpe pficiunt. Sps u. i. mntis. iniqua
 uitum e ua. inuidia. supbia mala
 uoluntas. 7 ceta mala que in animo
 cogitant. Eficientes scificatione in
 more di. Scificatione in timore. i. primo
 rem di pficit. qui ab omi carnis 7 sps
 iniquitate mundat mundat semetpsu.
 Sapite nos. i. intelligite que dicimus.
 7 capaces estote sermonis nr. 7 imita
 mini nos. Neminem urm contumpi
 mus p uo sensu aux exemplo. Nemi
 nem urm lesimus uo aut exemplo si
 ue neminem urm expoliatum nra ad
 ulatione. Neminem ecumuenim in
 negotio ut euacuarem sacculos uris.
 Quasi dicit. Quod nos non fecim. fe
 cer pseudo aplos. Iaqz non recte agitis.
 pponentes illos. nob. Non ad conde
 natione uram dico. i. no ad utupa
 tionem uram me laudo. aliosqz aplos.
 sed ad correptione ut no uos ab itio

vii. c.

talia dicendo. sed ut uos corrigatis animo
 neo. **F**redixi in p[ro]p[ri]a e[pi]st[ola]. q[uo]d in cordib[us] u[ost]ris
 estis. siue in uoluntate n[ost]ra. ad cōmorien
 do in p[re]senti uita. ⁊ ad conuiuendo in fu
 tura gl[ori]a. ⁊ tanto amore. ⁊ desidio erga
 uos ducim[us]. ut si fieri posset mirū in
 hoc sc[ri]pto. p[er] m[ul]ta supplicia p[ro] x[risti] nomine
 n[ost]r[um] sustinetis ut coronā ⁊ p[ri]mum mar
 tiri nob[is] recipetis. **F**Multa in fiducia
 ē apud uos. s. ideo talia loquor sp[er]ans
 uos in obediētes e[ss]e. sup[er] habundo
 gaudio in om[ni] t[ri]bulatione n[ost]ra. **F**So au
 diens correptionē urām ⁊ bonā conu[er]
 sationē. ita sum gaudio repletus. ut
 lic[et] in carce ⁊ uinctis tenerer. constrictus
 nichil doloris sentirem. **F**Nā cum
 uenisset in macedoniā. n[on] illam req[ui]re
 habuit caro n[ost]ra. s; q[uo]d caro nō habuit.
 sp[iritus] habuit. q[ui] delectat[ur] int[er] adūsa.
 Macedonia regio ē achaje. in qua
 cū uenisset paulus ⁊ sileas ⁊ cepis
 sent p[re]dicare. ac mirac[ul]a fac[er]e. puella
 quedā habens sp[iritum] phitoniciū. que
 nō modicū questū p[re]bat d[omi]nis s[ed]
 diuinando. incedēdo. p[er] plateas cla
 mabat dicens. **F**o uies. uiri isti ser
 uo d[omi]ni excelsi sunt. cui[us] misertus
 paul[us] fugauit malignū sp[iritum] ab
 ea. **F**videntes autē d[omi]n[um] ei[us] q[uo]d exiit
 spes quest[us] illo[rum]. concitauer[unt] sedi
 tionē nō modicā in p[ro]p[ri]um ⁊ sileā.
 in tantum ut cum diu. flagellati
 e[ss]ent m[er]itē m[er]ita caris. **F**Inde sub
 iūgit. **F**Hullā habuit requiem caro
 n[ost]ra. sed om[ni]m t[ri]bulationē passi su

mus. **F**ons. s. est p[er] uigile uisus n[ost]ri
 mores. **F**igne erant fons in corpore
 dum sustinebat ūba ⁊ flagella in
 timores. in animo. timētes ne passione
 eor[um] scandalizati. hi qui credid[er]unt
 a fide recedent. **F**Alr. fons. i. extra car
 cē. in publico erant pugne cont[ra]
 credentes. quia impugnabantur
 ab infidelib[us]. intus in carce erant
 timores. ubi erant apti uicti. quia
 timebat[ur] iusticiā ap[er]secutorib[us]. **F**Rese
 res uob[is] desidiū urām q[uo]d desida
 batis uos em[en]dare. **F**q[uo]d desidabatis
 nos uide. urām fletū quo defletis
 illos. qui a fide recesser[unt]. urām emu
 lationē p[ro] me. i. urām amorē. erga
 me quod succenti. fortit[er] defende uo
 luitis p[re]dicationē m[eu]am uiam e[ss]e.
 ⁊ falsos aptos a nob[is] repulistis. ita ut
 magis gaudem. s. de urā correctione
 q[uam] d[omi]n[um] d[omi]n[um] de uinctis m[er]is. **F**no quia
 contristati estis. s. accipientes e[pi]st[olam].
 iō gaudio. **F**Contristati em[en] estis sc[un]d[um]
 d[omi]n[um]. Ille constat sc[un]d[um] d[omi]n[um]. q[uo]d d[omi]n[um]
 p[ro] penitentiam s[ed] placari desidat.
Fno in n[ost]ro detinētam paciamini ex
 nob[is]. i. in n[ost]ro que ubi impam[us] dāp
 num h[ab]etis. quia si contristam[us] uos
 p[ro] e[pi]st[olam] n[ost]rā p[ro]dest uob[is]. **F**que em[en]
 sc[un]d[um] d[omi]n[um] tristitia ē. i. que d[omi]n[um] place
 desidat penitentia op[er]at[ur] in salute
 stabilem. i. in uita[em] et[er]nam. **F**Schi autē
 tristitia. i. que p[ro] amissione rerū t[er]ra
 lium ē ut p[ro] aliquo dolore op[er]at[ur]
 rei. mortem op[er]atur. s. et[er]nam. i.

...muntus expium
 ... h ipm. i. ipa tti
 ...m contristari uos qnta
 ...idme. i. qntam cura opatur
 ne demuo in peca similia cadatis.
 Vbi enim sollicitudo e. no est somp
 nolenta securitatis l in eria. S; defen
 sione. s. opat. ut uos possitis defen
 de ab infestatione demonu. sed in
 dignatione. q. indignatur homo
 sibi metipsi dum peccat qui bona
 curam ht. In dignat etia cont pec
 cantes. ahoz indignationes pa
 cient sustinet. s; amore di opatur.
 sed desidium pate celestis. sed emu
 latione. i. amore di studiu bonum
 i imitatione bonoz hominu. sed
 immedicta in se ipo. quia se ^{ipm} causa
 delicti. affligit. Dic bts augustinus
 q. he; ista conuinctio causat. sed i h
 loco plenu sensum no reddat. tñ
 apd grecos obtume resonat. In oib
 que uob pcepi. exhibuistis i ppara
 tis uos in contaminatos ee nego
 tio. i. impollutos ee aino pcepto. q
 obedistis m. Tunc eni disciplin in
 pollutu se reddit a pcepto magist.
 quo obedit iussioni illi. Si u in obe
 dies existit, in aliquo. i si ab oib
 alijs culpis impollutus existit
 tu in obedientia, mactatur. At. In
 hoc pbastis uos in munes ee acul
 pa ahoz. quia illoz errore fortit.
 corripuistis. Contaminat eni aue

tonitate, non hē in alijs uindicare. Et si
 scripsi uob porem eplam. no ppt eum
 scripsi solum qui fecit iniuria oim
 uob accipiendo uxore patris. t ppt illos
 qui fraude fecer' fratrib' usq; q subdit. io
 consolati sum' s. de uia emdatione. i
 obedientia. atq; receptione gra. Viscera
 ei. i. gra habundanti in uob s; qdqd
 intra coru continet. Visc' appellari. pot.
 filij quoq; visc' dicunt; ponuntur
 etiam p nime dilectois affectu. sic in
 h loco. Visc' eius. idē nimia dilectio ei.
 i affectus caritatis erga uos ampli
 habundauit. Gaudeo quod in oib
 confido in uob. s. quia obedientes eri
 tis m. Nota facim' ub' gram di fidem
 cetiaq; talia que gratis dantur fide
 lib' que gra data e ecclie macedonie.
 quod in mltis expunto tbulatiois. s.
 nre i sue. habundantia gaudiu ipoz
 fuit. i altissima siue pfundissima pau
 ptas eoz, habundauit i excreuit.
 iduicias simplicitatis eoz. Bts a
 pls cognoscens corinthios auaros ee
 i tenacissimos. pponit eis in exephu
 caritate i bona uoluntate macedonu.
 qua habuer' erga scos qui erant iheri
 ms. Cum eni nimiu eeit paupes
 illi macedones anteqm uenirent
 ad fidem. credendo in xpm excreuit
 illoz paupertas in mltas diuitias.
 qui exeadē paupertate qm habebat.
 statim ut credidit uoluer' scis
 mitte necia qui erant iherims.
 i hoc simplicit. i. bona uoluntate

viii. c.

et intentione fecerunt. de elemosina g.
 et donatione qua uolebat ap[osto]ls ut cho-
 rinthi mittent illi qui erat iherosolimis.
 m[ulti] locuti e[st] in sequentib[us]. Et scdm u[er]-
 itate[m] testimoniu[m] illi reddo et sup[er] uirtute[m] uo-
 luntarij fuer[unt]. Ordo p[er]turbat[ur] et i[n]p[ro]p[ri]us.
 Testimoniu[m] illi reddo macedonib[us] uidet[ur]
 quia sup[er] uirtute[m] suam uoluntarij fuer[unt].
 .i. plus uoluer[unt] dare qm potuissent. et
 scdm uirtute[m] possibilitatis sue dederunt.
 Cum m[ulti] exortatione obsecrantes nos.
 s. ut accipemus ab eis gram. .i. dona-
 tionem quam illi gratis dabant. et co[m]-
 municationem ministrii, qd fit in scos
 qui sunt iherosolimis. Et no[n] sic sp[iritu]m
 sed semetipsos deder[unt]. .i. non fecer[unt] sicut
 timum? qm p[ri]mu[m] nos posuer[unt] in car-
 oem. Sp[iritu]s enim hic posuit p[er] tume[m].
 sic in uingilio habet. hunc ego si
 potui sp[iritu]s t[ame]n dolorem. p[er] eo qd est
 tume[m]. p[ri]mu[m] deder[unt] se dno ueniendo
 ad fidem. et corrigendo errores suos.
 deinde nob[is] subdendo. se nro magistro.
 Ita. s. deder[unt] se ex toto dno et nob[is] sub-
 dicti fuer[unt] ut rogarem[us] t[ame]n qm
 illum ad uos misimus. ut p[er]ficet
 in uob[is] gram istam largitatis et he-
 lemose. ut sponte mittatis fr[atr]ibus
 qui sunt in iherosolimis bona t[er]ra[rum].
 sicut isti gratis et sponte mittunt. No[n]
 quasi impans dico. s. talia p[er] alio[rum]
 sollicitudine[m] et u[er]e caritatis inge-
 nium bonu[m] comp[er]ans. .i. ut p[er] isto[rum]
 indigentia[m] ad p[ro]bare possim bonu[m]
 ingenium u[er]e caritatis. ut si isti

tanta[m] uirtute[m] p[er]p[et]uam. .i. nos
 plura. mittatis. S[ed] et qm d[omi]n[u]m
 n[ost]ru[m] ihu x[ristu]m qm nob[is]
 bona. que humano gen[er]i
 gra[ti]a d[omi]ni sunt data. Qm cu[m] d[omi]n[u]s
 scdm diuinitate[m] possidens o[mn]ia
 patre. p[ro]p[ri]os et os credentes egen[os]
 fcs e[st] et paup[er]. in an[im]a ut no[n] h[ab]eret qd
 h[ab]eret uulpes. Et illius inopia uos
 diuites c[er]tis in celo. Et factus est
 homo ut nos faceret d[omi]nos. iuxta qd
 p[er] psalmista[m] dicit. Ego dixi d[omi]n[u]s estis.
 Et consiliu[m] in hoc do. s. ut eius pau-
 p[er]itate[m] imitemini. Hoc eni[m] uob[is] uti-
 le e[st]. s. face[re] qd dico. qui non solu[m]
 face[re]. s. uelle cepistis ab anno po-
 re. siue p[re]t[er]ito. Sicut aliq[ui] apud illos
 qui uoluntate[m] quid habuer[unt] aliqd
 mitte[re] fr[atr]ibus in iherosolima. sed nichil
 inde fecer[unt]. Erant et alij qui aliqd
 uider[unt] fecer[unt]. s. ad effectum no[n] p[er]duxer[unt].
 quos os modo hortatur dicens. h[ic]
 uob[is] utile e[st] face[re] qui uelle cepistis.
 et qui ex parte face[re]. Ne u[er]o facto
 p[er]ficite. .i. ope adimplere. Si eni[m]
 uoluntas p[er]fecta et parata e[st] ad
 dandum. scdm id accepta e[st] qd h[ab]et.
 s. et dat. non scdm qd no[n] h[ab]et. q[ui]a
 no[n] ualet illud. dare qd no[n] h[ab]et.
 licet uelit. hoc quid apud ho[m]ines
 e[st] ceteru[m] apud d[omi]n[u]m ip[s]a uoluntas bo-
 na remunerat. Non eni[m]. s. id talia
 p[re]cipio. ut alijs sit remissio. ha-
 bundantia et refugium. s. ex[em]pli-
 tate. s. hoc deb[et] face[re]. Vbi gra[ti]a.

Quia... non recusat.

...quibus in istis...

...aliquid mittat illi.

...ad suos suorumque...

...siquid benivolentiam...

...que sic sua temperant...

...ut de illa et pauperum...

...refectio gaudeat...

...et domestica sufficientia...

...non laboret. Notandum...

...ut hinc distinctio...

...sit ubi dicitur sed...

...equitate. In primis...

...tempore. id est in hac...

F

F

...ut uos et illos...

...dantes uos illi quod...

...non habent. et ipsi...

...uobis quod non habetis...

...uobis temporalia. et...

...ipsi uobis eterna. Et...

...misterium. scilicet colleg...

...aliter pauper. licet diues...

...plura distribuatur...

...pauperibus quam pauper...

...non tamen superat illi...

...elemosina. pauperis...

...largitatem. sed plerumque...

...donum paruum pauperis...

...magis est acceptum deo...

...quam diuitis magni. quia...

...pauper ex uictu suo...

...tribuit. diues ex his...

...quibus se habundat. Quod...

...comprobatur in euangelio...

...quomodo uidetur...

F

F

F

F

dñy p̄ficiet. s; in hoc non bene agit q̄
 non h̄t curā scōz. paup̄ū qui s̄ ih̄ro
 solimis. sicut alij ap̄t̄i h̄nt. Et sic illi
 p̄ceptum ē ⁊ barnabe ab ap̄t̄is. quō
 ad gentes missi s̄. Unde idē ap̄t̄s alias
 dicit. Constituer̄ inq̄ens ap̄t̄i ut nos
 ego ⁊ barnabas in gentes op̄am da
 remus. p̄dicandi t̄m̄. ut paup̄um
 memores eēmus. Quidam bona
 non solum coram dō. s; ⁊ corā hōm̄ib⁹
 ap̄t̄s paul⁹ aliq̄. bona coram dō.
 q̄ in om̄ib⁹ que agebant placē dō q̄
 rebant. p̄uidebant ⁊ coram hōm̄ib⁹.
 q̄ tales fr̄s ad eos dirigebat. ad re
 ciēdas donatioēs que mittende
 erant. sc̄t̄c. iherosolimam qui sua pro
 ap̄o reliquerant. Nec erant cupidi
 diuiciarū. aut amatores t̄renarū. verū
 ne forte occasione inuenirēt contū
 dicendi. nos m̄ta misim⁹ sed illi quos
 ad nos dixit suati s̄ ea. cum debu
 issēt illa augē. Alr̄. Corā dō ut dicit
 mus bona p̄uidet qui dō placē de
 sidat. ⁊ coram hōm̄ib⁹ qui sine que
 rela incedit. ne sit nimis iustus.
 s; ap̄d homines. in om̄i uita sua.
 ⁊ conūsatione irrep̄hensibilis sua
 h̄atur. Misimus cum illis. cum
 titō. s; ⁊ lucio. fr̄em nr̄m. s; apollo
 qui uob⁹ diu iā moratus ē quem
 p̄bauimus sollicitū eē. s; p̄ uob⁹
 postquā a uob⁹ recessit. p̄t̄ quādam
 malam conūsationē. ⁊ diuiciam
 mor̄. Nunc aut̄ multo sollicitio
 re. s; p̄bauimus illū eē. quia au

dum in
 isto in loco dicitur
 ad alia t̄m̄eundū.
 ē in m̄ta in uos sine
 socius nr̄s in p̄dicatione. ⁊ in
 adiutor docendo. sicut ⁊ ego. fr̄s
 nr̄i ap̄t̄i. s; adiutores nr̄i michi
 retuler̄ correctionē. uiam ⁊ con
 ūsationē sc̄am. In illos. i. in titū.
 lucham. ⁊ apollo. ostendite carita
 tem uiam. i. facie eccl̄iarū. i. in p̄
 sentia fidelū. Ex habundanti. i.
 ex superfluo in ē se t̄e uob⁹. Quā a
 chia ē pars achae. illi uidet̄. qui
 extra corinthū metropolim ciui
 tatem habitant. Ut nō dicamus
 uos in hac sub̄a. Defectus dictiois
 dictiois ut sententiae. In hoc loco
 est nō modic⁹ ⁊ huiusmodi. ut nō
 dicamus uos in hac sub̄a. s; car
 nali ⁊ t̄p̄ali inū fecisse qui in
 om̄ib⁹ p̄fecti estis bona uolunta
 te florentes. Necessarium ergo
 existimauit rogare fr̄s titum uidē
 sileā. ⁊ apollo. ut p̄ueniāt. s; nos ad
 uos. Sic. s; date illum donationē
 quasi benedictionē. i. bonuolē
 tiam ⁊ ex caritate. Nō quasi aua
 riciam. i. nō auarē. sed sponte
 date. **Ad corinthios.**

Pars. Qui parce seminat: par
 ce ⁊ metet. Parce aliquō p̄
 dimitte ponitur ut illud uigiliū.
 Parce ethera metu. i. dimitte
 metum. Aliquō p̄seruare. ū ibi.

hoc opatur. Vñ p̄cipit. nō ex cōsticia
 inquiring ai h̄ faciat aliq̄s uirū and
 ex necessitate. i. coactus atque uirū
 r̄ n̄ spontaneo desidio. Ex cōsticia hoc
 adimplet r̄ ex necessitate qui nō sperat
 se m̄cedē recipere. s; p̄ p̄sentem pudorē
 r̄ uicundiam inuitus h̄ agit. ne alijs
 id agentib; ip̄e auar; r̄ turpis uideatur
 iōq; ex hoc nō fruatur m̄cede et̄na.
 Dic̄ enī b̄s augustinus quia si pa
 nē dedis t̄tis. r̄ panē r̄ m̄itū p̄dis.
 qm̄ m̄p̄senti amittis qd̄ tribuis r̄
 futuro m̄cede carēb;. Leto ū aīo ele
 mosinam erogat paup̄i. qm̄ certus ē
 de remuneratione et̄noz p̄m̄oz qm̄
 dabit ei d̄ns. ap̄d quē thesaurizat;
 hylarem enī datorem diligit d̄s. hyl
 laris deb; eē qui d̄no feniatur. r̄ ille
 placet d̄o. qui qd̄ t̄bit; postmodū
 non dolet. quasi amissum s; de dupli
 cato quasi gaudet. Potens ē enim
 d̄s om̄em grām habundare facē i
 uob;. ut in oib; semp om̄em suffici
 entiam r̄ habundantiā h̄ntes
 habundetis in om̄i op̄e bono. No
 lite inquit diffidē neq; despare
 de remuneratione. s; hylari aīo hele
 mosinā unpenditis. quia potens
 est d̄s om̄em grām habundare facē
 in uob;. s. ut in p̄senti habundetis
 fide. spe. caritate. scientia diuina.
 om̄iq; subā t̄p̄ali. r̄ insup̄ infutū
 et̄nā felicitatē t̄buere. hoc enim
 erit hoc habundare in oī op̄e bono.
 si sibi retinet quod sufficit ad suā

hoc opatur. Vñ p̄cipit. nō ex cōsticia
 inquiring ai h̄ faciat aliq̄s uirū and
 ex necessitate. i. coactus atque uirū
 r̄ n̄ spontaneo desidio. Ex cōsticia hoc
 adimplet r̄ ex necessitate qui nō sperat
 se m̄cedē recipere. s; p̄ p̄sentem pudorē
 r̄ uicundiam inuitus h̄ agit. ne alijs
 id agentib; ip̄e auar; r̄ turpis uideatur
 iōq; ex hoc nō fruatur m̄cede et̄na.
 Dic̄ enī b̄s augustinus quia si pa
 nē dedis t̄tis. r̄ panē r̄ m̄itū p̄dis.
 qm̄ m̄p̄senti amittis qd̄ tribuis r̄
 futuro m̄cede carēb;. Leto ū aīo ele
 mosinam erogat paup̄i. qm̄ certus ē
 de remuneratione et̄noz p̄m̄oz qm̄
 dabit ei d̄ns. ap̄d quē thesaurizat;
 hylarem enī datorem diligit d̄s. hyl
 laris deb; eē qui d̄no feniatur. r̄ ille
 placet d̄o. qui qd̄ t̄bit; postmodū
 non dolet. quasi amissum s; de dupli
 cato quasi gaudet. Potens ē enim
 d̄s om̄em grām habundare facē i
 uob;. ut in oib; semp om̄em suffici
 entiam r̄ habundantiā h̄ntes
 habundetis in om̄i op̄e bono. No
 lite inquit diffidē neq; despare
 de remuneratione. s; hylari aīo hele
 mosinā unpenditis. quia potens
 est d̄s om̄em grām habundare facē
 in uob;. s. ut in p̄senti habundetis
 fide. spe. caritate. scientia diuina.
 om̄iq; subā t̄p̄ali. r̄ insup̄ infutū
 et̄nā felicitatē t̄buere. hoc enim
 erit hoc habundare in oī op̄e bono.
 si sibi retinet quod sufficit ad suā

suorum explorandam necessitate et cetera
 in usus sanctorum et pauperum impendant. Sic
 scriptum est. Vbi est hoc scriptum. In psalmo
 est. xi. de quolibet iusto helemosinis de-
 dedito. et curam pauperum agentem. Dis-
 sipavit dedit pauperibus iusticia eius manet
 in eternum. Iusticia hic appellat largi-
 tatem subbe quare. et incedere eiusdem subbe
 distribute. Que largitas bene iusticia
 appellatur. quia iustitia est ut sic tunc omnibus
 hominibus communiter a deo data est ad posside-
 dum. et sic calor solis. et humor pluuiaz
 omnibus communiter debentur a deo. ita etiam
 que iustitia dei bono nascuntur. communiter
 dispensent. et communiter utantur. Et hoc
 iusticia est quod deus illo gratis dat retri-
 buat expro. et homo cui deest. Notandum
 quod dicitur de uiro sancto. quia displicuit et di-
 uisit subam sibi a deo datam. ac dedit
 pauperibus. qui non habent quod ei reddent
 in presentia. et non diuitibus huius seculi.
 a quibus speraret eandem rem aut plura
 recipere. et quoniam usus est preceptum domini di-
 centis. facite uobis amicos. pauperes
 de mamona iniquitatis. uero iusti-
 cia eius. id est. merces largitatis. eius. et
 retributio. ipsius iusticie manet in
 eternum. quia ibi posuit diuitias suas.
 et ibi thesaurizauit ubi fures non
 effodiunt nec furantur. Qui autem ad-
 ministrat semini seminanti. et panem
 ad manducandum prebabit. et augetur
 incrementa et augmenta frugum iusticie
 uire. hoc dupliciter intelligi potest.
 et iuxta litteram. et iuxta spiritalem in

ministrat hominibus
 si helemosine fuerit
 bito ei panem ad manducandum
 semine. et multiplicabit seminum
 eius in terra. Vt qui seminat. et
 dios colligat. Et qui decem colligat.
 centum. et multiplicabit augmenta fru-
 gum. iusticie uire. id est. subbe uire.
 que bene iusticia appellatur. Aliter.
 Deus qui administrat hominum se-
 mini seminanti. id est. subam temporalem.
 unum helemosinam possit erogare.
 ipse utique prebabit ei in futuro. pa-
 nem ad manducandum. etiam. scilicet. facie-
 tatem. que erit visio uultus presen-
 tissime omnipotentis dei. De quo pane
 dicit dominus in euangelio. Deus qui man-
 ducat panem in regno dei. Et psalmista
 de eadem facietate. Satiabor iniquitate
 dum manifestabit gloria tua. Et non
 solum ibi prebabit eternam facietatem.
 sed hic multiplicabit subam eius
 sic super diximus. Vt habeat unum ualeat
 helemosinam largiore impendere pro qua
 augetur illi augmentum. id est. merces
 et retributio iusticie eius. Ergo quia
 omnia bona que habemus a deo sunt et se-
 mina et nascencia. et dei nutu cres-
 cunt. pullulant. et multiplicantur
 ad usus hominum. et ipse preceptum de his
 communicari eis qui indigent.
 Debemus dare ista temporalia. ut me-
 ritum accipere eterna. sic plurimi sanctorum
 fecerunt. ut quos parte bene remun-

quos... dicitur... dicitur... dicitur...

Item in oib' locupletati. et diuites effecti. habundetis in omne simplicitatem. que simplicitas opatur do gratiarum actione per nos qui eius predicatorum sumus. Ea intentio est et simplicitate debet homo elemosinam impendere. ut non querat illum sibi subiectum facere cui debet. neque laudem ab hominibus querere. Glificantes dominum in obedientia confessionis vestre. Obedientia confessionem prestat homini quoniam impletur. quod licet homo taceat cui impatur. in hiis quod obedit opus eius ostendit. et confitetur illum esse obedientem. Vbi gratia. Precepit alicui ut cantatum in ambone. licet ipse nichil respondit ei. et tamen ierit cantatum. ipsa cantinela prohibet ei testimonium obedientie. et confitetur illum ualde esse obedientem. In euanglio quod christi glificate dominum quod euanglium hoc precepit. facite uobis amicos de mamona iniquitatis. et in simplicitate cordis. uiri. scilicet glificate dominum. De qua simplicitate paulo supra diximus. Et in ipsorum obsecratione per uos quibus elemosinam prestatis. glificate dominum quod illi obsecrabunt. et laudabunt dominum pro uobis. Rogo autem. scilicet. ut cor

ruptatis uos ne presens audeam. scilicet. uos redanguere per eam ad confidentiam. id est. auctoritate qua existimor aude in quosdam. scilicet. qui peccauerunt qui arbitrantur nos tanquam secundum carnem ambulemus. id est. tanquam carnaliter uiuamus. et carnalia precepta demus. In carne enim ambulantes. id est. in corpore uitam ducentes. non secundum carnem militamus. id est. non carnaliter uiuimus. sed spiritualiter. Spiritualiter enim uiuit et militat. qui facit quod placet deo. Carnaliter autem uiuit. et secundum carnem militat. qui desideris carnis obtempat. Nam arma militie nostre. quibus militamus contra philosophos et contra demones non sunt carnalia. sic est lorica galea. muc. hastachpeus. et cetera talia. sed potentia deo. Et dam codices hinc potentia dei. quidam potentia deo. quod utrumque accipi potest hoc modo. Arma nostra non sunt arma carnalia. Et ut singularem dicam. non est gladius nostre carnalis. sed potentia dei ipse est gladius nostre. quia uirtute et potentia illius superamus demones et malignos homines. Alii. Arma nostra non sunt carnalia. id est. infirma et corruptibilia atque flexibilia. sed potentia deo sunt. nostra arma. id est. possibilis sunt. et fortia ad pugnandum per dominum. Arma ergo apostolorum quibus militabant contra philosophos. uerbum predicationis erant. de quo alibi dicitur. Et gladium spiritus quod est uerbum dei. Virtus quod miraculorum. gladius erant illorum. Contra demones uero oratione. ieiuniis. et uigiliis pugnabant.

Ad destructionē munitioꝝ. s. demo
 num ⁊ philosophoꝝ. ⁊ sumus nos in
 puati destruentes consilia philosophoꝝ.
 ⁊ consilia demonū. quibꝰ inspuabant
 in cordibꝰ psecutoꝝ. psecutionē contra
 nos excitari. ⁊ destruentes omnē altitu
 dinē. i. omēm supbia. extollentem se
 ad usꝰ scientiā dꝰ. Et sumꝰ nos redige
 tes in captiuitatē omēm intellectu
 hominū in obsequiū sꝰ. i. in cultuā
 ⁊ religionē eiꝰ. Ista captiuitas in bo
 nam partē ē accipienda. Diabls qꝰ
 p suasionē captiuauit pꝰmū hoīnē.
 quō illū sꝰ subdit. ⁊ postea omēm ge
 nus. et in tm̄ ut ydola ei suaderet ado
 rare p dō uero. Sꝰ ipām captiuitatē hu
 mani genis qm̄ diabls captiuauit ad
 mortem. apꝰli p arma pꝰdicationis ⁊ imi
 tē mīratorꝝ captiuabant ad xp̄m ⁊ ad
 uitam etnā. Nam sic quilibꝰ impator
 tenus armat milites suos. ⁊ p illos
 subiugat sꝰ regnes ⁊ regna. ⁊ pꝰm
 cias. ita xp̄s armauit milites suos
 apꝰtos spꝰualibꝰ armis. ⁊ p illos sub
 didit. sꝰ pene om̄s gentes. Et sumꝰ
 nos hntes in pꝰmptū. i. in manifesta
 uoluntate ultionē obediētia. cū
 impleta sūt uia obediētia. hoc ita
 est distinguendū. ⁊ p ea quod seqꝰ
 inferendum. Et potꝰ dupliciꝰ intel
 legi. i. hanc uoluntatem habemus.
 ut ulescatur uia obediētia qꝰ
 actenus habuistis p obediētia
 bonam. Tunc enim uindicatꝰ ⁊ ul
 ciscatur in obediētia quō ei. sꝰ po

...
 tatem in pꝰp h
 implem̄tis uia
 pfectiores ⁊ bone uoluntate
 ubiqꝰ in oibꝰ obeditis nō uic
 illoꝝ in obediētia. p nos qui de ang
 naa sumꝰ ubē aliqd mitte scis qui
 sūt in iherosolimis. ut eēt participes
 uꝰoꝝ mūnū. Que scdm̄ facie
 sꝰ uidere. i. in pꝰsentia dicuntur
 anꝰ in supꝰioribꝰ ⁊ inferioribꝰ uos
 intelligite ⁊ pꝰndite. Et aut nō
 existimer. s. auob tanqꝰ tꝰtere uos
 uoles. pꝰptas istas. qm̄qꝰdem epꝰte
 inquit graues sꝰ in correptione.
 ⁊ forte in obseruatione. pꝰsentia for
 me illius in pꝰsentia posita infirma
 siue despecta ē. ⁊ sermo illi cōtētibit
 siue despicabit. Ex pꝰsona quondā
 loquitur qui talia dicebat de illo.
 ⁊ iō dic. qm̄qꝰde inquit illi. Nō
 em̄ quasi nō hntes potestatem
 pꝰuigendi ad uos in pꝰdicatione.
 supꝰ extendimꝰ nos pꝰdicando usqꝰ
 ad uos. ⁊ sꝰ que ad uos em̄ puen
 imꝰ pꝰdicando euāgꝰm xp̄i ad ihe
 rusalē. habemus ⁊ spꝰe habundā
 ti fidi uꝰe. ⁊ in illa. s. loca euāgꝰ
 sare que ultra uos sꝰ. nō tm̄ habe
 mus spꝰe. neqꝰ uoluntatē gꝰiar
 ⁊ aliena regā. i. in his qui p alitꝰ
 pꝰdicationē credidunt. ⁊ iustā
 siue rectitudinē fidi pꝰcepunt neqꝰ
 in his locis. que pꝰparata sꝰ ab alijs
 uolumus gꝰiar. ne supꝰ alienū

40
fumentum adificans in meam. una
sententia he: tota in latino sermo
ne continetur. statyena ac in ita de
sua in conditione. ai apd grecos
et in manifestor habetur in se
hu. Verum e quoq; qd ipe dixit.
si impitius sum sermone. sed no
scientia. **Ad corinthios.**

Aps. Qui gloriatur in dno gloriatur. Bts apst sciens oia bona nos a do hie quecuq; hie possum? siue in natura qua ab illo facti sum? siue in iustitio. siue i oi gustatione sca. in fide. in spe. in caritate. in bonis morib; in iusticia. in timore di. totiq; ee ex illius domus sine aliquo merito. abstulit. gloriā humanā et supbia qua se dicunt. multa ab se suisque meritis hie qd hnt. idic Qui gloriat in fide. in pdicatione. in uirtute miraculoz. aut i aliq bono qd ht. no in se gloriat. sed in dno. i. ad gloriā di totū referat. et illi glie reputet. aq accepit illo. ut q eem? di nra e. Ergo si omnino nichilam? anq eem? nichil pimum? apd dm ut eem? fce nos ut eem? et no fce ipe ut boni eem? Dedit nob ut sum? et potuit aliud dare ut boni sumus? et alius dedit. Si ipe dedit ut sumus. et alii dedit ut boni sumus. melior e ille qui in dedit ut bonus eem qm qui dedit ut eem. Forto. qz nemo in mysedia laupior? a q accepim? u eem?

apulo. accepim? ut boni eem? Qua ppe omis debem? cum psalmista dice. ds inis misericordia ma. Non emi qui se ipm comdat ille pbatus est. s; que ds comdat. Comdatio plerumq; plaude ponitur. sic isto in loco. talibi ubi die idem apst. Ego debui a uob comdari. i. laudari. Et no comdam? nos uob. i. no laudamus nos apd uos. Status idem est. ipb? et laudabit siue laude dign? Non inq; apst. qui se ipm comdat. et laudat. apd homines ille pbatus sua laude dignus e. quia uana glia patit. s; que ds comdat. i. laudabile reddit. ille laude e dignus. Vanam sustinetis modicu qd in sapientie mee. Vementib? pseudo apstis a corinthios post discessum apst. et dicentib? apst nō ee a do missum. quia non fuerat a x uocatus an eius ascensioe. nec ab illo edoctus. in sup et contraria pdicare pdicationi alioz apstoz. qs magnos apstos uocabat. auter? pti mos ab amore apst. quos ad amore suū traxerunt dicentes se missos a magnis apstis. a. pet. andrea. iacob. et alijs apstis. Ergo uolens eos itum ab amore illoz separare. et ad suū reuocare. qui fide xpi pmi in illoz cordib? infixat. laudabat. se coactis uerbis. s; no corde neq; sensu quia sciebat nichil se p hie. ppe laude humanā. n tū ut illi ab eius pdicatione no recedent. Et quia apd hominē stultum et

insipia est ut alijs se laudet. maxime cum salomo dicit. laudet te alienus et non os tuum. extraneus. et non labia tua. uolens ipse laudare se ob causam supradictam. ne daret alijs occasionem laudandi dicit. Et tamen sustinetis patienter ochorinthios. quid insipientie mee. quid ex modica insipia mea quod me laudo. sed et sub portare me. i. sustinete. insipientiam meam. in hac parte laudis. Quasi dicit. Si uultis patienter sustinere uerba mea dicam. Et si non uultis utique non ideo obmittam dicere. quod ratio delectari habeo. Et hoc quare. Simulor enim uos dei emulatione. Simulari enim uidetur. imitari. amare et studium habere. **S**ed in hoc loco per amare ponitur. Simulor uos dei emulatione. i. amo uos dei amore. despondi enim uos um uirum uirginem. castam exibe. x. Saulus apud desponsauit corinthios. non sicut christo per predicationem suam et perfide sic moyses desponsauit in egypto plebem israhelica non sicut deo. Unde preceptum est ei ut tolleret calciamta de pedibus suis. Signum ergo desponsiois et amul quo despondit. siue desponsauit apud corinthios christum. fides fuit deum saluatoris. quoniam ministravit eis. Unde dicit. Despondi uos um uirum et exibe uos uolens uirginem castam. i. ut preparatis uos uirginem castam. illi seruantes. in integritate fidei. Uirginitas enim ista potest esse uicis. integritas quoniam corpus. Si ergo attendimus uirginem corpus.

multo plures sunt quoniam in te corpore que integritate cor que in te et desidio iam propter melius est uniuersale ecclesia que stat ex utroque sexu. et ex utroque ordine uirginem castam esse appellatam. que et sponsa est christi. de qua iohannes ait. qui habet sponsam sponsus est. Quicunque ergo in ecclesia integritate in ecclesia fidei quoniam habet. bonis operibus exornat. uirgo casta est. et si non corpore tamen in te. ideoque sponsa est christi. Qui uero uirginitatem utriusque deo pronuntiantem caste inuolanteque seruauit. sic plurimi sanctorum fecerunt ex utroque sexu. illi utique palmam obtinebunt quoniam nemo conjugatorum obtinebit. Et si sexus femine quoniam tamen est fragilis et periculis obseruat. quanto magis illi qui auitate uiri nuncupantur. Timeo autem ne sic serpens euam seduxit. auiducia sua. i. ne sic diabolus inducitur serpente saluxit mulierem sua caliditate. et per mulierem deceperit uirum. ita modo corrumperet sensum uiri. per pseudo apud. qui sunt ministri diaboli et excidant. **Ad corinthios.**

Apostolus: Libenter sufferis insipientes. cum sitis ipsi sapientes apud tunc seuntem a corinthiis ad alias nationes. erupunt pseudo apud auides uementes. qui in hi appellandi insipientes. quia in circumcisionem uolebant obseruare.

...coram populo...
 ...in quam tempore.
 insipientes uocantur.
 ...procedere etiam neque per salu
 te auditorum predicantem insistebant.
 sed plures temporalibus ut illos expolia
 re possent. et plaudere humana di
 centes apostolum. non est uerum predicato
 rem. eo quod a domino per presentiam carnis
 non fuerat uocatus. Et talia dicebant
 uolentes eos ab amore apostoli ad su
 um amorem retrahere. quod et fecerunt primi
 mos simplicium. Quos apostolos. hi
 iuuenicos alloquitur dicens. libenter
 sustinetis insipientes. cum sint ipsi
 sapientes. Quamquam uerum hunc
 uisum ita exponant. ut sit scilicet
 quasi uacit eos appellat sapien
 tes. mirum cum sint sapientes. que
 sustineatis libenter insipientes.
 Et Augustinus taliter exponit de
 struens hunc sensum iuuenicos
 intelligens eos appellatos esse sa
 pientes. cum sint inquit ochorithy
 insipientes. putantes uos esse sa
 pientes. non est mirum si patienter su
 stinetis insipientes pseudo apostolos.
 Sustinetis enim si quis uos in ser
 uitate redigit. Iudei qui ueniant
 a iudea. qui utrumque uolebant
 agere. et iudicizare. et eugentem obser
 uare. uolebant credentes. in serui
 tate. redigere legis. ut obseruaret
 sabbatum otium. et uentum iherosolimam.
 offerre legales hostias. et maxime

in circumcissione obseruaret. dicentes. nullo
 modo eos posse saluari sine circumcissio
 ne. precipue cum hoc non solum legis. sit pre
 ceptum. Et longe ante legem famulari allo
 cutione dixit deus ad abrahamam. Masets
 cui caro circumcisa non fuit. pibit aia ei
 de ipso suo. In hac ergo seruitute le
 gis. et impedimentum carnis. uolebant
 iudei corinthios redigere. Quibus ipse dicit.
 Sustinetis enim. patienter sustinetis.
 si quis uos in seruitute legis. uult
 redigere. Si quis deuorat. scilicet. subitum uerum.
 patienter sustinetis. Pseudo apostoli suis
 adulationibus et laudibus expoliabant
 illos quos decipiebant et in communis
 plurimum. diripiebant illorum bona. erantque
 illi contenti deuorari res suas. a suis
 deceptoribus. Si quis accipit. Ac si
 dicat. Si quis rapit. uerum bona a uob.
 et accipit sibi. Unde rantes rapascul
 sine que latino uocabulo accipites
 uocantur. grece raptores appellant.
 eo quod sibi accipiunt. et alijs rapiunt.
 atque hoc modo accipe. est aliquid do
 lo cape. Si quis extollitur. scilicet. insu
 pbiam. Extollentia est supbia. hos
 inquit apostolus sustinetis patienter. qui
 se extollunt de scientia legis.
 et insupbia enguntur. de nobili
 tate generis. Quos autem sequitur. Si
 quis in facie uos cedit. hic est disti
 guendum. et postea. scilicet. inferendum. scilicet.
 cum ignobilitate dico. Et ibi si
 militer distinguendum. Nam hic per
 se singule sententie subdistine

tione pferant. tñ dixit cum siqs infan-
 tiem uos cedit. exposuit qd eēt in faciē
 eadē cum subumā. scdm ignobilitatē
 dico. In faciē enī eadē ē inppare alicui
 ignobilitatē genūs. sic uidei inppabāt
 eorū hīs ignobiles ēē genē. quoz
 patres semp ydolatre fūnt. demo-
 nes lapides p dō uenantes. se autē
 pferabant. iactantes se qd de genē
 patarchaz et pphaz originē ducēnt.
 de quoz stirpe xps scdm carnē na-
 tus eēt. Magna siqd stulticia est et
 ignobilitas aliqūe p regenerationē.
 aque et sps scī filiū dī effectū. iada-
 re aliqd de nobilitate genūs. maxi-
 me cum dñs dicat. omīs nos frs eē.
 Qm̄us autē hūc ūsictm̄. ita expo-
 nat. qm̄ ad aplm̄ p̄tinet. ut sit sens
 ignobilē rem ago. quod aliqūd de
 nobilitate genūs me extollo. nō
 uenit iste sens. quia nōdū puenit
 ad illum locū. ubi dicitur qd se de
 genē patarcharū eē. S; eo m̄ ē intel-
 ligendum ū diximus. Et ne forte
 aliquis putaret quod pugnis aud
 aliquo modo in faciē corpūs dicit
 eos cedi. iō talit̄ locutus ē. Siquis
 inueniens in faciem. i. in p̄sentia ce-
 dit inppando aliqd de ignobilitate
 genūs patient̄ sustinetis et pferis
 illos nob. Scdm ignobilitatē autē
 genūs dico uos in faciē. siue i p̄en-
 tia cedi. nō pugnis. Quasi nos i-
 firmi sūmus in hac parte. s. ge-
 nūs. sic pfer se nob̄ illi. et sic pro

nichilo. et sic
 ap̄ts et sui caus
 nā barnabe socij tu
 genē iudaico erat. Ita q
 bant falsi ap̄ti ex iudeis ap̄to pa-
 lo et barnabe qm̄ nobiliori genē ori-
 eēt qm̄ illi. et qm̄ de yspani genē
 nati eēt illi duo. ita despiciebat
 eos. Inde dicit ap̄ts qm̄ nos infirm
 et ignobiles sumus in nobilitate
 genūs. sic se pfer nob̄. ita et a ub
 pferunt nob. S; reūa illi s; pot
 infirm in hac parte genūs qua
 se gl̄iantur. quia dicentes se filios
 eē abrahę scdm carnē. nō s; ūaces
 filij abrahę p̄fidem et opationē.
 qm̄ nō sunt imitatores eius. Nos
 autē sumus firmi et nobiles. quia
 existentes filij abrahę scdm car-
 nem. sumus et p̄mittantē fidei
 et opationis. Et iste ūsict̄ p̄ se est
 pferend̄ et distinguend̄. Inq̄s. ne
 gotio quis aud. s. gl̄iar. In in-
 sapientia dico. audeo et ego gl̄iar.
 Ac si dicet alijs ūbis. audent illi
 gl̄iar in nobilitate genūs. Lic; in-
 sapient̄ dicā. audeo et ego gl̄iar.
 de nobilitate genūs. Iō autē ait in-
 sapientia dico. quia stultū uidet
 qm̄ ad homines p̄tinet et in si-
 sapientia ut aliqs s; metip̄i testimo-
 niū laudis ex aliquo p̄hibeat.
 Ap̄ts tñ non erat insipies. quia
 non sponte h; agebat sed coact̄.
 neq; p̄ laude humana. s; ū cho

mo. ut quem delinquentē iudicōs utābāt
 ita modum iudicōte temperant. ut pla-
 garum. nūm̄us quadragenarū. nūm̄ū
 minime t̄nscedēt. ne fide corā eis fr̄ eorū
 lacrimis faceret. Quod ḡ p̄. v̄. uices factū ē
 hic sūmatim tangit ap̄t̄s. Nam quinq̄es
 flagellatus audeis. accepit plagas. xxx̄. ix.
 septē sc̄dm̄ legem moȳsi. q̄i t̄nsgressor
 eiusdem legis. Refert autē b̄t̄s beda li-
 brū delatum ēē a roma phudonū ori-
 entaliū angloꝝ antistitem. uiḡ erant ōs
 labores passionēsq̄. ⁊ pene ap̄t̄i pauli
 de pictē p̄ loca oportuna. Int̄q̄ oīa erat
 de pictus ap̄t̄s q̄i denudatus iacet i t̄ra.
 ⁊ sup̄ assabat ei tortor quadrifidū h̄ns
 flagellū in manu. S; una efidib⁹ in ma-
 nu sua retēta. t̄s reliq̄s ad feriēdū habebat
 extētas. Si enī quatuor fidib⁹ periret
 decies. x̄. plagas faceret. Si ū t̄nus tre-
 decies feriret. xx̄. x̄. viii. id̄ implet.
 Vt si nouies feriret quatuor fidib⁹ ⁊
 .v̄. uice t̄nus. x̄. plagas daret. Ter-
 uigis ces̄ sum. hoc agentib⁹ pass⁹ ē.
 hoc autē in actibus ap̄toꝝ n̄ om̄ia re-
 p̄unt. quia nec in epl̄is eius om̄ia
 continentur. In ead̄ istoria h̄nt. In ue-
 nim⁹ t̄n̄ ibi. quia cum uenisset i par-
 tes macedonie. ⁊ eēt incuitate colo-
 ma. iussus ē uigis cedi. Et alia uice
 uisit eū d̄uim⁹ gentiliū introduci.
 in castra ac flagellari. ⁊ torq̄ri flagis.
 Semel lapidatus sum. Lapidat⁹ ē in
 lustris ciuitate macedonie. p̄ puella
 de qua eiecit sp̄m̄ diuinationis. q̄
 magnum questū p̄abat d̄nis suis.

F

F

Termin... naufragū
 dr̄. ter nauis
 naufragū feci sic...
 re q̄ ip̄e feciss; naufragū...
 ē sens⁹. Ter naufragū feci. ⁊...
 fragū p̄tuli. Q̄ ergo sepissimē na-
 uigio uehebat p̄ mare. nō ē mirū.
 si toties naufragū pass⁹ ē. Hoc tē ac die i
 pfūdū maris fuit. Lic; q̄dam dicāt
 beatū ap̄t̄m nō ēē in mare dem̄sū.
 ubiq̄ ibiq̄ in pfundo aquarū ne-
 gent nocte ac die mansisse. tenen-
 da ē certa sc̄oꝝ patri traditio. q̄
 i uitate casu p̄ laps⁹ ē. i pfundū
 maris. V̄ curum septus fluctib⁹
 die sunt ⁊ nocte. p̄ d̄o gubernante
 lib̄ ad t̄ram rediit. Numq̄ ḡ ip̄e
 qui in exitu filioꝝ isrl̄ de t̄ra egyp-
 ta. mare diuisit in diuisiones. ⁊
 p̄ea iordanē ⁊ torrentē arnō q̄ ⁊
 seruauit ionā in uentre ceti. ⁊
 petro mare calcabile p̄buit. non
 potuit ⁊ militem suum ⁊ egregiū
 p̄dicatōrē paulū in pfundū mari sua-
 re. Lic; quidā dicant b̄t̄m ap̄t̄m
 nō ēē ut neq̄ a c̄cumpositis p̄fo-
 cas aquis neq̄ ab eluis marinis
 deuocari. potuit. utique
 potuit. iōq̄ fecit. deniq̄ nō ē am-
 plius mirādū petrū sup̄ undas
 maris. nō in suis uestigijs am-
 bulasse. q̄m̄ paulū nocte ac die i
 pfūdū maris illesū ostentū ē. q̄
 t̄ce ū p̄ paulū q̄ nocte ac die i p̄-
 fūdū maris fuit. ⁊ t̄n̄ d̄no se p̄tegere
 ad t̄as lib̄. p̄uen̄. itelligit̄ illi iusti
 q̄ de pfunditate periculorum

...a ano condie
 ... die iudi
 ... ad hunc etne so
 ... aas pauerent. quia positi
 ... hui' scilicet no dubitauer
 ... de di misericordia. Petrus u' q
 ... no in fufis uestigis inceslit. s;
 ... dubitans occidit int' flue
 ... tus. sique postea a dno eleuat'.
 ... e' pductus. significat semetip
 ... sum. qui dubitauit qno negauit.
 ... sed a dno e' releuatus ad fide'. i signi
 ... ficat omis mres. omisq; iustos qui
 ... in p'ordio. sui fortit' incedunt. pro
 ... nichilo deputantes se uita' psecu
 ... toz. s; postea ingruente tempesta
 ... te g'ustima psecutiois dubitant
 ... in aliquo. s; dnm gra' p'ecti subleuat'.
 ... ne penitus cadant in des'p'mone. i
 ... uincant' a p'cellis. atq; ad tra' electoz
 ... pducuntur. In uicibus sepe. p'ictis
 ... fluminu'. s. int' flui. Iam conuertit
 ... se ad alia p'icta memoranda. uoles
 ... ostende se uexatu' scdm carne' p. x
 ... nna' i mari. i m'ito plura sustinuit
 ... se qm pseudo ap'li. Solent q're hie
 ... nis i pluuiaz' t'nsgradi flumina
 ... alucos suos. i nimmu' intolabile
 ... p'bere it' uantib'. Qa ergo d'ns
 ... hiemali q're solitus erat t'nsire de
 ... loco ad locum pedib'. sepe incur
 ... rebat fluminu' p'icta. Fictis latro
 ... num. sepe int' sui. Pseudo ap'li i
 ... uidei increduli. imitebat' ei la
 ... trones ut quia ipi no potant.

neq; audiebant eum publice iustice. ab
 illor' iustice. Fictis ex gene. Sepe sus
 tinuit ip'e p'icta a iudeis fr'ib' suis scdm
 carne'. qui dolebant qd delicta lege: ad
 eu'ghu' se conuerter. Unde legim' qz quadi
 uice p'nceps sacerdotu' ananias p'cep' ad sta
 tibus s' p'ente os. Et longum e' enarrare
 quocies h' factum e'. Fictis ex gentibus.
 a philosophis gentium i p'ncipib' mit
 ta in comoda pass' e' p'missu' in carna
 tiois. filii di. passiois. resurrectionis. as
 censionisq; ad celos. i p'p' un' di cul
 turam qm p'dicabat. Fictis i ciuita
 te sepe int'fuit. qd longum e' enarra
 re. Fictis in solitudine. Fictis in so
 litudine sustinuit a iudeis. qno fac
 tis infidus. uoluer' eum occide' in
 uia. Et i p'ictis insolitudine int'fuit.
 qz diabolus in iudeis. no solu' p' os mi
 nistros suos eu' p'sequebat'. s; etiam
 bestias ferocissimas. contra eu' exci
 tabat. ne auderet de loco ad locu' t'nsi
 re. Fictis i mari. No solu' qno ter
 naufragu' p'culit. i qno laps' est
 i mare. ubi fuit int' medios flue
 tus die ac nocte. uerum i sepiissime
 p'icta in mari sustinuit. Un' qda
 uice. in p'ager' nauim ad hunc. Que
 p'ra fixa manebat immobilis. pu
 pis u' soluebat' aq; maris. Et qno
 milites uolebat' omis custodias
 occide'. neq; posse natam puenire.
 ad hunc. s; centurio hoc p'hibuit
 p' ap'lm. uolens eu' seruare. Fi
 ctis in falsis fr'ib' sepe int'fuit.

Falsi fr̄s. In sunt de quib' dicit i epla ad galathas. quia subintraverunt falsi fr̄s. explorare libertatē nr̄am.

h' i em̄ partem xp̄iam erant. partem iud̄i. In neutro tñ p̄fecti. qui zelo legis i circumcisiōis ap̄tō invidentes. infidias ei p̄tendebant. In labore i

Ferumpna. Erumpna ē miseria i molesta. Potest ēē labor sine erumpna

i. sine molestia i miseria. atq; sine aliq' tedio. Et iō addidit i erumpna ut labore ap̄tō ostendat. nō sine molestia i afflictione. Solent namq; ho

mines laborare in oris. mundanis cum delectatione causa exēcū tandi. sic legit' de p̄thoplasto. qd posuit eum d̄s in paradiso. ut opa

Fretur i custodiret. illū Ille em̄ labor. sine aliqua molestia erat. In vigiliis m̄tris. Aliqñō sponte i volū tate uigilabat. aliqñō nō sponte. s; ex necessitate. quia positus i p̄s

sura i angustia. necesse erit ut uigilaret. d̄i implorās auxiliū. sic qñō positus in carce. cū h̄la

Fhymnos deo cātabat. qñō custos car c̄is uidens splendore in carce i ho

stium ap̄tū. uolebat se m̄ficē. pu tans om̄s unctos fugisse. s; ap̄tō hoc p̄hibuit. Infame i siti. p̄ seq

Flatur auidens de loco ad locū. i iō fame sepissime p̄ciebatur p̄ in op̄iā i sitim. In ieiuniis m̄tis. M̄ta fuer' eius ieiunia. que sustinuit aliqñō uolens. aliqñō nolens. In

frigore i nuditate. Maxima

maximam penuriam p̄t' nuditate tunc sustinuit. dū ducetur nauigio romā eo qd apellasset cesare. qñō exe untes amari uener' in insulam mili tenā. Vbi cū congregasset saruntorū m̄t

itudinē ut se calefaceret. uypa a calore ignis p̄cedens. inuasit manū ei. f̄ret illa que extrinsecus s. i. p̄ter illa p̄ictā que in corp̄e sustineo. in stantia nr̄a cotidiana. i. p̄seuāntia nr̄a ē sollicitudo cotidiana. om̄iū ecclesiarū. Quia longū erat enar

rare oīa p̄ictā. i om̄s angustias i t̄bulationes quas exptus fuit con cludit dicens. p̄t illa que extrinsec' in corp̄e. sustineo. p̄seuāntia nr̄a. i. semp sollicitudinē h̄re de om̄ib' eccl̄e

siis quib' p̄dicau. timebat em̄ ne forte quib' p̄dicauat a falsis ap̄tis deciperentur. i i p̄ nimias t̄bulatio nes quas uidebant i audiebant ap̄tin pati. deficerent a fide. Q' infir

Fmat' i ego nō infirmor. Ap̄tō n̄m miam d̄ilectōnē in t̄m compaciebat infirmis. ut i ip̄e uideretur infir mar' illoz infirmitate more me

dic' i p̄curatoris in firmi agens. qui uides eḡrum t̄stari. i dolere pa riceps ē eius doloris merorisq;. Q' scandalizat. i ego non uror. Qñ tum adhuc locū p̄tinet scandalizari ē carnis pati desiderū. i con t̄stari atq; affligi calore corp̄is. i ardore uicior' accendi. Vn similr

F
H
H

F

F

F
H

et alius dicitur: "Inimicus totius corporis arde-
 re." Scandalizat ergo aliquis quoniam
 non sponte illectus pulchritudine mu-
 lieris. aut ipse carnis calore puoca-
 tur ad libidinem persequendam. Sed dum in-
 vitus. et impudenter hoc agit. scan-
 dalizat sibi et irascitur. atque consti-
 tur. Hanc necessitatem humane
 nature considerans apostolus qui nimum
 fragilis est. dicit se uti. ut consulat
 talibus compatiens infirmitati eorum.
 nec contempnat huiusmodi talia
 sustinentes. sed commanet in humilita-
 te sermonis dicens. se summa pati.
 ut si ille qui tantam gratiam consecutus
 erat. ad huc desideria carnis pacie-
 batur. et magis gentium erat. non des-
 parent illi qui infirmioris gratie
 ad huc erant. si talia patientur. Sed
 si permissi primum repugnarent stimu-
 lis carnis. sic ille repugnabat. ne
 quis eorum qui hec ab illo audiebant.
 desideria carnis. in eum desperatio-
 nem laberentur. Plus enim est uti quam
 scandalizari. Ac si diceret. Patitur
 aliquis. et affligitur desiderio. et nimum
 ardore concupiscentie. et ego non so-
 lum affligor. sed et in quod magis est
 uti. et quodammodo incendor. Nimum
 enim concupiscentiam carnis pa-
 ciebatur quoniam dicebat. Infelix ego
 homo. id est. miser ego. quis me liba-
 bit de corpore mortis huius. Et
 illud. Video aliam legem in membris
 meis. repugnantem legi mentis mee.

et captivum me ducere. id est. captivum
 uolentem in lege peccati. qui in membris meis
 est. Nos ergo si uolumus coronari cum
 paulo apostolo certemus uirilitate sicut
 ipse certemus quantum omnibus oblecta-
 menta uincam. quia non potest
 coronari nisi qui legitime certauerit.
 Si gloriari oportet. que infirmitas
 mea est. scilicet. his gloriabor. Oportebat
 illum utique gloriari. et enumerare suas
 passiones. non pro se ut ille aliquid
 exinde cresceret apud deum. sed pro
 illorum salute quos uolebat ab
 amore falsorum apostolorum ad suum reuo-
 care. et ut se et alios in exemplum
 preberet et imitabile. Infirmitatis
 autem nomine comprehenduntur omnia in co-
 moda. et persecutiones atque passiones
 quas pro christo libenti animo protulit. Et
 est sensus. Si gloriari uolunt hi qui uos
 seducunt et retrahunt ab amore
 meo me detrahendo. in his gloriarentur
 inquit ego gloriabor. licet inuitus et
 puocatus. Manifestum est autem non
 posse gloriari infirmitatibus et passio-
 nibus quas pro christo amore. pro incedere
 eterna. et pro salute firmi sustinuerit.
 At tamen gloriatur de nobilitate generis
 quod filii sunt abrahe de quo ego nolo glo-
 riarum. quoniam quoniam ex eodem genere origi-
 nem ducam. Querit non nulli cum deus
 per salomonem dixerit. laudet te alie-
 nus et non os tuum quare ita
 atque perfecti uiri. aliquando bona
 et uirtutes narrent quas diuinitus

p̄p̄unt. Vbi gr̄a. sic b̄s iob qui
 dix̄ p̄s sui claudo. ⁊ pat̄ orphanor̄
 causamq̄ qm̄ nesciebā. diligētis
 sine inuestigabam. ceteraq̄ huiusmo
 di. Et ad. Si reddidi retribuentib⁹ in
 mala. i. nō reddidi. Ap̄t̄s q̄ i illo
 loco multiplicat̄. Quib⁹ respondendū
 ē quod p̄fecti dū virtutes p̄p̄is p̄di
 cant. ⁊ se ap̄d homines laudant.
 nō hinc curō hoc faciunt. ut ip̄i ap̄d
 homines sua offensione aliquid
 p̄ficiant. sed ut eos quib⁹ p̄dicat̄
 exemplo suo ad vitam. trahant.
 In hoc quoq̄ om̄ip̄is d̄i imitatores
 sunt qui laudes suas hominib⁹ lo
 cunt. quatinus ab hominib⁹ agnos
 cantur. Nam d̄s qui nos p̄hib; p̄
 septimā dices. laudet te alien⁹ ⁊ nō
 os tuū. ip̄e p̄ septimas sacras laudes
 suas loquit̄ dicens ad moysen. Ego
 d̄s om̄ip̄s. ⁊ m̄m̄ adonay. n̄ iudica
 uis. Et p̄ ysaiam. An̄ me n̄ ē for
 matus. d̄s. ⁊ post me nō erit. Cū
 q̄ fac̄ quod p̄hib; ip̄e. Numrum
 si virtutes suas. ip̄e tacet. nō quāq̄
 eū ull⁹ agnoscer̄. Si null⁹ eū cognos
 cer̄. null⁹ amaret. Si null⁹ amaret.
 null⁹ ad vitam rediret. Vñ p̄ psalm̄
 stam de eo d̄r. Virtutē op̄m suor̄.
 adnunciabit̄ p̄p̄to suo. ut det illi
 hereditatē gentium. Virtutes suas q̄
 adnuntiat. nō ut laudib⁹ suis ip̄e
 p̄ficiat. aut indigeat. sed dū suā
 in n̄b magnitudinē ostendit aīas
 ad vitam reducere querit. de quib⁹

tū sciendū ē quia nūq̄ b̄s iob de
 rogant. nisi eos ut proximor̄ vitam
 aut et̄o nimia necessitas cogat. sicut
 nō ap̄t̄m cogit. Vñ ip̄e dixit. si gl̄ia
 n̄ oportet. Et reuā oportebat. Ergo
 si gl̄iandū ē xp̄iano in humilitate
 ē gl̄iandū. D̄s ⁊ pat̄ d̄m n̄r̄ ihu x̄.
 scit quia nō m̄ior. Dicitur r̄e pene
 incredibile. quod iud̄i increduli cōt̄
 eum p̄ncipes gentiū conentassent.
 regnaq̄ terrarum cōt̄ eum insurre
 x̄it. nichilq̄ ei nocuerit. d̄m testē
 inuocat. ut facilius credatur. Iōq̄
 talia commemorat. ut ostendat qm̄
 ta distantia ē int̄ ueros ap̄t̄os. qui
 tanta p̄ d̄i amore sustinebat. que
 rentes salutē auditor̄. ⁊ pseudo
 ap̄t̄os qui auditores suos expoli
 abant. nō querentes salutē illoꝝ.
 Damasci p̄positus gentis arethe re
 gis custodiebat ciuitatē. damasce
 nor̄. ut me cōphender̄. Damascus
 ciuitas ē metrop̄ol̄ s̄urie. qm̄ heredi
 cauit damascus chezer seruis
 abrahe. Et inq̄t̄at̄ damasc⁹ sangui
 nē bibens. quod bene cōuenit illi
 loco. quia ibi fuis̄ ē sanguis abel.
 Illa aut̄ q̄ hic dicunt̄ de ap̄t̄o in ex
 odio fidei eius facta sunt quō ceca
 tus a d̄no in t̄nē p̄duct⁹ ē damas
 cum. ū mansit trib⁹ dieb⁹ nō iudēs
 neq̄ manducās. postea ū baptizat⁹
 ⁊ accepto pane confortatus inuol
 ut statim i sinagoga iud̄or̄. ⁊ cep̄
 publice p̄dicare in d̄m ihu. Quod

iudei succensu sunt zelo. et
 querelam occasionem quomodo eum perirent.
 Sed dum per se minime hoc audere age-
 re. adierunt propositum civitatis super hac
 re. quoniam illius auxilio et promissu
 valeret illum occidere. Quod volens placere
 iudeis. et firmum se in officio credito
 apparere. precepit custodiri undique civi-
 tatem. ne ullomodo vivus effugere po-
 tuisset. Sed dei auxilio percurante effugit
 eo in quo sequentia manifestat. Et
 per fenestram inquit insportata dimissus su-
 per murum. et sic effugit manus eius. **Cy-**
Sporta uas est ex iunco et palmarum
 folijs contextum. In quo deorsum cum
 fimbriis dimissus est. per murum a scribis fide-
 libus. **Questio est in hoc loco. quare**
apostolus damasco fugerit. qui dicebat.
ego non solum alligari in iherosolimam. sed et in mo-
ni per nomen domini ihesu paratus sum.
Que hinc modo soluenda est. quia non
ideo fugit ut murum orerit. suscipere. sed
maluit caput et annis querere.
et latitudinem gentium perire. quoniam in
claustram civitatis tenuit. et occidi.
ut per paucos erant credentes qui ei
mirro corroborarent. et infirmarent.
ut similia pati non dubitaret. Ad
postea ipse impleuit. dum murum susti-
nendo. plurimos ad hoc informavit.
Impleuit ergo preceptum domini dicens.
cum vos persecuti fuerint in civitate
ista fugite in aliam. et reseruant
pariter exemplum miri. et utilita-
tem sue predicacionis quoniam postea im-

pleuit. huius exemplo quod erudi-
 mur ad insanoz pugnam et cons-
 tantem appetere. et prudentem aliquo de-
 clinare. Si gloriari oportet non expe-
 dit quidem. Si gloriari me oportet
 propter salutem aliorum. et necessitatem
 supradictam. quoniam compello. in hoc pos-
 sum gloriari. quia euasi manus perse-
 quentium. tam non expedit. id est non
 est in necesse. ut gloriari. quia non
 elegi superbia et iactantiam. sed hu-
 militatem. Veniam autem ad visiones
 et revelationes domini. scilicet de quibus
 potest gloriari. Visiones ac revela-
 tiones dicit. quod unum est quod ei os-
 tendit dominus. Nunc in sequentibus die-
 tur. quod sit elevatus. ut per
 possimus intelligere. quanta et qua-
 lia ostensa. et dicta sunt. ne sicut
 pseudo apostolis aliisque incredulis. in-
 debatur minor ceteris apostolis. in
 gratia crederetur. quoniam novissimus
 sit uocatus. et dominum presentem in car-
 ne non vidit. Scio hominem in x
 annos annos xxiiij. siue in corpore.
 siue extra corpus. nescio deus scit.
 raptum huiusmodi hominem usque ad
 tertium celum. Nos et usitata. consue-
 tudo est scriptorum. qui nobis sacras lit-
 teras ministrant. ut quomodo ab aliis
 eorum narratur historia. cum ad se-
 ipsum uenit. sic de se tanquam de
 alio loquatur. Sic factus moyses qui
 dixit. Erat autem moyses uir mit-
 tissimus super omnem terram. Et iob.

211.c.

Yurerat untra ul. nme iob. Sic bts
 machs cu interu narrationis sue
 ueniss; ad se ipm. uidit inquit pu
 blicam me mchm. no dix uidit
 me s; sic inseruit ordum narratio
 nis sue. tanqm rerum gestaru scp
 tor. no tanqm ipius sui pdicator.
 In usitatis tñ bts apłs no i hysto
 ria rerum gestaz suscipit explicā
 da mraos; in opta hoc fecit. sic illo
 i loco apparet ubi loquit de se causa
 humilitatis. quasi de alio mges.
 Scio hominē maxo manētē añ
 annos. xiiii. raptū usq; ad tēum
 celum. Exq; apłs raptus ē ad tē
 um celum usq; ad illud temp; q
 ista consēpsit. xiiii. anni cōpleti
 sunt. Vñ l; qdō apparet. quia ma
 gna necessitas cōpulsit illū pateface
 quod p tot annos i intimo corde
 archana celauat. S; de his ūbis
 apli diuisi diuisa sentiunt. qz opi
 niones huc loco plonquē ē misē
 re. tad p̄sens narrare. nisi tñm
 pauca explurib; Julian; pom; iur
 sane prudentie. p̄mū celum die
 i isto loco appellatū ē aeriū. aq
 r aues celi uocant. Scdm s̄deum.
 ū continent. xii. signa. cetāq;
 astu p̄t septē planetas qd r̄fir
 mantū appellat. Terrenū intelligit
 spūale siue m̄uale: ubi angli r
 anime scōz i oteplatione dī posi
 te cōtemplantes s̄ se dñm oipem
 qui oī creature p̄sident. Ita tñ p̄

sident. ut p̄sidento oīa sustinendo. In
 tneat sustinendo curū det curā
 dando impleat. Scdm illius intel
 lectum. ad istud tēū celū m̄uale
 raptus ē apłs. r i hoc quidē bene
 sensit. S; scdm b̄m augustinum
 ad huc necesse ē. ad altiora conscen
 de. r p̄fundiora scrutari. qui in
 elucidandis questionib; os post
 apłos doctores p̄cellit. Quā g apłs
 no human; neq; anglicas uisiones
 die se narrare. Altius ista iqrēda s.
 Ta igitur genā ē uisionū manifestū
 ē. Uisio corp̄at que corporeis oculis
 fit qua uidem; celū r t̄ram. atq; oīa
 uisibilia r corporea. Et ē uisio spūa
 lis. qua ea qua uidem; r audim;
 in p̄senti memorie recōdim; r ea
 que audiuius r uidim; in p̄cōto.
 modo quasi p̄sencia cernim;. Et cū
 alicubi sint anob; posita ea que
 uidimus corp̄at. nē absētes q̄ p̄sencia
 cernim;. Vbi grā sum modo p̄sencia
 corp̄is rome. r cōno ita cartagnem
 qm dudum uidi q̄ in p̄sencia mā
 sit posita. cū longe sum ab illa re
 motus. Que duo genā uisionū cō
 muna s; nob; cū peccorib; r auib;
 que uident p̄corp; r corp; qui uidēt
 imaginatē sp̄s informant. Vñ r
 peccora p̄sepia recognoscūt. r aues
 ad nidos suos reuolant. Nisi enim
 partē spūat uisionis. i. memorie
 habent. que constat solumm; in
 anima. ne qua qm recedentes aues

illis recordaretur illorum. neque
 animalia recognoscere prescipia. Est
 etiam visio intellectualis. que nichil
 est aliud nisi racionabilitas et excel-
 lentia anime. per quam ea que corporaliter
 uidemus. et imaginaliter in memoria
 retinemus. intellectu discernimus. Intel-
 lectu ergo discernimus. quod illud sit corpus?
 illud similitudo corporis. et plerumque
 quid significet. hanc intellectualem
 uisionem. nullatenus peccora aut
 uolatilia habent. nec se ipsa intelligunt.
 nec illa que oculi enuntiant. Postremo
 corporalis visio spiritalis esse non potest
 que fit in anima solam. spiritalis uero in
 corporali esse potest. Vnde absentes ho-
 mines recordamur. et in tenebris ea
 que uidemus imaginaliter enuntiamus. in
 sompniis. Intellectualis uero neque
 nec corporali indiget. nec spiritali.
 Intellectualis namque nec corpus uidemus.
 nec imaginem corporis. Hinc quippe
 uidetur iusticia. caritas. ipse deus.
 ipsa mens hominis. que nullam corpoream
 habet. nullam soliditatem corporis. Quia
 propter ista visio intellectualis inscedit. et
 precellit illas duas premissas. corporalem
 scilicet. ac spiritalem. Quod probare
 possumus ex uolumine danielis
 prophete. ut legimus. quia cum bal-
 thasar epularetur et potaret. opi-
 pare suae splendide in uasis te-
 porali domini que asportauerat nabu-
 chodonosor auus eius de iherosolymis
 uidit arctos manus sebernis

in pariete aule. regie. Vidit corporalem
 uisionem continuoque per corporis sen-
 sum. imago rei corporalis facte spiritus
 eius in ipsa est. atque dum ad alia
 se uertit. licet corporaliter illa non cer-
 neret. spiritali uisione et memoria
 uidebat. Videbat in spiritu. id est in anima.
 et non intelligebat quid significa-
 ret. quia non pleniter habebat in-
 tellectualem uisionem. licet aliquid in-
 de haberet. Vnde apparet quia non
 in omnibus hominibus iniget. Intelli-
 gebat signum esse quod uidebat. id
 habens ex mens officio. id est ex intellec-
 tuali uisione. et quia requirebat quod
 significaret. et ipsam inquisitionem
 utique mens intellectus agebat.
 quo non compto daniel accessit.
 et quia intellectualem uisionem
 habebat. spiritu prophete mente illustra-
 ta. perturbato regi. quid illo signo
 portenderetur aperuit. ipse potius
 propheta per hoc genus. quod mens est
 prophetam potuit intelligere ac dicere
 quid significaret. quia ille qui
 et signum factum corporaliter uidat.
 et eius imaginem in spiritu cogitando
 cernebat. nec aliquid intellectu
 nosse poterat. nisi signum esse. et quod
 significaret inquirere. Tres ergo
 celi non absurde possunt intel-
 ligi tria genera uisionum. de quibus
 actenus locuti sumus. ita tamen
 ut per primam uisionem intelliga-
 mus quicquid infra ambitum

sideri celi continetur pariter cum ipso.
 Quod firmamentum appellatur. Et secundum
 celum spirituale. ubi angelica na-
 ta. et animae sanctorum in contemplatione dei
 sunt posite. Et tertium uero celum in-
 telligitur iam intellectualis uisio et
 rationalis qua intelligendo conspi-
 citur caritas. pax. gaudium. lon-
 guanimitas. bonitas. benignitas.
 fides. modestia. continentia. cetera
 que huiusmodi quibus appropinquatur deo.
 et qua ipse deus uidetur. ex quo omnia
 per que omnia. in quo omnia. Ad quoniam. id est ad
 intellectualem uisionem que de-
 signatur. per tertium celum raptus et ele-
 uatus est apostolus. id est intellectuali
 uisione. non solum ea que in spirituali
 celo sunt intelligenda uidit. sed etiam
 ipsam dei substantiam ubique deum per
 quod facta sunt omnia caritate spiritus sancti non
 per corpus non per similitudinem corporis.
 Et sic est ipsa uitas. contemplatur est in
 hac uita. uidit quomodo deus omnipotens
 tantus sit in personis. et unitas in
 substantia. sic uidendum ab omnibus sanctis per
 per generale resurrectionem. Questio
 uera non modica isto in loco oritur
 quoniam ipsa dei substantia. a quibusdam in hac
 uita positis uidi potuerunt propter
 illud quod dictum est a moysi. nemo potest faciem
 meam uidere et uiuere. et
 propter illud. deum nemo hominum
 uidit unquam. in mortali uita exto-
 to positus. Que ita soluitur. quod

potest humana mens. id est. in-
 tus et irrationabilitas anime. diuin-
 tus rapti ex hac uita ad angelicam
 uitam antequam per istam communem mor-
 tem carne soluantur. sic credendum
 est de beato apostolo. ubi ab eo facta est
 ab huius uite sensibus quedam in-
 tentionis auersio. et eadem euidenter tamquam
 manifesta fuit ea de uisio intellec-
 tuat. ut siue in corpore siue extra corpus
 fuerit. id est. utrum sic solet in uehementiori
 extasi et in excessu. ab hac uita mens
 in illam uitam fuerit alienata. manente
 corpore uncto. anima uidetur in corpore.
 an omnino talis resolutio facta fuerit. quod
 implena morte contingit anima re-
 dente ipse nescire se profiteretur.
 Qua propter nec nobis est querendum. ne esse
 illud agamus quod dicitur. altiora te-
 ne querens. ita sit. ut illud ue-
 rum sit quod dicitur. nemo potest faciem
 meam uidere et uiuere. quia necesse est
 ab hac uita abstrahi mentem siue intel-
 lectum. quoniam in illius ineffabilitate
 tem uisionis assumitur. et non sit
 incredibile quibusdam sanctis nondum
 ita extoto defunctis. ut sepelien-
 da cadauera remanent. etiam istam
 excellentiam uisionis fuisse concessam.
 Ad breuiationem scripturarum.
 Tres celi significant. tam genera uisi-
 onum. Quorum prima est corporalis qua
 uidetur celum et terram. ceteraque corporalia
 et uisibilia. Secunda spiritualis que fit
 in anima sine intellectu. cum ymagi

que uidem⁹ memorie re-
 condimus. et in tenebris ea que uide-
 mus inagualit⁹ enim? in sup⁹ et sop-
 na. et hedificia. et homines quos du-
 dudum uidim⁹. sic sp⁹uali uisione
 uidem⁹ i⁹ aia q⁹ p⁹sentis sit nob⁹. Iste
 due uisiones comunes s⁹ nob⁹ e⁹ pe-
 catorib⁹ et uolantib⁹ que et corp⁹e uidet.
 et loca p⁹pria recognoscunt. sic peccora
 agnoscunt p⁹sepia sua. et aues ad
 nidus suos reddeunt. quia recorda-
 tur illo⁹. Est et t⁹cia uisio intellec-
 tualis. q⁹m n⁹llaten⁹ h⁹nt peccora
 et uolantia. n⁹ angli et homines ro-
 ne utentes. In intellectu id e⁹
 que et ratio. Tam n⁹ i⁹ omib⁹ hominib⁹
 uiget. equalit⁹. In intellectu aut⁹ siue
 rone discernim⁹ q⁹d illud sit corp⁹. Iste
 similitudo corp⁹is. et p⁹ hanc uisionem
 uidetur iusticia h⁹ntas ipe ds. ad
 ista q⁹ t⁹cia uisionem intellectualem.
 que designat p⁹teum celum. et que
 transcendit sua excellentia duas p⁹-
 missas. ita raptus et eleuat⁹ e⁹ di-
 uinitus ap⁹ls. ut dm n⁹ p⁹ corp⁹?
 n⁹ p⁹ similitudinem corp⁹is. s⁹ sic e⁹
 iustas ipa enet. et sic uidend⁹ e⁹ post
 hac uitam ab oib⁹ electis. Que uisio
 tam euidentis tamq⁹ manifesta
 fuit. ipe ap⁹ls p⁹fitetur se nescire.
 unum quo rapt⁹ in teum celu⁹ e⁹ in
 corp⁹e fuit. quom⁹ e⁹ aia i⁹ corp⁹e cu⁹
 corp⁹ uiuie dr. siue uigilantis. si-
 ue dormientis. siue in extasi asse-
 sib⁹ corp⁹is alienata. an omo de

corp⁹e exierit. ut mortuum corp⁹
 iacet. donec p⁹ acta illa demos-
 tracione inbris mortui is aia red-
 detur. et n⁹ quasi dormies euigi-
 laret. aut extasi alienat⁹ demuo
 redderet in sensu. s⁹ mortuus o⁹
 no reuiuiscet. Scio huiusmodi ho-
 minem siue in corp⁹e. siue extra
 corp⁹ nescio ds scit: q⁹m raptus
 e⁹ in paradisu⁹. et audiuit archana
 uba que n⁹ lic⁹ homini loq⁹. Bis
 raptu se die ap⁹ls. Primum ad teum
 celum. p⁹ea in paradisu⁹. Non
 in illu⁹ terrenum. paradisu⁹ u⁹ quida
 fuit p⁹choplast⁹. sed in celeste. Na
 paradisu⁹ interpretat⁹ hortus d⁹ly-
 tariu⁹. et significabat b⁹itudinem
 electo⁹ celeste. s⁹ regem. ad q⁹ rap-
 tum se die ap⁹ls. Co in rad teum
 celum audiuit archana uba. i.
 occulta secreta atq⁹ ineffabilia q⁹
 non lic⁹ homini loqui. Int ipos
 sp⁹uales uiros celeste uitam duce-
 tes. sunt utiq⁹ alij alijs capatio-
 res atq⁹ meliores. i⁹ tm ut ad ea
 pueniunt. que n⁹ lic⁹ eis alijs
 loq⁹. De talib⁹ erat ap⁹ls. q⁹ audi-
 uit in paradiso paradiso⁹ in-
 effabilia uba que n⁹ lic⁹ homini
 loq⁹. i. an ille qui audiuit n⁹
 pot⁹ ea alijs narrare p⁹ ineffa-
 bilitate corp⁹is. aut n⁹ p⁹mittit⁹
 ei. aud si tante dignitatis e⁹ ut
 p⁹mittat⁹ ei loq⁹. et possit alijs nar-
 rare illis qui audiuit. n⁹ lic⁹

illa loqui. quia nō ualēt ea cape
 ob magnitudinē multiorz. Pro hu
 iusmodi. s. uisionib⁹ dī manifest
 tissimis g̃haboz. letabor. gaude
 bo ⁊ exultabo. p me autē. i. p mā
 extolletia ⁊ laude. T p nūc nūc
 nich g̃haboz. quia grā dī sū id
 qd sum. Nisi in infirmitatib⁹
 mis. In infirmitatis nūc cōphen
 dit oīa in cōmoda. ⁊ passiones q̃s
 sustinebat p x̄ nūc in q̃b⁹ ip̄e g̃ta
 batur. Nam ⁊ si uolūo g̃hari. s. p̄t
 m̄tum qd habō ap̄ d̄m. nō ero in
 sup̄es illud narrabo. Quare. Vi
 tatē enī dicam. hoc dic. q̃ si m̄
 tū suū p̄fiteat. qd h̄t ap̄ d̄m nō
 erit imprudens. quia uitatē lo
 quitur. Ergo si q̃s p utilitate ⁊
 hēficatione aliorz. bonū s̄ diu
 nitus concessū cū humilitate nar
 rat. nō agit insipient̄ q̃ uitatē
 loquitur. Q̄ u bonū qd h̄t p̄t iac
 tantā alijs p̄dicat deputans illd
 suū m̄tis. T qd nō h̄t dic se h̄t.
 i sup̄es nimium ē. i prudēs q̃ m̄
 datū loquitur. Sicut autē. i. dimitto
 narrare g̃ham mān ⁊ m̄tū atq̃
 grām. ne quis me existimet. sup̄
 id qd uidet in me aut audit ex
 me. Nolebat ap̄s narrare grām.
 s̄ langtā. q̃ nolebat maior appa
 rere. ⁊ sanctior qm̄ erat. inde dic.
 Securo nolo g̃hari. ⁊ dimitto omē
 grām in concessam. ne quis pu
 tet me meliōrē sanctiorēq̃ eē

supra id quod uidet in me ⁊ dicitur.
 aut sup̄ id qd audit ex me ab alijs.
 Et ne magnitudo reuelationū extol
 la; me. s. in sup̄bia. dat⁹ ē in stimul⁹ a
 dno carnis mee ang̃s sathane q̃ me
 colaphizet. Q̄dā dicit ap̄lm dolore capiti
 laborasse qdā a diabto de ardore libi
 dinis temptari ⁊ affigi qd uir ē.
 Ne q̃ in sup̄biam timore extollēt.
 p̄miss⁹ ē temptari a diabto de ar
 dore libidinis quē apellat stimu
 lum. carnis. Ut enī dicunt docto
 res. Stimul⁹ ip̄e tumoris ⁊ libidi
 nis ē. ip̄m stimulū carnis aq̃ pun
 gebatur ⁊ uincēdebat uocat ang̃m
 sathane. i. nuntiuū diabli. quia a
 diabto imitebat illa tal̄ stimula
 tio concupiscentie. ⁊ q̃no cumq̃
 ap̄s patiebatur illam stimula
 tionē. stimulationē sciebat illā a
 diabto s̄ in m̄ti. S; d̄ns qui p̄mit
 tebat eum colaphizari. i. affigi
 ⁊ t̄bulari a temptatione diabli.
 ne in sup̄bia engetur cognoscendo
 suā fragilitatē. ip̄e utiq̃ custodiebat
 eū ne inuitū libidinis cadet. Vn̄
 apparet q̃ puenenū fugabat ue
 nenum. Venenū libidinis ⁊ t̄p
 tatio carnis fugabat ab illo ue
 nenū sup̄bie. dedit ei namq̃ d̄ns
 antidotum t̄riacū quod de serpen
 te conficit. qui uocat t̄riac. A q̃
 t̄riacū. appellat. Effugit aliud
 uenenū. a quo t̄ptabatur de li
 bidine. Ab illo sanabatur a uicio

p̄bie. quia a dño accepit cont̄
 uenentū sup̄bie: am̄dotum t̄ria
 cū qđ gustatū uenentū pellit. Erudi
 re quippe uolens electos suos. i. custo
 dūre. in humilitate uirtutū. p̄mit
 tit eos sepe t̄ptari. sic agrogum p̄
 dicatōre a diab̄lo p̄misit temptari.
 ne magnitudine reuelationū extol
 li potuisset. ip̄amq; temptationē sic
 disponit. ut qui elati p̄re potant
 in humilitatis gradu consistentes.
 ap̄dicatione i. p̄cipitatione seruent̄.
 Quia p̄t̄ si quis t̄ptationē aliquā
 sustinet. nō deb; des̄pare neq; defi
 c̄e. sed cū d̄i ad uitōrio decertare
 ut uincat. s̄up̄t̄ qđ. s. impedim̄
 tū libidinis ter d̄num rogauit. ut dis
 c̄deret a me. stimul⁹ carnis. siue an
 ḡls sathane. Queri potest isto in
 loco cum d̄ns dicat p̄ p̄ph̄am de quibet
 electo. adhuc te clamāte dicam ecce as
 sum: et in euglio. Omnia quec; pecceris
 in n̄ne n̄o fiet ubi. q̄re exim⁹ ap̄lōr̄ exo
 rans libari a temptatione diab̄li i. stim
 ulatione carnis n̄ sit exaudit⁹. S; scien
 dum ē. quia iō nō ē exaudit⁹. q̄a nō pe
 tebat in n̄ne ih̄u. i. q. ad salutem suam
 p̄tinebat. Nesciebat enim pet̄e p̄se qđ
 utile sibi erat. sic alias ip̄e d̄c̄. Nam
 quid oremus. sic oportet nescimus.
 Si ergo c̄t̄ exaudit⁹ ut ab illo recedat
 temptatio diab̄li. concupiscenciaq;
 carnis. potat euenire ut cito in su
 p̄riam extolletur. i. ne nimium cō
 tristaret̄ audiam⁹. quid ei dixit d̄ns

siue p̄ anḡlm. seu in corde. aut alia
 reuelatione. Suffic̄ t̄ gr̄a mā. Gr̄a ista
 hoc in loco intelligitur. quicqđ do
 norz gratis datum ē ap̄to paulo. in
 delic; qđ de celo uocatus ē. qđ fide
 accepit ut credet. quod remissionē
 oīū peccōrū in baptisinate p̄cep̄. qđ
 ad gr̄am ap̄tatus i. p̄dicationē genti
 um electus ē qđ sapiam p̄ oīb; a
 p̄lis a dño p̄cep̄. i. quod ad uisiones
 i. reuelationes d̄ni ad t̄rū celum rap
 tus ē nec nō qđ ūba ineffabilia au
 diuit in paradiso. De ista gr̄a d̄c̄
 ei d̄ns. Suffic̄ t̄ gr̄a mā. iō noli ora
 re p̄ stimlo carnis. ne forte in sup
 biam labaris. Nam uirtus infirmi
 tate p̄ficitur. Virtus. i. p̄fectio. ū
 ritū. in infirmitate carnis i. labore
 atq; temptatione p̄ficitur. si ip̄a
 infirmitas patient̄ sustinet̄. i. cōt̄
 t̄ptationē concupiscencie uirtu
 pugnat̄. Libent̄ ḡ gl̄abor in in
 firmitatib; m̄is. ut in habitet in
 me uirtus xp̄i. Postq̄m cognouit p̄
 c̄e s; qđ nocē putabat. responsūq;
 accepit. a dño. quod p̄fectio uite
 oīumq; uirtutum in infirmitate p̄
 ficit̄. libent̄ se d̄c̄ gl̄ari. i. gaudē
 i. letari in suis. i. in suis infirmita
 tib; i. in suis passionib; quas p̄
 xp̄o sustinebat. ut in eo dignare
 tur. habitate uirtus i. gr̄a. siue p̄
 fectio oīū donoz xp̄i. Ergo quia
 alit̄ p̄fectionem uirtutū. h̄re non
 possum⁹. i. t̄ptamta i. oblecta

mta carnis patienti sustinuerim?
 pugnando tñ contra uicia ctemus
 cum aplo. ut in nob habiter uis
 et grā donoz. x. paritq; cum illo co
 uenim in celesti regno. Propt̄ qd̄. s.
 ut in habiter in me uis xpi pla
 ceo michi in uirtutib; mīs. nō
 in p̄sente et diuicijs huius sc̄i
 in contumelijs. i. in flagellationib;
 et obprobrijs. nō in honorib; sc̄i in
 necessitatib; nō epul. totio. in p̄se
 cutionib; non in salutacionib; in
 angustijs nō in iactantia elatiois.
 Et hoc p̄ xpo patior. nō p̄ aliquo
 crimine. Cum enim infirmior. s. in
 corpore tunc potens sum. s. in aīa.
 Vñ caro afficitur. affligitur. et infir
 matur. inde aīa roboratur et crescit.
 Factus sum insipiens. s. mānita. et u
 tates p̄p̄as. narrando. s. tñ uos me
 cogitatis. ad hoc qd̄ uos ab amore
 falsoz aploz ad nīm uolui redu
 cē. Insipiente se dic. s. utiq; nō ē
 insipiens. quia uera locutus est.
 illic; p̄ salute alioz coactus suas
 uirtutes narraret. tñ de humilita
 tis gradu non occidit. Ego enim
 debui a uob com̄dari. i. laudari.
 Michi enī miri feci in p̄dicatione i
 uitate miracloz. ab his qui s̄ su
 p̄modum aplo. i. apetro. a iaco
 bo. alijsq; p̄cessorib; mīs. qui a
 mīs detractorib; dicunt sup̄mo
 dum nīm eē magni aplo. Tam et
 si nichil sum. i. et quibus nichil sum.

compatione illoz signata aplo
 mī. i. miracla facta. s̄ nos sine i uob.
 q̄ mortuos uos suscitauī. et infir
 mos curauī. Quod minus habuistis
 p̄ cetis aplo eccl̄ijs. nisi qd̄ nō graua
 ui uos michi accipies a uob; Bonate
 i. dilgete michi hanc iniuriā. si i u
 ria dicenda ē. Yronicos loquitur.
 Reūa iniuria nō erit. s. confidatio.
 Ecce t̄cio hoc paratus sum uenire
 ad uos. Queri potest cum nō lega
 mus illum uenisse ad eos. nisi
 t̄m̄m una uice q̄no morat̄ ē apd
 eos anno uno et dimidio. neq; post
 ea qm̄ ab eis discessit sic ip̄e in po
 ri eplā dicit. quia testor d̄m nō ue
 nire corinthū. postq̄m a uob; reces
 si parrens uob;. i. ne uob; oneri eē.
 quare modo dicat se t̄cio. uenire.
 Sciendū ē quia p̄ p̄sentia carnis
 una uice t̄m̄m uenit q̄no eis p̄di
 cauit. Secdo p̄ p̄ore eplā uenit n̄
 p̄ se metipsum. Tercio p̄ eplā istā.
 dicit se uenire. q̄ enim in eplis
 suis ueniebat ip̄e. Nō ero grauis ub.
 .i. michi accipiam a uob;. Non quero
 uīa s; uos. i. uīam salutē. Ego li
 bentissime impendam uob; oīa que
 mīa s. in p̄dicatione in miracloz. et
 impendar. i. morti me tradam pro
 animab; ur̄is. lic; plus uos diligēs
 minus diligat. s. a uob;. S; esto ego
 uos non grauaui. Esto ad ūbium
 p̄p̄re concedentis et ponitur p̄ et
 si. Isto aut̄ in loco hunc obtinet

m. s. esto. i. si minus diligor
 uob. Ego in uos non gramavi in aliq.
Sicut enim astutus dolo uos cepi.
 In crepante atq; interrogante e le-
 gendum. Cum enim inquit callidus
 et ingeniosus dolo et fraude uos cepi ad
 fidem xpi. non s. per predicationem ueram
 et uirtutem miraculorum adduxi uos ad
 fidem cooperante x. Olim putatis quod
 excusemus nos apud uos. s. non fa-
 cimus quod non e necesse. hoc duplici-
 ter intelligi potest. Nunc quod apertio tpe
 dubitatis de nob arbitantes nos
 iotalia loqui. quasi non simplicitate aga-
 mus. ergo uos et uicere uos non excu-
 semus. Non loquimur iotalia ut nos
 excusemus. Coram deo patre in x
 loquimur. i. honorem x querentes. Te-
 stificat illi ad satisfaciendum. quia
 uera dic. Testis e in deus pater et
 xps cuius honorem querimus. quia simpli-
 citate incedo erga uos. Oia autem s.
 incommoda sustinemus propter uos.
Ne ita cum uenio humiliet me
 deus apud uos. i. affligat in ieu-
 niis et fleatibus propter uiam in cor-
 reptione. Aplos non habebat pec-
 cata propria que defleat. et non aliorum
 defleat. Ecce terto uenio ad uos.
 primum pro meipsum. deinde dua-
 bus uicibus pro peccatis meis. in ore duorum
 et trium testium. stet omne uerbum.
 Tres testes comparat suis tribus adue-
 ntibus. Sic in lege ait. Tribus testibus
 defendebat se aliquis. aut tribus te-

quod simplicitate incedimus.
 Aliter. Olim putatis quod ex-
 cusemus nos apud uos. Et e
 sensus. Apertio tpe cognoscit
 uisitationem uiam uisitationem predica-
 tionem. et non indigemus
 uisitationem
 excusationem
 uisitationem

xiii. c.

stibus conuincebatur. ita isti aud
 terto aduentu illi correcti et emenda-
 ti laudati sunt. Aut si in correcti ma-
 ser a suis reprehensi ab aplo iun-
 dictam proceperunt. An expunitum
 queritis eius qui in me loquitur
 xps. qui in uob non infirmatur.
 s. potens e in uob. ac si dicet. Nunc
 quid queritis probationem x qui in me
 loquitur utrum ualeat peccata uia
 punire pro me. qui in uob non est
 impotens in miraculis et uirtutibus
 faciendis. Vtque potest. Nam si cru-
 cifixus e xps. ex infirmitate car-
 nis. sed uiuit ex uirtute dei. i. in di-
 uinitate sua impassibilis. Nam
 et nos aplos infirmi sumus in illo
 i. tribulationes et angustias sustine-
 mus pro illum. S. uiuimus cum eo
 ex uirtute dei in uob. i. propter uos quibus
 predicamus. Unum iam
 cum illo uispe uirtute dei que e
 in nob. i. propter uos speramus uitam
 hinc cum xpo. Oramus autem non
 ut non ut nos probati appareamus.
 s. ut uos quod bonum e faciatis.
 Nos autem ut reprobati sumus. Probati
 siue probati apparet iudex. quomodo
 inuenit quid puniat. in subiec-
 tis. per quod ostendit suam potesta-
 tem. Tunc uero uidet reprobos. quomodo
 non inuenit quod iudicet uero sua
 ostendat auctoritatem et probet
 iudicium. ac si dicet. Non oramus
 ut in uob aliquid inueniamus ad

puniendum. s. uos qd bonum est facientes. nos repbi inueniamur in hac parte no uenientes ubi ostendamus man potestatem. Non possum aliqd ad usq iuratae. s. p iuratae de etam? Gaudeamus qno nos infirmi sum? non corpe s. potestate. qz tuc e iudex. qz infirmus dñs. cum suam potestatem non potest ostende. Et tcs subiecti potentes. qno no timet iudicem. Gra dñi ihu xpi i carta dñi patris i comunicatio. i. societas i conuictio sps sci. cu omib ub. s. sit amen. fiat ut dicimus. Ex pte. i. ad cor. 1. 105.

In cap epla. i. ad thimoteum

Maceboles. **M**ia pro uicia est grecor. inq e ciuitas metropolis thesalonica que postqm a paulo a pto fidem pcepit. lic: mlti pda sustinissent a suis cuib? non credentib? i a pseudo apstis uolissent seduci. nllom tñ auitate fidei recesserunt. hos collaudat apst scbens. ab athenis p amochm. paulo i siluan? i timoths. ecclie thesalocessum. Nom suum sociozq suoz ponit in exordio eple. ob causas

malis eplis memoratis. Om om ecclie scbre. quia forsitan te qris no habebant epim sibi ordinatum. lic: apd iudcos nñ sinagoge i ecclie habebatur in usum sic legitur in libro regum. quia bn dicit salomon omi ecclie isrl. tñ apli maluer in suis eplis nom ecclie i serere qm seie sinagoge. ppt unpta tione nomnu. Ecclia namq unptatur conuocatio. qno potest fieri nisi ex iracionabili creatura. Sinagoga aut que unptatur congregatio. pot consistere ex iracionabili i aiata creatura. oggat greg ouiu i congregantur lapides.

Et ut ipse ostendunt gentiles credentes amplius de uonabiles qm iudcos infideles. nne ecclie utuntur. Grās agimus do. i. laudes referim? illi semp p omib uob. Non solum p thesalonicensib? s. p omib qui p dicatione eoz receperunt. Memores opis fidei ure. Duo coniungit. op? i fidem. que pfectu homine reddit. fides namq bonus opib? adornata placet do. Que u sine opibus e. mortua i inanis e. Et memores sustentie spei dñi nri. Sustentia est expectatio. Unde dicimus in psalmo. Et enim qui te expectat. i. qui te sustent nō confundentur. Sustentia spei dñi nri apel lat. expectatione futuror bonor que p dñm datur. i expectatio

aduentus ad iudiciū ante dñm
 corā dō patre. quia in p̄sentia ⁊
 in conspectu dñi patris iudicabit fili
 mundum. **¶** Scientes aut. s. sumus
 electionē ur̄am qua a dō estis elec
 ti ante constitutionē mundi. q̄
 eūḡium nr̄m nō fuit in sermone
 sue in ūbō dñi. s. in uirtute ⁊ in spū
 scō. i. in uirtute miraculoꝝ. que p̄
 spm̄ sc̄m opati sumus. ⁊ in plenitu
 dine mlt̄a doctrine bonoꝝ opm̄.
¶ Scitis quales sūm⁹ in uob. i. hu
 miles propt̄ uos. ut uos potuisse
 mus dō lucrari. ⁊ facti estis imita
 tores nr̄i ⁊ dñi. quia qualia susti
 nuit dñs ⁊ nos appm̄s nr̄is. ut
 deis. talia ⁊ uos sustinuistis paci
 ent. Excipientes ūbum fidi ⁊ doc
 trine in tribulatione mlt̄a cū gau
 dio sp̄s sc̄i. quia sp̄s sc̄s qui erat
 in uobis. faciebat uos gaudē ut
 corāta p̄secutionū. Ita ut facti si
 tis forma ⁊ exemplū fidi ⁊ doctri
 ne om̄ib⁹ credentib⁹ in achaja.
¶ ⁊ in macedonia duab⁹ p̄uincijs. a
 uob⁹ enī diffamatus ē sermo dñi.
 Diffamatio maxime p̄iuratio
 ne ponitur. Et in contrariam par
 tem. S. ap̄t̄s nō curans de p̄pe
 tate ūbōꝝ. cum debuit dicere
 a uob⁹ manifestat⁹ ⁊ diuulgat⁹
 est sermo dñi dix̄ diffamatus. Nō
 est necesse q̄cūq̄m loq̄ s. nob. q̄
 uos estis p̄dicatores effecti. in
 om̄i loco. s. uob⁹ uicino. Exortatio

nr̄a. i. doctrina nō fuit. de errore.
 i. de m̄dano. neq̄ de in mundi
 cia. quia nō sumus luxoriosi.
 neq̄ in dolo. i. fraude. anstucta. ⁊
 p̄cti. simulatione. ut uos expo
 liaremus. Ita loq̄mur n̄ q̄ hōib⁹
 s. malis placentes. Ille querit ho
 minib⁹ placē. qui adulatur. ⁊ fa
 uet alioꝝ p̄ccis. S. ap̄t̄i nō fauebat
 alieni. s. publice in crepabant.
 Neq̄ in occasione auaricie p̄di
 cauim⁹. ut p̄t̄ cupiditate p̄dica
 remus uob. Tanq̄m si nutritrix fo
 uet filios suos. s. ⁊ non alienos.
 Ita diligimus uos. Solent mul
 eres luxuriose. diuites. ⁊ inconti
 nentes. com̄ite parulos suos alijs
 mulierib⁹ ad nutendū. Que licet
 pabulum eis ministrant t̄m nō
 eo affectu diligunt eos ut p̄pos. s.
 ut in eadē t̄p̄alē accipiant. P̄seu
 do ergo ap̄t̄i nō affectu mat̄no
 diligebant eos. s. ut lucra t̄p̄a
 lia ab eis recipent. Ap̄t̄s aut̄ pau
 lus soci⁹ q̄ eius. non ut nutritrix ali
 ena diligebat eos. s. ut mat̄r uni
 cum filium fouet. affectu mat̄no
 ita ip̄e diligebat eos. quia ip̄e
 p̄m̄is genuit eos in fide. x. Me
 mores estis laboris nr̄i fr̄s ⁊ fa
 tigationes. Laborabat ap̄t̄s in p̄
 dicatione ⁊ ope manū. Co m̄
 q̄ sepe dixim⁹. Et quare labora
 bat ip̄e. Ut nō eēt ocis⁹. Om̄is
 enim ocios⁹ in desidijs ē. Et

.13. c.

Et ut ipse desidia sua vitare possit.
 labori manuum insisteret. Cum
 accepistis verbum auditus dei ac
 accepistis illud non ut verbum homi-
 num. Verbum predicationis quod a
 patris loquebatur a deo audierat.
 Et sic prope illud thessaloni-
 censes qui ab ipso christo audierunt
 per presentiam. Quia eadem passi
 estis a contubernibus vestris que nos
 ipsi iudeis. Contubules dicunt.
 qui ex una tribu sunt. Crescente
 igitur fide domini in iudea. persecu-
 tionem sustinebant credentes ab
 incredulis. Rubenite videlicet arube-
 nitis. gaddite agaditis. simitri
 ex omnibus tribubus. Ita et thessalo-
 nicenses credentes a non creden-
 tibus suis tribubus. id est suis civibus et
 vicinis persequerentur. Ut impleat
 scilicet ipsi iudei peccata sua. Expleto
 tempore quadagesimi anni. quod dominus
 dedit iudeis ad penitentiam per
 passionem suam illi nolentibus cre-
 dere completa sunt peccata eorum. De
 qua completionem dixit eis dominus.
 Implete mensuram patrum vestrorum.
 Et non autem apostolus ita loquebatur. ad
 huc stabat christum et quoniam iocum
 needum erant completa peccata
 eorum que completa sunt. aduentum
 bus romanis. Unde et sequitur. Fue-
 rit enim ira dei. id est. vindicta dei
 super illos usque in finem. Vindic-
 ta dei appellat aduentum roma-

norum. quoniam perditus est fame. pesti-
 tia. gladio. captivitate. Que vin-
 dicta manebit super illos usque in finem
 scilicet. quia semper erunt captivi. Ut
 si dicimus pervenit siue ante venit
 illos ira dei sic quidam codices habent.
 erit sensus. Pervenit eos vindicta
 dei in hoc seculo. que permanebit usque
 in finem. Que ideo dicitur pervenire
 illos. quia vindicta futuri iudi-
 cii in qua illi eternaliter dampnabun-
 tur. pervenit ista temporat. Desolati a
 vobis ore. id est. sermone. colloquutione
 familiari et aspectu. id est. presentia cor-
 poris sed non corde. id est. affectu dilecto-
 nis. Placuit vobis sol. scilicet. in vobis
 remanere athenis. et misimus ad vos
 timotheum. Ipsi enim scitis quod in
 hoc posui sum. scilicet. a deo. ut persecu-
 tiones et tribulationes istius seculi.
 patienter sufferam. quatinus per ista
 temporalia perveniam ad gaudia eterna.

R's: Rogamus vos Salonicenses.
 et obsecramus in domino ihesu. Per
 quam laudavit apostolus thessaloni-
 censes de perseverantia fidei quam te-
 nuerunt non recipientes falsos apostolos.
 cepit eos exortari. ut semper in
 melius proficerent. bonisque operibus ex-
 ornarent inquit. Rogamus
 et obsecramus. Hanc habent apostolus consue-
 tudinem. ut verba sua dupliciter ac
 tripliciter unum sensum habentia.
 sic in hoc loco. Quid enim evangelium
 in hoc loco est. et obsecrare. Et quod

in dno ihu tale est ac si di
 ceat p dnm ihm. Tale quid inue
 nitur in epla ad ebreos. Locutus
 e nob in filio. i. p filiu. Vt que ad
 modum accepistis a nob audiendo
 et intelligendo a me et siluano. qm ad
 oporteat uos ambulare. i. uiuere.
 et cursum huius uite in bonis opib
 pducere. et placeere do. fidem qm habe
 tis bonis opib exornando. sic et
 ambuletis. uiuatis et conuersamini
 in ut habundetis magis. s. ut ma
 gis ac magis crescatis in fide et bo
 nis opib. Ille enim placet do. qui
 fidem rectam qm hnt executione
 iustitum decorat. Et ille bene ha
 bundat. qui crescente etate fidei
 in se. studet et in seis opib habu
 dare et in studio iustitum. Scitis
 aut que pcepta dedim uob p
 dnm ihm. i. dno ihu p me loqnte.
 Que fuer illa pcepta que dedit eis?
 Precepta fidei fuer et conuersionis
 xpiane in quib exortatus e eos ser
 uire do uiuo et uero. et expectare fi
 lium eius de cel ad iudiciu. que
 suscitauit ds pat. ihm dico qui
 eripuit uos p passionem suam. et
 p gram suam ab ira uentura. He
 enim uoluntas di scificatio uia
 i. h e uoluntas di ut scificetis
 uos eo modo quo sequita mani
 festant. uidt ut abstineatis uos
 a fornicatione. Fornicatio isto i
 loco tripliciter pot intelligi. fornicatio

est p culturam ydolorum a do
 recede. et ydola p do u cotu. de q
 fornicatione. dicit psalmista. fides
 omis qui fornicantur abs te. Et illud.
 Fornicatus est isrl cum gentib. i.
 ydola coluit. Est et alio modo forni
 catio qno homo amore terrenaru
 rerum. et filioz. passione uidt di
 uitiarum iponit amorem omnis di.
 et recedit a do p talia. qui uir aie
 est. Tercia e fornicatio corporat q. q
 cotu cu meretricib. et quocumq modo libi
 dine sua explet. Vt sciat unus
 quisq uirum suu ual. i. corp suu.
 et corpus uxoris sue possidere i
 scificatione. i. in castitate et ho
 nore. Te honorat quis corp suu.
 et corpus uxoris sue. qno abstinet
 a coitu. quia corpus castu eius
 seruando. eius oro castior et accep
 tor e do. Non in passione desidu.
 Passio desidu est. qno homo tur
 aquus et inuisibilis qui s sine intellec
 tu. pceptis fertur ad libidinem. nec
 refrenat ardore libidinis. respec
 tu et timore omnis. Sic et gns que
 ignorant dnm. Gns que ignorant
 dnm fornicatores s. et inuicem libidini
 dedit ut ipote no hntes cognito
 nem di. sic mauri. uandali. et
 maxime sarraceni. in tm ut phi
 mi illoz. Lxx. et eo amplius uxo
 res hnt. Et est sensu. Cauete et
 obseruate ne inuicem et inmoda
 te libidini seruantes. et efficia

mini similes gentib⁹ quidā ca-
 ritatis amatorem ignorant. i. cū
 eis dampnemini. i. mltō ampli⁹
 quia seruus qui scit uoluntatem
 dñi sui i non facit. uapulabit mil-
 tas. i. melius ē uiam uirtutis non
 cognosce qm̄ postea retrorsum abi-
 re. Et nequis sit gradatur. neq̄
 circumueniat in negotio frēm suū.
 Bis ap̄ls sociq̄ eius p̄dicabant.
 atq̄ suadebant suis auditorib⁹ die-
 bus festis. i. diebus ieiuniorū ab-
 stine exconsensu ab om̄i coytu.
 Qd̄ i mlti faciebant obedientes
 p̄ceptis i monitionib⁹ eius. Et ne
 forsitan aliq̄s post deuotam con-
 tinentiā instigante diabolo puoca-
 ret ad coytum illi dieb⁹ quib⁹ ha-
 bebant deuotum. ait ap̄ls. Et ne-
 quis uim sup̄ gradatur. i. neq̄
 circumueniat in negotio isto coytus.
 ne aliqua circumuentione uiolen-
 tiam inferat aliq̄s pari suo uolen-
 ti uotum seruare puocando eū ad
 coytum. s. exconsensu abstineant
 sicut deuouer. q̄ melius ē non
 uouē qm̄ uotum non imple. Cū
 enim om̄i t̄p̄e oīo munda pla-
 ceat dō. tunc ē acceptior i gracio-
 sior ap̄ dñm. qm̄o mundo corde
 i corpe funditur dieb⁹. i. ieiun-
 orum. Vñ ait dñs p̄ p̄pham. Eg-
 datur sponsa de cubili suo. i.
 sponsa de thalamo suo. Sponsa
 i sponsum in hoc loco conuiga-
 tos debem⁹ intelligē. Dic enim
 bis iom̄mus. q̄ frustra assumi-
 tur penitentia in uoce i habitu.

nisi i abstineatur ad delectatione
 carnis. i. coytus. Potest i de
 negotio. i. in animo intelligi
 nemo debeat fraude face frī. neq̄
 circumuenire illum. Qm̄ iudex ē
 dñs de oib⁹ his. de fornicatione
 n̄ solum i publica turpitudine. s.
 i de t̄nsgressionē oīs boni p̄positi.
 Vbi gr̄a. sic de illis qui faciunt uo-
 tum ut exconsensu abstineant a
 coytu t̄p̄e ieiunij. i. p̄modum nō
 adimplent p̄missum. Sic p̄dixim⁹
 uob. s. p̄sentes i testificati sumus.
 ita erit dñs iudex de om̄ib⁹.
 Non enim uocauit nos d̄s ad fidem
 suam. ad gr̄am i ad patriam celestē
 in immunditia i immunditie serua-
 mus. sed in scificatione ut scē uiua-
 mus. scī simus. imitantes eum qui
 dixit. Scī estote q̄ i ego sc̄s sum.
 In munditie n̄ne intelligit om̄is
 in continentia. i. in pudicia. i. quo
 cumq̄ modo aliquis semetipsum
 polluat. Scificatione aut̄ ista constat
 in oronib⁹ i ieiunijs. in helemosi-
 nis. in hospitalitate. in caritate ce-
 t̄isq̄ uirtutibus. Bis ap̄ls more sc̄o-
 rum uolabat scificare thessalo-
 nenses. Sic legimus quod moyses
 legis lator datū legem scificauit po-
 pulum. i. monuit ut scē uiuentes
 i mundi manentes. digni eēt
 audire uocē dñi. i. p̄p̄e eius p̄e-
 p̄ta dicens. Scificamini. lauate
 uestimenta ūra. abstinete ab uoxi-
 bus. ūris. Si q̄ d̄s illos uocauit
 in scificatione. q̄nto magis nos
 quos redemit sanguine suo. i

...placuit gratiam in secula
 ...quatinus digne possim
 ...ad sacrificium corporis et sanguinis
 eius. Similitur beatus iob mittebat
 per singulos dies ad filios suos. qui for-
 sitan uxorati extra domum eius
 habitabant et sacrificabat eos. i. mo-
 nebat scilicet vivere. quatinus illorum sacri-
 ficia. et uota accepta essent. Samuel quoque
 cum uenisset unguere dauid in regnum.
 uocauit dauid et filios eius ad sacrifici-
 um et sacrificauit eos. i. monuit ut
 tales se haberent. quatinus digni essent
 tanto honore. quia si a deo in regnum
 erit electus. Sic cotidie nos sacrificat
 apostoli et sancti doctores suis dictis am-
 monendo. ut scilicet uiuamus. quatinus
 digni simus non solum christiani uo-
 cari. sed et filii dei. et ut deus operis digne-
 tur in nos habitare. Itaque qui hec
 scilicet uerba spiritus. despiciunt. et contempnunt.
 non hominem spiritus. i. me non despiciunt.
 sed deum cui uerba recto. et qui loquitur

R. *Salonicē* per os n. *ses.*
Nolum ignorare uos de dor-
 mentibus. ut non constemini. sic et ceteri
 qui spem non habent. Philosophi et gentiles
 infideles non credentes resurrectione.
 multos ex his decipiebant negantes resu-
 rrectione. et faciebant tristari et dolere de
 morte propinque. Et non solum infideles. sed et mul-
 ti fidelium apud macedones et thessalonicenses
 tristabantur de morte parentum non credentes
 eos resurrecturos. Iamque et infide-
 les multo tristabantur de morte suorum.
 quia per temporalem mortem ueniebant
 ad eternam. At non credentes et fideles
 in multo constabant si recessu fide

lum. quia per mortem temporalem.
 ueniebant ad uitam eternam. Quod
 propter uolens eos apostolos sacrificare de
 resurrectione. et consolari si mor-
 tem propinque ait. Nolo uos ignora-
 tes redde de dormientibus quod resur-
 recturi sunt. ut non constemini.
 si mortem eorum. sic infideles qui
 non habent spem resurgendi. Si enim
 credimus quod ihesus mortuus est et re-
 surrexerit. ita et deus patet eos qui dor-
 merunt pro ihesu ad ducem cum eo. Mira-
 remur autem apostoli. Christum qui iam uiuit
 et resurgens amotus iam non
 moritur. die fuisse mortuum. et elec-
 tos mortuos appellat dormientes.
 Christum quoque appellat mortuum. ut dum
 audimus. et scimus illum fuisse
 mortuum et resurrexisse. nos quoque
 speramus resurrecturos per uirtutem
 diuinitatis eius. Electos uocat
 dormientes. quoniam nemo hominum
 tam facile potest suum socium.
 excitare a sompno. quoniam facile omnes
 suscitabuntur a sompno mortis.
 Quod autem die quia deus patet eos qui
 dormierunt pro ihesu ad ducem cum eo. i. cum
 ihesu ad iudicium. Tale est ac si di-
 ceret. qui dormierunt in ihesu. Illi nem-
 pe uenient cum christo in gloria ad
 iudicium. qui mortui sunt ante eius
 aduentum. et postea infide passio-
 nis eius. et qui signo crucis sunt
 muniti. et sacrificio corporis et san-
 guinis eius dies mortis mun-
 ti. credentes suam salutem ibi con-
 tineri. Die beatus augustinus multo pro
 illis post mortem offerri sacrificia

do. corpus dñi consecrari. qui po
 sita in seculo deuotissime illud pcepit.
 h ec enim uob dicimus in uerbo dñi. i.
 i sensu dñi. qd dñs om̄ps loquitur p
 os nrm. quia nos qui uiuimus qui
 residui sumus. in aduentu dñi non
 pueniem⁹ eos qui dormier⁹ in xpo
 modo sup dicto. Sic uident⁹ h ūba
 apli sonare. qd apls suo tpe demo
 strauit die iudicii uenturum. Q
 p̄t alloquitur ⁊ exortatur eos in
 sc̄ta epla inquit. Nolite t̄ari p
 eplam q̄ misset dies dñi. Confidan
 dum ē qd ex p̄sona electoz loq̄t.
 qui uiu in corpe uiuendi s̄. In
 aduentu dñi qui residui dicuntur
 eē. patriarchaz. p̄phaz. ap̄toz. oīuq
 sc̄oz. qui eos precesser⁹ p spacia
 t̄p̄m. ⁊ p̄cedunt modo atq̄ p̄cedet
 usq̄ ad diem iudicii. ad regem ar̄az.
 quia post illos relictū erunt. Tam
 uelox q̄ erit ⁊ cetera resurrectio
 ne electoz. ut illi qui in corpe uiu
 uiuenti sūt. ⁊ s̄ t̄am. non potue
 rint puenire eos eundo obuiam
 dño in aera. qui in puluē t̄re iace
 bunt. Qm̄ tpe dñs ihs. in iussu
 i. in iussione dī pat̄s descendet de
 celo. in uoce ar̄angli. ⁊ in tuba dī
 descendet de celo. ⁊ mortui qui in
 xpo s̄ mortui. eo modo quo supra
 diximus resurgent p̄m. Iocirco
 dicit in iussu. quia iubente ⁊ dis
 ponente dō pat̄e. ueniet filios
 ad iudicium. ⁊ unum ar̄angl̄m
 debemus iuxta augustinum. in
 telligē oīs iuites anglicas. quia
 angli uocib⁹ eo ueniente. ⁊ tuba
 p̄sonabit

⁊ tubam aut̄ intelligitur uox magna
 magna uox angloz. ⁊ sonus dñi
 marchus ait. mittet filius hōm̄
 anglos suos. cum tuba ⁊ uoce ma
 gna. Qd p̄ tubam intelligatur uox
 angloz. ostendit psalmista loq̄ns.
 de dñi ascensione. ascendit dñs in
 iubilatione. dñs in uoce tube. Sic
 em̄ ibi tubam appellat uocē angloz
 dicentū. uiri galilei. qd admirant
 in aspicientes in celum ⁊ cetera. ita
 in hoc loco uocem angloz tube cō
 parat dicentium. ecce spons⁹ uenit
 exite illi obuiam. ⁊ exungite de se
 pulc̄s ur̄is. occurrite ad iudiciū
 redemptori ur̄o. ita uox qua oīs
 resuscitabuntur. bene potest appel
 lari tuba. Alio in tuba p̄ manifesta
 tione ponitur. ut in euanglio ait dñs.
 Cum facis elemosinā. noli tuba ca
 nē. ante te. i. noli manifeste face
 re lauderis ab hōmibus. sic ypocte.
 In tuba q̄ dī. descendet dñs de celo.
 i. manifeste ueniet ad iudicium.
 ut ab oīb⁹ possit iud̄i sc̄dm̄ illd.
 Videb⁹ oīs caro salutare. Licet q̄ qdā
 pueril̄ intellexit qd dictum ē.
 in iohel p̄ph̄a. iudicium dñi ueniet.
 in ualle iosaphat. quasi in illa ual
 le iudicatur⁹ sic oīs ḡns. nō ē
 ita intelligendum. qm̄ nō p̄ loco.
 s̄ p̄ int̄p̄tatione illud n̄m posuit
 ibi p̄ph̄a. iosaphat namq̄ int̄p̄tat
 uallis iudicii. Et dñi aduentus. ⁊
 iudiciū in ualle erit reprobis. qd elec
 tis eleuatis ad sup̄na cum dño.
 illi remanebunt in uis uisio
 tionib⁹ inferni partib⁹. Dicam⁹ ⁊

In bñm ambrosium.
 In nubibus dñi descendet de celo.
 sicut dicit moyses lege latoꝝ dño
 sapiente fecit tulus argenteis. ⁊
 postea salomon in templo dñi qb'
 conciepiabant. ⁊ in sollempnitatibus
 ⁊ nuphus. sic factum ē qño muri ihe
 richo corruerūt. ⁊ postea agedone. De
 sollempnitatibus dicit psalmista.
 Buemate in uenemena tula. Recte
 g' dñs in tula dñi uenire ad iudici
 um. quia ipse ad hoc ueniet. qñ i
 plium. ut debellet aduersarios suos
 iudeos. p. h. f. x. ⁊ uictoriam sumat
 ex eis. dicens illi. ut in igne emū.
 ⁊ ad hoc ⁊ ut remuneret electos suos
 introducendo illos ad sollempnita
 tem etne glie ⁊ felicitatis. Deinde
 nos qui uiuimus qui reliquimur
 simus rapiemur cum illi. in nubibus ob
 uiam dño in aera. ⁊ sic semp cum
 dño erimus. Ex psona illoꝝ loqñt'
 sic ⁊ sap' qui uiui uiuendi fut
 qui dicunt. simul rapiemur cū illi.
 s. nos p'cesser' ad reqñem aiā: sed tē
 parit uenem' obuiam dño. hoc
 ubum qd ē rapt' p' uelocitate sepe
 ponitur. Et in h' loco nimia uelo
 citate resurrectionis. ⁊ diem iudi
 cii designat. de q' iam sup' dixim'.
 Nam sic dñs in momento ceta feci. ita
 in momento ceta iudicab'. Cum die
 rapiemur ab anglis cum illi. qui
 nos p'cesser' obuiā dño in aera.
 ostendit quia nō descendet dñs
 ad tias. sed in altitudine istius ae
 ris sedebit ad iudicandū. Et cū
 addit sic. i. cum corp' ⁊ aīa in

mortales effecti erimus semp
 cum dño. Non debem' putare qd
 in aere cum dño si mus. rapti.
 quia finito iudicio reuertet' cum
 oīmb' electis ad bñtudinē etnā
 de q' descendit ad iudicium. Si
 electi qui uiui repta sunt rapien
 tur in aera obuiam dño ab anglis.
 querendum ē quom' complebitur
 quod dictum est a dño. p' uno homi
 ni ⁊ in ipso oīni semini eius. tñ es
 ⁊ in tiam ibis. cum illi morte
 fuerit. Que h' modo soluitur scdm
 bñm augustinum. homo de tñ fac
 tus ē in corpore. ⁊ anteq' inspiciet
 dñs in faciem eius. spiraculū uite.
 i. aīā daret illi aīam. illud cor
 pus tñ erit. Et electi qui uiui
 repta sunt in ipso raptu. dum
 anglis manibus portabunt'.
 subito morientur. subitoq' resur
 gent. ⁊ dum aīa in ipso raptu exi
 erit a corpore. remanebit. corpus
 tñ. s. tñ breuissimum spatium
 tenebit ipa mors in tñ ut nec co
 gitari nec p'pendi possit. Itaq' cō
 solamini uos in inuicem o' thessa
 lomenses de resurrectione in u
 bis istis. ⁊ nolite dōte. sup' paren
 tum. morte De tñ. s. aut dies
 iudicij. ⁊ momentis utrū estate. an
 ieme uē autumno ueniet. t' q'
 hora diei aut noctis. nō indige
 tis ut scbam uob'. Quare. spī +
 diligēt' scitis. quia dies dñi
 sic fur ita in nocte ueniet. i. sic fur
 subito ⁊ in spate i tempesta nocte
 uenit dormiente dño domus.
 ita insperate ueniet

dies iudicii. 7 dñi aduentus. Dñs
 requisitus post resurrectione de
 die illa. de regno uidelicet elector
 ab ap̄tis dicentib⁹. dñe sij t̄p̄e h̄
 restitues regnum isrl̄. ait. non ē
 ur̄m nosse t̄p̄a t̄mōta. Et an
 passionem inquiring suam de ead
 die ait. De die inquiring illa ne
 mo scit. neque anḡi. quis in c̄
 lo. neq; filius. nisi pat̄ solus. Sigo
 si pat̄ nouit. utiq; 7 filius nouit
 qui unū s̄be ē cum eo. S; ic̄ caro
 d̄r̄ d̄s. filius ignorare. q̄ discipulos
 ignorantos reliq̄t. Cum enī dixit.
 s. regni pax 7 securitas t̄c̄ repen
 t̄nis ist̄ s̄ueniet uirtus. i. su
 bitanea p̄h̄cio diei iudicii. sic
 dolor ē in utro h̄nti. s. partum. 7
 non effugient. Sic mulier p̄gr̄as
 inuenite t̄bulatione 7 p̄secutione
 nō ualet effugē p̄sec̄tium nisi
 diat. ita 7 illi non poter̄ effugē. de
 quibus ait dñs. Ve p̄gnantib⁹ 7
 uirtentib⁹ in dieb⁹ illis. Sic in t̄b
 daniel p̄p̄he inuenimus. regnante
 antix̄ 7 ministr̄s eius t̄bus annis
 7 dimidio. 7 infectis ab illo heli
 7 henoch sicut in ap̄calipsi h̄c̄.
 quo t̄p̄e erit p̄sec̄tio tal̄ qualis
 non fuit antea. nec postea subse
 quetur. m̄th̄cietur. ipe antix̄. 7
 maxima pars mēbroꝝ eius am
 chaele ut b̄s gregor̄ dicit. Et ut
 b̄s paulus dicit dñs ihs m̄th̄
 ciet eum sp̄u oris sui. i. uo suo.
 7 uirtute sua. Ad utruq; uerum
 potest ēē. quia si michael illum in
 t̄fecit. non sua. sed d̄i uirtus erit

7 m̄th̄o. post mortem
 manebunt. xl. y. dies mor
 ta erit pax. ut nullis elector
 quid timuer̄ in p̄secutione
 tentia agant 7 saluentur. M̄th̄o
 aut antix̄ qui remanserunt post
 morte eius. gaudebunt p̄ illos. xl.
 y. dies. ducentes uaxes 7 conuiuia
 celebrantes. 7 uoca dñi gen̄is. ex
 centes ac dicentes. hic princeps
 n̄r̄ sit mortuus. modo nos habebi
 mus pacem 7 securitate. Et cum
 talia dixer̄. subito int̄ueniet eis
 subitaneus m̄th̄us. Vos aut non
 estis in tenebris infidelitatis. Qui
 enī dormiūt 7 quiescunt in p̄ccis.
 nocte dormiunt. i. in p̄ccis t̄c̄ eis
 quiescunt 7 iacent. Induti lorica
 fidei 7 caritatis. 7 galea spe salutis.
 i. habeamus fidem in dñi. caritate
 in dñi 7 proximum. sp̄e 7 expectatioem
 futuror̄ bonor̄ in capite. quia de cel̄
 ueniet nob̄ salus. 7 his armis mun
 ti securi 7 tibi erimus in aduentu
 dñi. Non posuit d̄s in iram. i. nō
 iō posuit nos d̄s in fide sua in exc̄ta
 7 cogitatioe sua. ut in nob̄ suam iū
 dictam ex̄cat. s; in ad̄s̄mone salu
 tis posuit nos. ut salute nob̄ inue
 nirem⁹ p̄ fidem ih̄i xpi. Ut siue in
 glem⁹. idest uiuam⁹ in hoc secl̄o.
 siue dormiam⁹. idest moriam⁹ in
 corpore siml̄ cū illo. i. cū ē uiuam⁹
 in aia. 7 in spe resurrectionis. Sicut q̄d
 i. p̄t̄ illa que sup̄ dixim⁹ de
 resurrectione consolamini uos inuicē.
 Rogam⁹ uos ut nouitis eos. i.
 diligatis. honoretis. 7 necessaria eis.

~
~
~
~
~
~
~
~

ne et doctina. **Salonicenses.**

Rogamus vos corripite inquietos. consolamini pusillanimes. **Q**uod tessalonicenses erant quidam otiosi. ut ita dicam. quovagii otiose iuvenes. et non laborantes manibus suis nisi viverent. nam omnibus aut psalmodiis vacantes. sicut cubant domos aliorum. atque pagabant de loco ad locum. quatenus nisi vivere possint. cui rei causa multos inquietabant. et etiam inquietos vocat superbos. qui causa superbie alios inquietabant. Item erant alii pusillanimes et timidi. qui bonum timebant in coartare. ne forte non possent illud ad effectum perducere. et si incoabant non habere illud agebant. sicut uidebantur. ex hoc in presentia aliorum. hi quoque pusillanimes erant. quod ad usum huius mundi patienter ferre non ualebant. citoque scandalizabant in uerbo et facto aliorum. Inquietos ergo uagabundos. otiosos. et instabiles. et superbos qui alios molestabant. per ipsos apostolos. corripit apostolus et magistris. qui tamen desisterent ab otiositate que est inimica anime. et deponerent superbiam. radicem omnium uiciorum. Pusillanimes autem per ipsos consolari blandius. ut per exortationem et consolationem propositorum. roborarentur in omnibus bonis. Sequitur. Suscipite. scilicet in officium caritatis infirmos. in fide. non corpore. facientes estote ad os. Modo admonet platos. subiectorum impudentiam et impatientiam patienter ferendam ne maliquo contra eos murmurent. Solent enim in

quieti et imodesti seu impatientes quoniam corripuntur a platis insurgere contra eos. et impatienter ferre illorum correptionem. nolentes ab eis corripiri. sed sua uoluntate implere. Quorum animositate debent plati ad tempus sustinere. et in tempore oportuno et congruo. cum aliorum auxilio emendare. Vide re. i. caute ne quis uerum malum pro malo alicui reddat. hoc uult ostendere isto in loco apostolus. ut non solum malum pro bono non debemus reddere. sed nec malum pro malo. Quia modis redditur aut bonum pro bono. aut malum pro malo. Bonum pro malo redditur. sicut redemptor noster nobis qui mortui et perditioni eramus. atque propter peccata deo alieni. quoniam pro passionem suam. et per baptismi gratiam nos redemit. Bonum pro bono. sic in die iudicij dabit electis dicens eis. Quia esurui et deditis michi manducare. percipite regnum uobis paratum. Malum pro bono redditur. sic iudas et iudei domino reddiderunt. **I**n ipse dixit per zachariam prophetam. **S**i bonum est in oculis uestris afferite in eadem. Et est sensus. Infirmos uestris curavi. leprosos mundavi. mortuos suscitavi. esurientes paui. date michi ex hoc in eadem. si dignum et bonum est. Et appenderunt in eadem manum. xxx. argenteos. Malum pro malo reddet dominus reprobis. in die iudicij dicens eis. Quia esurui et non deditis michi manducare. ite migne eum. Quia pro non debemus uimdictam expectare

10

10

ut reddam' malum p malo. qui nō
 possumus hoc tñqlla mte. agē. sed
 debemus illi referuare. qui semp
 idem r qual manet r qui dixit.
 Nichi uindictā. referuare. r ego
 retribuam illi supplicia. uob p'mia
 autem. Malū siquidem p malo red
 dere. nō ē bonū. Malum uero p bo
 no. ualde nimūq; malū ē. S; semp
 quod bonū ē sectamini. i. imitari
 m. r p'fite uicem siue malū
 trum. r mōs. h ē nō solū creden
 tes. sed etiam in non credentes. q; frs
 sumus o's scdm carnē. Semp gau
 dete. Non in diuicijs caducis. q'ra
 libus honoreb'. sed in dño gaudete.
 r bonis opib'. r quia filij estis dī.
 Sine m'missione orate. Quis ho
 minum mortalium potest semp
 o'ionu insistē. Aut q' totum q's pro
 parte posuit ap's. ut dicat illum
 semp orare. qui canonicas horas
 obseruat. scdm morē r consuetu
 dine scōz patrum. aut r illum
 qui semp bene cogitat. r dō placē
 desidat. Quandū em' quis bene
 cogitat r bonum desidat. sed semp
 orat. Nam quicqd boni iustus agit
 ad o'ionē referendum. r in unq; de
 sinet orare. nisi desinat iust' ē. In
 omib' grās agite. i. in fide. spe. ca
 ritate. ceteriq; bonis opib'. r in p'f
 p'is. r in adūsis semp grās r laudes
 agite dō. q; neq; p'sp'a nisi eo donā
 te. neq; adūsa nisi eo p'mittente eue
 nunt. hec ē uoluntas dī in oib'
 uob in xpo ihu. i. p' xpm. a quo
 o'ia bona nob donantur. r sine

quo nichil boni age
 ipe dixit. Sine me nichil
 h est inquit uoluntas dī
 p malo nō reddatis. bonū ten
 temini. sine m'missione oratis.
 gaudetis in dño. r in oib' grās ei re
 feratis. Spm nolite extinguē. Si
 cam' h scdm ambrosij sensum. Spm
 nolite extinguē. i. si aliquem ad ho
 ram sps sepleuit sua grā. ut possit
 m'ptari sacras diuinasq; sc'pturas.
 r diuina mistia loqui. Nolite eum p
 hibe quin loq't r doceat. quia d's qui
 os asine aperit reuelat sepe uimori
 qd melius ē. Alit. scdm augustinum
 sps scs q' unus subie ē cum patre
 r filio. in sua natā nō pot' exting'. s;
 putū nrm extinguimus. illum nō.
 dum a nob excludimus peccando. Sp's
 m'q; scs discipline effugiet fictum.
 Dum q' tradim' corp' nrm libidini.
 r quingimus illd m'etici. qd t'p'e ba
 ptismi r manus impositionis factum
 ē templum sps scī. excludim' illum
 a nob r fugamus. r qmū in nob ē.
 ut augustinus dic. extindores eius
 sumus. S; ne h agamus ait ap's Spm
 scm qui uob cep' habitare t'p'e bap
 tismatis nolite fugare a uob. neq;
 extingatis illum uob peccando. r
 tradendo corpus nrm. diuisis turpi
 tudinib'. qd templum eius deb; eē.
 sp'ias nolite sp'ne. i. si aliq's ual;
 explanare dicta p'phaz sic ionim'.
 ceteriq; doctores. r edificationē audi
 toz loqui r p'dicare. nolite illum
 despice. neq; contēpne. s; humilr
 attendite que doc;. O'ia aut' p'late

...e. Voc e attendite oia
 ...ur. i. plute utrum die
 ...aiba conueniat dictis
 ...dictis euq. i. dictis aploz.
 ...pbaūtas nō discrepare assensu
 ...parrum ūba illius. qd bonū
 ē tenere. corde i ope pficere. ab omni
 spē mala. i. ab omni re mala. i. a cogi
 tatione pua i ope pūlo abstinete
 uos. Ipe aut dō pacis. i. dñs ih̄s q
 pacem reliquit discipulis suis. i. in
 illis omib⁹ nob̄ dicens. pacē relinq
 uob. i. qui i nos pacificauit i recon
 ciliauit dō. pat p passionē suam. ipe
 uos scificet p oia. i. scōs faciat in
 omib⁹ que cogitatis i ope pficitis.
 ut integer sp̄s ūr i aīa i corpus i
 aduentu dñi nri ih̄u. xp̄i seruet.
 Quod die ut integer sp̄s ūr i aīa
 i corpus seruetur. duplicat̄ possu
 mys intelligē. homo q̄stat ex cor
 p̄e. aīa i sp̄u. Tam nō s̄ in eo tres
 subie sic didimus q̄tendit. nec ē
 tēus in sūba hominis sp̄s. s̄ sp̄s
 ipe est aīa. Vñ d̄r in euq̄lio. ineli
 nato capite emisit sp̄m. Et id circo
 appellatur sp̄s aīa. eo qd sp̄ual̄ na
 ture ē. ut quod sp̄ret in homine.
 aīa ū data est ad uiuificandū i ad
 uiuandū aīe i corp⁹. ip̄a i rōnabi
 litas i excellētia aīe qua sapimus
 i discernimus ab alijs creaturis. sp̄s a
 pellan solet. sic ostenditur ibi. Bñe
 dicite sp̄s i aīe iustoz dño. Tam sp̄s
 i aīa unum ē. Vñ apparet qd corp̄e
 in cadimus. aīa uiuimus. sp̄u in
 telligimus. i. sapimus. De quo sp̄u
 siue rōnabilitate. aīe loquitur hie

ap̄s. que rōnabilitas i mens appel
 latur. Oiat q̄ ap̄s. i. rōnabilitas nra
 integra i incorrupta ut inuola
 ta p̄maneat aīa. i. corp⁹ similit̄ i
 corruptum. i. imactatum maneat
 usq; in diem mortis nre. I in die
 iudicij sic ab omib⁹ sordib⁹ p̄ccoz
 mundati sumus t̄p̄e baptisina
 tis. Quia q̄ pot corpus mundū
 ē. i. aīa ac sp̄s inquinari p̄ malum
 cogitatum i desiderium. iō totum ho
 minē die mundū ē debe. alit̄. Sp̄s
 scōs sepe ponitur p̄ grā i domis sc̄s.
 sic in ep̄la p̄ma ad corinthios. Sp̄s
 inquit p̄pharū p̄ph̄is subiectus ē
 i. dona sp̄s sc̄i. que non cogant ho
 minem loqui sic aīe p̄taciū i demo
 niacum sic isto in loco pot̄ intelligi.
 p̄ grā sua que nob̄ datur t̄p̄e bap
 tismatis. qua mundam ab oib⁹ in
 quāntis uitioz. quā orat ap̄s.
 ut integra i incorrupta atq; imacta
 ta maneat in nob̄. nō uitio i in
 mundicia corrupatur aut mi
 nuatur. I fulgetur a nob̄. Si enim
 mala uita aut cogitacio incedit.
 nō ē iam integra ip̄a grā. quia de
 serit hominem p̄ccis obnoxium.
 Nam dum ea agit homo que odit.
 sp̄s scōs recedit. ab eo. eius grā exto
 to. aut minuit̄ illi qui peccat. Dō
 inq; pacis. scificet uos p̄ oia. i.
 totū hominem ut grā sp̄s sc̄i qm̄
 p̄cepistis t̄p̄e baptismatis nō rec
 dat a nob̄. sed integra maneat ūb.
 i. aīa incorrupta sit. corpusq; in
 mactatum. i. totus homo munda
 tus integer seruet̄ sine querela.

H

Non dic sine peccato. quia non est qui
 faciat bonum et non peccet. et in mit-
 tas offendimus. omnes. Si diximus
 quia peccatum non habemus non est in
 nobis ueritas. fidelis est. i. uerax. in promissis
 suis. qui uocauit uos ad fi-
 dem et gratiam suam. qui et faciet. s.
 quod promissit. fidelem dicit dominus in pro-
 missionibus suis. ut securi de primo
 rechi seruetur. Epiphanius epistola. i.

In capite secunda.

Thessalonicenses accipientes
 primam epistolam.
 cum peruenissent
 legendo ad illum
 locum. ubi loquitur
 apostolus ex persona
 na electorum qui in diem iudicii in-
 ueniendi sunt uiui in quibus. deum
 nos qui uiuimus. qui relinquent.
 sunt rapiemur. cum illis obuiam do-
 mino in aera. turbati sunt in unumque
 partem. putantes apostolum. ita esse locu-
 tum. quod suo tempore et illorum ueniret
 esset dominus ad iudicium. et timebant
 illi mitti cum diabolo in carcerem
 et in supplicium. eo quod tarde uenen-
 tes ad fidem in perfecti essent. Qua-
 propter apostolus ut copiat illos sic hoc testa-
 ri. scripsit eis istam secundam epistolam. in
 qua significauit eis non dum ueni-
 re diem iudicii suo tempore. et ostendit
 eis quod antea destruendum esset
 regnum romanorum. tunc occurreret et ob-
 cure. Neque enim audebat aperte scribere
 de ablatione regni romani. ne forte
 te contra credentes persecutionem

regni romani ne forte
 tes persecutionem excitare
 tate etiam aduentum anti-
 chrisitum. Paulus et silvanus
 mitti. idemque sensus quem in prioribus
 sumus. Super crescit fides uestra. fides
 augmento aget. In apostolo dicit domino. au-
 ge nobis fidem. et quidam alius credo
 dicit. adiuua infidelitatem meam. Et tamen
 tribulationibus quas sustinetis in exem-
 plum iusti iudicii dei. sic exiit per
 prophetas et doctorum colligere possu-
 mus. nichil agitur in hoc mundo
 nisi a deo faciente. aut ipso promi-
 tente. Sci quod iustus. alique fideles deo
 promittente in tanta pietate et aduersa inhi-
 serto ad exemplum iusti iudicii dei
 patientiam. quoniam in ipsis ostendebat
 quod si illi qui dilecti dei erant tanta
 paciebantur. multo amplius et quoniam
 ita reprobis. et inimici illius in die
 iudicii dei suscipiet. Iustus dei iudicium
 dicit. quia te iudicabit deus orbem terre
 in equitate. Si tamen iustum est apud deum retribuere malis mala. et bonis bona. Si
 tamen conuinctio causalis. in hoc loco non
 per dubitationem ponitur. sed per affirma-
 tionem. Quasi dicit. quoniam iustum est deo
 ita agere. In reuelatione. i. in manife-
 statione domini ihesu de celo ueniente
 ad iudicium cum angelis uirtutis eius
 sic ipse dixit. cum uenerit filius ho-
 minis et omnes angeli cum eo. et in re-
 uelatione domini ihesu dantis uindictam
 reprobis. i. pagans in flamma
 ignis his qui non nouerunt dominum. i. pa-
 gans et qui non obedierunt euangelio. hereticis
 iudeis et falsis christianis atque iudeis.

I. C.

ignis die daturu
 in reprobis. quia ignis
 occupas.
 occupavit aqua indilu
 ardebit tiam et crassitudine
 maris. et purgabit electos. Repbi aut
 audientes a dno. ut in igne etnu.
 involuentur ab illo igne. et trahen
 tur ad supplicia inferni. Quia repbi da
 bunt penas etnas minitai. Dabit
 penas no alijs s; s; dabit. et inferet
 qui mala fecerit p quib; talia recipi
 ent. Dicit et ponitur aliquo p susti
 ne sic in unguilo. Et p pureo penas
 dat scilla capillo. i. sustinet penas.
 ita et hic dabunt penas. i. sustine
 bunt. Cum uenit glificari. in scis
 suis. i. clar; apparere eis et blandi
 reprobis aut tribit et seui. Quia creditu
 e testimoniu mmi sup uos in die illo.
 i. quia receptu et creditum e euangliu.
 et pdicatio nra in uob. et a uob in die
 illo. i. p illum diem. ut euangliu phi
 beat uob testimoniu credulitatis
 in die illo. et recipiatis mcedē etna.
 Inq. s. negocio oramus. Et ad h; adora
 mus semp p uob. **Salonicēses.**

Fris: Rogam; uos p aduentu
 dmi ihu xpi et nre congregato
 nis in ipm. Duos dmi aduentus le
 gemus. p mmi in humilitate. secu
 dum in potentia. qno ueniet ad
 iudiciu de quo hic oro agitur. Co
 gregatione sua appellat multitudi
 nem electoz. Et que cum eo ueniet.
 ut que ei obuiat ad iudiciu. In ipm
 die qm in ipso. quia et in xpo snt os
 electi. ut pote mbra ad herente illi.

Rogo uos frs p aduentum dmi ihu
 ad iudicium. et p aduentu nre con
 gregationis. i. omium scoz qui
 ipso consistunt. ut n cito moueam
 ni. i. non cito concurbemini neq;
 tremini. qm instet dies dmi. neq;
 p spm. neq; p sermonem. i. p tctatu.
 si aliqs explanator et tctator pphaz
 uob dixit collegi sensum pphaz
 ysae et damet aliorumq; pphaz.
 et p uideo diem iudiciu immine.
 et xpm uenire ad iudicium noli
 te io tremi. i. si aliqs se dixit am
 monitum a spu sco. qd dies iudi
 ciu immineat. nolite illi crede. ne
 que tremini eius ubis. Neq; p
 eplam tanqm p nos missam. si ali
 quis pseudo aplos h; finxit. nolite
 crede. Quia nisi uenit discessio pmi.
 ut discedant oia regna. a regno et
 impio romanoz. reuelatus siue
 manifestatus fuit homo pccr. an
 taxps uidit. qui he; ho sic. fons tū
 erit omium pccoz. et filius pdicio
 nis. i. fili; diabli. non p natam. sed
 p imitationem. Quia appellatur
 pdicio. quia p illum uenit pdicio
 et ipe pdidit humanum genus q
 aduolat. i. contrarius e xpo oib; q
 mbas eius. et extollitur siue erigi
 tur in supbiam. supra ome qd dicit
 ds. aut qd colit. Non e unum qd
 ait qd dicit ds aut qd colitur. Ex
 tollet se antax sup ome ds qd dicit
 i. supra os do gentium. erulem
 uidet appolline. iouē qui falso
 dicunt dū. et supra ois electos
 qui nuncupatiue dicunt dū.

ut moyses cui dicitur: ecce constituite
 dominum pharaonis. in lege dominus noster
 i. sacerdotibus. et ego dixi dominus estis. et
 si omnes istos extolleret se antichristum. et ma-
 iorem dicit se omnibus illis. et non so-
 lum super illos. sed etiam quod maius
 est super omne quod colitur. i. super sanctam
 trinitatem que solummodo colenda
 et adoranda est ab omni creatura. Ita
 se extollit. ut in templo dei sedeat.
 ostendens se tanquam sit deus. hoc
 dupliciter potest intelligi. nascetur
 antichristus in babilone de tribu dan.
 iuxta quod iacob ait. fiat dan co-
 luber in uia cerastes in semita.
 Et cum uenit in iherosolimam. circum-
 cidens se dicens iudeis. Ego sum
 christus uobis promissus. tunc confluent ad
 eum omnes iudei et reedificabant
 templum quod est destructum a roma-
 nis. sedebitque ibi dicens se esse dominum.
 Et etiam in templo dei. i. in ecclesia se-
 debit ostendens se tanquam sit deus. Na-
 sic in christo omnis plenitudo diuini-
 tatis requieuit. ita in illo homi-
 ne qui antichristus appellatur. eo quod
 sit contrarius christo. plenitudo malicie
 et omnis iniquitatis habitabit. quia
 in ipso erit caput omnium malorum dia-
 bolicis qui est rex super omnes filios superbie.
 h) is uero demonstrauit apostolus thessa-
 lonicensibus. non prius uenturum
 dominum ad iudicium quam regni roma-
 ni defectio fieret. quod iam nos imple-
 tum uidemus. et antichristum appa-
 rere in mundo. qui interfecit christum in iherosolima.
 Non retinetis quod cum ad huc essem
 apud uos hec dicebam uobis: hoc est:

et aduentu antichristi. et de iudicio. Et
 ne quid detineat semper. et reuelat
 suo tempore. Hic scitis qui
 et non demonstrat quod. Deum
 melius ibi intelligitur uoluntate
 significari. quam destructione regni roma-
 norum. De quo obscure locutus est. ne forte
 aliquis romanorum legens hanc epistolam. et
 excoitaret contra se aliosque christianos per
 secutionem illorum qui se putabant seipsum
 regnaturus in toto mundo. Vos scitis
 inquit quid quid detineat illum an-
 tichristum. et qui moretur illum. qui nec
 dum destructum est regnum roma-
 norum. nec recesserit omnes gentes. ab illis.
 ut reuelatur siue manifestet ipse an-
 tichristus suo tempore. i. suo congruo tempore
 et a deo disposito. scilicet postquam omnia regna
 discesserint a romano imperio. Nam
 multum iniquitatis. iam operatur. An-
 tichristum grece latino uocabulo dicitur aliquid
 occultum et secretum. Multum ergo in-
 iquitatis appellat in infectione sanctorum
 in iherosolima. et persecutione quam inferret ne-
 ro et principes eius fidelibus christi. Que
 ideo appellatur multum. quia quod
 diabolus operatur est manifeste per an-
 tichristum interficiendo sanctos in iherosolima.
 et enoch aliosque plurimos. hoc operabitur
 iam occulte per membra sua. ne uone
 ac principes eius interficiens principes
 per illos in iherosolima apostolos. Istud multum
 iniquitatis ceptum est a nerone. qui
 occulte instigante patre suo diabolo
 zelo ydolorum inter fecit sanctos in iherosolima. et
 puenit usque ad diolecianum et iulia-
 num apostata qui plurimos sanctorum per-
 emerunt. Sic ergo christus. qui est caput omni-

ante suum aduentu
 pmissum pfiguratus e sic
 abel. i. immolatione ysaach
 in dauid rege qui goliath interfecit. qui
 diabolum significat. que xps in sua mor
 te i passione debellauit. ita diable q
 anti xps erit in mbris suis mat. s. reg
 bus pfiguratus e occulte i pmissu
 riu. tm ut q tenet nuc teneat. donec
 de medio fiat. i. h solum restat. ut nero
 q nuc tenet impiu tota orb. tadm te
 neat illud donec de medio mundi tol
 lat potestas romanor. In nerone co
 phendit os impatores romanor. q p
 illu impij scepra tenuer. so die donec de
 medio tollatur. q undiq; ex omib' coluebat
 romam. i. quasi in medio mundi e
 rit. hns incuuitu suo os gus. ut
 queqd infra initium i fines contine
 tur. medium potest dici. Et tunc
 s. cum ablata fut potestas a ro
 mano impio. reuelabitur siue ma
 nifestabitur ille iniquus anti xps
 que dñs ihs interficiet spu oris sui.
 Siue dñs ihs interficit illum poten
 tia. uisionis siue siue michael int
 fecit illum. uirtute dñi ihu occide
 tur. non uirtute michael. Occidentur
 aut sic doctores tradunt in mon
 te oliueti. in papilonie i solo suo.
 illo in loco contra que dñs ascen
 dit ad celos. Quod u die ap'ls te re
 uelabitur ille iniquus postqm
 sunt destructum romanor impiu.
 non e ita intelligendum. qd statim
 dicit illum uenturum. sed pmiu
 illum destruendum. ac dñde an
 tixpm uenturum tpe a do deposito.

Et illustratione siue claritate ad
 uentus sui. destruet dñs ihs
 eum. i. anti xpm. cuius e aduen
 tus scdm opatione sathane. hoc
 ad ipm diem iudicii ptinet. qno
 destruetur tpe anti xps. cum oib'
 mbris suis. audiens a dño. ut in
 igne etnum. Notandum q; quia n
 statim ueniet dñs ad iudicium.
 u. siut anti xps interfecit. s. sic ex
 libro daniel intelligimus. post mor
 tem illius concedent electis ad pe
 nitentiam dies xlv. Titulum
 cumq; uero spaciū tps sit usq;
 quo dñs ueniet penitus ignorat.
 Quodq; die cuius aduentus erit.
 scdm opatione sathane intellige
 dum e. quia queqd opabit. dia
 blo instigante. i. cooperante imple
 bit. Qui ex toto illum posside
 bit. ai non amittet sensum ut i
 gnorant se dicat dñm. neq; uexa
 bitur a diabolo sic frenetici. quia
 si ita eet. nequaqm poim hret
 qui tanget. sic illi non hnt qui
 frenesim patiuntur. qui nesciut
 quid agunt. In omi itate signis
 i pdignis iudicib' s. erit aduent'
 anti x. Signa i pdigia p uno ac
 cipuntur. In signis g i pdignis
 iudicibus opabitur. quia uidebi
 tur mortuos suscitare. i. alia int'
 ta signa face. sed iudacia erunt
 i aueritate aliena. quia p magi
 cam artem i fatasiam deludet
 homines. sic i simon magus de
 lusit illum. qui putans eum
 occide. anatem de collauit p eo.

¶ Tenam insignis et prodigis in daci
 bus erit aduentus eius. qui pfi
 gna et prodigia falsa que in daci
 opam. trahet homines ad in daci
 colendum. i. ad semet ipm qui e
 in daci et pat in daci. Et omnis se
 ductio siue deceptio iniquitatis e
 rit his qui peunt. iudeis et paga
 nis. eo qd caritatem ueritatis non
 receperunt. ut salui fierent. i. spm
 xpi qui dixit ego sum uitas p que
 spm scm infunditur dilectio di et p
 ximi in cordib' nris quia xpm
 neq' spm scm noluer' recipere. mit
 tet illis ds opatione erroris. i. p
 mittet uenire ad eos ante xpm
 opationem in daci. Plus est quod
 dixit opatione quam opatio
 rem. quia ipam rem mittet eis.
 i. ipm in datum. et patrem omnis
 malitie et iniquitatis. ¶ Ut credant
 in dacio. i. diabolo. ut iudicentur
 siue dampnetur omnis qui no cre
 didunt uitati xpo. sed consenser
 iniquitati diabolo. ¶ Id elegit nos aplos
 pmitias in salutem omniu gentium.
 ¶ Apli pmitie fuer. quia pmi credidit.
 ¶ In adquisitione grie dni ihu. i. ut
 uos adquisiti ad fidem nra p dicatione.
 ne. augmentum faciatis corpori x. et gl
 ficetur p uos atq' laudetur. uita il
 lud. ¶ Ideat opa ura bona. et glificent
 patrem urm qui in celis e. Ds pat
 qui in tm dilexit nos ut filium su
 um p nob daret. et dedit consolatio
 nem etiam pmitendo nob regnu
 celoz. et spem bonam. expectatione.
 s. hitoz in gra sua. non in merito nro

exortetur. i. doceat uos ad
 to orate p nob ut sermo dm erit
 ab ore nro ad aures uis. et ab
 bus ad cor. siq' ueritatur in opationem.
 ¶ Ut habemur ab in portunis. qui in
 stant in portu quietis. Dns aute
 dirigat corda ura. i. siquid tortu
 dinis i ub' habetur auferat et faci
 at uos p rectitudine uite ambulare.
 et rectos gressus fige i bono ope. In
 caritate di et proximi et pacientia x.
 ut patientes sitis int' adusa hui' scilicet.
 sicut xps patient' passit opprobria. ini
 fiones. flagella. et crucem. ¶ sic qda
 codices hnt. in expectatione xpi. i.
 expectetis xpi aduentum ad iudi
 cum. Gratis panem non manduca
 uimus. i. sine labore. Siquis non
 obedit uerbo. s. nro aut uro. ut non
 sit ociosus. p eplam. s. uiam he nota
 te nob. et nos aspe merepabimus
 illum. Salutatio nra manu pauli.
 qd e signum in omni epla. In fine omi
 eplaz ebraicis hntis et greco sermo
 ne nri suum sebebatur. et illud qd se
 quitur. ne ab aliquo pseudo aploz
 potuisset. corumpi. Ita sebo. Quo
 modo: Gra dni ihu xpi cu oib' ub.
 xxv. et xxv. a. ij. ad te
 SALONICENSIS.

Incipit epistola ad galathas.

A

Galathas que
rendum est.
in exordio huius
epistolae unde sit
appellati gala
the. Rex bi
tanie que est
in provincia

bellum inueniens contra
hostes suos. misit ad gal
los habitantes extra ma
re. promittens ut si ueneret
in auxilium eius. pacto
bello et potita uictoria
regnum diuideret cum eis.
Et cum uenisset et uicto
ria. potita esset. regnum
cum eis diuisit ut promi
serat. Appellatiq; sunt primi
gallo greci. huius est galli mix
ta grecis. Parsq; regni que

ipse tenuerat appella
ta est gallo grecia
id est galli comorantes
in grecia. Postea
autem ut sapientio

ribus uidetur appellati sunt galathe
a candore corporis. Nam grece lac ga
lathon dicitur. unde et candida zona ce
li. que latine lacteus circulus appel
latur. grece galaxias nuncupatur.
Sunt ergo isti strenuissimi bellatores.
sed stulti. et facile apposito mentis reue
dentes. Unde cum accepissent uerbum
predicationis ab apostolo. et apostolus ab eis
ad alios transiret. seducti sunt a falsis
apostolis et iudeis qui uolebant eos
sectari circumcisionem et sacrificia

legalia dicentes. Licet baptizati sitis
et in christum credatis. tamen aliter non po
testis saluari per passionem christi. nisi
circumcidamini. et legalia sacrificia of
feratis. Quod audiens apostolus scripsit
eis ab epheso hanc epistolam. Paulus.
Quod in suum in omnibus epistolis proponit
in titulo. ductoris causa id agit.
sic et reges et principes huius seculi so
lent agere. apostolus grecum est. licet quidam
dicant illud hebraicum esse. apostolorum
autem genera quatuor sunt. Primum est
quod neque ab omnibus neque est per ho
minem. sed a deo tantum modo. Beatus nu
mero est ut fuerit moyses et ysaias. the
mias. aliique prophete quam plurimi. licet
non omnes. Et apostoli et qui quomodo ab
homine. christo essent missi. tamen ipse homo
erat uerus deus. Secundum quod quidem est
sed per hominem. de quorum numero sunt io
sue qui deo uolente per moysen mis
sus est. et alii multi qui electionem
prophete promissa et inuitis deo uolente eli
guntur. quia uoluntas ipsius uolun
tas dei est. Tertium quod ab homine
tantum modo et non a deo. cum fauore
hominum aliisque eliguntur. non per bo
na conuersatione. Et qui per se sub ro
gatur in sacerdotium. de quibus dicit
ambrosius. De ipse certe nisi.
e. solidos dedisses. hodie episcopus non
esset. De quibus dicit etiam in libro re
gum. qui tempore ioboam quicumque
implebat manum suam munus.
fiebatur sacerdos ydolorum. Iocose uisus tales
ut illos sunt reputandi. Quartum
genus est. quod neque a deo. neque per
hominem fit. neque sed a semet ipso. ut

sūt pseudo pphē & pseudo ap̄t. qui
 dicūt hec dic dñs. cum dñs non
 miserit eos. Sciendum etiam. q̄
 ut ip̄s pphas. s̄ tante q̄dā di
 gnitatis. ut ap̄t. & pphē sūt ut
 moyses. ysaias. ioh̄es baptista. &
 ap̄t. quidam ū solummodo pphē
 sūt. Paulus aut̄ causa auctori
 tatis est ap̄t̄s uero dignitatis. Nō
 ab hōibus constitutus. ut machi
 as qui sorte ab ap̄t̄s ē electus. ne
 que p̄ hominem. s̄ iam mortalem.
 Id ēo quia erunt apud galathas q̄
 dēi iudei qui dicebant b̄m̄ paulū
 non ē uerum ap̄t̄m̄ xp̄i neq̄ doc
 tore ueritatis. eo quod a xp̄o non
 fuit uocatus & doctus sic alij ap̄t̄.
 iō ap̄t̄s uolens galathas confirma
 re in doctrina sua. & se uerum ēē
 ap̄t̄m̄ & p̄dicatore xp̄i dixit se n̄
 ab homine mortali m̄ris ēē doc
 tum. & constitutū. sed ab homine
 potente dō de cel̄. Non q̄d negem⁹
 xp̄m̄ ēē uerum hominē. sed iam
 immortalē effectum. Q̄ q̄ docuit
 petrum p̄ p̄sentia suam m̄ris ad
 huc mortalis. ip̄e docuit paulum.
 iam immortalē de celo. S; p̄ xp̄m̄
 ih̄m̄ & dñm̄ patrē. s̄o quia una est
 op̄atio pat̄s & filij. ut ostendet
 unius ēē dignitatis. illas duas
 p̄sonas. p̄posuit p̄sonam filij d̄i
 pat̄s p̄sonē. parit̄q̄; arrianor̄ erro
 re destruit. qui dicunt filium cre
 aturam ēē. iōq̄; minorē patrē. Q̄
 suscitauit eum a mortuis. B̄s pat̄
 suscitauit t̄tia die filium suum.
 a mortuis. & ip̄e filius potestate

ubi aqua assumptus ē. & p̄m̄
 taur. Et qui mecum s̄ ōs fr̄s eccl̄ie
 galat̄ie. Q̄ mecum s̄ ōs fr̄s. h̄i om̄s
 discip̄t̄i & credentes eadem sentien
 tes. de c̄umcisione. Q̄d ē quod in
 alijs ep̄t̄is quondam discip̄toꝝ suor̄
 n̄ia ponit. & h̄ic non specialit̄ quem
 lib; s; genalit̄ om̄s cōphendit. s̄o hoc
 agit. ut maioris auctoritatis ēēt eius
 ep̄t̄a. ut ut demonstraret. om̄s condo
 lere. de illoꝝ seductione. & q̄d om̄s
 equalit̄ sentiret de c̄umcisione. quod
 non debent c̄umcidi. neq̄ sacrificia
 legalia offerre. Q̄d est & quod i ep̄t̄a
 ep̄oꝝ. p̄broꝝ. & diachonoꝝ m̄tionē
 non facit sicut malis: quia necdū
 habebant ep̄os ordinatos. neq̄ alios
 retores. s̄oq̄; facilius seduci potuer̄.
 Gr̄a uob̄ & pax. Gr̄a. i. salus. fides & re
 missio pecc̄oꝝ. Et pax qua reconcilia
 mur deo. subiciens se pecc̄is nr̄is. i.
 tradens se morti ut erueret nos de
 p̄senti sc̄lo neq̄m̄. sedm̄ uoluntate
 d̄i & pat̄s nr̄i. cui ē gl̄ia in sc̄la sc̄loꝝ
 am̄. ut erueret nos de p̄senti sc̄lo
 neq̄m̄. sedm̄ d̄r̄ a sc̄q̄do. quia s̄ep̄
 sequitur. sedm̄ q̄ non potest ēē ne
 q̄m̄ neq̄ illud temp̄ q̄d s̄emp̄ ser
 uat ordinē suū & cursū. sedm̄ dispo
 sitionē d̄i alternantib⁹ dieb⁹ & noctib⁹.
 S; sicuti d̄r̄ mala domus. non q̄d
 mala sit p̄se. sed malos habitatores
 h̄t. ita sedm̄ t̄ temp̄. d̄r̄ ēē malum.
 eo quod pessimos & malos homines
 in se habeat. Et b̄n̄ addidit. sedm̄
 uoluntate d̄i pat̄s. Quia uoluntas
 d̄i pat̄is fuit. ut filius p̄ suam
 passionē genus humanum repa

... dicitur hebreum ^{luc} et sic
 ... eplē. Sonat enim uere. fide
 ... fiat. Quod sic tā cito trāsserit
 ... i. trāducimur. ut seducimur
 ... ab eo. id est a deo patre qui uos
 ... uideat in grām xpi ihu. i. in re
 ... missione peccōr. qm nob dō pat
 ... gratis dedit. siue p passionē filij
 ... sui. seu p baptismum. Quam se dicit
 ... apłs. quare tam cito potūnt sol
 ... ubis. autate eūgłij. seduci. et ali
 ... bitate in seruitutem redigi. et qd ab
 ... eūgłio xpi quod eis tradidit potue
 ... runt mutari et trāsseri. in aliud eu
 ... angelium. i. in aliam doctrinam. qd
 ... non ē aliud. s. eūgłm. p̄ illud. qd
 ... uob p̄dicauit. Eūgłm autē dicitur bona
 ... adnunciatio. Et si aliqua doctrina
 ... ē. qm dñs aut p se. aut p aliquem
 ... non dedit. iam nec eūgłm dici pot.
 ... s. error. In aliud eūgłm quod non
 ... ē aliud. nisi s. i. s. s. aliq qui uos q
 ... turbant. i. qmouent. a rectitudine
 ... fidei. Aliud eūgłm nō ē nisi x. tradi
 ... cio q̄ uidet̄ et doctrina qui dicebat
 ... debet cūm cisionem seruare. et que
 ... lex p̄cipit in ministris. ē error p̄ q̄
 ... x uenit. Et uolunt quere eūgłm
 ... x. uolunt qdem mutare. et eūgłm
 ... xpi a spualib⁹ ad carnalia. sed non
 ... ualent. quia firmissimum et uerū
 ... ē. Eūgłm enim si mutatum fuit
 ... non erit iam eūgłm. Et sic: aliq
 ... possunt mutari a rectitudine eūgłij.
 ... eūgłm semp̄ immutabile man.
 ... S. sic: nos. i. ego et apłi xpi. petrus
 ... et alij. aud angłs de celo. i. mīcael
 ... aud gabriel eūgłij et uob. p̄t

quam. i. p̄ter hoc eūgłm. qd eūgłm
 ... glizauimus uob. anathema sit. si
 ... est separatus. a dō sit. Anathema
 ... uarias h̄t significationes. Aliquo
 ... ponitur p̄ occisione. ut idem apłs
 ... alibi dicit. Optatum ego anathe
 ... ma fieri p̄ fr̄ib⁹ m̄is. i. cupiebam
 ... interfici et occidi. corpus p̄ eis. Aliquo
 ... p̄ maledictione. ut in canonibus
 ... h̄etur. Siquis h̄ ut illud fecit.
 ... anathema. i. maledictus sit. Aliquo
 ... p̄ separatione ut hic. Sic p̄dicitur
 ... s. p̄sens ita modo. absens. Et nē m̄i
 ... dico. Ut sicut dixi paulo sup̄ius in
 ... p̄cedenti. i. i. i. ita nē dico. Siquis
 ... uob euanglizaui p̄t id qd ac
 ... cepistis. s. ame anathema sit. q̄
 ... enim hominib⁹ suadeo an dō. Sen
 ... sus tal̄ est. Suadeo. i. orator. modo
 ... homines crede in xpm. et p̄seruare
 ... infide eius. An suadeo dō aliqd no
 ... ui facē. cui omnia patent p̄rita. p̄
 ... sentia et fuita. hominib⁹ suadebat
 ... in dñm crede. Deo ū nō suadebat. ū
 ... aliqd noui facē. Tūc suadet apłs
 ... dō aliqd noui facē. si cūm cisionē
 ... ip̄e p̄mū destrueret. S. q̄ x̄ legem
 ... splendo euacuauit illam. ideo nō
 ... suadebat apłs deo. s. q̄ ip̄e hostēdit
 ... debet seruare illa docebat. aut q̄m
 ... hoib⁹ placē. s. n. Si adhuc hoib⁹ placē
 ... xpi seruis nō cēm. i. si placem
 ... iudeis a quibus ortus sum p̄ ma
 ... nendo in iudaismo. ut hominib⁹
 ... mat. ut sūt heretici. hoc deb. unus
 ... quisq̄ p̄dicator attendē. ut xpm
 ... et p̄dicationē eius querat placē
 ... auditorib⁹ suis. non se ip̄m. Si

uero utrumq; pot fieri. ut et ds diligat et ipe. bonum e illud. Qd si x n placet illi. nec ipe placibile se debet pbere. illis. **Ad galatas.**

Quis. H otu eni ub facio frs euuigi um. qd euuigizati e a me. i. pdicatu x platu. qz n e scdm hoiem. i. scdm talio ne scbarum x phariseoz. Euuigiū q scdm hoie dr ee. non e euuigiū. Ois eni hoō indax. x qcqd uirtutis inuenit i hoie. n e ab hoie. s. a dō p hominē. Neq; eni ego ab hoie accepi illud. neq; didici. i. ab aliq apozorum. Et si acceperit a dno ihu xpo de celo iam i moz talis erat. Inz accipe i discē euuigiū. hoc int est. quod acceperit euuigiū eu p mūm inuariat. i. fidem ei accep. Dic uero qui ea que i illo p enigmata i parabolis a dno plata sūt deo reuelā te. ut homine docente penetrare ualeat. **S** p reuelationē ihu x. i. p manifestatio ne x didici euuigiū. De qua reuelatione dicit? Tradunt doctores plenitudinē euuigiōe doctine. p illud tduum spū scō reuelate didicisse. qnō. man sit damasco tō dieb n uidens solis. lucem. neq; dicit. sed neq; manducans neq; bibens. x etiam tūc accep. qnō sic ipse dicit. quadam die cum eēt in templo. i. extasi positus ē. Audi tis enim conūlationem i iudaismo aliquō. i. audistis quom uiuebam sūno querela i lege ut michi uideba tur. qnō ad herebam iudeis. quia cōu cationem seruabam. salūm. i. ceta que lex pcepit. xpm pzet n cognoscebam. **Q**m supmodum psequer bar eccliam di. i. plus omnib psequer bar eccliam dei

et expugnabam illam. i. ualde pug nabam contra eam. Et pficiebam in iudaismo. sup multos coetaneos meos. i. qui mee etatis erat. I gene meo. i. in gene phariseoz a quib? ortus sum. Alit. P uiciebam i iudaismo sup multos coetaneos mos. i. sup omnes coeuos. i. qui mee etatis erat. pficiebam ego in doctina legis scdm traditionem phariseoz. de quozum gene ortus eram. i. nullus potat ue quari michi in studio lexonis atq; questionū. s. nec i psecutione xanoz ita potat cresce p statu sinagoge. ha bundanti. i. ampli? emulatoz existēs patnarum tradicionum māz. i. am plius imitatoz i studios ad statuen dam sinagogam phariseoz. Cum at placuit ei. i. deo omniū. qui me segre gavit de utō matris mee. i. qui me fec. nasei exiūo matris. Uocauit p grām suam. s. ad pdicationem. Alit. Cum autem placuit ei qui me segregauit. exiūo matris mee. qui me fecit na si exiūo matris mee. ut qui me i p sentia sua segregauit. i. separauit ex utō matris mee ad pdicationem eu uanglii sui. ut exiūo matris. i. ex con sorcio sinagoge mee abstraaxit. i. uoca uir p mediam suam ad euuigiū suum pdicadi. x reuelaret filium suum i me. i. p me gnauit. Alit. **V**bum di patris. i. filius cum patre et spū scō celum. i. trām continet. i. omnia implet. sic xpha dicit. Celum i trām ego impleo. Ergo si celum i trām un plet. de est locus quem n impleat p plenitudinem potentie sue? de p h

ubiq; est p potentiam diuinita
 omnia loca implet. erat etiam
 in paulo. licet a paulo n sciretur.
 Q no g fidem filij sui dedit ei. tunc
 uaq; filium suum. illi manifestauit.
 et ipse filius ubi erat. ibi se ipm illi
 reuelauit. Sicut ubi gra. in utro ugi
 nis marie. ubi erat ibi carnem assup
 sit. Ut euuigilarem illum in gentib;
 continuo no ad quietu carni r sang
 ni. i. cum placuiss; do pat. ut reuela
 ret filium suum p me gentib;. conti
 nuo. ut baptizatus fui. n consensi
 i iudaismo. mane. i. scribis r pharisais
 de quib; ortus sum licet aliqui aplos
 uelint intelligi. qd falsum est. dicit.
 B s ieronim; hunc usum diuidit ita
 scdm hunc sensum. Petrus r alij p;
 quam a domino uocati s. n statim
 pfecti s pdicare. sed neq; post resurre
 xionem ei. usquequo spm scm acceper.
 ioq; quasi multa moram fecer. Paul;
 uero statim ut baptizatus est sine
 aliqua mora ingressus e sinagogam
 iudeoz. cepitq; publice pdicare. Pot
 tam r ad sequentia iungi. qd dicit co
 tanto. sed melius ita ut dicim;. Neq;
 ueni iherosolimam ad antecessores
 mos aplos. s. causa uisitandi. neq; cau
 sa dicendi. ista uice. Questio e quare
 dicat. aplos se n uenisse iherosolimam.
 nisi post tres annos. cum i actib; aploz
 legatur. quia postqm baptizatus e
 et cepisset pdicare in sinagoga iudeoz.
 i surrexer contra eum iudi. ob quoz
 psecutionem fugit iherim. Que que
 tio ista soluenda est. slo ueni inquit
 iherimam ad aplos. gra uisitandi eo.

neq; causa discendi sic hic habet. sed
 causa euadende psecutionis ueni ihe
 rosolimam. sicut ad aliam quamlibet
 ciuitatem ueni si ibi min iter eet. ubi
 gram in samariam aut i bethleem.
 De qua uice dicit luchas. i actib; aploz.
 S; abij in arabiam. r itum reuisus sum
 damascum. Dein post annos. iij. ue
 ni iherosolimam uide petrum. r ma
 si. apud eum dieb; xv. De iherim
 ubi fugat in arabiam. r de arabia da
 mascum est usus. expleto tennio in
 ter arabiam. r damascum. ueni ihero
 solimam alia uice uide petrum. no
 causa discendi. sed causa commendande
 caritatis. & ut humilitatis formam
 pbem. alij. dum honorem pstiti poz
 aplo. Et ex hoc apparet eum n causa
 discendi uenisse. quia in tam pauci
 dieb; no potat doceri. Dicit beatus iero
 nymus. Quid michi pdest. si audio pau
 lum esse arabiam. r reuisum ee dama
 cum. si nescio quid ibi fecit. forsitan
 enim phibitus est a sco spu ibi ubum
 dei loqui. sicut et in asia. ioque n dicit
 septuaginta. quod ibi fecit. Sed si ppendim;
 interpretationem nominu. itus r reddit;
 illius. aliquid utilitatis inuenire potue
 rit. Ut enim p arabiam intelligam;
 uetus testamentum. ipe aplos ostendit
 alibi. u loquitur de agar. r desara. h
 sut duo testamta. et fina mons e in
 arabia. Damascus uero qui mptatur
 sanguinem bibens ul effundens. qa
 ibi infectus est habel acayn u postea
 h edificauit seruis abrah; . illam
 ciuitatem. uocans eam a nomine suo
 damascum. significat nouum testa
 mtum

...no potat cape. s; seorsu
 ...phibet penitus circumcisio
 ...psecutione iudoz contra se ex
 ...Uidebantur enim aliquid
 ...a semetipsis. s; nichil erat a semet
 ...ipis. Uidebantur enim doctrinam hie
 ...a se i ueritatem. s; neque doctrinam.
 ...neque ueritates neque aliqd boni a se
 ...habebant. neque suis mris. Ideoq; he
 ...uidentur iplo aliqd ee nichil erant.
 Neq; i uacuum currere aut cucurris
 sem. Sed neque uis qui mecum erat
 gentilis cum eet. pulsus est circumci
 di. pp̄ sub introductos fr̄s qui sub
 introier̄ explorare libertatem nr̄am
 qm̄ habem̄ i x̄ ihu. ut nos in serui
 tutem. s; legis redigent. Cum ueniss̄
 apl̄s iher̄m. iudei curiositatis causa
 sub. miser uiros in secreto loco. ut de
 quib; no potat suspicio ee. qui con
 sidarent utrum apl̄s timore illoz p
 tritus circumcidet titum. Quod autem
 dicit sup̄? neque in uacuum curre
 rem aut cucurrissem. licet durum
 uideat. tam beatus thom̄ hunc u
 sum interrogatiue dicit legendum. qa
 huiusmodi est sensus. Numqd̄ ideo
 contuli cum illi seorsum. quod tme
 ab illis rephendi. quasi ma doctrina
 n̄ eet uera. i illorum roboratione in
 diget. aut quasi inanite currere pdi
 cando de loco ad locum? No. s; potat
 u illi ame alta et pfunda mistia au
 diunt. quod minus capaces n̄ potat
 cape. i possit dicere galathis. nolite
 crede paulum. qui mdatum pdicat.
 Aliud enim apud nos agit. aliter apud
 uos docet. apud uos docet circumcisio
 ne

n̄ obseruanda. apud nos circumcidit
 titum. Vn apl̄s uolens eos confirma
 re i fide. i ad circumcisione recede dia.
 Si uis cum eet mecum. n̄ est compul
 sus ab apl̄s circumcidi. neq; minus er
 tiorib; ob multitudinem iudeoz. qua
 re uos seducimini solumm̄ ubis. Li
 bertatem nr̄am quam habem̄ in x̄ ihu.
 dix̄ sup̄ius. Libertas maxima e in x̄. i.
 in fide euuigij quia per fidem
 domini saluatoris libi efficiuntur in
 baptisate no solum a peccis. sed etia
 a seruitio legis. Quid neq; ad horam
 cessim̄ subiectioni. u uitas euuigij
 pmaneat apud uos. i. n̄ sensim̄ eis
 neque ad temp̄. ut nos seruituti le
 gis subiecerim̄. ut fides euuigij qua
 uob pdicatum̄ maneat sep̄ in uob. i
 uos no circumcidatis. Ab his autem
 qui uidebant ee aliquid. quales ali
 qno sunt michi ma int̄ est. ds psona
 hominis n̄ accipit. ab his. i. a petro
 i iacobo i ioh̄e. qui uidebant aliquid
 ee a semetipsis sic sup̄dicim̄. quales
 sunt aliquo. antequam paduentum
 sp̄s sci corroborent. n̄ p̄tinet ad me
 ut dicam. s; hoc dicam solumm̄. qa
 nichil ma int̄ est. h̄ est nulla distantia
 int̄ me i illos est. s; hoc dico. quia ds
 no est psonarum acceptor. fuit paul⁹
 psecutor arianorum. petrus negauit p⁹
 quam ab illo doctus est. ioh̄s. i iacob⁹
 tempore passionis. relicto eo fuger̄ cu
 aliis apl̄s. Michi enim qui uidebat
 aliquid. nichil contuler̄. s; e contra
 qui uidebant aliquid ee. i. petrus.
 ioh̄s. i iacob⁹ nichil michi stuler̄. sed
 e contra. s; ego contuli illis. Vt alit̄.

cum putassem aliquid qd reprehenso-
 res mi eent. no solum fuer. rephen-
 sores. s; eontra laudatores r fautores
 exiter mee pdicationi. Ita diuidit
 r distinguit augustin' r iheronim' huc
 sic uisum. cum tali subauditione.
 Cum uidissent. s. a subsequenab' iacob?
 r iohs qui uidebant columpne ee.
 qd datum r concessum est michi eua-
 g'lm ipuati. i. gentium. sicut petro
 creditum est euu'g'lm ocumcisionis.
 h est iudeorum. r cum cognouissent
 gram que data est in dextas deder
 michi societatis r barnabe. Ceta per
 partes indita s. hanc enim he consue-
 tudinem ap's ut iudeos ocumcisione.
 r gentes ipuatum appellet. Q' eni
 opatus e petro in aplatum ocumci-
 sionis opatus est ee in un' gentes.
 S; e sensus. Q' petrum magim r pnci-
 pem fecit omnium iudeoz credenti-
 um. me r in pdicationis officio ipo-
 sult omnib' genab'. dicit bs augu-
 stinus qdam loco. bo ap'lo maiorem
 sapientiam omnibus aplis concessam ee.
 et hoc ideo ut quia ipe omnib' genab'
 r philosophis pdicatur' erat. omnib'
 genab' r philosophis. ei' pdicatio suffi-
 ce poss. S; dicit aliquis isto in loco. N
 unquid g' petr' magist' iudoz si uidet al-
 iquem gentile uelle conu'ci ad fidem.
 suscipiebat eum n' ocumdet. Aut paul'
 mag' gentium. aliqm iudeum ocumcisu'.
 Utiq; petr' suscipiebat gentile no cogit
 eum ocumcidi ut cornelium. r paulus
 no respuebat. i. ppter ocumcisione. s; in
 m legales obseruationes docebat eu no
 ee obseruandas. r cum cognouisset gra

que data est michi iacob' r iohs
 uidebant columpne ee. Dicit beatus
 augustin'. Columpne uidebant
 ee. sed n' erant. S; uideam' que s' so-
 lidissime columpne. Salomo dicit.
 Sapia que e ubum dei patris. hediti-
 cauit sibi domum. exp' uidelicet i
 uro uirginali. excidit columpnas. vii.
 h est. septem ecclias ad quas scribit
 iohs in apocalypsi sua. Que septem
 ecclie ul' columpne. faciunt unam
 eccliam r unam columpnam. de qua
 dicit ap's timotheo. Et scias inquit
 qm oporteat te conu'sari i domo di
 que est columpna r firmamentum. Si
 g' isti columpne no erant. quid est qd
 dnt dic. qui uisic' faciam eum co-
 lumpna in templo mo'. r g' ap's
 dicit. r bs augustin' assentit. colump-
 ne a semetipsis no erant. licet uiden-
 tur a simplicib' a se ee quod erant. r
 columpne erant a dno solidate sine
 suis meritis. qui fundatores erat r
 sustentatores eccliaz. Qd dicit dextas
 deder societatis in r barnabe. nich' e
 aliud nisi in suam societatem r fami-
 liaritatem receper nos. Tractum est
 aut' h a negociatorib'. qui causa nego-
 ciationis uenientes ad extas natione.
 in p'mis ut uenit ad eos pfectus loci.
 et homines habitantes ibidem. int'o-
 gant illum qui p' est. Pacific' ne ingre-
 sus tuus? r ille. Pacific'. Tunc mu-
 tuo dant sibi dextas man' r alternati-
 osculantes eos. ac deinceps cum pace
 negocium suum explet libe inceden'.
 r cum securitate in medio illoz. Sic
 r illi cum ap'lo pacem fecer. ut ille

Barnabas in gentes predicarent. ipsi autem in iudeos. Et nos in gentes. ipsi autem in circumcissione. tam ut pauperum memores essemus quod etiam ipse sollicitus fuit. h. ipse facere. tam isti preceperunt. ut pauperum illorum memores essemus. qui a sua reliquerunt. ut qui spoliati fuerant a iudeis ut nichodemus et alii. Quod et ipse sollicitus fuit h. ipse facere. mittens eis que necessaria erant. agentibus fidelibus munuscula accipientibus.

Cum autem uenisset cephas antiochia. in faciem ei restitit. i. in presentia. quia reprehensibilis erat. i. reprehensione dignus. Scripsit enim quam uenirent quidam ab iacobo. et gentibus edebat. Quidam. s. iudeorum ab iacobo. i. a iherosolimitanis ubi erat iacobus constitutus episcopus credentibus ab apostolis. Cum autem uenisset. subthebatur et segregabat se. Timens eos: qui ex circumcissione erant. hoc est timens ab illis reprehendi. Non recte ambulabant. quia segregabant se a gentilibus quasi ab immundis. eo quod non essent circumcisi. Et simulationi eius consentierunt ceteri iudei ita ut barnabas ducerent ab eis in illam simulationem. Non cogebat eos circumcidi ubi scilicet operibus per h. quod se ab illis segregabat. Poterant enim gentiles dicere. Si essemus saluati et mundati per baptismum. nequaquam nos quasi in mundos reputaret. Melius est ergo ut circumdamur. S. cum uidissem quod non recte ambularent ad ueritatem euangelii. dixit cephe coram omnibus. Ideo publice eum redarguit. quia ipse publice peccauerat et ut eius correptione ceteri roborarentur in fide. Publica enim culpa.

publica eger et castigatione. ut in canonicis prescribitur: Si tu cum iudeus sis gentiliter uiuus et non iudaice. quam gentes cogis iudaizare. Iudeus erat petrus natura et gentiliter uiuebat. non adorando idola. scilicet non credens saluari. se posse per circumcissionem. scilicet per lapsum sic et gentiles saluabantur. non per circumcissionem sed per baptismum. Nos natura iudei. et non ex gentibus. Nos natura iudei sumus. et non ex gentibus que a iudeis peccatores appellantur. Et est sensus. O petre si nos qui iudei naturaliter sumus. et quibus data est lex non possumus iustificari. per legem. que cogit gentes iudaizare per legem non uerbo scilicet opere. ut credant. se saluari non posse per baptismum sine circumcissione. Nos scimus quod non iustificatur homo per obseruantiam legalium mandatorum. Scientes autem quod non iustificatur homo ex operibus legis. nisi per fidem in christo ihesu. Et nos in christo ihesu credimus. ut iustificemur ex fide christi et non ex operibus legis. Et ex operibus legis dicitur per oblationem sacrificiorum carnalium. per circumcissionem. per obseruantiam sabbatorum. non iustificabitur omnis homo. i. nullus iustificabitur. propter quod ex operibus legis non iustificabitur omnis caro. Quod si querentes iustificari in christo inuenti sumus et ipsi peccatores. Quod si querentes nos qui natura sumus iudei iustificari in fide christi. in baptismo inuenti sumus peccatores. dum uenimus ad baptismum. Numquid christus fecit nos peccatores. dum uenimus ad baptismum. Numquid christus fecit nos peccatores. ut peccata. habemus ut esset in nobis quod mundaret. Absit. S. quia lex non potest nos iustificare. ideo uenit christus ut

credentes in eum iustificarem. Numquid
 est peccati minister? Absit sic diximus super.
 Si enim que destruxi hinc iterum reedifico per
 ricatorem me constituo. id est si circumcisionem
 quam predicam dimittenda. iterum predicam observanda
 est. transgressorem me facio tam legis moysae
 quam euangelii. Quia si circumcisio poterat iustificare.
 in hoc quod illam destruxi transgressor exiti. Et
 si postquam ueni ad euangelium. redi ad carnalem
 legem. simili peruaricator exiti. Et notandum quod
 10. Petrus ista loquebatur. quia gentes uole-
 bat circumcidere. non uerbo. sed opere. subtrahendo se ab il-
 lis. cum et ipse circumcisionem predicauerat non esse
 observandam. Ego enim per legem legi. mortuus
 sum. ut deo uiuam. Ego per legem euangelii. mor-
 tuus sum. legi moysi. id est. nichil illi debeo.
 quia non sum subiectus ei. Vel per legem spiri-
 tualem intellectam mortuus sum legi carnali.
 quia carnaliter illam non obseruo. ut deo ui-
 uam. per fidem et iusticiam. Christo crucifixus sum
 cruci. id est crucifixus sum in cruce christi. quia
 nostra peccata in cruce illius ad fixa sunt. id est de-
 lecta et mortificata. uiuo autem iam non
 ego. uiuit uero in me christus. Quod autem ne
 uiuo in carne. in fide uiuo filii dei qui di-
 lexit me et tradidit semetipsum pro me.
 uiuebat quidem paulus substantialiter. sed non
 uiuebat in illo malicia. sed iusticia. Extinc-
 tus enim et mortuus erat in illo seculi
 mus persecutor. et uiuebat in illo presentissimus
 predicator. uiuit siue regnat in me christus per
 fidem et omnes uirtutes. non abicio gratiam dei.
 id est non repello fidem christi. euangelium et rem-
 issionem peccatorum. que omnia nobis gratis data
 sunt. Si enim per legem iusticia. ergo christus
 gratis mortuus est. id est si lex poterat iustifica-
 re. christus sine causa est mortuus. et eius passio
 nec profuit. nec obfuit. O insensati galate

id est stulti. Inaqueque gens sua appetentem
 ratione et moribus habet. Unde galathis ipsum est
 licet feroces sint. sint etiam et stolidi. siue stulti.
 facilesque transferri possunt de una re ad aliam. Quis
 uos fascinauit. non crede ueritati. id est. quis uos
 nocuit. et quis uos decepit. Fascinari quidem
 dicuntur paru. et parua animalia. pullique animi.
 in salu hominum et incantatione. Ante quorum
 oculos christus ihesus. id est. datus per scripturas. id est. ut prescri-
 ptus in uobis crucifixus. ante illorum oculos erat.
 christus in carne crucifixus. prescribitus erat. quia
 illi non solum. in quibus liberos euangelii habebat
 in quibus pronuntiabantur liberos euangelii ha-
 bebant in quibus pronuntiabatur et predicabatur
 passio christi. sed in quibus quasi ante oculos passio
 christi. sed in quibus quasi ante oculos ipse
 erat. christus crucifixus. Hoc solum a uobis uolo
 discere. ex operibus legis. spiritum accepistis. an
 ex auditu fidei. In principio fidei omnes cre-
 dentes. accipiebant spiritum sanctum. sic et modo. et
 insuper accipiebant. diuersitate linguarum.
 per quod ostendebatur eos habere spiritum sanctum. Quod
 nullo exemplo melius probari potest. quam
 illo quod in actibus apostolorum dicitur. Et cum dixisset
 paulus quibusdam qui baptizati erant
 in iohannis baptisamine. si spiritum sanctum accipi-
 stis. credentes responderunt. Sed neque si
 spiritus sanctus est audiuimus. quia non possumus
 moribus linguis loqui. Et cum baptizassent
 eos in nomine domini ihesu. cepunt loqui uariis
 linguis. Et isti galathe non accipiunt spiritum
 sanctum. et diuersitatem linguarum. ex operibus le-
 gis. sed quia crediderunt in christum audientes
 ab apostolo fidem non predicare. Ex auditu autem
 fidei dicit quod audit homo quod credere
 debeat. et mingatur ad fontem quomodo
 credat. et sic baptizatur. Sic stulti estis u-
 cum spiritu cepistis. nunc carne consumamini

111. C.

cum spualit conuſam eſtis i ſitis i cum ſpū
 cepiſſetis loq̄ uarijs linguis. nūc in carna
 obſuacione deficiatis. Poſtponentes omnia
 ſpualia. i. tranſeuntes ad carnales obſuacione
 i. ad circumſionem carnis. i. ad legalia. ſacti
 cia. tanta paſſi eſtis ſine cauſa. Multa mala
 paſſi ſunt illi auidens i apſentorib; p̄ſide
 xpi. quia nolebant circumſionem ſeruare.
 Si tñ ſine cauſa. Si ad firmatua conuictio
 eſt. i. certe ſine cauſa. ſi nūm ad carna
 deſidia. i. circumſionem reuocatum. Q̄ ergo
 tribuit uob ſpū. ſ. ſcī. i. opatur uirtutes
 in uob. ſ. uirtutes miraculoꝝ. i. linguarum.
 ex opibus legis. ſ. hoc facit. an ex auditu
 fidei. Et eſt ſenſ. Non p̄t obſeruantiam
 legis hoc p̄ſtitit. uob. ſed p̄t fidem uſti
 ficari. placemus dō. ſicut ſc̄ptum eſt. Cre
 didit abraham dō. i. reputatū ē ei ad iu
 ciam. Cognoscite ergo quia qui ex fide ſ.
 hī ſunt filij abrahe. Audens autē ſc̄ptu
 ra quia ex fide uſtificantur ḡtis in quid.
 dō p̄munciauit abrahe. quia in te b̄ndi
 centur om̄s gentes. Ignor qui ex fide ſūt. i. q̄
 fide habe habe. hoc habe conſequuntur. Vnde hic
 dicit b̄ndicentur cum fidei abraham.
 Quicumque enim ex opib; legis ſūt
 ſub maledic̄ ſunt. i. qui p̄ legem putant.
 ſe uſtificari. ſub maledicto. legi ſunt.
 quia non poſſunt omnia implere que ibi
 ſtatentur. Vnde petrus iudeis dic̄. Cur
 inuenis temptari imponere iugum. quod
 neque nos neque patres n̄i. portare po
 tuimus. Sub quo ergo maledicto ſunt.
 ſub illo. Maledictus om̄s qui nō p̄manſe
 rit in om̄ib; que ſc̄pta ſunt in libro legis.
 ut faciat ea. Quā autē in lege nemo uſtifi
 catur apud d̄m. manifeſtum ē quia uſt̄
 ex fide uiuit. Lex autem non ē ex fide. ſed

qui facit ea uiuet in ill. Lex non ē ex fide.
 fides ē crede. ea i ſp̄are que non uidentur.
 Lex ergo nō completatur fide ſed ope. In
 q̄m aut maḡ opletur in fide. q̄m in
 opibus. quia ſola fides ſaluat. Quicumq;
 ergo faciebat ea p̄cepta. que lex p̄cipiebat.
 uiuebat in illis. q̄ a p̄telabatur ei p̄ſos
 uita uſq; ad ſtatutum finem ad dō. Qui ū
 tranſgreſſor erat legis. iubebatur m̄fici. di
 cente lege. Q̄ hoc uſ illud facit occidatur.
 Xps nos redemit. de maledicto legis.
 de quo maledicto. De illo. de quo dictum
 eſt ad adam. In quacumq; die comedis
 ex eo. morte morieris. De hoc maledicto.
 i. de morte redemit. nos reuocando ad
 uitam. qui morte ſua ſimpla. duplam
 uitam deſtuit. Et quomodo factus eſt. p̄
 nob maledictū. non ē ip̄e factus. male
 dictus ſicut b̄s ambroſius dicit. ut
 p̄ccm h̄ret. ſed factus eſt maledictum. i.
 hoſtia p̄ maledictis i p̄ccorib; p̄ nob uſt̄
 qui ſub maledicto p̄mi hominis. i. ſub mo
 te tenebam̄. Vt ut b̄s auguſtinus dic̄.
 factus eſt maledictum. i. factus ē mortal
 ſicut i nos. lic; ſine p̄ccō. eēt. quia ſc̄ptū
 eſt. Maledictus om̄s qui pender i ligno.
 Euticius hoc modo exponit hunc uer
 ſicm. Maledictus om̄s nocens qui cul
 pa ſua i p̄ccō ſuo pender in ligno ut
 aman. Qui uero innocens ē i in uſte ſ
 penſ ſūt. nō iō erit maledictus. Q̄ d
 ergo. ſi marthocheus innocēt ſuſpenſ
 eēt in ligno quod ei aman. parauerat.
 numq̄d iō maledictus eēt. M̄nime. Ita
 i. xps lic; maledictum illud ſuſtinet
 i. paſſionē i cruciatum. i. p̄ccā n̄a aſſu
 met. tñ non iō ſunt. maledictus neq;
 p̄ccō. quia ſi accepit ip̄e n̄a p̄ccā. n̄

ne habet sed ut delet. Et etiam quoniam
 iudeis uidetur maledictus erat. i. pccor.
 f'rs scdm hominem. f'rs. scdm hominem
 dico. in hominis affirmatum testamentum
 nemo signit aut sup'ordinat. Scdm ho'i
 nem dico. i. scdm humanam consuetudine
 et scdm humanam legem. Testamentum dr
 a testibus. quorum nomina inibi scribuntur
 et a quib; confirmatur illud testamentum. ut
 carta. siue scriptum qd pat' facit de suis reb;
 filiis suis. quod uniusq; post morte eius
 possidebit de hereditate patris. Quod testam
 tum nemo despicit. aut ali' illud conphen
 dit et diuidit. neq; ordinat ali' n' ut pat' ui
 uens ordinauit. **Ad galatas.**

Rs. Abrae dicte sunt p'missiones. et se
 minis eius. Non dicitur ex seminibus
 qm in multis. s; qm in uno et semine tuo que
 x. Non dicitur singulari numero qm abrahe dicte
 e' p'missio et semine eius. sed quia multe
 p'missiones facte sunt ad eum tam extra
 p'missionis: quam etiam de dno ihu x.
 ideo p'sr dixit abrahe dicte sunt p'missiones
 et semine eius. Videamus et consideremus q
 sunt ille p'missiones. si forte inueniamus
 aliqd de nob' gentib; ei p'missum. Prima
 p'missio facta e' ad eum. qno ei uocauit
 d'ns p'mittens ut si egredetur de tra sua.
 futurus eet in gente magnam. et dices. exi
 de tra tua. et de cognatione tua. et uade in tra
 qm monstrauit t' et facia te in gente magnam.
 Dem dixit ei. Bndices bndicam t'. et multiplica
 to sem tuu. Et rursum. in semine tuo bndicent
 om's g'ns. et patm multar' genciu posu te. Qd
 aut' subiungit' et semine eius. s. dicte sunt p'm
 issiones. qm uis apl's specialit' sem abrahe xpm
 intelligat. possum' t'n simplici in sem ill' acc
 ip'e ysaach filium eius. et iacob nepotem. Ad eum

etia' rep'missiones legit' factas. Nam
 in genesi. q. dormiete iacob qdam loco appa
 uit ei ds dicens. traam i qua dormis: t' dabo
 semine tuo. Dicam' in et scdm aplin. abrahe
 inquit dicte sunt p'missiones et semine eius.
 .i. x. Que sunt ille rep'missiones q dicte sunt
 x' in x. Quod in illo bndicende eent om's g's.
 uix q. iam dixim'. in semine inq' tuo bndice
 tur om's g'ns. Sem g' abrahe x' est: quia ha
 braham genuit ysaac. ysaac iacob. iacob ar
 uadam. De e' t'bu et pieme assuipit ds carne
 in uo' uiginali beate marie. et processit l'ur sp'o
 sus de talamo suo. S; queri p' q're om's g'ns
 dicant' bndici in x. cum adhuc om's g'ns no
 credunt in eum. Nulli dubiu' e' alium no' me
 reri bndici. n' qui fide' ei' h't. Quod duobus
 modis p' solui. Potest eni' sinodet'nicos accipi
 hoc e' a toto ps. Quia lic; no' om's credant. t'n ex
 om'ib; gentib; fide' ei' h'nt. l' om's qui bndictio
 nem inent' in x bndicunt'. Subneccit g' apo
 stolus et dicit. Non dicitur. s. abrahe dicte sunt
 p'missiones et seminib; ei' s; singulari numero
 dic' semine. Et no' dicitur septuag' in seminib;
 tuis bndicent' om's g'ns. s; in semine tuo ut
 de x intelligam' dem. Si enim dixit' p'sr sem
 inib;. fortasse dicer' as attendendo de d' dem.
 Qdam loco dicit beatus ieronim'. q'a om's se
 p'tuas sacras ue'tis et noui testamta. s'esu et me
 moria' p'p'ians. nusqm potuit inuenire sem
 ina plurali numero posita. si de yugatione filioz
 res agitur. Si u' ad seminem fructuum p'ruet
 inuenit' pl'alit' positum. ut in genesi h'etur. P'ce
 pit inquit' ioseph egyptijs. ut acciperent sem
 ina et seminarent. ne forte tra redigeretur in ni
 chylum. Hoc aut' dico testamtu' confirmatum ee
 a deo. hunc u'sicelm uario m' in suis sc'ptis disti
 gunt doctores. Qdam eni' faciunt p'fectam
 distinctione' u' dr' a d'o. quida' u' mediam. quod

p̄ conuenire. Testam̄tu h̄ic appellat
 p̄missionē que facta ē ad habrahā. q̄ i se
 mine ei. i. in v̄ b̄ndicēde eēt om̄s ḡns. Q̄
 modo illud testam̄tu. Ista p̄missio ḡfirma
 tur. Natus ē x̄ ex ūgine de semine habrae.
 p̄dicauit. fecit mirac̄a. redemit gen̄ huma
 num sua passione. misit discipulos suos p̄di
 care & baptizare. & completum ē q̄d p̄missit
 habrae. q̄no apl̄i p̄fecti p̄dicauit. ūq; ip̄o co
 opante. m̄m̄ ut i om̄em t̄ram son̄ eoz p̄ced
 et. i. i fines orb̄ t̄re fama n̄is ei. diuulgat
 eunt. Tūc in semine habrae. i. in v̄ b̄ndicē
 sunt om̄s ḡns. eom̄ quo sup̄ durum. & p̄m
 issio eius adimpleta ē. que p̄ q̄dringētos
 & xxx. annos facta ē lex. nō irritū fac̄ ad eu
 acuandā p̄missionē. Lex que p̄ q̄dringētos
 & xxx. annos facta ē lex. I data i monte sina.
 nō facit irritum. s. testam̄tu. ad euacuandā
 I ad destruendā p̄missionē habrae. Irrita
 res ē mani & uacua. Verbi gr̄a sic solent eē
 folliculi ḡm frum̄ti aut cicis. siue alio legu
 minis. I seminis. Lex q̄que data ē filiis isrl̄
 p̄ sc̄am̄ reymissionē ad habrahā nō fecit ua
 cui & inane illud testam̄tu. ut illa p̄missio e
 uacuaret. De h̄ num̄o q̄dringētor. & xxx. an
 noz. uario in doctores disputant p̄longas
 ambages. & c̄uaciones illū colligentes. S; nos om̄ia illa succite p̄stingentes comp̄diōse
 utim̄ et cito cōputantes ip̄os años a uocatōe
 habrae de t̄ra caldeoꝝ. usq; ad exiū filiōꝝ isrl̄
 de egypto. h̄ in. Auocatione habrae d̄ t̄ra cal
 deoꝝ. usq; ad ingressum iacob i egyptum. cōpu
 tant̄ ann. cē. xv. qui simul i uen̄ cōplet̄ nu
 m̄ū q̄dringētoꝝ. xxx. añoꝝ. quia dixim̄ nu
 m̄o q̄dringētoꝝ. & xxx. annoꝝ. P̄ quos lex & ex q̄
 reymissio facta ē ad habrahā. Dicendū ē i q̄
 in illud intelligend̄ sit. quod loquit̄ d̄s in gen
 esi ad habrahā. S; cito p̄nosce q̄ p̄gnūm sit

sem̄ tuū in t̄ra nō sua. & affligent eos. maleq;
 t̄tabunt annis q̄dringētis. Nō em̄ possum̄
 inuenire. q̄m̄ p̄ q̄dringētos annos sint afflicti.
 maleq; t̄tati. Narrat namq; sc̄ptum. quia
 p̄ mortē ioseph. sur rex rex in egypto. q̄ igno
 ratur ioseph & cep̄ affligē filios isrl̄. S; sciend̄
 ē quia q̄ dicit p̄gnūm erit sem̄ tuū in t̄ra n̄
 sua. ad om̄e t̄p̄ q̄dringētoꝝ annoꝝ ē referen
 dum. quia habrahā & ysaac atq; iacob in t̄ra n̄
 sua p̄gnū & aduene sūt. & filij eoz post eos
 longo t̄p̄. Quod aut̄ subiungit. fuitu eos
 subiciet. maleq; t̄tabūt annis q̄dringētis.
 ad ext̄mā p̄tem & ad ultimā q̄dringētoꝝ año
 rum ē referend̄. in quo illi afflicti sūt. amor
 te uidelicet ioseph. usq; ad egressiōē illoꝝ. de e
 gypciaca sinitate. Nam si ex lege h̄ditas. iam
 nō ex reymissione. Habrae aut̄ p̄ reymissionē
 donauit d̄s. Nam si ex lege h̄ditas. iam n̄ ex
 reymissione. h̄ ē si p̄ legem data eēt habrae
 h̄ditas t̄re p̄missionis q̄m̄ possedit in filiis
 suis. I h̄ditas totius mundi. q̄m̄ possidet i x̄
 q̄ de semine eius natus ē. iam nō eēt reymissio
 illa data. s. lex. h̄ditatem t̄ totius mundi.
 habrahā i x̄ possidet. alit̄ habrae at̄ nō p̄ le
 gem donauit h̄ditatem totius mundi. s. q̄ ma
 gis ē p̄ reymissionē. Siue p̄ reymissionē don
 atum ē sem̄ q̄ est x̄ in quo b̄ndicunt̄ os ḡns.
 Q̄d ḡ. lex. p̄pter t̄nsgressiones posita ē. do
 nec ueniret sem̄ cui p̄miserat. Q̄d ḡ. Bea
 tus augustin̄ exponēs hanc epl̄am ad gala
 tias. p̄mum ita distinxit. Q̄d ḡ. S; postea re
 legens ea que dictauit conuert̄ suum erro
 rem i libro retractationū. atq; ita p̄cep̄ distiḡ.
 Q̄d ḡ lex. i. ut q̄d uenit lex aut quid p̄fuit.
 I q̄re data ē. si habrae data ē h̄ditas p̄ reym
 issionē data ē. Ad h̄ r̄p̄ndit i ip̄e apl̄s inq̄n̄s.
 p̄ t̄nsgressiones posita est. quo ad usq; uen
 iret x̄. Cui x̄ i semini p̄miserat. s. q̄d in eob̄ndi

cende eent omis gns. Ingredu ultra ne i p
 uariari est. Ideo g data e lex p remissione
 ut homies compescer et phiber a peccis qui p
 merant ad tnsgridiendi pcepta opis dei i na
 talem legem. Statim enim ut egssus e ppls de
 egyptulo egyptioz ante qm tnsst mare mra
 uit. rufusq; tnsito mare mrauit. Atq; dum
 puenisset ad monte sina. postq; accepunt. x. p
 epti. fecerunt capud bouis que adorabant egi
 pti. i inclinati sut ante illud. Pro talib; g; h
 cemodi tnsgridiomb; data e lex. ut talia phiber.
 dum mutat morte ill. Ordinata p anglos i ma
 nu mediatoris. Ordinata p anglos. hoc e dispo
 sita i descripta. atq; dictata ipi lex p anglin. P
 uictam siqdem catam loquebat ds ad moysen
 h e p anglin sic stphs in acibus aplos dicit in
 deis. hic e moyses qui fuit in ex in solitudine
 cum anglo qui loquebat ei in monte sina in
 manu mediatoris. i. in potestate ubi dei. h est
 filij dei qui p ea assumendo carne. nob mediator
 factus e. Nisi hoiem assumeret. mediator nob al
 io m ee no potat. Assument carne nre frugi
 uant. nob mediatte factus e. assistens ne u
 ulau dei p nob. i p illum nris pces dirigim
 ad dm patm. Qdam uoluer mptari i h loco
 mediator e moysen pp h qd ipe dixit. Ego se
 quest. i medius fui int dm i uos mqr illo. S;
 meli e scdm bin augustinum. ut in supiori m
 telligam; referentes illud ad x. c. dispositione
 ipi lex data est. p angloz ministium. Sic em
 ei9 potestate pdicta sunt oracula ppharu. q dic
 ebant ubum dni q. scim e ad ioel aut ad ysaiam.
 ita ei9 dispositione gscripta e lex. Mediator aut
 un9 no e. ds aut un9 e. Mediator. s. un9 p
 no p ee. s; int duas. aut int plures. ut ipe sit
 medi9. ds a un9 e. hoc ideo addidit apls. ne q
 putaret x ideo ab unitate diuine nate pemit ee
 diuisum. i mediatoris suscepisse offm. Licet

ni enim ipe mediator sit p humanitate
 no e abruptus ananua diuine pmitatis.
 qui e uerus ds i uerus homo in una psona
 semp eqhs manet par in natura i potestate
 uiuans. Lex g aditus pmissa dei. Absit. i. nu
 quid g lex contraria e pmissioni omnipotentis
 dei. que facta e ad hylrahym de x. q. in semine
 ei9 bndicende eent omis gns. Absit. Non fiat il
 tud ut aliquis credit legem contrariam ee huic
 pmissioni. ut illam euacuet. Si enim data ee
 lex que posset uiuificare ut ex lege eet ius
 ticia. data est lex que posset uiuificare. i. iusti
 ficare. anima qm dicitur peccat uiuit do. Cu u
 ualib; peccis se implicat moue ipe illud. anima
 que peccauit ipa mouetur. Lex illa mosaica n
 potat homine ab hac morte suscitare. q ostende
 bat peccata no m tollere. Impossibile siqdem
 erat. sanguine xpi auferri peccata. Quod si p
 set hoiem uiuificare. i. anuas regni apert. uere
 ex lege eet iusticia. hoc e in lege putaret iusticia co.
 et muidatio peccoz. i p legem putaret ee exeli
 sa pmissio. Si em lex poss; nos mundare et iu
 uificare. quid eet necesse uenire xpm. S; quia
 illa hoc no ualuit. ideo aduent x nob necessari
 fuit. S; conclusit scptura omnia sub pecco ut
 pmissio ex fide ihu x daretur credentib;. Sed
 conclusit scptura legis omnia gna hominum.
 et omis iudos sub pecco. i. ostendit q. nullus
 eet qui illam posset implere. D dicebat enim lex.
 no occides. no adulterabis. no facies h ius illud.
 qd si fecis morte anime moneris. P dicebat
 ista cauenda. s; si comiterent no tolleret. Vdum
 aliquis illa ppetualit. ostendebat illum lex ee
 peccatorem. Si g ostendebat peccata i no tolleret.
 nuquid erat auctor scelis. i. culpe peccanciu.
 Omium. S; ei9 bi gnacia. sic erat ipi lex sic q
 dam rex. t; quelib; maiestas terna que statu
 it ee pponit legem et edictum. ut siqs h ius

... aut in carcerem, tradetur. aut
 ... eruncabit. Transgredietur aliquis
 ... edictum. et ponatur in carcerem. Num
 ... auctor est culpe illius, qui preceptum
 statuit. Non S; ipse qui commisit, auctor
 est sue culpe. Quod si inde liberatur, gra
 pterans e regis. Et lex ostendebat peccata
 phibebat, sed tñ non tollebat, ut pmissio
 ex fide ihu xpi que facta est, ad abra
 ham daretur credentibus, ut in nomine
 ihu bñdicentur omnes gentes, in fide
 ipsius iustificarentur, ceteris grā indulgē
 tia illius, ut quos lex non poterat salua
 re ipse retinere, et quod p lapsis opa non
 erimus digni iustificari ac iustificari,
 p eum fidem obtinemus. Iustus autē quam
 uenit, fides sub lege custodiebatur, et
 clausit in eam, fidem que reuelanda. Itaque
 lex pedagoga nō fuit in xpo, ut ex fide
 iustificarentur, at ubi uenit fides iam nō
 sumus sub pedagogo. Omnis enim filii dei
 est ipse in xpo ihu. Quicumque enim
 in xpo baptizati estis, xpm induistis.
 Non est iudeus, neque grecus, non est seruus
 neque libellus, masculus neque femina. Os
 enim uos unum est in xpo ihu. Si ergo
 uos xpi estis ergo abrahe sem estis scdm
 pmissionem heredes. Dico autē. Quanto
 tpe heres paruuli est, nichil differt
 a seruo enim sic dñs omnium. Scdm huc
 tudinem humane legis loquitur hic
 apłs. Solent enim patres inuenti filios
 suos paruulos quos heredes relinquunt
 committere sub tutoribus et actoribus usque ad
 illud tempus quo ipsi possunt res suas
 gerere, hoc e scdm legem romanam, us
 que ad xx. annos. Ipsi etiam tutores
 cum filio, scabimoz in geniali mallo

117. C.

debent eligi. Quamdiu aut sub illorū tu
 tela est paruulus, nichil distat a seruo. hic
 fit dñs seruoz, et filius regis aut comite
 ris, seu alicuius principis, qui flagellat ser
 uos flagellat ille plerūq; flagellat a ser
 uo. S; sub tutoribus et actoribus, et usque us
 que ad pñtimum tempus a patre. Tutores
 sunt defensores rerum causidici et aduo
 can. Os autē dicitur auctoribus, quidam
 doctores dicunt melius eē auctores quā
 actores in isto loco, quia actor i. et tutor
 siue aduocator, auctor uero e patronus,
 nutritor, qui more patris nutrit illud.
 Et ad tutorem patet defendere et dispo
 nere res ipsas, uelut inq; et uelut inq; mi
 nistrare. Ad auctorem uero disciplina,
 et honestas morū et uisitationis. Similit̄ in
 di quamdiu fuerit paruuli sensu, sub
 tutoribus actoribusq; fuerunt, usque quo
 uenit dispositum tempus a dō patre,
 quando misit eis filium suum. Tutores
 uero illorū fuerunt reges et principes ut
 dauid et zorobabel qui hereditatem eoz
 defendebant. Auctores uero sacerdotes et
 pphie, qui eos erudiebant scdm legem,
 et cogebant etiam a dñi cultura non rece
 dere, si aliquis adorare uellet idola.
 Ita nos cum eēmus paruuli sub ele
 mentis huius mundi, eramus seruientes.
 Notandum quod non dixit elementis, ser
 uiebamus sed sub elementis, et sub observa
 tione tpe legis et pphie, ut sub observa
 tione tpe, cursum et etate attendentes.
 Nam sol et luna elementa. Gentiles autē
 erant seruientes elementis, at ubi uenit
 plenitudo tpris, i. pñtimum tempus
 a dō patre, fumentem, y. etate, et in cho
 ante vi misit dñs filium suum factū

... p me. Amulantur uos
 ... sed excludere uos uolunt. ut illos
 ... Bonum autem emulamini.
 ... no semp. et non e tm cophensum apd
 ... filioh m quos itm parturio. do
 nec formetur in uob xps. Vellem aute
 eet apud uos modo. et mutare uoce mam.
 qm sfundoz in uob. Dicite m qui sub le
 ge uultis ee. Legem non legistis: filioh
 m quos itm parturio. donec formet
 in uob xps. Parturire e uelle uelle pa
 rere. Bts ap's iam pepit galatas infide
 p euangium sicut ipe dix. p euangium ego
 uos genui. S; illi recesser a fide. et secuti s
 pseudo ap'los. dolensq; de eoz miseria et uo
 lens eos reuocare ad fidem xpi. parturie
 rat illos. i. parere itm uolebat ubo et
 exemplo. Vnde et dic. filioh m quos itm
 parere uolo ma pdicatione infide xpi.
 si iam dudum uos parturui. qno ad
 fidem uos adduxi. donec formetur x
 fidem in uob. Tunc enim xps in uobis
 formatus est. qno a nob ita creditur. si
 cur deb; credi. Scptum e eni qm ab
 raham duos filios habuit. Vnum de an
 cilla et unu de liba. S; qui de ancilla
 scdm carne natus e: Q' aut de liba p
 rmissionem. Non sine causa ap's ad
 memoriam reduc factum abra
 he. Iudei namq; i hoc maxime glaban
 tur. quia filij abrahe erant scdm carne.
 Vn cum d'ns dixiss; eis in euangio. si uos
 filius libauit. uere libi eritis. respon
 derunt illi. Nos filij abrahe sumus. et me
 mui seruumus unqm. Ergo ap's uo
 lens galatas sollicitos reddere. ne potius
 sent. auudeis seduci. qui circumcissione
 dicebant. obseruare. et sacficia legalia

offerre dicentes. non potestis saluari p
 passione xpi et p baptisimum. nisi circuci
 damini. et sacficia legalia offeratis. Offen
 dit eis. qm abraham no p obseruatione
 legis meruit iustificari. et amicus di ap
 pellari. s; p fide sincerissima. opatione;
 p aptissima. S; q de ancilla. hismahel
 de agar scdm carne nat' e. h e scdm huma
 ne sfuetudini usu. Dic bts augustinus.
 quia sfuetudo humane nature est ut se
 nex uinctus uiuente in conu filios p
 creent. Et contra senex et uetula copulati.
 naturale e ut desistant parere. Si uero
 uiuens cum uetana mixtus fuit. dic
 etiam illos posse parere filios. hec illud ra
 rissime in usu habentur. Scdm hunc
 modum et naturalem sfuetudine qm p
 ma diximus. ut senex uictus uiuente
 possit genare. dic ap's ismahelam natu
 ee. Qui aut de liba. i. ysaach de sara.
 p rmissionem s. di natus est. que facta
 est ad abraham no sfuetudine humana.
 S; questio ortur in hoc loco. qre ap's
 ysaac solum p rmissionem dicat natu
 ee. cum legimus etiam de ismahelam
 pmissionem facta ee. Nam legimus in li
 bro genesas. quia cum eet agar in de
 sero sur apparuit ei ang's d'ni iquies.
 Agar ancilla serui unde uenis. aut q
 uadis. Que respondit. A facie d'ni mee
 ego fugio. cui ang's. Reu'te inq; et hu
 miliate sub manu illius. Et rursus.
 Multiplicans inquit multiplicabo se
 m tuum. Ecce paries filium. et uocabis
 nom eius hismahelam. hic erit ferus
 ho. manus eius contra om's. et man' omi
 contra eum. Ad huc dicendum e. quia
 qno ista pmissio facta e. hismael iam

erat acceptus. Promissio uero que de ysaac
 facta est. antequam daretur data est abrahe. sic
 ex uerbis magis possumus probare dicentis ad
 abraam. Secundum hoc tempus ueniam. et
 erit sarre filius. Unde apparet ysaac non
 solum natam humane consuetudinis esse
 natum. sed et permissionem ex longeuo pa-
 tre. et uetula matre. et quod maius est
 fili. deo operante natus est. Que sunt per
 allegoriam dicta. id est. ea que superius sunt
 dicta. de agar. et sar. a. ysmael quod et ysa-
 ach spiritualiter sunt dicta. et spiritualiter indigent
 expositione. Hanc habet consuetudinem
 beati apostoli. ut spirituales intelligentiam alle-
 goriam appellat. Allegoria autem proprie
 ad gentes pertinet. Est enim tropus quo
 aliud significatur quam hic dicitur. Et que hic
 dicta sunt allegorice intelligenda sunt.
 ut scriptura perducit. scilicet. hec inquit sunt
 duo testamenta. id est. illa que supra memo-
 rata sunt. significant duo testamenta. Nam
 quantum ad sensum littere pertinet. agar et
 sarra due mulieres fuerunt. et ysmahel et
 ysaach duo homines. Quantum ad
 spirituales intelligentiam adit. agar
 ancilla que filium genuit in seruitute.
 significat legem que genuit et habuit iu-
 daicum populum. sub seruitutis uigo. In quo
 ergo fuit iudaicus populus seruus. In hoc utique
 quia cogebatur seruire legi. et circumcisions
 seruare legalia sacrificia offerre. et cetera in-
 numerabilia custodire que in parte non po-
 terat transgredi. Non solum enim corporaliter
 uindicta transgressore uindictabatur.
 sed etiam maledictioni subiebat. que
 in ipsa lege continetur. Maledictus inquit
 omnis qui non mansit in omnibus his. Et
 dum huiusmodi mandatis stringe-

latur. quasi quocumque uerum
 ra autem liba que filium libum
 significat gratiam noui testamenti que
 et populum christianum libum in bap-
 te. non solum ab originalibus. et actuali
 peccatis. sed etiam ab omni seruitio legis que
 hereditatem christi patrem celestem heredita-
 bit. Habuit autem et abraam alios filios
 de cetura quam helwei agar dicunt esse.
 sed tamen illi non fuerunt digni hereditate
 patriam accipe. Similiter in sancta ecclesia sunt
 multi qui renascuntur in bap-
 tismate. et qui filii uidentur esse abrahe per fidem.
 Sed quia opera abrahe non sunt. secundo uari-
 os errores diuisaque scissinata et uariis
 communibus implicando. non merebuntur
 cum electis hereditate patris celestis per-
 frui. De istis talibus dicit iohannes euangelista.
 De nobis exierunt. sed non erunt ex nobis.
 Hec inquit duo testamenta. Testamentum dicitur
 a testatoribus. Testamentum dicitur a testatoribus.
 Testamentum quod uetus habuit testatores
 angelos. moysen aliosque prophetas. Testamentum
 autem nouum habuit testatorem unum
 uerissimum dominum ihesum christum. et apostolos que
 ministerio per quod uisibilem orbem diuulga-
 tum est. Unum quidem in monte sina
 in seruitute genans que est agar. Sina
 enim mons est in arabia qui uinctus
 est ei que nunc est ihesus christus. et cum filiis
 suis. Unum. scilicet. testamentum datum est.
 in monte sina genans. scilicet. gentem iuda-
 cam in seruitute que est agar hoc est
 que significatur per agar. lex per doctores
 sinagoge genuit populum. in seruitute scilicet.
 Sina enim mons est in arabia prouincia.
 qui uinctus. id est. conuinctus est ei tunc que
 nunc est ihesus christus. hoc est conuinctus regnum

... in qua est iherusalem et servit
 cum filiis suis. i. sacerdotes et doctores le
 ges qui in iherusalem maxime habitabant.
 ... erat civitas regalis et metropolis.
 ... vivebat cum subiectis suis. deo om
 potenti. sub servitute regali. Arabia
 puincia est multas gentes et nationes
 in se continens. amantitas videlicet. mohab
 itas. filisteos. idumeos. et alias quamples.
 In qua puincia est sina mons tante lon
 gitudinis ac magnitudinis ut contin
 nus sit terre promissionis. sic sunt verbi gratia
 montes qui coniungunt italiam. et div
 idunt ab alijs regnis. Omnia que superius
 promissit apostolus. ideo texunt ut ad hanc etiam p
 ueniret. quod in dicit de sina monte. qui
 est iumentis terre iudeorum. et ostendet iudeos non
 solum per legem quam acceperunt servos esse. sed
 etiam ex iumentis locorum. et quia mons
 illis ad se habuit in quo legem servitutis
 acceperunt. Illa autem que sursum est
 iherusalem. ista est que est mater nostra. Iherusalem
 que est mater interpretatur incho pacis. significa
 sciam ecclesia dominum in te uidentem. que constat
 ex angelis et hominibus. que partim iam
 regnat. cum christo. partim autem ad huc
 peregrinatur a deo matris. Sed de illa que iam
 cum christo regnat in angelis et hominibus
 uultis partem in corpore. partim in anima.
 non est dubium quin sursum sit in beatitu
 dine celesti. De ista autem que ad huc pe
 grinatur matris. querendum est. quomodo
 sursum sit in beatitudine eterna. In hoc ergo
 sursum dicitur esse. quia licet corpore in habitat
 terram. mente tamen in habitat celum dicens
 cum apostolo. nostra ciuitas in celis est. et semper
 celestia opera agit. i. illa per que ad celeste
 regnum possit peruenire. que etiam in

matrem dicitur nostra. apostoli et uirgines sancti predicator
 res qui nos precesserunt. ipsi nos genu
 erunt infide christi sua doctrina. et suis
 scripturis. atque exemplis. De qua generatione
 dicit apostolus corinthiis. per euangeliu ego
 uos genui. Scriptum est enim Letare fili
 lis. et cetera. hoc testimonium in ysaia
 nobilissimo propheta habetur. Quod
 dupliciter potest intelligi. Dicitur ergo
 ecclesie de gentibus. que diu et longo
 tempore filius permansit abono opere. et deo fi
 lios non genuit. hoc est a destructio
 ne turris babel que nunc babilon appel
 latur usque ad aduentum christi. Ibi diu
 sum est labium uniuerse terre. et tunc modo
 cognitio in sola domo hebreorum reman
 sit. Dicitur ergo Letare. i. gaude et ex
 ulta ecclesia de gentibus. que filia tua eras.
 et que deo filios non pariebas. erumpere
 in gaudium. et exclama per uim iocun
 ditate que non pariebas. quia plures
 filii deserte quam sinagoge. que quondam
 habuit dominum omnipotentem uirum protectorem
 sui. ut que modo gloriatur et putat se
 habere dominum uirum. cum illum amissum
 habeat. postquam dixit non habemus regem
 nisi cesarem. Dicamus et aliter. iuxta
 uerbum augustinum. referentes ista ad ec
 clesiam que iam regnat. cum christo in celis.
 que filius appellatur. non abono opere.
 et laude creatoris sui. sed carnali propaga
 tione. Propter peccatum enim uenit mors
 que nichil est aliud nisi dissolutio ele
 mentorum. et propter mortem uenit successio
 filiorum. In presenti quidem uita. necesse
 est. ut percreentur filii carnales. qui pa
 tribus mortuis succedant in hereditate.
 In illa autem beatitudine ubi nemo

mortur. nō ē necesse ut fiat successio
 filiorū p̄ ppagationē carnis. Quia pp̄t ap
 pellatur filius. et dicitur gaudio uoce
 p̄phica. Letare filius ecclia a carnali crea
 tione ppagatione. et que non parit filios
 carnales cum dolore et nimia anxietate.
 quia plures filij deserte quondam gen
 tilitatis ueniunt t̄. quam ex sinagoga
 que olim habuit dñm omnip̄m. iurum.
 ut que modo ḡiatur. ad huc se habe.
 Om̄ib; enim patet plures ex gentib; in
 sue ad ḡiam sempiternam. quam ex iu
 deis. Similit̄ imp̄sentī sc̄a ecclia plu
 res h̄t filios fideles ex gentilitate q̄m
 de sinagoga. f̄ om̄s enim ciuitates
 et regiones. uicos. q̄q. et uillulas. genti
 les se clamant credē in xpm. Iud̄orū aut
 aut r̄u. aut nullus reperitur qui se
 se sc̄ificatur credē. Nos aut̄ fr̄s sac̄m̄ ysaach
 p̄missionis filij sumus. Iungit se a
 p̄ls galathis credentib; et dicit. Nos
 autem fr̄s. i. ego et uos. s. i. p. f. s. hoc
 est sic̄ p̄missio facta ē ad abraam
 sup̄ ysaach dño dicente ad eum p̄ anḡm.
 sc̄dm̄ hoc tempus ueniam. et erit sarrē
 filius. sic etiam de nob̄ qui in xpm cre
 dimus. dicente dño ad eum. in semine
 tuo. b̄ndicentur om̄s gentes. et sic̄ ysa
 ach sc̄dm̄ p̄missionem natus ē. ita et
 nos filij p̄missionis sumus. S; quom̄
 tunc et et̄a. Alloquit̄ ap̄ls galathas.
 ut se custodiant a iudeis. ne possint ab
 eis seduci. O galathe cauet̄ et declinat̄
 a iudeis. quoniam sic̄ ysmahel q̄ sc̄dm̄ hu
 mane consuetudines usum natus erat.
 eom̄ quo sup̄ius dixim; p̄sequelatur tūc
 ysaach. qui sc̄dm̄ sp̄ualem p̄missionem
 em̄ datus fuerat habrahe. ita p̄sequitur

et nunc iudiceus p̄ls. qui
 p̄ ysmahalem natum de ancilla
 num uos et alios. qui designant̄ p̄
 natum de libi. ut ad futuram legi
 inclinent. De ludo puerorū ysmahel.
 ac iudei uaria differunt. Q̄dam em̄ dñe
 uolebat eum q̄dam ḡne iudi puocare ad
 saltum. tenens p̄ricam in manu. ū oportet
 bat eum. ita debilitari. ut indignus fieret
 honore p̄mogeniti. et hereditate pat̄na. Q̄
 dam etiam dicunt. quia uolebat ei
 adere. quib;dam cur p̄uidib; misci. p̄ q̄
 notabil̄ et despectui habetur. apud pat̄re
 et mat̄re. ut dixim; indignus fieret. et di
 gnitatem p̄mogeniti p̄deret. utpote qui ex
 illa sara erat. licet p̄mogenit̄ foret. n̄ illū
 ita uitup̄ilem reddet. aut in corp̄e aut i
 leuitate m̄tis. ut pat̄ et mat̄ p̄ nichilo
 duēctur. S; q̄c̄qd̄ illud fuerit. plane ap
 puret illum ludum nō simplicem. p̄ q̄m
 ater indignata p̄cepit. parit̄ mat̄re cum fi
 lio a domo. et consortio filij libi eici. Beatu
 etiam ap̄ls doctus ad pedes gamalielis le
 gis doctoris om̄i scientia legis et p̄phar̄
 que tūc temp̄is penetrari pot̄at. intel
 lexit similit̄ illū ludum n̄ simplicē eē q̄
 appellauit p̄sequonem. S; uolebat enim
 eum leuem. et scurrilem fac̄e ut dixim;
 et ei; honore et dignitate sublimari. S;
 quid dicit sc̄ptura. Ecce ancillam et
 filium ei;. Q̄ntum ad lictam p̄tinet. ob
 huiusmodi causam q̄m dixim;. p̄cepit eam
 mat̄ eici. Q̄ntum ū ad sp̄ualem intelli
 genciam adtinet. q̄m̄diu iudei ancille fi
 lij uolūt eē. et filium libe p̄sequi. h̄ ē q̄m̄
 diu legi uolūt eē subiecti in c̄umcisione
 et sac̄ficijs legis nō credentes se p̄ passio
 nem xpi posse saluari. et q̄m̄diu nos uo

qui tam sumus effectali
 hereditate ecclesie repellendi s.
 heres erit filius ancille. cum fi
 hoc e filius peccati. et male concup
 scie. que intelligi p ancillam. uel
 quis carnalis legis qui legem carnali
 obseruare mactat: no erit heres in he
 ditate pate celestis cum filiis liberis q
 tibi efficiunt in baptisate. no solum
 autem ab originalibus peccis. set etia
 ab omni seruitio legis. Itaq; frs. no su
 mus ancille filij sed libe. i. non sumus
 iam filij legis que suos obseruatores
 seruos facit. sed filij noue gre. et filij
 euuangelij. p baptisatum. et p dona
 sci sps que accipimus tam in bap
 tismate. quam in impositionem ma
 nuum epozum et p communicatio
 nem corpus et sanguinis dni cui p
 aricipiamur. Et illa libertate sumus
 tibi. qua xps nos liberauit p passionem
 suam. et p baptisatum gram. Omnis em
 qui fidem habet habet. et imitator ex
 istit opum habrahe. utiq; filius habra
 he e no p naturam. s; p imitationem.
 sic alias aplos dicit. Si g uos a g habra
 he semen estis. Qui uero fidem qm h
 bonis opibus no exornat. nimirum
 no reputabit inter filios habrahe. neq;
 accipiet hereditatem celestem cum illis. Q
 ppter laborandum e omnib nob. ut fide
 qm habem ex secutione bonoz opum
 studeam decorare. ueri imitatores illi
 effecta. Et nolite tan iugo. usq; uidete
 ne ab inuice consumamini. dico at uob.

V. C.

Rs: Sps ambulat **ad galatas.**
 et desideria carnis no pficiatis. de
 hac lectione diuisi doctores. no eglit sen

cum dicentes. qdam de spu hominis
 loquutum ee hic aplos. sic cassianus uir
 prudentissimus et collationibus patris qda
 de spu sco ut beatus augustinus. Qd uer
 q; no incongrue. et contra rectitudinem
 fidei accipi p. Dicam g iuxta cassianum.
 Sps ambulat. i. spu ducete uiuete.
 Qd e g sps hominis. Principalitas ame
 que et rationabilitas nris appellat. p q
 possumus cognosce quid debeam appe
 te. et quid uitare. Si mqd spu ueritas.
 h e si iuxta rationabilitatem. et intellec
 tum nris ueritas. desideria carnis. i. de
 sideria carnal hominis. et concupisce
 cie male ac delectationis pue no pfici
 eas. Que sint desideria carnis. in subseq
 uentibus manifestabit. Dicam et alit. se
 quentes sensum beati augustinus. Ho
 tum h erudit spu sco dictante et reu
 elante. qui unius substantie e cu patre
 et filio. septuaginta sacras coscriptas ee. et
 omnia diuina eloquia et pcepta. q in le
 ge et pphis. atq; euuangelij gra continent ab
 illo data ee. Ideo dicit aplos. spu ambu
 late. h e sic sps sco docet. ac dicit in diu
 nis scripturis. ita uiuete et iustamini.
 ambulantes. et crescentes de uirtute in
 uirtutem. de fide ad spem. de spe ad ha
 ritate. de haritate ad operatione pfee
 tam. Quod si hoc feceris. desideria carnal
 concupiscentie no pficiatis. Qd e qd dic
 caro. c. a. s. s. a. a. c. Quicquid caro p
 aliqd concupisce. si defuerit sps. No.
 Qd pluri potest ex corpore mortuis. Post
 qm em spm exalauit. n solum concupisce
 no ualeat. sed etiam aliquem usum mbro
 rum p se moue no possunt. Carne g ap
 pellat carnalem hominem. qui carnalia

tantum et temporalia querit. ut carnalem quoque consuetudinem et delectatione. Licet enim caro non ualeat per se aliquid implere. si defuit spiritus. tamen quod diu spiritu uiuificatur. semper continere uidetur spiritui. et rationabilitate mentis. Quapropter dicit apostolus. caro. c. et cetera. Quia in concupiscit caro aduersus spiritum uideamus. Caro desidat repleti cibis. inebriari. luxuriari. in omni delectatione manere. querens semper quod suum est. Ecce quoniam concupiscit caro aduersus spiritum. Et contra spiritus. c. a. c. quia ille delectatur ieiunius. abstinentia et castitate. et his que carni contraria sunt. Sed sequens est sepe spiritus. quod ille querit per quod anima uiuit deo. Similiter possumus et de spiritu sancto dicere. Dum enim carnalis delectatio desidat transgredi precepta dei. aduersus spiritum sanctum concupiscit. et dum spiritus sanctus prohibet in lege et prophetis. atque in euangelio que caro desiderat aduersus illam concupiscit. Unde subdit apostolus hic inueniens. Caro et spiritus inuicem aduersantur. et cetera. Sic inuicem contraria sunt caro et spiritus. ut quod uult spiritus non sentiat caro. quod caro delectatur. si uult uincere. spiritus autem uincit. Quod si spiritum ducimini. id est si rationabilitate uiuatis et iustissimi non estis subiecti legi. et non est uobis necessaria lex. quia lex non est posita iustis. sed impijs et peccatoribus. Et aliter. Si spiritum ducitis. id est si spiritu sancto gubernamini. et si secundum quod spiritus sanctus docet uiuatis in scripturis sanctis. non estis subiecti legi sed alieni estis ab ea. nichil ei debentes. Manifesta sunt opera carnis. omnibus in christum credentibus. maximeque illi qui spirituales uitam sectantur. et in tantum nota sunt illi. ut etiam

ab illis se alienos reddant. mortem gerant. fornicatio diuibus. hoc est a locis tractantibus. Illius que fornicatio. id est arcibus sunt conuulque et arenaria nunc appellantur. in quibus erant metes. cum quibus conuulcebant spiritusissimi quique fornicari autem est et per est libis. cum uidiuis nodum deo factis. et cum masculis atque pecudibus conuul. In mundicia. luxuria. Omnis in continentia ad libidinem pertinet. inmundicia. et impudicia. atque luxuria per appellari. quod cumque in fiat. Luxuria uero est non in humore superabundans. Idolorum seruitus hic est idolatria que tunc temporis erat penes omnibus gentibus. possumus et per hic quod dicit idolorum seruitus. aliorum sensu auaricia intelligitur. Unde in epistola ad colosenses. Beneficia sunt maleficia. hoc est malefice artes per quas cogunt sepe miseriam amare et amari. Unde dicuntur ueneficia. quod ueneno infecta. Inimicitie sunt male uoluntates. Contentiones sepe ex superbia procedunt. quia uolunt quidem contendere de questionibus diuinarum scripturarum et humanarum. ut dum illi uictores existunt. glorificentur ab alijs. Emulatio est inuidia. de qua legitur. quod emulatio hoc est inuidentes ioseph fratrem suum uendidit illum. Inimicitia est inuidia animi. Et hoc distat inuidia natum. et inuidiam. quod natus perperam. inuidiam si facile nascitur. et semper prius est ad nascendum. Rixae. id est inter et contentiones. que plinque sine causa exurgunt. Dissensio est discordia que solet oriri inter maritum et uxorem. inter fratres quique et cotribuales. Per conuuliones. Secre sunt diuisiones. idem sunt hereses. Dicuntur autem

~
~
~
~
~
~
~
~

assequendo. i. diuidendo. eo qd di
 uident se a communione aliorum.
 sicut heretici faciunt. qui ab ecclie
 unitate se segregant. De quib' die
 bis iohannes. De nob' exierit. s. non
 erant ex nob'. Vt etiam assequendo di
 uidentur secte. sic hereses ab eligendo
 eo quod ex multis errorib' unum eli
 gant. nullum sequitur. Inuidie. In
 uidia: ingenuam scinditur passio
 nem. cum aut' is qui in honore e
 positus. uidens alium ad eu' tende
 re. et ne ad eundem puenire p
 ossit honorem. aut cum alijs alti
 felicitate torquet. uidens illum supio
 rem se. Ebrietas. hanc genus masculi
 num dicitur in calicem apertum potationi.
 a quo dicitur ebrietas. que e nimia
 potatio uini. Comestatio dicitur in se colla
 tio. siue mensa altinatio. Sunt eni co
 muniua que celebrant altinatio. i. pparat
 a socijs p dies 17 diem. Sunt et alia que
 ex comunione pparant. qno unus affert
 panem. alijs unum alius aliud. Que
 facta appellantur comestationes. hoc e me
 se collationes. quia sic omis p'is cibis u
 tunt. i. comunera etiam p'hibitu suo
 unusquisq' que qd seur uilitatis uocati
 tatis ei placet loquitur. ideoq' uocant' ep'ia
 couiua. Vhis similia. s. peccata opa sunt
 carnis. que opa p'dico uob' in sic p'dixi. V
 p'dixit. Ubi dicit. no regnet peccatum in
 uo' mortali corpe. qm qui talia agunt
 s. opa regnum dei no consequent. Non
 dicit qui talia egunt. s. q' talia agunt. i.
 qui in talibus pmanet. usq' ad die mor
 tis sue. uitam etiam no possidebit. Sic
 et d'ns dicit in eu'g'io die iudicij rep'bi.

Discedite a me qui operamini iniquitate
 no qui opera estis. s. qui in peccis finis
 tis uitam. fructus aut' sps e caritas.
 caritas grecum e. i. m'p'at' in latina
 lingua dilectio. dilectio aut' dr' eo. qd
 duos liget d'm i ho'em i duos p'imos.
 Que m'ito in uniu'no uirtutum p'matu
 tenet. quia ipa ligat ceteras uirtutes. Est
 aut' caritas. amor i dilectio. q' diligi
 tur d's. i. p'imus. i. uniu'ne. i. p'p' d'm. Cu
 iudium e exylatio cordis. Vbi distat
 m' gaudium. i. leticiam. quod gaudi
 um e nimia exultatio cordis i corpe.
 leticia u' mediociter fit solummodo i cord.
 Pax est quies i tranquillitas. siue leu
 tas mentis. a qua salomon n'm sup'it
 pacificus. eo quod in dieb' ei' quies da
 ta eet amplia. Longanimitas e p'seue
 rancia in bono ope. i. tolerancia int' adu'sa.
 S' n'isq'q' eni fidel' longanimis debet
 ee. ut pueniat ad p'mum p'missum
 iuxta q' d'ns ait. Qui p'seua'it. i. c. bo
 nitas e bona uoluntas. Benignitas e
 uoluntas p'mptissima. i. dulci alloquio
 temperata. inuitans no solum beniuol
 os ad se diligendo. s. in sup' illos. q' con
 trarij ee uidebant. S' uide dicit' benigni
 q' ualde nimisq' boni. fidel' e qua cre
 dim' d'm omnipotentem trinitatem h're
 in p'sonis. unitatem i substantia. i. q' sp
 am' et credim' ea. que fidum uidem'.
 Illar' eni rerum quas uidem' no e fide.
 neq' spes. sed illarum. que necdu' ui
 sa sunt nob'. S' erbi gra. credim' d'm
 ihm p' nra salute passum ee. resurrex
 isse a mortuis. ascendisse ad celos. ue
 curum ad iudicium redde. uniu'neq'
 sedm q' m'etur. fides e credulitas. qua

spam? ea que no cerum? oclis corpis.
 or odesha e mansuetudo. lenitas me-
 cis. que lesa no facile nascit. Contine-
 cia e abstinetia. quae se phibet ho a con-
 tu. i mlier uidua simili: i ab omnib9
 illecebris. Castitas e xpe uginum. unde
 dicit castus quasi castitatus. i h inter
 cotinetiam. i castitatem. quia cotinen-
 cia p ee oungator. uiduar. i uiduoz. a
 ty: uginum. Castitas u xpe uginu est.
 Adusus hmodi no e lex. huiusmodi homi-
 nib9 talia opmib9 no e lex contra. ne-
 que e ill necessaria. Veni alieni sut ab
 ea. Q're no e illis lex necessaria. aut co-
 traria? dicit illa. Non adultabis. no
 occides. Iu no solum h no faciut. s; i ca-
 ritatem seruant uginitas. i no solum
 ab homicidio se abstinent. s; insup mi-
 nicos suos diligunt. Qui aut sunt x
 hoc e qui pmanet ad sortem x. uicia i co-
 cupiscencias malas in carne sua mora-
 ficauunt. Q. uot enim pecca a nob expel-
 limus. tot semp in nobis occidimus. i
 carnem crucifigimus. i mortificamus.
 qno delectacione praue i uoluntate
 puse non sentimus. **Ad galathas.**

VI. C

Frs: Si spu uiuimus spu i am-
 bulemus. h de spu sco loq-
 tur. Si inquit uiuimus spu sco hoc
 e si spm scm uitam habemus p q
 uiuimus do. spualit debem9 conusa-
 ri i uiuere. ambulantes de uitate i uir-
 utem. uitates sectando. uicia respue-
 do. S; ita anime fides e. qua credimus
 dm omnipotentē. Et sic corp9 uiuit ama-
 ita ama uiuit fide. iuxta qd p ioham
 dñs dicit. Iustus autem mis ex fide ui-
 uit. Q. uod si subtraerit se. no placebit aie

mec. Que fides p spm scm habet
 qui e unus substance. cum do patre
 et filio. i no sola fides ab illo no datur
 e quicqd boni habemus. ab illo nob ad-
 ministrat. Non efficiam9 cupidi manus
 glie. Que e manus glia? Laus huma-
 na. fauor tremus. de qua dicit apls. Si
 gliam ab hominibus queru: glia mea
 nich e. Que recte manus dñi quia uac-
 ua e ab omi ualitate. Est tñ i glia uita.
 de qua dñs dicit. Q. me glificauit. gli-
 ficabo eum. Qui sunt cupidi i appetito-
 res manus glie? Q. p bono quod agunt
 no qruunt do place. neq; incedem etm in-
 uis ab eo recipere. s; gliam i laude qra-
 tem. de quib9 dñs dicit. Omnia opu sua
 faciut. ut glificent ab hominib9. Ista ta-
 les audient in die iudicij. recepistis in-
 cedem uitam. Quia sut multi qui no so-
 lum p bono querut laudari. s; etiam p
 malo. i no solum ab alijs. s; insup ipi se ex-
 collunt. i gliantur de uicib9. F. pecca a-
 utem i plena glia est. ut homo p bono
 quod agit. omnipotenti do desidet place
 in corde. i ab illo incedem expectet. i ga-
 udeat in corde. quod placeat creatori suo.
 i ita agit bonum q opatur: ut opus sit
 in publico. i intencio in occulto. Q. h fac-
 ille no e cupidus manus glie. s; plene.
 i uicem puocantel uos ad inuidia. ai-
 lites. ad contentiones. i uicem i uide-
 tes in uob. Erant apud galathas qdi
 seducti a pseudo. aplis. i a iudeis. cotē-
 dentes de genalogijs i questionib9 legi.
 ex quib9 quidam dicebant. Melior est
 circumcisio qm baptisim9. Contra alij.
 melior e baptisimus qm circumcisio. Ite
 alij dicebant meliorem ee allegoriam

quam ystoria. quia allegoria
 sua intelligentia uiuificat. lita
 addit. Et contra alij dicebant. melior
 custodia ubi uitas retinetur. qm alle
 goria uana et umbratica. s. r. s. et si
 preoccupatus fuit usq. in spu lenitatis.
 Preoccupare e puenire. Unde in psal
 mo cantatur. Preoccupemus i. puenia
 mus faciem eius i. confessione peccoz
 nroz. Preoccupatur q homo i pecc.
 qno subito. et insperate peccat. quod
 antea non fuerat pmeditat. Ano uero
 ante pmeditat. quom ppetret. ho
 nucidum adulterum. aut aliqd ta
 le. no e preoccupatio sed pmeditacio.
 et ppetratio sceleris. Et alit repen
 dendus e ille qui insperate peccm ag.
 qd ante pmeditatus no fuerat. i. qui
 puenitur a pecc. et alit ille qui diu
 illud pmeditat. Ille enim corripien
 dus e cum lenitate mris ne labatur
 in desperationem. iste uero a cori indiget
 castigatione Et bene addidit homo.
 quia fragilis e. et caducus citoq. labes
 ad culpam. et maxime illi qui simplici
 tatem hnt sine astucia. Vos qui spua
 les estis. qui spualem uitam ducitis.
 et solidati estis in fide et doctna. illos q
 preoccupantur et simpliciores sunt in
 struite. et corripite leni affectu mris.
 et cum suauitate pmitentes eis ue
 niam. ne forte in lapsum desperatois
 uant. fidans te ipsum ne et tu tep
 tens. Confidans te ipm qui homo fr
 agilis nature es sic et ille. ioq. potes
 temptari et pueniri a pecc. sic et ille.
 Et dum fidauis possete temptari.
 et in peccm ruere sicuti uelles corrip
 si talia agens et castigari. ita cu leni

tate mris corripe et amone illum. Alit
 alius hona portant. usq. xpi. Alit al
 tius hona portate. Sunt hona alicui
 pondis et sunt ona peccoz. de quib.
 dicit psalmista. Qm iniquitates me
 e sup gresse sunt capd mrm. s. o. g. g.
 sunt sup me. de quo one et hic dicit
 et est sensus. Sicut uis patienti porta
 ri et sustinui si peccas. et cum moderatoe
 corripit. porta similiter patienti frim tuu
 si peccauit. Potest et alit sedm sensu
 bti ionum intelligi. alit alius hona
 portate. hoc e qui habundans diuicijs.
 bonisq. temporalib. sustenta frim pau
 pem. Verbi gra. habo sororem paup
 rimam. cuius paupertatis honus in
 meum e. pbendo ei uictum. uesti
 mentum. et calciamentum. sustenta
 honus mrm. habeo uxorem quia n
 possum ee continens. s. egestate mi
 nima ymor. tu qui deo donante rem
 ens es et bonis temporalib. habun
 dans. porta hon' mrm. Et de compa
 tionem eorum in epla ad colosense
 qm beatus augustinus ex h donat.
 Et si in animalib. ratione no utentib.
 illud fit. qnto magis in hominib. deb.
 fieri. Si inquit hoc feceris. adimple
 bis legem xpi. hoc e pceptum. qd
 ipe dedit discipul' suis dicens. h e pe
 ceptum mrm ut diligatis iuicem. et in
 andatum mrm do uob ut diligatis
 uos. Nam si quis existimat se aliqd
 ee. e. n. sit. h e qui confidens in sui
 uirtutibus. et mris dedignat' honus
 fratri' portate castigando cum sua
 uitate. et amonitione dulci. cum sit
 ipe nich apud dm. quia ei' opa deo

non placent. ipse se seducit et decipit.
 Ideo autem dicitur nichil esse. quia non ad
 heret illi qui substantialiter habet esse. et
 qui nostre fragilitati condolens pro nobis.
 humiliari dignatus est cum deus esset. Dis
 enim creatura que non ad heret illi qui
 semper habet esse nichil est. Opus autem suum
 pro bonis: unusquisque. hoc est confidit quod bonum
 habeat factum et sic in corde suo gau
 deat. eo quod placeat creatori suo. et
 non querat altius gloriam. Unusquisque
 enim onus suum portabit. Contra
 est uidentur haec uerba superioribus: ubi dicitur
 aliter altius omnia portate. Sed sciendum
 quia illa permanent ad tempus presentis
 uite. ista uero ad diem mortis. uel
 generaliter ad diem iudicii. Et est sensus.
 Quale fecit unusquisque: talia recipi
 et. Si bona fecit: bona recipiet. si mala:
 dampnationem eternam percipiet. Et no
 tandum quod bonus in hoc loco in
 bonam et in malam partem potest acci
 pi. quia et ad electos: et ad reprobos per
 tinet. Bonus sanctorum erit magnitudo
 glorie. bonus reproborum ineffabilis mis
 eria et cruciatus. Communis autem. id est si
 quis discipulus. uel quilibet auditor qui
 instruitur et docetur uerbo doctrine. com
 municet uel amministret ei magis
 ter et predicatori in omnibus bonis. qui
 se construit et docet. Auditores et
 discipulos ammonet. ut doctoribus
 suis a quibus accipiunt uerbum uite
 et fidei. impende studeant. bona tem
 poralia. hoc est uictum et uestimentum.
 quia dignus est operarius mercede sua.
 et dominus ordinauit de euangelio uite.
 qui euangelium annunciant. Possumus

et per uerbum intelligere deuotionis fructum. et rem boni operis et studii. ut
 uidetur moysi. Quod in palam factum est in
 unum istud. Sed referam. Et ad discip
 ulum. communis. id est placabilem se prebe
 at studio. et fructu deuotionis discipulis
 qui catechizatur magister. qui instru
 it. et docibilem et obedientem in omnibus
 bonis. que deo non displicent. Potest
 aliquis discipulorum dicitur. Non habeo
 quid impendam magistro quia ag
 nis hoc anno nimis siccitate aruit.
 uinea mea grandine consumpta
 est. oues pestilentia corrupte sunt
 sues sanguine tumescere mortue sunt.
 Sed ut apostolus omnem occasionem exclu
 det. dixit. Nolite errare. deus non irri
 detur. hoc est nolite inuari. quia homo
 potest mendacium suscipere. deus uero non per
 deus qui omnia secreta cordium penetrat
 non potest falli. Dicis o auditor qui cuique
 es non posse te sumptus ministrare ma
 gistro tuo. presentem nimiam egestatem. No
 lite decipere. quia fallere possis dominum. sed unde.
 tu uiuis inde sustenta magistrum. quia
 si non habes ex presentia anno fruges. habes
 ex presentia. potest etiam impetrare mutuo
 a uicinis de futuro. Que enim semina
 uit homo. h. et m. hoc est qualia fecit ta
 lia recipiet. Duos agros habemus. corpus
 et spiritum. id est si seminamus in carne. id est si car
 nalia opera egimus. et carnalia desideria
 secuti fuerimus. de ipsa carne metemus
 corruptionem. hoc est dampnationem accipi
 emus. et trademur in die iudicii penis in
 ferni. uel corruptam a uicibus. et igni
 perpetuo. Si uero seminamus in spiritu. hoc est si spi
 ritualia opera adimplemus. et preceptis

sp̄s abūntes fūimus. de sp̄u. i. de
 sp̄ualib: opibus sp̄u sc̄o donante in
 m̄ etiam accipiemus. Bonum aut
 facientes non deficiamus. i. abono
 ope quod incoauimus non cessemus.
 sed in eo pseuēmus. ut salutē sequi
 mereamur: quam dñs p̄misit inq̄ens.
 Q̄ pseuerauit u. i. h. s. e. t̄p̄e enim
 suo metem non deficientes. t̄p̄e enim
 suo. i. t̄p̄e x̄p̄o et oportuno metem?
 h̄ ē m̄cedē nri opis accipiem̄ nō defi
 cientes. Accipiendo m̄cedē opis. modo
 ē tempus seminandī. hoc est bonum
 opandi. In die enim iudicij ul̄ in die
 mortis mortis nre erit temp̄ messio
 nis et collectionis. Illa collectio nūq̄
 deficiet. quia illa uita sine t̄mino
 manet. annisq̄ uolentib: illa semp̄ ui
 uene. scit et pollet. Ergo dum temp̄
 habemus opemur bonum ad om̄s.
 Temp̄ seminandī et opandi uirtutes
 p̄sens uita ē. quia post istam non
 erit temp̄ et spatium penitentie
 atq̄ salutis. De hoc t̄p̄e dic̄ apl̄s
 alibi ecce n̄c temp̄ acceptabile. In
 isto t̄p̄e debem̄ opari bonum ad om̄s
 homines. ad fr̄s. ad hereticos. ad paga
 nos. tam in elemosine officio. quā
 in doctrina ubi. Om̄ib: enim om̄ib:
 misericordia impendenda ē. et doctrina
 fidei imitando. patrem n̄m qui so
 lem suum orti. facit sup̄ bonos
 et malos. Maxime autem ad dome
 sticos fidei oportet bonum opari. do
 mestici dicunt̄ a domo. qui in una
 domo nut̄ant et uiuantur. Ad om̄s
 quidem bonum debemus opari. h̄
 ē ad hereticos. ad paganos sed maxime

ad illos qui i una domo. i. unitate
 eccl̄ie nobiscum sunt. et qui eandē
 fidem fidem h̄nt. et p̄cipue ad illos
 qui uiam rectitudinis ostendunt
 uerbo et exemplo. **Ad galathas.**

Videte qualib: lit̄is sc̄p̄
 si uob̄ m̄a manu. In fine om̄i
 um epl̄arum suarum apl̄s nomen
 suum hebraicis lit̄is scribebat. ne
 ab pseudo apl̄is eius dicta corrupē
 tur. In hac uero epl̄a sic tradunt̄ doc
 tores. ab hoc loco usq̄ ad finem x̄p̄i
 manu sc̄p̄it. ut eos ad fidem x̄ ple
 nus traher̄. dum uident̄ amorē eis
 erga se. Et cumq̄ placē uolunt. i car
 ne. hi cogit̄ uos circumcidi. t̄m ut
 crucis x̄ p̄secutionem nō paciantur.
 In qui uolebant placē in carnali cō
 cisione sc̄bis et phariseis suis maḡis.
 illi cogebant circumcidē gentiles.
 Et hoc ideo ut p̄secutionē crucis x̄
 non patentur. Nam octouian̄ et
 gaus. aliq̄ imp̄atores decreuit̄.
 ut ubicumq̄ eēt iud̄i. suis legi
 bus utentur. Et iudei qui euuan
 gelium. et legem uolebant tene. i cō
 eo se circumcidebant. ne p̄p̄t̄ n̄m
 x̄p̄i p̄sequerent̄. dicēt̄ se iudeos
 ēē et circumcisos. Neq̄ enim qui cir
 cumciduntur legem custodiunt.
 sed uolunt uos circumcidi. Ideo n̄
 custodiebant. quia erant homicide.
 adult̄i. inuidi. cupidi. aliq̄ ui
 cijs pleni. ut in carne uita gl̄ien
 tur. Gl̄iabant̄ dicentes. tot gē
 tiles coegi. et ad circumcisiōem
 tot hodie. Michi aut̄ absit gl̄ia
 r̄. nisi in cruce dñi nri x̄p̄i ihu

p quem mundus michi crucifixus e
 et ego mundo. Nolo gloriari in diuitiis
 huius mundi. et dignitatibus sed
 in cruce xpi. i. passione illius que
 in cruce celebrata e. gloriabor ubi est
 redemptio. ma. et saluatio. Et in cruce
 xpi gloriabor. i. in hoc gloriabor. si potu
 ero imitari passionem xpi. ut qua
 lia ipse sustinuit p me. talia sustine
 am. p nomine eius p quam. s.
 christum t. cruce dicit b. i. thom
 mus. quia crux masculini generis e
 apud grecos. et in pres huius epte
 eundem articulum et eiusdem generis
 intulit in latinum. quem inue
 nit in greco. Potest et referri ad xpm
 hoc modo. p quem christum. i. p
 xpm. ut p amore passionem eius
 mortuus e in mundo et ego mundo.
 quia nec quero. nec diligo. ea que
 sunt in mundo. nec mundo. i. ama
 tores huius mundi querit ut dili
 git. me. Et ubi gra. sicut sunt duo.
 mortui. ex quibus nullus tangit. Et
 diligit alium. In x. eni ihu. neq. e
 circumcisio ualent aliquid nec ppua
 um. sed noua creatura. i. uirum e
 cuius. an incircumcisus. nec pdest nec
 ob est infide xpi. tm ut p illam e
 circumcisionem non credat. se posse
 saluari. Si uero hoc credit tunc
 ob e. Et quicq. hanc reglam secu
 ti fuerint. pax sup illos et misericordia
 et sup isrl. di. Non sup isrl. carnale.
 sed sup omes gentes ueros isrl.
 tas qui dm. nite uider. De ce
 to nemo in molestus sit. i. nemo
 in questiones moueat. de sacri

eius legalibus et de circumcisione
 multum sepe tetaui. de his uobis
 Ego enim stigmata ihu in corpore meo
 porto. Stigmata sunt note seruiliu
 penarum. quibus solent serui fugitiui
 notari et phensi adiuuati suis. Et b. i. ap
 postolus stigmata siue notas ferebat
 que p xpo sustinuit. quia adhuc pla
 ge ungarum et lacerationum in corpore
 eius parebant. quom fuit cathenis
 adstrictus. et p plateas tectus. Gra. dmi
 nni ihu. x. cum spu. uo. am. Explic
 epta ad galatas. **Ad ephesios.**

Ephesios. Cuius
 tas e. asie et gre
 cie. Cuius habi
 tatores eph
 esii uocantur
 a nomine ciui
 tatis. quam in
 colunt. hi ac
 cepto uo. ueritatis ab aplo. p. hiter in
 fide. nec receper. falsos aplos. sic gala
 the et alii. ad hos q. cum uenisset aplos
 mansit. cum eis. anno. et m. s. b. .vi. in
 stant. p. dicans. u. bum. eu. g. li. et for
 tans. infide. credentes. Erant autem
 mixti. in eadem ciuitate. magi et phi
 losophi. iudei et gentes. contra quos
 aplos. uirilit. pugnauit. p. ueritate. eu. a.
 gehi. quasi ad bestias. sicut alibi. dic.
 Si ad bestias. pugnam. ephesi. quid
 michi. pdest. si mortui. non. resurgit.
 Ipos. ergo. appellauit. bestias. ppter. se.
 uiciam. et ppter. bestiales. mores. Ephe
 sus. aut. interpretatur. uoluntas. ma. in
 ea. Et ubi. quondam. ira. opis. di. fue
 rat. p. idolatram. atq. maleficiam. ibi

I. C.

dicationem ap̄li uoluntas om̄p̄is
 requieuit. S; hoc sciendum. q̄
 hinc eplam a roma de carce p̄tici
 diaconem misit eis. Et e pene om̄i
 bus eplis difficilior. quia sicut cor̄
 medio uentis. ita ista in medio corp̄e
 eplarum consistit. Saulus. Multa quer
 quare ap̄ls qui ante saulus uocaba
 tur; q̄m ad fidem ueniret. postea pau
 lus fit appellatus. Ex qua questione.
 diuisa e auctoritas patrum. B̄s io
 nnius dicit. quia p̄mo a spolio q̄
 abstulit diabolo. et attulit ecclie. pau
 lus fit appellatus. a paulo. s. uir
 prudente que x̄po acquisiuit. Dic
 et b̄s augustinus quia humilitatis ca
 appellauit se paulum quasi modicū.
 Nam paululum siue paulum modi
 cum dicimus. ut in uingilio heur
 de achemende fugiente poliphem
 um. Atq; p̄cul. paulum aspectu x̄ri
 tatis hesit. Paulum enim. p̄ paululu
 posuit. Sic et ip̄e alibi ap̄ls dicit. q̄
 minimo omnium data e gr̄a. et ego
 sum minimus ap̄toꝝ. Q̄dam etiam
 dicunt illum fuisse binomium ut
 claudius q̄d auctoritate patrum
 non roboratur. Auctoritatis autem
 causa nomen suum posuit in om̄i
 bus eplis suis p̄t̄ in epla ad hebreos.
 ueluti solent. reges face hoc modo.
 Nero imp̄r seneche suo salutem. Apo
 stolus. hoc nomen grecum e lic; qui
 dam dicant hebreum. et interpretat̄ mi
 ssus. Et recte ip̄e semetip̄m ap̄lin
 nominat. quia a d̄no missus e di
 cente ip̄o ad eum. Ecce ego mittam
 te longe in regiones et gentes. hoc

etiam nomen, ap̄fatus dignitatis
 causa posuit. ut maioris honoris es
 sent eius ap̄le. apud auditores. Ap̄to
 rum autem quatuor sunt gena. Pri
 mum e q̄d neq; ab hominib; e neq;
 p̄ hominē. s; a deo tantum. de q̄z
 num̄o fuer moyses et ysaias alioꝝ
 q̄m plurimi p̄phe et ap̄li. Et q̄muis
 ab homine x̄po eent missi. t̄ ip̄e
 homo erat. et uerus d̄s. Moysi ergo
 dictum e mittam te ad pharaonē.
 Et ysaiē. Quem mittam et quis t̄o ex
 uob;? Et ille. Ecce ego mitte me. Et
 d̄ns. Vade inquit ad p̄p̄m istum. Se
 cundum quod a d̄o quidem e; s; p̄
 hominem. De quoz num̄o fuit iosue.
 qui d̄o uolente p̄ moysen missus e. aliq;
 plurimi qui electione p̄p̄li p̄ uirte
 mitis d̄o uolente. electi sunt. quia
 uoluntas p̄p̄li uoluntas d̄i e. Terci
 um q̄d ab homine tantum et nō a d̄o.
 cum fauore hominum aliquis eligi
 tur. non p̄ bona uisitatione. neq; cau
 sa religionis. ut qui p̄cio subrogatur
 in sac̄docū dignitatem. De quoz nu
 m̄o. unū dicit b̄s ambrosius. Depe.
 uere. n. c. solidos dedisses. hodie ep̄s
 non ees. De istoz etiam num̄o erat
 illi. de quib; d̄r in libro regum. q̄
 t̄p̄ab; thobiam implebant manus
 suas. et fiebant sac̄dotes idolorū. Q̄r
 tum genus e q̄d neq; a d̄o. neq; per
 hominē. sed a semetip̄so fit ut sunt
 pseudo ap̄li. et pseudo p̄phe. qui di
 cunt h̄ die d̄ns. cum d̄ns non mi
 sent. eos. Sciendū etiam q̄ int̄ istos
 os. s; quidā tantē dignitatis. ut
 et p̄phe et ap̄li sint. ut moyses

H

iheremias. ysaas iohes baptista. de
 quo dr. Ecce ego mitto anglm mnm an
 faciem tua. Exq; fuer apli q pma
 electoz. i mala rpbz suis auditorib;
 pdicunt. Qdam u solumm iphe. of
 ficio fungunt ihu x. Ihs nm est hois
 assumpta a ubo. sic ad maria angls
 ait. uocabr inqens nm eius iohes. Xps
 nom e dignitatis. Acsmate enim. i.
 ab unctione dr. Nam sic apd romand
 diadema i purpura reges fac. ita
 anquo tpe apud uidos unctio es
 matris i sacerdotis faciebat. i pillam
 unctioe. uisibilem. mebantur acci
 pe gram sps sci. Vbi gra. sic i baptil
 mate m accipiunt. ita credentes sps
 sci donum. Xps u non e unctus o
 leo uisibili. sed plenitudine sps sci e
 repletus. be quo die psalmista. Vnct
 te ds tuus oleo leticie. Paul9 g apls
 e ihu x. qui ab illo e electus. i ab il
 lo e miss9. p uoluntate di. s. patris.
 Jo aut dicit. p uoluntatem di patris.
 quia una est uoluntas patris i filii
 atq; sps. s. sicut una e substantia. i un
 separabilis diuinitas. Scis omib;
 qui sunt ephesi. i fidelib; in xpo ihu.
 Duppliciter potest diuidi. omnis salu
 tatio optaz istaz. Potest eni media
 distinctio in hoc loco ee. ubi dicit
 in xpo ihu. ut quidam simplicium
 dicunt. i postea sub inferri gra ub.
 s. melius i congruentius e pfectam
 distinctionem ibi ponere. cum sub
 auditione salutem dicit. ac dm a
 lum usum inape gra. uob i pax.
 quia qd dicit. omnib; scis qui sunt
 ephesi salutem optat. Tertia psona

e qm requirit omnis saluatio. i q
 subnectit gra uob. iam scia psona
 ad qm deb; dicit. sermo post saluati
 onis. uba. Quare autem dicit omnib;
 scis. fidelib;. quia non omis fideles
 sunt sci. Sunt enim cathecumini
 fideles. quia credunt in uerum dm.
 sed quia nondum sunt baptizati.
 non sunt sci. Joq; addidit in xpo
 ihu. quia sunt multi qui sunt fi
 deles. sed non in xpo ihu. sicut s
 serui. qui no io fideles sunt dnis
 suis ut gram ihu x. inueniant. s;
 gram dnor; suor;. i quia timet fla
 gellari ab illis. Illis ergo apls opta;
 salutem qui scificati sunt in baptil
 mate. i fideles sunt in xpo ihu. hoc
 est fidem hnt xpi ihu. i fidem qm
 hnt bonis opib; exornant. Gra uob
 s. sic. i. fides salus i remissio peoz;
 que uob gratis. data e in baptilma
 te. i pax qua reconciliati sumus
 p passionem filii eius. a do patre i
 dno ihu xpo. Qdam uolunt dicit
 gra uob a do patre qui gratis mi
 sit nob filium suum. i pax a dno
 ihu xpo p uisus passionem pacifica
 ti sumus do. i anglis. s. utrumq; po
 sumus referre ad utmq; psonam.
 ut dicamus hoc modo. Gra uob i
 pax a do patre. i gra i pax a dno
 ihu xpo. Videtur tñ quibdam pso
 nam sps sci. pmississe aplm. s. sub
 tilit insipientib; pateb nichomin9
 tocius tantatis meionem fecisse. In
 eo enim quod dix gra uob. sphendit.
 sps sci psonam. i gratiam hoc est
 remissionem peoz;. p donum

scilicet accipimus. Sine ubi una p[er]so-
na unitatis ponitur. ibi tota unitas
intelligitur. quia sic inseparabilis est
substantia diuinitatis. inseparabilis
est uirtus. operationis. **ad ephesios.**

Benedictus d[omi]n[us] i[n] p[at]r[e] do-
mini n[ost]ri ihesu xpi. hoc dup-
pliciter potest intelligi. Benedictus
inquit d[omi]n[us] creator omnium reru[m].
qui est p[at]r[is] d[omi]ni n[ost]ri ihesu xpi. i[n] qui
illum genuit ante omnia secula
in natura diuinitatis. Et aliter.
B[ea]t[us] d[omi]n[us] filius qui erat in p[ri]ncipio
u[er]bum. i[n] qui est p[at]r[is] d[omi]ni ihesu xpi.
hoc est hominis a se assumpti. h[om]o
siquidem assumptus a u[er]bo toti-
tatis operatione formatus est in
u[er]bo uirginali. Et attendendum
quia a laudib[us] i[n] b[en]edictionib[us] in-
coaruit ap[osto]l[us]. sicuti soliti sunt age-
sc[us] p[at]res. i[n] b[en]dic[er]e d[omi]n[u]m a quo omnia
que b[en]dici m[er]entur b[en]edicuntur.
Qui b[en]dixit nos in omni b[en]dictione
sp[irit]uali in celestibus in xpo. Cum
dixit in omni b[en]dictione. quid necesse
fuit addere sp[irit]uali. ut in celestibus
siue in xpo. Quia est b[en]dictio t[er]ra-
lis i[n] t[er]rena. B[en]e t[er]ralis est curam fi-
liorum i[n] famulo[rum] atq[ue] ancillarum.
B[en]e t[er]rena est habundare cop[er]i diui-
tiarum. exuberantia frugum. Que
etiam b[en]eio usq[ue] ad amantia p[er]ue-
nit sicut legitur in genesi. q[uo]d b[en]e-
dixit d[omi]n[us] omni creature dicens. Cres-
cite i[n] multiplicamini. i[n] replete t[er]-
ram. Benedictio uero sp[irit]ualis i[n]
eterna est. fides. spes. caritas ceterq[ue] uir-
tutes. In celestibus uero subiunxit q[ui]

de celestibus. quia omne datum op-
timum i[n] omne donum p[er]fectum de-
sursum est. Addidit etiam in xpo.
quasi p[er] xpi sum. quia quicquid bo-
ni habemus. non n[ost]ris m[er]itis sed
p[er] illum i[n] ab illo habemus. S[ed] que-
stio oritur quare dixit in omni be-
nedictione sp[irit]uali. cum n[ost]ris h[om]i-
num possit habere in p[re]senti seculo. Omnes
benedictiones. i. omnes uirtutes si-
ue omnia dona sp[irit]us sc[ilicet] sc[ilicet]. usq[ue] q[uo]d im-
pleatur illud. quod alibi idem ap[osto]l[us]
ait. Cum tradidit regnum d[omi]no i[n] p[at]r[em].
tunc erit d[omi]n[us] omnia in omib[us].
Nam in p[re]senti seculo dona sp[irit]us sc[ilicet]
singulis diuiduntur. non t[ame]n omnia
singulis dantur. quia alij datur
p[er] sp[irit]um sermo sapientie. alij sermo
scientie. i[n] cetera usq[ue] dum subiun-
gitur. hec omnia operatur un[us] atq[ue]
idem sp[irit]us. diuidens singulis p[er] ut
uult. Que questio tripliciter soluitur
i[n] quod unus quisq[ue] in semetipso no[n]
h[ab]et. in generalitate h[ab]et caritate fini-
tatis. hoc faciente. Vbi gra. quia
unus h[ab]et caritate. alius castitate.
alius abstinentia. alius mansue-
tudinem. alius sapientiam. ut
quia in omni b[en]eio[n]em quam ha-
bemus. ab illo b[en]edicimur. Vt t[ame]n
cio modo potest esse: p[re]teritum tem-
pus p[ro] futuro ut sit sensus. I[n] be-
nedic[er]e nos post generale[m] resur-
rectionem in omni b[en]dictione
sp[irit]uali. Sequitur. Sic elegit nos
in ip[s]o ante mundi constitutione[m]
ut e[ss]emus sc[ilicet] i[n] un[us] m[er]ita i[n] os-
pectu eius in caritate. Ex sup[er]io

riorib; ista pendent. Sic inq; bene
 dix nos. sicut elegit. hoc p̄destinau
 i p̄ordinavit in xpo hoc e in xpo.
 Omnis ergo pat̄ ante omne crea
 turam sp̄ualem uidl atq; corpale
 p̄destinauit omnes in xp̄sto edentes
 u ipe sit capud omnium in se creden
 tium i omnes credentes sint eius
 mbra. Et hoc io. ut eemus sc̄i i m
 maclati in spectu di pat̄s i dilec
 tione qua ds i p̄ximus diligitur.
 ut etiam in ea caritate qua ipe di
 lexit nos in ipa nos destinavit. q̄
 in tantum nos dilexit ut unigeni
 tum filium suum p nobis daret
 sicut iohannes dicit. Sic ds dilex
 mundum. u unigenitum suum
 p mundo daret. hoc autem dif
 tat int̄ immaclatum i sc̄m. quia
 immaclatus e puer ut aliquis
 hominum qno ab omnib; ma
 culis peccoz mundat in baptil
 mate. Sc̄s u efficitur labore i
 studio tradendo corpus uarijs
 tormtis p xpi nomine. sic sc̄i m
 artures fecerunt siue mortifican
 do se cum uicjs i concupiscen
 cjs. Non autem io nos elegit
 ut sc̄i i immaclati eemus. quia
 nondum d̄cti. s; iocuto nos p or
 dinauit in sua dispositione q̄
 futurum erat quod i xpm cre
 demus. Q̄ p̄destinauit nos in
 adoptionem filioz p ihm xpm. s;
 pposita uoluntatis sue. p̄destina
 re e p̄ordinare i p̄finire. qno illo
 qd̄ facturi sumus. longe ante p̄
 finimus in corde. qno i qmodo

illud ope impleamus. Ad opto
 autem siue obitio di electio. Vnde
 dicimus optimum hoc e ualde
 electum. Si ergo ds pat̄ p̄finiuit
 i statuit in uoluntate i dispositio
 ne sua. ut nos in electione filioz
 eius recipemur p ihm xpm in ip
 sum. hoc e ut ipsum ihm xpm cre
 dentes filij di efficemur p gram
 quod non eram p natam. Sedm pposita
 uoluntatis sue. i. sedm qd̄ ipe dil
 posuit in uoluntate sua. in laude
 gl̄e gr̄e sue. in qua gratificauit nos
 in dilecto filio suo. Duo die gram
 i gram. Gra ergo referenda e ad re
 demptionem nram. qua nos rede
 mit. Gra autem ad remissionem
 peccoz. nob qua gratis dedit in ba
 ptismate p fidem passionis sue. et p
 gram sc̄i sp̄s. Elegit itaq; nos in e
 lectionem filioz p ihm xpm in lau
 dem gl̄e sue. i in laudem gr̄e
 sue. ut ipe laudet et glifi
 cetur ab oi creatura racio
 nabili. in qua glificetur. s; gra
 gratificauit nos. hoc e gratis rede
 mio i dedit remissionem peccoz. i
 sic postmodum gratos i acceptos nos
 fecit sibi. Et hoc p passionem dilecti fi
 lii sui. Dicit b̄s thom̄. quia in
 greco sermone non h̄ur filio suo.
 nisi tantum absolute dilecto. ut of
 tendatur dilectus ee omi create
 rationabili. Ita autem uenit a gra
 gratificare. sicut a iusticia iustifica
 re. In quo. i. in xpo i p xpm ha
 bemus om̄s redemptionem p san
 guinem eius remissionem peccoz.

redemptio ad captiuum pertinet. et
 genus humanum captiuum tene
 retur a diabolo et morte. s; in xpo
 habemus omnes redemptionem siue
 liberationem de morte ad uitam per
 sanguinem passionis eius. et remis
 sionem peccatorum. in baptisate pfi
 dem passionis illius sicut iohes dicit.
 Et dilexit nos et lauit nos a peccis in
 sanguine suo. ~~Duo dicit gratiam et gratiam.~~
~~Gratia ergo referenda est ad redemptionem~~
~~nostram. quia nos redemit. Gratia autem ad~~
~~remissionem peccatorum nobis quam gratis~~
~~dedit in baptisate pfidem passionis~~
~~sue. et per gratiam sancti spiritus. Elegit namque nos~~
~~in electione filiorum per ihesum christum in lau~~
~~dum glorie sue. et in laudem gratie sue ut~~
~~ipse laudetur et glorificetur. hoc est per~~
 sanguinem passionis sue et pfidem.
 Secundum diuicias gratie eius. scilicet habemus
 nos redemptionem. et remissionem
 peccatorum. que. scilicet gratia super habunda
 uit. id est super cre
 in omni sapientia et prudentia.
 Diuicias gratie sunt misericordia et pietas.
 que in tantum creuit in nobis. ut non solum
 redimeret et remissionem peccatorum nobis
 daret. sed etiam multa cognitiones
 sue nobis reuelaret. que in nobis uo
 tu testamento conuenitur in omni sapien
 tia diuina et humana. uisibilem
 et inuisibilem rerum. et in omni pru
 dentia uisibilem mortalium rerum.
 Nam sapientia est. ut quidam dicit.
 cognitio diuinarum humanarumque re
 rum uisibilem et inuisibilem mor
 talium et immortalium. Prudentia uero ta
 tum uisibilem et humanarum atque

transitoriarum. Ut aliter sapientia est cogni
 cio secretae ueritatis. Prudentia uero uisibi
 lium rerum atque elementorum cognitio.
 ut agnoscat homo mundum a deo
 esse factum. quoniam ei placuit. et quoniam ei
 uisum est. ut cursus etiam siderum cog
 noscat. quantum humane fragilitati
 punitatur. ordinemque temporum. et quoniam fac
 ta sunt ista. et ad quem finem tendat.
 Ut notum faceret nobis deus patris sacramentum
 uoluntatis sue. secundum bonum pla
 citum eius quod proposuit in eo. id est in christo.
 Sacramentum est res secreta. Idem
 est et mysticum. hoc est aliquid occultum.
 Quod fuit istud sacramentum quod
 nobis manifestauit deus pater. Mysti
 cum natiuitatis. passionis. atque re
 surrectionis eius. neque res redemp
 tionis. Voluntas enim dei patris
 fuit. quoniam proposuit siue disposuit.
 ut decreuit in christo. siue per christum
 implete. ut nos per aduentum filii
 illius redimeremur. hoc ergo sacramen
 tum uoluntatis manifestauit nobis
 deus pater per incarnationem filii sui.
 secundum quod bene placuit et secundum quod
 ipse in eo decreuit. et quoniam hoc fac
 tum sit manifestat. dicens. In
 dispensatione. hoc est in dispositione
 nem et ordinationem plenitudinis
 temporum psumit. ipse deus pater instau
 rare omnia in christo siue per christum que
 in celo et que intra sunt in ipso.
 id est per christum. siue per christum. hic beatus
 ionimus. quia primo amore quo
 apostolus christum diligebat. sepe extra
 ordinare. minus eius intentionem
 ponebat. Et sicut ipse apostolus de

se ipso dicit. impius fuit sermone.
 sed non scientia. Restaurare est in suos
 potes status aliquam rem que lapsa
 fuerat reuocare. Restaurauit ergo deus
 patris pro filium suum omnia que in
 celo et que in terra sunt. quoniam angelicam
 naturam et humanam reparauit.
 Ea que in celo sunt reparauit. Ea que
 quoniam angelorum numerum qui quando
 in minutis fuerat. elapsu angeli. pre-
 parationem humani generis imple-
 uit. et eis leticiam reddidit. quoniam a
 miser peccante homine. Et ea que
 terra sunt reparauit. quoniam genus hu-
 manum quod in mortem reuera e-
 rat peccando. ipse sua passione re-
 dimendo. de morte reuocauit ad ui-
 tam. Aut. possumus per celum intel-
 lige iudeos qui celestia mandata
 acceperant. Per terram uero gentes qui
 solummodo terrena cogitabant atque
 querebant. et per deo ydola colebant.
 Reparauit ergo deus patris passione
 filii sui omnia que in celo et que in
 terra sunt. quando hoc quod per i-
 udeos. in infidelitate manentibus
 ex mulitudine gentium ueni-
 entium ad fidem compleuit.
 Et hoc in dispositionem plenitudinis
 temporis fecit. id est in etate seculi qua
 ipse decreuit et statuit. De hac p-
 lenitudine temporis dicit alibi. id est a-
 postolus. Postquam uenit plenitudo
 temporis. id est. vi. etas. misit deus filium su-
 um. Et quod hic dicit per temporis.
 et alibi singulis temporibus. unum idemque
 est. In quo. id est. in christo siue per christum
 sorte siue electione uocati sumus.

id est. ad uitam eternam. predestinatio in
 preordinata secundum propositum eius.
 secundum dispositionem dei patris quod
 omnia operatur secundum consilium uoluntatis
 sue. hec est secundum quod ipse uult
 et ordinat. Idcirco sumus predesti-
 nati ad uitam eternam ut simus in
 laudem glorie eius. id est. nos iudei qui
 ante sperauimus in christo. hoc est ut
 laudetur et glorificetur ipse ab omnibus.
 et laudetur non solum ex salute
 gentium. sed etiam ex nostra cum
 fuimus iustificati per baptismum.
 et per fidem passionis eius. qui non
 poteramus iustificari per legem que
 neminem ad perfectum adduxit.
 Sciendum autem quia ipsa nostra la-
 ude non eget. sed nos. egemus ut
 illum laudando perueniamus ad
 gratiam illius. Vbi gratia. sicut non eget
 nostro aspectu. ut nos eius claritate
 uideamus et splendorem lucis. In-
 digemus illius calore et illumina-
 tione. ut ab illo illuminemur et ca-
 lesfaciamus in quo. id est. in christo. siue per
 christum. Et et uos. id est. ephesii cum audissetis
 uerbum ueritatis. hoc est euangelium sal-
 utis uere. sub auditu recepistis per fidem
 eius. in quo. id est. in christo. et credentes si-
 gnati. ac sigillati ut ad signati estis
 deo. spiritu promissionis sancto. id est. per spiritum sanctum
 a deo qui promissus est. et a quo nos ha-
 bemus promissionem uite eterne in ba-
 ptismo. Ad signati ergo sumus deo
 per spiritum sanctum quem accepimus in ba-
 ptismo. quia signaculum similitudi-
 nis dei quod perdidimus peccante pri-
 mo parente nostro illud recepimus

R. m. m. m. m.

baptismo. hoc est innocentiam et
 puritatem anime in qua homo factus est
 imaginem et similitudinem dei. Non
 enim in corpore fuit illa similitudo
 et ymago. scilicet in anima. habemus siquidem
 innocentiam anime receptam pur-
 gata ab omni labe peccati. et immor-
 talitatem in corpore. iam tenemus
 in spe. Quod scilicet spiritus sanctus est pignus heredita-
 tis nostre in redemptionem ad quasi-
 tionem. Dicit beatus Iheronimus in explana-
 tione huius epistole. quia melius est
 dicere qui est arra hereditatis nostre quam
 pignus. ita habet in greco. In christo
 enim qui transtulit hanc epistolam de
 greco sermone in latinum. intelli-
 gens proprietatem ubi per arra transtu-
 lit pignus. Aliud siquidem est pi-
 gnus aliud arra. Pignus est uadium.
 siue uadimonium. quod ideo datur
 ut recipiatur. Et solent hoc dare
 homines quorum pecora inueniun-
 tur. segetibus in aliorum aut uineis.
 uel oues aliquod dampnum com-
 mittunt. Arra autem est quam solent
 negotiatores dare illis a quibus e-
 munt aliquid que ideo datur ut
 recipiatur. ut ut quod deest. excep-
 cio compleat. Unde dicitur arra a re co-
 plenda per qua datur. Ipse ergo spiritus
 sanctus creditibus est arra. quia ab illo
 operationem miraculorum accipiunt.
 aliasque uirtutes sperem uident fidem.
 et caritatem. interpretationem serm-
 onum. ceterasque huiusmodi. Et si
 in presenti tantam gloriam habemus
 ab illo cum ad huc arram tenea-
 mus non aliud putandum est quam

te dignitatis erimus cum nobis co-
 plebitur in eterna felicitate quod mi-
 nus deest. in qua sine fine presen-
 tia dei fructuri sumus. Et notandum
 quia in redemptione ad acquisitionem
 nostre. et in laudem glorie christi habemus
 nos arram spiritus sancti. quia per illum ac-
 quiritur deo redempti sanguine
 christi. et baptizati in fide ipsius. ut
 ipse deus omnipotens laudetur et glorificetur.
 Propterea. scilicet quia uos arram spiritus
 sancti habetis. et ad quiescitis deo.
 et ego audiens fidem uestram. que est
 in domino ihesu. id est. quam habetis in fi-
 de christi. et dilectionem. quam habe-
 tis in omnes sanctos. hoc est in omnes
 sanctificatos in baptismo. non cesso
 gratias agens pro uobis. scilicet deo. memori-
 am uestram faciens in orationibus meis. scilicet.
 primum pro me deinde pro uobis. uel deus dominus noster
 ihesu christi. id est. pater deus qui est deus uobis assumpti
 uerbo. et pater glorie. id est. pater ubi deus ubi
 spiritum sapientie et reuelationis siue manifestationis
 in agnitionem eius. hoc est in cognitio-
 nem dei patris. Quare dicit non
 cesso pro uobis gratias referre deo. Nun-
 quid semper poterat insistere lau-
 dibus et orationibus. Non. sed propter
 maximam assiduitatem talia
 dixit. Iohannes autem diximus deum
 patrem. deum esse hominis a sup-
 ra a uerbo quia in ueritate ita ha-
 betur. sicut ipse filius ex parte
 humanitatis loquitur in passio-
 ne. deus deus meus quare me derel-
 liquisti. et resurgens a mortuis
 dixit marie. ascendo ad pa-
 trem meum et patrem uestrum deum

~ m m r d m ~

nūm et dñm ur̄m. Pater autē gl̄ie
 ē. i. pat̄ uerbi. quia ip̄e filius gl̄ia
 illius appellatur. dicente patre
 ad eum. Exurge gl̄ia mea exur-
 ge psalmum. i. chorus omnium
 uocatum. Per illum enim gl̄ifica-
 tus ē d̄s pater illuminator cord̄
 ur̄i. s. det uobis ut sciatis. qd̄ sit
 spes uocationis eius. s. a subse-
 quentib⁹ in sc̄is. h̄ ē ut habeatis
 spem percipiendi uitam et̄nam.
 Sequitur. Et om̄ia subiecit sub
 pedibus eius. Que om̄ia. Oīa
 .s. ḡia hominum. et oīa que in
 celo et in t̄ra continent̄. Questio
 or̄t̄ in hoc cum psalmista dicat.
 om̄ia subiecta ēē potestati filij d̄i.
 sic in hoc loco dicitur. quare idem
 ap̄ls in epl̄a ad hebreos dicat. n̄
 dum t̄m om̄ia subiecta uidemus
 ei. Que questio h̄ in solut̄. due s̄
 subiectiones uoluntaria siue sp̄o-
 tanea. et coactua siue potestatiua.
 De uoluntaria ḡ subiectione di-
 cit ap̄ls ad hebreos. necdum ēē
 subiecta ei om̄ia p̄ fidem. et uo-
 luntatem. quia necdum om̄s
 ḡns credunt in eum. De coacti-
 ua ū seu potestatiua subiectione
 dicit psalmista om̄ia subiecta
 ēē ei. quia p̄ potentiam uelint
 nolunt iudei atq; pagani. et dem-
 ones subiecta sunt ei. Quia demo-
 nes p̄ inuocationem n̄ms ei fu-
 gantur ab obsessis corpib⁹. et pa-
 gam illo p̄mittente. alior̄ regna
 et t̄ras inuadunt. Et ip̄m. i. xp̄m
 dedit d̄s pat̄ capud. hoc ē p̄ncip̄

sup̄ om̄em eccliam que
 ip̄ius semp̄ semp̄. et que constat
 anglis et hominibus iustis. Xp̄
 ḡ capud siue p̄nceps ē eccl̄. quia
 sic a capite reguntur membra. et a
 sp̄u uiuificatur corp⁹. ita a xp̄o re-
 gunt̄ om̄s electi et uiuificantur. Et
 sic corpus constat ex ossib⁹. et car-
 nibus. et fortibus atq; infirmis
 membris. et t̄m a sp̄u om̄ia uiuifi-
 cantur. ita eccl̄ia continet in se
 fortes in fide et bono ope. et peccōre
 quoq; qui sunt infirmi in fide et
 in iustitib⁹. Quos t̄m om̄s uiuifi-
 cat. xp̄s qui ē capud illoz̄ dum eos
 ad fidem uocat. plenitudo eius q̄
 om̄ia in om̄ib⁹ adimplet. sub
 auditiones h̄modi hic sūt neces-
 sarie. quia eccl̄ia que ē corp⁹. ple-
 nitudo ei⁹. s. ē. i. plenitudo corp⁹
 .s. qd̄ p̄ om̄ia ḡna hominū in om̄ib⁹
 hominib⁹ adimplet. hoc agitur
 et augmētat̄. Dum enī cotidie ex
 singlis genib⁹ ad fidem et p̄ bap-
 tismum decurrūt. cotidie corp⁹ illi⁹
 auget̄. Verbi gr̄a sic de quolib; re-
 ge dicit. quia dum ad eum exierit
 et ip̄i diuisar̄ genciu⁹ affluūt. aug-
 etur. et adimplet̄. Et uos. s. ephesi
 cū eccl̄is mortui delictis et pecc̄is u-
 estris in quib⁹ aliquō ambulastis
 scdm̄ scdm̄ h̄ mundi. i. scdm̄ sc̄la-
 ria desideria amator̄ hui⁹ mundi.
 scdm̄ p̄ncipem potestatis aeris h̄.
 h̄ ē scdm̄ uoluntatē diabli qui in ca-
 hgine aeris hui⁹ reseruatur cru-
 ciand⁹. s. i. diabls̄ quem sup̄ius
 appellauit p̄ncipem. q̄ n̄c opatur

u
H

III. C.

confidentie. i. q̄ suam uol
 untatem opant̄ in filios diffidentie
 idē ē in pagamis & hereticis, atq; iudi.
 ubi fidem rectam & p̄fectam n̄ h̄nt.
 hoc distat inter delictum & pecc̄m.
 quia delictum p̄p̄t̄. q̄no ea p̄t̄m
 itam̄ que nob̄ a deo p̄cipiuntur im
 ple. ut est diliges proximum tuum
 sic te ip̄m. & q̄no illum nō diligim̄.
 & nō honoram̄ parentes. tūc delinq̄m̄.
 Unde dicit delictū quasi delictum.
 Pecc̄m ē. q̄no illud p̄fic̄t̄ a quo d̄s p̄
 cipit obseruari. Verbi gr̄a. sic ē nō
 occides. non adulterabis. & cetera. Ul̄ ali.
 delictum ē in cogitatione. pecc̄m in
 opatione. Iudei ḡ et gentiles mort
 ui erant delictis. & pecc̄is. quia a
 nima que peccauit ip̄a moriet̄. n̄
 p̄ substantiam. s; pecc̄o p̄t̄ quod
 recedit d̄s ab homine. qui ē uita aīe
 Nam sic moritur corpus recedente
 anima. ita moriet̄ anima recedente deo.
 Quod autē dicit in quibus. s. de
 lictis. & pecc̄is aliquo ambulastis.
 blandiendi causa hoc dixit. & tale
 ē quale & illud. fuistis aliquo tene
 bre. nūc autem lux in d̄no. Sequitur
 In quibus. s. delictis & pecc̄is. et
 nos om̄s. s. iudei aliquo iustificati sum̄
 in desiderijs nr̄is. i. in carnalibus
 concupiscētijs. & t̄rens uoluptati
 bus. facientes uoluntatem carnis.
 & cogitationum. hoc ē quod cogitab
 amus corde. implebam̄ ope. adulteri
 um uidel. fornicationem. furtum.
 et cetera. Et iam̄ natura filij ue. siue
 filij iudicet. sic & cetera. s. homine.
 Non debem̄ putare. qd̄ natura

humana a deo male. s. sic creata
 & condita. quia bona. sc̄a. & imor
 talis ē facta. s; uicio suo corrupta. &
 dep̄uata est. Ad ymaginem & simi
 litudinem dei factus ē homo in a
 nima. nō in corpe. s; peccando p̄di
 dit ymaginem qm̄ habebat in sc̄ita
 te. & in innocētia. & similitudinē.
 qm̄ habebat in immortalitate. Ipe at̄
 homo nō genuit filium ad illam si
 militudinē. quia ip̄e factus ē. s; ad
 ymaginem & similitudinē suā qm̄
 ip̄e iam habebat. hoc ē pecc̄orem &
 mortalem sic ip̄e erat. Dum ḡ pec
 catores & mortales nati sumus ex
 ymus p̄t̄ib̄. qui similes nob̄ iam
 erant effecti q̄ natura. siue nat̄ali
 erant filij iudicet. quia p̄pter. p̄
 aricationem mandatorum dei. p̄
 uaricati sum̄ in pecc̄is nr̄is iu
 dicitam̄ inebamur recipe. D̄s autē
 h̄c diues ē habundans. & multiplex
 .s. nō solum in potentia & uirtute. s;
 in misericordia p̄pter nimiam siue p̄
 maximam karitatem & dilectio
 nem q̄ nos dilexit cum eēim̄ mor
 tui pecc̄is. eo in quo sup̄ius dixi
 mus. conuiuificauit. i. simul ui
 uificauit nos x̄po in baptisinate
 p̄ fidem passionis filij sui. ut sic x̄
 resurgens a mortuis iam nō mori
 tur. ita & nos sine pecc̄o uiuentes.
 iam nō moriamur i pecc̄o. s; uiua
 mus uirtutib̄. cuius gr̄a saluati est̄
 o ephesij nō ur̄is m̄tis. & conresus
 citauit. & consete fecit in celestib̄
 in x̄po. i. p̄ x̄pm̄ ih̄m. hoc duph̄c̄
 potest intelligi. Conresuscitauit

1. simul resuscitavit cum xp̄o in
 baptismo. q̄no ubi gr̄a descendim̄
 in fontem. ⁊ mortui sum⁹ peccō. sic
 xp̄s mortu⁹ ē in cruce. ⁊ depositus
 in sepulchrum. ⁊ resurrexim⁹ de m̄
 orce ad uitam. de immundicia ad
 innocenciam. p̄cedentes de fonte p̄
 urificati ⁊ mundati ab omnib⁹ pec
 catis. sic xp̄s surrexit de sepulchro. ⁊ con
 sedem⁹ iam in celestib⁹ p̄ fidem et
 sp̄em. iuxta quod dñs apl̄is p̄mi
 sit dicens. Vos inquit sedebitis
 mecum. sup̄ sedes. xii. Nam q̄no
 ista apl̄s loquebat̄ in carce erat po
 situs. ⁊ tñ cum fiducia talia dicebat.
 Possim⁹. ⁊ al̄i intellige. accipiete
 p̄tium q̄s p̄ futurū h̄m. Conres
 uscitabis nos dñs p̄t̄ p̄ potentia
 ubi sui in die iudicij. ⁊ consede fa
 ciē in celestib⁹ p̄ xp̄m ihm. Inesta
 bilis ē ista dilectio. qua dominus
 pat̄ non solum p̄ iustis. s; etiam p̄
 peccatorib⁹. ⁊ q̄ manus ē rebellib⁹ dig
 natus est mittere filium suum. ut
 ostendet p̄ eo. ut ostendat in sc̄lis
 sup̄uenientib⁹ habundantes diui
 cias gr̄e sue sup̄ nos q̄ eum credim⁹
 in bonitate seu in pietate in xp̄o ie
 su. hoc ē p̄ xp̄m. Secula dicuntur
 eo quod se sequuntur. ⁊ in se reuolu
 untur. Ideo autem dicit in sc̄lis fr̄
 uenientibus. siue futuris. quia
 multa sc̄la. ⁊ multa t̄p̄a erunt p̄
 diem iudicij atq; innum̄abilia. licet
 continuata dies sit. Non enim sol
 occasum patiet̄. patiet̄. iuxta illud.
 Non occidet̄ ultra sol tuus. Iste s̄
 ḡ diuitie q̄s ostendet sup̄ nos. q̄s

oc̄ls non uidit nec aur̄is audiuit
 nec in cor hominis ascendunt. s; ē
 gaudia et̄ne uite sine fine man
 ura. que t̄c ostendent̄ nob̄ p̄ xp̄m
 in sc̄lis uenturis. quia in p̄senti sc̄lo
 nō possunt uideri. Gracia enim. s;.
 dei estis saluati de morte ad uitam p̄
 fidem in baptismo non ur̄is m̄tis.
 ⁊ hoc. s; quod saluati estis. ⁊ fides q̄m
 habetis. non ē ex uob. dei enim do
 num ē ut salui sitis. ⁊ fidem h̄atis.
 Unde dñs dicit. hoc ē opus dei ut
 credatis in eum. Si opus dei ē nō ē
 ex nob. A nob̄ siq̄dem neq; fidem neq;
 salutem h̄emus. neq; aliquid boni.
 quia dñs ē qui opatur in nob̄ ⁊ uelle
 ⁊ p̄ficere. Quia ḡ solent dicere pleriq;
 p̄pter bona opa mea merui uenire
 ad fidem. ideo subiunxit apl̄s. Non
 ex opibus. s; accepistis fidem ut ne
 quis gl̄ietur. s; p̄ gr̄am dei. Prius p̄
 cedit fides. ac deinde subsequit̄ opa
 tio. Solent etiam illi qui ex opibus
 gl̄iantur suis. cornelium centurio
 nem in exemplum trahere dicentes.
 quia p̄pter bona opa que habebat.
 meruit accipere fidem instructus a pe
 tro. Quibus respondendū ē. q̄ corneli
 centio erat iudeus h̄ns cognitionem
 ⁊ noticiam unius dei. a quo se sp̄abat.
 ⁊ credebat p̄ suis bonis opib⁹ rem
 unandū. Et quia aliquid fidei ha
 bebatur iam a deo p̄ceptam. q̄m exor
 nabat bonis opibus. inuit̄ instrui
 a petro de cognitione t̄ci trinitatis.
 et baptizari baptismo sac̄menti. sine
 quo nemo p̄ mundari a peccis. Ip̄s
 enim factura sumus. hoc ē ip̄o xp̄o

ante effecta sumus boni. et facti
 innocentes. creati siue reuouati in
 bonis opibus in xpo ihu. i. pax ihu.
 siue p fidem a xpi ihu. Que bona opa
 pparauit ds ut in illis ambulemus.
 pficiendo de uitate in uitate. Non
 de illa factura hic loquitur. qua in
 pncipio facti sumus ut eemus. sed
 de illa qua cum mali eemus boni
 effecta sumus. ipso opante. Propo
 qd. s. quia renouati estis in bonis
 opibus. memores estote. siue me
 mentote. quia aliquo. i. ante qm ad
 fidem ueniretis uos gentes eratis
 in carne. Iudei ppter circumcisi
 a gentib' appellabantur ecumcisio.
 et gntis quia in ecumcise erant apel
 labantur sensibus a iudeis ipuciu.
 quasi peccatores et alieni a deo. Bene
 autem ecumcisio in carne dicitur ee
 et manufacta. quia in uno solumm
 corporis membro. illa ecumcisio fietur
 manuum opatione. Si uero ecumci
 sio no fit in expoliatione unius m
 b'ri solum. s. in toto co'p'e sp'uali. et
 in omib' co'p'is sensib' qm ecumci
 dum in nob' uicia et delectationes car
 nis. et concupiscencias p'uas expo
 liantes nos omib' peccis delectatio
 num atq; opationum. Sequitur.
 Quia eratis illo t'p'e. ante qm crederetis
 sine xpo. hoc e sine fide x. ut sine p
 missione de x. alienati a conu'satio
 ne isrl. i. extranei et alieni a conu'sa
 tione iudeorum. quia no seruaba
 tis ecumcisionem. neq; salbm. neq;
 legalia offeratis sac'ficia. Et hospite
 testamentoz. s. eratis. O spes dicit

quasi hostij pes. eo quod qno sus
 cipiatur. in domum ponebat
 dominus dom. et q suscipiebatur
 pedem sup ostium. et datis dextris
 iurabat quod pacificus eet ingrel
 sus. Gentiles g' t'ntes ad iudi
 isinum. quamuis ecumcident et le
 galia sac'ficia ofereant. t'n no ideo
 reputabatur int iudeos. s. p'sehti
 appellabantur. et aduene. et quasi ho
 pites habebant. ideoq; dicit apls.
 quia hospites. i. aduene et p'sehti
 erant testamentozum di. non hentes
 spem p'missionis uite etne. Illius
 p'missionis que facta e ad abraam
 q. in semine eius. i. in x' b'ndicende
 eent om's gentes. Quia enim illa
 p'missio facta eet de eis. t'n illi non
 habebant spem. quod possent pue
 nire in societatem iudeoz. q' non
 habebant legem et p'phas. in quib'
 ipa p'missio continebat. Et sine u' do
 erant. no habentes cognitione ei.
 quia et illi quos colebant. no erant
 dii s. demones et opu manuu homi
 num. Nunc aut in xpo ihu. i. pax ihu
 ihu. siue in fide x ihu. uos gentiles
 qui eratis aliquo longe. s. a deo. non
 loco. s. m'ito. facti estis p'x. no loco s.
 m'ito. in sanguine x. hoc est in fide pas
 sionis x. Ipe enim x' est pax. i. reco
 ciliatio nra qui nos reconciliauit
 do patri p sanguinem passionis sue.
 et qui utraq; s. g'na hominum. Ju
 deorum. s. ac gentium. fecit unu
 s. ouile. et unum pastore et unu co
 pus in unitate ecclie et fidei. sic p'm
 isit in euglio. Et fiet in quens unu

i hoc mudo. Licet enim
 multos deos colerent gen
 tiles. t'n in do uero
 erant

a
 I
 H

ouile. et unus pastor. et soluens. id est. destruens et euacuans in carne sua. id est. in passione sua medium parietem matie. hoc est. inimicitias. scilicet. que erant inter duos populos. Legem mandatorum cui credidistis euacuans. id est. in preceptis et statutis euangelij euacuans legem. ut duos. scilicet. populos condat siue edificet in semetipso. id est. in unitate fidei sue. Medium parietem appellat in hoc loco precepta legalia. et circumcisionem. scilicet. obseruationem saluatorum. festiuitatem neomeniarum. et sacrificiorum que diuidebant duos populos. iudeos et gentiles. ueluti paries diuidit ac sepius duos homines siue duas res. Quod dixit parietem. hoc exposuit cum dixit inimicitias et legem mandatorum. quia propter legem et obseruanciam eius erant inimicitie et contentiones inter duos populos illos. quoniam iudei deputabant gentiles quasi inuidos. Sed illum parietem siue inimicitiam. uel legem mandatorum destruxit ipse in passione sua. quoniam pro omnibus immolatus. sic uocans gentiles ad fidem. et redimens ueluti iudeos. et in superius in decretis euangelicis euacuauit legem ministrum. quia non precepit neque iudeo neque gentili offerre sacrificia. et circumcidi. postquam ipse passus est que figurat in illis sacrificijs. In unum nouum hominem. id est. in se ipso faciens pacem. Quoniam factus est ipse nouus homo. In hoc quod natus est ex uirgine sine semine uirili. et conuersus est in mundo sine peccato. quod nemo postea nisi antea fecit. et reconciliauit deo patrem ambos populos

pro peccato. hoc est. pro passione crucis factus in uno corpore. id est. in una ecclesia. in una fide una societate. et in uno corpore. id est. omnes ex iudeis et gentilibus credentes. unum corpus eius sunt. inimicitias. id est. destrues. et euacuans inimicitiam in semetipso. Quoniam inimicitiam destruxit. Nam que erat inter iudeos et gentiles. propter circumcisionem et sacrificia legalia. Tunc in semetipso euacuauit. quoniam in passione sustinendo que erant in misterijs impleuit in ueritate. et pro modo non precepit ea obseruare. Ueniens in mundum pro incarnationis misterij euangelizauit per angelos. per se. et per apostolos. pacem ubi gentilibus. qui longe fuistis a deo. non loco sed merito. et pacem his. id est. iudeis que erant propter cognitionem eius quam habebat. Quoniam per ipsum ueniens ambo populi accessum ad patrem in uno spiritu. scilicet. consistentes et renati per christum accedimus ad deum patrem. quia ipse mediator noster per hoc quod homo et deus est. et per illum nostras preces ad deum patrem dirigimus. et per illum introducemur in aduocatum in conspectu illius. sic ipse dixit. Nemo uenit nisi me ad patrem nisi per me. Ergo. **ad ephesios.**

Rs. Jam non estis hospites et aduene sic profecti uel alieni a consortio iudeorum. uos gentiles sic quondam fuistis. eo modo quo superius paulus dixit. scilicet. estis ciues sanctorum. patriarcharum. prophetarum. aliorumque iustorum. et domestici dei. Ciues dicuntur ab una ciuitate. et comunione. Domestici. qui in una domo conuersantur. Ergo gentiles ciues. et socij sunt sanctorum. et domestici

¶ Hinc ad unam celestem ierim
 uitatem tendunt. 7 in una domo
 ē ecclia cōmorant. Sup hēdificati.
 fr fundamētū apłoz & pphaz. fundamētū
 apłoz & pphaz. oīūq; fidelū x̄ ē q̄i fide s̄ fu
 dati et stabilia. sic ip̄e dixit. Sup hāc
 petram. i. sup me hēdificabo eccliam
 meam. que constat ex anglis. 7 homi
 nib; iustis. Om̄is enim qui fidem x̄
 h̄t. sup ip̄m ē fundatus. Ipo sūmo an
 gulari lapide x̄. Quom̄ 7 x̄ fundamē
 tum. 7 sūmus lapis. P̄ hoc q; ab il
 lo incipit fides. 7 in ip̄o. 7 ab illo p̄fi
 citur. atq; complet̄ ip̄a fides. ideoq; s̄
 electi omnes in ip̄o fundati. Ipo enim
 dixit. p̄ eo quod ē in ip̄o. angularis 7
 dicit̄. quia sic lapis angularis duos
 parietes iungit. ita x̄ duos in unitate
 fidei sue cōiūgendo cōtinet. In
 q̄ā om̄is hēdificatio ecclie cōstructa.
 et hēdificata. crescit in templū sc̄m
 in domino. Dum cotidie ex om̄ib;
 gentib; ad fidem x̄ ueniunt fideles.
 crescit ip̄a ecclia que ē templum x̄
 sic idem ap̄l̄s dicit̄. Templum 7 dei
 sc̄m ē q; estis uos. Lic; enim d̄s oīp̄s
 p̄ diuinitatis potentia uq; sit. tñ alr
 habitat in electis. alr in reyp̄bis. In q̄
 x̄. i. in cui; fide. 7 uos cōhēdificamini
 in habitaculū d̄i ut sitis templū dei
 uiuū. crescendo de uirtute i uirtutem. 7
 hoc agite in sp̄u sc̄o. i. p̄ grām sc̄i sp̄s.
 hui; rei grā. p̄p̄ta quia uos ciues est
 is sc̄oz. 7 sup x̄pm estis fundati. ego
 paul; uictus sum ihu x̄ p̄ uob om̄ib;
 gentib;. Vincus sum die cathenis. 7
 astrictus p̄ fide x̄. 7 p̄ uob gentib;
 quib; p̄dico uerbum saluas. P̄ uinc̄

amore x̄pi. p̄ uob gentib; teneor i
 carce. Et ē sensus. Si uoluissē p̄
 manē iudaisimo 7 ap̄dicatione
 nominis x̄pi quiescē. possem eē
 diues 7 magist̄ sinagoga; 7 appel
 laz. S; quia p̄dico x̄pm. p̄ uobis
 cathenis astrictus nunc teneor i ma
 gna egestate positus. Si tñ audistis.
 Audistis dispensationē siue ammi
 nistrationē gr̄e dei que data ē in iub
 .i. in uia uia utilitate. Si tñ isto in
 loco potius ē affirmatiua diuictio
 qm̄ dubitativa. Quē h̄ aliud n̄ dicit̄
 ēte audistis officiū p̄dicationis mee
 q; datum ē in p̄ grām dei ad uiam utq;
 litatē sacramētū d̄i notū in factū ē sacramētū.
 qm̄ sc̄dm reuelationē. siue missi
 ōm̄. sic sup̄ in hac eplā sc̄psi uob
 in b̄ui p̄ut potestis intelligē. prudē
 ciam mān in missio x̄ legentes mā
 dicta. Idēco h̄ eplā om̄ib; epl̄is pe
 ne difficultior habet. quia ob̄t̄ in se
 magna 7 occulta mistia. b̄ui sermo
 ne cōphensa. De quo sacramēto siue
 missio dicit̄. q; ei p̄ reuelationē dei
 manifestatum ē paulo in sequitib;
 pandit̄. h̄ ē q; gentes in societatem
 iudeoz eent uenture. sine aliq; diffe
 rentia in grā. S; et sequit̄. Quod. i.
 sacramētum siue missium in reuela
 tum alijs generationib;. nō ē agnitiū
 filijs hominū. sicuti nūc reuelatū
 ē. hoc ē manifestatum sc̄is ei ap̄l̄is
 7 p̄phis in sp̄u. de quib; gen̄rib; filijs
 hominū dicit̄. quib; ē manifestatum
 sacramētum fidei gentium. Nunq̄d
 nō ē reuelatum pat̄archis 7 p̄phis.
 Vtq;. Illis enim solummodo ē

III. C.

reuelatum in spū. hoc ē p spm
 sc̄m qui filij dī erant ad optionē.
 sicut i paulus non illis qui filij
 amatores huius mundi erant. Alii.
 Alijs gnōmb; filijs hominū. i. pa-
 tarchis i pph̄is. atq; alijs homi-
 nib; non est ad liquidū ita ma-
 nifestatum mistium fidei gentiū.
 sicuti apl̄is i pph̄is noui testam̄-
 ti ut fuit agab; quoz p̄dicatioē
 ad fidem uener̄. Qd̄ pot̄ p̄bati ex h̄
 quod dñs ait apl̄s. Multi reges i
 pph̄e uoluer̄ uide que uos uidetis.
 i nō uiderunt. Maioris enim sapi-
 entie fuerūt apl̄i qm̄ patarche. q̄
 quod illi uident a longe in spū ist̄
 i m̄te i corp̄is oculis. Sicq̄ uidi-
 n̄tōm potant; crede gentes uen-
 turas ēē in societate suam. s; di-
 cebant illis qui p̄selici fiebant.
 uitam etiam quidem p̄cipietis
 s; non tante dignitatis eritis in
 gl̄ia q̄ntē nos. Qd̄ ergo manifesta-
 tum est apl̄is: "Esse gentes cohere-
 des iudeis in p̄ta celesti. i. in gl̄ia
 et̄na i concorp̄es. i. simul cor-
 pus xp̄i. ut̄ in uno corp̄e eccl̄ie
 sociare. i. paratipes p̄missionis
 eius in xp̄o. siue p̄ xp̄m. i. s̄for-
 tes ēē p̄missionis dei p̄tis qd̄ isem̄e
 abrae b̄ndict̄ os q̄s. Michi om̄iū
 sc̄oz minimo data ē gr̄a. hoc ē uā-
 gl̄izare siue p̄dicare in gentib; i
 uestigabiles diuicias xp̄i i illu-
 minare om̄s. Quare dicit̄ m̄. in mi-
 nimo om̄ium sc̄orum apl̄oz data
 ē gr̄a. cum alibi dicat. plus om̄i-
 b; illis laboraui. Vtrumq; uer̄

est i unum referendum ē ad labo-
 rem. quod dicit̄ plus om̄ib; illis la-
 borau. aliud ad temp̄ uacatio-
 sue. Plus enim om̄ib; apl̄is labo-
 rauit. quia cum cet̄i in loci sibi di-
 stributis p̄dicarent. ille non solū
 iudeis. s; etiam om̄ib; gentib; q̄
 bus i constitutus ē magist̄ i p̄dica-
 tor. Minimo aut̄ quod dicit̄ tale
 ē. ac si dicit̄. nouissimo i ultimo.
 Nouissimus enim om̄ium apl̄oz
 ip̄e uocatus ē ad gr̄a euangl̄ij. q̄
 illi a dño ante passionem. hic ū
 post ascensionē de celo uocatus
 est. euangl̄izare. i. bona annun-
 ciare. quia euangl̄ium ē bonum
 nuntium. Euangl̄izat q̄ nō so-
 lum qui euangl̄ium p̄dicat a xp̄i
 ore placum. s; qui bona annūciat
 i gaudia p̄te celestis p̄mittit. que
 in lege pph̄is. psalmis. dictisq; sc̄oz
 patrum continentur. Que sunt iste
 diuicias xp̄i inuestigabiles. quas
 missus ē apl̄s euangl̄izare in ge-
 tib;." Nimirum ille de quib; idē
 apl̄s alibi dicit̄. que oculis non ui-
 dit nec auris audiuit. nec i cor-
 hominis ascender̄. que p̄parauit
 d̄s diligentib; se hoc ē gaudia p̄-
 te celestis uita sine fine mansura.
 Qd̄ ergo hic dicit̄ diuicias. in subse-
 quētib; appellat̄ sacramentum. Iōq;
 p̄ diuicias non in agrue mistium
 in carnationis i passionis x̄ pos-
 sumus intelligē. redemptionē q̄
 gen̄is humani. i fidem gentium.
 i qd̄ distantia ēēt nulla int̄ iudeos
 i gentes in gr̄a dī. Que oīa iccir-

o sacramentum recte appellant. quia ante xpi aduentum occulta et secreta fuerunt. S: si inuestigabiles s: ipe diuicias. quom apis missi e eas euuangelizare. Nam inuestigabilis res e: que non potest uestigari. et comprehendi. Qd dupli ceter potest solui. Inuestigabiles siquidem ante dni aduentu fuer: quia nlls potuit eas ad liqum cognosce. S: que ante erant inuestigabiles. dno ad ueniente uesti gabiles et ophensibiles facte sunt. Yt alit. In sua natura inuestigabi lis sunt. s: p gram et p reuelatione sci sps hominib; fidelib; uestiga biles sunt. Ybi gra. statua quam nabuchodonosor uidit inuesti gabilis in sua noticia fuit. qno nabuchodonosor non potuit in tellige quid pfigurabat. s: p reue lationem sci sps danieli uestiga bilis et comprehensibil fuit. qui in tptatur eius extat. Data e etia gra aplo pfidem illuminare omis qui uoluissent crede. quia sicut ille qui infidelis et incredulus e in tenebris moratur. ita qui fide lis et credulus extat in luce qui escit. et non solum illuminare. s: euaglizare que fit dispensatio .i. distributio et ministratio sacra menti abscondisti in deo a scelis qui omnia creauit. Idem appel lat in sacramentu. q. supius diui cias. Missium. s. incarnationis filij dei. fidem. et salutem generum et gaudia uite etne q. a scelis siue

ab initio absconditum fuit in deo uero qui omnia creauit. Notandu quia no dicit deo fuit absconditu. s: in deo usq; quo ipe p semetipm manifestare dignatus e. Vn rap pellatur sacramentum. qd e res secreta atq; occulta. anteqm ad publicum deducatur. Sequitur. Ut innoce cat. h e manifestet et nota fiat mlti formis sapia di pncipib; et potestatib; p eccliam. Mlti formis sapia di dr. qm mltiplix mltas spes. et formas hns. Videam qm sit mlti formis. fili di natus e de uirgine sine se mine uirli. Vagiebat in p sepio ut infas. s: ab anglis glificabat de celo. ab herode qrebat itici. ut homo. sed a magis stella ducente querebat adorari ut ds. Mortuus e ut ho. s: resurrexit p potentiam dita tis. Resurgens a mortuis appa ruit discipulis in habitu hominis. s: spm scm dedit eis ut ds. Ecce qnt multa formis e sapientia di. Yt ergo ista multiplex sapien tia di manifestaretur pncipib; et potestatib; in celestib; quas bts ionum anglicas uirtutes uult in telligi. celo residentes. filius di ueniens in mundum reuelau eam apis suis. et p eccliam hoc e in ecclia pdicantib; apis. mani festauit anglicis uirtutib;. Dicit namq; bts ionimus. qd quedam anglice dignitates fiunt que mltia supi memorata ad pu rum non intellexerunt. donec completa e passio xpi. et apli p

omnes gentes cepissent, p[re]dicatione
 sua gentes trahere ad fidem. & d[icitur]
 p[ro]bati potest p[er] hoc q[uo]d angeli ad my-
 rando dixerunt. illo ascendente ad
 celos p[ro]p[ter]a uirtute. Quis e[st] iste qui
 uenit de edom hoc e[st] de cruento
 & sanguinolento mundo. Et in psal-
 mo. Quis iste rex gl[ori]e. Illis enim
 qui maioris dignitatis sunt &
 p[ro] quor[um] ministerium illa nuncia-
 ta sunt. cognita fuer[unt] ut pote
 consiliarijs & nuncijs. Illis ergo q[ui]
 minoris potestatis sunt. potest
 e[ss]e. ut ex parte incognita e[ss]ent.
 Et hoc manifestauit sc[ilicet] p[er] p[ro]nu-
 tione[m] uel p[er] ordinatione[m]. siue p[re]destinatione[m]
 sc[ilicet] q[uo]d unu[m] e[st]. Quia d[ist]inctione[m] f[aci]t siue
 impleuit in xpo ihu. i. p[er] xpm ihu[m]. Sic
 g[od] d[omi]n[us] p[ater] p[er] ordinau[it] an[te] omnia sc[ilicet]a sic co[m]ple-
 uit & manifestau[it] in se ip[s]o sapientia[m] suam
 p[er] xpm in quo habemus fiduci-
 am. i. fidem & accessum ad d[omi]n[um]
 patrem in confidentiam p[ro] fidem
 eius. hoc e[st] p[ro] fiduciam quam ha-
 bemus in ip[s]o qui e[st] mediator
 n[ost]r[us]. s[ed] p[ro]p[ter] q[uo]d. s[ed] quia fidem in
 xpo in xpo habetis & accessu[m] ad
 d[omi]n[um] patrem. p[er] ip[s]um peto. **ad eph[es]**

R[es]p[on]s[us]: Obsecro uos ne **uos.**
 deficiatis in tribulatio[n]ib[us].
Finis p[ro] uob[is]. i. ne recedatis a fide
 xpi. dum uidetis me tribulari
 p[ro] uob[is]. que tribulatio e[st] gl[ori]a u[est]ra.
 Conuenienter dicit. que tribula-
 tiones sunt gl[ori]e u[est]re. Illis g[er]o
 ap[osto]l[us] tribulabatur. quia dum
 illis p[re]dicabat u[er]bum. comp[re]hen-
 debatur a p[er]secutorib[us]. S[ed] eius

gl[ori]a tribulatio illorum erat. quia
 fortabantur infide[m] & p[er] passionem
 suam. adquirebat eis gl[ori]am e-
 t[er]n[am]. huius rei gr[ati]am. i. p[ro]p[ter]ea
 ne uos recedatis a fide xpi. flecto
 ego genua mea. ad patrem d[omi]n[um]
 n[ost]r[um] ihu[m] xpi. Sic sunt ext[er]iores
 ocelli corp[or]is. & ext[er]iora genua. ce-
 t[er]a[m]q[ue] m[em]bra. ita etiam dicunt e[ss]e
 & int[er]iora. Unde hic ap[osto]l[us] no[n] loq[ui]t[ur]
 de ext[er]iorib[us] genib[us]. s[ed] de int[er]ior-
 bus. & genua g[er]o debemus intelli-
 gere submissum & humiliatum
 sensum m[en]tis. flecto inquit ge-
 nua mea. i. sub m[en]to & humilio
 sensum cordis n[ost]ri. orando d[omi]n[um]
 p[ro] uob[is]. Q[uo]d sequit[ur] ad patrem
 d[omi]n[um] n[ost]r[um] ihu[m] x. in greco no[n] h[ab]et
 sermone. nisi tantu[m] patre[m]. ut
 intelligatur absolute creator e[ss]e
 omniu[m] rerum. Q[uo]d u[er]o in latinis
 codicib[us] additum e[st] d[omi]n[um] n[ost]r[um] ihu[m]
 x. bene conuenit. quia illi e[st] p[ro]p[ter]
 nat[ur]a[m] p[at]r[is]. ubi autem adoptiue.
 Sequitur. Ex quo deo p[at]re omnis
 p[at]ritas in celo & in t[er]ra nominat[ur].
 Sicut in p[re]senti seculo habemus q[ui]s
 appellam[ur] patres. & sunt a quibus
 appellantur patres. ita & in illo col-
 legio sp[irit]uum sc[ilicet]o[rum] sunt. qui ali-
 os diligunt uocare patres. sic
 platos. ybi gr[ati]a. angeli diligunt
 archang[el]os appellare patres. Sic
 de ceteris uirtutib[us] intelligendum.
 I[te]m dicit ex q[ui] omnis p[at]ritas
 in celo & in t[er]ra inu[en]itur. quia & an-
 gel[us] in celo & homines in t[er]ra ab
 illo exordium suscep[er]unt. & ab illo

qui est pater omnium rerum, accepit.
 et patres alios uocarent. Ut det
 uobis secundum diuicias gratie sue uirtute
 corroborari per spiritum sanctum eius. in in-
 teriore hominem habitare christum per
 fidem in cordibus uestris. Idcirco in-
 quid flecto genua mea ad patrem
 domini nostri. ut ipse det uobis uirtutem
 secundum longitatem gratie sue. et secundum
 abundantiam gratie sue. ut sitis
 corroborati in fide. et possit christus ha-
 bitare per fidem in interiore homine.
 hoc est in cordibus uestris. Licet deus omnipotens
 per potentiam diuinitatis sue uic-
 sit. tamen illis specialiter deus habitare quod
 fidem eius habent. In caritate radi-
 cata et fundata. ut possitis comprehen-
 dere in uobis metipsis cum omnibus
 sanctis. que sit latitudo et longitudo.
 et sublimitas et profundum. Ex superio-
 ribus ista pendent. Idcirco etiam submittit
 sensum cordis meum ad deum. ut sitis
 in caritate radicata. sicut arbor pla-
 ntata radicitus firmatur. et terra. ut
 humorem habeat. et a uento facile
 non eradicetur. et non solum radi-
 cata. sed fundata in ipsa caritate quae
 super solidissimam petram. ut possi-
 tis intelligere que sit latitudo carita-
 tis. Latitudo caritatis est qua dili-
 gitur deus. et non solum amicus. sed
 etiam inimicus. De quo mandato
 dicit psalmista. Latum mandatum
 tuum nimis. Longitudo caritatis
 est perseverantia in bonis operibus. perseueran-
 tia. Longanimitas etiam siue longitu-
 do caritatis est ab initio fidei usque
 ad finem spei. id est usque dum peruenia-

mus ad illud. ut quod modo tene-
 mus in spe. tunc possidamus in re.
 patienter per dei amore ad uita huius se-
 culi colare. Sublimitas siue al-
 titudo caritatis est. ut per omnibus nostris
 bonis operibus. tam placitudine cari-
 tatis. quam per pacem longanimitate
 et perseverantia in bonis operibus. subli-
 mitate patre celestis queramus. spem
 antes nos remunerando a deo. secundum
 dum autem siue occultam caritatis
 est ut omnia bona que habemus. de
 occulto dei dono et inspiratione nobis
 uenire credamus. hec omnia in cruce
 christi possumus comprehendere. Scire
 etiam super eminentem scientie ca-
 ritate christi. Ut det uobis etiam scire
 et intelligere caritate christi eminentem
 scientie humane. hoc est. ut det uobis
 scientiam. quatenus possitis intel-
 ligere. quanta sit caritas christi. quae per nos
 mortuus est. Que caritas trans-
 cendit. et excedit omnem scientiam
 humanam. et non solum huma-
 nam sed etiam diuinam. que omnibus
 largitur. Et quatenus possumus illam
 scire. si super eminentem est scientie que
 omnibus tribuit. hoc debemus scire
 qui ignoramus illam. Quis enim
 hominum mortalium ualet propheta-
 re de quanta caritas fuit in deo patre.
 qui per nos unicum filium non
 solum in carnari. sed etiam morti per-
 misit. Sequitur. Ut impleamini
 in omni plenitudine. dei. Idcirco
 inquit exoro scire uos carita-
 tem christi. ut impleamini uirtu-
 tibus. et ineamini annuuntari in

numa fidelium. ex quib; cotidie corpus xpi implet. Plenitudo eni corporis x ecclesia. que cotidie ex omnib; gentib; implet. Et autem qui potens est omnia face sup habundant qm petimus aut intelligimus scdm utate que opat in nob. xpi glia in ecclesia in xpo ihu in omis generationes facti scloz. Et autem. i. do pat. qui pot omnia face que nob necia sunt. sup habundant. quam petam? i. q pot omnia nob dbe plusqm nos pete sciam? aut pete psumam? Et hoc scdm utate diuinitatis po utentia. Que utas diuinitatis opatur in nob miraca. fidem utates. i. doctrinam. Sic glia in ecclesia. i. in xpo ihu. In ecclesia e glia di patris. quia mltitudo fidelium glificat. i. laudat dm patrem in omnib; que agit. f illam etiā glificat. iuxta qd dñs dicit. uideant opa uia bona. i. glificent patrem urm. In xpo quoq; ihu glia e di patris. quia omnia que xpe fili opatus est. ad gliam i laudem eius retulit dicens. Pat in me manes. xpe fac opa. In omis g generationes sit. do pat glia. i. in psentes i futuras. ut in generationes gentium. i. giones uideat. i. oia futura scia.

Ad ephesios.

III

Args: Obsecro. itaq; uos ego uinctus in dño. ut digne ambuletis uocatione qua uocati estis. Obsecro. i. de pō uos ego uinctus in dño. ut digne i scē uiuatis illa uocatione. qua uocati estis.

In baptisate estis uocati. ut sciatas i un maclati. scē i un maclate x mmi. ambulantes de utate i utate. Qd autē dic ego uinctus. dupli modo intelligi potest. i. uinctus cathenis. i. positus in carce in dño. i. p dño. siue p amore dñi. ut uinctus cathenis. i. positus i carce. i. astrictus amore dñi. erga uos ppter dñm. Cum omni humilitate i mansuetudine ambulate. i. i uisamini digne. cum paciencia subportantes uos inuicem in caritate. humilis dr. humi ac diuis. Mansuetudo e lenitas i tranquillitas animi. Ambulate in qd. i. uisamini. cum omni humilitate i mansuetudine mias. subportantes uos inuicem in caritate. i. in dilccone di i pximi. iuxta illud. Alē alius hona portate inuicem naturam ceruoz. Vbi grā. Iui diues e opib; huius scli. supportet illum qui paup e substantia psenti. i. diues spualib; utuab;. ut e xta ille qui scs e sua scitate sustentet illum. ut etiam simplicit qui scs e sustentet suis pab; pccorem. f qui diues est sustentet sua helemosina paupē. Sollicita. i. studio si. cauta. i. attenta semp sitas. seruate unitate sps. ut unum sapiatis de xpo. i. unam fidem habeatis. u non sint in uob scismata atq; hereses. Et hoc agite in uincto pacis. i. in dilccone di. i. dilccone pximi. siue in concordia firmitatis. Dilcco i eni uinctm recte apellat. quia du

ligat & coniungit. dñm uidit & ho
 minem ul' duos pximos. Vnum
 corpus. s. xpi estis uos. & unus sps. s.
 scs habitat in uob. Sicut uocati e
 stis in spe una uocationis ure. s. sic
 uiuite. Scđ uocati estis in bapuf
 mate. scđm illud. Scđ estote. quia
 & ego scs sum. Iocq; scē uiuere debe
 tis. Bñ autem dic. in una spe uoca
 ti estis quia omis fideles unā spē
 hñt pueniendi ad patam celestē.
 Vñ dñs ē. omium creaturaz. V
 na fides deb; eē in omib; credenti
 bus unum baptisma. Lic; aliū mi
 nozem. aliū maiorem fidem habe
 ant. quia maiora & minora de dō
 intelligunt. tñ in hoc dr eē una fi
 des. quia unum dñm credunt tñta
 tem habe in psonis. unitatem in
 substantiā. Vnum ē bapufina q
 omis equalit p unūsum orbem ba
 ptizantur. qui signacm fidei pec
 piuntur. Unus est dñs omium cre
 aturarum. & pater omium rerum.
 i. creator. qui. s. pat sup omis crea
 turas excellit. & p omia. s. ē filius.
 quia omia p ipm facta & reparata
 sunt. & nō in omibus nob. s. sps scs
 qui in cordib; fidelium diffus; ē
 & in omib; creaturis iuxta illud.
 Sps dñi repleuit orbem terraz. V
 ni cuiq; autē nr̄m data ē grā. scđm
 dum in suram donationis xpi.
 Loquitur hoc loco ap̄ls ex p̄sona
 sua aliozq; ap̄loz. ul' omium cre
 dentium. Vni cuiq; nr̄m ap̄loz omi
 umq; credentium. data ē grā fides
 remissio pccōz. redemptio. quicquid
 boni habemus. Grā autem dr̄ gr̄is data.

data. Et hec omnia gratuita. muna
 ompis dñi largitata sunt nob. scđm
 in suram donationis x. Donationē
 ul' donum pat̄s & filij debemus
 intelligē in hoc loco spm scm. de
 quo dñs dicit. in euuangelio mu
 lieri samaritane. Si scires domū
 dñi. i. scm spm & cta. Cum uero dic
 data ē scđm grā in suram domi
 siue donationis xpi. sic uident
 hec omnia ūba sonare. quasi sps
 scs in suram habeat. & in surabil
 sit. S; quom pot in surabilis eē
 de quo dr. sps dñi repleuit or
 bem terrarum. Notandum q. q
 sicut dñs pat̄ in in surabil ē. qui
 dic. celum terram ego implebo. & fili; i
 in surabilis ē. qui d. ē sapia dñi pat̄s
 de quo dr. qd atangit a fine usq; ad
 finē. i. sps scs i in surabil ē. q. sic ē iste tres
 p̄sone unū substantiæ. unū dicitis.
 unū potētiæ. ita oia que pater
 & filius implent. implet & sps
 scs. quia in sepabiles sunt iste
 p̄sone. Iocq; hanc in suram do
 nationis ad nr̄am capacitātē
 referre debemus. quia iuxta
 quod nos cape ualemus. ex do
 nis sps scđ datur nob in sura.
 Verbi grā mare in in surabile
 ē in longitudine. p̄funditate.
 latitudine sui. & multitudine
 aquarum. Et sic incole ueni
 entē ad illud aquatum. se
 cđm in suram uascloz. unū
 q̄sq; deportat. alius plus. ali
 minus. itā mare in surabile
 manet. itā & nos scđm in surā

nre capacitatis ex donis sps sci ac
 apimus. ipe in sua natura in
 insurabilis manet. Propt qd
 dicit. s. psalmista. i. ppta qe
 unicuiq data e gra scdm insu
 ram donationis xpi. alij maior.
 alij minor. ascendens xps in altu
 captiuam duxit captiuitate. de
 dit dona hominib;. Qdam doc
 tor hoc modo hunc usclm expla
 nat. quod aiutate non discrepat.
 i appellat diablm captiuitatem.
 qui genus humanum de para
 diso captiuauit. Ascendens in al
 tum xps. i. in cruce iuxta qd
 ipe dixit. Cum exaltatus fili
 um hominis. captiuitatem. i.
 diabolū duxit captiuum. quia
 captiuauit illum auferendo
 ab illo potestatem quam tene
 bat in hoc mundo. iuxta illud.
 nūc pnceps huius mundi ei
 cietur foras. S; quid fecit post
 modū. Tercia die resurgens. de
 dit dona sps sci discipulis i sus
 flans i dicens. accipit spm sac
 tum. Alit. Ascendens xps in
 altum. i. in celum. xi die re
 surrectionis sue. captiuā du
 xit captiuitatem. qno natam
 humanam que de paradiso fu
 erat a diablo captiuata. ipe ite
 rum captiuauit de potestate
 diabli. abstrahendo. i ad celestia
 subleuauit. ac postmodum de
 cimo die ascensionis sue dedit
 dona sps sci apstis. Queri aut
 potest cum supius dixit singla

ri numo data e gra scdm insu
 donationis. siue doni xpi. qre
 modo dicat pti numo dedit do
 na hominib;. Ad quod dicendū.
 quia lic; sps scs singlari numo
 donum i donatio appelletur. tū
 scdm qualitatem meritoꝝ tū
 tur dona eiusdem sps scs. Vnde
 apst alibi. Alij inqd datur p spm
 sermo sapientie. alij sermo sci
 entie. i cetā usq; dum sub iung.
 h omnia opatur unus. atq; i. sps.
 diuidens singlis p ut uult. Qd
 autem ascendit quid e nisi qe
 i descendit pimum in inferiores
 partes tre. Inuogat apst seme
 tpm. i dic. Quid e qd dix ascen
 dit. Quomodo potest ds ascende
 qui ubiq; e. Certe nich e aliud.
 nisi quia i descendit pimum i
 inferiores partes tre. ad infernum. ac
 deinde ascendit in celum. Ergo nō
 scdm diuinitatē que omnia implet.
 ascendit ipe neq; descendit. s; scdm
 humanitatē. In amā quidē sola de
 scendit ad infernum. i cum corpe.
 i anima ascendit sup omis celos.
 Notandumq; quia p hoc qd dic
 descendit in inferiores partes tre.
 ostendit infernū infra tiam ee. Vñ
 dr infernus. qd sit infra tiam. Ii
 fra tiam. Q descendit. s. in infer
 ores partes tre. ipe e qui ascen
 dit sup omis celos. i. sps ut imple
 ret omia. s. oracla legis. i pphariū
 que de se erant scpta. I omia. i. qsdā
 dispensationes quas ipe cum pa
 tre disposuit. i quas ipe solus

cum illo sciebat. ut etiam ut im-
 pleret omnia celestia, et terrena, de
 sua cognitione et reuelatione diui-
 nitatis. siue quia omnia ante illi
 aduentum quasi uacua erant.
 ad comparationem illorum. que p-
 modum de eius natiuitate cogno-
 uerunt. Celestia impleta sunt. qu-
 erant quedam angelice potestates.
 que in istum natiuitatem x-
 p-
 onis et resurrectionis. ascensionisq-
 ad celos ad liquidum non cognoue-
 runt. quo usq- impleta sunt. Vn-
 admirando dicunt in psalmo. Q-
 iste rex glie. Tale quid et in esai-
 Quis iste rex glie. Terrestria quoq-
 impleuit. quia hominib-
 qui d-
 m ignorabant. suam cognitionem de-
 dit. suaq- gra illos impleuit. Et
 ipse dedit quosdam quidem ap-
 tolos ut xii. fuer- et lxx. p-
 phas et agab-
 et alii antiochem. yuq- filie philip-
 pi. Alios u- eu-
 g-
 istas ut fuit mar-
 cus et lucas. iohes q- et math-
 s. q- et
 ap-
 toli fuer- alios aut-
 pastores et docto-
 res. ad consumationem. i. p-
 fectionem
 scorum. ut illi qui p-
 destinati s-
 ad gl-
 iam et-
 nam. illor-
 p-
 dicatione
 et exemplis p-
 ficentur. fuer- in pri-
 mordio fidei eu-
 g-
 iste. p-
 phe. Pasto-
 res quoq- doctores. sunt et modo
 in ecc-
 lia. Quicunq- bona annun-
 ciet. eu-
 g-
 ista e-. Quicunq- gau-
 dii elector-
 penasq- rep-
 bor-
 suus
 auditorib-
 p-
 nunciat p-
 pha est. de
 nomine u-
 pastor-
 et docto-
 r-
 u-
 uo-
 gatus. augustinus a paulino. res-
 pondit unum ee pastorem. et doc-

torem. Pastor enim non potest ee
 nisi habeat doctrinam qua pas-
 cat gregem sibi commissum. Quod
 si caruit doctrina. licet non hat
 pastoris t-
 caret officio. Pastores
 autem et doctores ecc-
 lie q-
 d unu-
 e-. sunt epi. p-
 bri. alijq-
 rectores.
 et ministri ecc-
 lie. Qu-
 tam diu isti
 tui sunt in opus ministri. et in he-
 dificationem corp-
 is x-
 pi. donec oc-
 curramus omnes in unitatem fi-
 dei. et agnitionem filii dei. I-
 o isti
 tui sunt pastores et doctores ut cor-
 pus x-
 pi edificent. quod e-
 ecc-
 lia. que cotidie edificatur ex munio
 credentium uementium ad fide-
 et edificabitur donec occurramus
 omnes. x-
 pi in resurrectione in u-
 nitatem fidei. et agnitionem filii
 dei. i. quousq- unam fidem. habe-
 amus post resurrectionem. et om-
 nis
 equalit-
 d-
 m cognoscamus. In p-
 se-
 ta siquidem secto. sic e-
 diuisitas
 scientie. ita diuisa fides. quia ali-
 plus. alius minus. de deo intel-
 ligit. et scdm q-
 d intelligit et cog-
 noscat de diuinitate om-
 nis di-
 h-
 et fidem. Post resurrectionem
 aut iam non erit diuisitas fidei.
 quia sicut om-
 nis equalit-
 d-
 m. ui-
 debunt. ita equalem fidem ha-
 bebunt. Erunt enim ds omnia in
 om-
 nib-
 . in uirum p-
 fectum. in m-
 suram etatis plenitudinis x-
 pi.
 Ex superiorib-
 ista pendent. Ipse
 inquit dedit pastores qui edi-
 ficent corp-
 illius. donec occur-
 ramus om-
 nis post resurre-
 x-
 ge-
 na

lem murum perfectum. Quidam h
 in illud intelligunt. quod ingeniali
 resurrectione omnis in eadem eta
 te resurgent. in qua xps resurrex
 cuiuscumque etatis mortui fuerit.
 in nomine uirorum. comprehendunt
 et mulieres. quod dicit murum
 perfectum. S; licet contra fidem non
 sit. hoc tamen melius est ut aliter intel
 ligatur: Murum perfectum appel
 lat xpm cum omni corpore suo. quod
 non erit perfectum. quousque omnes
 electi compleantur. Completo autem
 numero electorum. occurreremus omnes
 murum perfectum. i. omnes electi
 occurrerent capiti suo xpo. ut
 iam postmodum unum uirum sit xps
 et ecclesia. perfectus et integer. ut mensura
 etatis plenitudinis. x. Sic homo
 per etates singulas crescit. donec per
 factus sit uir sic cotidie crescit.
 xps usque ad diem iudicii. non in
 se s; in nobis qui sumus corpus
 eius. Completa autem mensura etatis
 i. perfecto et integro numero electorum.
 ex quibus plenitudinis x imple
 tur obuiamus ei. ut iam. i. post
 resurrectione. in qua erit perfectus
 xps. non sumus paruuli. s. sensu.
 fluctuantes huc illucque uagantes.
 nunc ad illud uicium. nunc ad
 illud cadentes. et circumferamur
 omni uento doctrine. Quantum
 ad presentem sapientiam pertinet
 beatus apostolus. non erat paruulus sensu.
 quia sapientior erat cunctis mor
 talibus. Quantum uero ad illam sapi
 entie perfectionem attinet. quam

habitu sunt sancti post resurrectionem.
 paruulus erat sensu. et impar
 tus intellectu. Quod uero dicit neque circum
 feramur omni uento doctrine. uen
 tum doctrine appellat dialecticam.
 et sapientiam humanam. que nullius
 utilitatis est a qua circumferimur et
 pulsamur. quia plerumque. seducimur
 per illam putantes ea uera que sunt
 falsa. Et isti ephesii dialectici erant.
 per quam seducebant simplices. faci
 entes illos ea putare uera que erant
 falsa. suis functionibus et astutiis.
 Unde sequitur. In nequitia. i. in mali
 cia hominum. et in astutia illorum est
 circumferimur. ad circumuentionem et
 sedationem mentis. Hic beatus Ioni
 mus. Quod potest uigiter dialectice
 arti insistere. et syllabas iamborum com
 pone. i. diuisa carmina. ubi nulla
 uitas est. s; seductio et error hominum.
 In presentia quid scilicet potest illud esse.
 sed post resurrectione cessabit.

Res: Renouamini **ad ephesios.**
 spiritu mentis uestrae. et induite nouum
 hominem qui secundum deum creatus est in
 ueritate. ueritatis. hec uerba apostoli.
 ex superioribus pendent. Nam alloquitur
 ephesios inquit. Deponite uos
 secundum personam uisitationem ueterem
 hominem. qui corrumpitur secundum e
 roris desideria. ac deinde subdit.
 renouamini autem spiritu mentis uestrae.
 Pristina uisitatio est peccatum. et in peccatis
 manere. uel etis autem homo est
 uisitatio ueteris hominis adeo. Quousque
 enim in peccato manet. uisitationem ueteris
 hominis habet. Quod homo. i. uisitatio illa

et rumpitur et de puratur secundum de
 sideria errorum et uiciorum. Renouamini
 inquit spiritu mentis uestrae. Spiritum et ueritatem.
 primo debemus accipere secundum beatum
 augustinum. id est per rationabilitatem
 mentis. Due sunt autem renouatio
 nes. Una est subitanea ac momenta
 nea. que fit in baptisate. in qua
 renouamini ab omnibus peccatis origina
 libus et actualibus. alia que fit per spa
 tium temporis. et per assiduitatem lectio
 nis. et per operationem bonorum operum.
 de qua hic dicitur. Dum enim animus
 ea cotidie per studium lectionis de
 deo intelligit que antea ignora
 bat. et dum perficit cotidie de ueritate
 in ueritate cotidie innouatur. tale est
 ac si diceret. Estis innouati in bap
 tismate. renouamini cotidie per stu
 dium lectionis. ea de deo intelligen
 do que antea uos latebant. et cres
 cendo de ueritate in ueritate. Et indu
 ite inquit nouum hominem. No
 uum hominem appellat noui homi
 nis conuersationem. id est ipsum deum ihesum.
 Videamus quomodo sit ipse nouus
 homo. et secundum deum creatus. Conce
 ptus est uero uirginali opere spiritus sancti
 ex semine mulieris sine semine
 uiri. hoc nouum fuit. Natus est
 de uirgine et hoc nouum fuit. factus
 miracula que nemo alius fecit. di
 uisus est sine peccato in hoc mun
 do. uerus deus et uerus homo. resur
 rexit a mortuis. et omnia noua
 facta sunt et fiunt. Et secundum deum cre
 atus est in iusticia. quia iustus
 est in scientia et ueritate. quia iustus

et uerus est. Et non solum iustus.
 sed et uerus. sed in super ipse iusticia. ipse
 scientia et ueritas. Quod ergo dicitur in
 duite nouum hominem. tale est ac
 si diceret. induite ihesum christum. id est di
 uinationem noui hominis. et omnes uer
 itates quas intelligitis in christo ihesu
 esse. Quicumque enim assumit iusticia
 am. scientiam. scientiam. ueritatem. sapi
 entiam. caritatem. omnesque uerita
 tes quas in christo cognoscit. esse. itaque
 christum induit. sicut quod depo
 nentes mandatum. loquimini in
 tatem uniuscuiusque cum proximo suo.
 Quia omne mandatum a diabolo est. quod
 est in dicitur et patet mandatum. Quicumque fi
 lii ueritatis sunt. debent deponere
 tabicem mandatum. dolositatem. du
 plicitatem. et loqui ueritatem de
 amo puro cum omni homine. non
 solum cum christiano. uerum
 etiam cum heretico et pagano. quia
 omnes sunt nostri proximi. Et quare
 debemus loqui ueritatem cum pro
 ximo. quoniam sumus inuicem in
 bra. Est christus caput. in bra illius
 sunt electi. Et sic in bra corporis
 nostri sunt sibi inuicem necessaria.
 et sibi inuicem ministrant. ita
 in bra christi debent sibi inuicem
 ministrare que necessaria sunt.
 Verbi gratia. oculus est necessarius ma
 ni et pedi. et manus et pes oculo.
 Iocum ministrat oculo manum. et pe
 di lum. manus autem abstrigit il
 lum. et lauat a sordibus. Sic in
 sancta ecclesia predicator quilibet qui
 est oculus. debet ministrare lum

scientie et pdicationis alius quis
 manus et pes. qui sunt elemosina
 rii. et qui curit ad sepeliendum
 mortuum. et qui active vite sunt
 dediti. Et contra illi debent de su
 a substantia sustentare ocellin.
 i. pdicatores pbentes ei cibum et
 potum. et ministrantes cetera que
 necessaria sunt illi. hoc faciendo
 erunt sibi inuicem imbra. Sequit.
 Insciamini. et nolite peccare. buph
 at possimus h intellige. Si quis
 peccatis et inia rectitudinis dia
 blo suadente receditis. nascimi
 ni uob metipsis. et indignamini.
 ne amplius talia faciatis. casti
 gando corp' uim uigiliis et ieu
 niis. Alit. Et si inquit nascimi
 ni. nolite uiam pfice. Et mutat q
 dem ap'ls nasci qd humanum e.
 sed phib; unedicta expete qd ia
 non e humanu. quia ita uiri
 tiam di non opatur. Sol non
 occidat sup iracundiam iram.
 Sumit' et hoc duplici modo po
 test intelligi. Dicamus simpli
 cit. Sol non occidat sup iracun
 diam iram. i. si comoti fueris. ad
 temp' ad uis' proximum. ante sol
 occasum reconciliamini. et rece
 dat ira a uob. Alit. Sol appella
 tur xps in scripturis sacris ut
 ibi. Vos timete nom' nrm. orie
 tur sol iusticie. Q' sol plerumq;
 p'p't iram que uindictam expe
 rit. et p'p't discordiam. occidit nob
 i. recedit nob. sic occidit falsis p
 phis. de quib; dr. Occidit eis sol

cum ad huc. media eet dies. Sol
 non occidit sup iracundiam
 iram. i. caueate ne p'p't iram
 ram. et p'p't uim p'p'm. recedat
 sol iusticie xps a uob. Nolite lo
 cum dare diabolo. i. nolite uine
 dictam expete. neque nasci ult'
 modu. ne recedat sol a uob. xps.
 et adueniat diabls p'p'cep's tene
 brarum. Quodcumq; enim
 peccamus. locum damus diabo
 lo in nob. Q' furabatur bona ali
 orum. iam non furetur. V' qui
 furabatur uba et doctna euua
 glii pheticam p'uitatem. sicut
 p'p'he falsi de quib; dr. quia fu
 rabantur sibi uba. dicentes. h
 dicit d'ns cum d'ns non mise
 rit eos. iam non furetur. sed re
 cedat. ab errore suo. Magis au
 tem laboret opando manib;
 suis qd bonum e. ut habeat.
 unde tribuat necessitatem paci
 enti. Ille qui ante furabatur.
 non solum deb; a furto cessare.
 s; deb; opari manib; suis. ut ha
 beat unde sustentet alium in
 opia patientem. Nolite strista
 re spm scm in quo signati. i. si
 gillati. et assignati estis do i die
 redemptionis. hoc est nolite p
 mala opa spm scm fugare a uob.
 qui habitator cepit ee uiri in die
 redemptionis. i. in die baptismatis.
 Sicut enim stristatur homo quo
 de p'pria domo expellitur. quam
 ipe sibi hediticauit. ut quiete i
 ibi habitaret. ita quodam m

sp̄s sc̄s d̄stari d̄r. q̄no de homine
 que sibi mundavit. in baptisma
 p̄ p̄ua opa eicitur. d̄r. Noli
 te tristare sp̄m sc̄m d̄i. i. sp̄ua
 les uiros in quib; sp̄s sc̄s habitat.
 nolite d̄stare p̄ ūra mala opa.
 Siquidem sp̄uales uiros si quādo
 uident aliquos peccare. i. a uia
 rectitudinis deuiare. tristant̄
 de illorum miseria. i. dolent de
 illis ut pote de se. **Ad ephesios.**

Qrs: Estote imitatores d̄i sic filij
 h̄mi. Orat̄ apl̄s ephesios ut sit
 imitatores d̄i sic filij h̄mi. Imitari
 autem est sequi. Imitatio aut̄ est
 quedam ymaginatio. Vbi gr̄a q̄no
 discip̄s conatur imitari maḡm
 in aliquo ope. Qm̄ ergo possum?
 imitari d̄m omnip̄em uideam?
 Est ille sapiens. prudens. miseri
 cors. iustus i uerus. finis i nos
 sc̄dm modulum n̄re capacitatis.
 sapientes. prudentes. finis ita
 i iuaces. finis i miseric̄des. diligen
 tes amicos. in d̄m. i inimicos p̄
 d̄m. Sic inquit filius h̄ms imi
 tatur. bonum patrem. in om̄i
 d̄satione morum i lenitate. in
 as. atq; honestate. uite. ita i uos
 imitamini patrem ūr̄m d̄m oī
 p̄m. sc̄dm quod ip̄e uob̄ aduoc
 rum bone uoluntatis i op̄atio
 nis p̄st̄it̄. Patrem autem dico
 non p̄ naturam. s; p̄ adoptionē.
 Sequitur. Et ambulat̄. i. uiui
 te. d̄samin. i. crescite in dilc̄o
 ne d̄i. i. dilc̄one p̄ximi. sic x̄ps
 dilexit. nos. i. tradidit semetip
 sum

p̄ uob̄ oblonē. i. hostiam d̄o. in odo
 rem suauitatis. Magna i inenar
 tabilis dilc̄o. ut unicus filius d̄i
 semetipsum. p̄ nob̄ tradet. morti.
 d̄ns p̄ seruis. creator p̄ creatura. Sic
 ergo ille p̄ nob̄ animā posuit. ita
 i nos si necessitas fuit p̄ eius n̄re
 animas p̄one debemus. Et non so
 lum p̄ nomine eius. s; etiam p̄ fr̄i
 bus ūris p̄p̄t̄ amorem nominis
 eius. Qd̄ uero dicit apl̄s. qui se
 tradidit in odorem. suauitatis.
 hic legamus in genesi quod odo
 ratus ē d̄ns odore suauitatis. hi
 cet legamus in genesi quod odo
 ratus ē d̄ns odore suauitatis. in
 sacrificio quod ei obtulit noe egres
 sus de archa. non debemus puta
 re. quod om̄ip̄s d̄s qui sp̄s est.
 fumo i uapore carnum delectet̄.
 sed odorem suauitatis debemus
 intelligē intentionē bone uolun
 tatis. i. affectum m̄as. quib; d̄s
 delectatur. Ita i in hoc loco apl̄s
 intentionē m̄as. i. affectum sine
 rissime dilc̄onis qua filius d̄i
 nos dilex̄ odorem suauitatis ap
 pellat. quia multum in his de
 lectatus. ē d̄s pat̄. i. quasi multa
 aromata. in oīpectu eius effertu
 erunt. Ip̄e deniq; x̄ps fuit oblo
 i. hostia. ip̄e fuit sacrificium. sac̄
 dos. i. sacrificator. quia semetip
 sum obtulit d̄o patri. in altare
 crucis p̄ nob̄. fornicatio autē
 i om̄is in mundicia. aud aua
 ricia. nec nominetur in uob̄.
 sicut dec̄ sc̄s. fornicatio dicit̄

V. C.

afornicibz. hoc ē a locis lupana-
ribus. & theatralibz que fornicibz.
i. arcubz sunt structa. que are-
naria nunc appellant. in quibz
erant mētes cum quibz commisce-
bantur spiritissim quicq. formi-
cari autem ē cum puellis libis.
cum uiduis nec dum dō factis
& cum masculis atq; pecudibz co-
ue. Inmundicia. Omnis inuti-
nencia ad libidinem panens.
quocumq; modo fiat in mun-
dicia. & impudicia. atq; luxu-
ria. pot̄ appellari. Auaricia at-
q; in hoc loco duplicat̄ pot̄ ac-
cipi. Pot̄ siquidem p̄ amore pe-
cuniarum accipi. pot̄ & p̄ adu-
t̄io. qd̄ & alibi ab ap̄lo negotiū
appellatur. ubi dicit uiris & u-
xoribz. Nolite fraudari inuicem.
neq; circumueniat aliq; in ne-
gocio. i. in aducl̄io fr̄m suum.
Precipit aut̄ ap̄ls ut ista que
diximus. nō solū non sint in
uobz s; nec inuent̄. quia sic fue-
runt nomina dicunt̄. Si ū no-
minata fiunt sepius. nisi p̄ he-
dificatione. facilius inclinabit̄
animus ad ea. Corumpunt enī
mores bonos colloquia. mala.
Estote autem sicut dec; scōs. Qd̄
dec; scōs. honestatem moꝝ serua-
re & iustationis. uirtutes appetē ui-
cia cauere. Aud turpido. Turpi-
tudo ē. qno animus & motus
uri inflamant̄ ad libidinem.
s; plerumq; p̄ timorē dī &
timorem penaz refrenant̄. Aud

stultiloquium. Stultiloqui-
osus sermo & nullius ualita-
ē. qno relictis p̄ficijs & uita-
tatur. Aud scurrilitas que
ad rem non panz. s; magis gr̄-
aciaz actio. Scurrilitas ē io-
clartas que risum solz mouē.
hoc autem distat int̄ stulto-
quium & scurrilitatem. quia stul-
tiloquium & scurrilitatē nul-
lus ualitaas ē nichilq; in se
sapiens h̄t. Scurrilitas uero
plerūq; ab ore sapientium p̄e-
dit. & constat quadam urban-
tate ut illud uingiliū. Q̄bau-
um non odit amet tua carmi-
na meū. atq; idem uingat u-
ulpes. & mulgeat. yros. Ceteraq;
alia que nich̄ mali in se h̄nt.
nisi t̄m̄ quia ociosa sunt & ad
rem p̄fectam nō panet s; magis
sunt gr̄az actio. i. idō p̄ferunt̄
scurrilitates. ut gratiosus sit. a-
p̄d auditores plator. Jōq; p̄cip̄
ap̄ls ea cauere. quia de omibz
ūbis ociosis redit̄ sunt homies
ronem. Pot̄ & hoc alit̄ intelli-
q̄d̄ dic̄. s; magis gr̄az actio. Nō
solum inquit non sunt in uobz
ista que diximus. sed nec inuent̄.
s; sit in uobz gr̄az actio. ut gr̄as
referatis. dō in omibz q̄ agitis & q̄ habe-
tis. s; ficis uos gratiosi. deo & acce-
pta & hominibz. hoc enī scitote
intelligentes. qd̄ omis fornic-
tor. aud inmundus. aud auarus.
qd̄ ē ydolorum seruus. non
h̄t h̄ditatem in regno xpi &

dei. Supius iam diximus de his
 uicij. Hunc uidamus quare
 dicit auariciam simulacrorum ser-
 uitatem. In hoc ergo dicit auari-
 cia esse simulacrorum seruitutem
 quia sicut ille seruit diabolo. qui
 omnipis dei culturam et religionem
 que soli illi uenit. et singulare
 in ut dicitur uocatur quantum in se
 est. illi aufert. et demonibus in-
 pendit. ita uille seruit diabolo.
 qui dona omnipis dei communia
 que omnibus hominibus communiter
 data sunt. in ipsos sibi usus ma-
 le. usurpat. dicitur recte enim a-
 uaricia idolatrie comparatur
 quia dum metallis auri et ar-
 genti de quibus simulacra sunt
 homines in modum seruunt.
 et denarios custodiunt in quibus
 imagines sunt imperatorum aurum
 et argentum pro deo ueniunt. quia
 serui sunt diuiciarum. Ut etiam
 in auariciam idolatrie. idem com-
 parauit. ut in illa celestius
 demonstraret. Radix enim ma-
 lozum est auaricia. Et notandum
 quia loquens de turpitudine.
 stultiloquio. et scurrilitate. non
 subiunxit quod talia facientes
 non sunt possessuri regnum
 christi. sicut de fornicatione. in
 mundicia. et auaricia. Quod fac-
 to. offendit quidem illa esse peccatum.
 ista uero maior que a regno dei
 separant. Regnum autem christi idem
 patris dixit. quia sic una est su-
 bstantia patris et filii ac spiritus sancti.

ita est potestas una. et unitas una.
 unum regnum. Nemo uos sedu-
 cat inanis uerbis. Inania uerba lo-
 cuntur. id est. que utilitas nullius
 sunt. qui dicunt apud inferos
 aliam penam non sustine. ni-
 si conscientia propria torqueri. non
 attendentes quod dicit ysaia in
 fine sui uoluminis de regibus.
 Verms eorum non mouetur. et
 ignis non extinguetur. Erunt e-
 nim ibi pena in conscientia
 a propria. quae torquebunt quos.
 Erunt et extrinseca uinis et ignis
 a quibus cruciabunt quosissime.
 Inania etiam uerba loquuntur et se-
 ductoria qui dicunt. qui credi-
 dit et baptizatus fuit saluus erit.
 licet mala opera agat. quod om-
 nino mendacissimum est. Propter hec
 enim. id est. propter fornicationem. in-
 mundiciam. et auariciam. uenit
 ira dei in filios diffidentie siue
 diabli. id est. in illis qui perierunt in di-
 luuio. et postmodum in sodomis.
 aliisque ciuitatibus. Illi quidem
 qui in diluuio perierunt propterea quod
 contra preceptum domini. plures u-
 xores acceperunt. et carnes come-
 dunt. leuorum quodam in perierunt
 quam sodomites qui in igne suc-
 censi sunt. quia non solum plu-
 res uxores acceperunt. sed in super
 contra naturalem usum forni-
 cabantur. Diabli autem diffiden-
 tia appellatur. quia homines dif-
 fide et inde desperatione eadem
 facit. Nolite ergo effici. partici-

pes eorum. i. nolite illorum opa imitari. quia si fueris socius in opere. eratis in pena. Eratis enim aliquo tenebre. nunc autem lux in dno. i. peccatores eratis et ignorantis dnm anteqm ad fide ueniretis. i. filiu diabli pncipis tenebrarum. Modo estis iustificati p fidem p baptismum. i. filii di padoptionem qui dix. ego sum lux mundi. Q' p'p' ut filii lucis ambulate. hoc est ut filii di uiuere. i. iustitiam scē in maclate. ambulantes de uitate in uitate. Quanta distantia ē int' lucem i tenebras. tanta distantia ē int' lum' fidei et cognitionis di bonorumq; opū. i. int' tenebras infidelitatis i ignorantie atq; peccati. fructus enim lucis est. i. opatio bonoe iustificationis i fidei. in omni bonitate i iusticia. i. uitate uiuere. ut qui fidem h't. lum'q; cognitionis di omnia bona opa sectetur. iuste uiuat. uaq; loquat' ad pximum attendens qd subdit ap'ls. Probantes quid sit beneplacitum deo. Sic trapezata. i. monetarius pbat metalla. ponde. puritate. i. annuui. ita debemus nos nra opa pbare. Debemus illa pbare ponde. osidantes qnta i quam magna s. Puritate. utrum puru i simpli. ci. amio. bonaq; intentione fiat. Tinnuui. utrum bonam famam de se reddant. Omnia. s. opa que

que arguunt. i. que rephenduntur a bonis i scis hominibus in malis. alumine. i. ab illis qui filii lucis sunt. manifestantur non ee bona. Qn diu enim mala opa non rephenduntur a bonis uidentur ee bona mal'. Cum uero boni ceperit ea rephende. ostendunt non ee bona. Omne enim qd manifestatur. lum' ē. i. omne malum opus quod manifesta tur. p'fessionem siue p penite tiam lum' ē. i. lum' incipit. ia ee quia bonum ē. ut p'ca p'fessionē manifestent. Propt' qd dicit. Q's ē qui dic' hoc. Bic b'is ionimus quia neq; in ue t' testamto. neq; in euuangelio iste usic' inueniri potest. nisi tantummodo isto in loco. nisi ab hoc loco exempli. causa. alibi sit positus a doctorib;. S; dum dicitaret ap'ls hanc eplam subito sps scs p eum locut' ē hoc. sicut i alia multa. Iq; ad p'p' qd. i. quia omne quod manifestat' p'fessionē iam incip' lum' ee. Bic. s. sps scs p me. Surge qui dormis. i. exurge a mortuis. i. illumina te xps. dormire dr' i mortuus ē qui in peccō iac;. q' anima que peccauit ipa morietur. Surge inquit de uicis ad uitates. qui dormis modo i peccō. i. exurge a mortuis ad uitam. de peccō ad bona opa. i. p'beb' tibi xps lum' fidei i cognitionis

sue lumīq; bone opationis. **Ad**
Phrs: Videte quom̄ **ephesios.**
Pcaute ambuletis. quasi non
 insipientes s; ut sapientes. Allo
 quitur apl̄s ephesios. et in illis
 om̄s homines oratur: ut caute
 et confidate uiuant. non sic insipi
 entes. s; ut sapientes. **Phrs:** illos
 uocat infide. in societate dilcoois.
 quia unum d̄m patrem opem
 om̄s habemus. non p̄ naturam.
 sed p̄ adoptionē. Videte h̄s. i. confi
 date quomodo caute et obserua
 te ambuletis. ut uiuatis et n̄
 semini. in medio nationis p̄ue
 et p̄use. Non quasi insipientes.
 i. infideles qui non h̄nt sapien
 tiam uiam xpm̄ in se habitantē.
 sed ut sapientes. i. fideles qui sa
 pientiam substantiale in uos ha
 betis. Quanta enim distancia est
 inter tenebras tūm. int̄ infidelē
 et fidelem. tanta distancia ē int̄
 insipientē et sapientē. quia tūm
 et sapientia nō pot̄ eē in eo. n̄
 fidem om̄p̄is habeat. Redimētes
 temp̄. qm̄ dies mali sunt. Qm̄
 ē temp̄ malum. quod scdm̄ dis
 positionem d̄i semp̄ uoluitur
 in s̄b; diebus et noctib; horis
 momentisq; currentib;. Sicut ḡ
 d̄r mala eē domus. que malos
 habitatores h̄t. ita dicuntur mali
 dies. in quib; mala fiunt. amat
 hominib;. Quid ē quod dicit
 redimētes tempus. i. uim̄ faci
 te. illud. Verbi gr̄a. alij uendūt
 illud mala opando ad malum

suum. uos redimēte illud ut
 talia opa faciendo. p̄ quib; remu
 nationē capiat. Quicūq; e
 rum hoc facit qd̄ sibi ē utile. tē
 pus sibi redimit. et ad quirit. qd̄
 suum illud facit. et ad suā salute
 illud occupat. Propt̄ea. s. quia
 dies mali s̄. nolite fieri. impu
 dentes. s; intelligentes. que sit
 uoluntas d̄i. Prudens homo
 d̄r quasi portu uidens. qui
 a longe confidat. que finē sua opa
 habitura sint. et quisat quid
 debeat appetere et quid uitare. et
 qui confidat etiam que placeant
 aut que displiceant. deo. Et nota
 ille qui in confidate et impuide
 omnia agit et non confidat ad q̄
 finem opa sua deducat. et qd̄
 placeat uoluntati d̄i. appellat
 imprudens et stultus. Unde dicit
 apl̄s. Propt̄ea in quens quia
 dies mali sunt. in quib; multa
 mala fiunt. nolite fieri impu
 dentes. siue in confidate. s; estote
 intelligentes que sit uoluntas
 d̄i. i. quid placeat deo. et in q̄
 bus opib; uoluntas d̄i imple
 atur. Et nolite inebriari uino.
 in quo ē luxuria. sed implemi
 in sp̄u sc̄o. p̄ luxuriam debem̄
 intelligere. omnia uicia. que p̄
 ebrietatem solent euenire. quia
 ut quidā doctor dicit. ebrietas
 nullum uitium excusat. S;
 hoc notandum ē quia sicut
 illi qui replentur uino. rep
 lentur in uicundia. in paci

encia. luxuria. impudicia. su-
pbia. ceterisque uicijs. ita illi qui re-
plentur spiritu sancto. replentur casti-
tate. humilitate. mansuetudi-
ne. ceterisque uirtutibus. Loquentes
uobis metipsis. in psalmis. et hymnis.
et canticis spiritualibus. Nobis spiritualibus
metipsis loquimur. quoniam alternati-
m canimus psalmos. Psalmi dicuntur
ab psallendo. qui in psalmo inue-
niuntur. hymnus grece. latino
eloquio sonat laus dei. hymnus
autem si componitur et non canta-
tur. non hymnus est. Si componi-
tur et cantatur. sed non in laude
dei. non est hymnus. Si uero componitur et cantatur
in laudem dei tunc est hymnus. Symnos autem apud
latinos. ambrosius. et ylanus clarissimus
uiri exposuerunt precipue. Bene ergo cum
dixit canticis. subiunxit spiritualibus. quia sunt
cantica que non sunt spiritualia neque
in laudem dei cantantur. sicut
sunt cantica secularium homi-
num. Cantica autem spiritualia sunt
que exposuerunt prophete spiritu sancto afflata
et repleta. ut sunt cantica moysi.
canticum anne. canticum debore.
canticum esau. canticum ezechie.
ceterorumque prophetarum. hoc uero distat
inter canticum et psalmum. quia
canticum ore solummodo profertur
et de cantatur. Cantatur autem psalmus
ad dicitur quodam instrumentum musi-
ce artis. id est psalterium. Cantantes et psal-
lentes in cordibus uestris domino. Ideo
dixit cantantes in cordibus uestris.
quia multi sunt qui cantant so-
lummodo ore. quorum mens non

cordat. uoci. et qui magis attendit.
ad sonoritatem uocis. ut audito-
ribus placeant. quam confidenter
mente quid dicant. Illi uero cantant
in corde. quorum mens concordat
uoci. iuxta illud beati benedicti.
Sic stemus ad psallendum. ut mens
nostra concordet uoci nostre. Gratas
agentes semper pro omnibus in nomine
domini nostri ihesu christi. deo et patri. Et omni-
bus beneficijs nobis a deo datis. ut pro
omnibus personis et aduersis. debemus se-
per gratias referre deo et patri. id est deo
omnipotenti patri qui omnibus creatis
est deus. et pater. id est creator. et factor. Et
quomodo in nomine domini ihesu christi.
dicentes ei gratias tibi referimus do-
mine sancte pater qui nos per filium
tuum fecisti. et redemisti. et uiam pa-
tris celestis aperuisti. et ideo in nomi-
ne domini nostri ihesu christi gratias referre debemus
deo et patri. quia per illum quem medi-
ator noster est pater. et sacrificia nostra offer-
rimus. et transmittimus ad deum
patrem dicentes. Suscipe domine
preces populi tui. per deum nostrum ihesum
christum. Subiecti uniuersum in amo-
re christi. Sic auditores et subiecti
suis prelati subditi sunt. causa
obediencie et reuerencie. sic debet
etiam prelati humiliare se erga
subiectos. in quantum uident
illos equales sibi in uirtutibus et
uite uicis. In quantum autem ui-
dent illos erigere in superbiam et
se uicia sectari. debent officium
sue prepositioe ostendere. et foras redar-
guere et increpare. Ad prebati potest.

factis ap̄t̄i petri. Qui cum ui-
 disse corneliū centurionem
 cum om̄i domo sua. humili-
 se uelle adorare. et t̄a ille hu-
 mihaute se illi dicens. Surge.
 Nam et ego homo sum. Vbi a-
 utem uidit ananiam et saphi-
 ram auia iūctatis recede. et ui-
 c̄is subiacē. potentiam sui
 officij et iūcture ostendit. so-
 lo uerbo illos iūctiens. S; ista
 om̄ia in amore xp̄i sunt agen-
 da. i. p̄ amore dei non causa
 adulationis. neq; patrocinia-
 tionis. quod quidam faciūt
 ut possint inuenire gr̄a pla-
 ta. et libius qd̄ eis delectat op-
 erari. Viri diligite uxores uas.
 sicut xp̄s dilexit eccliam et se
 ip̄m tradidit p̄ ea. ut illam
 sc̄ificaret. Sic dilexit xp̄s et spon-
 sam suam eccliam in tm̄ ut seip-
 sum tradet p̄ ea ut eam sc̄ifica-
 ret. i. sc̄am faceret p̄ fidem suam. p̄
 baptismi sacramentum. p̄ remissio-
 nem peccatorum. ita et uir deb; di-
 lige uxorem suam. et castitatem
 custodire ut sc̄a sit. et si necessitas
 euenit: deb; p̄ illa animā suā
 p̄de. Sequitur ergo de ecclia. Qui
 dans eam lauacro aq; i. lauacro
 baptismatis in uerbo uite. i. in
 sc̄ificatione nominis sui p̄ quā
 sc̄ificationē accep̄ homo uitam
 et̄nam. P̄ abrenunciationē enī
 diabli. sc̄ificat illum sacerdos dicens.
 Baptizo te in nomine patris. et filij.
 et sp̄s sc̄i. et q̄re hoc fecit. x. Q̄re

mundauit eam. et mūdare coti-
 die in lauac̄o baptismi. p̄ iūca-
 tionē nominis sui. et exiberet ip̄e
 sibi gl̄iosam eccliam. nō habentē
 maculā peccati. aut rugam du-
 plicitatis in m̄te. aut aliquid
 eiusmodi. i. aliquid uicii. sed
 ut sit sc̄a et in maculata. In p̄sen-
 ti quidem sc̄o. uno modo pot̄
 dici eccliam eē gl̄iosa. uidet̄ quia
 reges et p̄ncipes huius sc̄i sibi
 h̄t subiectos. et tenet in se di-
 uos ordines et gradus. t̄n sine
 maculā peccati et rugam non pot̄
 eē. quia multi sunt in ea pe-
 nitentes. Et si diximus quia
 peccati non habemus nos ip̄os
 seducimus. et uitas in nob̄ nō
 est. Non est enim homo sup̄ t̄
 tam qui faciat bonum et nō
 peccet. Quia p̄t̄ melius est u
 referamus hec uerba ad gen̄ale
 resurrectionem. quō erit gl̄osa
 quia fulgeb̄ sicut sol in regno
 patris sui. Et erit sine maculā
 peccati. et sine ruga duplicitatis.
 quia in corruptibilis erit in
 corpore. et in cōmutabilis in aīa.
 Hoc etiam quod dicit̄ sine ma-
 culā et sine ruga. ostendit eccliam
 uestim̄tum eē xp̄i. iuxta quod
 ead̄s pat̄ dicit p̄ ip̄ham. uiuo
 ego dicit dñs. quia om̄ib; q̄a
 om̄ib; his uelud ornamento uesti-
 eris. uestim̄tum enim quadam
 sol; habe maculās. et quasdam
 notas ex aliq̄ quæstione et sol;
 eē rugatum. plicatum. et dup

hincum per loca. Et est aliud uesti-
mentum. quod neque maculam neque
rugam habet. ut est linteum bene
extensum. Post resurrectionem
siquidem erit ecclesia sine macula
aut ruga. quia erit sine peccato.
et extenta in contemplatione omni-
potentis dei sicut linteum. Nemo
autem carnem suam odio habu-
it. sed nutrit et fouet eam. sic et
christus ecclesiam. hoc dupliciter in-
telligi potest. Et est sensus. Sic carnem
suam nemo odio habet. sic etiam
suam uxorem suam non debet
odio habere. quia de corpore eius
est facta. Alio. Carnem posuit
hic pro uxore. que est exiit corpore
sumpta. Nemo inquit carnem
suam odio habuit. id est nemo uxorem
suam odio habere debet; sed de-
bet illam nutrire et fouere. sicut
christus tam spiritualiter quam corpora-
liter fouet et nutrit ecclesiam. Mem-
bra sumus corporis eius. Sic genera-
liter omnis ecclesia corpus est christi. Ita
singuli electorum membra sunt cor-
poris eius. id est membra ecclesie. Non
illius corporis membrum sumus. quod ipse ad-
sumpsit in uero uirginali. sed membra
ecclesie que est corpus eius. Alius est
enim in ecclesia oculus. sicut qui-
libet predicator. alius auris ut bo-
nus auditor. alius manus qui
est elemosinari. alius pes qui
curam infirmorum et mortuorum ge-
rit. de carne corporis eius et de
ossibus eius nos sumus. Dupli-
ci intelligentia potest accipi.

de carne eius et de ossibus eius
sumus. quia sicut nos sumus
ex carne et ossibus; ita uille uerum
corpus habet ex carne et ossibus. ita
uille uerum corpus habet ex carne
et ossibus. Ut aliter. In ecclesia sunt
fortes uiside. in opere. in predica-
tione. qui designantur pro ossibus si
fuerunt apostoli. apostoli. miles. et modo
sunt presbiteri et episcopi. Et sunt infir-
mi qui designantur pro carne.
qui indigent sustentari a fortibus.
sicut caro ab ossibus. Quia fortes et
infirmi sicut membra eius di-
cuntur ita etiam recte ossibus et ca-
ro illius appellantur. Propter hoc
id est propter hanc dilectionem quam debet
habere uir cum uxore relinquit
homo patrem et matrem suam.
et adhaerit uxori sue et erunt duo
in carne una. Quamquam ad litteram
patet ita sit. Respondeo homo patrem
et matrem. et coniungit se sue uxori.
et sunt duo in carne una. id est de
una carne. Et etiam in illa iunctio-
ne. et cubitus. quoniam simul mis-
centur in carne una sunt. Spiri-
tuali autem potest referri. ad christum. et ad
ecclesiam. qui propter dilectionem eccle-
siae reliquit deum patrem. pro hoc
quod non in forma diuinitatis quae
equalis est patri apparuit. sed seme-
ipsum. exinanuit. et adhaerit
uxori sue. scilicet ecclesiae pro dilectione
et pro carne quam assumpsit.
et sunt modo duo christus et ecclesia.
in carne una. quia de carne
una sunt. Et christus est uerus homo

ipse uerum corpus huius. et ecclesia
 similiter. hoc autem primum uates
 adam de christo ecclesia prophetauit.
 Sacramentum hoc. scilicet. quod ego di-
 xi modo magnum est. Sunt sa-
 cramenta maiora. sunt et minora.
 Ut ostendet quod apostolus. tam secundum lit-
 tam quam secundum spiritualem intelli-
 gentiam. hec debet intelligi. id
 subiunxit. Sacramentum siue mi-
 stium hoc quod ego dixi. propter hoc
 relinquet homo patrem et ma-
 trem. et quod magnum est. quia
 pertinet ad christum et ecclesiam. Unde
 etiam subdit. Ego autem dico
 in christo et in ecclesia. scilicet. illud sacramentum
 completum est. *deceio. ad ephesios.*

Pater. Confortamini in
 domino. et in potentia uir-
 tatis eius. Per specialia precepta quibus
 ammonuit apostolus uiros ac mulieres.
 patres et filios. dominos et seruos. sub-
 iunxit ista generalia. non solum ad
 ephesios quibus mittebat hanc ep-
 istolam. sed ad omnem sexum. et ad omnem
 conditionem et dicit. *deceio. i. deinceps*
per et propter illa que superius diximus.
 fratres mei in fide et dilectione. et qui
 unum patrem deum omnipotentem
 habemus. confortamini in domi-
 no. in fide illius. et in potentia uir-
 tatis eius. Nolite confidere in uirtute
 fortitudine. neque in multis uiris.
 neque in potentia principum
 huius seculi. sed in domino et potentia
 uirtutis eius confortamini. Indui-
 te armaturam dei. ut possitis

stare ad uisus insidias diaboli. In
 hoc nomine. quod est armatura. con-
 prehendantur omnia uasa bellica.
 lorica uidelicet. galea. scutum. la-
 cea. tela. ceteraque instrumenta ar-
 morum. Spiritually autem quid
 debemus intelligere per armatu-
 ram dei. Dominum christum ihesum
 cuius protectione defenduntur
 omnes electi. et quem induuntur
 iuxta quod idem apostolus alias dicit.
 Quot quot in christo baptizati
 estis. christum induistis. Tunc enim
 induunt electi christum. quoniam uir-
 tutes que in christo sunt per aduoca-
 tum illius assumunt. Quod ergo
 dicit induite armaturam dei. ta-
 le est ac si diceret. induite deum ihe-
 sum christum. id est. omnes uirtutes que
 scitis in illo. in uobis assumere. Unde
 beatus gratianus. est ille iustus. uerus. pater.
 castus. mansuetus. appellatus
 agnus. leo. et uirtulus. induite
 uos iustitiam. ueritatem. paci-
 entiam. caritatem. castitatem. ma-
 nsuetudinem. Estote agnus. id est.
 mitis. leo. fortes in fide. in bono
 opere contra diabolum. Estote uir-
 tulus. moralizantes uos metip-
 sis cum uiciis et concupiscentiis.
 ut possitis stare ad uisus insidias
 diaboli. Multis modis insidi-
 atur nobis diabolus. Denique insi-
 diatur nobis per malas suggestio-
 nes. insidiatur per uicia carnis
 nostre. uentura. malorum de-
 lectationum. insidiatur per inimicos

VI.

suos hereticos. uidelicet falsos fratres atque
 paganos. Sed contra hos omnes debe-
 mus nos uimilitate pugnare. ne pos-
 simus superari. potest aliquis dicere.
 O paulus quare precipis nos omne
 armaturam dei induere? ad hec
 ille subiunxit. Quia non est nobis in-
 quiens colluctatio ad uisum carnem
 et sanguinem. sed ad uisum principes et
 potestates. ad uisum mundi rectores
 tenebrarum harum. contra spiritualia
 nequicie in celestibus. Carnem et san-
 guinem appellat isto in loco apostolus
 homines qui stant ex carne et
 sanguine. a quibus plerumque sua-
 dente diabolo in pugnamur et di-
 citur. quia non est nobis colluctatio. id
 est pugna ad uisum illos solum. sed ad uisum
 demones qui principantur
 malis hominibus. et potestatem ex-
 ercendo super illos regunt illos po-
 tius ad malum quam ad bonum.
 ipsique appellantur demones. id est spi-
 ritualia nequicie. id est malicie qui
 morantur in hoc aere. Celum de-
 niique appellatur aer in scripturis sa-
 cris. Unde et aues celi dicuntur.
 qui ut philosophi dicunt et doc-
 tores etiam nostri opinantur. ita ple-
 nus est demonibus. et malignis spi-
 ritibus. sicut radius solis minu-
 tissimis puluicibus. Contra hos ergo
 pugnandum est nobis potius. quam
 contra homines stantes ex car-
 ne et sanguine. quia quicquid
 mali contra nos homines ma-
 chinantur. ab illis eis suggeri-
 tur. Et si superauerimus illos qui

sunt principes malicie. et quorum
 instinctu uicia carnis nostre et
 nos sequeuntur. tunc facile supra-
 re poterimus omnes ministros
 illius. Verbi gratia. sicut superato prin-
 cipe exercitus facile fugatur
 quod probari potest. ex libro iudith.
 quod narrante discimus. quia
 oloferne principe milicie intem-
 pto multitudo exercituum infu-
 gam uisa est. et audis facillime
 superata. Sed querendum est. quomodo
 pugnare possimus contra demo-
 nes qui spiritus sunt. Nam omnibus
 patet. contra spiritum armis materialibus
 non posse pugnare. Quia propter
 quia spiritus sunt et inuisibiles ne-
 cesse est. ut arma spiritualia assu-
 mantur. uirtutes uidelicet super me-
 morate. et de certemus eo modo
 quo legimus iacob luctatum.
 esse cum angelo. orando. uigilan-
 do. ieiunando. ceterisque bonis opi-
 bus insistendo. ut sicut ille me-
 ruit ab angelo sancto benedicti. cum
 quo luctabatur orando. ita et nos
 superato diabolo. a domino benedicti me-
 reamur. Ceterum queri potest ubi
 accepit apostolus. ut demones et ma-
 lignos spiritus. principes ac potestates.
 et rectores tenebrarum harum appel-
 laret. id est hominum infidelium de-
 um ignorantium. et peccatorum. de quibus
 numquam fuerant. illi quondam qui-
 bus dicebat. fuistis aliquando tene-
 bre. id est infideles deum ignorantes
 et peccatores. Ad quod dicendum
 quia ex libro damiel illud acce-

pit ubi legitur pnceps groyz.
 i pnceps groyz i pnceps pfa
 rum. Ex libro quoq; ezechiel
 ubi dr ad pncipem tyri. tu si
 quacm similitudinis in para
 diso dei fuisti. i oeta que ibi
 stinentur. de hoc i de pncipi
 bus aliarum gentium egipta
 orum. uidelicet assirioz. i idu
 meorum. Nam pncipes. ibi de
 mones intelliguntur. illis ge
 tab; pposita. Sicut enim unus
 quisq; fidelium ht sibi bonum
 anglm delegatum. ad custodia
 sui. ita i pagani hnt malos
 anglos qui eis pncipant pmi
 sione di. Et sicut micael pposi
 tus e genti iudoz. de quo dr
 i nemo michi e adiutor. nisi mi
 chael pnceps ur. ita hnt i gen
 tes in infidelitate manentes ma
 los pncipes. dicamus i aliquis.
 aplos repletis gra di. cognouit
 p spm scm quia sic boni reges
 isrlitarum significabant dnm
 ihm xpistum. i pncipes qui s
 in ecclia. ubi gra qualis fuit do
 qui incptatur manu fortis. si
 ue desiderabilis. aliq; quam pfi
 ni. Et sic ppls isrl significabat
 pplm credentium qui sunt iu
 ri isrlite. ita mali reges i pnci
 pes cum suis genab; qui cont
 pplm di pugnant. ut fuerut
 reges ysinahelitarz. i idumeoz.
 atq; phistinoz significabant de
 mones qui pncipant paganus
 thetias qui eccliam dei semp

impugnant. Propterea. qui est
 uob colluctatio adus pncipes
 i potestates. accipite armatura
 di. illam de qua sup diximus
 .i. omis uirtutes ut possitis resistere
 in die malo. i in omib; pfectista
 re. i. in omib; pspis. i adus
 pseuemum furm infide. i in bo
 nis opib;. Diem malum apel
 lat pnsens temp? non qd p se sit
 malum. sed qd multa mala in
 eo fiant. Vel etiam diem malu
 dicit. diem iudicii. in quo os
 mali dampnabuntur. Stare
 ergo succincti lumbos uros i
 uitate. Lumbos uros succingi
 mus. cum luxuriam refrena
 mus. Stare inquit infide. in
 bono ope. i restringite hmbos
 a luxuria ubi maxime ui
 get. i hoc inuitate facite. no
 inuidatio. neq; p ypocsim neq;
 ut laudem hominum capiatis.
 Vel inuitate dicit. quasi p amo
 re nominis xpi qui e uitas.
 Indua lorica iusticie. Recte ma
 lorice comparat. Recte quia sicut
 lorica multis circulis textur.
 ita iusticia multis uirtutib;
 constat. Alii. Iusticia etiam be
 ne lorice potest comparari. qa
 sicut lorica pectus munit. ue
 trem stringit. femora ptegit. ita
 iusticia supfluas cogitaciones
 que in pectore usari. solent. re
 pellit. in glugie uentis restrin
 git. luxuriam q; compmit.
 Et calciati pedes. s. sint uobis

in p[re]paracione euu[an]g[eli]i pacis. Et
 e[st] sensus. Sicuti ille qui calciatos
 h[ab]et pedes serpentes sp[irit]u et sp[irit]u
 as. omniemq[ue] asp[er]itatem uie p[er] ni
 chilo ducit. ita et uos diab[oli]m ser
 pentem antiquum. sp[irit]us quo
 q[ue] .i. punctiones passionum. om
 nemq[ue] asp[er]itatem huius uite
 temp[er]ate. et tibi ad p[re]dicacionem
 euu[an]g[eli]i incedite. Alit[er]. F[er] calcia
 m[en]ta que ex mortuis animalib[us]
 fiunt. debemus intellige dicta
 et exempla. p[re]cedentium partu[m].
 Calciatos ergo pedes habemus.
 cum dictis et exemplis p[re]ceden
 tium patrum muniti. securi
 ad p[re]dicacione[m] euu[an]g[eli]i pacis
 accedimus. Euu[an]g[eli]um autem
 pacis dicitur quia ibi continetur
 pax quam x[rist]us ap[osto]lis co[m]m[un]dauit.
 et in ap[osto]lis omnib[us] fidelib[us]. ut etia[m]
 quia p[er] obseruanciam euu[an]g[eli]i
 memur reconciliari deo. In omni
 bus. p[re]s[ent]is et t[em]p[or]alib[us] sum[us] scitum
 fidei. in quo possitis o[mn]ia
 tela nequissimi ignea extingue.
 Quicquid missile e[st] iacitur. te
 lum potest appellari. Ap[osto]lic[us] t[ame]n il
 lud quod in longum p[re]tenditur
 ut lancea. Nam telon[em] dicunt q[ui]d
 longum. Unde mustella dicit[ur] mus
 longa. Sic q[ui]d scutum se tenentem
 p[ro]teg[er]e. et tela repellit. i. fide ho[m]i[n]e munit. et
 a diab[oli] iaculis et infestationib[us] defe
 dit illa t[ame]n que fuit bonus opib[us]
 adornata. Tela aut[em] diab[oli] ignea
 appellat suggestione[m] p[er]uam. qua
 nos incendit ad mala opa

agenda que extinguuntur. i. sup[er]u
 tur p[er] ueritatem fidei. Et galeam sa
 lutas assumite. Galea in capite
 ponitur. omnesq[ue] corp[or]is sensus
 munit. et p[ro]tegit. uisum uidet in
 oculis. auditum in auribus. gustu[m]
 stum in ore. olfactum in naribus.
 tactum in toto capite. Quid debem[us]
 g[er]ere intellige p[er] galeam. que ut di
 ximus omnes sensus corp[or]is p[ro]te
 git. D[omi]n[u]m ih[esu]m x[rist]u[m] et p[ro]teccio
 nem illius. F[er] capud u[er]o mentem. q[ui]a
 sicut capite reguntur membra.
 ita ita mente cogitationes disponu[n]t[ur].
 Ponamus igitur galeam in
 capite. i. p[ro]tectionem x[rist]i rexon
 damus in secreto m[en]tis n[ost]re h[ab]en
 tes in illo fiduciam non in nob[is]
 ip[s]is. ut p[er] te uidebitur om[ne]s sensus
 n[ost]ros ne a diab[oli] hoste antiquo.
 possit uulnari. Et gladium sp[irit]us
 quod e[st] u[er]bum d[omi]ni. s. assumite. bla
 diu[m] sp[irit]us s[an]c[t]i intelligit u[er]bum d[omi]ni. uer
 u[er]u[m] ap[osto]l[ic]u[m] ait. i. doctrina. scientia
 diuinarum scripturar[um] que p[er] sp[irit]u[m]
 s[an]c[t]u[m] nob[is] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m. Securo autem
 gladius appellatur. quia sic gla
 dio fugantur hostes. ita p[er] cogni
 tionem diuinar[um] scripturar[um] possum[us]
 fugare om[ne]s in sidias. et om[n]ia ma
 chinamenta diab[oli]. appetendo illa que
 sacra scriptura docet. et uitando.
 que p[ro]hibet. Et non solum demo
 nes p[er] eius cognitione[m] et adu[er]sato
 rum d[omi]ni possumus sp[er]are. sed etia[m]
 auctoritate illius hereticos conu[n]n
 ce. et errores illo[rum] destrue. Gra. id est
 fides et remissio p[ro]p[ter]o[rum] sic uob[is]

in corruptione. i. in integritatem
fidei. cum omnibus qui diligunt
dñm ih̄m xp̄m. Vel alit̄. Gr̄a. i. fi
des. remissio peccatorum. societas e
t̄na. sic cum omnib; sc̄is in corrup
tione. hoc ē in resurrectione ge
n̄ali. ubi accipient om̄s electi
corruptionem et immortalitatem
in corp̄e. et incommutabilitatem
in anima fulgentes, sic sol in re
gno pat̄s sui. cum quo felices
in sc̄la sc̄lorum. manebunt am̄.
Explic̄ epla ad ephesios. **In capit**

Philipenses sunt **ad philipenses.**
macedones. i. greci. Grecia
enim a diuisis regib; diuisa n̄na
sortata ē. Vocatur enim macedo
nia. a macedone rege. Emathia.
ab ematho. Thessalia. a thessalo.
Gen̄alit̄ om̄is t̄ra grecorum. gre
cia uocatur. a grego rege. ut ser
uus dic̄. hi philipenses postq̄m
acceperunt ūbum dedicatiōis ab
ap̄lo. firmissimi in fide fuerunt.
nec receperunt falsos ap̄los sicut
in angum̄to ostenditur. Quare
posuit paulus nom̄ suum in p̄
mordio epl̄e. Vt maioris aucto
ritatis eēt epl̄a. Sic namq; soli
ti sunt agē. reges et p̄ncipes. Q̄re
non seruauit morem suum po
nendo nom̄ apostolat̄ sui in hac
epl̄a. sicut in omnib; alijs. p̄t̄ in
illa ad romanos. In qua iō p̄t̄
misit ne utilitatis loc̄is differe
tur. Philipenses ergo ut dixim;
postquam p̄ illum crediderunt. n̄
dubitauerunt quin ip̄e ē ap̄ls

et magis ter gentiū. Iōq; non fuit
necesse ut eis sebens ap̄lm̄ se n̄na
ret. Corinthij ū seducti ap̄ pseudo
ap̄lis. recesserunt a fide. et dubi
tauerunt non eēt illum ap̄lm̄ a
dō electum et missum dicentes.
uere paulus non uidit xp̄m in
carne. eius doctrina non est ūa.
Ad quos necesse duxit se ap̄lm̄
nominare inueniens. Paulus a
p̄ls non ab hominib; neq; p̄ ho
minem s; p̄ ih̄m xp̄m et dñm pa
trem. Sciendum ē bō paulo re
uelatum eēt p̄uisum qd̄ philipē
sib; ūbum dei debet p̄dicare.
Nam apparuit ei sic in actib; ap
torum habetur uir macedo de
p̄cans eum et dicens. Transiens
in macedonia adiuua nos. Quir
anḡls fuisse credit̄ illi genti p̄posi
tus a deo. Paulus et timotheus. Q̄
re int̄ponebat nomina discipuloꝝ
suoꝝ in epl̄is suis. Vt maioris
auctoritatis. eēt sc̄dm̄ qd̄ dñs di
xit. In ore duoz ut t̄m̄ testuū
flet omne ūbum. Ne aliquis di
c̄t. quia unius in dactio ista ex
cogitata sunt. ut etiam comple
bat ip̄e ap̄ls. quod docebat di
cens. Sicuti reuelatum fuit sed
enti aliqd̄ p̄ortaceat. Nam qn̄o
dictabat epl̄as om̄s discip̄li eiꝝ
aderant. Et si alicui illoꝝ alia
reuelata eēt que ip̄e nō dice
bat. aut alit̄ quam dicebatte
quia idem sp̄s sc̄s erat in disci
p̄lis qui in magistro sicuti ab
illo dicebatur. ita ponebat ille;

I. C.

in ordinem. non inuidens bonus
 magister suis discipulis. et in super no-
 men illius in exordio cum suo quae
 partem ibi habebat. Sui ihu. x.
 Sicut agnoscitur aliquis consilium
 seruum se esse imperatoris. ut et
 epistola firmiter esse dicebat. androni-
 cus seruus octouiani ita et apostolus.
 omnibus sanctis in christo ihu. id est omnibus
 sanctificatis in baptismo et in eas
 sanctitate manentibus. Quae sunt phi-
 lippis. cum episcopis et diaconibus.
 id est cum presbiteris. quia una ciuitas
 non potest habere plures episcopos. philip-
 pis enim ciuitas est graeciae. quam
 edificauit philippus pater ad op-
 timum alexandri uocans eam a
 nomine suo philippis. Gratias uobis
 id est salutem et remissionem peccatorum. Et pa-
 x a deo patre nostro. et domino ihu christo.
 Gratias ago deo meo in omnibus memo-
 ria uestrae semper huius in cunctis orationibus
 uestris. id est memor uestrae et fidei uestrae.
 in qua solide permanetis. Gratias red-
 do deo ut memor uestrae semper in uestris
 orationibus. gratias ago illi qui uos sepe
 confirmat in fide. omnibus uobis. id est per
 his. qui in fide perseverant. et fide quam
 tenent bonis operibus exornant. non
 est necesse cum merore orare.
 sed gratias reddere deo. pro his uero qui
 labuntur cum gemitu et merore
 est orando. Cum gaudio. id est spiritu
 huius deprecatione faciens. id est non cum
 merore sed in communionem uestram. in
 euangelio christi. id est de communicatione
 quam habetis nobiscum. Super
 communicationem uestram. id est quia

recepistis euangelium et participastis
 fidei eius. Etiam de com-
 munionem et participationem qua
 nobis participastis in predicatione.
 quia predicastis iam sic et nos.
 a prima die. a primordio fidei. ut
 que nunc confidens in hoc ipsum.
 quia qui cepit in uobis opus bonum
 proficiet usque in diem christi ihu.
 id est christus qui dedit uobis unctum
 fidei. et bene uisitationis. dabit
 et perseverantiam usque in diem mor-
 tis uestrae. ut usque ad diem iudicii
 per successionem. Sic est michi iam
 hoc sentire. id est intelligere per omnibus uestris.
 id est iustum est in his intelligere. de uobis.
 quia permanebitis in fide christi. et non debeo
 gaudere. Et quod habetis uos in corde et
 in uinctis meis. scilicet uestrae remissionem.
 et in defensione et confirmationem eu-
 gely socios gaudij mei id est remunerationem
 eterne uite os uos. id est uolo esse quae
 poterat aliquis dicere uere paulus cir-
 culator mundi uobisus est. neque
 diligit nos ut dicit. Iohannes ait. opto
 ut sic estis socij in predicationes
 labore. ita sitis et in remuneratione.
 Quomodo autem defendebat. et con-
 firmabat euangelium. Multis modis.
 uidelicet recte credendo. iuste uiuendo.
 bene docendo. defendebat et confir-
 mabat sanctam esse doctrinam euuan-
 gely. ut dum ei dicebat. nero. ne-
 ga christum et abice doctrinam istam
 et usque florens magno honore in
 palatio mo. et ille magis eligebat
 ab illo flagellari. et in uinctis as-
 tringi. quam ei a sentire. tunc

defendebat euuangelium. qui uidentes alij hoc dicebant. Vere n̄ ēēt doctrina ista uera. nisi ēēt x̄p̄ uerus filius d̄i. nequaquā paul̄ talia p̄ eius nomine sustineret. Testis enim in̄ ē d̄s. quom̄ cupiā uos om̄s in uisc̄ib; x̄pi ih̄u. ut cā dicuntur filij. Et uiscus dicitur. qui q̄d intra corum ē. Iō duob; modis intelligitur. Cupio inquit omnes filios ēē d̄i. ut cupio ut ip̄e sit tēplum ūm. et uos comunicantes corpe et sanguinem illius maneat in illo. Et hoc oro. ut h̄aritas ūra magis ac magis habundet in sciā. scilicet legis. et om̄i sensu. i. doctrina euuangelij. Et est sensus. Sic fides h̄t incium. h̄t crentum et p̄fectionem. ita et h̄aritas oro inquit. ut non solum ad d̄m et proximum. sed et ad inimicos extendatur. Ut p̄betis potiora. i. intelligatis maiora de d̄o. ut sitis et sinc̄es. i. p̄fecti infide. et om̄i bonitate. Sinc̄is enim materia est. integra solida. et firma q̄ nulli rei uarietate maculat̄. Ita deb; et fides ēē solida. Et offensa sine in die x̄. i. sine offensione in die mortis ūre. et die iudicij. Repleti fructu iusticie p̄ ih̄m x̄p̄m in gl̄iam et laudē d̄i. s. et sitis repleti om̄ib; uirtutib; de q̄bus dicit ap̄ls. fructus autē sp̄s ē. gaudium. pax. et gl̄ificet̄ d̄s in ūs. et laudet̄ d̄ns ih̄s p̄ quē oīa bona habem;? Scire aut uos uolo fr̄s q̄a q̄ca me s̄ magis

p̄fectum. i. ad utilitatem uenerit euuangelij. Sciens b̄s ap̄ls philipenses d̄stari de suis t̄bulationib; et cum dolore suis infirmitatib; ne illi deficiēt infide. audientes eum talia pati. sc̄bebat eis dicens. Scio quidē uos com̄pati afflictionib; m̄is. sed innorescē uob̄ uolo. quia que circa me sunt uincta uult. carcer. et cippus. magis ad p̄fectum. i. ad utilitatem. et augmentum sunt euuangelij. quam ad contrarietatem. Ita ut uincta m̄a in x̄po. i. que non p̄ aliq̄ crimine sustinō. s; p̄t̄ x̄p̄m manifesta fierent in omni p̄torio et in cētis. s. om̄ib; locis. Preter d̄r̄ ap̄eundo et quasi p̄ceptor. quia precepta dat populo. Preterium autem dicit quasi p̄ceptorium eo quod ibi p̄tores. siue p̄ceptores et p̄fecti sedent ad discutienda quedā et p̄cepta danda. Ita ut uincta manifesta fierent in x̄po in omni p̄torio et in cētis om̄ib;. Veniens ergo b̄s ap̄ls romam uinctus p̄ x̄pi nomine cum ēēt retus; in carce in domo impatoris. et cepisset docē. infirmos curare. multaq; mirac̄a. patrare. multi credidunt p̄ eum. in tantū ut sicut b̄s iheronimus dicit quodam loco. domum p̄secutoris neronis. eccliam faceret redemptoris. Tunc manifestatū est. et in omni p̄torio. i. impatori. omnib;q; consulib; et p̄n

rincipib;: in omib; locis. ppter
 xpm illum talia fuisse. Ut plu-
 res efribus. i. excedentibus in do-
 mino. i. p dnm in dno. Confiden-
 tes uinculis meis. i. exemplo ui-
 ctorum morum confortati. abun-
 dantius auderent sine timore
 ubum dei loq. Et e sensu. Cum
 uidissent multi credentib; ta-
 lia pati bin aplm. omni formi-
 dine. mortis repulsa. exemplo
 uictorum eius confortati atq; inci-
 tati. cepunt audacius sine timo-
 re. ubum di pdicare. Quidam
 quidem ppter inuidiam r con-
 tentationem. Quidam aut ppter
 bonam uoluntate xpm pdicant.
 Quidam ex caritate scientes qm
 in defensione. mea defensione
 qua paulo supius dixim euā-
 gelij positus sum. Quidam aut
 ex contentatione xpm annuncia-
 re non sine. i. non pura inten-
 tione. huius quatuor modi qui se-
 cuntur in duas spes sicut docto-
 rib; uidetur possunt redigi. Pri-
 ma uidelicet spes r ultima p
 una computata. Due uero in
 die. similiter p una. S; temptem
 p singlas filum trahere quod
 dicit pmum. Quidam quidem
 ppter inuidiam r contempcionē
 scilicet xpm annunciant. Unum ē.
 Erant quidam ex iudeis creden-
 tib; atq; gentilib; qui in uiden-
 tes bto aplo quod ipse dicebat
 solus magist' gentium r pdi-
 cator dicebant. Numq; pau-

lus solus dicit. magist' fuisse
 gentium. Nos doctrinam hē-
 pdicabimus sic ille. ut appele-
 mur magist' gentium. Et hoc a-
 gebant. quia uolebant conten-
 de cum illo. Secda spes ē quida
 ppter bonā uoluntate. i. bonam
 intentionem cupientes alios
 saluare. sicut r illi saluati s.
 Tertia spes ē. quidam ex cari-
 tate. s. qua diligebat dnm cupie-
 bant alios saluare. ul ex caritate
 qua diligebant aplm. uolentes
 ei adiutorium. face in pdicatio-
 ne. Quarta spes est quidam
 ex contentatione non sine. Sica-
 res ē. solida r firma. Et erant q
 dam qui pdicabant non sine
 i. non pura conscientia. quia
 ppter comoda pntis uite. r ppter
 bona tpralia pdicationi in iste-
 bant. r ut a subiectis cibum r
 uestimtum acciperent dicentes.
 dñs ordinauit qui euanglm
 annunciant de euanglio ui-
 ue. Et ppter contentationem hoc faci-
 ebant. ut excitarent eum contē-
 psecutores. qui ei maiorem tri-
 bulationem inferrent. r dicerent. nō so-
 lu paulus apdicatione nō cessat
 positus in carē. s; etiam discipu-
 los suos p orbem totum mittat
 pdicare. Occidatur ergo. Et dū
 ille occisus eet. libius possent
 expoliare suos adiutores. Ex-
 pectantes pssuram. i. psecutio-
 nem maiorem. se suscitare ui-
 ctis mīs. Qd enim. i. quare

conitor inde. aut quare moue
 or iudiciam. Dum omnimodo
 .s. ee occasionem. i. p inuidiam.
 r non sine. siue p occasionem.
 siue p occasionem siue p uita
 tem. i. p bonam uoluntatem.
 et ex caritate xps annuncie
 tur. r in hoc gaudeo. i. quia x
 nom p bonam uoluntatem. r
 ex caritate pdicat. sed r gau
 debo. s. ppt hoc quia illis non
 inuideo. Scio enim quia michi
 hoc pueniet ad salutem p uiam
 oronem. Et e sens. hoc pueniet
 in ad salutem. i. ad uitam etna
 quod sustineo p xpi nomine.
 ul quia illis mala no opto. q
 michi inuident. r michi tribula
 tionem incitant. Et subministra
 tionem sps ihu xpi. i. auxiliu
 sub ministrante r pbente in x
 r spu sco. Scdm expectationem
 r spem. Expectacio r spes id e.
 quia spes est expectacio futuror
 bonor. Et bts apls certus erat.
 quia mcedem erat accepturus
 etne remuneratiois ppt hoc qd sus
 tenebat p xpo. r de hoc etiam ex
 pectabat mcedem quia suis in
 uidis psecutorib; bona optabat.
 Quia in nullo confundar. i. in
 nullo hoem q illi agunt. ut in
 psecutionem maiorem mgant.
 t que sustineo iam positus in
 uindis erubescam. S; in omni
 fiducia. i. in omni fide. mea. sic
 semp r nunc magnificabitur

xps in corpore mo. siue p uitam.
 siue p mortem. i. p uitam man
 gificabit. quia pdicabo nome
 eius r magnalia eius. r morte
 etiam meam gificabitur. quia
 dum usq; ad mortem nomine
 p eius torita sustinuo. omnes
 qui audierint dicent. Magnus
 e iste ds p cuius nomine serui
 eius non timent mori. Michi
 uiue enim xps e. r mori lucrū.
 .i. si uiuo xps e michi uita. r si
 uiuo p pdicatione meam. corp
 eius augebo. r quid eligam ig
 nozo. Si sub penis mortuus fu
 ero lucrum est in. quia magis
 ac magis pdicabitur. Vel lucrū
 e in mori. quia si mortuus fuo.
 maximum lucrum pceptur
 sum. i. uitam etnam. Quod si
 uiue in carne. id in fructus opis
 e. s. quia quo amplius uiuo.
 mcedem meam augebo. Et qd
 eligam ignoro. i. ignoro utrum
 mortem appetam. an ad huc
 in carne mane optem. Coartor
 autem eduob;. desidiu hns
 dissolui r cum xpo ee. multo
 magis melius. Cu dicit multo
 magis melius ee dissolui. r cu
 xpo ee. r subdit in carne ma
 ne. necessarium. ostendit quid
 magis eligat. Et bonu quide
 ee mane hic. s; melius. r opti
 mum regnare cum xpo. r ma
 ne autem in carne necessariu
 e ppt uos. Et hoc cfidens scio

quia manebo et permanebo omnibus
 uobis ad profectum uestrum. id est ad utilita-
 tem. et gaudium fidei. id est ut et ego
 et uos gaudeam de uera fide. Et est
 sensus. id est confido et credo. quia mane-
 bo quamdiu domino placuerit. et per-
 manebo. id est usque ad perfectionem. et cor-
 roboracionem fidei uestrae manebo. ut
 gratulatio uestra. id est gaudium uestrum
 abundet in christo ihesu in me. pro merito
 aduentum uestrum ad uos. Grati-
 lari dicit et congaudere. gratias refer-
 re. Et est sensus. ut uos inquit gau-
 deatis de merito aduentu. et gratias re-
 feratis deo. qui uobis me in columen
 reddidit. libatum a uinctis. Tan-
 tum digne. id est tantum in euua-
 nglio christi iustitiam. id est uiuere et perse-
 uerare digne iustitiam. In euanglio est
 secundum quod euuangelium docet credere.
 docere secundum eius precepta uiuere. et
 que promittit sperare. et ex manda-
 tis eius omnia gerere. ut siue cum
 uerbo. et uideo uos. id est gaudeam de
 uestra fide. siue absens audiam
 de uobis quia statis. perseveratis. so-
 lidi estis in uno spiritu. id est in una uo-
 luntate unanimes collaboran-
 tes. id est simul laborantes in fide e-
 uuangelii. id est euuangelii. id est bene-
 uiuendo. recte credendo et docen-
 do. In uno spiritu ambulare est.
 in una uoluntate. Unde in ac-
 tibus apostolorum luctas. Multa-
 tudinis inquit credentium.
 erat cor unum. et animam. id est
 una uoluntas. una fides. Et

in nullo seculo facto et negotio tre-
 ramini id est paueratis. neque mi-
 nas. neque errores. ab aduersariis.
 que illis est causa perditionis.
 id est afflictio et tribulatio uestra. illa
 est ad dampnationem. Et est sensus.
 Ne paueratis minas et errores.
 hereticorum. paganorum. falsorum xri-
 stianorum. quia uos quod afflictio tribu-
 lant. ad dampnationem est illis.
 et uobis ad premia eterne retributio-
 nis. uobis autem saluas. Et hoc ad-
 do. id est fiet ut illa ad dampnationem.
 et uobis ad salutem. uel aliter. hoc in-
 quid ad deo. id est concessum est uobis ut
 pro eius nomine talia paciendo
 perseverare possitis. et palmam mar-
 tyrii obtineatis. Quia uobis. id est
 pro christo. uel pro christum. uel quia in christum
 credidistis. concessum est uobis et
 datum. ut non solum in eius fi-
 de perseveratis. sed etiam pro eius
 nomine passionem sustinendo
 perseverantiam habeatis. palmamque
 martyrii obtineatis. quod non dedit nisi
 amatoribus suis. quos ipse amare
 se facit. Quia uobis donatum est pro
 christo non solum ut in eum creda-
 tis. sed ut etiam pro illo paciamini.
 id est pro illo paciendo perseverantiam ha-
 beatis. et postea pal-
 mam martyrii
 obtineatis. Idcirco hinc
 quod uidistis in me. et nunc au-
 distis de me. seculo que sustineo ro-
 me positus. Certam diem. id est agone-
 mura hereticos. paganos. falsosque fides.
 si necessitas fuerit sustinete quale

sustinui apud uos quoniam uerbatus
 sum nudus pro muliere phrygo-
 nissa. a qua spiritum malignitatis
 exclusi. que magnum questum
 probat. dominus suus. Si qua ergo
 consolatio in christo. si quod solacium
 caritatis. si qua societas spiritus.
 si qua uiscera et miserationes. im-
 plete gaudium in domino ut idem
 sapiatis. id est sapiatis. quod nos
 sapimus. in fide. in opere. in doc-
 trina. ut unam uoluntatem ha-
 beat. Eandem caritatem ha-
 bentes. scilicet quam nos habemus.
 Unanimes. id est uoluntatis unius.
 Spiritum sentientes. id est sapientes quod
 etiam sapimus. Id quod uos inte-
 lligitis de fide sancte trinitatis qui
 sapientiores estis. facite ut uero
 studio et predicatione minus ca-
 paces. id est ipsum sapiant. Nichil
 pro contemptione. Omne contem-
 ptionem hic prohibet. et uoluntariam
 et necessariam. Conterosi erant
 apud philipenses qui contende-
 bant de questionibus legis et genealo-
 gias. hoc id est ut dum superabant
 alios. ipsi gloriati apparent. Neque
 pro inanem. id est uanam gloriam. scilicet quod
 in humilitate superiores sibi in-
 uicem arbitantes. non que-
 sua sunt. quibus confidantes. scilicet ea
 que aliorum sunt. que ad in-
 teritum uoluntatem pertinent. Et
 est sensus. Omnes homines debemus
 nobis meliores et superiores existi-
 mare. Et si uidemus aliquem
 aliquo uicio mancipatum esse.

et tamen aliqua uirtute posse. propter unam
 uirtutem quam habet. debemus illum
 nobis preferre. Et si non uidemus
 in illo aliquam uirtutem. potest tamen
 habere aliquid bonum quod nos late-
 at. Aliter. Nemo solummodo sua com-
 moda et suam utilitatem debet que-
 rere. sed aliorum. et alitas inter eos
 enim multis potest unius uirtuti
 uni potest.

Ad philipenses.

Hoc enim sentite in uobis quod
 et in christo ihesu. id est hoc intelli-
 gite et sapite. et complete in uobis quod
 intelligatis in christo esse completum.
 Et sicut christus non quesuit sua
 sed nostra. ita nos non solummodo nostra
 queramus. sed aliorum. Quia cum
 in forma dei esset. id est in equalitate
 patris deitatis substantiali. et co-
 equali illi in omnibus. Non rapinam
 arbitratus est esse se equalem deo.
 Rapina est quoniam quilibet alienam
 rem pro uoluntate sibi usurpat.
 quam illi non competit. Et dominus
 ihesus rapinam facit. quoniam se dixit
 patri esse equalem dicendo. ego
 et pater unum sumus. nisi in uer-
 tate esset filius dei. equali illi in
 omnibus. Recursum uero illi quoniam dixit
 ego non sum. christus interrogat a scri-
 bis et pharisaeis. si dixisset. ego
 sum. christus. rapinam facit. Sumo
 autem magis rapinam facit. quando
 deus se esse filium dixit. Ego sum fili-
 us dei. ego paraclitis. ego omnia de-
 di. Sed semet ipsum exinanuit.
 id est humiliavit et quasi inno-
 rauit. Semet ipsum exinanuit.

1. humiliavit. et quasi extra
 xit. Exinanitio est. quoniam res magna
 et incomprehensibilis in parva form
 ula. comprehenditur. Vbi gratia. si qui
 lib; artifex totius mundi ma
 chinam. et que in mundo habentur.
 homines. bestias. uolucres. mo
 tes. arbores. ciuitates. flumina.
 pisces. in paruissima formula
 ad contemplationem magnitudi
 nis mundi uoluit comprehendere
 in pictura ut cera. illud est exina
 nitio. Ita de ciuitate et templo
 aut aliq; intelligendo. Simi
 lit ubi uerbum dei patris quod ubiq;
 est per inuisibilitatem diuinitatis
 sue. quoniam in parua hominis for
 ma dignatum est apparere uisi
 bile. quasi semet ipsum exinan
 uit. et humiliavit. atq; ut ita di
 cam quodammodo extraxit. Est enim
 super omnia. extra omnia. et infra
 omnia. et quicquid est. intra ipsum est.
 Vbi gratia. sic beatus augustinus dic
 ens similitudinem exspongia
 et maris. compans spongiam mu
 do positam in medio maris. et
 mare compans diuinitati. Sic
 inquit spongia posita in medio
 marium et fluminum. undiq; habet a
 quam. supra. infra. undiq;. et per
 medias latebras penetratur ab
 aqua. ita mundus compactione
 diuinitatis quasi nichil est. Et
 ita circumdat et penetrat diu
 nitas omnia. sic mare spongia.
 formam serui accipiens. i. in
 uitate uerum hominem susci

piens. In similitudinem hominum
 factus. hic similitudo per ipsa in
 tate ponitur. i. uerus homo
 factus. Quia uerbum caro factum
 est. i. deus homo factus est. Et ha
 bitu inuentus ut homo. i. ha
 bendo et induendo hominem. in
 uentus est homo. Et habitu in
 uentus ut homo. i. habendo ho
 minem. inuentus est uerus esse
 homo. habitus ergo dicitur quod
 quid nobis accidit ut habeat.
 itaque multis modis habitum dicimus.
 Est habitus accidens nobis qui
 mutat illum accidit. cui sed
 non mutatur sicut est sapientia.
 que mutat hominem. quem de
 stulto et stulto facit sapientem.
 sed ipsa non mutatur. Est habi
 tus secundo modo. et mutat homi
 nem et mutatur sicut est cibus
 qui de exilitate atq; langore.
 mutat nos in robur et ualenti
 dinem. et tamen ipse mutatur come
 stus a nobis. Est habitus tertio
 modo. qui nec mutatur. sicut
 anulus positus in digito. Quod
 modus rarissime inuenitur. Vir
 tus modus est cum ea que acci
 dunt nec mutant nec mutan
 tur a sua natura. sed tamen aliam
 speciem et formam accipiunt. sicut
 uestis que aliam speciem habet co
 plicata et non induta quam
 induta. Quod modus congruit hu
 ic compactioni. Nam sic uestis
 cum induit adheret quidem
 corpori sed non mutatur a sua

Foa

natura ut seip̄ uestis non p̄
 maneat. licet aliam sp̄m r̄ ma
 iorem honorem assumat. quā
 antea habuiss̄. ita uerbum d̄i pa
 tr̄s assumendo hominē. nō ē muta
 tum in hominem. neq; ip̄e hō
 assumptus a uerbo mutatus ē
 in uerbum. licet aliam sp̄m assum
 sisset in hoc quia maioris hono
 ris r̄ dignitatis exar̄at. quam
 aliquis hominū. q̄a speciosus fuit
 p̄ filiis hominum. humiliavit
 semet ip̄m factus obediens usq;
 ad mortem mortem autē crucis.
 factus ē obediens dō pat̄. cui
 uoluntas fuit ut redimeret gen̄
 humanum. r̄ non solum patri.
 s; etiam r̄ mat̄ ut in euāglio ha
 beatur. quia uenit nazareth. r̄
 erat subditus illis. s̄o siquidē
 crucifixum eum. quia omnibus
 morib; seuerior ē mors crucis p̄p̄
 longum cruciatum. Si enim gla
 dio trāsibasset eum. cito fuisset.
 Vel sic placuit ei. ut quia p̄li
 gnum peccauit homo. p̄lignum
 redimeretur. Propt̄ qd̄. s. cor̄n̄tum.
 r̄ d̄s illum exaltauit. r̄ donauit
 illi nom̄ qd̄ ē sup̄ om̄e nom̄. Ut
 p̄p̄tea illum exaltauit. quia ex
 obediens fuit pat̄. h̄s pat̄ exal
 tauit illum hominē assumptū
 a uerbo. t̄cia die amarus suscitādo.
 r̄ xl̄. die i celo subleuādo. ul̄ s̄ oīa
 ostendēdo. Qd̄ die r̄ donauit illi nom̄
 qd̄ ē sup̄ om̄e nom̄ qd̄ nom̄ de
 dit illi. Ut filius dei uocaret̄.
 r̄ eēt qui filius hominis erat.

scdm̄ qd̄ die baptismatis inuo
 cauit uox pat̄na dicens. hic ē fi
 lius m̄s dilectus. Similit̄ in mo
 te. Vel etiam n̄m dedit qd̄ ē sup̄
 om̄e nom̄. ut ih̄s uocaret̄. i. sal
 uator. licet enim legamus homi
 nes in genesi. r̄ anglos in libro bi
 job filios d̄i appellatos eēt. n̄ illis
 illorum appellatus ē saluator.
 neq; filius d̄i ip̄e. s; abusive q̄
 nemo illorū potuit genus huma
 nū saluare. nisi ille solus. In n̄m
 ih̄u. i. in uocatioe n̄m̄s ih̄u. oē
 genua flectat̄. i. om̄ia gen̄a homi
 num subiecta sunt ei. Celestiu. i.
 anglice potestates. t̄restium. i. hōi
 num r̄ om̄iū creaturaz. Et infer
 norum. i. demones r̄ anime que i
 inferno h̄nt. Et ē sensus. Om̄ia ce
 lestia t̄restia. r̄ oīa sub t̄ris. que
 in inferis eēt dicunt̄. eius iudicio
 r̄ nutu. r̄ impio seruiunt. Et
 om̄is lingua. i. om̄is homo con
 fiteatur. quia d̄s ih̄s x̄ps in
 gl̄ia ē d̄i pat̄s. i. in equalitate
 potestatis r̄ d̄itatis natura. Itaq;
 sem̄i m̄. s. infide r̄ d̄il̄coone. sic
 semp̄ obedistis. s. d̄no r̄ michi.
 Non ut in p̄sencia m̄i t̄m̄. s; in t̄o
 magis n̄c in absentia m̄a. cum
 metu. s. cordis. r̄ tremore. s. corp̄is.
 uiam salutem op̄amini. i. uitam
 etiam uob; p̄parate. Et est sensus.
 i. sic semp̄ obediētes fuistis in p̄
 sencia mea. cum ap̄d uos eēmus.
 multo magis n̄c obedite uobis
 ur̄is in absentia. Multa sunt enī
 qui in p̄sencia obediētes sunt.

s; in absentia in obadientes existunt.
 sicut serui qui deo seruiunt. Ds
 e enim qui opatur in uob; et uelle
 .i. bona uoluntate. et p;ficere p; bona
 uoluntate. .i. ut semp; qd; bonu; est
 uelimus. Ne uideatur dnm; a nra
 salute excludere. et quod sine dei au
 xilio saluari possemus. subuincere.
 Ds e enim qui opatur. Omne ergo
 bonum qd; habemus. tam bona
 uoluntas quam opatio no; a nob;
 sed a do; e. S; questio e si ipse dat
 et uoluntatem. et possibilitatem. q;
 m;cedere nos digni sumus. Omnia
 aut; facite. s. bona et que eu;g;liu;
 p;cip; sine murmuracionib;. .i. ne
 dicatis gratia nimium sunt. que
 ds; p;cipit. et hesitacionib;. .i. dubi
 tacionib;. .i. ne dubitatis infide;. neq;
 de his q; eu;g;lium p;mittit. ut
 sitis sine querela. .i. sine rephen
 sione. Et simplices filij di;. .i. sic
 ipse simplex e. ita filij eius pu
 ri et simplici corde debent m;ce
 dere. sine rephensione. .i. sine cri
 mine. Et est sensus. Ueniunt siquid;
 nos diuina gra; et misericordia. et nos de
 bemus obedire uoluntati illius.
 Dat postmodum possibilitatem.
 Debemus et nos obtemperare obse
 cando. et dum iungimus uolunta
 tem nram. et obsequium uoluntati
 et possibilitati illius. laudandus
 e ille. quia p;uenit. et quia possibili
 tate p;rat. atq; p;seuerantia. et nos
 digni sumus m;cedere etia;. In me
 dio nationis p;ue et p;uise. int; quos
 lucetis sic luminaria in mundo.

ubum uite uinentes. ad gl;iam
 mam in die xpi. Sic luminaria
 dix;. .i. sic sol et luna. et cetera astra
 in mundo. .i. in hac uita. ubi
 uite uinentes. .i. fidem rectam
 qua uiuit iustus. ut illius
 ubi memoriam de qua dicitur. in p;ni
 cipio erat ubum. ad gl;iam mam
 in die xpi. quia uob; p;imum
 erit si ita uixitis. et michi gl;ia i
 die iudicij qui ubum uite ubi
 ministrari. Et est sensus. Quando
 b;is paul; ista sc;bebat. philip;e
 sib; nectum ad huc omis rena
 ti erant. neq; fideles. sed multi
 erant infideles. et heretici. falsiq;
 xiani. Int; quos omis optabat
 ap;ls. ita illos qui fideles erant
 uiuere. ut sic sol fugat tenebras.
 et luna ceteraq; fida illuminant noc
 tem. ita illi lucet infide;. et op;e.
 et doctrina. tenebras erroris. et ne
 bulas infidelitatis. suo ex;plo
 et doctrina de cordib; infidelium
 fugarent. Quia non in uacuum
 cucurri de loco ad locum p;dicā
 do. neq; in uacuum laboraui.
 .s. lingua. corp;e. in stantia. et
 hoc ad gl;iam meam. S; uti imo
 loz;. .i. si m;ficior a nerone. sup; sac
 ficiu;. .i. qa; uos obtuli sacficiu; deo.
 et obsequiu; fidei ure. .i. et sup; cultu;
 et religionem fidei. qm; uos docui.
 Sed et si immoloz;. .i. m;ficior a nerone.
 si ero fuit sacerdos pet; et pauli. qa;
 ipse mactauit eos. Mactauit qd; e
 s; n; obtulit. qa; ipsi se ipsos obtuler.
 Sup; sacficiu; fidei ure. Ds paul; q;
 philippeses ab infidelitate liberauit.
 et in baptisate a peccis p;gando
 scificauit. ipse utiq; obtulit eos. et ipsi

sacrificiū ei fuer. Obsequiū etiā
 appellat cultum et religionem. ut
 alibi. rōnabile sit obsequium
 ur̄m. Et est sensus. Et si inquit
 in ficioz a nerone non sentio pe
 nas. naq; p̄tamesco mortem ul
 q; congaudens omib; uob; p̄p̄ta
 quia uos sacrificiū dō obtuli. et
 q; uos doctū religionem fidei.
 Gaudeo et congratulor omib; uob;
 id ip̄m aut et uos gaudete et
 gratulamini m̄. Et est sensus. i.
 sicut gaudeo de ur̄a fide. ita et
 uos congaudete de mō p̄mio qd
 p̄cepturus sum uob;. S̄p̄o aut
 in dñō ihu. xp̄o timoth̄m cito i
 p̄ximū me m̄tē ad uos. ut
 ego bono animo firm cognōs q
 circa uos sunt. i. ut tranquillo
 et securō sum animo. cum cognō
 uō p̄ illum que circa uos agū
 tur. tam infide quam in iustā
 tione. Timoth̄s discip̄s erat
 apli. om̄i fide et doctrina. atq;
 op̄ib; adornatus. ac p̄ hoc ap̄to
 admodum carus. in t̄m ut u
 unanimis dicatur illi eē. i. unū
 uoluntatis. habebat t̄m et alios
 eodem affectu diligens. ut erat
 atus. luchs; clemēs. et alij. S;
 q̄nō hanc eplam misit illis. nō
 habebat secum de p̄fectionib;
 nisi istum. Om̄s enim erant ca
 nsa p̄dicationis discip̄i. diuisa
 p̄ loca. iō dicit neminē h̄re se
 in p̄senti tam unanīmē. uel
 potat eē ut timoth̄s. qui p̄
 omib; discip̄is eius philipen

ses diligeret. Neminē enim habeo tā
 unanīmē. s. modo apud me. qui
 sinc̄a. i. pura et firma affectione p̄
 uob; sollicitus sit. Ea uoluntas
 que erat in ap̄to enī philipen
 ses erat et unanīmō. iō neminē
 dicit. h. t. u. id; qui eandem m̄tē
 gerat enī uos. et p̄ uob; ita sit sol
 licit; iōq; ille mittend; ē. qui et
 in h̄m̄s. et curam de uob; maxi
 mam gerat. Om̄s enim que sua s̄
 s. cōmoda querunt. nō q̄sūt ihu
 xp̄i. modo ostendit q̄re alij q̄ cū
 illo erant. non erant ei ita iuc
 ti. sicuti iste. Om̄s enim sua
 cōmoda querunt. aut quietē.
 nolentes tribulari p̄ aliorum
 salute. nisi ut ab eis lucra t̄pra
 ha recipent. nō curantes de re
 muniacione eā. Ex p̄m̄tam.
 i. p̄ h̄m̄tū autem cognoscite. ei
 qm̄ sic pat̄ filius. mecum ser
 uuit in euanḡlio. Non michi
 inquit seruuit. s; mecum serui
 uuit s; mecum seruuit. xp̄o in
 p̄dicatione euanḡlii. seruuit
 t̄m et b̄tō ap̄to. hunc igitur s̄p̄o
 me m̄tē ad uos. max ut uido
 que cura me sunt. i. mors aut
 libatio. seu dimissio. Positis a
 apl̄s in unctis. dubitabat utrū
 decolland; eēt a nerone. an di
 mitend; lib de carce. iō dix. Cū
 cognōuō inquit qd in eue
 met. si de carce in columis
 exierō. m̄tā eum ad uos. Con
 fido aut in dñō. qm̄ et ip̄e ue
 niam ad uos cito. Vbi notand

et sciendum est. quia postmodum
 ipse non uenit ad eos. Necessarium
 autem existimaui epafroditum fratrem
 scilicet. in fide. et cooperatorem. et commilito-
 nem. in ministerio. id est. simul laboratorem
 in predicatione. et socium seu com-
 militonem in castro dei. pro fide. uirum
 autem apostolum et ministrum necessita-
 tis mee mittere ad uos. quoniam quod omnes
 uos desiderabat. et melius erat pro-
 pterea quod audieratis illum infirma-
 tum. Nam infirmatus est usque ad
 mortem. sed deus misericors est eius. id est.
 quia reuocauit eum de faucibus
 mortis ad uitam. Non solum autem
 eius. sed misericors est. uerum etiam
 et in ministerio. misericors est. Quare. Ne
 tristitiam. scilicet. mortis eius. super tristitia
 quam habetis. scilicet. infirmitati eius.
 sit sensus. Quia illum non possu-
 mittere quousque cognoscam que et
 ea me sunt. puto necessarium
 esse uobis mittere epafroditum qui
 et epafros appellatur alio loco
 sicuti luchas et lucia. apostolus enim
 non curat de proprietate nominum.
 Virum autem apostolum. Reliquum
 ad uos mittatur a me. ut quem
 uos de uicis elegistis in apostolum mi-
 tendo illum ad me. et ministrum
 necessitatis mee et desiderium. quia
 michi posito in carcere ministrat
 que necessaria sunt. et in super pre-
 dicationem insistit. apostolum autem
 illum uocat. quia ab illo missus
 est. Omnis enim qui mittit apostolus uo-
 catur. Iste epafroditus ualde in-
 firmatus est. Quod cum audis-

sent philipenses nimium co-
 passi sunt infirmitati eius. Quod
 sanitate recuperante. iam dista-
 batur de illorum tristitia. et de-
 siderabat letificare sua presentia.
 Beatus apostolus dolebat de infirmi-
 tate epafroditae. sed si ille ab hac
 luce migrasset. super tristitiam infir-
 mitati. habet tristitiam mortis eius.
 Vel quia ipse uinctis affectus te-
 nebatur. si contagisset epafrodi-
 tum mori. qui ei necessaria pro-
 curabat. super tristitiam uinctorum.
 Hec tristitia de morte illius. festi-
 nans ergo. id est. cum festinatione
 misi illum. ut uiso eo iam ga-
 uideatis. Gaudium apostoli. gaudi-
 um erat philipensium. sicut et
 tristitia eius tristitia illorum. Simi-
 liter tristitia philipensium in me
 erat apostoli. et leticia illorum leticia
 illius. sicut ipse dixit. gaudeo cum
 gaudentibus. flere cum fletibus. Ut
 ego sine tristitia sim. scilicet. cum cogno-
 uero uos letificatos illius presentia
 et cum per illum agnouero que cura uos
 agnauit. Excipite illum itaque
 cum omni gaudio in domino. et eius-
 modi cum honore habete. id est. non
 solum illum qui uos apostolus cum gau-
 dio spirituali suscipite. sed omnes qui
 eandem fidem habent. et bonis opi-
 bus insistunt sic ille. Quoniam propter opus
 christi. id est. propter caritatem et predicationem
 euangelii usque ad mortem acces-
 sit. scilicet. predicando. et michi ministrando
 contra uisum principum. propter opus
 christi usque ad mortem accessit tra-

dens animam suam. s. ut implet
 id quod ex uobis de erat. philipe
 ses qui ab aplo ubum pdicatio
 nis audierant p qd saluati s.
 si facultas ei affuisset. 7 longitu
 do trarum no obstisset. ipi de
 buant ei omnia subsidia qralia
 pbe 7 ministrare. Qd ergo illi
 imple nequerunt. sol9 epafro
 dicit uice illorum contra pcep
 tum impatoris adhesit illi in
 carne. 7 pcurauit uictum. 7 ue
 stimentum. insup 7 socius fuit p
 dicationi. In hoc ergo tradidit
 animam suam p dlo mortis. qa ut
 pceptum impatoris accessit ad
 illum ut diximus. Et in hoc qd
 ei ministravit. impleuit qd ex
 illis de erat. quia qd illi debue
 rant age ipe fecit. Tradens ani
 mam suam. s. p dlo mortis. ut
 implet id qd ex uobis de erat erga
 mim obsequium. i. qd uos no po
 tatis imple impedieme longitu
 dine trarum. ille p uob impleu.
 De ceto frs mi gaudete in dno ea
 dem uob scribe michi quid no
 pigrum. uob aut necessarium. i.
 demiceps 7 pte illa supius dicta
 gaudete infide. que docui p sēs.
 Et e sēs. Gaudete in dno non
 rebus qralib; 7 tēnis. atq; ca
 ductis. i. ea que uos docui p sēs.
 qd uob e necessarium. m no pu
 det scbe. s; uidete ne uob pigru
 sit ea lege 7 imple. Videte canes.
 i. cauete 7 declinate iudeos. uide
 te malos oparios. uidete deisione.
 i. ecucisione. Canes appellat iudeos
 7 malos oparios. eosq; appellat

conuisione. i. ecucisione. quia o
 suctudo e eius. iudeos appellare
 ecucisionem. 7 gentiles ipuciu.
 So ergo appellat eos canes. quia
 sic canis pmum latrat ac dem
 mordet. ita illi loqndo oblatrabat.
 7 seducendo aspe mordebant. Ma
 li oparij erant. quia malis uade
 bant eis oparij dicentes. No pote
 stis saluari p bapasmu. nisi cir
 cumcidamini sicut lex pcepit qd
 septum est. Masels cuius cauo.
 c. n. f. p. a. i. d p. quia pactum
 mim in adam uirtum fecit. Nos
 enim sumus circumcisio qui spu
 do seruiamus. 7 gloriatur in xpo
 ihu. i. infide xpi. Nos. i. omis rec
 te credentes spualit sum? ecum
 cisi. qui spu do seruiam? i. spua
 lit 7 no carnalit. ut etia q ince
 do. s. sic in euglio hec sps e ds. 7
 eos q adorant eum i spu. i. in me
 te oportet adorare. Et no in carne
 si duciam hntes. i. carnali ecum
 cisione. quia nos hemus omis
 sens9 corpis circucisos. Quaqm
 ego habeam fidenciam in car
 ne. i. qm qm hnt possim confide
 ciam in carnali ecucisione. si
 aliqua eet ibi fiducia. Siquis
 aut alius. s. urm genalium ui
 detur fide in carne. i. in carna
 li circucisione. ego magis. s. q
 sum iudeus ecucisus octaua
 die ex gene isrl. s. natus de tibu
 beniamin. s. quod nemo urm e
 hebreus ex hebreis. s. natus scdm
 legem phariseus. i. doctor legis

I. C.

mosaice. qm̄qm̄ ego habeam fidem
 nam usq; scdm̄ legem phariseus.
 Potat aliquis dice' ap̄to. Opauit
 uere nō ē circumcisus. neq; uis ē
 circumcidi iō talia p̄cipis. Ad hec
 ille. Nō iō inq̄d p̄cipio nō ē circumci-
 di. quasi ego non sum circumcisus.
 ⁊ possim gloriari in ea. ⁊ h̄de plusq̄
 alijs uir̄m gentium. s. ēēt i ea
 aliqua fiducia iusticia postq̄m̄ x̄
 uenit. s. quia nō ē ibi aliqua
 gloriatio. nolo ut circumcidamini.
 audeis scdm̄ emulationē p̄sequis
 ecc̄iam d̄i. s. u. inquit doctor
 legis. ⁊ p̄t̄ studium ⁊ amorem si-
 nagoge quam uolebam statūe.
 p̄sequer̄ ecc̄iam d̄i. Emul⁹ d̄i
 inuid⁹ ⁊ imitator studios⁹. s. in
 hoc loco p̄ studio ponitur. B̄s ḡ
 ap̄s studios⁹ ⁊ emulatoꝝ fuit in
 lege. uolens sinagogam statūe.
 ⁊ ecc̄iam d̄i uel x̄pi destrūe. p̄se-
 quendo sc̄os. Scdm̄ iusticiam que
 in lege ē. iusticiis sine q̄rela. scdm̄
 illam iusticiā que i lege ē. si a
 h̄q̄ iusticia in lege est iustici⁹
 sum. i. uixi sine crimine. ⁊ sine
 reprehensione. ut michi iustum ē
 ⁊ alijs quia circumcisus. vii die
 ⁊ x̄i die p̄ me legalia munia s̄
 obla. ⁊ festiuitates. ⁊ sabb̄a obser-
 uauit. ⁊ cetera que lex p̄cipit. s.
 que michi fuer̄ lucra h̄ arbitra-
 tus sum p̄t̄ x̄pm̄ det̄menta. q̄
 michi fuer̄ lucra. hoc ē que
 putabam qd̄ in p̄arent ma-
 gnum questum p̄mum. hec

omnia intellexi in fut̄a ad da-
 mpnum. si ea carnalit̄ obserua-
 rem p̄t̄ x̄pm̄. i. postq̄m̄ in x̄
 credidi. uel p̄t̄ fidem illius qm̄
 teneo. ⁊ credo omnia illa ad dāp-
 num ⁊ dispendium ēē illoꝝ
 qui ea obseruauer̄. ⁊ hoc p̄t̄
 euuāḡium x̄pi scdm̄ cuius
 doctrinam debemus uiuē. qd̄
 sup̄ eminet atq; t̄scendit sua
 dignitate ⁊ uitate. omnem sc̄p-
 curam diuinoꝝ eloquioꝝ. Ve-
 runtā existimo omnia. s. le-
 galia p̄cepta det̄m̄taum ēē. i.
 ad dampnum ēē suis obser-
 uatoꝝ. Ap̄t̄ eminentem sci-
 entiam ih̄u x̄pi d̄ni n̄ri. i. p̄t̄
 euuāḡiū. Ap̄t̄ que omnia det̄-
 m̄taum feci ⁊ arbitoꝝ ū st̄ora.
 ut x̄pm̄ luc̄ faciam. ⁊ inueniar
 in illo. i. in fide eius p̄fectus. p̄t̄
 quem dixit. i. p̄t̄ x̄pm̄ uel p̄t̄
 fidem eius. omnia que lex p̄cip̄
 carnalit̄ obseruare. quasi dāp-
 num duxi. ⁊ p̄ nichilo deputo.
 ut michi x̄pm̄ lucraret. ⁊ adq̄-
 ram. Non h̄is m̄am iusticiam
 que ex lege ē. s. illam que ex fi-
 de ē. i. x̄pm̄ ih̄m. Non h̄is m̄am
 iusticiam que ex lege ē. s. illā
 que ex fide ē. i. x̄pm̄ ih̄m. Non
 h̄is m̄am iusticiam que ex lege
 ē sed illam. que ē ex fide iusti-
 ciam que in lege erat. iusticia
 hom̄is. dicebatur quia manib;
 opabat̄ uid̄t̄ in circumcissione.
 in oblatione munū. Ista iusticiā

respiciebat. ap[osto]l[us]. et nolebat eam am-
 plius h[ab]ere. s[ed] potius desiderabat i-
 ueniri. in iusticia fidei. et euuan-
 geliu[m]. que no[n] e[st] hominis iusticia
 a s[ed] d[omi]ni. quia sp[irit]ualit[er] in baptis-
 mate fit et i[n]te[n]te. Que ex deo e[st]
 iusticia. s[ed] illam dico infide[m] ad
 cognoscendum illum. s[ed] q[ui]a p[ro]
 fidem que bonis op[er]ib[us] adorna-
 tur cognoscatur d[omi]n[us]. Et u[er]itatem
 resurrectionis eius. et societatem
 passionum illius figurat[ur] mor-
 ti eius. i. imitator factus mor-
 tis eius et passionis illius. et u[er]-
 itatem resurrectionis eius dixit co-
 gnoscenda[m]. que e[st] u[er]itas resurre-
 ctionis. Ut sicut x[rist]us mortuus
 e[st] et resurrexit. et iam no[n] morit[ur].
 ita et nos moriamur in fonte
 baptismatis pecc[ati]. et resurgam[us]
 ad uitam. et semp[er] in nouitate
 uite am[er]em[ur]. Et hec u[er]itas p[ro]
 fidem cognoscatur. et p[ro] fidem et
 p[ro]ueniat ad societatem passio-
 num x[rist]i. quia nisi fidem h[ab]-
 eamus. neq[ue] passionem eius imita-
 remur. Debemus autem imita-
 ri illam ponendo animas n[ost]ras
 p[ro] illo si necessitas fuit. ut etia[m]
 in nob[is] ip[s]is debemus mortifica-
 re uicia et pecc[ata]. Si q[ui]modo. i. si
 aliquom[od]o occurrat ad resurre-
 ctionem. s[ed] electo[rum] que e[st] ex mor-
 tuis. i. que futura e[st] in die iu-
 dicii. Ista resurrectio non erit
 omniu[m] resurgentium. s[ed] tantu[m]
 electo[rum]. quia hec om[n]es i[n] mo-
 nito resurgant iusti et impij i[n]

die iudicii. soli tam[en] iusti occur-
 rent d[omi]no in aera de potestate
 ab anglis. sicut alibi idem ap[osto]l[us]
 dicit. Rapiemur obuiam x[rist]o
 in aera. impij uero manebunt
 in terra. quousq[ue] percipiant illam
 terribilem sententiam iudicis. ut
 maledicti in ignem eternum. No[n]
 quod iam acceptum aut etiam
 p[er]fectus sum. i. non io[n] talia dico
 de resurrectione. q[ui]d ia[m] p[er]fectio-
 nem acceptum. quia non sum
 adhuc p[er]fectus. Quantum ad
 sapientiam illam p[er]tinet que
 mortalib[us] hominib[us] datur. b[ea]t[us]
 ap[osto]l[us] sapientissimus omniu[m]
 hominum erat. qui tunc t[em]p[or]is
 in carne morabatur. Quantum
 u[er]o ad illam p[er]fectionem p[er]tinet. q[ui]
 p[ro]cepturi sunt s[ed] p[ro]t[er] gen[er]alem
 resurrectionem. imperfectissimus
 erat. q[ui]a ne uidem[us] in enigma-
 te. tunc aut uidebim[us] d[omi]n[us] sicut
 a e[st]. Sicut aut[em]. i. imitabor[is].
 si co[m]prehenda[m]. s[ed] p[er]fectionem. in quo
 co[m]prens[us] sum. a x[rist]o ih[esu]. i. i[n]
 x[rist]o co[m]prens[us] sum ab ip[s]o i[n]
 redemptione passionis eius.
 in quo et co[m]prens[us] sum. Om[n]es
 electi p[re]destinati ad uitam eternam
 in passione d[omi]ni sunt co[m]p[re]hen-
 si. q[ui] p[ro] illam sunt redempti.
 non solum qui post resurre-
 ctionem eius saluandi erant.
 et purgandi p[ro] baptismu[m]. sed
 etiam om[n]es iusti qui p[re]cesser[unt]
 eius aduentum. S[ed] dicit aliq[ui]s.
 Si ego co[m]prens[us] sum in eius

baptismate. i. redemptus in bap-
 tismate purgatus. quare non
 habeo modo impensa perfectionem
 fidei. sapientie. atque iusticie. **Sic**
 respondendum est. Quia baptismi
 remuneratione polluiti male ui-
 uendo. non potes habere illam perfec-
 tionem. quousque tamen munda-
 tus per penitentiam. uenias ad
 illam que te in baptismo man-
 dauit. **frs.** ego me non arbitror
 comprehendisse. i. perfectione. i. in
 presentia seculo non possumus perfecti esse.
Ynu aut. i. uerbum dicam. que
 quid retro fuerit. Omnia transitoria
 a temporalia. perita. et diuicie. co-
 moda presentis uite. que ideo di-
 cuntur esse retro. quia cum ab hac
 uita transierimus per mortem car-
 nis. omnia post nos delinquent.
 Que sunt per ora. Premia et gau-
 dia patris celestis. que nobis fu-
 tura sunt. et sine fine mansura.
Alit. hos apostoli omnia bona que
 in hoc seculo habebat. peracta. ad
 compensationem eternorum per nichilo
 deputabat. et sic uadere uiue-
 bat quasi semper incipiens. ideo
 dixit obliuiscor preciorum desideras
 semper ad alia tendere. ad destina-
 tum persequor. i. permissum ten-
 do. i. ad brauium suprene uoca-
 tionis dei. i. ad coronam suprene
 remunerationis in christo ihesu. i. per
 christum ihesum. **Quicquid** ergo sumus. i.
 perfecti ad compensationem aliorum habere
 ciamus. i. quia non sumus perfecti.
 Et siquid aliud sentias. et hoc

deus uobis reuelauit quicquid perfecti
 sumus. i. qui perfecti arbitramur esse ad compensationem infidelium
 et minus intelligentium. hoc sapiamus. quia non sumus perfecti
 ad compensationem illam que precepturi sumus. post diem iudicii.
 et siquid aliud sentias ut sapias de hoc quod dicimus. et hoc
 non est ex uobis. sed deus illud uobis manifestauit. **Beatus beda** loquitur
 quodam loco de dictis apostoli ubi ait unusquisque in suo sensu
 habundet. et siquid aliud sentias. et hoc uobis deus reuelauit.
Quid ergo. Socraticus est debet in suo sensu abundare. **Minime.**
 Non de socratico loquitur. sed de christiano. **Ynusquisque** inquit
 fidelis in suo sensu habundet. i. quod credit. opere impleat. studeat
 et abundare uirtutibus. Et si aliud sapit quod contra fidem
 sit propter bona opera que habet reuelabit illi deus. ut illud corrigat.
 sic fecit cypriano cartaginensi episcopo qui unam inuentionem in modo da-
 bat baptizaturis. ignorantem illo agens. sed quia bonis operibus in-
 seruiebat. et hoc quod intelligebat opere implebat. meruit reuelationem
 prope a domino. ut tamen inuentionem daret baptizaturis.
Verumtamen ad quod peruenimus in eo ambulemus. ut idem sapiamus. i. de christo unam fidem habeamus
 in eadem permaneamus regulam. i. rectitudine fidei. i. in fide

obliuiscens. ad
 uerbum que sunt in
 me. extendere
 Quia illa que
 sunt retro.

ad quam puenimus. ego dno
doctore. et uos me pdicante in ea
maneamus ambulantes de uita
te et ueritate. **Ad philipenses.**

Rs: Imitatores mi estote.
frs. i. me imitami. Imita
tio e cuiuscumq; rei. queda ima
gnatio. et imitari e sequi. Et est
sens. Si xpm no potestis imita
ri et sequi. saltem me imitami
disciplin ei' uisite. in ope in doc
trina. ut sicut ego credo. opoz.
doceo. ita et uos credatis. opem
in docetis. Et obseruate eos. i.
imitami disciplin qui ita a
bulant. i. qui ita uiuunt sic
et ego. Sic habeas formam nram
i. forma doctrine nre. hoc ubi
quod e obseruate. uarias ob
tinet significationes. Aliquo
significat declinare. et caue ut
ibi. Obseruate eos qui dissen
siones et offendicla faciunt. i.
declinate ab eis. Aliquo in si
dias moliri ut ibi. Et ipi obse
ruabant eu. i. insidias tende
bant. Aliquo imitari ut hic.
Obseruate. i. imitami tales
q; formam doctrine nre hnt q; i
ta credunt. uiuunt et docent.
Multi eni ambulat. i. no recte
uiuunt. sic pseudo apst. Quos
sepe dicebam. uob. i. qd sepe pdi
cebam uob cauendos ee. cum a
pd uos eem psens. Nunc aute
et flens dico inimicos crucis x.
Imitanda e karitas apst. qui
etiam inimicos crucis x desie

bat sicut samuel inimicu suu
saul. et sic idem apst corinthios
alibi. qui post fornicatione no
egant penitencia. Inimicos cru
cis xpi appellat iudeos et alios
infideles qui dicebant no posse
hominem saluari p fidei dnice
passionis. sine circumcissione. Et les
inimicos crucis x dico. ut decli
neas ab illis. quoz finis e mors
psentis uite uitatus. e illis. i.
pdicio etna. quia ut ab hac
uita traherint. tradentur penis
sempiternis. Quoz finis uitatus.
quoz ds uer e. s. declinate ab
illis. quoz uer e ds illoz. hoc
e qui ido pdicant ut ueritate
suu possint imple. Et glia in
diffusione ipoz. i. in uerundo
et pudendo mbro genitali quia
gloriantur se circumcisos ee. Q; terna
sapunt. i. qui non spuabit le
gem s; ternahte intelligunt. ut
qui carnalem circumcissionem
in se et in alijs obseruare uoluit.
Itra aute iustatio in cel e. Jung
se cecis scis qui tiam corpe. in te
uero in habitabant celum. Vn
etiam. i. de cel saluatorem expe
ctamus. s. uenturum ad uidi
cum dnm nrm ihm xpm. Q;
reformabit. i. resuscitabit cor
pus humilitatis nre. Corpus
nrm corpe humilitatis e qd p
mortem in puluere. et uimes hu
miliari pot. Istud corpe pmi
formauit in uero matno. s; iam
reformabit illud p gliam resur

rectionis. Configuratiū corpū cla-
 ritatis sue. i. assumptū latū corpū
 illius in gloria. et in immortalitate.
 Illam claritatem habebūt corpū
 sōz post diem iudiciū quā ha-
 buerūt corpū xpī clarificatiū in mō-
 te. quia similes angli erunt. Se-
 cundum opationē. qua possit. i.
 pot' ut potuit. etiam subicē s' o-
 mnia. Potat aliq's dicē. Quom'
 potit corpū nra reformare. que
 aūmib; erunt corrupta. et i pul-
 uem redacta. ad hec b'is paul'
 Scdm inquit illam potestatem
 qua semet ipm t'cia die resusci-
 tauit. et qua sibi omnia potuit
 subicē t'ena. corpū. etiam nra
 in die iudiciū. reformabit ad cla-
 ritatem suam. Itaq' s'is mī. s. i
 fide. h'mī. s. in dulcōne. et desidan
 assime. s. in ope. ut aspectu. Ga-
 uduū mīm. s. in p'senti. et coro-
 na mā. s. in futū. i. gaudeo in p-
 senti t'p'e de uob. et coronabor
 in futū. quia uos dō acq'siui.
 Sic stete in dño h'mī. i. sic p'se-
 uate. in fide. in ope. in doctrina.
 sic ame audistis et uidistis. Lu-
 chodiam rogo et sinacem dep-
 cor id ipm sape in dño. i. quod
 nos sapimus ego aliq' fideles.
 qui ita credunt p'fecte et sapi-
 unt sic ego. Euchodia et sinac-
 chen sapientes religiose mulie-
 res erant apud philipenses que
 p'dicabant et docebant domib;
 in suo sexu. paruul' etiā par-
 uulas. nō tam in ecclia. quia

idem ap'ls hoc phib;. ut mu-
 lieres in ecclia taceant. Etiam
 rogo et t' g'mane cōpar. i. comes
 infide et officio. adiuua illas
 s. supra memoratas q' mecum
 laborauer' in eu'glio in suo se-
 xu. Germanus comes erat illi
 infide. ut in officio p'dicatiois.
 et tam diues. iōq' p'cipit. ut
 ip'e qui habundabat opib; si
 necesse eēt p'bet auxilium in
 uictu. et in uestimto illis muli-
 erib;. ut etiam ut in p'dicatioe
 adiuuaret illas. Cum demite et
 ceteris adiutorib; mīs. quoz nra
 sc'pta sunt in libro uite. i. in
 memoria d'i. Clem's philosoph'
 fuit. sed postea discip'ls ap'loz pe-
 t' et pauli factus. p'suit ecclie ro-
 mane p'sul. et p' xpī nomine in
 mari est p'cipitatus. Ne philipe-
 ses dure accipēt quod omium
 illorum nomina in hac eplā
 nō t'nenēt. iō subuinx' et ceteris
 adiutorib; mīs quoz. n. s. sūt
 i. l. u. Et ē sens'. Ophilipenses
 nolite g'uit' ferre qd om's uos
 in eplā mā nō nominau. qm
 et si in mā eplā nō estis sc'pta. in
 libro tam uite conanemini.
 quia mī adiutores estis. Iste ē
 lib' uite de quo et dñs dic'. Gau-
 dete qd nra u'ra sc'pta sunt in
 celo. i. in memoria omipis d'i.

Bes. Gaudete **ad philipenses.**
 in dño semp. itū dico gau-
 dete. modestia u'ra nota fit oib;
 hominib;. dñs p'pe ē. Nichil sol

licia sitis. s. de reb; q̄ralib; s;
 in om̄i orōne ⁊ obsecratione.
 Orō ē p̄ p̄ciis excessib; ⁊ delictis.
 Obsecratio p̄ adipiscendis
 futis. Cum gr̄arum actione. pe
 titiones ur̄e immotescāt apud
 d̄m. Gr̄az actio. p̄collatis be
 neficijs. Nolite inquit sup̄flu
 am curam assumere p̄ q̄ralib;
 reb;. s; petitiones ur̄e siue po
 stulationes immotescant ap̄d
 d̄m. p̄ anḡlorum oblationem. Jō
 om̄pi deo debem; gr̄as referre
 p̄ beneficijs collatis ut cum de
 p̄ceptis non inuenimur in
 gratia. de p̄cipiendis nō iudice
 mur indigni. Et pax dei que
 exuperat. i. t̄nscedit om̄em sen
 sū. s. anḡlorū ⁊ hominū. nō t̄n
 d̄i. custodiat corda ur̄a. Cor ⁊
 intellectū p̄ uno accipiendū. Et
 intelligencias ur̄as in xp̄o ih̄u
 p̄ xp̄m ih̄m. ut infide xp̄i ih̄u.
 Gaudete in d̄no ⁊ ceta. Vos qui n̄
 gaudetis in q̄ralib; negocijs et t̄
 renis. caducis. t̄nsitorijsq; rebus.
 gaudete in d̄no. fide. ore. ope. ⁊ m̄
 te ⁊ corpore. Modestia ur̄a. i. mā
 fuetudo. ⁊ humilitas ur̄a. nota
 fit om̄ib; hominib; fidelib; ⁊ i
 fidelib; hereticis falsisq; fr̄ib;. fide
 lib; nota fit. ut ur̄o exemplo
 corroborentur in om̄i bonitate.
 imitatores ur̄i facti. ⁊ uos m̄ce
 dem recipiatis. Infidelib; nota
 fit ut uidentes ur̄am religio
 nem. ⁊ bonam cōsationē non
 possint infamare fidem ur̄am.

⁊ nom̄ d̄ni saluatoris. s; pot̄ ur̄o
 exemplo. reuocentur ab errore.
 D̄ns ip̄e ē. Om̄ib; qui recte cre
 dunt. iuste uiuunt. bene docet.
 ⁊ cor immaclatum h̄nt. Vel ip̄e
 ē d̄ns ut uos ab hac uita abstra
 hat p̄ mortem carnis. Ip̄e ē ut
 ueniat ad iudicium. Nichil sol
 licitatis. de mundanis t̄renisq;
 rebus. Sollicitudo ē sup̄flua cu
 ra. S; iusti nō debent sup̄flua
 curam assumere de reb; transito
 rijs. s; in d̄no om̄em sp̄m h̄re.
 iuxta q̄d psalmista ait. Iacta
 in d̄no curam tuā ⁊ ip̄e te enu
 triet. Imotescant ap̄d d̄m. i.
 no t̄siant d̄o p̄missum an
 ḡlorum. Si q̄ om̄ps d̄s oīa non
 solum p̄c̄ta ⁊ p̄sencia. s; etiā
 futura cognoscit. ⁊ nō solū opa
 s; etiā cogitationes discunt. ⁊ to
 tuis ubiq; ē. q̄d necesse ē. ut p̄
 missum anḡlorū. renuncien
 tur ea q̄ agimus. Non q̄ iō illi
 nunciant q̄d aliq̄d illum late
 at. iuxta q̄d salomon dicit. tu
 solus nosti cor filiorū hominum.
 s; ut officium ⁊ ministerium suū
 impleat. q̄a nūcū sunt. Et pax
 d̄i que exuperat om̄em sensum.
 ⁊ anḡlorū ⁊ hominum. De qua
 pace loquit̄. qua reconciliati
 sumus d̄o. p̄ passionē filij sui.
 ante d̄ni siquidem aduentum
 longe eramus a d̄o. ⁊ discordes
 eramus tam d̄o q̄m anḡlis. s;
 p̄ passionē filij dei reconcilia
 ti sum; d̄o. Ista reconciliatio

necesse est ut semp nos custodiat.
 Excipit autem omne sensu. pter
 sensum dei. quia nemo angloz
 nemo hominum potest penetrare
 mistium passionis filij dei. i re
 conciliatiois nre. i qnta fuerit
 karitas nullo qui cu ds eet p
 nob homo fieri dignatus e. Be
 ceto his. s. pte illa sup memorata
 qcumq sunt uera. i. omnia
 que in euuagho hnt cogitate.
 i cogitando. ope implete. quia
 illa sunt uera. Quaecumq pu
 dica. Omnia u sunt pudica i ca
 sta quia ab omi mdatio sunt
 in uiolata i in corrupta. Que
 cumq iusta quecumq sca. Illa
 sunt sca i iusta quia iusticia
 i scitatem docent. i nos iustos
 i scos faciunt. Quaecumq ama
 bilia. i. que ds amat et sci. i q
 nos do amabiles reddunt. Que
 cumq bone fame. i. que bona
 famam nos faciunt. hnt omnia
 ista cogitate i pficite. Siqua u
 tus. s. fidei opatiois i doctrine.
 Siqua laus. i. unde ds lauda
 ri potest. hec cogitate. i. illa do
 applicate. n un mia. Que i didicisti. s.
 a me. i accepisti. s. a me. i audisti. s.
 p mas lutas ut ame ipo. i ui
 distis in me. s. in ope. h agite.
 i ds pacis erit uobcum. hoc
 e ds. qui e pat pacis. i. dnu ihu
 xpi. qui e pax nra sic apis ait.
 hpe enim e pax nra. qui fecit
 utraq unum. Gaudis sum aut
 in dno uehement. qm tand ali

qno reslozistis p me sentire.
 sic i sentiebatis. i. flore bone
 opatiois paulistis. i. affectum
 dilectois. erga me exhibe sic
 antea exhibebatis. In pncipio
 pdicatiois apsi qno philipe
 ses credidunt. maximam ei
 humanitatem pbuer. inu
 strantes. illi leto animo que
 necessaria erant. S. cum ce
 pissent psecutionem pati a
 suis ciuib; infidelib;. i tribula
 ri apsecutorib; cessauer am
 ministracione. Neq; eni potant i
 sedicione i psecutione postea
 officium karitatis ita imple.
 sic qre pacis. Jam u cum re
 odita eet illis inqllitas dno
 suffragante. reusi sunt ad p
 stina conuersione. expunctq
 ministrare aplo alijsq scis que
 necessaria erant. Qua ppt eo
 gaudet apis bonitati illoz i
 dicit. Gaudis sum quia tand
 i. ad ultimum. aud uix aliquo
 reslozistis. i. flore uiciti pau
 listis reusi ad porem uisatone
 i suetudine. Occupati aut eta
 tis sc in psecutione ciuui. no
 quasi ppt penuriam dico. i.
 indigentiam. Excusat eos in
 dicens. Indulgeo uob si ad
 temp illud omistis. quia de
 tenta eratis psecutione inimi
 corum. Ego enim didici i qb;
 sum sufficies ee. Scio ihum
 hant. i. scio penuria humilit
 sustine. Scio i habundare in

habundantiam tempus eē ne cor
 rumpat ab ea. *y*biq; in omib; o
 stitatus sum. i. omib; doctus sū.
 Et sciari. i. habundare. et suri
 re. i. penuriam pati. et abundare
 et penuriam pati. Et ē sensus. Ego
 scio in quib; possum sufficientiam
 hēre quia scio indigentiam paci
 entē ferre. et abundantiam. cum
 temperantia disponē. Multa sunt
 qui positi in paupertate et gēsta
 te nesciunt ea patientē ferre.
 Et sunt multi qui positi in ha
 bundantia nesciunt temperantiam
 hēre s; comedūt et bibunt ulō
 modum. et utuntur his quib; ha
 bundant ut tempore a quo nū
 mō erat ap̄s alienus. Omnia possum
 in eo qui me confortat. Ne videar
 sibi tribuere qd̄ suis virib; po
 tuiss; in penuria paciens eē.
 et in habundantia temperans aut.
 Omnia autē ista in eo possum imple
 re qui me confortat. i. in xpo qui
 in possibilitatem tribuit. Verūp
 t̄m̄ beneficiis communicantes t̄
 bulationi mee. i. quamuis e
 go nullo indigeam. bñe uos fe
 cistis h̄aricatis officium in me
 ad implentes. compaciendo pas
 sionib; meis et mutendo michi q̄
 erant necessaria. Scitis autē et
 uos philipenses qd̄ in principio
 euuāglij. quō p̄fectus sum a
 macedonia. Macedonia pr̄u
 cia ē grecor; dicta amacedone
 rege. Nulla in ecclia commun
 cauit in ratione dati et accepti

nisi uos soli. quia thessalonica se
 mel et bis in usum michi misistis.
 Thessalonica ciuitas ē ut regio. a
 thessalo rege dicta. In hoc ergo qd̄
 laudat philipenses qui ei neces
 saria miserunt. utiuntur alios
 qui ei nullum obsequiū p̄buerūt.
 In ratione dati et accepti dixit. Et
 quid accipit. ut datur ratio idē
 potest eē. Ratio dati ē. q̄a scit
 dator qd̄ dat aut quantum dat.
 et cui dat. ut aurum. an ue
 stimentum dat. ut libram aurum. aut
 equum. Ratio accepti ē. quia
 scit ille qui accipit quid accipit.
 metallum aliqd̄ aut uestimentū.
 et scit quantum accipit. et a quo ac
 cipit. Et ē sensus. Ex omib; de q̄
 bus potest eē ratio dati et accep
 ti non ministrauerūt in. quia ipsi
 nichil dedunt. et ego nichil acce
 pi. Non quia quero datum. s. tā
 tum in. s; requiro fructum. i. be
 nivolentiam. et benignitatem
 animi. Abundantē in ratione uita
 i. ad utilitatem uitam. Quidā
 codices h̄nt abundantem in orō
 ne uita. Orō ap̄li. orō philipen
 sium erat. quia p̄ illis orabat.
 Et quō quilib; orat p̄ aliq̄. si uita illi
 mūda fuit p̄ q̄ orat. uita p̄ q̄ orat
 subleuat orōne deprecans ut an
 tea exaudiat. sic eōntē uita
 mala p̄ qua oratur impedit orō
 ni illius qui p̄ ip̄o orat. Unde
 dñs dicit. iēmie. Noli orare p̄
 ip̄lo hoc. quia nō exaudiam
 te. Ergo bñ pauli orō quā p̄ illi

fundebat bona uita illorum sub
 leuabatur. Unde dicit. nō regno da
 tum tantum. s; requiro beniuo
 lentiam et benignitatem abundā
 tem in orōne uia. i. ut uia bona
 uoluntate subleuet oō quā pro
 uob fundō. habeo autē omnia et
 habundo. repletus sum accep
 tis ab epafrodito. s. muniū; que
 misistis in odorem suauissimi
 dno. i. hostiam placentē. acceptā
 dō. que michi misistis accepta
 fuer dō. et delectat ē in eis, ha
 beo autē omnia et habundo. Ille o
 mnia h̄t qui nullo indiget. Ille
 nullo indiget. qui p̄t necessaria
 a nichil requirit. Repletus sū
 inquit. s. om̄i habūdācia accep
 tis ab epafrodito. s. muniū;. que
 s. muniū misistis in. Misericordie il
 li philipenses aut aurum. aut
 argentum. et uestim̄ta p̄ epafrodi
 tum. in quib; ip̄e multū gratu
 latus ē non tam p̄ sua quam p̄
 aliorū necessitate. In odore suau
 itatis. Odoz suauitatis ē ap̄d dñm
 intencio bona. et uoluntas p̄m
 passima offerentis. de qua legi
 mus in genesi. quia odoratus ē
 dñs. odorem suauitatis. quō noe
 obtulit dño sacrificiū agressū
 ab archa. Nō enī ē putandū qd
 dñs om̄ps sacrificio uictimaz et hu
 mo carniū atq; nidoze pingue
 diuis delectetur. s; intencione
 bona et uoluntate p̄mpassima
 offerentis. Si enim fumo et nidoze
 carniū delectaret. nequaquā

dicit p̄ p̄pham sacrificia uia odi
 uit anima mā. b̄s autē m̄s im
 pleat om̄e desidiū ur̄m sc̄dm
 diuitias suas in gl̄ia. s. c̄na in
 xp̄o ih̄u. i. p̄ xp̄m ih̄m. Tale de
 sidium habebant philipenses.
 ut socij et participes mere
 rentur fieri remunerationis b̄i
 apli. Et ē sensus. Concedat p̄terq;
 dñs m̄s ut sic etis participes
 passionis mee. et condoletis pas
 sionib; m̄is. ita sitis participes
 p̄miorū m̄oz et congaudeatis.
 leticie mee. Et qualit̄ fiet istud.
 Sc̄dm diuitias suas in gl̄ia et̄
 na. Que sunt ille diuitie. Quā
 oculus non uidit. nec in cor hōi
 nis ascendunt. i. gaudia sempi
 terna. et p̄mia sine fine mansura. et
 hoc p̄ xp̄m ih̄m. b̄o autē et pat̄
 ur̄o. i. sc̄e trinitati. que unus est
 dñs gl̄ia in sc̄la sc̄loz. am̄. s. ma
 neat. et om̄ia futura sc̄la. Saluta
 te om̄em sc̄m in xp̄o ih̄u. i. om̄e
 sc̄ificatum in baptisinate. et q̄
 sine c̄mine. et grauiori p̄ccō flo
 ret. Salutant uos et qui mecum
 sunt fr̄s. salutant uos om̄s sc̄i.
 maxime autē qui de cesaris
 domo sunt. Quare addidit. ma
 xime autē qui de cesaris domo
 sunt. Ut illos philipenses accu
 eret et uisitare. ad fidem seruā
 dam. et bonus opib; laborandū.
 Quasi dicit. o philipenses atten
 dite. Si illi qui apparitores im
 patoris sunt. et ei semp assistē
 debent in palatio illius ueni

unt ad fidem. p nichilo deputa-
tes iram impatoris. i uirili i
fide i doctrina laborant. quan-
to magis uos debetis feruenti
animo fidem seruare. bonisq; o-
pib; insiste qui longe remoti ab
aula regali non estis aulici. neq;
cremni iussu pncipum mali-
gnorum. Nam manente aplo i
carce in domo impatoris. mul-
ta ex domo cesaris ueniebat
ad eum. i docti ab illo baptiza-
bantur. in tm ut sicut iam di-
ximus domum psecutoris fa-
cet eccliam redemptoris. Gra-
dia nra ihu xpi. cum spu uro
am. Gra. i. fides. ut salus i re-
demptio. atq; remissio peccoz
maneat cum spu uro. i. in cor-
de uro i mte. quia si manserit
in mte. manebit i corpore am.

Explicit ad philipenses. *In cap ad co-*

O t impleam uerbum di. *losseses.*
mystium quod absconditum
fuit a scis i genab;. Illic aut
manifestum e scis eius. quib;
uoluit ds notas face diuicias
glie sacramta hui' i genab;.
Mystium incarnationis passioni-
sq; filij di. ac redemptionis ge-
nis humani. absconditum fu-
it ab initio mundi sapientib;
huius scilicet. Patriarchis aut i p-
phis. alijsq; quam plurimis ui-
tis patefactum e. Quod e xps
in uob spes glie que nos annu-
ciamus. corripientes omnem
hominem. Xps e spes electorum

glie. quia quicunq; firmo i eu
credunt. sperant se accepturos ui-
tam etiam. i gliam quam ipe
pmisit. Et docentes omnem homi-
nem in omni sapia. i. in fide scet-
nitatis. iniqua e ois sapia. ut
exibeamus omnem hominem p-
fectum in xpo ihu in quo i
labore certando scdm opatione
eius qua opatur in me in ui-
te. Omnem hominem hic debem
intelligere iudeum. i gentilem.
dum i seruum. diuitem i paupem.
omneq; sexum. i omnem edicte
quib; pceptum e aplis pdicare.
S; qd dic. superius. corripientes
omnem hominem. pnet ad in-
gratos i supbos. i qd dic doce-
tes. pnet ad humiles i subie-
ctos. Effectum in xpo ihu. hoc e
i fide ihu xpi. scdm qd in pse-
ta solo potest. quilib; pfectus e
electus. In pntia enim solo. ne-
mo pot e pfectus ad compatio-
nem etne pfectionis. Unde ide
apls alibi. Quotq; inquit ptec-
ti sumus. hoc sapiamus quia
no sumus pfecti. Quod enim in
uidem in enigmate. i tenemus
in spe. tunc possidebim in re.
qm uidebim eu sicut e. Inq
i labore ctando. duo dic. labo-
re i ctam. ex quib; unum refer-
tur. ad pdicatione. aliam ad
mictum. hostium. Labore inq
i pdicatione ctando contra ho-
stes xpi. i hoc no ma uirtute. ne-
q; mis uirtib;. s; scdm qd ipe

michi esse debuit. Volo enim uos
 scire o colosenses. qualem sollici-
 tudine habeam pro uobis. et pro his qui
 sunt laodicee que est ciuitas gre-
 cie et quicumque non uident faci-
 em meam in carne. ut consolentur
 corda uestrorum instructi. id est firma-
 ti. et edocti in caritate. id est in dilec-
 tione dei et proximi. et in omni diuici-
 as plenitudine intellectus. Sol-
 licitudo est maxima cura. Beatus
 ergo apostolus eandem sollicitudinem
 et studium gerebat de illis qui
 docebantur ab eius discipulis. et
 ad quos ipse mittebat epistolas. licet
 ipse corpore eos non uidisset. quoniam ha-
 bebat ex his quos ipse proprio ore
 docebat. Iohannes autem talia loquebatur
 blandiendo. ut illorum animos in-
 uolueret. et reciperet eius epistolam. In
 agnitione missi dei patris et christi. id est in agnitione sancte trinitatis
 et fide dei saluatoris. credentes
 eum pro salute nostra uenisse in ca-
 rne. Ante dei aduentum non
 dei patris in cognitum fuit cuius-
 que retro genibus non illud nomen
 quo deus dicitur. sed quo pater uocatur.
 sic ipse filius ait. Pater manifesta-
 ui nomen tuum. In quo. id est in christo sunt
 omnes thesauri sapientie et scientie
 abscondita. id est quia non omnibus pa-
 tent. Sapientia refertur ad huma-
 nam rem. scientia ad diuinam.
 Et in christo ihesu est sapientia. qualiter
 temporalia et humana dispenset.
 et quo in diuina ordinet ut
 sapientia in humanis et diuinis

scientia similitur. hoc autem dico. id est
 ut sitis firmata in caritate. ut
 nemo uos decipiat in subalita-
 te sermonum. id est in tenuitate
 sermonum et calliditate ut in sillo-
 logismis. Quidam codices habent
 sublimitate quod id ipsum est. hoc est
 in altitudine. Nam et si corpore
 absens sum. sed spiritu uobiscum sum.
 id est reuelante spiritu sancto qui in me
 est cognosco omnia que circa uos
 aguntur in fide bonisque omnibus
 operibus quasi presens sum corpore. Bi-
 cit namque beatus ieronimus quodam
 loco tantam gratiam ei datam esse.
 ut cuncta cognosceret que circa illos
 agerentur. quos ut ipse et
 discipuli eius docebant. Gaudes
 scilicet de fide uestra. et uidentem ordinem
 uestrum. et firmitatem eius qui
 in christo est. fide uestra. firmitatem
 fidei christi. appellat firmam profe-
 ctamque fidem que bonis operibus
 ornatur. Sic ergo accepistis. id est
 acceptum habuistis ihesum christum
 dominum nostrum. In ipso. id est in fide illius
 ambulare radicati et superbedi-
 ficati in ipso et confirmati fide
 sicut didicistis. scilicet a discipulis nostris
 habundantes. scilicet in fide illius in
 gratiarum actione. Quod dicit ra-
 dicati. et edificati in christo et
 firmati in fide eius unum est. hoc
 est ut fidem quam habetis. bonis
 operibus exornetis. Abundantes in
 gratiarum actione. id est semper redde-
 tes illi gratias actionem ex omnibus
 que habetis. Videte ne quis uos

decipiat p̄ philosophiam. i. huma-
 nam sapiam. i. manem fallaciam
 i. doctrinam p̄ qua fallunt homi-
 nes sc̄m̄ tradicionē hominum.
 sc̄m̄ helem̄ta mundi. i. nō sc̄m̄
 xp̄m. Preuidebat h̄c̄ ap̄s. quia
 erant philosophi gentium. in
 sup̄ i. iud̄oz. qui uolebant co-
 losenses p̄ subalitate humane
 sapie a fide separe. dicebant enī
 quia nichil ē corp̄cū qd̄ possit
 gignere p̄ se aliqd̄ corpus. sine co-
 mixtione alius rei corp̄cē. Ver-
 bi gr̄a. sic homo mascul̄s nō pot̄
 gignere sine cōmixtione corpo-
 ralis rei. que ē femina. ita femi-
 na nō pot̄ gignere sine cōmixtione
 uiri. Et hoc dicebant attenden-
 tes ad nauam elementorum. n̄
 ad potentia d̄itatis. qui natam
 elementoz pot̄ mutare. Natam
 autem dixi. i. ordinē. Nā natā
 i. om̄is creatura creatori obtem-
 pat. Sic ~~ma~~ dicebant. quia si
 h̄a maria uirgo cepit. i. uirgo pe-
 pit. tñ post partum uirgo nō
 fuit. iōq̄ illos alloq̄tur ne ab
 his decipentur. Quia i ip̄o in-
 habitat om̄is plenitudo diui-
 nitatis. corp̄alit̄. In ip̄o. i. in
 xp̄o in habitat. o. p. d. c. Nō idō
 dicit corp̄alit̄ quod ip̄a diui-
 nitas sit corpus. h̄c̄ quedam
 subia sit uiua s; corp̄alit̄ po-
 suit. p̄ eo qd̄ ē uacit̄ plenit̄ su-
 bstantialit̄. Alit̄ enī habitat i
 singlis electoz. alit̄ in xp̄o. q̄
 illis datur sp̄s ad m̄surā. in

illo aut̄ plenit̄ abitat. Abitauit
 enim in salomone p̄ sapiam. in
 daniele p̄ castitatem. in pp̄his p̄
 sc̄itatem. in moyse p̄ mansuetu-
 dinem. In xp̄o ū p̄ om̄em uirtu-
 tem i. innocenciam. Alit̄. Corp̄a-
 lit̄. i. sic i templo suo. quia ha-
 bitacio diuinitatis totū corpus
 xp̄i fuit. Plus enim habitauit
 in illo quam in templo iud̄oz.
 Et estis in illo repleti. i. p̄ illum
 estis repleti fide. qui ē capd̄ ois
 p̄ncipatus i. potestatis. Capd̄. i.
 p̄ncipium i. uicium ē xp̄s. q̄
 ip̄e tenet p̄ncipatum sup̄ oia
 celestia. i. t̄rrestria. Potestates autē
 sunt p̄ quas sc̄i eciūt demones
 de obsessis corp̄ib;. Principat̄.
 qui p̄ncipant̄ alijs ordinib;. In
 quo i. circumcisi estis c̄cum-
 cisionē nō manufacta in
 expoliacione corp̄is nō carnis.
 s; in c̄cumcisionē xp̄i. i. munda-
 ti ab om̄ib; p̄cc̄is in bap̄tismo
 xp̄i. nō i c̄cumcisionē q̄ ip̄e cir-
 cūcis̄ ē. vii. die sc̄m̄ morem
 iud̄oz. Illa petra fiebat. i. ista
 mundacio p̄ xp̄m qui ē petra.
 Consepulta ei in bap̄tismo. in q̄
 i. in xp̄o. i. resurrexistis. s. ap̄c̄o
 uiuis. p̄ fidem op̄atiois dei. Con-
 sepulta. i. simul sepulta ei i ba-
 ptismo. in quo i resurrexistis.
 p̄ fidem. Quom̄ sum̄ sepulta ei.
 Verbi gr̄a. mortuus ē xp̄s in cru-
 ce. depositus ē in sepulcrū. de
 sepulcro uiuus resurrex̄. iam
 non moritur. Similit̄ i nos q̄nō

interrogante sacerdote iuxta fontem
 stantes ab renunciamus diabolo
 et omnibus pompis eius. quasi tunc
 moriamur. Cum uero in fontem descendi-
 mus. quasi tunc cum christo in se-
 pulcro sepeliamur. Et cum de fon-
 te eximus mundati. tunc quasi
 resurgimus. Sed cauendum est ut
 sic christus iam non moritur. ita et nos
 non moriamur in peccato. Qui suscita-
 uit illum a mortuis. Virtus diui-
 nitatis que tertia die a mortuis suscitatus. ipsa
 operatur in nobis fide. Et uos cum essetis
 mortui in delictis. et pre-
 pucio carnis uestrae. conuiuificauit
 cum illo donans. id est indulgens
 uobis omnia delicta. Delicta et ipu-
 cum pro uino. id est pro carnalibus peccatis
 uel delictis ad transgressionem natu-
 ralis legis. et scripte. et ipu-
 cium ad peccata post transgressionem naturalis
 pacta. Delens quod aduersum nos e-
 rat circographum decreti. quod erat con-
 tritum nobis. Circographum dicitur manus
 scriptio. Nam circi manus. gratia
 scriptura. Decretum autem uo-
 cat legem. et statutum quod deus prece-
 pit ad eum dicens. Ex omni ligno pa-
 radisi comedite. usque ad mortem morie-
 ris. Peccatum uero quod primo patris nostri
 commisit. in quo omnes peccauimus.
 mortalesque effecti sumus. appel-
 lat modo circographum decreti.
 quia in memoriam omnium dei e-
 rat scriptum. usque dum filius dei uenit.
 qui illud deleuit. Unde dicitur ad deum in
 psalmis. Nonne haec condita sunt
 apud me. et signata in thesauris

meis. Et manum enim intelligit
 operatio. Et quoniam extendit manum
 ut conuideret lignum ueritatis.
 quasi tunc scripsit circographum
 decreti. id est manus scripturam. quod
 deus dei decretum ageret. Quod ci-
 rographum ad usum nos erat.
 quia omnis traheret ad mortem.
 et nemo poterat iustificari. quod ad-
 usque pro deum delectum est. Quomodo
 ergo deleuit illud. Innocentem uis-
 ne peccato uiuendo in mundo. uel
 in cruce innocenti moriens peccato-
 ribus. ipsumque. id est circographum.
 uel peccatum tulit de medio adfigens
 illud cruci sic diximus. Tunc cru-
 uicifixit illud. id est occidit in semet-
 ipso. quoniam sine peccato uixit. Et quoniam
 innocens pro peccatoribus mortuus est.
 alia translatio. Expoliatus se carne.
 exemplauit principatus et pote-
 states. Expoliatus se carne mo-
 riendo in cruce et exemplauit. id est
 exemplum dedit. innocenti ui-
 uendo. quomodo triumphemus de prin-
 cipatibus ac potestatibus tenebra-
 rum. et ipsum tulit. id est abstulit de
 medio. id est nostrum. quia factus me-
 diator nostrum abstulit peccata. que quoniam
 in medio erant quoniam nos separabat
 a deo. affigens illud cruci. expo-
 lians principatus et potestates. id est
 demonum potestates expoliatus
 animabus hominum mortuorum. et po-
 testatem de hoc mundo auferen-
 do transduxit confidenter. id est superuic-
 tum fiducia palam triumphans
 illos in semet ipso aperte uixit

innocens et palam crucifixus. de-
 tinens atque supans hisdem mo-
 dis quibus diximus. Nemo ergo uos
 iudicet, in cibo aut in potu. i.
 nulli iudicium attendatis in
 hac parte. ut abstinatis ab his
 que deus mundauit quia quod
 mandauit in os non quominuat. aut
 in parte diei festi. dicentes alios
 dies esse festos. alios communes. quia
 christiani semper festuos dicunt
 dies. et sabbato obseruant quies-
 cendo in ciuitatibus. et in seculo de iu-
 uentibus ad uirtutes. Que sunt umbra
 futurorum. scilicet omnia superius dic-
 ta. de cibo et potu. et que in le-
 ge hinc umbre sunt illarum
 rerum que in christo. et in ecclesia
 completa sunt et complentur.
 Corpus autem christi. i. uitas et cor-
 pus illarum umbrarum. christus est
 in ecclesia. Erant uidei qui uole-
 bant. sunt obseruare et legem
 et euangeliu. et ipsi suadebant co-
 losensibus similia. age. hoc est in
 circumcissione. celebratione fe-
 stiuorum legalium. Dicebant
 enim. Estis baptizati. debetis et
 cecidi. Communicastis in corpore
 et sanguine domini. debetis sacrificia
 legalia offerre. Comede debetis
 que lex precipit. et abstinere ab his
 que prohibentur. et si cecidimus in pu-
 tum non debetis bibere. Sed ut ab
 illis non seducerentur scribebat
 eis apostolus talia quia in domini ad-
 uentum mandata. et cessauit lex
 in multis. Nemo uos seducat

i. separet a fide uolens in humili-
 tate. scilicet sensu decipe. et religione cul-
 tura angelorum. que non uidit. scilicet do-
 cens ambulat frustra inflatus se-
 su carnis sue. Nemo uos seducat
 in humilitate. humiliter dicitur. hu-
 mi inclinus. uolens uos decipe
 in humilitate. i. humili sensu.
 et humili doctrina que humili-
 tatem non habet sic est in differentia
 ciborum et obseruatione. Nemo uos
 seducat in religione angelorum. i. in
 cultura angelorum. Erant philoso-
 phi gentium et aliquid iudeorum qui
 dicebant. Sicut sunt quatuor
 helemas. ita sunt quatuor an-
 geli qui presunt singulis helemas.
 Huius ergo dicebant ad illos qui
 credidant. uolentes apparere
 religiosi. quia ex. iiii. helem-
 as constat. debetis illis an-
 gelis qui presunt helemas cultu-
 ram aliquam et sacrificia offerre.
 Sed quia nichil erat quod dicebant
 subiunxit apostolus. Que non uidit
 scilicet docens. ambulans super infla-
 tus sensu carnis sue. i. de suo
 iudicio et errore ambulans in-
 flatus. Ex hoc enim quod aliquid
 uidebatur scire. superbiebat in
 mente. proferens humilitatem in uultu.
 Vel sic alia edicio habet. que non
 uidit inculcans. i. replicans
 frustra. Licet enim illa religio
 falsam uidissent a quibusdam
 celebrari. tamen ipsos angelos non
 uident neque ea que docebat.
 Et non tenens caput ex quo. i.

ex xpo siue p xpm totum corp⁹
 p nexus. i. nexiones. ⁊ conuinc
 tiones subministratum ⁊ conf
 ructum crescit in augmentum di.
 i. no ad herens capta xpo qui e
 capd omniu scorum. Ex quo. s. ca
 pta ut xpo. totum corp⁹ submi
 nistratur. i. multitudo angloz
 scoz. ⁊ multitudo fidelium homi
 num augmentatur. ⁊ struitur p
 nex⁹. i. copulationes ⁊ conuincio
 nes. ⁊ p conuinciones. crescitq;
 siue augetur in augmentu di.
 Sic g corp⁹ struitur ex multis
 mbas. multisq; compaginatio
 nib; ita ex multis genib; ml
 tisque puincis. ac multis genu
 bus hominum augmentatur ⁊
 crescit. qno cotidie minus fi
 delium crescit. Si mortui
 estis cum xpo. i. tpe baptil
 matis. ab helemas. i. errorib;
 pompisq; mundi huius. quid
 adhuc tamqm uiuentes. i. mu
 do imundo decernatis. i. cur
 discretionē factis int cibos. si
 mortui estis ab helemas huius
 mundi. Elemta mundi sunt oia
 corpalia ⁊ uisibilia atq; trisi
 toria. Quandiu ergo gentiles
 dm ignorauer. elemta mundi
 seruerunt. quia ea adorabat
 ⁊ illis uiuebant. Venientes
 autem ad fidem mortui sunt
 helemas huius mundi. i. er
 rorib; ⁊ supersticioib;. siue uani
 culturis abrenunciantes dia
 bolo ⁊ omib; pompis eius oib; q;

opib; eius. Possumus autem ⁊
 hic elemta mundi intellige le
 gem. q papiebat discretionē
 face ino pccus ⁊ pccus. ⁊ cibos
 alios. S; postqm dñs dixit. n
 qd intrat in os conuincat hoī
 nem. statim omis illa discre
 tio cessauit. Unde dic apls tam
 iudeis quam gentilib;. Si in
 quid. m. e. helemas. i. errorib;
 pompis atq; uanis religionib;
 tempe baptilmatis. quid ad
 huc discretionē facitis ciboz.
 cum ds omia munda ee dixit.
 Ne tetigit neq; gustauitis.
 neq; contractauitis. que sūt oia
 in uncti ipso usu. Scdm pcepta
 ⁊ doctrinas hominum. que sūt
 quid racionē hñcia sapie; h uox
 illorum qui dicebant ne teti
 gitis. neq; contractauitis mor
 tuū neq; scabellum ubi sedit
 mulier menstruata. quia in mu
 di eratis neq; gustauitis carnē
 suillam. aut leporem quia i
 munda e ⁊ ceta talia. Que omia
 s. siue que lex concedit. seu aqb;
 phib; sūt in uncti ipso usu. i.
 ipa consuetudine edendi in uncti
 ai sui uadunt. quia in istis
 rediguntur omia statim ut co
 mesta fuerint. Et sūt quid rone
 hñcia sapie. s. munda scdm pce
 pta. ⁊ doctrinas hominum. i. scdm
 traditiones scbar ⁊ phariseoz
 ⁊ scdm illos qui causa infirmi
 tatis nolunt ea comedere dice
 tes. nolo comedere carnē suis

corpus nrm̄ ⁊ m̄bra nra. sed pecc̄a.
 Tunc enim mortificamus mem-
 bra nra. cum desistimus peccare.
 Et quot pecc̄a in nob̄ mortificam⁹
 quasi tot m̄bra occidimus. For-
 nicationē. immundiciam. Fornica-
 ri ē cum puellis libis. aut cum
 uicino aut aliq̄o tale. Adulterare
 uero alius thorum uiolare. i.
 cum uxore alius. Libidinē. Dis-
 in continentia libido appellatur.
 Concupiscenciam malam. Iō dicit
 concupiscenciam malā. quia
 ē concupiscencia bona de qua
 dicit. Fili concupisce sapiam. ser-
 uia mandata. Et cupio dissolui.
 ⁊ eē cum xp̄o. Concupiscencia ū
 mala ē appetē mala. Et auaricia
 am que est simulacror⁹ seruitus.
 Quom̄ ē auaricia simulacror⁹ ser-
 uitus. Iō quia sicut ille seruit
 diab̄lo. qui om̄pis d̄i culturam
 ⁊ religionē que illi soli uenit.
 ⁊ singulare nom̄ ut d̄s uocatur
 quantū in se aufert illi. idemo-
 nib⁹ impendit. ita ille seruit
 diab̄lo. qui dona om̄pis d̄i cō-
 munita. que om̄ib⁹ hominib⁹ cō-
 munitē data sunt. in p̄pos us⁹
 sibi usurpat. Recte etiā auari-
 cia idolatrie cōpatur. quia dū
 metallis aur̄ atq⁹ argenti de q̄-
 bus simulacra sunt. homines
 immoderate seruiunt. aurum p̄
 dō ueniantur quia seruiunt
 diuicijs. Vel tertio modo auari-
 ciam idolatrie cōpauit. ut ni-
 ruchi illa scelestius demōstra-

ret. Radix enim maloz ē auari-
 cia. iōq⁹ monet illam om̄i rōne
 fugiendā. Propt̄ que. s. facinora
 uenit ira d̄i sup̄ filios increduli-
 tatis. i. p̄p̄t̄ ⁊ auariciam. libidi-
 nē ceteraq⁹ sup̄ius dicta. uenit
 ira d̄i sup̄ius illos qui p̄ier̄ in
 diluuiō. ⁊ in sodoma alijsq⁹ ciui-
 tatib⁹. ⁊ sup̄ filios incredulitatis. i.
 sup̄ illa. d̄c. milia. que in deser-
 to mortua sunt incredulitate cor-
 dis h̄ritia. In quib⁹. s. pecc̄is ⁊ uos
 ambulastis aliquo cum uiue-
 retis in illis. i. cū uiuētis pecc̄o
 ante fidem. ⁊ eētis mortui deo.
 s; nunc iam nō ambulatis in
 illis. Hunc autē deponite uos
 om̄em iram. Hunc autē deponi-
 te. u. o. s. sup̄ius dicta. ut ea q̄
 secuntur iram. Auia ira uiri-
 uolūciā d̄i nō opatur. indigna-
 tionem. i. nolite indignari in
 uerb⁹; si reprehendimini ab illis.
 maliciam malicie. mala uolun-
 tas. blasphemiam. i. derisionem
 in d̄m ⁊ pximum turpem sermo-
 nem de ore uō. s. deponite. i. o-
 ciosum ūbum ut iocularē. Noli-
 te irari inuicem. Om̄e m̄datū
 a diab̄lo ē quia ip̄e ē m̄dax. ⁊
 pat̄ eius. iōq⁹ filij ueritatis uita-
 tem debent loqui cū pximus.
 Expoliantes uos uetēem hominē.
 i. deponētes uetis hominis ui-
 tam ⁊ uisacionē. cum actibus.
 cū opib⁹ eius. Et induentes no-
 uum. i. nouam m̄tē. eū qui re-
 nouatur. s. hominē. p̄cipio re-

nouari. i. animam in agnitione
 di. i. ad cognitione di scdm imagine.
 qa hoo i aia ad imagine di fcs e ei
 q creau eum. Vbi. i. in mente ho
 minis ubi e imago di no pu
 dicat apud dm serus ul dicio.
 aut genus ul puincia. i. nulla
 la distancia hominu apd dm q
 in anima no e sexus. nisi tm
 modo sola bona omisatio cum
 fide recta requiritur. Vetem
 hominem appellat hic uetis ho
 minis uisitatione i uita. Que
 e uisatio uetis hominis. Infide
 litas. inobediencia. concupiscen
 cia mala. rapina. adulterium.
 homicidium. i. cetera talia. Quous
 qz ergo in bapasmate regeneratio
 nis renouetur semp in uetusta
 te erit. quia originalib; i ac
 tualib; peccis tenetur obnoxio.
 S; deb; bapizari. i. induere no
 uum homine. nouam mentem.
 i. noui hominis uisitatione. Que
 e uisatio noui hominis. Vir
 tutes sectari. i. omnia bona in
 se hie. Et ne putarem qd ho
 minem extiorerem pcepto reno
 uari. ad alicui rei similitu
 dine subuinxit eum homine
 inquit pcepto renouari. q
 renouatur in agnitione di. s.
 i. e. qui. c. e. i. homine in
 orem que e anima i mens que
 ad imaginem di facta e sca.
 iusta. rational. i. immortal. ho
 mo aut extior ul. d. est corp?
 non e ad imagine di factus.

quia ds sps e. Due sunt reno
 uationes. Vna e momentanea que
 fit in bapasmate. alia que fit co
 tidie. qno p studium legendi scp
 turas sacras ea studet de do inte
 llige que antea ignorabat. exq
 cotidie mens renouatur. Pot
 etiam tertia renouatio ee. post la
 psium p penitentiam. Vbi non
 est gentilis. i. iudeus. circumci
 sio i ipucium. barbarus i scitha.
 Plus est nob scitha alienus. q
 barbarus? Barbarus siquid potest
 nob ee quilib; cuius lingua
 ignoramus. Scitha aut dr a sci
 thia puincia. que e remota
 sub septentrione frigidib; riges.
 morib; barbara. S; omnia i in
 omib; xps. Io nulla e differen
 tia quia oia. s. gena hominum
 fidelium xpm hnt capd. i. in oi
 bus illis e xps. Induite uos g
 sicut electi di sci i dilecti uis
 ca muce. i. misericordem uolunta
 tem. Viscera dicuntur filij. Viscer
 etiam singlarit significat pm
 pmissam i bonam uoluntate.
 Benignitate. i. magna bonitate.
 humilitate. modestia. i. mansuetudine.
 paciencia. s. i. tolerandis aduersis. Sub
 portates i uice i donates. i. indulgete
 ub met ipi. Sub portare no pcep i uice
 scdm illd. alt ala hona portate. Verbi
 gra. ille q canes e. i. e sine uare
 & filius et habundat diuicijs
 bonisq; qralib; deb; illum q
 in canens e i hnt uxorem i fili
 os sustentare. si necessitas fuit.

Sic de ceteris necessitatibus intelligendum. Imitando ceruos qui transeuntes per aliquod firmum ad uspiam ut ultra finem sustententur: et subportentur ab invicem, ponens sequens mentum super dunes prioris: et lassato qui prior incedebat dat locum ut transiant. et ipse ponit mentum suum super dunes ultimum. Siquis ad usum aliquem habet querelam. id est veram causationem. ubi gratia abstulit michi aliquis minimum equum. dum recorder, quod dominus dixit. si quis abstulerit que tua sunt ne repetas. debeo ei dimittere. Sic de omni re et commissio. Sic dominus donavit. id est indulgit vobis. scilicet in baptismo ita et vos. Et est sensus. Sicut christus qui non hret quod ei dimitteretur dimisit vobis omnia peccata in baptismo. ita nos dimittamus proximo in nos peccata que habemus quod vobis dimittatur. et a deo. et a proximo. Super omnia hec. scilicet super dicta caritatem habete quod ad unum perfectionis partem.

Verum perfectionis est caritas. quia per illam omnia bona ligantur ne periant. si homo per dilectionem dei et proximi omnia agit. Unde dicitur. dilectio que duos homines liget ut hominem et deum. Et pax christi exultet in cordibus vestris. in qua. scilicet pace et caritate. et vos vocati estis in uno corpore. id est ut unum corpus sitis christi. et grati estote. id est gratiosi estote. et accepta tanto deo quam bonis hominibus.

Pax christi exultet in cordibus vestris. id est sic in christo exultavit spiritus sanctus qui sine peccato fuit. et pacem habuit. ab omni asperitate peccati. ita etiam vos in quantum humana fragilitas potest servare sine peccati macula manentes. habeatis in vobis spiritum sanctum exultantem et vobis concordantem. ut pax. id est dilectio et concordia firmitatis maneat in vobis. que christo veniente in mundum annuntiatio est. et tubum que habitat in vobis. id est evangelica doctrina maneat in corde. ore. et opere vestro. habundantem in omni sapientia docentes et commoneutes vos met ipsos in psalmis. scilicet davidis. ymnus cum priorum. caritatis spiritualibus. scilicet moysi aliorumque que prophetarum. Et est sensus. Vos qui sapientiores estis in omni doctrina evangelii. et in fide sancte veritatis docete alios et commoneute. atque hortamini vos invicem in psalmis et cetera. In gratia cantantes in cordibus vestris domino. id est semper reddite deo gratias. ita ut quod ore cantatis corde intelligatis et mens concordet voci. Omne quodcumque facitis in verbo. id est in doctrina. aut in opere. scilicet aliquo omnia in nomine domini nostri ihesu christi gratias agentes deo et patri per ipsum. id est per christum. quia ipse est mediator noster. et in fide illius saluamur. Et est sensus. In omnibus semper dicite. deus in adiutorium meum intende. et semper nomen domini invocate.

Mulieres subdite estote uiris. sic
 oportet in dño. Mulier p̄t culpa
 subdita ē uiro. sic oportet in
 dño. i. sic oportet in dño. i. sicut
 p̄cepit dominus in genesi. sub ui
 ri potestate eris. i. ip̄e dñabit
 tui. Viri diligite uxores ur̄as.
 i. nolite amari eē ad illas. i. i. si
 abstineas ad tempus a. cotum
 causa religionis. ut quia cum
 alijs concubitas. nolite eas p̄p̄ta
 ad amaritudinē puocare. In p̄m
 ordio fidei erant multe mulieres
 que se causa religionis abstine
 bant a consortio maritorum. qua
 modo alloquit̄ ap̄ls specialit̄. ne
 p̄p̄ta quia a cotu uiroz absti
 nebant resistent uiris i. rebella
 rent. Sic enī sc̄a ecclia subiecta ē
 uiro. i. sponso suo. ita deb: eē
 una. queq; mulier. Sicut etiam
 mula uiri que similit̄ se absti
 nebant a cotu. i. qui cū alijs mu
 lierib; cohabit. i. uisabant ux
 res suas. ne ille similit̄ cū alijs
 agent. ut ne aliquid audent.
 murmurare contra eos. quos si
 milit̄ alloquitur. Questio hic
 oritur quare ap̄ls uxorem dili
 gendam p̄dicat. cum dñs dicat
 q̄ uxore nō odit. n. p. m. e. d. q̄
 hoc modo soluitur. ut in q̄ntum
 nob. pat̄ i. mat̄. fr̄. atq; soror. p̄ co
 gnationem carnis pximi sunt
 diligamus eos. i. in quantum
 nō adūsarios. in uia dñi eē cogno
 scimus. odiendo malum illoz. i.
 fugiendo nesciamus. filij obe

dite parentib; p̄ om̄ia. hoc enim
 placitum. s. ut obediatis ei in dño.
 Filij obedite. p. i. pat̄ i. mat̄. p̄ oīa
 s. q̄ dñi uoluntati placent. Sicut
 p̄cepit uob homicidii. furtum.
 rapinam aut aliqd tale p̄petrare.
 nolite illis obedire in talib;. Si
 milit̄ in his que dō placent debet
 serui dō obedire i. dñi. alijs uero
 minime. Patres nolite ad iracun
 diam puocare filios ur̄os ut nō
 pusillo animo fiant. i. ne pusillū
 i. leuem animum hant. ad irascē
 dum. i. ne exasperati a uob. fiant
 iracundi. i. leues ad irascendum
 s; uō exemplo. discant eē paci
 entes. Serui obedite p̄ om̄ia. s. q̄
 dō nō displicent dñs carnalib;
 non ad oculū seruientes. quasi
 hominib; placentes. s; in simpli
 citate cordis timētes dñm. Ille q̄
 ad oculū seruit. aliud in secreto
 agit. i. in p̄sencia dñi seruiciū
 explet quolib; modo. absente au
 tem illo. non curat de uolunta
 te illius. In simplicitate cordis.
 nō duplici animo. neq; mala uo
 luntate. s; quod ext̄ius agas.
 de corde p̄cedat. Quod quicq;
 facias ex animo. i. ex bona uolū
 tate opamini. sic dño. i. nō homi
 nib; scientes quod a dño accipie
 tis retributionē hereditatis. i. et
 nam retributionem. Seruus qui
 p̄ dñi amore dño carnali seruit
 sp̄ans se inde a dō m̄cedem re
 cepturum. illud seruiciū nō
 hōi s; dō impendit. Iocq; licet ab illo

lo mcedem non recipiat p'sente.
non deb; se a seruiuo retrahere.

¶ dño xpo seruite. i. lic; hominib;
seruitium cōrale exhibeatis. tñ
p amore dñi ihu xpi illud imple

¶ te. O' enim in iuriam facit reci
piet. id quod unq; gessit. i. si do
minus in iuste affligit seruum.
i nō reddat ei dignam mcedem.

¶ Et si seruus fuit furquus. i. de
seruicio dñi se in aliquo subtra
xit. similiter inde dampnabitur.

¶ Et non ē psonarum acceptio apd
dñm. Ne serui differret dicentes.
nos qui serui sumus nō mebi
mur p'meri ad gl'iam scōz. dicit
apls. Nō ē psonarum acceptio
apd dñm. i. si dñs male agit. i.

¶ uis bene. dñs dampnabitur ser
uus gl'ificabitur. Dñi quod iu
stum ē i aquum seruis p'iate. sci
entes qd tuos dñm hētis in cōt.

¶ .i. nolite eos tenē. ut seruos. sed
estote eis ut p'ēs. quia inde ap
pellati sunt patres familias qdā
quod omīs in domo sua equali
amore diligebant ut filios. ita i

H seruos. Notandum ē siquidē quia
serui non sunt p naturam s; p
culpam. i. p' pccm. sicut canaan
filius cham. Propt' pccm enī uenī
captiuitas p captiuitatem serui
tus. vnde illi qui seruabant ab ho

¶ stib; adseruendum dicti sunt
serui. i. mancipia quasi manu
capia. quia manib; capiebant.

¶ O'iom. instate. uigilantes in ea

ingrarium actione. Ille uigilat
in orōne. i. ingratijs dō reddē

dis. qui non cum corpore neq;
cum desidia illud implet. s; cū
hilaritate. Si enim ab homine
nō pot' impetrari hoc qd petat.

¶ s; cum desidia illud a g'itur qñ
comagis a deo. Orantes simul
i p nob' ut d's apiat nob' ostiū
ūbi ad loqundum missiūm xpi.

¶ Orantes p nob'. s. qui uob' ubi
uite ad ministratum. ut d's ap
iat nob' ostium ubi. i. ut cor
da i sensum auditorum nōstrū
apiat. ut ea que loquimur. i.

¶ que ab hore nō emittamus ad
corda i sensum illorum possint
intrare. i. intelligant q' docem?
tale quid legimus in actib; a

¶ aploz de muliere nomine lidia
purpuraria cui' dñs apuit cor
ut intelliget ea que ap' paulo di
cebantur. dicit. ut apiat nob' ho
stium sermonis. i. sensum. i. in

¶ telligentiam diuinorum eloq'
orum. ut p'ma sum' ad loqundū
missia in carnatiois xpi i d'ni
uitatis. Propt' quod. s. euangliū
aut' uinctus sum ut manifeste
illud. ita ut oporteat me loqui.

¶ ut oporteat me loqui. i. ut scia
au. i. quid. i. qñ. ut quantum
debeam loqui. In sapia ambu
late ad eos qui foris sunt. i. in
fide scē tñtatis. ū ē omīs sapia.

¶ i in bona cōsatione ibi uiuite
i conu'samini ad paganos. hē
ticos. falsosq; xpianos. ut non

possunt uos reprehendere. Tempus redimite. i. uirum facientes. et uobis bene loquendo. et recte uiuendo lucrantes. Tempus enim sibi redimite. qui suam utilitatem in illo operantur. Sermo uir semper in gratia sale conditus sit. i. ut gratiam semper et utilitatem praestet auditoribus. et gratiosus sit omnibus. et sic sal conduntium praestet omnibus. Ita et ille cunctorum mentes condit. Ut sciatis quomodo oporteat uos unicuique respondere. i. quomodo heretico. quomodo christiano. ut si uos interrogauerit hereticus quomodo credatis. respondeatis uos credere in deum patrem et filium et spiritum sanctum. in his tribus unitatem heretice. Trinitatem in patre. unitatem in substantia. et deum ipsum deum uerum. et uerum hominem esse. Similiter et christiano est respondendum. Quae circa me sunt. i. uincta et carcer. Omnia nota uobis faciet titicus frater. scilicet. in fide quia unus fidei sumus. et fideliter ministrant. scilicet. in euangelii praedicatione. et conseruati in domino. scilicet. in labore. quia simul laboramus in praedicatione. Iste titicus praedicator erat colosensium. Quae mihi ad uos ad hunc ipsum ut cognoscat quae circa uos sunt. et consoletur corda uestra. scilicet. suo aduentu et nostro exemplo. ut non deficiatis in fide. sed potius solidemini. ut si necessitas fuerit talia sustinere possitis. qualia et ego modo

sustineo. Cum onesimo hinc. et fidele fratre. qui est ex uobis. hic ostendit filemonem deum onesimum colosensem fuisse. et ipsum onesimum. Omnia que hic aguntur nota facient nobis. scilicet. titicus et onesimus. Salutatio uos aristarcus concaptiuus meus. i. qui in uinctis tenetur. sic et ego. per christi nomine. aristarcus discipulus erat pauli. et comes in praedicatione. Et marcus consobrinus barnabe. Consobrinum dicuntur quasi sororum. qui de singulis sororibus nascuntur. Iohannes dixit illum sobrinum esse beati barnabe. ut maioris honoris haberetur apud illos propter barnabam. Et nisi dixisset suscipite illum. nequaquam auderent excipere illum. quia iam audierant illum ab illo discessisse. Sed hic ad tempus discessisset. emendatus et correptus. iam sociatus est ille. Iste est marcus pro quo discessio facta est inter paulum et barnabam. sic in actibus apostolorum habetur. quod recessit ab eo paulo de quodam conflictu. quem habuit cum persecutoribus. Et ut quidam dicunt. ipse scripsit euangelium. quia hic fuisse cum beato paulo. fuit et cum beato petro. De quo. scilicet. marco accepistis mandata. i. respectum quia iam rediit ad nos. Si uenit ad uos excipite illum. Et istis qui dicuntur iustus. qui sunt excircumcisione. hi soli sunt adiutores mihi in regno dei qui

michi fuerunt solatio. hi soli
 superius memorati q̄s. excursum
 catione. i. exiudicis. ipsi sunt adiu
 tores n̄i in regno dei. hoc ē in p̄di
 catione euangeliū. q̄d observatores
 suos p̄ducit ad regnum d̄i. Salu
 tat uos ep̄stas qui ex uob̄ est
 seruus x̄pi ih̄u semp̄ sollicitus
 p̄ uob̄ om̄ib; ut sitis p̄fecti. in
 fide. i. in om̄i pleni uoluntate
 d̄i. s. bonis op̄ib;. Testimonium
 enim illi p̄hibeo. quod h̄c mul
 tum laborem. p̄ uobis. i. p̄ his
 qui sunt laodicie. que ē ciui
 tas grece. i. qui getapoli. ciui
 tas grece. Salutatur uos lūchas
 medicus h̄m̄is. iste ē lūchas. qui
 euangeliū. i. actus s̄p̄sit ap̄toꝝ.
 qui fuit gen̄e sirus. Et thomas
 hic ad tempus discessit ab illo
 s̄ em̄datus rediit. Salutate fr̄s
 qui sūt laodicie. Salutare est
 salutem optare. Triumpham. Ihi
 pha nobilis. quedam erat ma
 trona. in cui⁹ domo. multitudo
 fidelium erat. Et cum lecta fuit
 ap̄d uos epl̄a facite. ut in lao
 dicensium eccl̄ia legatur. i. ea q̄
 laodicensium. ē uos legatis. Epl̄a
 istam quam colosensib; direx̄.
 iō p̄cepit. legi. in eccl̄ia laodycē
 sium. quia gen̄alia p̄cepta in
 se continet. Epl̄am autē laodycē
 sium. iō p̄cepit colosensib; legi.
 quia hic p̄ parua sit. i. in cano
 ne non habeatur. aliquid t̄n̄ u
 alitatis h̄c. Et dicite archip̄. Ar
 chip̄ ep̄s erat illorum. Vide mi

nistum. s. ep̄stus. i. custodi i. in
 tellige. quod accepisti in d̄no. ut
 impleas illud. Salutatio mā mā
 ni pauli. s. in ha. c epl̄a ē. Con
 suetudo erat b̄i ap̄sti. ut in fine
 om̄ium epl̄arum nom̄ suum he
 braice s̄ l̄tis s̄bet. ne a falsis
 fr̄ib; eadem suscepta epl̄a corru
 perat. Sic enim in quadam epl̄a
 dicit. Salutatio mā manu pau
 li quod est signum in om̄i mā
 epl̄a. Memores estote uindict̄
 m̄oꝝ. i. accipite a me exemplū.
 ut sic ego non timeo. p̄ x̄pi noi
 ne. uincta i. carceres sustineo. ita
 nec uos timeatis. si necessitas
 euenit. Gr̄a d̄ni ih̄u x̄i uob̄cum
 am̄. Gr̄a d̄i. gratis data. Et gr̄a
 ē qua saluamur. i. qua accepim⁹
 remissionē p̄ccōrum in baptisma
 te. Et est sens⁹. Gr̄a filij d̄i. i. sal
 ac remissio p̄ccōꝝ maneat. s̄p̄
 ub̄c am̄. Explic̄ ad colosenses.

In capite ad timotheum.

timotheus fi
 lius fuit mu
 lieris uidue
 parte gen̄a
 li greco p̄ cre
 atus. quem
 mat̄ dum
 uellet circumcidere sc̄dm̄ p̄cep
 tum legis. pat̄ p̄hibuit. qui
 erat in circumcis̄. uo pote ge
 n̄al. Traditus autē h̄tis erudi
 tus ē tam diuinus. quam lib̄a
 lib; arab;. sociatusq; b̄to pau
 lo factus ē ei comes. in p̄dicatōe.

ac postea ab illo ordinatus. et con-
 firatus est episcopus. Cui apostolus dixerit,
 hanc epistolam. instruens eum. de
 ordinatione episcopi et diaconi.
 omnisque ecclesie discipline et ordinis.
 et quomodo debet docere populum. Paulus
 apostolus christi ihesu secundum imperium
 dei. id est secundum missionem. et uolunta-
 tem dei patris saluatoris nostri. et se-
 cundum missionem ihesu christi spem
 nostre salutis refert ad deum patrem
 et spem nostram ad christum. quia deus
 pater dedit nobis salutem per filium
 suum quem dignatus est mittere no-
 bis. et per spiritum sanctum. quem nobis tribuit
 quem baptisimus. et quem manuum
 impositionis. Ex christo autem habemus
 spem. id est expectationem futurorum bonorum
 quia sic ille resurrexerat a mortuis.
 et ascendit ad celos. ita nos speramus
 resurrectionem nobis futuram. per
 christum. et ad gloriam eterne beatitudinis.
 ascensurus. Innocho dilecto filio
 in spiritu. in doctrina. in fide. non car-
 ne. Gratia qua gratis dimittuntur
 peccata. et iniquitas. et pax qua reconci-
 liamur deo patri. Misericordia media
 iniquitas. ut ostendat quia et gratia
 et pax. per misericordiam dei nobis ser-
 tur. non per meritum nostrum. Sic uigila-
 ui te. ut remaneres ephesi. que
 est ciuitas metropolis asie. cum i-
 rem in macedoniam per uinciam
 grecorum. et denunciaretis quibusdam
 id est iudeis iudaeis. et non recte
 credentibus. ne aliter docerent. sed quoniam
 nos docemus. neque intendunt fa-
 bulas et genealogias inuenerunt. id est.

generationibus que terminum non habent.
 Que fabule et genealogie questiones
 praeferunt magis quam aedificationem dei
 que est in fide. de iudeis loquitur quod ipse epistolam
 et prophetas aliasque scripturas habent quosdam traditiones
 non scriptas. sed memorie commendatas
 ex traditione patrum quas a-
 postolus fabulas. id est fictiones et cogita-
 tiones appellat. que nullam uali-
 tatem habent in se. nisi contentiones
 generant et questiones. Ex quibus pa-
 uca de pluribus dicamus. Traditio
 illorum est in exordio duas mulie-
 res esse factas euan et altam. Ex qua
 dicunt filios multos esse natos. quod
 nusquam sacra scriptura narrat.
 Tales etiam erant illi. de quibus
 dicit dominus. Ye uob scribe et pharisei.
 qui super ponitis traditiones mandatas
 dei. dicentes. patri corban. id est do-
 num. ut munus quodcumque est ex
 me tibi prodest. et multa his similia.
 Similiter de genealogis proponentes
 questionem quot annis uixit
 matusalem. noe eber. ceteri que patrem
 et quid fecit. et quomodo uel quomodo. Unde pro-
 ponunt questionem. Si salomon
 xii. anno. etatis sue. unctus est
 in regem. xl. annis regnauit.
 in iherosolimam. et robam filius eius. xl.
 anno similiter etatis sue suscepit
 regnum. quomodo salomon duode-
 cim potuit filium parere. Que tra-
 ditiones et genealogie nullam aedificationem dei praeferunt. que est in
 fide. id est que a fide patet. Aedifica-
 tio dei est quomodo quis ea loquitur.
 que aliquid utilitatis habent. proque

parat edificat. deo templum.
 in cordib; auditor; S; signata uidoz
 que memorit ueritate nulli ual
 uitas sunt. hic eni b; iohann;
 Quid michi pdest scire quot an
 nis uidit iherosolimam. noe sem.
 aliq; patres? Nichil. Sic intelli
 gendum e de functionib; illoz
 a quib; apls p;cip; eis. p; amoch
 eum. ut desistant. s; unus enim
 p;cepta e; h;aritas. finis e; amn;
 finis e; consumatio. qua consumit;
 ab; . ut ultra quod erat n; sit.
 Unde dicimus. finita e; ab;. Fi
 nis e; etiam completio. pfectio.
 et consummatio. qua consumatur
 tela. Unde dicimus finita tela.
 i. texendo. pfecta e; et consumata.
 Sic finis p;cepta siue p;ceptoz.
 pfectio et completio. est h;aritas.
 Totam enim magnitudinē et la
 titudinē diuinor; eloquoz secu
 ra possidet h;aritas. qua diligit
 d;nm et p;ximū. Omnis igitur p;cep
 ta finis siue completio h;aritas
 e; . i. ad h;aritatem referatur omne
 p;ceptum. quia qui d;nm diligit n;
 peccat. Et qui p;ximū amat u;
 se amat ipm nō delinquit. quia
 a nō adultat uxorem eius. qm
 suam non uult adultari. Non
 occidit alium. quia nō uult oc
 cidit. Sic de ceteris intelligendum
 p;ceptas. Et ipa h;aritas de corde
 puro. deb; eē nō de ficto. et de sc
 ientia bona et fide non ficta. Cos
 cienza sepe ponitur p; spe. sicut
 in hoc loco. h;aritas ergo de spe

bona deb; pcedē. quia iō deb; de
 um. et p;ximū diligē. ut eina
 p;mia speret se exinde recepturū.
 De fide etiam non ficta ut credit
 et intelligit ope p;ficiat. Nam fides
 ficta e; que confitē ore. s; nō tene
 tur corde. neq; exornatur opib;
 qm multa hnt de quib; dr. Con
 fitentur se nosse d;nm. factis autē
 negant. fides uero uera e;. que
 tenet corde p;fitetur ore. p;ficiat
 ope. A quib; . s. ueritatib; . i. a h;ari
 tate spe bona et fide nō ficta. Ab
 errantes quidam uidoz nisi s;
 in uaniloquium. loquētes ea q;
 uana sunt. nullamq; ualitate
 in se hnt. uolentes eē legis doc
 tores. non intelligentes. sic intel
 ligenda sunt. neque q; locūtur.
 neq; de quib; affirmant. Iudei
 sequendo de p;ua et falsa opina
 tione sua. et de fabulis ac tradi
 cionib; suis uanis rep;hendit. et u
 uinci cepit. ad defendendū. id qd leuissima temeritate
 et ex cogitatioe. nec nō et apertissima falsitate dixer.
 eosdem libros scōs. un; id p;bant.
 pferre conantur. ut etiam me
 mortē q; ad testimoniū uale
 arbitriantur. multa in uerba p;nu
 tiant. non intelligentes. sic in
 telligenda sunt. neq; que locun
 tur. neque testimonia que p;fer.
 de quib; uolunt affirmare suā
 falsitatem. ponentes in magna e
 xempla. Scimus autē quia bo
 na e; lex. si quis ea legitime u
 utatur. Ille uatur legitime lege.
 qui intelligit quare sit data. ut

delicet ad reparandam et roborandam naturalem legem, quam genus humanum iam deicatum habebat. et qui intelligit quandoque observari debuit in figura. scilicet usque ad adventum. et qui ea que in lege precipiuntur carnaliter. in figura post dominum adventum spiritualiter intelligit. et non in figura. sed in veritate adimplet. videlicet circumcidat se. id est spoliatur per baptismum. et per penitentiam ab omnibus peccatis. et celebret sabbatum spirituale.

Ita discedendo a pravo opere. et precepta moralia teneat. Qui taliter vivit legem bona est illi lex. Scies hanc quia iusto non est lex posita. id est iustificatio per fidem et gratia baptismatis. et legem volentem imple. non est lex posita. id est imposta vel super illum fit.

In illa est enim poenitentia. et cum ipsa. quae sub illa. quae amicum legem est. Unde si omnes essent iusti. nequaquam esset lex data. Sed in iustis et peccatoribus data est lex. ut illi eius timore desinant peccare. Magiarum scilicet posita est lex. Magiarum scilicet seductorem qui homines seducendo furat et vedunt. Fidelis sermo et omni acceptatione dignus. quia christus ihesus venit peccatores salvos facere. quorum primus ego sum. In greco hec dicitur humana sermo. id est iocundus. gratus et acceptus. Quid enim iocundius. quid gratus. quam audire. quia ihesus christus venit peccatores salvos facere. Si ergo est humana. numquid est divina. Est utique. quia nisi esset divina. nequaquam potuisset peccatores

salvos facere. Sed humanum illum dixit alio modo. quia ubi caro factum est. et habitavit in nobis. Vel fidelis sermo est. id est verus. et dignus est. ut ab omnibus acceptus habeatur. quia christus ihesus venit peccatores salvos facere. sic ipse dixit. Non veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam. Et venit filius hominis salvare quod perierat. Sed querendum est quare dicat apostolus quorum primus ego sum. Numquid ante eum non fuit peccator cain. Numquid ante eum non fuerit peccator sodomus. et iudei qui dominum crucifixerunt. Vel numquid illum primum venit vocare et salvare. Numquid ante eum non est vocatus et salvatus petrus. aliique apostoli. multique credentes. Sunt utique. Notandum quia sicut dicitur primus in bono inter alios. ita etiam et primus inter alios in malo. et per ordine ponitur. et dignitate. Sed in hoc loco apostolus causa humilitatis permittit se dicitur quasi peccatorem alius. aut pessimum omnium. Sic enim solita sum dicitur. Vbi gratia. transit rex aut quelibet potestas per quendam locum. et invenit urbem latinum et dicitur. Quis est primus in vobis. adducite illum. id est quis ad malum primus. Tunc auctoritate alii latrocinium exercent. Sic et dum invenit aliquis artifices labantes dicitur. Quis est hic primus. Non interrogat quis peccator

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including a large initial 'I' and other symbols.

sit etate. s; quis p̄or sit arte. Si
 cut ille p̄or ē in arte. ita lator
 p̄m in iniquitate. Et b̄s ap̄ls h̄
 die modo de se. causa humilita
 tis. quorum p̄mus ego sum. i.
 illorum peccatorum. quos uenit
 x̄ps saluare. ego sum pessim?
 Re enim uera multum erat i
 butus iniquitate. qui x̄pm iā
 in celo sedentem p̄sequebatur
 uita in membris suis. S; iō in
 sciam p̄secutus sum ut i me
 p̄mum ostendet. x̄ps d̄s om̄e
 pacienciam. ad informationem
 siue ad exemplum illorum q̄
 credituri sunt illi in uitam
 et̄nam. Quare sic inuicem p̄se
 cutus. exponit causas. X̄ps in
 quid daturus ueniam iustis
 ad se peccatorib; usq; ad inimicos
 suos. me p̄mo elegit acriorem
 inimicum. quem cum sanaret.
 nemo in ceteris despiceret. Egit do
 minus more p̄missi me
 dici. qui ueniens ad illum lo
 cum ubi ante agnatus erat. i
 ubi p̄mum sunt infirmi. que
 cumq; grauiori infirmitate la
 borantem. i in desperatione posi
 tum inuenit. illum assumit
 p̄mum ad curandum. ut i illo
 ostendat p̄ciam sue artis. i
 ut alij infirmi uidentes illū
 sanatum. qui grauiori mor
 bo grauabat. non despiciat de
 salute. s; unusq; illo in loco
 dicat p̄ximo suo. Vade illū
 medicum securus esto sanabit

te. Sic d̄ns d̄s x̄ps uerus me
 dicus ostendit in b̄to ap̄to pa
 ulo gr̄a sue medicine. i. misē
 diam sue pietatis. sanando il
 lum a languore infidelitatis i
 morbo uiciorum. ut in illo offē
 deret. quia si illius miseris
 ē. qui eius fuit p̄secutor in
 sc̄is m̄tib; utiq; i alijs misere
 bitur. Regi autem sc̄orum
 immortal. inuisibili. soli deo ho
 nor et gl̄ia i secula seculorū. Quidā
 regem seculorum i hoc loco in
 telligunt d̄m patrem. p̄ eo quod
 ait ap̄ls inuisibili. dicentes il
 lum iō appellatum ēē ab ap̄to i
 uisibilem. qd̄ eius p̄ in uet̄i tes
 tamento p̄ aliquam subiectam et
 similitudinē creaturam nō fu
 erit ostensa. s; filij. sic ostensa ē
 ysaiē. qui uidit illum in habi
 tu regnantis sedē. i danieli q̄
 dix. aspicebam in uisu noctis.
 i ecce filius hominis uenit. i
 data ē ei potestas. Quos b̄s
 augustinus rēphendit. ad firm
 ans regem sc̄orū. inuisibile sc̄am
 unitatem appellatum ēē patre
 uidit i filium ac sp̄m sc̄m. que
 unitas p̄arum unitatem dicit
 facit que ē unus d̄s. i sic ē pat̄ i ui
 sibil. ita fili' i uisibil. i sp̄s sc̄s i uisi
 bil qd̄ d̄s sp̄s ē. Illi ḡ qui dicūt
 p̄sonā pat̄s nō ēē ostensā. in
 uet̄i testamento attendant quid
 dicat daniel. aspicebam inq̄
 ens. i ecce antiquus dierū se
 dit. Quia p̄ rex sc̄orū sc̄a t̄ni

tas est. que est unus et uerus deus
in mortalibus. id est. immutabilis. et inuisi-
bilis sua substantia. factus igitur. filius.
et spiritus sanctus. unus deus rex est sanctorum.
presentium. et futurorum. homo uero
assumptus a uerbo. ex eo tempore rex
est futurorum. ex quo assumptus est.
a uerbo. Nam presentium sanctorum. non fu-
it rex ille homo. quia non erat.
Soli deo. id est. sancte trinitati. honor. laus.
uubilatio. et gloria. in omnia sanctorum
secula. sit. hoc preceptum superius
dictum. quia ihesus christus uenit pe-
ccatores saluos facere. uel etiam huius
preceptum comprehendendo est quod dicitur
sum fili timothee. secundum preceden-
tes appellat. intelligentiam prophetarum
qua habuit timotheus antequam ordinatus
esset episcopus. Comendo inquit est hoc pre-
ceptum secundum intelligentiam pro-
phetarum que precessit uice ante-
quam episcopus ordinaretur. amen. ut
militibus. id est. decertantibus. nullis prophe-
tibus. bona in malitiam. id est. pugnam
docendo. te et alios. Et quod pre-
dicas ore profice ope. Nam mili-
tia dicitur pugna. et miles pugna-
tor. huius fidem. scilicet. rectam. et bona
conscientiam. id est. bonam spem. que
intelligitur per conscientiam. sicut
paulo super diximus. Ille ergo habet
bonam spem qui talia opera agit.
per quibus sperat se prima eterna pre-
cepturum. Quam. scilicet. fidem et
spem. repellentes quidam contra
fidem. naufragauerunt. Naufra-
gium dicitur nauis fracta. Et sicut
ille nudatur a substantia sua quam

habebat in nauis qui nauis fra-
gum patitur. et in super ipse perit. et
ita qui repellunt fidem nudantur
a ueritate fidei. et perunt in eterna perdi-
cione. Contra fidem nauis fragauerunt.
id est. nudi et alieni a ueritate fidei
remanerunt. uel etiam perierunt. Ex quibus
id est. ex his qui a ueritate fidei recesserunt
est hymeneus. et alexander
quos tradidit sathane. ut discant
non blasphemare. alexander qui-
dam fuit faber. erarius. ueniens
ad fidem christi. sed postea reuersus est
ad apostasiam suam qui postea
erat apud athenas faciens edesdri-
ane quoniam commouit totam ciuita-
tem contra christum. Unde ipse dicit
in epistola. ii. ad timotheum. alexander
erarius multa mala in o-
stendit. Multa ergo fuerunt qui a
fide recesserunt. ex quibus fuit simon
magus. et hymeneus atque alexander.
quos duos tradidit apostolus
diabolo ad uexandum et puniendum.
quo suadente a fide recesserunt.
et instigante nomen omnipotentis dei
blasphemabant. ne alii auderent
similiter facere. Nam tante potesta-
tis erat apostolus. tantamque gratiam
habebat. ut recedentes a fide
solo uerbo. traderet eos diabolo.

Sexto igitur *ad timotheum.*
primo omnium fieri. obsecra-
tiones. orationes. postulationes.
gratum actiones. per omnibus homi-
nibus. per regibus. et omnibus qui in
sublimitate sunt. Beatus apostolus
dirigens. huius uerba timotheo. in illo

prophetas ut
lites in illis.
nam militia
prophetas prece-
dentes

tradidit. omnib; ep̄is. ⁊ p̄b̄is. oīq;
 eccl̄ie formam quom̄ debent. mis-
 sarum solemnū celebrare. ⁊ p̄
 omnib; hominib; orare. Quā for-
 mam ⁊ exemplum om̄is eccl̄ia
 retinet. Nam obsecrationes sūt.
 quicquid p̄cedit. in missarum sol-
 lempnū. usq; ad illum locum.
 ubi incipit sac̄dos consecrare
 missa corp̄is ⁊ sanguinis iquies.
 Te igitur clem̄tissime pat̄ pet̄m?
 Oraciones sunt quas fundit. sac̄dos
 in obsecratione eucharistie usq;
 ad fractionē corp̄is dñi. Videt
 quō partem quandā ponit
 sac̄dos in calice. orationes s̄
 b̄nedictiones ep̄ales b̄ndictio-
 nes quas dicit ep̄s sup̄ ip̄m.
 invocans nom̄ dñi sup̄ illū.
 Quod tractum ē ex ueteri te-
 stam̄to. ⁊ moysen nāq; dix̄ dñs
 sac̄dotib;. Inuocabitis nom̄ m̄m
 sup̄ filios isrl̄. ⁊ ego b̄ndicam eis.
 Grarum actiones sunt laudes
 quas cōmunicato pp̄lo refert
 sac̄dos dō pat̄. qui dignatus
 ē eis missa corp̄is ⁊ sanguinis
 filij sui dare ad salutem ⁊ redēp-
 tionem. Ne forte dicēt ali-
 quis non debemus orare p̄ re-
 gibus infidelib; ⁊ iudicib;. ac
 ducib;. quia pagani s̄. p̄cipit
 ap̄t̄s p̄ omnib; hominib; orare.
 eodem sp̄u sc̄o afflatus. quo ⁊
 iheremias pp̄ha qui misit ep̄lā
 iudeis qui erant in babilone
 ut orarent p̄ uita regis nabu-
 chodonosor filioꝝq; eius. ⁊ p̄

pax ciuitatis ad quam ducti
 erant captiui inueniens. Iō de-
 betis orare p̄ eis. quia in pace il-
 lorum erat pax uia. Simil̄ ⁊
 ap̄t̄s reddit causas quare talia
 a p̄cipit. ut t̄nquillā ⁊ qui-
 etam. i. pacificā uitam agam?
 in om̄i pietate. ⁊ castitate. Pietas
 ē uultus ⁊ religio. om̄ip̄is. Iō
 ergo orandum ē seruis d̄i p̄
 uita regis. ⁊ pace regni. ut ip̄i
 lib̄is possint dedita. ēē in cul-
 tu ⁊ religione d̄i. quia plerūq;
 dum hostes fugant seruos d̄i
 ap̄t̄s sedib;. ⁊ discurrūt bella
 ⁊ sedicioēs p̄ regna. nō possūt
 i cultura d̄i ēē intenti. p̄ oīa.
 sic t̄p̄e pacis. Pietas ē. i. m̄cia
 quam debem̄ impende paup̄-
 b; ⁊ indigentib;. Si ergo dep̄da-
 mur ab hostib;. nō possumus
 opus m̄cie exerce. quia nō
 ual; m̄ciam impende alt̄i. qui
 non h̄t. unde semet ip̄m susten-
 tet. S; ut habeamus unde hele-
 mosinam t̄buamus: orandū
 ē p̄ uita regis. ac p̄ncipum. ⁊
 p̄ pace regni. ⁊ ut agamus uitā
 n̄ā. i. ducam̄ in om̄i castitate
 corp̄is. t̄p̄e pacis. ut cumq; ⁊
 cum nimia difficultate serua-
 ri pot̄ castitas. Quō uero dep̄-
 datur regnum tuum ap̄d om̄i-
 b; ⁊ hostib;. neq;quam potest ser-
 uari. quia d̄ni q̄ dep̄dati sūt
 captiuos. explent uoluptatē.
 ⁊ in mundiciā suam cum eis
 ut lib;. nec ualent resistē. Q̄

pp̄ orandum ē p̄ salute ⁊ uita
 fidelium regum ⁊ p̄ncipum ut
 longo t̄p̄e seruari pacem h̄at
 regnum. ⁊ magis ac magis p̄
 ficiat in melius. Infidelib; q̄
 orandum ē ut resipiscat ab i
 fidelitate. ⁊ transeant ad fidem.
 hoc enim bonum ē coram sal
 uatore deo. s. ut p̄ om̄ib; hoīb;
 b; oremus. qui uult om̄s ho
 mines saluos fieri. ⁊ ad agni
 tionē ueritatis uenire. Cum
 p̄f̄a dicat om̄ia. quec̄q; uo
 luit d̄ns fecit. ⁊ ap̄ls qui uult
 ut om̄s homines saluos fieri.
 querēdū ē quare nō om̄s ho
 mines saluent. ad quod dice
 dum ē quia uerum ē q̄d p̄l
 almita dic̄. quia ip̄e dix̄ ⁊ fac
 ta sunt. similit̄ om̄s homines
 uult saluare qui saluantur.
 ⁊ qui p̄ eius misericordiam q̄rūt
 saluari. Totum enim p̄ parte
 posuit ap̄ls. sicut in euuāglio
 ubi dic̄ d̄ns. Si exaltatus fu
 ero a t̄ra. om̄ia traham ad me
 ip̄m. non enim om̄s homines
 traxit aut trahit ad se. s; oīa
 s. electa. ⁊ ex om̄ib; genib; ⁊
 gentib;. ex om̄i sexu. ⁊ condi
 tione. atq; usq; ad iudiciū.
 a p̄fectis etate usq; ad puerū
 ⁊ infantē unius diei. Nemo t̄n
 pot̄ saluari. nisi de quo d̄ns
 uult. quia ip̄e cui uult mise
 reatur. Si enim om̄s homines
 in sua p̄dicatione mansissent.
 rectum d̄i iudicium eēt. S; ū

eius misericordia ⁊ potentia ostendēt.
 quia ip̄e potens ē om̄s homines
 saluare. in illis qui peccant. offē
 dit suum rectum iudiciū. ⁊ in
 his qui saluantur suam misericordiam.
 h̄eruenit enim nos eius gr̄a. ū
 uelimus. deb; n̄ra uoluntas il
 lius. uoluntate concordare. ⁊
 tūc ip̄e dab̄ posse. atq; ex hoc
 q̄d eius uoluntati iungimus
 n̄ra. digni sumus remuneratione.
 Tam totū illi q̄rē ē t̄buendū. q̄c
 quid boni agimus. ū uult in
 quod om̄s homines saluos fieri.
 s. qui saluant. ⁊ ad cognitiōnē
 sc̄e trinitatis ueniunt. que ē
 sūma ⁊ sūb̄st̄. uitas. yuus enī
 d̄s pat̄. ⁊ filius. ⁊ sp̄s sc̄s. un⁹ ⁊
 mediator d̄i ⁊ hominū. homo
 x̄ps ihs. h̄ns ihs in una p̄sona
 uetus d̄s ⁊ uetus homo ē. Si
 solumm̄ d̄s eēt. n̄ pot̄t eē me
 diator n̄r. quia ip̄e in natura di
 uinitatis unius sūb̄e ē cum
 patre. Contra si solumm̄ homo
 purus. nequaquā eēt mediator
 n̄r int̄ nos ⁊ d̄m pat̄rē. quia
 p̄ccat̄ eēt ⁊ similit̄ nob̄ om̄ib;. de
 cep̄ ergo humanitatē n̄ram q̄ d̄s
 erat. ⁊ p̄ hoc quia sine p̄ccō ce
 pit. natus ⁊ conuēsat̄ ē d̄s
 uetus ⁊ homo existēs. innocē
 ter p̄ nob̄ mortuus factus ē me
 diator n̄r. q̄ nemo ē d̄s ⁊ homo.
 nisi ip̄e sol⁹. Nam mediator n̄
 pot̄ eē nisi int̄ duas partes.
 Et si aut̄ mediator mal⁹. qui ge
 niat int̄ duos bonos discordias.

Verus mediator genat & pcurat
 pacem. sic dñs ih̄s int̄ nos & dñm
 patrem. Q̄ dedit redemptionē
 p̄ om̄ib; .s. electis. Quam redēp
 tionem. Semet ip̄m. Q̄ dedit
 etiam testimonium. .s. resurrex
 tionis n̄re ascensionis. ad b̄a
 tudinem et̄nam. q̄rib; suis. .i.
 t̄p̄e quo resurrex̄. aut ascen
 dit. ad celos. testimonium re
 surrex̄tionis dedit. quia ip̄e q̄
 mortuus ē t̄tia die resurrex̄.
 atq; postmodum ad celos ascē
 dit. ita nos credimus resurgē
 in die iudicij. atq; ad gaudia
 regni celestis t̄nsire sic ip̄e p̄mi
 sit. In quo testimonio. .i. in spe
 resurrex̄tionis. positus sum ego
 p̄dicator. ut illam annūciem.
 Volo ergo utros orare in om̄i lo
 co. Si ap̄t̄s uult. d̄s uult qui ha
 bitat in eo. quia uas electiois
 ē illi. Ne forte putarent aliqui
 nō eē orandum nisi t̄m̄ in e
 ccl̄ia aut ap̄t̄s. Volo om̄s homi
 nes orare in om̄i loco in agris.
 in silis. in domib;. In t̄m̄e t̄m̄
 n̄ p̄cip̄ orare in turpib; locis. sic
 ē sterq̄linū. Neq; in publicis
 locis. in foro uidelic; aut in pla
 teis. nisi causa iuris. ut in iu
 rie. sic positus ne reprehendat̄.
 ille talis cum phariseis quib;
 dñs ait. Ye uob pharisei ip̄oc̄
 te. qui oratis in angul̄ platea
 rum. Leuantes ad celum pu
 ras manus. ab homicidio. a
 rapina. a furto. a puirio. In

ua & discipulatioe. .i. discordia.
 Similit̄ uolo & mulieres orare
 in habitu ornato. nō ornato. au
 to i gemis aut margaritis. .s. or
 natu dic̄. .i. congruo s̄. q̄ nullus
 ē plus congruus quā candidus
 sicut sindon. S; quod decet mu
 lieres. .s. illud indumentum habe
 ant p̄mittentes pietatem p̄bo
 na opa. .i. ostendentes religionē
 et cultum dei se tēne. p̄ bona
 opa. Mulier in silencio dic̄. .s.
 q̄ ignorat cū oī subiectione
 non in eccl̄ia. neq; cum supbia.
 s; in domo. docē aut. mulieri.
 non p̄mittit. In suo sexu p̄mit
 titur mulier docē in domo
 sua. p̄uos etiam. In eccl̄ia at̄
 phibetur. Et hoc quare. Quia
 subiecta deb; eē uiro. qm̄ de cor
 p̄e eius facta ē. Vt etiam iocūto
 nō p̄mittatur ei docē. quia fra
 gilior ē sexu qm̄ uir. & cauē
 dum ne sicut p̄serpentē seduc
 ta mortē obtulit mundo. ita
 etiam facile ad errorem lapsi. ali
 os ad eundem errorem p̄trahat.
 Adam nō ē seductus. .s. p̄mus
 p̄serpentem. Mulier autē sedu
 cta. .s. p̄ma ē i p̄uaricatione fuit.
 .i. p̄uaricationis. pene subiac
 ut. Saluabitur aut. .s. muli
 er p̄ filiorū generationē. Si p̄ma
 serit eadem mulier infide p̄
 fecta. & dilectione d̄i & p̄ximi.
 & sc̄ificatione. ut p̄t̄ uirum
 p̄p̄m altum. non cognoscat.
 cum sobrietate. siue cū tem

pancia saluabitur mulier pfi
 horum generatione. i. p bona opa.
 si hnt caritatem. misericordiam.
 hospitalitatem. ceteraq; talia que
 bts gregorius intelligi uult p
 filios. dicit. Numquid saluabit
 mulier amplius. si p manserit
 in castitate. Vtq; S; si genuit
 filios. i. eos in fide. i. religione
 omnis di educauit. atq; ad p
 fectione bone uite pduxit. si
 quid delinqd seruabit p labo
 re qua in illis impende studu
 it. Fidel sermo. i. uerax siue
 pcedens. siue subsequens. ut
 huanus sermo ut in greco he
 tur. i. iocundus. gratis. i. acce
 ptus. Siquis episcopum desidat.
 bonum opus desidat. Op? no
 dignitatem. labore. no honore.
 Jo deb; aliqs episcopum desidare.
 ut alijs doctrina. ubi di annu
 ciet. ut bonum exemplum o
 stendat. i. sine necessitas fuerit. ut pm
 ad palmam miru curat. Oportet
 epim i rephensibilem ee. i.
 sine crimine. i. capitali pco. No
 dixit sine pco. quia non e ho
 sup tiam. qui facia; bonu in
 pecc; Ornatiu morib; i uitab;
 atq; doctna. non auro redimi
 tis. uestib; . aut castornis. Iu
 dicium. i. castum ab oi in mudi
 cia. hospitalem. laicus aut qui
 lib; ecclesiastic? si duos aut tres
 paupes hospicio colligit. hospi
 talitatis officiu implet. Eps u
 si omis non recepit inhospital

reputatur. Non percussorem. Vt n
 sit pugil. sic iudices istius scilicet.
 ut si percussus fuit. no reddat ui
 cem. ut etiam suo pmo exeplo.
 aut doctrina pusa. non pcuti
 at animos subiectoz. Non cupi
 dum. Morbo cupiditatis pene
 omis laborant. Vnius uxori ui
 rum. i. anteqm ordinet unam
 uxorem. deb; hie. ut non sit di
 gamus aut trigamus. postea u
 penitus abstinere deb;. Sue do
 mu bene ipositum. i. siue fami
 lie antequam ordinet. No neo
 phitum. i. nouellum iusum.
 i. nouit uenientem ad fidem. t
 nouit deserentem. militiam se
 clarem. ne in supbia elatus. in
 iudicium incidat. diabli. i. in
 dampnatione. in quam diabls
 incidit pp supbiam. i. dicat. i
 digebat ma ecclesia sapia mo au
 xilio. ut me ad fide ad duxi. i
 sup se constituit. Oportet etia illu.
 i testimonium bonum hie ab
 his qui foris sunt. i. ab hereticis.
 i paganus qui extra ecclesiam
 sunt deb; hie botiu testimo
 nium. sic de bto basilio legim?
 Simili diachonos. i. oportet ee
 pudicos. Quare tacuit de pre
 sbitis? Quia in ordine epali co
 phenduntur pbr. Omis eni
 eps pbr e. tn non omis pbr
 eps. Non turpe lucrum sectan
 tes. Turpe lucrum e p usuras.
 i quasdam inuentiones. lucra
 qraha cumulare. hntes multu

fidei in conscientia bona. Mysterium dicitur res occulta. Et mysterium fidei. appellat hic ipse, fidem. qua credimus in deum. que occulta est. quia non videtur nisi corde. Conscientia bona dicitur spem bonam. ut per bona opera sperent perire. prima eterna. hinc mysterium fidei. i. fidei. perfectam in spe bona. Similiter oportet esse mulieres pudicas. Quidam uoluerunt hic intelligere diachonissas sed non est illud. ut beatus augustinus dicit. Scias quomodo oporteat te in domo dei consistere quod est ecclesia dei uera. columna et firmamentum ueritatis. Ecclesia columna et firmamentum ueritatis appellatur. quod unum est propter firmitatem fidei. et quia doctrina celestis. et miraculis diuinis firmata est. Et manifeste magnum est pietatis sacramentum quod manifestatum est in carne. iustificatum est in spiritu. Sacramentum dicitur res occulta. i. mysterium siue mysticum aliquid. Sacramentum autem isto in loco appellatur apostolus. uerbum dei patris. quod in natura diuinitatis in qua equale est patri inuisibile manet. Sacramentum uero pietatis dicitur. i. religionis. et uenerabile. quia illi soli competit. religio sancta. nullum uenit. uenerari. Istud magnum sacramentum pietatis manifeste est. i. manifestatum est in ecclesia cordibus fidelium. quod filius dei est. et hoc est quod subiungit. quod manifestum est in carne. i. et istud sacramentum quod in natura

diuinitatis. non potest uideri uisibile. factum est per carnem. et per doctrinam celestem. et miracula diuina unde in euangelio dicit. hoc fecit initium signorum. ihesus. et manifesta uitam gloriam suam. Iustificatum est istud sacramentum. in spiritu. i. uultum apparuit esse per plenitudinem diuinitatis. que erat in illo. et que custodiuit eum a peccato. Apparuit angelis. i. apostolis et predicatoribus per carnem. et miracula. predicatum est gentibus ab apostolis. quoniam perfecti predicauerunt ubique creditum est in mundo. i. ab habitatoribus mundi creditum est. quod ipse esset uerbum dei. assumptum est in gloria. patris maiestatis. Ordo postea est. apparuit enim apostolis. ac deinde assumptum ad dexteram patris. et sic postmodum predicatum est ab apostolis. et creditum est agentibus. Spiritus autem sanctus manifeste dicitur. scilicet per me. tale est ac si diceret. hec dicit spiritus sanctus per me. Quam nouissimis temporibus. i. in hac nouissima etate. in qua modo sumus discedent. quidam a fide attendentes spiritualibus erroribus. i. demonibus. in errorem illos trahentibus. id est est quod subdit. et attendentes doctrinis demoniorum. in hypocrisi loquentium mendacium. i. in simulatione ueritatis. demones enim loquuntur per ora hereticorum. simulato quasi uera sit eorum predicatio. Et cautam hincem suam conscientiam. Cautem uel cautum est. ferramentum medici aquo corrumpitur

7 uirtut' carnis. 7 caro hominis.
 Et sic cautio corrumpitur carnis
 7 caro. ita illoz mens. quia fide
 recedunt. corrupta e. praua do
 ctina. 7 p'iso ope. Et hoc e qd
 dicit ap'ls ap'ls corruptam hntes
 mentem. Prohibentium nub'e. i.
 nuptias. celebrare dicentes. nu
 ptias a diab'lo ee inuentas. no
 uolentes neq; intelligentes qd
 dixit ds p'nis hominib' cresce
 7 multiplicamini 7 p'p' hoc reli
 quet homo patrem. 7 matrem. ad
 herbit uxori sue. In his locis no
 tant ap'ls p' sp'm sc'm. hericos q
 post eius discessum fuer' mar
 chion. uidit. 7 hebion. cherutai.
 manen. cet'osq; p'isi dogmatis
 doctores. In eptas aut. i. no ap
 tas. 7 non congruas. fidei. 7 au
 les. fabulas deuota. Amiles fa
 bulas appellat deliramenta q so
 lent anul' 7 uetule mulierde
 exagitate. 7 narrare iuu'ctis.
 Exce te ip'm ad pietate. i. exte
 de. te ad cultum. 7 religionem
 om'nis di. 7 ad iuciam. Nam cor
 p'rat excitacio. ad modicu. i.
 ad aliquis ualis e. Veru e q
 excitacio corp'rat. que fit i ali
 quo ope. leuam p'rat corp'ri.
 alit. Corp'rat excitacio que fit
 in ieiunio. in uigilijs. in abstin'e
 tia. in refrenatione. corp'is. pa
 r'up p'dest illi. qui h't unde
 faciat helemosina paup'i. 7
 retinet illam. Pietas aut. i. mi
 scdie opus ad omnia ual' e p

missionem h'ris uite p'sentis que
 nunc e 7 future. etiam uite. q
 qui helemosinam impedit pau
 pi. 7 imp'sentia ministrat ei. ds
 op'alia subsidia. 7 in futo uita
 etiam. Et hoc e quod dicit p'mis
 sione h'ris uite p'sentis 7 fute.
 Q' e saluator omium hominu
 maxime fidelium. Sic om'ps ds
 creator e omium creaturarum.
 ita etiam saluator. quia ip'e sal
 uat illam in hoc se'lo. Maxime
 t'n fidelium saluator e quos sa
 luat. in h' se'lo 7 in futuro. Nemo
 adolescentiam tua stempnat.
 Adolescentia 7 iuuent' p' uno
 accipiunt. i. amochs. iuue
 nis iam erat. io dicit. Talem te p
 beto ut etatem tuam nemo pos
 sit sp'ne. Et iuuenis etate. sis se
 nex mte. 7 morib;. Noli neglig'e
 gra que uite e. que data e tibi
 p' p'phiam cum impositione
 manu' p'ebus. Gra'm appellat
 hic fidem 7 sapiam. atq; remis
 sione p'ccoz. 7 gra'm ep'atus que
 p' p'phiam data e illi. quia p'phie
 sp'u reuelante. agnou' b'is pau
 lus amochm dignum ee ep'a
 le honore. Seniores ne incepa
 ius. quia solent senes dure
 accipe. q'no in crepanc' anu
 orb;. S; dicit b'is gregor'. quia h
 es ap'ls dicit. Seniore ne i crepa
 ius. senior t'n stultus ueheme
 e incepano. Viduas honora
 q' ue uidue sunt. i. tale q' lxx.
 annoz e. 7 fuit unius uiri

uxor. et desolata ē a filiis ⁊ filiabus
 omniq; fili. honor autem hic p do
 no ⁊ munib; accipit. Nam uidua
 que in delicijs ē uiues corpe mor
 tua ē in anima apud dñm. he; apd
 hoies uideat' mūe. Si quis fidelis.
 ⁊ siq; uidua suoz filioz max' domesti
 cicoz que i domo ei; suz curā
 nō hē ut illos doceat recte uiuē et
 conūsari. fidem negauit p mala
 opa ⁊ ē infidelis dectoz. quia melior
 ē uiam uirtutis nō cognoscē. qm̄
 postea demare. ⁊ uidua eligatur
 .i. ad sustentandum de subū ec
 clesie nō minus. Lxx. anoz. .i. sexa
 genaria. Cum enim luxuriate
 fiunt ille adolescentiores uidue.
 nubē uolunt in x̄. .i. in fide x̄.
 ⁊ fidelem x̄anum accipe mari
 tam. Solent mlte mulieres mor
 tuis uiris suis pmitte dō uidui
 uitatem. castitatē. ⁊ accipe uela
 me sup capud. p̄ea ū miscent
 se seruis suis. ⁊ alijs fornicatori
 bys. atq; ad ultamū iā uult nu
 be. aliquē accipe x̄anum dicens.
 Quia nō possum me dñe. nubā
 alicui x̄ano fidei. Istam talē iu
 uenclām. p̄cipit apls uitare. hñ
 tes dāpnationē. quia p̄mā fidem
 ⁊ p̄missionē qm̄ dō p̄miser' p̄ma
 nere i uiduitate. irritam fecit.
 accipiētes p̄ea maritum. Solo
 nllām occasionē dare adūsario. .i.
 uolo ut occasionē nō dent diabō.
 grā siue causa maledicta. ut ma
 ledicant' et blasphemēt' ab alijs.
 Siq; fidel' mulier hē uiduas filias
 aut nepces. subministrat ill' que

necessaria s. Q' bene p̄sunt p̄bri.
 duplici honore digni hñt. Dupli
 cem honore p̄cipit exibi p̄bro. in
 salutationib; uidet' ut hūiliet se
 illi subiecta. ⁊ in exhibendis donis
 subsidijq; t̄p'alib;. Sine p̄iudi
 cio nich' facias i aliam partē decli
 nando. .i. nich' facias n̄ p̄us tuo iudi
 cio ⁊ discretionē examines ⁊ dis
 cūas utr' faciendū sit i me. Man
 cito nemini p̄posueris doni p̄bes
 uitā illi;. ⁊ fidem. utr' fidem rectā
 teneat. atq; doctrinam illi;. ut pos
 sit pplm̄ docē. Sine his t̄b;. null' ē
 ordinand' ep̄s. aut p̄br. .i. sine
 fide catholica. quāsitacione bona. ⁊
 doctrina sana. Neq; comunicaris
 peccis alienis. Peccis alienis co
 municat ep̄s. .i. p̄iceps ē peccozū
 alicui;. qm̄ cognoscit aliquē ue
 ractē impiosum ēē. ⁊ audit ma
 lam famā illi;. ⁊ ordinat illū ep̄m
 aut p̄brm. Si ū ignorat peccā illi;
 n̄ audit illi; malam famā. neq;
 uid; illum d̄fessum. aut diuictū
 testib;. he; peccoz sit q' ordinat. n̄
 ē ep̄s p̄iceps peccoz ei;. Solum ad
 huc aqm̄ bibe. s; modico uino
 utere p̄p̄ stomachū tuū. ⁊ frequ
 tes tuas infirmitates. Solent
 homies q' cū uino nuta sunt
 infirmari qm̄ abstinent a uino.
 quia qm̄ nata ē illis uinū bibere.
 Similr' de cetis reb' cum qb' hō
 nutus ē. ⁊ que in usum hñt.
 si quō ab his abstinet debilitat'
 corpus. ⁊ nō ualet ita explete offi
 cium diuinū. ⁊ i dī seruitio
 ēē dedit. Q' p̄p̄ ne timochs nimū

abstinendo a uino infirmaret
 amplius et non possit postmodum
 diuino operi insistere. precipit apostolus
 ei modico uino uti. quoniam si uinum
 cum temperantia et sobrietate quod
 bibit. leuamen prout corpori. Sed quod est
 quod patrem publici dissentionem la-
 borantem solo uerbo sanauit apostolus. et
 disciplinam suam timotheum non sana-
 uit. nisi tantum medicinam quodammodo
 ostendit. per quam possit aliquid corpori alle-
 uare. Pater publici qui infidelis er-
 at. necesse habebit sanari per mira-
 culum. ut per sanitatem corporis se restituat.
 peruenit ad sanitatem anime. Timotheus
 uero qui fidelis erat. non indigebat
 sanari per miraculum quia fidelissimus
 erat. Siquis aliter docet. scilicet quam nos
 predicans. non debet seruos fideles
 suorum dominis infidelibus. et non adque-
 scere famam siue ueris simonibus domini
 nostri ihesu christi. et eius etiam doctrine non
 adque-
 scit. que secundum pietatem. id est. se-
 cundum religionem est. scilicet de uita. In
 hoc loco iudeos notat. qui dicebant non
 debet seruus in seruitio tantum. non. vi. an-
 nis secundum legis preceptum. Sed dicit
 beatus augustinus. quia illud spiri-
 tuale est intelligendum. magnamque mis-
 terium in se gerit. quod illi carnaliter obser-
 uabunt. Et dicit omni tempore quo uixit
 suus debet dominus suus fuisse. non ab
 eis libertatem peruenire. Superbus
 ille talis qualiter docet. nichil boni sci-
 ens sed languens in animo circa questionem.
 et pugnas uerborum quod unum est ex
 quibus questionibus oriuntur blas-
 phemie. quia blasphemia factam
 scriptam per malam interpretationem

corruptit. suspiciones male ab
 inuicem. quod unus suspicatur alium
 non recte intelligere. diffidat omnes ho-
 minum inter corruptores. quia con-
 fligendo inter se de quibus corruptum
 prout inter hominum. Et illi tales a ue-
 ritate prout sunt. id est. longe separati sunt.
 existimantium questum esse siue lu-
 crum temporale. pietatem. siue predica-
 tionem. id est. ideo qui predicant ut lucr-
 um temporale possint accipere ab hominibus.
 Est autem questus magnus pietas
 est sufficientia. ac si dicitur. Syris sci-
 re o timothee. quid sit lucrum mag-
 num. siue questus. Pietas. id est. fides.
 et cognitio sancte trinitatis. id est. lucrum
 magnum cum sufficientia. quoniam ho-
 mo non desinit per hunc quam necesse est ad
 corporis necessitatem implendum. Nam
 qui uolunt diuites fieri. incidunt
 in temptationes diuersas. quia die noc-
 tuque cogitant quam possint ditari.
 et incidunt etiam in laqueum. id est. in
 damnationem diaboli. Radix siue in-
 cium omnium malorum est cupiditas
 id est. amor pecuniarum et honoris. quod et
 auaritia nominatur quia omnia mala de
 illa procedunt. Videamus quam. Serbi-
 ga. Solo adulterium peccare. occido
 uirum matris. et hoc cupiditas a-
 git. Solo habundare diuitiis. au-
 ferre equum alicuius. expolio alios.
 et in hoc cupiditas est. Similiter de-
 tis uiciis intelligendum. Sed questio
 est in hoc loco que dicit apostolus radix om-
 nium malorum est cupiditas. siue au-
 raria. cum sapientia dicat. incium siue
 radix omnis peccati superbia. quam gerit
 utique. et auaritia radix peccati. et super-

bia inuicem peccati. **S**icut uerum
 ē. quia ita s̄ duo diuicia. ut unū
 sine altō neq̄q̄ sit. auaritia etenim
 nō solum diuiciar̄ ē. s; et altitudis
 et dignitatis. Omnis namq; sup̄b̄
 iō se extollit. ut maior appareat ali
 is. et auar̄ ideo aggr̄at diuicias ut
 altior et potentior sit alijs ī dignita
 te. et p̄cellat eos ī multitudine diuicia
 rum. **Q**uod m. s. cupiditatem siue a
 uaritiam quādam appetentes. i. ult
 modū quērentes. Apphēdē uitā etnā ī
 q̄ uocat̄ es. i. apphēdē uitā etnā
 recte docēdo. et bñ uiuēdo. a; q̄ p̄cipiāla
 uocat̄ es. et cōfess̄ bonā cōfessionē corā mlt̄
 testib; . **A**ddam; hīc aliqd̄ ad sen
 sum explend; . et p̄t̄ bonam cōfessio
 nem quā cōfessus ē coram mlt̄is tel
 tibus. apphēdē uitā etnā. **T**i
 moth̄s quō baptizat̄ ē tante eta
 tis erat. ut iārogat̄ utrum credet
 in dñm omnipotentē. et quā credet.
 ip̄e p̄p̄o ore confitēt̄ se credē. **P**re
 cipio tibi coram dō patre q̄ uiui
 ficat oīa. s. que uiuificant̄ corā
 x̄ ihu. q̄ testimoniū reddid̄ sub p̄cio
 pilato bonā cōfessionē. **Q**uod fuit illud
 testimoniū. siue illa cōfessio quod u
 unum ē. **I**stud. **P**ilato interrogante.
 ut ip̄e eet rex iudeorū. ait. **T**u di
 cis. **E**cce testimoniū. **S**imilr̄ quō
 dū. ego testimoniū phyl̄eo iurata.
Quod quid p̄cipio ē. ut serues mā
 datum ē a me com̄datum sine ma
 cula ir̄rephensibile usq; ī aduen
 tum dñi ihu x̄. i. usq; q̄ ab illo uo
 cis p̄ mortem corp̄is. s̄ usq; ad diē
 iudicij seruet unq̄sq; fidelū hoc
 mandatum quod sup̄ ē com̄dauit. quē

. s. aduentum dñi nri ihu x̄ sup̄
 t̄p̄ib; . i. agr̄uis et dispositis. of
 tendet beatus et solus potēs rex
 regum et dñs dñantium. **B**eatū
 et solum potentē regēq; regum
 ac dñm dñantium debem; h̄ int̄
 telligē scām trinitatē. patre uidel; fi
 lium. ac sp̄m sc̄m. unū dñm oīpo
 tentem. q̄ aduentum hoīs assūp
 ti a uōbo ostendet agr̄uis t̄p̄ib; . **Q**
 sol; h̄t̄ immortalitatem. i. imutabi
 litatem. **A**ngli et anime hoīum.
 imortales s̄. **S**; op̄atione oīpotēt̄
 dei. cui; imutabilitas. neq; inci
 um neq; finem h̄t. **S**i imortales n̄
 sunt. quia eorū imortalitas ex t̄p̄
 cepit eē. **S**icut ut amplius dicam; .
In hoc quod mutari potuer̄ et angli
 et anime q̄ imortales nō fuer̄. **Q**
Quando enim angl̄s peccauit in
 sup̄biam se erigens. cui; rei causa
 mutatus ē de bono ī malum. q̄
 in mortem cecidit. q̄a mutari potu
 it. **S**imilr̄ quō homo peccando mu
 tat̄ ē de bono ī malum. ī mortē cor
 p̄is et anime cecidit. iōq; sol; oīps d̄s
 imortal̄ man; semp̄ luce habitat
 iaccessibile. **D**s̄ om̄ips lux ē sub̄l̄.
 que illuminat om̄em hoīem. **S**ed
 si iaccessibil̄ ē. quē dicit psalmista.
 accedite ad eum et illuminamini.
In hoc q̄ ē iaccessibil̄. q̄a nemo po
 test accedē ad eum n̄ a dō attrahitur.
Quod ū a dō attrahit̄ illi ē accessibil̄.
 quē uidit null; hoīum. s. corporeis
 oclis. s̄ nec uidi p̄ ficuā ē. corpore
 is oclis. **S**icutur tñ ex parte m̄tis
 inuicem. **D**iuinab; h̄ sc̄i p̄cipe n̄
 sublimē sapere. i. nō sup̄bire. neq;

in superbiam erigi. neq; spure in
 mēto diuiciat. Diuitie istis scilicet
 cōte sunt q̄a tūctiue s̄. qm̄ plerūq;
 amittit illas hō ante mortē. ex to
 to aut̄ in ip̄a mortē. ideoq; deb; ne
 mo spem suā in ill' pōne. S; ideo
 .s. deb; spure q̄ p̄at nob̄ oīa hab
 unde ad fruēdū. .i. qui oīa bona nō
 amministrat. qd̄ possum; ita dispo
 nē i p̄senti. ut in futū fruam; re
 munitioē eorū. Scipe etiam ill' bñ
 agē. uidel' ut bene agant. Comu
 nicare. .i. mortale se recogitare. et
 socios eē alijs hominib; i fragilita
 te. i. thesaurizare s̄ fundamētū
 bonū i futū. .i. diuitias p̄para
 re s̄ i futū. faciendo annuos d̄mi
 mona iniquitatis. iuxta qd̄ dñs ait.
 Thesaurizate ubi thesaurus i celo.
 Qu' ē thesaur' tu' ibi ē i cōtū.
 O timothee depositum siue co
 mendatū custodi. .i. grā fidei i sapi
 entiaē doctrinam qm̄ t̄ comidau.
 deuiciis siue declinans p̄fanis. .i.
 irreligiosas nouitates uocū. Sūt
 et nouitates uocū nō p̄fane s; re
 ligiose. sic legim; qd̄ in antiochia
 p̄mum x̄am appellatū s̄. i. sic sc̄i pi
 tres in sinodo nouū qd̄dam nū
 adueniunt homo uision. .i. unū
 sube. qd̄ in tota serie diuinariū
 sc̄ptarū antea nō ē uentū.
 Isti tales nouitates uocū. nō sūt
 cō religionem. s; religiose. q̄a ad
 religionē p̄tinent. Cōt̄ sunt
 nouitates uocū p̄fane q̄s adm
 ueniunt hēterei. a quib; p̄cipit
 ap̄t̄s declinare timothim. Et de
 uita etiam oppositioē. .i. q̄ones
 sciencie falsi nūis. .i. questiones

iudiciorum. q̄s solent opponē. q̄
 uident q̄ones eē sciē. s; falso nū
 sciē hnt. quia nō ē ibi sciā. dech
 nare studet. Qm̄ sciām falsi no
 minis qd̄am p̄mittentes. .i. ostendē
 tes tāqm̄ uera sciā sit. cōa fidem ex
 cidunt. .i. a uitate fidei alieni p̄ier.
 Grā dī tecum. .s. sit. amē. .i. fiat
 qd̄ oro. l' uerum ē qd̄ acten; dixi.
 Explicat eplā ad timothim p̄ma.
In capitula secunda.

edam eplam ti
 motho scribit ab
 urbe de carce. de
 exortatione mar
 tiri. qd̄ futū sit
 nouissimis t̄p̄ib;
 deq; sua passioē

et ut p̄seuaret i officio recte p̄dica
 tionis et sc̄a op̄atione. Paul' ap̄t̄s.
 Cui' ap̄t̄s. x̄ ihu p̄ uoluntate dī pi
 tris. scdm̄ p̄missionē uite que
 ē in x̄ ihu. Dñs op̄s pat̄ ad h̄ uolu
 it eligi p̄ filium suum paulū ap̄t̄m.
 ut p̄ illum anuntiaret p̄missio
 nē uite et̄ne que ē in x̄ ihu. .i. que
 datur p̄ fidem x̄ ihu. electis. Sicut
 enim et̄na p̄ x̄p̄m dat'. quia i illo
 osistio sic ip̄e dicit. Ego sū uita ue
 ritas et̄ uita. i. h̄ ē uita et̄na. ut cog
 noscat te. i. que misisti ihm̄ x̄ unū
 um i uerum dñm. Timotho h̄mo
 filio. In ḡeo h̄etur ḡmanissimo
 fr̄i. Gr̄as ago dō mō cui seruo.
 a p̄genitorib; siue a pat̄b; meis
 i sciā pura. .i. in mente pura. a bo
 ni f̄tione et simulatione. qd̄ sine
 it̄missione habeam tuū memoriā.
 Q̄dam codices hnt. qm̄ sine it̄mis

sione. si melius est dicere quod legitur
 in genesi quod habraham reuerentia
 a cede quatuor regum. occurrit ei
 melchisedech sacerdos dei summi. et
 obtulit ei panem et uinum. cui
 et habraham dedit decimas de
 panis hostium. Et dicit idem apostolus
 ad hebreos quod leui qui decimas a
 fratribus suis accepit. ipse decimat
 est in christo suo habraham. adhuc
 enim in lumbis erat habrahe. quando
 decimas dedit melchisedech sacer
 do. Unde ostendendum nobis est quia sic
 leui in christo suo decimat est. ita apostolus
 in habraham. ysaachet iacob. abraham
 qui patribus deo seruauit. Et hoc est quod di
 citur gratias ago deo meo cum seruo ap
 gentioribus meis. hoc autem idem dicit ut
 ostendat eandem fidem huisse ueteres
 patres qui domini aduentum precesserunt. quoniam
 habuit ipse alijque apostoli. et ab illis patribus
 descendit ad apostolos. et ab illis ad nos.
 sic et a nobis descendit ad illos qui
 facti sunt. Refert autem gratias
 deo. qui donante semper erat memor
 discipuli sui timothei. si poterat illius
 obliuisci. Unde etiam in hoc reseruitur
 ei gratias ei gratias. quia seruauit ei
 a pergentioribus suis. Desiderans te
 uidere ut gaudio implear de tuo
 aduentu. memor lacrimarum tuarum
 quas fudisti a me recedendo. Quoniam
 apostolus ista scribelit. timotheus erat ult
 mare. et ipse iacebat in carcere. ostent
 aus cathenis et cippo. Idcirco tamen de
 siderat illum. ut in illo haberet aliquam
 consolationem. Nam quoniam ab illo dis
 cessit timotheus. amarissimas profu
 dit lacrimas. Recordationem accipies

siue hinc eius fidei que est in te in
 ficta. quia bonis operibus illam
 exornas. Quia fides habitauit primum
 in anima tua loide. et in anima tua eu
 nice. Genealogiam timothei ad
 memoriam reducere. apostolus. ut
 ostendet amorem suum quem abe
 lit non solum erga illum. sed etiam
 erga patres eius quorum memoriam
 habuit. Certum suum autem quod in te. si
 bitat eadem fides. Propter quoniam ca
 usam quia fide ueram habes. admo
 neo te ut resuscites gratiam dei que
 est in te per impositionem manuum
 marum. Quia timotheus mansuetus
 simus erat. et nimie pacie oratur
 illum apostolus. quoniam fortiter consistat
 in predicationis officio. et fortiter redar
 guat negligentes in quibus. Ideo
 inquit admotheo te ut euigilare
 facias in te gratiam dei. ut sine ru
 more predices. corripas peccatores.
 Gratiam autem dei appellat fidem. de
 uotam et operationem. que omnia gra
 tias dant. Non enim deus nobis deus
 spiritum amoris. sed ueritatis. Duo sunt
 amores. unus malus alius bonus. Ma
 lus amor est qui a diabolo imitatur
 quem habuit petrus quoniam dominum
 negauit. et de quo dicit dominus. No
 lite timere eos qui occidunt corpus.
 Bonus autem amor a deo datur quem
 dicit ysaias super dominum reuerisse.
 Et reueretur super eum spiritus amoris
 domini. Et de quo dominus in euglio. Ti
 mete eum qui pro anima et corpus
 perdere. De malo ergo timore per quem
 recedit quis a fide. dicit hic apostolus.
 Non dedit nobis deus spiritum amoris

ut timeam? psequutores huius
 scilicet. et cessem? ppter hanc a p'dica
 tione. s; spm uicuas. i. foratu
 dinis. ut stant' anunciem?
 ubum fidei et dilectionis. ut di
 ligam? dm et proximu et sobrieta
 as. ut in omib? sobrie et temp
 ate agam?. Nolite itaq; erubesc
 ce. testimoniu d'ni nri. Et iant
 quidam illo tpe q' erubescerit
 dice' x' ee homine' uerum. et m
 orauit. et passum. q'dam etia' ne
 gabat illum natum ee d' uigine.
 et resurrexisse a mortuis. q' p'p'e
 alloquit' timotheum igens. Noli
 uecundari testimoniu x'. p'be
 qd' natus e' de uigine. qd' passus
 e'. qd' mortuus e'. et qd' resurrexit
 atq; ascend' ad celos. u' sed; nuc'
 in gl'ia pat'na. S; neq; me uictu
 er? erubescas. aut despicias. q'a
 no' causa furti aut homicidij
 teneor astutus i uinctis. s; p' ui
 tate. S; collabora in eu'glio. Labo
 ro ego. collabora tu' mecum scdm
 uitatem d'i. q' nos liberauit a mor
 te. uocauit uocatione sua sca. hic
 uigit se omib? aplis q' a d'no fut
 uocati. Na sic petrus. andreas. iacob?
 et ioh'es a d'no uocati s'. q' b' dix.
 uenite p' me faciam uos fieri
 piscatores ho'ium. ita apl's paulus
 uocatus e' de celo dicente d'no. Sau
 le saule quid me p'seq'ris? Ista
 g' uocatio sca fuit. q'a p' illa scifi
 catio s'. No' scdm opa nra. i. muta
 nra uocauit nos. s; scdm p'positu
 suu. i. scdm qd' ipse definiuit.
 et p'destinauit. uocauit nos. et scdm

gram que data e' nob' in x' ihu
 ante t'p'a sc'lar'ia. Tempora sc'la
 r'ia debem? h' intellige' t'p'a et sc'la
 que ex eo ee cepunt. q' mund' fos
 e'. et dies et nox. Nam antea no' erat
 sc'la neq; t'p'a. q' usq; uenit uicif
 situdo diei et noctis. et mutabilita
 t'p'is. s; q' euum erat. Igit' ante
 omia t'p'a et sc'la data e' aplis gra
 in p'destinatione di qd' apli x' eet
 futuri. et om's etiam electi a do p'
 destinati s' in x' ante initu' mun
 di. sic in epla ad ephesios dr. qui
 p'destinauit nos i ip'o. i. in x' ante
 mundi o'stitatione. De q' p'destina
 tione. dic' d'ns in e'glio. Clarifica
 me pat' apd. ta c. q. h. p'destina
 tione p' usq' in mund' eet. Manifesta
 ta e' autem. s. eadem gra' ne' i ul
 tima etate. p' illuminatione' sal
 uatoris nri ihu x'. i. p' doct'na' et
 mirac'la illius q' lux e' et q' illuminat
 .o. h. Ostensa et manifesta e' illa
 gra' in mundo q' p'destinata e' ante
 exordium mundi. Q' destruxit
 q'dem mortem resurgendo a mor
 tuis. et electos suos d' morte reuo
 cando. illuminauit aut' uitam
 et incorruptione' p' eu'glu. i. uitam
 etiam et incorruptione' atq; imor
 talitate' q'm h't in se ex quo resur
 rexit a mortuis. quia resurgens
 a mortuis. i. no. m. ostendit et ma
 nifestauit. siue illuminauit p' p'di
 catione' eu'glu. q'm sic ille uiuit.
 ita nos spem? resurgere et uiue' s'ni
 sine felicit' cum illo. In q. s. eu'glio
 posit' et constitut' sum. ego p'di
 cator. Ob q'm causam. s. q'a o'stitut'

sum p̄dicator euangl̄ij. etiam h̄ pa-
 uor s̄; nō ofundor. i. non erubescō.
 Quid p̄ciebatur apl̄s? p̄se-
 quationes. flagella. carceres. uincta.
 cippum. et famē. et sitim. cet̄a; ta-
 lia icomodi. Scio enim cui credi-
 di. i. x̄. ideoq; nō ofundor int̄ tor-
 menta. et c̄tus sum quia potens ē
 depositum. m. s. i. l. d. Depositum
 posuit p̄ om̄datum. V̄ quid h̄ebat;
 apl̄s com̄datum i. x̄. Salute suam
 habebat apud illum om̄issam. in
 die c̄tus sum inq̄ens. q̄a potēs
 ē x̄ cui c̄tidi suare salutem m̄am
 in illum diem. i. in diē iudicij qm̄
 salutem i. spe et fide illi; collocau.
 formam habe. i. exemplū sanor;
 ūbor; que a me audisti. Sana ūbi
 sunt siue sana doct̄ia. q̄no h̄ qd̄
 p̄dicat̄ opibus implet̄. Bonū de-
 positum c̄todi p̄ sp̄m sc̄m q̄ ha-
 bitat in nob̄. i. doct̄nam et op̄atio-
 nē qm̄ t̄ com̄dauit c̄todi p̄ uirtutē
 sp̄s sc̄i q̄ ē in nob̄. I. depositum qd̄
 accepisti p̄ sp̄m sc̄m custodi. Scis
 q̄a aūsi sūt a me. i. recesserunt a me
 om̄s q̄ sunt in asia. Si apl̄s it̄m
 p̄dicauit i. asia donec om̄s asiam
 c̄dent. sic in ac̄tib; apl̄or; luctas
 diē. q̄re h̄ dicit. apl̄s om̄s a se rece-
 sisse. Et ibi; ḡ et hic totum p̄ par-
 te positum ē. Crediderunt ḡ om̄s
 asiam electa et p̄destinata. recesserunt
 om̄s p̄ci et nō p̄destinata. Ex q̄b;
 ē philet̄ et hermogenes. Al̄t̄ fuit
 sigel̄. et al̄t̄ philetus. V̄ t̄n ut̄que
 apostata. Philetus ḡ et hermo-
 genes socij fuer̄ de quib; h̄ diē. Et
 phigel̄ simili et hymene; de q̄b;

in subsequenti; sermo habe-
 bitur. Philetus ḡ et hermogenes
 adhererunt nō simplicit̄ beato
 apl̄o. ut explorarent ei; p̄dicatio-
 nem et c̄nsationē. et reprehenderent e-
 um. S; cum h̄ nō potuissent re-
 cesserunt ab illo. quia nō erat recte
 fidei. Det misericordiam d̄ns honestiph-
 ri domui. i. familie illi;. Iste hone-
 siphorus asian; fidel̄ erat effect;
 p̄ p̄dicationem apl̄i. Q̄ cum sui
 causa uenisset; romam ad ip̄torem.
 utpote qui nobilissim; erat mag-
 neq; dignitatis requisitū ū c̄t
 apl̄s. V̄ cum reppisset; illum eē i
 carcerem. nō ē dedignat̄ uenire
 ad illum. S; consolatus ē illum. et
 p̄buit ei que necessaria erant.
 Inde dicit apl̄s. Sepe me refriḡa-
 uit suo colloq̄o et consolatione. et
 cathenam m̄am nō erubuit. Det illi d̄s
 pat̄ iuenire misericordiam i die illa a do-
 mino. s. filio. i. in die aduent; filij
 di ad iudicium det illi d̄s pat̄ mi-
 scdiam iuenire. Tale ē hoc q̄le
 illud ē qd̄ legit̄ in genesi. Pluit
 d̄ns filius a d̄no pat̄. Q̄nta ephe-
 si ministravit idem honestiphor;
 nō solum in et t̄. uerum etiam
 alijs fidelib; tu meli; nosti. s. qm̄
 ali;. Tu ū fili mi ofortare i gr̄a
 fidi. I. in sapia q̄ ē in x̄ ihu. et que
 audisti a me p̄ mltos testes si- ue q̄ au-
 disti corā mltis testib; h̄ com-
 da fidelib; hominib; qui idonei
 erūt alios docē. Ist̄ deb; om̄ia p̄-
 dicatio diuina q̄ apta s̄ illo officio
 i om̄i c̄nsatione sua uidelic; ut
 qd̄ p̄dicat̄ ore ofirment opib;.

Rs. Nemo militans dō im-
 plicat se negocijs seclārib⁹. q̄a
 nemo p̄ duob⁹ dñis seruire deo
 et seclō. Seclāria negocia sūt p̄ usu-
 ras et adulationes luc̄ t̄p̄alia ad-
 q̄iere. sic faciunt illi qui regib⁹ et
 comitib⁹ iō seruiunt. ut ab eis
 t̄p̄alia bñificia accipiant. a talib⁹
 debet se custodire ep̄i quia ut
 canones dñt. p̄dicationi debent
 semp̄ insistē. i. orationib⁹. i. nō so-
 lum ep̄i. s̄ etiam om̄is cōdo eccl̄ia-
 ricus debet se in q̄ntum ual; ab
 his imunem reddē. Idōq; deb; qui
 dō militat ab his se remouē. ut
 placeat dō cui se p̄bit. i. cui
 se deuouit t̄p̄ baptisatis. La-
 borantem agricolam. oportet p̄-
 mum de fructib⁹ sui laboris pec-
 pe. Q̄nam ad uitā pan; dig-
 num ē ut agricola uinitor p̄m⁹
 sui laboris fruct⁹ degustet. alto-
 ri aut̄ sensu ager ē h̄ mundus
 p̄ eccl̄ia. Agricole et uinitores sūt
 p̄dicatores. q̄ ligone ubi di excol-
 unt corda auditor⁹ q̄ debent fruc-
 tus sui laboris. i. uictū. uestimē-
 tum. i. calciamentum accipe ab au-
 ditorib⁹ suis. quia dignus ē opu-
 rius mōde sua. i. p̄mum debent
 illi suā necessitatē implē ex his q̄
 excipiunt. i. s̄ p̄modum alijs de
 his que sup̄sunt ministris. for-
 tasse querit aliq̄s q̄re apl̄s q̄
 labore manuū suar̄ uiuelat.
 talia p̄cepit timotho. uidelicet
 ut acciperet ab auditorib⁹ suis ea
 que necessaria s̄ erāt. Cui respo-
 dendum ē timothim bone uolu-

tatis atq; intentionis fuisse. i.
 quia ip̄e sciebat b̄m apl̄m labo-
 re manuū suar̄ uiuē. nichq; ac-
 cipe a subiectis. uolebat imitari
 magr̄m. s̄ nō ualebat opari. q̄a-
 tus infirmitate stomachi. Q̄ p̄t
 sc̄bit et apl̄s q̄ten⁹ a subiectis sub-
 sidia acciperet. q̄sulens infirmitati
 illi⁹. S̄ inde i. subdit. Intellige que
 p̄dico. s̄. q̄a ad te p̄uenit. Dabit
 enim t̄ dñs intellectū nō solū in
 his s̄ etiam i. om̄ib⁹. Memor esto
 dñm ihm resurrexisse a mortu-
 is ex semine dō. i. ex p̄gēme dō
 sedm̄ eugh̄ium min. i. sedm̄ p̄dica-
 tionē māam. Nō p̄t timothim it-
 ta sc̄bit apl̄s ut ip̄e ignorar; s̄
 p̄t hereticos q̄s p̄uidit fucos qui
 dicit̄ erant x̄ nō resurrexisse a
 mortuis. neq; natum de uigine.
 Si enī de uigine nat⁹ ē. nō ē utiq;
 n̄ de semine. i. de p̄gēme dō descē-
 dit. S̄ uitate uoboratum ē. illū
 de semine mulieris ēē natū. sine
 semine uiri. i. tñ uigo p̄mansit.
 In q̄ eugh̄io laboro usq; ad uictā
 q̄i male opans. i. q̄i latro aut ho-
 micida. s̄ uibum di nō ē alliga-
 tum. i. lic; ego alligat⁹ sim corpe.
 tñ uibum di nō est alligatū. q̄a
 semp̄ p̄dico positus i. uinctis. iō
 .s̄. q̄a uibum di nō ē alligatū. Quā
 incomodi sustineo p̄t electos. i.
 p̄ter illos q̄ electi et p̄destinati s̄
 ut salutē cōsequant̄. Nam sic mortui
 sum⁹ et uiuem⁹. i. si mortui p̄c-
 catis i. baptisate. sic x̄ mortui ē
 carne s̄i p̄ccō. uiuem⁹ utiq; cū
 illo i. et̄na uita. si in bonis opib⁹

ymanserunt. et in super iam ui-
 uunt in spe. Si sustinemus. scilicet tribu-
 lationes et passiones pro christo in hoc
 seculo. sic ipse sustinuit pro nobis. et co-
 regnabimus cum illo in eterna bea-
 titudine. Si negauerimus. scilicet illum
 coram hominibus. et ille negabit
 nos sic ipse dixit. Qui negauit me
 .c. h. n. e. c. p. m. Si non credimus
 .scilicet illum filium dei esse et uerum dominum.
 ille fidelis manet. id est. uerus deus manet.
 Sic deus omnipotens non eget nostra laude.
 sic etiam si adhaeremus illi non crescit
 neque si recesserimus decreuit. quia
 semper idem manet. Negare se ipsum
 non potest. id est. negare se ipsum non
 uult quod non sit deus. ut beatus augu-
 stinus dicit. Nec enim decet deum
 ut semetipsum neget. hoc comoneo
 testificans coram deo. id est. teste deum
 iuocans. solum uerbum ostendit. scilicet. neque
 cum gentibus. neque cum iudis. ad
 nichil utile est ostendit. nisi ad subuerti-
 onem siue ad exceptionem audien-
 tium. Sepe dum ostendit homines
 de questionibus scripturarum. maxime
 illi qui sapientes esse uidentur. deci-
 piunt corda auditorum simplicium.
 quia plerumque talia proferunt que
 contra salutem sunt. et contra ueritatem.
 non curantes nisi tantum ut uiuant.
 Attamen si aliquid disputandum est
 de scripturis diuinis inter sapientes.
 potius collectio est huiusmodi est ratione.
 quam ostentatio est fuisse. Sollicite. id est.
 studiose cura tenet ipsum publicum
 .id est. plurimum et laudabilem exibe-
 re deo operum inconfutibile. siue
 irreprehensibile. recte tractant. et

cum ueritate exponentes uerbum
 ueritatis. Pfana autem id est. irreligio-
 sa et ueritati contraria. et in anillo qua
 que nullam ualiditatem habent deui-
 ta et fuge. Multum enim proficiunt
 ad impietatem. id est. multum provalent
 ad irreligiositatem. uaniloquia
 et sermo eorum. id est. sermo hereticorum.
 ut cancer serpit. Sic morbus qui
 appellatur canem quomodo nascitur in membro
 hominis. totum membrum occupat. et
 plinque totum corpus mortificat. quia
 magis ac magis serpit. id est. crescit car-
 neque comedit. ita sermo hereticorum
 uitalem animam comedit. id est. fide m-
 mortificat ipsam animam suo errore.
 et sic canem serpit. id est. crescit de mem-
 bro in membrum. ita error crescit
 de uno insecundo in plurimos. Ex quibus
 hereticis inania iam habentibus
 est hymeneus et philetus qui a ueritate
 fidei exciderunt. siue ceciderunt. di-
 centes resurrectionem iam factam.
 Due resurrectiones a domino sunt placet.
 et a nobis creditur. Prima est que fit
 in anima et in fide. quomodo homo qui mortuus
 est in fidelitate. id est. obedientia. in-
 iustitia. omnibusque peccatis uenit ad bap-
 tismum. et per fidem que creditur in
 deum omnipotentem. et per gratiam bap-
 tismatis resurgit ad fidem ad obe-
 dientiam. De qua resurrectione
 dicit dominus. Venit hora et nunc est quomodo
 mortui audient uocem filii dei. et
 qui audierint. id est. qui obaudierint
 uiuent. Alia est generalis corporum que
 erit in die iudicii. de qua etiam
 ait dominus. Venit hora quomodo omnes qui
 in monumentis sunt audient uocem fi-

lij dei et pcedent. De illa resur-
 rectione que fit in aia. i. in fide.
 loquitur hic apls qm himeus et
 phyletus dicebant iam ee. Vnu
 quid uerum no dicebant. Ve-
 rum utaq. Neq. ppter h replhe-
 dunt ab aplo. s. ppta quia istam
 solum confitebant. altam q erit
 in corpe denegantes. Omnis enim
 secte que suum errorem homini-
 bus inferere psumpsunt. no ne-
 gauerunt istam inuentionem resur-
 rectionis. ut beatus augustinus dic-
 ne diceatur eis. Si no resurgit
 aia. qre in talia loqueris. Quid
 in me face uis? Si no facis ex
 deiore meliorem. qre in loqr is?
 Si no facis ex iniqui iustum. qre
 in loqueris? Multi tn carnis re-
 surionem negauerunt sic hime-
 neus et phylet. qui a fide et so-
 cietate beati apli redentes. sem-
 nabant errorem hmodi. Q cuq.
 baptizat e iam resurrex i aia.
 Non e necesse ut timeat aliqs.
 quia no erit resurreccio corpu.
 S; firmum fundamtu di stat.
 hns signacm h. Q si dicet aliqs.
 Q quis potit resistere eis phyleto
 uidet et himeneo? Ideo subiecit
 statam. firmum aut fundame-
 tum di stat. firmum fundamtu
 di appellat. fidem firmam q credi-
 mus dm omnipotentem sicuti cre-
 dend e. i. q credim i resurrec-
 tionem amaram i pntia. i. corpo-
 rum i futu. Istud fundamtu stat
 in cordib fidelium. hns h signa-
 ctm. s. qd sequit. s. lout dms q

fu e. Ista e impssio sigilli. qa
 nouit. i. elegit dms illos qui ad
 ei hereditatem puenent. i. h e sig-
 naclm fidei. quia alijs recedebat
 a fide. illi qui electi s nullo m
 possunt seduci. Nam cognosce-
 di eligere e. V si ita e. si dms eligit
 illos qui s eius. discedat ab ini-
 quitate. i. ab iniqs hominib. i. si
 no ual; corpe. saltem mte. I etia
 ab omni iniquitate i errore rece-
 dat omnis electus q nominat no-
 me dmi sic nominandi e. corde
 uidet. ore. i. ope. In magna aut
 domo. no solum s uasa aurea.
 i. argentea. s. et lignea. i. ficilia.
 Q nctum ad litam atq. i mag-
 na domo regis aut alicuius hois
 magne potencie s uasa aurea
 i. argentea i honore i qb ipse co-
 medit et potat. Sunt lignea i
 ficilia i camelia u cocuntur
 carnes. i. deferunt aliqd. Altiore at
 sensu ista magna domus sca ecclia
 e. que tante magnitudis e ut ab
 oriente usq. in occidente. i. a me-
 ridie usq. septentrione pendi-
 tur. i. q sunt uasa aurea i. argen-
 tea electi. Sunt lignea i ficilia
 repbi. s. aurum itelligunt illi
 q spualem sensum hnt. s. argen-
 tum minoris dignitatis q hnt
 eloquum i simone. Isti snt in ho-
 nore. qa ad gliam i honore pa-
 te celestis subleuant. ficilia et
 lignea s repbi q demunt i su-
 plicium dampnationis. Siquis
 g mudauit se ab istis. s. heretic.
 i. errorib erit uas i honorem.

Juuenuia aut desideria. i. ad
 uitiu. imundicia. luxuria.
 furam. rapinam. uenatione.
 uagabunditatem. omemq;
 lasciuam. deuita i fuge. Secta
 re. i. amplectere iusticiam. ut rec
 te uiuas. ac si dicet in locum
 iuueniliu desideriorum insere uir
 tas uirtutes. Stultas aut qones
 iudorum. hereticorum. atq; gentium.
 et sine disciplina. i. sine aliqua
 ualitate deuita. quia gnan h
 tes. his u genat hodium. Suij
 aut dnu oportet docibilem ee
 qntum ad ppetatem uboz pman;
 hoc distat int docilem i docibi
 lem. qd docil e q alios p docere.
 docibil qui et cetera ex alta pte
 folij doce. docibil qui facile p
 docet. Unde dr. Erunt omis do
 cibles do. i. facile docebunt
 a do. S; apls no curans de ppe
 tate uboz. uidet in h loco doci
 bilem posuisse p docile. qa eps
 docil deb; ee. i. alios deb; doce.
 Cum modestia corripient e
 os qui resistunt uirtuti. ne forte ds
 det penitencia ill. s. de psums
 erroribus i peccis ad agnoscen
 dam uirtutem. h fmo qd die ne
 forte i sic qdam codices hnt; ne
 qno det ill ds penitencia. p si
 forte ponebatur antiquis. s; in
 uisitat hetur. Corripientem
 inquit eos cum modestia. si for
 te det illis ds pnam. Erresipis
 cant a diabli laqueis. i. ut rece
 dant ab erroribus diabli q illa
 queati tenent i incipiant itm sa

pe uirtutem. Nam resipiscere
 quasi resipe. a quo. i. diablo
 capta tenent ad ipius diabli uo
 luntate pigendam. In nouissi
 mus diebus. i. in ultima etate
 erunt homines se ipos amates.
 s. no dm. Se ipm amat. q sibi;
 ipi placet qui desidia i uolun
 tates ipas implet non di. Nec
 potest dice. cum pec ueraciter
 tu scis quia amo te. Nam ille
 dm amat. q no querit uolun
 tatem suam s; dei. Paulus apls
 ppha erat. ideoq; pphauit que
 in fiunt in ecclia. i. que adhuc
 futura s. Q' eo amo pascunt
 oues x ut suas uelint ee no
 x. se diuincunt amare no xpm.
 Erunt cupidi. i. amatores
 pecuniar. elati. uolentes alijs do
 minari. supgiantes de honori
 bus quos a subiectis accipiunt.
 Blasphemi. dm blasphemates
 p hereses. Parentib; no obedi
 entes. i. patribus spualib; ut
 etiam pat et mat. ingrati bene
 ficis dei. i. malum p bono redde
 tes. Scelesti. patrem i matm
 no honorantes. modum pecci
 transcendent. i. inefficientes aias
 suas i alienas. Sine affectione
 .i. sine dilectione. no opacietes
 infirmis. Criminales. i. de
 cttores. famam scorum maclare
 conates. Incontinentes. cupidita
 tes pessimas no refrenantes. J
 mites. i. seuu lites gnantes. Si
 ne benignitate. i. sine bnuo
 lencia. nescientes. neq; uolentes

subuenire alijs. Proditores. i. facta bonoz hominum q̄ ocltan-
 da sunt inimicis indicantes et
 manifestantes. q̄a nō ē hō qui
 faciat bonum et nō peccet. **Ser-**
uul. i. peaces. uicundia huma-
 nam uicunda exagratioē
 p̄urbantes. uoluptatum ama-
 tores magis q̄m dei. sp̄ualibus
 gaudijs leacias t̄pales ante po-
 nentes. i. desideria carnis p̄ficiē-
 tes. h̄ omnia uicia ex illa radice
 pullulant. cum sunt homies
 se ip̄os amantes. h̄ntes q̄dem
 sp̄em pietatis. i. exemplū reli-
 gionis. uirtutem aut̄ ei⁹ abneg-
 antes. **S**irtus religionis siue
 pietatis ē finis siue completio
 p̄cepti. i. karitas de corde puro.
 et conscientia bona. i. fide non fic-
 ta. i. karitas cum fide et spe.
 cum executione bonoz opum.
Ex his enim. s. hereticis s̄ qui pe-
 net̄nt domos. i. captiuas ducūt
 mulierculas honatas peccis.
Puidit sp̄u sc̄o repletus apl̄s
 manicheos hereticos futos i. alio.
 i. loquit̄ de futō. q̄si de p̄senti.
Manichei enim mḡdiebant̄
 in domos mulier. et decipieb-
 ant eas. i. h̄ maxime apud p̄si-
 dem. **I**nde dicit apl̄s. Er̄ inq̄-
 ens q̄dam q̄ penetrabunt do-
 mos. i. ducunt mulierculā captiua
 a sensu recte fidei ad p̄uū sen-
 sum honatas peccis. **Q̄** ducūt
 uarijs desidijs atq; errorib⁹ sep̄
 discentes. i. nuq̄m ad sciam ue-
 ritatis puenientes. **S**emp̄ dis-

cunt. i. nuq̄m ad sciam puen-
 iunt uirtutis. **Q̄** studium uidet̄
 h̄re. s; nō pueniūt ad h̄ ut disc̄-
 nant int̄ uirtutem i. mediaciū.
 int̄ bonum i. malū. **Q**ue admo-
 dum aut̄ iannes et mābs resit-
 unt moȳsi. ita et isti resistunt
 uirtuti. animositas hereticoz sep̄
 inquietā ē. quos magoz phara-
 onis h̄re conatus demonstrat
 apl̄s. **J**annes i. manbres duo
 fr̄s fuer̄ magi. quoz nomina
 apl̄s nō inuenit in diuinis lib̄s
 s; in apoc̄hs. i. in occultis. qui
 ab omnib⁹ nō s̄ legendi. quia
 int̄ uera. m̄ta tenent̄ falsa.
Ist̄ duo magi resitunt moȳsi.
 quando i. uigas suas dixerunt
 in dracones. sic moȳses suam.
 i. aq̄m in sanguinem. **S**; cum p-
 uentum eet ad t̄cium signum
 i. ad cinifes i. defecunt dices.
Dignus d̄i ē h̄c. **S**ublato enim
 signo a t̄ia. sublata ē i. eoz ma-
 gici maleficientia. i. b̄nficientia
 etiam a t̄cio signo sūt sup̄ati.
 quia uirtute sp̄i sc̄i. qui t̄cia p̄so-
 na ē t̄nitatis. illoz maleficientia
 ē uicta. **H**omines dico erūt cor-
 rupa m̄te. rep̄bi oca fidem. i.
 nō p̄bi. s; ultra nō potunt. s. re-
 sistere. si adhibita sūt uirtas.
Sic factum ē statim ut herici
 in oc̄ho ueroz doctoroz ueniūt.
 i. cum ill̄ cepunt h̄re narratō-
 nem. ultra nō potuer̄ sup̄are
 suis errorib⁹ alios sic eludi su-
 patus ē a beato ieronimo. i. alijs
 herici ab alijs ueris doctorib⁹.

Tu autem ad sectat'es manam
 doctrinam, et institutionem quod id
 ipsum est. Instructio autem dicitur qua
 si incus statio. Et assequer'es etiam
 oppositum minus bene uiuendo.
 Omnes qui uolunt pie, id est religiose
 ac iuste uiuere in christi persecutione
 patiuntur aut a diabolo, aut a
 malis hominibus. Et etiam a suis
 ipsis membris. Omnis scriptura di
 uinitus inspirata, id est a deo data.
 utilis est ad docendum alios, ad ar
 guendum negligentes, ad corri
 piendum in malicia uolentes per
 manere. Et dicit ubi euglii, in
 ista amonitione oportune uol
 entibus, et oportune detis assisten
 tibus oportune nolentibus, arg
 ue peccates, obsecra bene laborantes
 ut in melius proficiant, increpa il
 los qui nolunt corrigere se in om
 ni paciencia et doctrina. Quid est quod ad tui
 scribens precepit illi inquit, increpa
 cum omni impio, et ad timotheum si
 milit' epistolam dirigens dicit, incre
 pa cum omni paciencia nisi quia medicus
 erat amboz. Nam tunc nimie
 erat paciencia, idcirco precepit et insti
 gavit ad hoc ut increpar; cum omni
 impio, ne forte propter suam man
 suetudinem non corripet delinquen
 tes. Timotheus autem quia a coris
 animi erat necesse habuit amoniti
 onem, ut cum omni paciencia increpar;
 delinquentes, ne forte ullo modum
 dure increpans, in desperatione ali
 que pusillanimitate poneret, ad sua
 deficiat conuocabit s' magis, id est
 uirtutis magis strepentes, et

gabunt s' magis qui illa loquuntur
 que ipsi desiderant et ad uolup
 tatem ipsorum pertinent. Prurientes
 auribus, prurire est scalye.
 Illi prurunt auribus qui semper hinc
 aures intentas ad hunc, ut aliquid
 noui audiant. Opus fac euglis
 te, Opus euglis te est docere et opus
 sic legitur de christo, quia cepit ihesus facere
 et docere. Quod si bonum aliquid ann
 unciat, sed ipse id ipsum opus non im
 plet quod docet, euglista quidem
 appellari potest, sed opus euglis
 te non facit. Ministerium tuum
 imple. Ministerium illius erat alio
 docere ut eo recedente de corpore
 remaneret aliquis qui in eius locum
 subrogari potuisset, et est sensus.
 Tempus mee passionis iam im
 minet, in proximo est et tuus reu
 sus. Sic ergo ego te docui ut
 remaneret pro me qui ministerium
 minus impleat, sic et tu instrue
 alios qui tibi succedant. Et qui eidi
 cetur timotheus, Quare precipis ut mi
 nisterium minus impleam? Sub
 iuxit inquit, Ego enim iam
 delibor, et tempus mee resolutio
 nis instat siue imminet, Libare
 dominus degustare et fundere, immo
 lare. Inde sponit delibo delibus
 et delibor delibaris, hic autem per sa
 crificacionem et imolationem ponit
 ac si diceret, Ego enim iam immo
 lor. Sacerdos pauli, et petrus extitit
 nero, sed eius imolatio non est repu
 tata ad gratiam. Quorum autem illorum
 gustissimum sacrificium deo fuit.
 Bonum etiam est tui, id est bene

pugnaui esum osumaui. Sic ille qui in stadio curabat. pueniens ad locum destinatum. b. uuum s. pmissum accipiebat. sic beatus ap[osto]l[us] int[er] metas fidei currens pueni ad corona[m] sui laboris. Unde ip[s]e dicit: fidem seruauui. In reliquo siue de reliquo l[et] deceto reposita e[st] in[ter] reserua ta apud d[omi]n[u]m corona iusticie. q[ui]n redd; in d[omi]n[u]s in illa die. i. in die iudicij iustus iudex. Sic loq[ui]t[ur] de die iudicij absolute. q[ui] de re omnib[us] nota. Et eni uera oib[us] nota debet illa ee dies. i. ab oib[us] e[st] expectanda. Non solum aute[m] in. i. redd; coronam. s; et his qui diligunt aduentum ei[us]. Illi diligunt aduentum ei[us] q[ui] seci de p[ri]mo sp[er]ant se remunari ab illo. Sic rex quilib[et] aut impator alicui p[ri]ncipum suoy corona[m] tribuebat antiq[ui]tus uictoriam reportanti de hostib[us] ita d[omi]n[u]s uictorib[us] i militib[us] p[ri]ma eterna i braua sine fine mansura donab[itur]. Demas me deliq[ui]d diligens h[ab]uit sc[ri]m. magis q[ui]m d[omi]n[u]m. Et habijt thessalonicam. Iste adhe sit beato ap[osto]lo p[er] multu[m] t[em]p[us]. S; cum t[em]p[us] p[er]sequioms adueniss[et] recessit ab illo fact[us] e[st] ap[osto]l[us] ta. Crescens in dalmaciam. Iste exortat fidel[es] i causa p[re]dicatio nis habijt. ad alias nationes uolente ap[osto]lo. Simil[iter] i titus. Marthum assume. i. adue te cum. e[st] enim utat in munisio p[re]dicatioms. Iste marth[us] euglis

ta e[st] qui cum pet[ro] i paulo m[en]to t[em]p[us] mansit. Aliq[ui]o mox apud petrum. aliq[ui]o apud paulum. Phenulam q[ui]n reliqui t[em]p[or]e apud carpum. uenies affer i libros quos ibi dimisi. V[er]o arime ac membranas defer ubi sc[ri]bam mas epl[isto]las. Phenula uestis erat osularis. q[ui] induebant osules romani ingredientes in curiam. S; forte querit aliq[ui]s. unde accidit hoc gen[us] uestim[en]ti beato paulo. Cui r[es]p[on]dend[um] e[st] roma nos ante d[omi]n[u]m aduentu[m] hunc ha buisse more. siue osuetudine. q[ui]no monarchiam totius orbis s[er]uacq[ui]erit ut quecuq[ue] gens eis cum pace i coronis occurrisset. darent eis lib[er]tatem int[er]m[en] ut fis illorum diceret[ur] ciuesq[ue] ro manam appellarent. dabuntq[ue] ei[us] potestatem h[er]edificandi curia[m] h[er]e osules. sic i ip[s]i h[ab]ent. Pat[er] g[er] bi pauli de giscali opido t[em]p[or]e rep[er] missionis ubi natus fuerat t[em]p[or]e latus in tarsum cilitie. q[ui]dam t[em]p[or]e uenietib[us] romanis p[er] cilitia[m] occurrit eis ip[s]e cum alijs tarsen sib[us] utpote qui nobil[iter] int[er] illos h[ab]ebatur exceptiq[ue] cum pace. Tunc romani dedunt eis lib[er]tatem sup[er]dicta[m] i potestatem h[er]edificandi curiam. uestesq[ue] iduere osulares. ut phenulati in curia[m] int[er]uener[ent] more romanoy. i. q[ui] pat[er] beati ap[osto]li phenulam accipere ruit causa dignitatis. p[er] cui[us] mortem ap[osto]l[us] ob memoriam ei[us] recordationis: hanc ueste[m] s[er]ua

Xa

nunt. Alexander extraxit multa mala in ostendit. Iste est alexander de quo supra diximus qui reversus est ad apostasiam suam. et quia aurifex erat. fabricavit edes diane apud athenas. Unde et ipse como ut omnem civitatem contra apostolum resistens fortiter predicacioni eius. Reddet ei dominus secundum opera eius. Non autem reddat operatio in. sed reddet indicatio. quod verbum pronuntians est non imprecans. Sic dicitur et de illa hypocrisis. cui eversionem imminere conebat. et cunctis te dominus paries dealbata. et propheta namque solent maxime figura imprecans futuri predicere. Sic figura peccatorum ea que ventura erant sepe conantur. In prima nostra defensione. nemo in affuit. Defensione in hoc loco appellat persecutionem atque perfuram quam sustinuit. quoniam in principio sue fidei missus est cum barnaba a spiritu sancto ad predicandum. Quam persecutionem bene vocat defensionem. quia tribulatio temporalis defendet electos in die iudicii a penis inferni. Omnis me deliquerit non illi imputetur. Non orat pro alexandro qui iudicia firmitatem oppugnando peccavit. sed pro his orat qui non abrumperunt amorem. sed timore subcubuerunt ut eis ignoscatur. Quare multum interest. cum pro agnitione dei quisque obpugnat firmitatem. et aduersus istam gratiam quam reconciliat est deo. iudicie facibus agit. Dominus autem in affectat. ut audiant omnes gentes. verbum

predicacionis de ore meo et habitus sum de ore leonis. id est de insidiis diaboli. de quo dicit beatus petrus aduersarius ueritatis. et l. r. quod .q. d. Vel etiam leonem appellat neronem. de cuius manibus habitus eum dominus. quoniam uenit in romam adductus ab his qui perierunt iudee. ob hoc quia cesarem appellat. Nam cum uenisset in romam. duobus annis mansit in liberta custodia. et in suo adducto. et postea etiam transiit ad alias nationes que erant in circuitu romae. Nam quoniam ista dicebat. in liberta custodia erat. et quia statim ut adductus est non est infectus. ideo dicit se habitum. Dominus ihesus christus cum spiritu tuo. Dominus ihesus deus et homo est. ideo orat apostolus ut verbum dei patris. dominus uidet ihesus sit cum spiritu illius. et si fuerit cum spiritu. erit et cum corpore. Gratia uerbum. id est remissio peccatorum. et reconciliatio dei patris. omniaque bona que diuinitus gratis largiuntur. fiat uerbum amen. id est fiat uera sunt que accensum scripti. Explicit epistola secunda ad timotheum.

In capitulo ad philemonem.

Predicationem euegelicam innotante in asia. creditur inter ceteros uir quidam nobilissime philemon diuina gratia illustratus et baptizatus est in sacro ac uiuifico fonte. apostolo autem digrediente ab illis partibus non est

p̄sequutus eum philemō. s̄; re-
 mansit in p̄p̄ regione. ministris
 fidelibus. de suis facultatib⁹.
 Dives enim erat habundans
 multas opib⁹. habebat tñ ser-
 uum nomine onefimū adhuc
 infidelem. qui fugiens eum
 furat⁹ ē bona illius. V̄ q̄a dñs
 ill⁹ magne potestatis erat atq;
 nobilitatis. timens cōphendi ab
 illo. multisq; tormētis affici. ut
 pote cui nō paruum dispen-
 dum intulit. tñsijt mare. ⁊
 a gēia uenit romam. Ibiq; rep-
 piens ap̄lm̄ retrusum ī carce
 p̄ fide x̄. accessit ad eum. qm̄
 cognoscebat⁹ ab illo. Sicq; ab
 ap̄lo. instructus credit⁹. ⁊ ibi p̄-
 tizat⁹ ministrabat illi. V̄ quia
 ap̄ls̄ p̄dicabat suos subditos
 debere eē dominis suis. idig-
 num duxit suum altius sine
 uoluntate dñi sui secum retine.
 Q̄ p̄pter remisit illum ad dñm
 suum. sc̄bens ei familiares litta de
 carce p̄ eūdē. s̄; uū. q̄m̄ susci-
 pet illum cum affectu dilectiois.
 nō inferens penas p̄ bonis ab il-
 lo sublatis. Cui⁹ eplē p̄ncipiū
 istud ē. Paul⁹ uictus x̄ ihu. De
 nomine ap̄li. sepi⁹ in alijs eplis
 disputatum ē. Nūc uideamus
 q̄re in exordio h⁹ eplē uictum
 x̄ ihu se dicat. et nomē ap̄lac⁹
 retineat. qd̄ in alijs solite pone
 s̄; fuerit. Plus ḡ uidetur dice
 uocans se uictum ihu. x̄ quam
 ap̄lm̄. qm̄ multa fuer⁹ qui di-

x̄unt se eē ap̄los x̄ dum p̄dica-
 rent. q̄ noluer⁹ eē uicti x̄ ihu. re-
 fugientes tormētum passionis.
 Non tñ om̄s uictus x̄ ihu. uict⁹
 dici potest. qm̄ mlti s̄ q̄ latro. mo.
 aut saclegio. aut aliq̄ culpa p̄-
 mentur mita in carcem uictisq;
 astngi. Q̄ ū p̄ uitate fidei uicta
 n̄tur dubium nō ē qm̄ uicti x̄
 ihu existant. sic paul⁹ alijsq; ap̄li
 qui gl̄iabunt⁹ uicti x̄ app̄re. Dig-
 ni enim habita erant p̄ nomme
 ihu sc̄meliam p̄ta. Die ḡ se
 uinctum x̄ ihu. ut nullo m̄ aude-
 ret in expletum dimitte. neq; de-
 negare qd̄ miles tanti regis ro-
 gabat. V̄ timoth̄s fr̄. Timoth̄s co-
 epl̄s ei⁹ erat ab illo cōdinat⁹. iōq;
 fr̄ in fide. Pontic autem ē n̄rie
 suo n̄m̄ coep̄i sui. ut maioris auc-
 toritatis eēt ei⁹ epl̄a. Potest et ali-
 intelligi. Q̄ nōcuq; ap̄ls̄ epl̄as su-
 as dictabat. erant discipuli ei⁹ in
 cōtutu cōsedentes. ⁊ si alicui aliqd̄
 reuelatum eēt. ita ponebat ī cor-
 pore eplē. ut pote sua uerba reuol-
 tans quia sepe dñs iuniori reue-
 lat qd̄ meli⁹ ē. Q̄ p̄pter quia para-
 cept⁹ erat illi⁹ eplē. ponebat n̄m̄
 ei⁹ ut suum. Philemoni di-
 lecto ⁊ aduictori m̄o. ⁊ appie sorori
 lem̄e. In ḡo nō h̄etur dilect⁹ s̄;
 diligibilis. Nam dilect⁹ potest di-
 ci q̄ diligit⁹ et nō diligit⁹. neq; est
 dign⁹ dilectione. Diligibilis autē
 et qui diligit⁹ et diligit⁹. dign⁹q;
 ē dilectione. qd̄ isti philemoni sa-
 tis cōgruit. h̄p̄ enim dign⁹ erat

dilectione. ideoq; diligebatur
 ab aplo. diligens et ipe aplm.
 adiutorem eum uocat. qm ope
 pdicationis collaborabat illi. et
 administratione facultatum su-
 arum subueniebat fidelib;. apia
 qm uocat sororem hram. religio-
 sa femina creditur fuisse. qm
 causa dignitatis sororem appel-
 lat in fide. no qd reuera soror ei
 fit carne. fuit autem aut uix
 phylemonis aut etiam soror na-
 tura. Inserit nñ illis medium
 int̄ duos uiros aplicos. int̄ coopu-
 torem uidel' pauli phylemonem.
 ⁊ comilitonem eius archippum.
 ut tali ex utiq; late fulta comita-
 tu. no uideatur ordinem sexus
 hie. s; nita. hic autem archippus
 arbitrandus e cum paulo ⁊ timo-
 tho. cō aduersarios p̄ x̄ n̄ne aliquñ
 dimicasse. ⁊ uictos exatasse. Qua
 ppter nē omilito illoꝝ nūcupat.
 qd in eodem cōamine belloq; uic-
 tor exatit. siue qd adhuc omili-
 taret ill' in pdicatione assidua.
 ¶ Ecclie que e in domo tua. Phy-
 lemone adueniente. credit̄ uxor
 illi ⁊ tibi. maximaq; ps fami-
 lie ipius. quib; omnib; apls uer-
 bi saluatoria dirigit. ¶ quia plu-
 res ecclie n̄ne designat̄ illos. Ec-
 clia siqdem latino uocabulo. d̄r
 uocatio fidelium. ⁊ t̄ ḡ c̄ius
 putaret̄ no ad archippi. s; ad phy-
 lemons referendum eē psonam.
 apte p̄tulerit dicens. que i do-
 mo tua e o phylemon. ¶ r̄a ub

et pax a dō patre n̄ro et dño
 ihu x̄. s. sit. In omnib; pene ep-
 istolis equale p̄ncipium ponit.
 grām eis et pacem optans qbus
 sc̄bit. Gratia autem e fides et remi-
 sio peccatorum. qm gr̄as d̄sequim̄
 in baptisate. Pax ū q̄ reconcilia-
 mur dō patri ⁊ anglis. Potest
 q̄dem et ita intelligi ut ad d̄m
 pacem referat. qd dicit gr̄a uob
 a dō patre n̄ro ⁊ pax ad dño ihu
 xpo. q̄ p̄ sanguinem passionis sue
 fact' e nob pax et reconciliatio.
 S; quia una e patris filij; natura.
 melius e ut simul ad utiq; refe-
 ram; et grām ⁊ pacem. sic i alijs
 eplis meminim; pleni; exposu-
 isse. ¶ s̄ona ū sp̄i sc̄i. in donis su-
 is intelligit. ¶ ū una p̄sona t̄ni-
 tatis audit̄. ibi tota t̄ntas intel-
 ligit. ¶ r̄as ago dō mō. semp me-
 moriam tui faciens in orationib;
 m̄is. Accenit paulus ⁊ timotheus
 phylemoni. appie. ⁊ archippo. pa-
 rit̄ sc̄p̄let̄. t̄n in sequentib; applicat
 aplm t̄n̄m ad phylemonē sc̄be
 ⁊ unum cum uno sinocinari;
 hunc etiam moꝝ in alijs eplis
 ei; inuenire possum;. ut cum
 plures in p̄fatione ponant. pos-
 tea p̄ totum corp̄ eplē unū d̄r
 putans inducat. ¶ Qd aut ait gr̄a
 ago dō mō. semp memoriā tui
 faciens in orationib; m̄is. ita e
 accipiendum. ut semp gr̄as
 ageret dō p̄ illoꝝ salute quos dño
 adq̄sierat sempq; illoꝝ memo-
 riam ager̄ in orationib;. q̄ant;

in fide recta bonisq; opib; pfe-
 uarent. Nec mirum si ille qui
 alios hortatur dixit. in omib;
 gras agite. sine intermissione
 orate. Ipe enim h; ope pmi exci-
 buerit. Et nota quia cum dixi-
 set gras ago do. statim subiun-
 xit meo. qm cum omips ds oiu
 comunit sit ds. specialit in illoz
 dr ds. qui p fidem iurte mutum
 eum uenianter excolunt. ut po-
 te habraham. ysaach. de quib;
 ipe dicebat moyfi. Ego sum ds
 habraham. ds ysaac. et ds iacob.
 p fidem uidel rectam. uiteq; mu-
 tum. Et quia beatus ap[osto]l[us] fidem
 ostantissimam habet. p qm scie-
 bat do s placabilem fore. uiteq;
 imito. non ignorabat illum de-
 lectari. cum fiducia dixit. gras
 ago do mo. i. laudes refero illi.
 et grarum actiones p salute
 tua. Audiens karitatem tuam
 et fidem. qm hes in dno ihu. i
 in oms. s. Phylemon qui tanta
 laude dignus erat apud ap[osto]l[um].
 aut dubium qn karitate hiet
 erga dm i pximum. fidem quoq;
 habet in dno ihu credendo in
 eum. i in oms scos. imitator fi-
 di illoz existendo. Ille enim fide
 i karitatem ht in dm i in os
 scos. q ipam karitate i fidem
 i opatione uitat. Sequit[ur] ut co-
 municatio fidei tue subaudit[ur]
 q comunicas i participis fidei
 ap[osto]lice. euident fiat in agnitio-
 ne omis boni in x ihu. Qd e die

Potest g et superiorib; ita coniugi.
 Grās ago do mo. audiens kari-
 tatem i fidem qm hes in dno ihu
 i in oms scos. sempq; memoria
 tui facio in orationib; mis. ut
 participatio fidei tue q partici-
 pas fidei ap[osto]lice. euident seu ma-
 nifesta fiat omne bonum in se hie.
 Communicatio siqdem hic p para-
 icipatione fidei ap[osto]lice accipit. cui
 ille participabit. qm qm i ad co-
 municacione possit referri. q par-
 ticipabit fidelib; de facultatib;
 suis. Gaudium enim magnum
 hui et solacione in karitate tua
 quia uiscera scos regeuer p te fr.
 In carne erat beatus ap[osto]l[us]. ibiq; fa-
 mam phylemonis audiebat. qd
 maximum refrigerium pararet
 scis. in tribulatione positus. Unde
 i plenis inculcat qre dixit gras
 ago do mo. memoria tui faciens
 in orationib; mis. Dignum siq-
 dem erat gras age do p karitate
 illi. qui innum cordis affectu
 i p fundos animi recess; susci-
 piendo refrigerauit. Viscera siqde
 aliquo ponunt p filijs. aliquo u
 p inno et inenso dilectionis
 affectu. hic aut p utiq; accipi
 possunt. Viscera inqo scos rege-
 uer p te. i. filij scorum i tribula-
 tione et egestate positi. refrigi-
 um acceperunt in solacione tua.
 i in subministracione q eis mini-
 strasti. Siue inno sens; i magni
 affect; scos regeuer p te. Magni
 etenim refrigerium hnt i tribulacione

et egestate posita. dum aliquē
 reperiunt solantem. Q. d. apte
 inuit implese iste phylemon.
 P. pter qd. s. quia inim affectu
 requieuer p te. mitam fiducia
 hns in x ihu impandi t qd ad re
 pan; h e ad utilitatem tua. ppe
 heartatem magis obsec cum sis
 tal ut paulus senex. Nunc aut
 et uictus ihu x. Idco repetit to
 ciens se uictum ihu x ee. ut ill
 um in fide pfectissimu redderet
 nec desparet si ei aliq contarie
 tas prumpet. siue etiam ut qa
 illi alr subuenire no potat po
 sito in tribulatione. saltem qd obse
 erabat p seruo facili impetrar.
 Potat autem illi impare sic ipe
 manifestat. utpote apls subiecto.
 pseram cuius studio ad fidem ue
 nerat. S; quia maxima harita
 tem hebit erga oms scos. malu
 it ofecre qm impare. Nenum er
 at necee. ut ex auctoritate apli
 ca imparet ei. In hoc autem qd
 dic. cum sis talis ut paulus se
 nex. ostendit illum coeuu s. ac
 p h quasi honorabili alloquit
 illum. qm eet iunior etate. Obsec
 te p mo filio quem genui i iun
 culis onesimo. Volens ipectare
 qd postulabit iam no p seruo phy
 lemonis s; p suo filio pcat. ut
 dum audit illum filium ab ap
 ostolo uocari. magis diligit illu
 ut frēm qm tormas afficiat p fu
 ga i furto ut suum. Venuerat
 autem illum i uinctis positus.

non carne s; pdicatione. sic et di
 cebat corinthios quib; dicebat
 p euglium ego uos genui. I iun
 culis enim tenebatur: qno ad
 illum uenit onesimo. Q. tibi
 aliquo inuit fuit. ne aut in
 et tibi uat. Inuit exatit onesi
 mo dno suo phylemoni. qno no
 solum de seruitio illis fuga se
 subtraxit. s; insup bona illius
 furat e. Tibi inqd soli no cetis
 inuit. ne econtrio utilitatis co
 pensatione. q et ipi dno i paulo
 uat e. cetisq; p paulum pl; ha
 ritatis meret qm odij anteme
 ruerat. dno suo in hoc iam erat
 uat. quia siuebat aplo p dno
 suo. qd utiq; dno ei; debuerat
 age. si psens eet. aplo in h erat
 uat quia illo in carne uinctisq;
 detento. ministrabat ei p ut po
 tat in tpralib; i insup in spua
 lib; deferens litas apli huc il
 lucq;. Tu aut illum ut uiscera
 ma suscipe. Viscera sic iam di
 xim; figent inimum cordis
 affectum. i plenam ex aio uo
 luntatem. cum totum qcqd in
 nb e suscepto a rogante. Aliqn
 tn intelligunt et filij. Suscipe
 inquit illum ut ma uisca. hoc
 e ut filium m m lemmum. I illo
 suscipe inimum affectum dilec
 tionis mee. Q. m ego uolueri
 mecum retine. ut p te in m m
 traret in uinctis euglij. Idco fi
 lium suum i filium uinculoz
 i ministrum euglij i uinctis

ostentata sociens replicat. ut phyl-
 lemon prudenti et dispensato-
 rie tñ in p̄fatione laudat nō
 audeat negare. ne suis laudib⁹
 uideat indign⁹. Ut p̄te m̄q̄t in
 ministrat⁹. qm̄ si fieri possit. tu
 debueras in inuiculis posito
 ministrare. Sine consilio autē
 tuo nichil uolui facere. hoc ē nolui
 eum sine tuo consensu retinere.
 ut ne uelud ex necessitate bo-
 num tuum eet s; uoluntariū.
 Potat q̄dem ap̄ls extra i fine uo-
 luntate phylemonis onefimū
 s; in ministium retinere. s; si hoc
 sine uoluntate ei⁹ fecisset. bonū
 q̄dem eius erat. s; nō uolunta-
 rium. Qd̄ aut nō eet uolunta-
 rium. ostendet nō ee ex toto bo-
 num. Nichil q̄ppe p̄fectum bonū
 ē. n̄ qd̄ ultimum ē. Ex quo ap̄li
 confidenda prudentia. quia id-
 eo fugitiuum suum remittat
 ad dñm. ut possit dño suo p̄de-
 dum ab eo fuit remiss⁹. q̄ p̄de-
 nō potat si tenetur dño ignor-
 ante. neq; uolente. Q̄ loco q̄rūt
 nō nulli. q̄re om̄ps d̄s nō crea-
 uit adam. ita ut nō possit pecca-
 re. Q̄b; resp̄ndedū ē. quia si ta-
 lem fecisset eum ut nō possit pec-
 care. bonum illi⁹ nō eet p̄fectū
 qd̄ p̄mum meret s; necessariū.
 neq; etiam libum arbitrium he-
 ret. Creauit enī hominē ad ym-
 aginem i similitudinem suā.
 ut sic ip̄e uoluntate ē bonus
 nō necessitate. ita i ho uoluntate

eet bon⁹ nō necessitate. forsitan
 idō discessit ad horam a te. ut
 et̄num illum recipes. iam nō
 sic seruu. s; plusquam suum
 lemmum fr̄em. Pulcre adubū
 dubitatum addens forsitan.
 sententiā tēpauit. Oculta q̄ppe
 sunt di iudicia. i temariū est
 quasi decto p̄nunciare qd̄ du-
 bium ē. Cautē ḡ et amide. i nō
 fixo gradu locut⁹ ē ne uideatur
 omnib⁹ seruis occasione fugi-
 endi dare. ut p̄dicatoz discipli
 fierent. Qd̄ autem dixit ad ho-
 ram. p̄ q̄p̄ posuit. Om̄e enim
 t̄ps p̄sentis uite ad comparatio-
 nem et̄natis. aut nichil ē aut
 breuissima hora. Ut et̄num i
 quid illum recipes. null⁹ dñs
 et̄nū seruu potest h̄re. qm̄ utiq;
 illorum et conditio utriusq; mor-
 te fuit. honestim⁹ ū qui p̄ fidē
 x̄ factus et̄nus ē. et̄no phylemo-
 ni. quia i ip̄e in x̄pm̄ credidit
 sp̄u lib̄tatis accepto. iam nō ser-
 uus. s; fr̄ in fide cepit ee. de ser-
 uo fr̄ lemm⁹. i fr̄ et̄nus. Unde
 ap̄ls dicit. ut et̄num illum s;
 cepes h̄ ē et̄nalr̄ cum x̄ regna-
 tur. i nō sic suum s; pl⁹ seruo
 .i. magis qm̄ seruum. lemmū
 uidet fr̄em. Plus enim p̄tinet
 ad nos fr̄ in affectu karitatis
 qm̄ suus. h̄nt et q̄dam codices.
 ut p̄ seruo lemmum fr̄em recipes
 qd̄ utiq; accipi p̄. qm̄ q̄no fu-
 git seruus erat. adhuc infidel
 existens. q̄no ū reus ē. iam

fr' erat in fide fidel' effectus. & ut phylemon no' dedignaret illum uice fr'is tene. addidit. Na xime in subaudit' h'ms fr' e' Q' nro autē magis t' et in carne et in spū. & est sensus. Si in h'ms e'. q'nto magis t' et in carne et in spū deb; eē carus. Michi quidem spū e' iuētus p' unitatem fidei. t' autem in fide in spū in carne. quia ad te p'net. fide enim e' fr' tuus. Carne autē et aditione seruus tu'. Q' ppter magis a te deb; diligi. Si q'dem q'no ei erat subiect' i carne. nō ei erat iuētus i dño. nē autē et in carne et in dño. Eae q' colligit' suum q' credidit in xpm. dupli' dño suo lege constingit. ut ei et carnis necessitate iungat' ad tps. i i et num spū completur. Si q' hēs me socium. in fide suscipe illū sic me. Q' si dicat. Si me uis h're socium. h'eto i onefimum. qm ego i sortem et socium h'eo. quem si notius h're ut frēm i socium. attende quia i me h're nō potis. Si autem aliqd nocuit aut deb; h' in impura. Ego paul' scpsi mā manu ego reddam. Ego inqm q' alias eplā mās non scribo. s; dicto. causa amoris tui. i ut obtine possi qd postulo. scpsi ista. Ego reddā qd onefim' furto rapuit. hui' spon sionis epla ista testis e'. qm non solito more dictaui. s; mā manu scpsi ista. Un potat ei reddē. qd onefim' abstulāt. Siqdē i carce tenebat. Q' a g' diuicijs q'ralib' p

ā amore carebit. secur' erat ei posse recopērare ex dono di uiciat' celestium. Ego inquit reddam t'. obtentu mārūm p' cum thesauus indeficientes. Noli morulas face indulgen do onesimo. secur' esto de p'mio. & nō dicam t'. qd et te ipm in debes. Si hoc inqd fecis qd peto. tuē non dicam tibi. qd et te i omnia tua in debes. i in pote tate mā debetis d'siste. Ppter simonem enim x' que t' eugli zaua qd x'auum filiumq; di te feci. te ipm in debes. & si tu nīs es non solum onesim' sed etiam omia tua mā s. i ad me p'ant. Potam inqd uti eo ut mō. s; uoluntati tue relinq' ut incedem h'as ignoscendo. Ita fr' subaudit' fac ut postulo. Ego te fruam in dño. frui e'. cum delectatione. ut et posside. Syn di' in lege. Si nō feceris que t' p'cepta s. genabis filios. et non frueris illis. h' est cum delecta tione non uidebis illos. qm cap tui ducent' coram te. Ego inqd fruam te in dño. hoc e' delectabor in dilectione tua. Refice uiscā mā in dño. i. filium nīm onesi mūm. i. inūm amorē i affec tum dilectionis mee. Confides in obediencia tua scpsi t' scies qm et sup id qd dico facies. Q' psumit de illo que rogatur e' ipm qam p' supabne p'udi cat. ne ei negare liceat qd roga tur.

Simul aut et para in hospiciu.
 Spro enim p orationes uras do
 nari me uob. Idco pcepit sibi
 hospiciu parari. ut audiens
 eum ad se uentum phylemo.
 et dum eum expectat facilius
 faciat qd rogatus e. Quia ucuq;
 aplos erat. multitudo ad eum
 confluxit. necesse erat ut in
 magnam domu hret. que remota
 eet a coo a theatro. et a spectaculo.
 u lasciuu discurrentes qna qq;
 sectabant. Salutat te epafias
 de captiuus ms in x ihu. Iste
 epafias pdicator euglij. existes
 adhebat beato aplo. et fortassis
 cum illo captiuat fuerat de
 ierlms romam. Ete tuc cu
 illo tenebat in carce. Q arch?
 ipe e qui euglijum scbfic. De
 mas ipe est de q alibi dic. De
 mas me deliqd. Luchas ipe e
 scbtor euglij. accusq; aplozum.
 De quo et in alio loco dic. Misit
 cum illo frim cuius laus e in eu
 glio. Et sic apli de piscatoribus
 piscium facti s piscatores ho
 minum. ita h de medico corpo
 rum. in medicum dñsus est
 amarum. Qcienscuq; enim
 dicta illius legunt. medicina
 pñant intelligentib. Qra dñi
 nri ihu x amē cum spū urō
 amen. Qra hic accipit fides
 remissio peccoz. et donum sps
 sei. que orat apls ee cum spū
 illoz. quib; ista scbebat. P spm
 aut siue aiām. seu ipām ratio

nabilitatem possum; intelli
 gere. Cum enim in anima si
 ue rationabilitate grā diuina
 fuerit. totum hoīem replet. fa
 ciens eum spūalem. ut adhe
 reat dño mente et corpe. et imple
 atur illud qd scptum e. q adhe
 ret dño un; sps e. Explicite.
 ad phylemonē. **Incip ad tati.**
 ransiens aplos
 a creta insula
 ad alias natio
 nes. et ciuitatū
 incolās. reliqd
 tatum disciplin
 suum crete uice
 sua. ut hient
 nup ad fidem uenientes ptec
 torem. ne forte iudeoz garruli
 tate aut hericoz lacratu. a statu
 recte fidei subūcent. S; ut illū
 sollicitiorem reddet pseram. cū
 castigatio seu oratio magiozū
 studiosiores efficiat disciplos.
 comone facit eum et instruit
 ad plene de constructione pbrū.
 et de spūali dñsatione. et hericis
 uitandis qui iudaicis fabulis
 credunt. scbens ei a nicopoli
 ciuitate. Paulus seru; dei. Cū
 dñs ac redemptor nri apls dix
 it. iam nō dicam uos seruos s;
 amicos mōs. queri potest qre
 egregius pdicator. et magr gen
 erum seruum pmodum se uo
 cauit. Sed si bene ppenderm;
 duo ee grā seruitutis. sic et a
 moris. pculdubio luce clari;

patebit. quia non extat co-
 trarius ubi dominus. Siq-
 dem fuit amoris e qua tim-
 suus dnm suu. ancilla dnam
 suam. timetes ab eis flagellari.
 Seruitus amoris autem qam;
 bonus filius patrem suum. me-
 tuens animum eius offendere in a-
 liquo. atq; hereditate puari. de
 seruitute g illa que pmanet ad
 amorem penalem dixit aplis.
 quia iam n dicam uos seruos
 amoris s; amoris. De illa u q
 pmanet ad amorem filioz. loquit
 alibi dicens. Cum fecitis omnia
 que pcepta fut uob dicit. Ser-
 uo inuicem sumus. qd debum?
 face no fecim? v psalmista.
 Timor inquit dnm. castus pma-
 net in scdm scilicet. huic naq; timo-
 rem hnt et scilicet angli. que ptec-
 to huerunt apli p aduentu
 sps sci paduentu sps sci p que
 diffusa e caritas in cordib; eoz.
 quem et nos sumope hie de-
 bemus. Qr etiam potest qd sit
 qd in epla ad romanos suum
 ihu x se dic. hic autem suum
 di patris. Nam cum dicit paulus
 seruus di. nomine di psona pa-
 tris accipit. ad qd dicend. qd
 ut demonstraret in tibus pso-
 nis unam eentiam. una deitate.
 unaq; potencia ee. apte i seruu
 se dicit x ihu. hic seruu di pa-
 tris. qm sic inseparabilr ille. in.
 psone regnant et dnanr omi
 creature. ita inseparabilr omem

suum s deuoctum possident.
 ac p h qcumq; seruus e x. utiq;
 seruus e patris ac sps sci. apls
 autem ihu x. Sic seruit apli i
 different ad totam trinitate re-
 fert. ita quoq; aplatus ei i co-
 mune ad totam trinitate e refe-
 rendus. Tota enim trinitas eleg-
 illum ad pdicationis gram di-
 cens ad apls. Seggite in pau-
 lum i barnabam. in op quo as-
 sumpsi eos. at u osidate discre-
 uit seruitate ab aplatu. qm
 no omis q seru? statim i apls.
 s; qcumq; apls. utiq; et seru?
 Scdm fidem electoz di. Electos
 hic accipe debemus. illos de qb;
 dms dicit. Non uos me elegis-
 tis s; ego elegi uos. i de quibus
 idem egregius pdicator. q eleg-
 nos in x ante mundi constituo-
 nem. eos uidet qui no tm uoca-
 ti. s; insup electi s ad glam se-
 pitiam. Scdm quoz electozu
 idem paulus x ihu apls e qa re-
 ctitudine fidei qm ipi apli tenu-
 erut missi e ipe gentib; pdica-
 re. v agnitione ueritatis que se-
 cundum pietate e. Ex supio-
 ribus pendet h m. apls ihu x.
 scdm fide electoz di. i scdm ag-
 nitionem ueritatis. que ueritas se-
 cundum pietate e. Veritas e
 x qui dix. ego sum uia. ueritas
 i uita. Scdm cuius agnitione
 paulus aplatus officium imple-
 uit. imo scdm agnitione totius
 trinitatis q summa ueritas e. In hoc

omnia tēpā uitam etnā dā
 dam. Sequit̄. Manifestauit
 autē tēpib⁹ suis ūbum suū i
 p̄dicatione. que credita ē m̄
 scdm̄ p̄cepta saluatoris nr̄i dī.
 Verbum dī pat̄is filius ē. de q̄
 ioh̄s. In p̄ncipio inq̄d erat uer-
 bum. i. u. e. a. d. i. d. e. u. Istud
 ūbum qd̄ in natura dicit̄ i
 uisibile erat. manifestauit d̄s
 pat̄ p̄ humanam nat̄am. in q̄
 hō factus uisibil̄ mundo appa-
 ruit tēpib⁹ suis. i. agrus et ab
 illo dispositas. de quib⁹ id̄ apl̄s
 alias dicit. Postq̄m inq̄ens ue-
 nit plenitudo. t. m. d. f. s. i. ce-
 tera. Vita ḡ etnā qm̄ p̄misit
 d̄s pat̄ electis suis ante om̄ia
 sc̄la. ūbum illius ē qd̄ de se ip̄o
 dixit. Ego sum uia. u. i. u.
 Et qui filium p̄meret h̄re q̄ ē
 uita. h̄t utiq; pat̄m cum sp̄u
 sc̄o. que tota t̄nitas una uita
 etnā ē. sic ip̄e d̄ns ait. h̄ ē uita
 etnā. ut cognoscant te. i. que
 misisti ihm̄ xp̄m c̄ sp̄u sc̄o. u.
 num et uer̄ d̄m eē. Vitam ḡ
 etnā qm̄ p̄misit ante om̄ia
 sc̄la. i. ūbum suū manifestauit
 d̄s pat̄ tēpib⁹ eo in quo d̄m
 h̄etur. manifestauit q̄q; n̄b̄ q̄
 nō uidim⁹ illum p̄sentē in p̄-
 dicatione. siue p̄ doctrinam pau-
 li apl̄i que credita i com̄data
 ē ei scdm̄ p̄ceptum saluatoris
 nr̄i dī qui dixit apl̄s. seḡgate
 in paulum i barnabā in op̄
 quo assūpsi eos. Saluator at̄

d̄s. non alius m̄cl̄r qm̄ filius.
 ip̄e enim cum pat̄re et sp̄u sc̄o.
 unus et uerus saluator i d̄s
 ē. Cito dilecto filio. filium su-
 um eum uocat doctrina. exem-
 plo. eruditione atq; disciplina.
 nō t̄n nata. Eodem in tēp̄ filius
 eius erat. quo et chorinthi q̄b⁹
 ip̄e dicebat. p̄ euḡthum ego uos
 genui. Nam ip̄e ad fidem x̄p̄i
 adduxit. Scdm̄ com̄unē fidē.
 nō scdm̄ om̄ium credenc̄iū
 fidem. t̄n filius eius erat. qm̄ n̄
 om̄ium fides ē p̄fecta. s̄ scdm̄
 com̄unē fidem d̄ic̄. h̄ ē scdm̄ su-
 am i illi⁹ quoz fides p̄fectissima
 erat. C̄ra i par̄ a d̄o pat̄re nr̄o.
 i x̄p̄o ih̄u saluatore nr̄o. Explic̄. e. a. ut̄.

In cap̄ epl̄a ad eb̄eos.
 n̄p̄. In cap̄ epl̄a ad eb̄eos.
 mordis h̄ epl̄e
 dicendū ē que
 causa extit̄. cur a-
 pl̄s paul⁹ more suū
 in hac epl̄a nō sua-
 uita. uidel̄ ut i uoca-
 bulum nr̄is sui ut
 ordinis desc̄bet dig-
 nitatē. h̄ ḡ cau-
 sa extit̄ qd̄ no-
 mine suo nō ti-
 tulauit. quia iudis sc̄bebat
 suis fr̄ibus q̄b⁹ odios⁹ erat. eo
 qd̄ ec̄umcisionem. i. sc̄b̄m. i.
 sc̄ificia cet̄aq; que lex p̄cipit
 obseruandā. ip̄e doc̄et nō de-
 b̄e carnal̄ obseruari. p̄ d̄m
 passionem. Nam illi qui credi-
 dant iud̄i sc̄debant utiq; te-
 ne.

baptizari. s. scdm gram euglij.
 et ecumdi. scdm q; obserua
 re. scdm legis pceptum. Q' ppe
 si posuiss; nom suu apls in exor
 dio h' epl'e. potat euenire. ut ei
 emuli nomen illius in pma su
 te legentes. dedignarent eam re
 cipe. fia; utilitas lectionis differ
 retur. Nomen aut aplatus idco
 non posuit. qm ip'e apls genciu
 astruit. si nomine aplatus sui
 p'tular; eplam ad eos directam
 uocans se aplm uidetur illis
 fortasse qd se uell; p'ferre aplo
 petro. qui pnceps illor erat a
 dno ordinat. sic idem eggius p
 dicatoe alio in loco dicit. Q' opit
 e ingens pet in aplatum ecu
 cationis. opatus e i m i. g. for
 tassis etiam dicit. Q' d e qd pui
 lus doctoe genciu p'fero se apli
 nr's petro. i iacobo. i iohi. Sc
 bat suis genab; ut scbat no
 indigem; nob. hemus eni aplo
 nob; astitutos. q nos habunde
 possunt doce. Q' factu ostendit
 se no ignorare illoz supbiam.
 paritq; suam exhibuit humi
 litatem. Simili m etiam i iohes
 apls causa humilitatis eiusdeq;
 rationis nome suum in epla
 sua p'misit. s' certe dnt qd
 qd p'p'tea quia x' in hac epla e
 rat nominatur aplm dicens.
 hms pontifice i aplm stessio
 nis nre ihm iustum. noluerit
 nome aplatus sui i p'mordio
 h' epl'e pone. Non enim agi

duxit. ut u xpm dicitur erat
 aplm. ibi etiam se aplm nomi
 naret. maximeq; in titulo. ne
 cuiuslib; uideret se p'ferre a. s. ma
 luit tacito nre de figuris legis
 eos instruet ad ueritatem que a
 e p'duce. hanc autem qdam di
 cunt ee barnabe. qdam luche.
 qdam clemētis dicentes. qm si
 pauli eet. ip'e utiq; more solito
 sic in alijs. ita etiam in ista nome
 suum p'ponet. s; si pauli no erit
 quia ei nre no e titulata. g nec
 barnabe. nec luche. neq; elemen
 tis. ut alicui; erit. eo qd nulli
 nomine titulat. Cui g horum
 ascibendi e. s; utq; eggi p'dicatoe.
 q'ppe qu' ex lucido sensu. i gne
 loquationis ap'lat' illius ee. qm
 qm subalioe atq; ap'p'iori stilo
 comprehensa sit omib; eius epl's.
 Nam fertur apls hebreis hanc
 missam. hebreo sinone sc'p'sisse.
 in q ip'e p'p'issim; exatit cum
 reliquis geo sermone sc'berit.
 Post discessum u apli luchas
 euglista geo sinone eam ea com
 p'hend. ex q p' modum tr'nslati
 e in latinam lingin. sic i relique.

Pris. *Uulapharia ad hebreos.*
 multisq; modis olim
 ds loqns patib; in p'p'his. nouissi
 me dieb; istis. loquit nob in filio.
 Omis intentio beati apli in hac
 epla e. ut cognatos suos iudeos
 qui i hebrei ab heber appellant;
 in quo assu'pta sunt a lege moy'si
 antie. faciat ad gram euglij. ab

AD

resurgens a mortuis. sic loq-
tur ex persona humanitatis. Di-
ta ē in quibus in omnis potestas
i. c. in. ē. Non g̃ diuidim⁹ p-
sonam s̃ distinguim⁹ dictatōe.
S̃ inde am̃ dūtend⁹ ē solera in-
dagine aplm̃ in hac eplā nūc
de subī humanitatis loq. nūc
ū de subī deitatis. Nam qd̃ dix-
stratum illum eē a dō patre
hodem orūm cātā um ad hu-
manitatē illi⁹ reculit. Solens
autem discretionē face mē di-
uinitatis eius natām ⁊ huma-
nitatis. ⁊ ostendē qd̃ ipse panet
ad unāq̃ natām. subintai-
lit dicens. P̃ que fecit et sc̃la.
Sc̃la dñr̃ a sequēdo. eo qd̃ sese
sequitur i semet. redeundo ac
reutendo. h̃ autem p̃ sc̃la de-
bem⁹ intelligē omnia que facta
s̃ in xp̃. S̃ g̃ ostendēt apls e-
uidem nouissimis dieb⁹ uenit
se in mundū. ac xp̃iali hereditate
p̃cepisse. q̃ añ oia sc̃la erat cū
patre. dix̃ p̃ que fecit d̃s pat̃
omnia que in xp̃ s̃ facta. Nam
qd̃ ioh̃s eughista dicit omnia
p̃ ipm̃ facta s̃. i. s̃. i. f̃. ē. n. hoc
apls fig̃auit dicendo p̃ que
fecit et sc̃la. referens hoc ad uni-
tatem ei⁹. deinde ū quib⁹ gra-
dib⁹ ascensionum elegant̃ ures
puent̃ ad id qd̃ omnib⁹ his ma-
ior ē. ⁊ insonit dices. Q̃ ē splē-
dor gl̃ie. ⁊ fig̃a subē ei⁹. d̃s pat̃
lux ē. sic idem apls ait. loq̃s
de filio. Q̃ habitat in q̃ luce

inaccessibilem. ⁊ sic fili⁹ lux. ⁊
sp̃s sc̃s lux. ita pat̃ splendor. ⁊
filius splendor. ⁊ sc̃s sp̃s splen-
dor. S̃ qm̃ lux nascat̃ ex luce.
et splendor p̃cedit ex splendore
nō crescente num̃o. ipossibile
ē desimre. Idco aut̃ appellat̃ fi-
lius splendor pat̃. quia sic igne
ta sunt inseparabilia. ignis uidet̃
calor. splendor. ⁊ tñ splendore of-
tenditur nob̃ ignis. ⁊ calor. h̃c
humana nō sunt xp̃andi diui-
nis. ita natura pat̃is ⁊ filij ac
sp̃s sc̃i inseparabilr̃ diuicta. ⁊ u-
nitate. ⁊ p̃ uerbum suū quasi
p̃ splendorem dignat̃ ē semet-
ipm̃ ostendē. ⁊ in sup̃ mistium
tocius trinitatis dicente ip̃o filio
ego et pater unum sum⁹. ⁊ ite
baptizate om̃s gñs in nomine
pat̃is. ⁊ f̃. ⁊ s̃. s̃. Mirabili g̃ in
apls unam subam dicitatis pa-
tris ⁊ filij. ostendit ut duas p-
sonas ap̃ret in gl̃ia ⁊ splendore.
P̃ splendore q̃ppe. unitatē decla-
rauit eēntie cum dō patre. In no-
mine autem gl̃ie. p̃sonā di pa-
tris xp̃i. In splendore autem
p̃sonam filij. ⁊ sic ē fili⁹ splen-
dor de splendore. sic lux de luce.
d̃s de dō. lumē de lumine. p̃nci-
pium de p̃ncipio. Sequit̃. Et
figura subē ei⁹. Q̃ ñcum ad ho-
mines pañ. aliud ē fig̃a. aliud
ē suba. Quod dum pingit̃ ma-
go et figura alicui⁹ hominis i
pariete. nō ē illud figura quod
suba ē. apls aut̃ fig̃am in hoc

loco p ipi suba et p eq̄litate
 eēncie posuit. i qd hoc dixit
 figam. alias dixit formā inq̄
 ens. Q' cum in forma di. e. nō
 .r. a. ē. eē se. e. dō. s. i. e. f. s.
 accipiens. forma enim illic et
 figura hic. unam declarant eq̄
 litatem eēncie. X ps ḡ splen
 dor patris ē et figura sube ei?
 quia p illum pater manifesta
 tus est. sic ipe dicit pat' mani
 festavi nomē tuum homini
 bus. et equal' ē illi in suba dei
 tatis. Sequit'. Portansq; omnia
 uerbo uirtutis sue. dicendo por
 tans. facultatem continentis uo
 luit exp̄me. Posuitq; portans
 p eo qd' ē gubnans et regens.
 uerbum ḡ di patris omnia q̄
 fecit uerbo uirtutis sue portat. h
 ē potencia uirtutis sue. i uerbo u
 sionis sue omnia gubnat et re
 git. Non ē enim gubna
 re qm̄ esse mundum. Nam
 incando ex nicho sube rerum
 pducte s̄. In gubnando ū ea
 que facta s̄ ne ad nichilū rede
 ant contineat. Ergo dum hōia
 regunt' et ad inuicem s̄ repug
 nantia captant. magnū i admi
 rabile uirtutis di iudicium de
 clarat. Post tantam diuine
 maiestatis in filio claritatem.
 ad humilia icarnationis eius
 descendit. paritq; disēnt na
 turam diuinitatis atq; huma
 nitatis dicens. Purgationē
 peccorum faciens. Nam qd' di

xit portans omnia gubnatio
 ne et regimine uirtutis sue.
 ad diuinitatem recubuit. Qd'
 ū subdidit purgationē peccōz
 faciens. ad humanitatē illi
 xpe p̄tin. Q' in fecit purgatio
 nem peccōz. P̄ redemptio
 nem utiq; passionis sue. i p
 aqm̄ baptisatis. iuxta qd' io
 hes dicit in eplā sua. Lauit
 nos a peccis nr̄is in sanguine suo.
 Sedet ad dextram maiestatis
 in excelsis. Considerand' ordo ū
 bor. P̄mum siqdem phibuit
 purgationem peccōrum dnm̄
 sua passione pcurasse. ac de
 inde dixit illum sedē ad dex
 tam maiestatis in excelsis. Na
 x' p̄mum nos redemit sang
 ne passionis sue. i sic p̄mod'
 altitudine celoz penetravit
 nē ū ad dextram patris sedē. Se
 de autem illi phabitare et eē
 ponit' isto in loco. sic i dextrā
 p̄ honore. i dignitate sumā.
 Nam nō ē putandū qd' ops
 pat' q' sp̄s est incumsc̄ptus
 omnia replens. dextram aut
 sinistram heat sic nos h̄ms.
 aut qd' ita sedeat in dextrā
 illius filius ei. sic solent filij
 regum sedē iuxta patre appo
 sito sibi solio. s̄ sicut dixim'
 dextrā p̄ glia i dignitatis ho
 noze accipit. Siqdem i pat' a
 dextris eē sc̄bitur. x. uti in psal
 mo h̄etur. Dñs a dextris tuis
 tuis ostendit i. d. i. s. r. Ambo

g^o a dextris sunt. qd' michi est
 in diuinitate finistrum quia
 unum est iam cum dō in gl'ia hō
 assumptus a u^obo. i. xl. die exalta-
 tus ad celestia. Quid est g^o sedet
 ad dextram maiestatis in excel-
 sis. n̄ ut dicat^r habitat i pleni-
 tudine pat^rne maiestatis. q^o est
 dicit in excel^sis. ostendit illi
 hominem sup omem creatam
 anglicam i humanam exalta-
 tum est. Unde et sequitur: Tan-
 to et melior anglis effect^r qn̄
 to differenti^r p̄ ill' nome^m here-
 ditauit. factum hic. l' effectum.
 p̄ susceptum debem^{us} accipe. Ta-
 qm̄ dicet. Tanto melius atq;
 honorabilius p̄ anglis a dō pa-
 tris susceptus est in gl'ia maiesta-
 tis. qn̄to p̄ illis differenti^r atq;
 excellenci^r nomen filiationis
 hereditauit. Nam qn̄ta distan-
 cia est int^r nomen filij et serui.
 tanto ille maioris est dignita-
 tis p̄ anglis. qm̄ ille creatore scd^o
 diuinitatem dico. illi creatu-
 ra. Ipse quoq; homo in h^o est ma-
 ior omnib^{us} anglis. omiq; crea-
 tura. quia potestas que erat
 in u^obo ante omnia sc^ola. rege-
 uit in illo homine assumpto a
 u^obo. ex t^o coceptionis. Q^o p̄t^r
 illi fut^r minist^r i famuli sicut
 in ei^{us} temptacione i passione. i
 resurrectione q^o. atq; ascensio-
 ne declaratum est. Ille autem
 filij pp^{ri}us et heres existit. qd'
 et ap^ls inuit nob^{is} dum sub

uigit. Cui enim dixit anglo-
 rum filius m^{is} es tu. e. h. g.
 t^r. Scilicet nulli angloz h^o dem
 est. hoc de u^obo intelligendum
 est. qd' coeternum i osuble est pat^r.
 non de q^olib; creat^r. hic legam^{us}
 in libro iob anglos appellatos
 est filios dⁱ. in genesi quoq; fi-
 lios sedy. qd' utiq; qno fit. abu-
 siue fit. Qno g^o dixit ei filij
 m^{is} es tu. t^r tempore baptisma-
 tis. i in monte qno inuenerit
 uox pat^rna celsus dicens. h^o
 est filius m^{is} t^rms. Et in h^o qd' di-
 cit filius m^{is} es tu manifestat
 ex ip^a sua estntia illum est ge-
 nitum. Notandumq; quia n̄
 dixit ante omnia sc^ola genui te.
 l' in p^oto t^o. s; hodie in qd' ge-
 nuu te. qd' adu^obium est p^ontis
 t^oris. In dō enim nec p^ota t^o
 seunt. nec fut^r succedunt. s;
 oia t^ora simul et uicta s. quia
 omnia p^ontia h^o. Et est sens^{us}.
 Sic ego semp^{er} estnus sum. neq;
 initium. neq; finem h^ons. ita
 semp^{er} h^oo filium coeternum m^{is}.
 Tale est istud qd' alibi dicitur
 ante luciferum genui te. i.
 ante anglicam creatam. i an-
 te omnia sc^ola. Et rursum. ego
 ero ei in patre. i ip^e erit michi
 in filio. S; idesne quom̄ discer-
 nit geminam naturam in xpo.
 Nam qd' dixit paulo sup^{er} h^o
 die genui te. ad diuinitatis re-
 tulit natam. at u^o qd' subintu-
 lit ego ero illi in patre. ad hu-

mantatis eēntiam refert si
 ne aliqua dubitatione. Unde
 7 agruo ūbo futuri tēris usq;
 ē dicens ero. qm̄ qno d̄s pat̄
 dixit ad d̄. cum dormieris
 cum pat̄bus tuis. suscitabo
 semen tuum qd̄ egredietur
 de lumbis tuis. 7 firmabo tro
 num eius sup̄ tuum t̄num.
 ip̄eq; erit in filius. 7 ero ego
 illi pat̄ futurum erat adhuc
 ut uerbum d̄i pat̄s assumeret
 hoīem in utō uigmalī i unita
 te p̄sone sue qui filius d̄i in
 uitate eēt. nō adoptiu⁹ s; pp̄.
 h̄ autem sententia 7 ad sup̄io
 ra potest respicē. ita ut legat̄
 sub interrogacione. Rursum eu
 angloz dixit. ego ero illi in pa
 tre. 7 subauditur nulli. S; t̄
 certe absolute et affirmative
 hoc in. Rursum de illo dicit
 d̄s pater. ego ero illi in patre.
 ¶ cum it̄m introducit p̄mogeni
 tum in orbem t̄re dicit. 7 ador
 ent eum om̄s angli d̄i. Om̄s
 unigenit⁹ potest dici p̄moge
 nitus eo qd̄ p̄mum ap̄iat uul
 uam matris. nō tamen om̄s
 p̄mogenit⁹ unigenit⁹ qd̄ h̄t a
 hos fr̄s subsequētes. d̄ns autē
 ih̄s tam sc̄dm̄ diuinitatē qm̄
 sc̄dm̄ humanitatē. 7 unigenit⁹
 7 p̄mogenit⁹ dici p̄. Unigenit⁹
 ē sc̄dm̄ diuinitatē. quia in na
 tura diuinitatis nō h̄t fr̄s sub
 sequētes. Sc̄dm̄ humanitatē q;
 unigenit⁹ ē beate marie que

p̄ illum alios nō genuit. sic
 calūpniat̄ e hudi⁹ dente uipi
 no. p̄mogenit⁹ ē sc̄dm̄ diuinita
 tis eēntiam. sic p̄ salomonē te
 tatur dicens. Ego sapientia
 ex ore altissimi p̄dij p̄mogeni
 ta ante om̄em creatam. Sc̄dm̄
 humanitatem q; p̄mogenitus
 ē in multis fr̄ib; adoptiu⁹. de
 quib; dicit ip̄e marie. H̄ade ad
 fr̄s mōs 7 dic eis. Qd̄ aut̄ dicit
 ap̄ls. cum it̄m introducit d̄s
 pat̄ filium suum p̄mogenitum
 in mūdum. sic uident̄ h̄ ūba
 sonare. quasi iam altā uice in
 t̄duct⁹ eēt. S; quom̄ hoc fit in
 telligendum. eugl̄ista ioh̄s ex
 parte manifestat dicens. In
 mundo erat. 7. m. p. i. f. ē. f.
 .m. e. n. c. S; bum ergo d̄i pa
 tris p̄ qd̄ omnia facta s; un⁹
 eēntie existens cum pat̄ 7 sp̄u
 sc̄o ūq; ē et om̄ia implet q̄ ac
 cingendo implet om̄ia. imple
 do cingit. gubnando p̄fid; p̄fi
 dendo gubnat. 7 q̄a in mundo
 erat ū carnem assūpsit. 7 tam
 inaccessibile erat nr̄is aspectib;
 qd̄ nō uidebat̄ h̄am assūptionē
 carnis. appellat̄ introitum altū.
 Dum enim qui inuisibil⁹ erat
 humanis aspectib; assūpta car
 ne uisibilem se p̄buit. quasi it̄m
 in mūdum int̄duct⁹ est. Notandūq;
 quia qd̄ ap̄ls introitum n̄iat
 hoc in eugl̄io ip̄i uitas etiam
 uocat dicens. Exiui a patre 7
 ueni in mūdū. Merito ḡ exi
 tu

uocat incarnationis sue assump-
tionem. manifestationemq. qm
nos foris erant a do. expulsi. ex-
tra aulam paradisi. i palatium re-
gis etiam. positi in carcere h' mun-
di. i in exilio relegati. Verbigia.
sic excludunt ab aula regia rei.
i eius offensam incurrentes. i
destinant in exilium. atq; in
carere claudunt. s; sic bonus me-
diator uolens eis ueniam im-
petrare. no p'mum introduc
eos in aulam regis. s; ipse foras
egredit. ibiq; cum eis misce. sino
emandi negotium. sicq; correcto
i castigato introducit eos in
ospectu regis. eo modo d'ns ih's
se exhibuit. Nam eg'ssus e ad
nos a ospectu pat'ne maiestatis
carne assumendo. uisibileq; se
pbendo. i colloquit e nobiscum p
cepta regis etiam. sicq; nos suis
pdicationib' et miraculis. cor-
reptos et castigatos. atq; sua fi-
de confirmatos. suaq; passioe
a peccis emundatos. m'dux
nos in aulam. i in ospectum pat-
ne maiestatis. Q'no ascendendo
ad celos patefecit nob' aditu
regni celestis. Dicendo autem
introduc' eum in orbem t're. hoc
significat eum ei committit orbem
t're. i eum manifestat illu d'nm
ee totius mundi. Tu'c enim po-
sedit orbem eum ab uniu'sis
e agnit' d'ns totius orb'. h' autem
non de s'ulu uerbi. s; de eencia
hominis accipe d'cm. Q'dq; se-

quit. i adorent eum os angli
dei tale e ac si dicet. om's angli
mi. i illi. quia p' illum sunt
facti. Tu'c ergo adorauer' eum q
ndo natiuitatem illius annun-
ciauer'. i q'no illo esuriente acce-
sser' i ministrauer' ei. siue q'no
sepulcrum eius custodier'. Co'ta
die q' adorant eum. quia uis-
sionu illius obtempant. S; nu-
q'o sol' angli p'cep' d's pat' ado-
rare illum. Non. quia pot' oi
creature. Et ad angli q'de dic.
Q' fac anglos suos. s. i m. s. f.
ignis. Q'dic' i ad anglos quid
dic. d's pat' ut sc'p'ata diu-
na. Tale e ac si dicet de ange-
lis. ad. ponos. p'd. Non enim
seruat ap'ls ordinem siue sen-
sum p'p'ositionum. Et e sensu.
Ipe que p'cipuunt angli. ado-
rare. de ipis suis sp'ib'. quo-
cien'cumq; uult facit anglos.
ministros etiam suos fac' flamma
ignis. Quia qui in ospectu illius
assistent. in amore suo inceden-
tes. i inflammantes reddit.
q'd iuxta alibi dr. In quem
desiderant angli. In quem desiderat
angli p'spicere. Nam q'd dicit q'd
dicit. qui fac' anglos suos sp's.
p'posito ordine p'auit. beb'uat
eni dicit. qui facit suos sp's an-
glos. Sciendu aut' q'd angli un
est officiu. no nature. Q' semp' q'd
sunt sp's. s; nequaquam semp' iure
uocantur angli. nisi q'no mita-
tur. angli i enim greco uoca-
bulo.

latine dicitur nuntius. Si queris
 nom nature sps e. Si officiu
 angls. Ex eo qd subsistit sps e.
 ex eo qd mutatur angls. Verbi
 gra. sic homo nri e nature. mi
 les autem nri officiu. bicatur
 r alio modo. Angli r ministri
 omipis di. sunt sacerdotes r p
 laa ecclie. iuxta qd malachi
 as dicit. Labia sacerdotis custo
 diunt sciam. r legem regis ex
 ore ei. qa angls dnu exercituu e.
 S aedotes g ecclie sps s. qndo gau
 dia pate celestis sui auditorib an
 nunciat dicetes. Leniticia agite
 appropiabit regnu celoz. r fulgebunt
 iusti sic sol r er sic angli di i celo.
 Flama u ignis s. qno tunc ignis
 gehene sui auditorib minac di
 cetes. Omis arbor n facies bonu fruc
 tu excidet r i igne mittet. A; filiu
 at. s. die psala. Tron tu ds i. s. l. r uga
 eqtati. uga. r. t. In tunc qm r c qnta
 claritate discnat caruua angli
 ca a filio q cueta cauit. Tron grece.
 latine dr sedes regia. sic r soliu.
 Per tronu aut uno modo possu
 mus intellige regnum. R seep
 arum autem quod e uirga
 aurea. potestas intelligitur
 regum. Dic ergo psalmista. lo
 quens ad filium di. O ds. re
 gnium tuum potestas impu
 tu. in scim scm manebit. Ta
 le quid r gabriel ad mariam
 dicit. spe regnabit in domo
 iacob in eternum r regni eius
 non erit finis. Istud est regnu
 de q tbe a; clamauer. bnm qd uen
 regnu patris nri do. r de quo ipe
 dominus pilato. regnum

num non e de hoc mundo. dr.
 Tronus siue sedes. iudicatum
 solet ee. Vn r in lege humana
 pceptur ut non deat iudi
 cum nisi sedendo. Quia ppt no
 in congrue p sedem possum
 intellige iudicium qd poedit
 a sede. Istud e iudicium. de q
 ipe filius dic. Pat non iudicat
 quemqm. s. o. r. d. f. s. de q
 psalmista ad dm patrem. Bs
 iudicium tuum rigida. id e.
 xpo. Tronus ergo dei in scim se
 culi manebit. quia iudicium
 nouissimum qd dabit electis
 dicens eis. uenite pcepte re
 gnium uob paratum. r repro
 bis. ite in ignem eternum. etna
 discretionis stabit int urosq.
 eo testante in euglio ac dicen
 te. tunc ibunt hii in suppliciu
 un etnum iusti aut in uita
 etnam. Quodq; sequitur uirga
 equitatis uirga regni au. p
 uirgam equitatis intelligitur
 rectitudo sententiae r iudicij
 illi. siue potestas regni. iuxta
 que uirga regit iustos in iu
 stia. r punit impios iuste r re
 cte sine aliq psonaz acceptio
 ne cunctos gubnas r iudicas.
 B ulexisti iusticia. r. o. r. Ita uga
 recta ut diligatur iusticia. r
 odio hatat iniquitas. Nemo em
 pfecte pot dilige iusticiam
 nisi hodie habuit iniquitate.
 Iniquitas aut que omonima
 nominatur. intelligitur qcqd

contra legem diuinam fit. Vra-
 tis et enim amor. odium est falsi-
 tatis. Et quia dominus dilexit iustitiam
 qui non peccauit. et odio huius
 iniquitatem. quod primus inuenit
 pater exponit dicens. Propterea
 unxit te deus deus tuus oleo le-
 ticie per participibus tuis. Psal-
 mista alloquitur filium dei
 et dicit. O deus unxit te deus. pater
 oleo exultationis. Propterea quod
 odio habuisti iniquitatem. et di-
 lexisti iustitiam. Non ergo est in-
 telligendum quod filius dei secundum
 naturam diuinitatis inquam equalis
 est patri possit dominum habere. quia ipse
 cum patre et spiritu sancto uerus
 est deus. Secundum autem quod homo est.
 dominum patrem habet dominum. quia ab
 illo est factus. itaque dicit psalmista.
 unxit te deus tuus. Unctus est
 christus. non oleo uisibili. sed pleni-
 tudine spiritus sancti qui die bap-
 tismatis in specie columbe super eum
 requieuit. Nec ex tempore bap-
 tismatis solummodo plenitudo
 spiritus sancti in eum mansit. Sed po-
 tuit ex tempore conceptionis. iux-
 ta quod ysaias loquitur dicens.
 Requiesce super eum spiritus spiritus domini.
 spiritus sanctus et uisus sanctus et pater. reple-
 bitque eum spiritus sanctus. et dicit. Oleo autem
 exultationis seu leticie dicitur
 illum unctum. quia christus qui
 nunquam peccauit. nunquam
 iustitiam habuit ex recordatio-
 ne peccati. Quid est enim oleo leti-
 cie

ungi. nisi peccati maculam non habere.
 Scilicet et enim conscientia tunc ma-
 gis ac magis hylarescunt. atque
 in leticiam prouincunt. quoniam nu-
 lla peccati quoniam recordatione
 mordetur. Siquidem spiritus sanctus qui
 regeat in a. custodiunt il-
 lum ut sine peccato deperat. sine peccato
 nascatur. et sine peccati macula ab hoc
 mundo transferat. iuxta quod de illo
 scriptum est. Peccatum non fecit. nec
 inuentus est. d. i. o. e. S. quid
 est quod dicit psalmista. unxit te
 deus deus tuus per participibus
 tuis. Quod sunt ergo eius par-
 ticipes. In ueteri quod testam-
 to fuerit patriarche participes
 christi in hac unctione. quia cum
 non essent oleo uisibili uncti.
 sed dono spiritus sancti repleti appel-
 lantur christi. i. uncti. iuxta quod
 in psalmo legitur. dicente domino de
 abraam. et isaach. et iacob. ad abi-
 melech. et ad cetos reges pale-
 stinorum. Nolite tangere christos meos.
 Fuerunt quoque reges sacerdotes et
 prophete participes. illius. quia
 ad illos specialiter unctio pa-
 nebat. per quam donum spiritus sancti
 inebantur acciperent. Nam legi-
 mus saulem unctum a samue-
 le et dauid. Salomon quoque
 unctus est in gion. Sacerdotes un-
 gebant. sic unctus est aaron amo-
 use. dicente domino sibi. Unctus a-
 aaron et filios eius in in sacerdo-
 tes uire perpetuo. prophete nichilo

minus ungebantur. sic unge-
 bantur. sicut unctus est heliseus
 ab helia. cui dixit dominus. Unge
 heliseum prophetam pro te. Isti tres
 ordines dominum presignabant. qui
 est uerus rex. sacerdos. atque propheta. In nouo
 autem testamento participes illius sunt
 apostoli. milites. et flores. omnesque qui
 gratia baptismatis abluta. donum
 spiritus sancti consequuntur. et ad vitam di-
 cuntur. Christus ergo omnibus pro par-
 ticipibus suis unctus est. oleo
 leticie. Quod os accipit spiritum sanctum
 a mensura. ipse autem non a mensura accipit
 sed plenitudine. secundum illud. Non
 enim ad mensuram dat deus patrem
 spiritum filio suo. sed in ipso in habi-
 tat omnis plenitudo diuinita-
 tis corporaliter. Et tu domine in prin-
 cipio terram fundasti. et o. m. tu.
 s. c. Post humanitatis filium dei
 excellentiam. uicisti te uerum ad
 eternitatem eius diuinitatis di-
 cens. Tu inquit domine in prin-
 cipio creaturarum terram fundasti.
 Vbi fundasti terram? Si recte prope-
 ditum uidebimus quia natura et
 dispositione diuina subsistit
 fundata super nichil. non in semet-
 ipsa. Et quod dicitur opera manuum
 tuarum sunt celi. non est putan-
 dum quod uerbum dei patris. quod
 in conceptum est manibus operatur.
 quia non habet limitata corporis
 in natura diuinitatis. sicut
 nos habemus. Opera manuum eius?
 Virtutem uisionis eius debemus

accipere. quoniam uerbo et potentia uisionis
 sue quecumque uult operatur.
 iuxta quod psalmista dicit. uerbo
 dei facta sunt mandata et crea-
 ta sunt. Virtute igitur uerbi dei
 celum et terram subsistunt. qua
 uirtute uisionis eius omnia facta
 sunt. et sine ipso. sicut est nichil. Sed cum
 moyses in principio geneleos ce-
 lum primo dicit factum. ac de-
 uide terram sic dicens. in principio
 fecit deus celum et terram. questio ori-
 tur quare psalmista primum po-
 nit terram ac deinde celum. quia
 terra ante facta quam celum.
 Que res soluitur. Quod ille pro-
 posuit celum terre. tunc subpo-
 situm. Idcirco factum est ut offen-
 detur simul illa duo esse facta
 seu quod diuina maiestas simul
 fecit. humana uox simul nequiuo
 pretere. Quia prope necesse erat unum
 ante alterum dicit. Ipsi probat tu
 autem. pro. Positus est hic pluralis nu-
 minus pro singulari. sic multas ali-
 is in locis diuine scripture. Non
 enim de firmamento hoc intelligendum
 est ubi sidera continent neque de ce-
 lo ethereo pro quod cursus uerum pla-
 netarum aguntur. sed de isto ce-
 lo aereo. a quo rayes celi dicitur
 potest accipiendum est. In die ergo
 iudicij probat istud celum aereum
 unde anhelatum attrahum et re-
 mitamus. non ut penitus desi-
 nat esse a sua natura. sed muta-
 bitur ab hac specie in meliorem.

7 ab hac densitate in subtilitate
 7 claritatem etheris. Vñ apłs i
 alio loco dicit. Hec est figura huius
 mundi. Si figura p̄tō remane
 bit suba. Nam quoniam spatium
 occupavit aqua t̄p̄e diluuij.
 ita ut altior eēt. xv. cubitis sup
 onis montes. sub omni celo. 7 ut
 quidā dicit p̄tō gentes usq; ad
 circulum lune tantum spatium
 tenet ignis in die iudicij conu
 tans dñi aduentum iuxta qđ
 psalmista dicit. Ignis ante eum p̄
 cedet qui sumat omnia nubila
 omneq; densitate istius aeris.
 eritq; celum nouum. 7 t̄ra no
 ua. De hac mutacione. 7 dñs i
 euanglio loquitur dicens. Celū
 7 t̄ra transibunt. Transibit qđ ab
 hac figura 7 sp̄e in melius p̄ i
 nouatione. 7 p̄manebunt in
 suba p̄p̄a. Et om̄s. ut. u. uetas
 cent. Vestimentum h̄c debem̄ acci
 pe corpus hūanum. qđ sumit
 longeuitate p̄ris 7 infirmita
 tis. ac redigitur in puluē. Sic
 ergo corpus hūanum uetāset
 quid 7 in puluē redigitur. sed
 in die iudicij p̄ resurrectionē
 uiuabit. ita istud celum aereū
 p̄ nimia longeuitate quoddā
 modo iam uetāset. s; in die
 iudicij p̄ inflammationē ignis
 uiuabit. 7 istud amictum
 mutabis eos. 7. m. Amictus dicitur
 ab amictendo. i. circumdādo.
 Bene ergo celum amictui compa
 tur quo circumdamur qm̄ sic

amictus hūanum corp̄ h̄c
 inde cingit. ita celum ex omni
 parte. cingit t̄ram eq̄ lance
 libratum. Vñ 7 pelli aiantis.
 alio in loco comparatur dicitur ps̄la.
 Extendens celum sic pellem. Mu
 tabis inquit celum sic amic
 tum. dicit dicit. Sicut amic
 tus facile plicatur si fuerit ex
 tens. rursusq; plicat̄ leuicq; ex
 tenditur. 7 si fuerit sordib; con
 quinnatus facile pot̄ mudi
 dari. ita celum a te facile ē
 extensum. atq; compositum
 sicq; facilitate incomphen
 sibile in die iudicij mutab
 ab hac figura 7 sp̄e in me
 liorem. Et ut ostendet tam de
 inde facta dñi sub eūitate
 mansura. ad didit 7 muta
 buntur. Quasi dicit. Postq̄
 mutata fuerit in ea nouita
 te p̄manebunt. numq̄m ad
 hoc corruptibile reddunt. Tu
 aut̄ idem ip̄e es. 7. a. t. nō de
 ficient. Ecce differētia int̄ cre
 aturam. q̄rabit factā 7 crea
 torem in sua eūitate equa
 lit̄ manente. In oīp̄tē uenit
 dñi. nō accidit p̄tō ul' futu
 rum neque aliq̄ mutabilitas.
 s; oīa sunt ei p̄sētia semp̄
 immutabilia. Vñ psalmista
 eūitate 7 immutabilitate ū
 bi dī subali s̄idatione p̄pen
 dens. substantiatio ūbo p̄sen
 tis q̄ris usus ē loquens de
 illo. Celum inquit 7 t̄ra mu

tabuntur. tu autē idē ipse es in
qui eras aī omnia sc̄la. ⁊ annu
tu. ⁊. eūtas tu a n̄ deficiet.

I p̄e ergo qui semp habz eē. dic̄
de semet ip̄o ad moysen. Ego
sum qui sum. ⁊ dicēs filius
isrl̄. qui ē misit me ad uos.

Qua p̄ om̄is creatura ratio
nabilis. que p̄ se mutabit̄
ac t̄p̄alis ē summope elabo
rate debz. quatinus ei debz

possit conungi ⁊ ad h̄ere. qui
semp id̄ manz. Ad quem autē
angl̄oz dixit aliquis sede ad dex
tris m̄is. quo ad usq; ponā.

.i. t. s. p. tuorum. Postquam
maiestate diuine eūtat̄is
ostendit in filio eē. it̄m nū
tit b̄t̄s ap̄t̄s sermonē gl̄ifica
tionē eius hūilitatis dicens.

Ad quem angl̄oz dix̄ aliquis.
sede. a. d. m̄. sc̄l̄ ad nullum.

Nulli enim aī angl̄oz. nulli do
minationum. aut iuratum
sue p̄ncipatum. hanc glo
riam ocellit. d̄s pat̄ ut ei di
c̄t̄ sede a dextis m̄is hoc ē
habita ⁊ quiesce mecum i
plentudine mee maiesta
tis. victor autē filio ⁊ troa
mundi p̄ncipat̄is sue
dispensationē triumphator.
p̄ resurrectionis gl̄iam. xl. die
dic̄ ei. laborasti in passione.
laborasti in redemptione ge
n̄is hūani quiesce mecum
in gl̄ia quo ad usq; ponam
inimicos tuos. ut sint sca

bellum pedum tuoz. Quo ad
usq; ⁊ donec. nō significat finē
alicuius t̄p̄is n̄llo in loco. s; p̄
infinito ⁊ sempit̄no positum
ē. Quasi dic̄t̄ alijs uerbis. tu se
per habita in plenitudine ma
iestatis mee. quia ego semp su
biciam eūtat̄a tue inimicos
tuos tuos iudeos. aliosq; incre
dulos. Pedes ⁊ tenim d̄m. stabi
litate eūtat̄is eius. designat.
ubi ille tanq̄m uestigijs firmis
uirtute oīpotencie sue consistit.

Postquam ⁊ p̄ pedes non in
grue minist̄ium in carnationis ei
accipe. his autē pedibz eūta
ta iud̄t̄ illius. seu fidei ac po
tentie in carnationis eius. Duo
bus modis cotidie subiciun
tur inimici illius. dum ui
delic; uicioz atq; infidelta
tis conuatiēate delicta. sp̄o
te se subdunt illi ad salutē.
ut sub illo tueantur. ut eē
dū nolentes in eum credē co
acti subiciunt̄ illi ⁊ calcant̄
d̄no potestatis eius. Sequitur.

Nulli om̄e om̄s sunt ad ministrato
riū sp̄s in minist̄ium nulli p̄
eos qui h̄ilitate capiunt̄ sa
lutas. Si om̄s sp̄s celest̄iū uir
tutum mittunt̄ ad salutē cre
dentium. quid ē qd̄ daniel dic̄.
milia militum ministrabant
ei. ⁊ d. c. m. a. ei. Quom̄ os
mittuntur si decies. c. m. ei
assistunt. Intelligendū ē ego
qd̄ om̄s d̄s. qui sp̄s ē in cir

cum scriptis. oia implet r uq
 totus e. Quia pp anglicus sps
 qui circumscriptus est quocunq
 mutatur in a d m currit d m q
 semp p sentem h t. Ioc q i p i qui
 mittuntur. i p i etiam r assistunt
 ei. Vel e t e uerito omis m i t a d i t.
 quia sic didimus grec in libro
 de spu sco ait. ex omib; ordini
 bus celestium dignitatum mit
 tuntur sicut gabrielem r mi
 chaelem arcanglos legimus mi
 ssos in uolumine danie l. Ra
 phaelem quoq; ad tobian. Vn
 etiam de seraphim legitur mis
 sus ad ysaiam quo calculo tea
 git labia eius. r sic frequit angli
 leguntur ad scos missi. Genali
 autem sic doctores dicunt uni
 cuiq; fidelium ab ortu natiui
 tatis. t potius a t p i e bap t i
 matis datur a d o angls ad sui
 custodiam ei qui r suadeat b n
 age. Vn ap t s hic d i c. Missi s i
 quiens in ministeriu salutis p
 electos qui hereditate pate ce
 lestis sunt p p t a r i. In hoc g
 sic diximus omis mittuntur. quia
 ex omib; ordinib; mittuntur. ei
 demq; dignitatis sunt qui mit
 tuntur. Et quia assistunt. ut
 certe quia os eiusdem uolun
 tatis s u o. r dum illi qui semp
 assistunt. s enant cum eis
 qui mittuntur quodam i illis
 omis ueniunt omisq; mittunt.
 e t e sens. Quid mirum si unico
 filio d i ministeriu suum exhibet

angli. cum etia nre salutis mi
 nistrus eos stet effectos. Quia
 pp nemini illoz. dix sede ad dex
 tris mis. p t e a habundanti
 obseruare nos oportet ea que
 audiuimus ne forte p effluam?
 p t a m q u o d quia filius d i ex
 cellentior e omib; anglis qui
 nob euanglium dedit. t certe
 quia angli nob ministrant q
 semp d o renuciant opa nra.
 lic; i p e ubiq; s i o habundanti
 atq; plenius oportet nos ob
 seruare ea que audiuim a x
 in euanglio. r ab ap t s eius
 quam i lege soluebam que p
 seruu data e. Et quare habu
 dantius. Ne forte p effluam?
 i. ne forte p eamus. i salute ex
 cidamys. ut ne forte euanesca
 mus t n s e a n t e s in p d i c i o n e m
 more fluminis currentis in
 mare. dum sensus nri p i a n a
 queq; curruerit. Junqit aut
 personam suam illis more ages.
 suo r quare d i c i t o habundan
 tius. reddidit cam dum seqn
 tib; ubi explicat dicens. Si
 enim qui p anglos d i c t u s e. ser
 mo factus est firm. r omis p
 uariatio et in obedientia a corp
 uista m a t a m e e d i s r e d u t i o n e.
 quomodo nos effugiemus si
 tanta negligim salute. Sermo
 legis ypharum p anglos d i c
 tus e ad pres nros. quia p sub
 lectam creaturam locutus e
 moyli. r yphis. iuxta qd b t s

Cap 2

dum est istud. Quid est homo fra-
 gilis, s. mortalis, caducus. et se-
 quax ad. qui in uet. pecc
 genali prauitate est deunctus
 qd memores eius. Salic: tua
 est gra. non illius miti. hois
 memor est dñs. qno et pecc. di-
 mittit. gratuita mita. et mie sue
 dona largit. Seqt. Aut fili' hois
 s. quid est. hoc quid doctores re-
 ferunt ad xpm qui in euanglio
 sepiissime filium hominis. i.
 filium marie se nominat. ac
 ptea sub interrogacione sursum
 erigenda est uox. Et est sensus.

Quid p'muo ille homo assump-
 tus uerbo ut filius di fieret?

Quodq; sequitur qm uisitas
 eum. ad gen' refer de quo pau-
 lo: supius sub nomine hois dic-
 tum est. Quid est homo? Et est
 sensus. Qm uisitas genus hua-
 num p filium tuum. et p tua
 larga bnficia. no est mita illi
 s. tua gra. iocq; subsistit qui
 a te uisitatur. Uisitacio ad me-
 dicum et egrotum pertinet. Na
 uisitaciois officium dr quis
 medicus imple. qno et ad infir-
 mum ingreditur. et genus hu-
 manum quod infimum
 et languidum. erat ds pat te
 uisitauit. qno misit filium
 suum. quia uerbum caro factu
 est et habitauit in nob. De qua
 uisitacione dic zacharias
 pat iohis. Uisitauit nos ories
 ex alto. Quidam doctores qd

dic quid est hoc qd memores ei
 aut fili' hominis quid est qm
 uisitas. e. totum refer. ad ge-
 nus humanum, h u qd seqt
 refer concordit ad x. Minus
 a eum. p. ab anglis. s. morte
 corporis. et obpberia passionis mi-
 nozem fecit ds pat filium su-
 um anglis. qui scdm diuinita-
 tem. equal ei erat. in omnipote-
 tia. quia angli di immortales
 existunt et inpassibiles. Minu-
 raus est autem no necessitate. s.
 spontanea pietate. sic ide apls
 alias ait. Qui cum informa di
 eet semet ipm exinanuit for-
 mam serui accipiens. factusq;
 est obediens patri usq; ad mor-
 tem. mortem aut crucis. Ex
 ea enim parte qua mori potu-
 it. creator anglor minor factus
 est anglis. Bne aut dix paulo
 minus qa. et si mortale corp'
 assumpsit pti et macta non
 hnt. Glia et honore coronasti
 eum. Psalmista loquitur ad de-
 um patre. de huilitate et exal-
 tacione filii di dices. Minu-
 sti inquit filium tuu paulo-
 minus ab anglis. dum eum
 mortalem creasti. S. quia ille
 obediens est exiit usq; ad mor-
 tem glia et honore coronasti eu.
 tale est et illis qd apls. dic in
 alio loco. Propet qd et ds illu
 exaltauit. et dedit illi nñ qd
 est sup omne nom. u. i. n. i. o. g.
 f. c. t. et if. Glia g coronauit

illum d's pat' in resurrectione.
 honore autem i' ascensione qu'o
 xl. die resurrectionis sue exal-
 tavit illum sup' omem creatu-
 ram. Alio. Gloria coronatus e' in
 multitudine credentium. vidit
 cum post resurrectionis triumphu
 credulitate' totius mundi in
 hoc q'd homo e' accep. hono-
 re autem in confessione pat'ne ma-
 iestatis. h' e' in eo quod in ple-
 nitudine pat'ne gl'ie i' habi-
 tat. Et stantibus eum sup' opa
 m. v. Et hoc quod homo factus
 e' stantibus e' ad'o patre sup' o-
 pa iustitias eius. supra celestia
 vidit terra' i' infera. Qu' scdm
 divinitatis potentia' sic cum
 do patre omnia creavit. ita cu
 illo omnia possidebat. dicendo
 enim stantibus eum. s. o. m. v. ois
 creatura monstratur subiecta
 ee illi. quia sic potestate ubi
 oia creata sunt ita ille homo
 assumpt' a ubo. cum ubo pos-
 sidet cuncta. Omnia subiecta. s. e.
 p. e. i. e'ntia illius i' potesta-
 te. ut omis creatura illum a-
 doraret. i' hoc e' quod tpe p'
 resurrectionis gl'iam apparet
 discipulis dixit eis. data e' m'
 omis potestas. in. c. t. m'ia.
 In eo enim quod ei omnia subie-
 cit. nec celestia videtur exce-
 pisse. nec terra'. ut dicit p't
 angelicam creaturam. s; ita con-
 cludit dicens. omnia subiecit
 ei. Nunc autem vidum videm'
 oia subiecta ei. Q'd e' q'd b's ap'ts
 loqt'. Na' cu' dixisset oia subiecta ee
 x. statim sub iulit dicit. ne at' nec
 du' videm'

oia subiecta ei. Si oia sunt
 subiecta. quomodo non sunt
 subiectam. Intelligendū e' q'
 hoc modo ut sup'ius u' dixit.
 nich' dimisit non subiectum ei.
 Intelligamus uniu'salem sub-
 iectionem i' uoluntaria. s. p'fi-
 dem i' necessariam qua' cogit
 omis creatura subiecta ee suo
 creatori. hic uero ubi dicit
 necdum uidemus omnia sub-
 iecta ei. t'mm de uoluntaria
 subiectione accipe debem' que
 p'fidem stat quam eum cre-
 de uolunt. Quia uero t'ic t'e
 poris quo ap'ts ista loq'batu'.
 euuangelica p'dicatio nec du'
 p' totum mundum diuulgata
 erat vidumq; omis p'destinata
 ad uitam credebant. Recte di-
 xit. ne omnia ei subiecta. non
 solum ne. s; etiam ad huc os
 p'destinata no' credunt. Cum
 autem qui modicum quam
 angli minoratus e'. uidemus
 ihm p' passionem mortis
 gl'ia i' honore coronatum. hic
 ap'te manifestat quia gl'ia
 i' honore x' crux eius fuit. p' q'
 modicum minoratus e' ab ange-
 lis. moriendo p' nra salute. Vn'
 i' ap'ts alibi. cum dixisset fact'
 e' obediens. p. u. a. m. m. a. c.
 statim subsecutus est dicens.
 p' q'd i' d's exaltavit illum. i.
 de. il. n. q. e. s. o. n. i' cet'a. Sic i'
 tpe d'ns puocabat eam dices.
 ut gl'ificetur filius hominis.

Si ille qui dñs ē ea que pro
 seruis passus ē gl̄iam uocat.
 multo magis tu homo que pro
 dño pat̄is. t̄ ad gl̄iam pat̄is se
 p̄tiam dubitare non debes.
 Cum inquit. i. ih̄m uidemus
 coronatum non ocul̄is corp̄is.
 s; ocul̄is m̄tis dum sedet in ple
 nitudine pat̄is maiestatis. Yo
 gr̄a d̄i p̄ om̄ib; gustaret mor
 tem. Gr̄a dei pat̄is appellat̄
 filius. eo qđ nob̄ a deo pat̄re
 gr̄as sic datus. t̄ qđ gr̄as
 p̄ nob̄ mortem sustinuit. Nō
 debebatur nob̄ n̄o m̄to. ut
 filius d̄i pro nob̄ gustaret mor
 tem s; iestabit gr̄a hoc fecit.
 Quod autem dicit p̄ om̄ib; gu
 stasse illum mortē. quidam doc
 tores ita absolute intelligunt.
 ut dicatur p̄ om̄ibus p̄ quib;
 gustauit. i. p̄ electis ad uitam
 eānam p̄destinatis. At uero qđ
 dam gen̄alit̄ accipiūt ut di
 catur p̄ om̄ib; fidelib; atq; i
 fidelib; mortem gustasse dicentes.
 Ipe quid p̄ om̄ib; mortuus est
 licet om̄s non saluentur. Et qđ
 si om̄s non credunt. Ille t̄n̄
 qđ suum erat fecit. Unde ap̄t̄
 b̄s hanc ponit similitudinē.
 Est quilib; medicor̄ p̄ssim⁹ qui
 ueniens in ciuitatem p̄p̄osam.
 ubi multi infirmi h̄ntur. temp̄at
 potionem contra om̄ia gen̄a in
 firmitatū. t̄ uocat om̄s dicens.
 Venite om̄s p̄p̄i qui uariis in
 firmitatib; laboratis. t̄ bibite

ex hac potione con̄ om̄ia gen̄a
 infirmitatū. t̄ uocat om̄s dicens.
 Venite om̄s p̄p̄i qui uariis in
 firmitatib; laboratis. t̄ bibite ex
 hac potione quam causa salut̄
 ure ip̄auit. spondeo uob̄ cum
 obtestatione qđ si quis bibit ex
 ea medelam statim c̄sequi m̄ebi
 tur. Qui credunt uob̄is illius ac
 cedunt. bibunt. t̄ sanantur. Q̄ u
 renuunt bibe non sanantur.
 s; in sua infirmitate stabescunt.
 Quamquam ergo ad medici deuotionē
 pat̄is p̄ om̄ium illorum salute
 potione temp̄auit licet alijs n̄
 p̄fit. nisi his qui ex ea bibunt.
 Ita xp̄s quācum in se fuit p̄ oib;
 mortuus ē quācum non p̄fit
 eius passio. nisi solumm̄ his qđ
 in eum crede uolunt. Simil̄q; no
 tandum quia non dix̄ ap̄t̄s fa
 biacut mortē. s; ip̄e gustauit
 mortem. p̄ qđ uelocitatem resur
 rectionis uoluit ostendē. Brevi
 tenim t̄p̄e morte t̄m̄ potuit
 ut ea deuicta c̄festim uictor re
 surget. Decebat enī eum ip̄e quē
 om̄ia. t̄ p̄ quē om̄ia qui mul
 tos filios in gl̄iam ad dux̄at.
 auctorem salutis eorum. s̄suma
 re. passionē. Decebat inquit eū
 auctorem. s. salutis eor̄. s̄sum
 mare passionem. i. p̄ficē om̄ium
 salutem p̄ passionem xp̄i qui
 ē auctor salutis om̄ium credē
 tium. t̄ qui ante passionē suā
 multos filios ad op̄atos ad
 dux̄at in gl̄iam fidei. spei. t̄

caritatis. qui etiam spem habebat
 gaudia. patre celestis. et hereditatem
 eam regni se posse percipere. Ut
 te passione decebat eum p[ro]ficere
 o[mn]ia que de illo p[re]dicta erant.
 unde ipse dixit pendens in cruce.
 consummatum est p[ro]pter quem omnia
 i. p[ro] mortem eius restaurata s[un]t
 omnia celestia et t[er]restia. hoc s[ic] te
 demptus et uniuersus anglo[rum] redi
 mptus. p[ro] quem s[ic] facta s[un]t
 iuxta q[uo]d ioh[ann]es dicit o[mn]ia. p[er] i. f.
 s[ic]. Vides quantum est in medio
 n[ost]ro n[ost]roq[ue] iunctus ipse filius
 et nos filij ille p[ro]p[ter] nos ad op
 tati. s[ic] ille saluat. et nos salua
 mur. Vides quom[od]o nos iungit
 et discit. Nam cum dicit mul
 tos filios ad duxit in gl[ori]am. hic
 dicitur. cu[m] u[er]o addit auctore salua
 eor[um]. hic discit. Quia enim scificat. et
 q[ui] scificat ex uno o[mn]i. Quis est q[ui] scifi
 ficat. x[rist]us p[ro] fide passionis sue. et p[ro]
 donu[m] baptis[m]ati. Quis est q[ui] scificat.
 O[mn]is credentes q[ui] scificat fide pas
 sioni x[rist]i. et gra[ti]a baptis[m]i. S[ed] q[ui] scifi
 ficat x[rist]us. et nos q[ui] scificam[ur] ex uno
 do[mine] pat[ris] sum[us]. q[ui]a ab illo o[mn]ia origine
 acceper[unt]. Un[de] est enim d[omi]n[us] p[ro] que[m] et a q[ui]
 o[mn]ia. s[ic] alit[er] ille. alit[er] nos. Ille q[ui] p[ro]
 fili[us] pot[est] scificare. no[n] u[er]o quasi ad
 optati ab illo scificam[ur]. et t[ame]n unu[m]
 habem[us] patre[m] in cel[is]. ille p[ro]p[ter] nos
 a; optati. Et ipse q[ui] causa. s[ic] q[ui] ipse
 et nos ex uno do[mine] pat[ris] sum[us]. hic discit
 te n[on] s[ed] u[er]o f[ili]s uocare eos q[ui] s[un]t filij
 adoptati dices. Nunciabo n[on] tuu[m]
 fr[atr]ib[us] m[is]. Cu[m] dic[er]e n[on] erubesc[er]e fr[atr]es
 eos uocare. ostend[er]e n[on] esse eand[em] fr[atr]u
 tate[m] n[ost]re hu[m]anitati. s[ed] m[is]ericord[ia] ei[us]

multa et humilitas maxima. q[ui]
 nos f[ili]s elegit sibi. hoc quoq[ue]
 p[ro]ph[et]ico affirmat testimonio.
 ne q[ui] nouu[m] putaret. et non int[er]
 to ante p[re]dictum. ait enim. N[un]c
 ciabo nom[en] tuum. f. m. Post sa
 cram[ent]u[m] passionem et ueni
 dam resurrectionem. p[ro]mittit
 se gl[ori]am diuinitatis pat[ris]
 et nom[en] eius etiam quo pat[er]
 dicebatur. toto orbe uulga
 ndum. Nunciabo dicit. i. nar
 rari faciam a p[re]dicato[rum] m[is]
 nich[il] a te datus. Nam resur
 gens dicit mulierib[us]. ite nun
 ciate fr[atr]ib[us] m[is]. et ad mariam
 uade ad fr[atr]es m[os] et dic eis.
 fr[atr]es autem dicuntur. et qui di
 ligunt. et qui diliguntur. ad
 didit uero in medio eccl[esi]e.
 f. t. In medio eccl[esi]e hoc est
 in oculis fidelium laudabit d[omi]n[us]
 patrem. s[ic] filius q[ui]no ap[osto]lis u[er]u
 sis de p[re]dicatione dixit. s[ic] te
 or[atione] tibi d[omi]n[us]. pat[er] cel[is]. et t[er]re. id est
 laudabo et gl[ori]ficabo te. quia
 abscondisti. h[ic] as. i. p. et r. e. p.
 ipse quoq[ue] cotidie in medio ec
 lesie laudat d[omi]n[us] patre[m] dum
 fideles quoq[ue] eius passione
 redempta eiusq[ue] baptis[m]ate
 abluta. in defessas laudat do
 pat[er] refer[re] corde ore et ope. his
 et enim trib[us] modis laudand[us]
 est d[omi]n[us]. Et n[on] u[er]o. Ego ero fidens
 hoc est i[n] d[omi]n[us] patrem. Vox filij
 dei de do[mine] patre. ex parte hu

manitatis loquentis. Nam homo susceptus a uerbo. tota confidentiam suam in dñm patrem positam habebat. unde dicebat pat̄ clarifica filium. et p̄ fidelib; suis supplicans aiebat. Pat̄ uolo ut ubi ego sum et isti sint mecum. Quis etiam exortans ut confidentiam hñat dixit. Confidite ego uici mundum. Et rñm. Ecce ego et p̄m mī quos michi dedit dñs. Hec duo testimonia sup̄ta sunt ex oratio ysaię p̄phete loquentis in p̄sona filij dñi. I si autem sunt p̄m. scilicet uidet a p̄ti. quib; dñs ait. Lū nūq̄d putillarum hñs. Qui bene p̄m uocantur p̄t̄ innocentiam atq; humilitatem de q̄ lib; ip̄a uitas dicit. Sinite paruulos uenire ad me. et c. e. r. c. Qui ergo p̄m communiuicauerunt carni et sanguini. et ip̄e similiter participauit hñdem. hoc de ap̄tis omnib; q; fidelib; dictum ē. qui p̄ hoc fr̄s fuer̄ dñi. quia uerū corpus et sanguinem hñt. sic et illi hñt. Quod loco confundat manes cum suis. qui aus̄ ē dicere dñm uerum corpus nō habuisse. cum ap̄tis dicat. q̄a assumendo carnem pariceps exiit illoz. Sicut enim illi p̄m et nos carne et sanguine constam; sic et xps participauit

carni et sanguini homo factus. et sicut communicauit xps nre sube p̄ assumptionem hominis. sic et nos participes eius sum; p̄ assumptionem corporis et sanguinis eius. Quare aut̄ comunicauit xps carni et sanguini. in sequentib; manifestat cum subdit. ut ut p̄ mortem destruet eum qui habebat mortis imperium. i. diabolum. et liberet eos qui amore mortis p̄ totam uitam obnoxii erant seruati. Admirabile quidam hic demōstrat ap̄tis ostendens diabolum p̄ hoc deuictum a xpo. p̄ qd̄ potestatem in mundo tenebat. Admira que fuerunt illi quondam forcia ad uicm mundum. hoc ē mors p̄ ea illum xps percussit. sic dicit abstracto gladio golie i eo cap̄t illi amputauit. i. q̄ quondam uictor ille solebat fieri. Quia ḡ diabolus p̄ mortē hoīs i mūdo p̄ncipatū p̄superat p̄ mortē x̄ t̄p̄ale. uici debebat. Quia p̄t̄ x̄ participauit carni et sanguini. ut mori potuisset ad tempus. sic quidam mortuus ē qui peccm nō fecerat. destruxit diabolum. q̄ peccm atulit. p̄ qd̄ mors in orbem ueniat. Sicut etiam in h̄ destruxit diabolum et mortem. quia sep̄ mortuus ē peccō. dum non peccauit. destructo aut̄ impio. diaboli liberat electos suos. qui amore mortis p̄ totam uitam suam qua uiuebāt

in hoc mundo obnoxii. i. debita
 et affecti erant seruituti mortis
 et diabli. In h' enim timebant
 mortem quia serui erant mortis
 dum omnis mortis subiacebant.
 usq[ue] enim anglos apprehendit.
 s[ed] sem[per] abrahe apprehendit. Quod
 superius dixat p[ro]p[ri]os comuni-
 cante carni et sanguini. et quia
 xps participauit eis. exat[us]
 amplius hunc sensum. uolens
 ostende[re] unde participaret. eis
 et dicit. Nusquam. i. nullo loco
 neq[ue] in celo. neq[ue] in tra. anglica
 creaturam assumpsit. s[ed] corp[us]
 hu[man]um de semine abrahe as-
 sumpsit. Quib[us] ubi[us] fauet illi
 blandiendo. q[uo]d sem[per] illo[rum] assump-
 sit ubi[us] quib[us] mortem n[on] p[ro]-
 p[ri]a. s[ed] hu[man]a in qua mori po-
 tuiss[et]. n[on] anglicis tanta digni-
 tas collata. ut in una p[er]sona
 eorum nature filius d[omi]ni un-
 gere[re]tur. q[ui]m dignitatem et ho-
 no[re]m humane nature diu-
 ne g[ra]t[ia] tribuit. ut d[omi]n[us] et homo
 una e[ss]et p[er]sona. Et quare dixit
 apprehendit. quod p[ro]p[ri]a ad fu-
 giente[m]. Quia nos quasi rece-
 dentes a se. et longe fugientes
 in secutus apprehendit. Unde
 debuit fr[at]rib[us] simulari p[ro] omnia.
 hac inquit ratione quia n[on]
 assumpsit anglicam natura[m].
 s[ed] humanam de semine abra-
 he debuit p[ro] omnia fr[at]rib[us] assi-
 mulari. Quid e[st] p[ro] omnia. Id e[st]

natus e[st] educatus. creatus.
 eluxus. pass[us] e[st] ac mortuus.
 ut p[ro] omnia ista ista similit[er] e[ss]et
 fr[at]rib[us]. qui huiusmodi iudicio
 ni subiecti sunt. et conerit. S[ed]
 fortasse querit aliquis. que[m]
 homo sit rep[ro]p[ri]us potius q[ui]m
 anglicis lapsus. Cui responden-
 dum homine[m] no[n] tantu[m] deli-
 quisse q[ui]am diabli[m]. Ille
 eni[m] diabolo suadente peccati.
 diabli u[el] nullo suadente sup-
 biendo corruit. homo quoq[ue]
 quia corpus habebat man-
 ducate indigebat. diabli u[el]
 quia sp[iritus] totus in excusabit.
 fuit et t[er]tia causa uidet[ur] quia
 homo necdum p[ro]ueniat ad lo-
 cum. ubi e[ss]entialit[er] cu[m] d[omi]no regna-
 tur[us] erat. s[ed] in paradiso t[er]reno
 morabatur. de quo t[ra]nsferend[us]
 erit in celum. impleto num[er]o
 electo[rum]. Diabolus aute[m] mo-
 lo iam erat collocat[us]. ut mise-
 ricors fieret et fidelis pon-
 tifex ad d[omi]n[um]. ut respiciat
 delicta p[ro]p[ri]a. Misericors d[omi]n[us]
 amiserit corde uidet[ur] qui mi-
 seriam sustin[et]. et cognoscat p[ro]
 exp[er]imentum misereri. Itaq[ue] n[on]
 fuit alia causa illum p[ro] omnia
 fr[at]rib[us] simulari. nisi ut miseri-
 cordia n[on] p[ro]p[ri]a nos redim-
 do. et fieret fidel[is] uerusq[ue] et
 potens pontifex ad d[omi]n[um] pa-
 trem impellendo p[ro] nob[is]. u[el] n[on] q[ui]
 respiciat p[ro]p[ri]a. hoc autem

assumpserit. Quia q[ui]
 hoc redim[er]e erat
 morte filij d[omi]ni n[on]
 anglicis. ideo n[on]
 anglica natura

huius mirande dispensationis
 causa fuit. Videt quippe hu-
 manum genus humo inten-
 tum peccatorum vinculis ligatum
 et miseris est eius sicut fidelis
 pontifex. reconcilians nos
 deo patri. et reconciliando pur-
 gans. Quis enim sacerdos
 atque pontifex est si-
 delis esse. ut possit eos quorum
 sacerdos est liberare a peccatis. Pon-
 tifex quoque dicitur eo quod ponte-
 m. i. viam prebeat. suis sequa-
 cibus suo bono exemplo. Ita
 et dominus pontem fecit nobis.
 i. bonam viam ostendit dum
 dicit. discite a me. q. m. s. et
 h. c. Pontem etiam nobis fecit.
 quo aperuit nobis ianuam pa-
 tris celestis. ubi modo consistit
 impellens dominum patrem pro
 nobis. In eo enim in quo pas-
 sus est. ipse temptatus. potens
 est eis qui temptatur auxi-
 liari. In eo inquit. i. in homine
 in quo ipse temptatus est a
 diabolo. sed non superatus. et pas-
 sus a ministris illius potens
 est vinculos liberare. temptatosque
 adiuuare ne vincantur. quia
 temptationes nostras et passiones
 non solum. sic deus cognoscit. sed
 etiam homo sic experientia probavit.
 Ac propterea non solum pro hoc quod deus
 potens est nobis misereri. sed etiam
 pro hoc quod deus potens est nobis misere-
 homo est quoniam eius potestas est

homo assumptus a verbo. cuius
 erat et idem verbum. Vnde filius sancti uo-
 cationis celestis participes. et fide-
 te apostolum et pontificem confessionis
 nostre qui fidelis est et qui fecit il-
 lum. sic et moyses in omni domo il-
 lius. fratres eos uocat tam carne
 quam spiritu. qui ex eodem genere erant.
 eademque fidem habebat sanctos qui
 sanctificati fuerant fide passionis
 christi. et aqua baptismatis. qui
 participes erant celestis uoca-
 tionis. hoc est patre celestis ad quem
 dominus omnis uocauit dicens. Veni-
 te omnes qui laboratis et onerati estis.
 et ego reficiam uos. Consi-
 derate inquit apostolum et pon-
 tificem fidei nostre ihesum. apostolus gre-
 ce latine dicitur missus. Et dominus
 ihesus apostolus noster est. quia gratias a
 deo patre nobis missus est sic ipse
 testatur dicens. Non sum mis-
 sus nisi ad oues perditas domus
 israel. Et sic misit me pater et ego
 mitto uos. Unde et idem egregius
 predicatore alio in loco dicit. Quis
 sit deus filium suum. scilicet ex matre.
 Pontifex autem confessionis nostre est.
 quia confessionem fidei pretendit
 ante dominum patrem qui fidelis
 est ei. i. deo patri. qui fecit illum
 iuxta quod alibi dicit. Quis factus
 est ei ex semine. datus secundum
 carnem. Notandum autem
 de humanitatis eentia hoc
 dictum. in qua ipse fidelis
 fuit deo patri obediens usque

ad mortem. Nonne fidelis erat
deo patri. quoniam omnia que agebat
non sue glorie reputabat. sed patris
dicens. pater in me manens ipse
fecit omnia. Sic et moyses inquit
fidelis erat. ut fuit in omni domo
eius. domum dei habet populum dei de-
bemus intelligere plebem. scilicet israeli-
ticam. cui moyses impositus est a
deo. De qua domo dicit ysaias. Vi-
nea sabaoth domus israel est. Et iam
ortando. Domus iacob uenite et
a. m. l. domini. In qua domo moy-
ses fidelis fuit. id est. deuotus. et bone
uoluntatis. defendens ea que
dei erant. sibi que non usurpans
gloriam dei. amplioris enim glorie
iste pro moyse dignus habitus est
quanto ampliore honore habet
domus qui fabricauit illam.
hoc in loco. aut erit iphallage in
sensu. aut satis. necessaria sub
audito supponetur hoc modo.
Et tanto maioris glorie christus pro moy-
se dignus inuenitur est. quanto ma-
iorem honorem habet. scilicet. dominus domus
qui fabricauit. eadem domus.
Sive tanto maioris glorie christus pro
moyses inuenitur est. quanto maio-
rem honorem habet fabricator a do-
mo quam ipse fabricauit. Re-
dicat causam quare maioris
glorie sit fabricator domus. quam
domus ab eo fabricata. Omnis
namque domus fabricatur ab
aliquo. Quod autem omnia creauit.
deus. scilicet. est. hic factorem a factura
discunt. utriusque domus aut

40
torem dominum esse intelligi uolens.
et ipsi uult israelitici. et ipsi christiani.
Et moyses quidem fidelis erat. habet
deuotus et bone uoluntatis in
tota domo eius. tanquam famulus
in testimonium eorum. scilicet. uerborum que
dicenda erant. Christus autem tanquam
filius in domo sua habitat. ordi-
nans et disponens illam. Antea
differentia est inter famulum quem
pater familias imponit domui
sue. et filium quem delinquit he-
dem. tantam distantia. est inter
moysen et christum. Moyses enim
fidelis et deuotus famulus fuit
in domo dei omnipotentis hoc est in
plebe israelitica testimonium
eorum uerborum. que pro illum di-
cenda erant ad populum. quoniam te-
stis erat uerborum domini ad po-
pulum. tanquam ipsi ad dominum.
Christus uero habet ordinat do-
mum suam. hoc est ecclesiam su-
am tanquam filius hereditatem
patris. De qua domo subtra-
git. apostolus dicens. Que domus
sumus nos si fiducia et gloriam
spei usque ad finem firmam re-
tineamus. hortatur tanquam
apostolus hebreos foriter stare in fi-
de. et perseuare in bono opere. tanquam
gens si more solito illi. bonus
inquit dei sumus. si fiducia
in fide uerba et gloriam spei nostre
firmam retinuerimus usque ad
finem mortis nostre. ut usque ad di-
em iudicii. Gloria spei nostre est que
gloriamur nos in spe iam esse

filios dñi. et qđ modo tenem. credi-
 mus nos possessuros in re. Bona
 enim que nob̄ p̄missa sunt in
 hac penali uita h̄c nequa qm̄
 possumus. Quam obrem h̄ntes
 fidem rectam. spem etiam. expec-
 temus patientē p̄mia n̄b̄ a do-
 mino p̄missa. Sequitur. Quia
 p̄p̄t̄ sicut dicit sp̄s s̄c̄s hodie si
 uocem eius audieritis. n. o. e.
 u. et cetera usq; si mirabunt. in
 r. m. de spe paulus superius lo-
 cutus fuit b̄t̄s ap̄t̄s qđ oportet
 ac sperare ea que futura sunt.
 et dat inde testimonium p̄ph̄c̄
 sub p̄p̄t̄ione quom̄ illi p̄ier̄
 qui desperauer̄ de omnipotentia
 omnipotentis dñi. et quid p̄m̄ue-
 runt pauci qui sub spe etia
 p̄missis. dñi credidunt. Quia
 ergo obscure locutus ē ap̄t̄s.
 necesse ē replicare ystoriam
 uet̄is testam̄ti. ut manifestu
 or fiat orō. Eductus ip̄t̄s isrl̄i-
 acus de egyptiaca seruitute
 in signis et mirabilib; dñi. cū
 multā uiam deserta p̄ambu-
 lassent passi a dño manna.
 aqua de petra potata. eiusq;
 p̄tectione uita et saluum in-
 erunt consilium om̄s m̄t̄e
 de singlis trib; p̄ncipes spe-
 culatores qui debent specu-
 lulari. atq; osidare etiam a
 dño sibi p̄missam. Q̄ p̄ḡtes

lustrauer̄ etiam. uisq; sunt p̄
 spatium. xl dierum ad multa-
 tudinem. nunciantes etiam fer-
 acissimam magnorumq; fruc-
 tuum p̄creat̄em. Et h̄c urbes
 munitas utrosq; in expugna-
 biles ēē in ea uapote de stirpe
 enachim. hoc ē gigantium. Isrl̄i-
 te uero ingrati et insensati. q̄s
 oportebat recordari tantor; be-
 neficior; dñi. quom̄ eos clausos.
 in medio tanta exercitus egyptor;
 eripuit de p̄ctis. flumior; q;
 fontes de petra sine defectu donauit.
 manna d̄bit. aliaq; in num̄a
 bilia b̄n̄ficia eis contulit. nec
 dō credidit desperantes de
 eius potentia. nec hor; aliqđ
 rememorati sunt. fuit. s; amo-
 re. despabili p̄ etia murmu-
 rando dixerunt. Vanā non in-
 troducat nos dñs in etiam illā.
 Reuertamur in egyptum. B̄s igit̄
 natus qđ sic cito obliti fuisset
 b̄n̄ficioz ac mirabiliū. iurauit
 qđ non ēēt in etiam genatio
 illa in regem. et patriam olim
 pat̄b; p̄missam. Sicq; illa sex-
 centa mil̄ que egressa sunt de
 egypto. p̄ierunt p̄t̄ duos t̄m-
 modo. caleph uidit filium repho-
 ne. uosue filium num qui se-
 ditionē ip̄t̄i op̄esce nisi sūt
 creduli p̄missionib; dñi. No-
 tandum autem tres reges ab

aplo in hac ep̄la commemorari.
 V nam s̄cti q̄ requieunt d̄s ab op̄ib⁹
 suis. S̄ctam in palestina i q̄m in
 gressi isrl̄ite requieunt erant a
 miseria. ⁊ laborib⁹ multis. Ter
 ctam q̄ que uera ē reges. re
 gnium iud̄ celoz ad quam q̄s
 puenire conat̄. plenissime
 requiescent. a laborib⁹ erūpnis
 que huius sc̄i. de qua hic ap̄ls
 sp̄ualit̄ loquitur dicens. Qua
 pp̄t. s. quia domus d̄i sumus.
 si fidem rectam ⁊ gl̄iam sp̄i fir
 mam retinuerimus. nolite obdu
 rare corda ūra ne similia pa
 ciamini qualia p̄mitores ue
 stri passi sunt p̄uati rege p
 missa. hortatur his ūbis ap̄ls
 hebreos. ut non eēt infideles.
 ⁊ increduli. ⁊ p̄dent regem et̄
 nam. sibi a d̄no p̄missam. sic
 p̄didit patres eoz t̄p̄ralem
 regem. Nolite inquit hodie
 obdurare corda ūra. sic. s. ob
 durauer̄ patres ūri. in exalta
 tione. i. amaricatione q̄no me
 ad amaritudinē puocauer̄ se
 cundum diem temptationis
 eorum in deserto. u. t. me. p.
 u. multis modis dicentes. Nū
 quid pot̄t d̄s parare. m. i.
 d. ⁊ namq̄d pot̄t nos intro
 ducē in t̄ra pat̄b⁹ p̄missam.
 Q uod aut̄ dicit hodie. nō loq̄
 tur iam psalmista ad illos

qui mortui sunt in deserto mur
 murando contra d̄m. ⁊ incre
 duli existendo. s. potius ad illos
 qui d̄uce p̄dicatōi fuer̄. ap̄lo
 rumq̄ usq̄ ad finem sc̄i futuri
 sunt. Hodie inq̄d. i. in die no
 ui testam̄a. Tōm̄ t̄p̄e quādiu
 dicitur hodie nolite obdurare
 corda ūra. hodie namq̄ p̄ se
 pic̄no ponitur. donec mund⁹
 ⁊ uita p̄sens manz. Sequit̄.
 P robauerunt ⁊ uiderunt opa mā
 xl̄ annis. Quod dicit p̄bauer̄
 opa ⁊ mirabilia mā. nō ē ita
 intelligendum. ut dicatur p̄
 bauerunt. i. eleger̄ causa gl̄az
 actionum. s. potius p̄batio
 hic ad curiositatem ē refēnda.
 ⁊ temptationem. Probauer̄ inq̄d
 opa mā. h ē curiositatis cau
 sa exquisier̄. temptantes utrū
 nam om̄ps eēm. S. q̄d factum
 ē. Vidunt illa p̄ xl̄. annos.
 ⁊ p̄mauser̄ ingrati. Pot̄ q̄d di
 cit. xl̄. annis. ⁊ sequētia xli
 gi. Quadragenarius aut̄ nu
 m̄us. mysticus in diuina sc̄p
 tura h̄etur. xl̄ dieb⁹ d̄s in
 deserto. ieiunauit. ut t̄m
 pharet de illo. p̄ quem illi
 xl̄ annis murmurauer̄ in
 heremo contra d̄m. Consuma
 taq̄ tota gl̄ia uictorie in pas
 sione ⁊ resurrectione. xl̄ die
 bus fuit cum discip̄is anq̄

celorum altitudinem penetraret.
Primus ego. xii dieb; temptatione
 huius pegrinationis ostendit.
Soffiorib; uero. xii dieb; solatio
 nem qua solandi sunt i pata.
Corpus enim eius. i. ecclia. ne
 esse e ut temptationes paci
 atur in p'senti sclo u p'modu
 puenire possit ad gaudia
 pate. Tamen i m p'senti non
 deest ille solator qui dixit.
Ecce ego ubicum su. f. o. d. u.
 a. of. schi. Sequit; ppter qd;
 .f. quia temptauunt me. caq;
 curiositatis opa ma. xl. an
 nis plauunt. offensus sui
 genationi huic. Plus e dici
 offensum siue infensum. qm
 iratum. qm qui irascit facile
 potest ab ira remouu qui u i
 fensus. siue offens; fuerit.
 aut ira aut nullomodo pot pla
 cari. Ita omps ds offens; i. ualde
 i implacabilis. uacis fuit illis
 sexagenas milib;. que p'ier in
 deserto. Et dix ad moisen i aa
 ron. ut etiam ad iosep. Semp
 errant corde. Multis modis ca
 stiguut eos omps ds s; illi sep
 corde errauer' a uia ueritatis. i
 rectitudinis deuantis. Quicq;
 eni di uoluntati nobiscat er
 rat a rectitudine iusticie. sp'i
 uero no cognouer' uias mas.
Non cognouer' dic. hoc e non

approbauer' nec eleger' accioes
 mas i p'cepta ma. s; n cognoue
 runt. quia noluer' ad hoc co
 gnoscere ut tenent i obseruaret
 illa. Sicut iurau i uia ma si i
 uolunt in requiem mam. Si
 aliquo ponatur p affirmatioe.
 aliquo p dubitatione. aliquo
 p negatione. ut i p'senti loco.
 p non i in psalmo dicente p
 pha. Si reddidi. v. m. m. id; i
 reddidi. Ordo u'boz e. no ma
 bunt; in regem mam. sicut iu
 rati i uia ma. hoc e i uinc
 dicta ma. Ita enim di. uincdic
 ta illius e. loqui diu. magni e.
Iurare uero nimis metuendum
 est. Cum enim sermo illius p iu
 ramento accipi debeat. qm semp
 uer' e. di aliquo iurare ad ex
 aggrandam u' rei i ut t'orem.
 inuocant auditorib;. sic di i
 irasci more humano. cum semp
 ipe id maneat. quaten' dum
 audim' illum iratum metua
 mus peccare. Sed aut' dic non
 irab' i regem mam h'ro sic
 sup'dictum e gemmam regem
 debemus. intellige unam. scilicet. t'ene
 p'missionis p'missam' abrae qm
 illi p'didit p' infidelitate
 suam. altam uero uitam et
 nam de qua ap'ts sp'ualiter
 loquit. i qm non irabunt
 iudei iudei i infidelitate

manentes. Videte fr̄s ne forte sit
 in aliquo ur̄m cor malum in
 credulitatis discedēdi a dō uiuo.
 Oratur it̄m eos ap̄t̄s blandien-
 do uocans eos fr̄s. ⁊ dans osibi
 um quom̄ possint uicari in re-
 quietem ūam. Fr̄s n̄r carne. fr̄s
 etiam fide. uidete. i. caueat sūmaq;
 diligentia attendite ne forte sit
 in aliquo ur̄m uoluntas. nō
 bona. ⁊ cor malū in credulitatis
 discedēdi a dō uiuo. sic fuit ī
 illis qui errauer̄ in deserto ado-
 rando ydola. ⁊ petas sic illi pi-
 erunt. S; adortamini uos met
 ip̄os p̄ singlos dies. donec ho-
 die cognominatur. ut nō ob-
 duretur quis ex uob̄ fallacia
 p̄cc̄i. Quia illis iudeis scribe-
 bat qui iam credider̄. ⁊ int̄
 quos tales erant qui alios ī
 fide bonisq; opib; exortari
 pot̄ant. iō talit̄ loquitur. Ex-
 ortamini inquit uos inui-
 cem. ⁊ corrigite uos met ip̄os
 p̄ singlos dies donec hodie co-
 gnominatur. i. om̄i t̄p̄ p̄sen-
 tis uite in quo ē sp̄atium pe-
 nitendi. Si quisq; peccauit
 nō despet de uenia q̄ndiu
 uiuit. nec obduretur aliq; ur̄m
 fallacia p̄cc̄i. i. despa-
 tione decipiente p̄cc̄o infi-
 delitatis. quasi p̄ peniten-
 tiam non possi p̄ mereri

indulgentiam. Ille enim qui sa-
 tis p̄fecte non credit solz ple-
 rumq; in despatone ruere. Re-
 dicitq; causam quare nemo de-
 beat despare de uenia dicens.
 Participes enim xpi effecti sum?
 Q'd ē participes effecti sum? xpo
 participam ⁊ diuigim. ut pote
 unū cū illo existente. Si qdē ih̄
 participam illi q̄a ip̄e cap̄t n̄m
 ⁊ nō imbra illi. coheredes ⁊ con-
 corporales illi sc̄dm sp̄ualem
 hominem q̄ recreatus ē ī ip̄o.
 In eo enim participamur illi
 quia corp⁹ ⁊ sanguinem ei⁹
 sumimus. ad redemptioē
 n̄r̄. Quia p̄ n̄ ē despatandum
 si t̄m uitam sube eius. usq;
 ad finem firmam teneamus.
 Dum d̄r hodie si uocem audi-
 eras. n. o. c. u. ita d̄m p̄ i-
 fidelitatem quem admodū
 in illa exachtione. s. obdura-
 uer̄ patres ur̄i corda sua.
 Initium sube xpi. dicit fidē
 p̄ quam subsistimus ⁊ uena-
 ti sumus. quia ip̄a ē funda-
 mentum omnium uirtutum. Et
 bene substantiam eam uocat.
 quia corp⁹ sic anima subsistit
 ⁊ uiuificatur. ita anima fide
 subsistit. in dō ⁊ uiuit. ac sine
 fide q̄si nich̄ ē. Unde d̄r p̄ p̄-
 pham. iustus aut̄ n̄s ex fide
 uiuit. Et idem egregius p̄di-

cator. Sine fide impossibile est placere deo. Substantia autem christi appellatur fides. ut quia ab illo datur. ut etiam quia ipse per eam habitat in cordibus fidelium. iuxta quod idem apostolus alias dicit optando in maiore homine habitare christum. perfidem in cordibus vestris. Tunc ergo iacet christi participes sumus si fidem eius usque ad finem mortis nostrae. ut usque ad diem iudicii firmam remanent. omni iudicio tempore quoniam dicit dominus in prophetia. hodie si vocem eius audieritis. non o. c. u. Quidam enim audientes exacerbauerunt. sed non omnes qui profecti sunt ab egipto per moysen. Illius istorie tacite mentionem facit quoniam reusis exploratoribus dixerunt murmurando. Vanam non introducat nos dominus terram illam. Josue autem et caleph glorificaverunt dominum dicentes ad omnem multitudinem. Potens est dominus introducere nos in terram illam. Quidam ergo audientes verbum dei de promissione. et sermone exploratorum ad amaritudinem provocaverunt eum. ob incredulitatem et desperationis malum. dicitur iudicio milia quorum corpora prostrata sunt in deserto. Sed tamen exacerbauerunt eum qui profecti sunt ex

egypto. quoniam josue et caleph ex tanta multitudine glorificaverunt illum. vii. et meruerunt contra re-promissionis non solum possidere. sed etiam aliis partem dividere. Quare autem apostolus. hoc persequitur sensus est. audierunt illi omnia verba dei. de promissione terrae re-promissionis. sic et nos audimus de patre celesti. Sed quid profuit illis sermo auditis? Non ohte ergo putare. quod exaudiat tamen predicationis invidiosus sit in requie dei. nisi adhibita fuerit fides de corde puritate. Quibus autem infensus est. xii. annis. nonne illis qui peccaverunt quorum cadauera prostrata sunt in deserto. Quibus autem iuravit non invidiosus in requie suam. nisi illis qui increduli fuerunt. i. illi. qui dubitaverunt quod non potuissent eos dominus. in terram re-promissionis inducere. Et videmus. i. intelligimus quoniam non potuerunt intrare in requiem ipsius illa sexcenta milia propter incredulitatem. Timeamus ergo ne forte relicta sollicitatione intrandi in requie ipsius existimetur aliquis ex vobis deesse. Timeamus inquit per dictionem illorum. iustitiamque dei iudicium qui reddet unicuique secundum opera sua. ne forte relicta et neglecta sollicitatione fidei quoniam de dicitur deo in baptismo intrandi in requie patris celestis. revertamur iterum ad opera infidelitatis quae abdicavimus

cap. 7

coram multis testibus? Proest et de illa pollicitatione intelligi quam dominus promisit nobis dicens. **V**isitate a me quia mitis sum et humiliter corde et invenietis. r. a. u. **E**t tunc ipse ergo nobis illam requiem promisit et nos spondimus in eam tempore baptismi. Quam obrem laborate ne existimetur aliquis ex vobis deesse ab illo regno. hoc est ne aliquis vestrum minus dignus inveniat inveniendi in regnum dei. Loquitur autem hic apostolus more viatorum profecturorum. de una regione ad aliam quibus solum dicitur his qui omnibus presentibus. **V**idete ne quis vestrum in itinere remaneat. ut simul omnes pervenire possimus quo tendimus. Sed et si cuius virum lassitudine defecit. subleuate invicem eius sarcinas ne forte ob hoc in itinere sunt tendentes ad patriam. Sed ne aliquis remaneat qui non possit pervenire ad patriam celestem. simplices quoque et infirmi subleuanda sunt opere et auxilio fortiorum iuxta illud. alii alii bona portate. Et enim nobis nuntiatum est. quemadmodum et illi. more solito iungit se iudis qui tunc temporis erant et dicit. Et enim omnibus nobis iudis nuntiatum est. ut intremus in requiem celestem. quem

admodum et illi qui egressi sunt ex egypto. nuntiatum est ut intremus in requiem terrae repromissionis. **N**obis tamen per filium istum ante per finem. Sed non profuit illi sermo auditus non admixtus fidei ex his que audierunt. **S**ermo quem audierunt illa. de. miti. per moysen de requie terrae palestinae non profuit illi. quia non fuit mixtus et iunctus fidei. siue preparatus fide ex his promissionibus que audierunt. tunc enim prodece. eis. sermo auditus si credidissent. quoniam tunc esset preparatus fide. Quia si non crediderunt. non fuit iunctus fidei. idcirco nichil eis profuit quod audierunt. quoniam in eam intrare non sinerent. Post haec verba exortationis subiungit apostolus dicens. **I**ngrediemur enim in requiem pacis celestis a deo. nobis promissam. sed ne forte dicatur nobis si in creduli sumus quem admodum dicitur illis qui non intrebunt si intrebunt. id est non intrebunt in requiem meam. Quibus verbum oratur omnis in itinere in regnum dei. ne forte nobis dicatur ob infidelitatem. quod illis dictum est. Nam sic etiam est. quod in creduli non intrebunt. sic etiam facimus. heatur quod creduli intrebunt. Et quod opibus ab institutione mundi perfectis id est ornatu mundi perfecto

remaneat. Electi enim in presentia seculo quasi in via

Ingrederemur enim in requiem que creditur. quemadmodum dicitur. sic nuntiatur in itinere. si intrebunt in requiem meam. Isti in loco ad completionem sensus necesse

dixit quoddam loco de die
 vii. sic. Et requieuit d's die
 septima ab omnibz opibz suis.
 In genesi dixit d's p moysen istud.
 his vrbis festinat ap'ls ostendere
 aliam ee regē ad q. uocata sum?
 quam fuit illa in palestina ad
 quam iudei uocata sūt. Hec
 die nos mactauit in illam q
 fuit in palestina. s. ostendit il
 los non mactasse p duriciā
 cordis sui. nec in palestina s.
 ostendit illos non mactasse p
 duriciam cordis sui. nec i pa
 lestina n in regem celestem.
 Die g de pma rege sic. Req
 uieuit qd d's die vii. ab omibz
 opibz suis. Requieuit quid
 a dicatione nouarum creatura
 rum. s. non requieuit agub
 natione eoz que fecat i ut co
 adie ex ipis i non pducit.
 Unde uitas in euglio iudeis
 die. Lat' m's usq; m. o. i. e. opoz.
 Non eni plus fuit mundum
 do ex nichilo creare. qm fac
 tum gubnare. Premissa g
 pma rege septimi diei. inq
 requieuit d's. subiungit scdm q
 pmissa e p'lo d'i. dicens. De
 illa quidem quodam loco ra
 dixit. dixit d's p moysen. i i isto
 s. loco rursum. dicit. si macta
 bunt in regem mam. Si uero
 munctio sicut iam supra die

tum est p adfirmatione. p dubi
 tatione. i negatione accipi. p.
 Supius namq; p negatione duob'
 i loci posita e. ubi ait iurasse
 dm p'pō infidelitatem illoz. si
 mactabunt in requiem mam
 mam. s. bene habebunt. Et h
 de requie que fuit in palesti
 na accipe. Unde panis ad di
 dit. Quoniam ergo sup'e qsdā
 mactauit in eam. i hi quibz p'pō
 bus ad nunciatum e non macta
 runt p in credulitate. Quia
 pauci mactauer' in eam requie
 que fuit i palestina. i. duo tm
 caleph i ioseph ex omibz illis.
 qui de egipto exier'. Iō dicit
 qm s' est ul' restat quosdam
 mactasse in regem d'e rep'missi
 onis. i. hi. i. sexcenta mil'. quibz
 p'pōbus ad nunciatum e non i
 trauer' in eam. s. cadaua eoz
 p'p'ata sunt in deserto. in de
 serto. Iam t'minat diem qn
 dam hodie in dō dicendo p'
 tm t'p'is. sicut supra dictum
 e u' ap'ls ex p'sona p'p'he loq't.
 hodie si uocem eius audierit
 i cetā. Quasi dixer' alijs vrb.
 O iudei xruces mi nolite pu
 tare. qd istud qd dauid dixit
 hodie si. u. e. a. n. o. c. u. ad illd
 temp' p'p'neat. qd illi mur
 murauer' in deserto. ul' qd
 causa saluas eoz dixerit. qui

id est n' mactabit. hic i
 p affirmatiōe pot'
 accipi sub alio s'c'u.
 scdm qd iohs cri
 stostom' aliq; do
 ctōres exponunt.
 Quasi dixer' si
 i mactabit i re
 que meā

hodie si uocē ei' a
 dierit. n. o. c. u.
 Ordo uerbor' e. post
 tantū t'p'is quo
 illi m' murauer'
 e' mortui s in
 deserto. t'minat
 h' e' statuit e'
 definit sps ses
 t'um qndā die
 temp' uidel'
 noui testa
 mē. Dicēdo
 p dō hodie
 sic supra
 dictū e.

um morati erant. qm ad illud temp⁹ panz. ad temp⁹ uidelicet noui testamta. Adie enim murmuracionis eorum in deserto. multum tempus e usq; ad ad r usq; ad nos quibz dauid ista ploq; batur. Simulq; consi dandum diem p tpe dnica ad uentus nouiq; testamta ac capiendum. Et qd die i d d ta le e quale p d d. Mutauit enim ppositionem more solit o. Locet ita intelligi quod die dminat quendam diem. hoc e dminum r finem. impo nit sps ses p d d tpe qd fu it a die murmuracionis illoz r dat mutuum alia tpe di cendo p dauid hodie. Sequitur.

Nam si eis ihs filius nauie duc tor populi isrlitici pstitisse; requiem. s. uiam numquam de alia requie loqueretur dauid post hac die. i. dein cept postqm illi ad opta eent.

Hic ostendit tertiam quandam requiem de qua dixit dauid hodie r cetera. non illam signi ficans ad quam ihs nauie filius pplm m d d u d x. s. alia quandam multo excellentio rem ad quam non tpeus ihs. s. uerus m d d u d x ca die eos qui sunt eius. Si eni

ihs filius nauie ueram psti tasse reqem p pto cuius ductor exerat. neq; qm de alia reqe loqueretur dauid postea. Cer tum e ergo quod futurum e quosdam accipe reqe que p illam significata e que fuit in palestina. Itaq; s. quia ihs filius nauie non pstitit ue ram requiem p pto cui p erat relinquatur. i. reseruat in futurum sabbatim p pto di. Vera reqe pate celesti sabbatim uo cat. qm alludes a; nm. qm iudei reqe sabbatim uocat. Reges ergo celestis sabbt p pto dei credentia uacit reseruat in futurum uita. s. e t n a. q pcellit sabbm legis. qm in illo requiescebant in corpia. in ista aut aie ppli di. Vn r sequitur. Qui enim in requiem xpius ingressus hoc e in reqem di omipis q e uita que e uita e t n a ea am tpe reqeuit ab opibus suis t n u s. oib; q; laborib; sic asus ds requieuit die vii. Requies dei pfectio o pm illius intelligenda est iudt dum. vii. die finita p mordiali rerum creationu in vii. cessauit a creatione nouaz naturarum. &

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

illam uero requiem dei que est
na e studioso puocat nos ad
requie etne beatitudinis qua
sabbatum appellat. Quisq;
ergo istud di sabbm inuauit
requies; pectio ab omi labo
re r ope sicut ds requieuit
a creatione nouarum rerum.
Festinemus ergo inuouere mag
re in illam requiem ut ne i
id ipm quis incidat in cre
dultatis exemplum. Ma
gna quidem res r salutaris
e fides qm sine hac. no e sal
uari possibile aliqs sicut
scriptum e. Sine fide impos
sibile e place deo. Quisquis
do non plac; non saluatur.
S; ad salutem non sufficit sola
fides. necessarium e r eni opa
ri p dilectionem fidei. r uita
ri digne deo quia fides si
opib; mortua est. Unde ap^ls
o fidans felicitatem ppetue
uite oratur dicens. Festi
nemus fide recta. opatioe
sca inuouere in illa requie pa
tre celestis nob pmissam. ne
aliquis nrm incidat in id
ipm exemplum in creduli
tatis r desperationis in qd il
li occidunt. Festinemus inquit
qm no sufficit sola fides. s; de
b; addi r uita fidei r digna.

Sufficiens enim exemplo pa
rentum nror; docemur ne in
id ipm infidelitatis exempli
incidentes in qd illi occidunt
talia paciamur. qualia illi
passi sunt. Vnus e enim ser
mo di r efficax. r penetrabili
or omi gladio ancepta. Ap^lo
dicente r orante festinemus
ingredi in requie pace de
lestis fide r opatioe. ne aliqs
uim incidat in id ipm infide
litas exemplum iqd ille ce
cidit. r eueniat uob talia
qualia illis euenier; qui pro
strati sunt in deserto. potant
illi iudex responde. Ne quaqm
nob talia euenient. quia no
hemus pphas r iudices. p qz
ora nob loquatur dñs sicut
illi huer. i qz quicqd gimus
excusabiles erimus. ad hoc
ap^ls uolens ostende eundem
nos hre iudicem quem illi
huer. qui illos ppter in credu
litate dampnauit dix.
Non e ita. Vnus e enim ser
mo di r efficax. sermo dei pa
tr. r ubi filius e qui pote
ualit mter illa. de. multa i
deserto ob sua infidelitate.
r quia noluer; ei crede. hic
e sermo qui numqm mou
tur s; semp id manz iuxta

qd psalmista dicit. Tu autem id
 ipse es et annu emittatis tunc
 no deficient. hxc e sermo qui
 de ipso dicit. Si quis sermonem nrm
 seruauerit mortem non uideb
 in eum. Si enim illi istum
 sermonem di seruassent. recte
 credendo et bene uiuendo ui
 uent. et tprali et etna uita et
 tamq: reppmissionis inuaret.
 Similito et nos si seruauerimus
 sermonem eius uiuemus. req
 emq: celestem inuabim. Iste
 sermo dei patris qui semp ui
 uit cum patre. p que pat oia
 iudicat efficax e. hoc e ad op
 andum facit. quia sine labo
 re. opatur. Ipe em dix et fac
 ta sunt. omnia que ipe uolu
 it. Penetrabilior quoq: omni
 gladio. ancipia. hoc e excu
 traq: parte acutus. quia gla
 dius matals utraq: parte
 acutus. mbra quid diuide
 p a corpore. et penetrare secretu
 carnis. a do. ut animam a cor
 pore faciat exire ipmq: cor
 p in morte redigat. s: an ipa
 non potest diuide inmutari.
 neq: secreta eius penetrare.
 Unde dicit dñs. Nolite tñe eos
 qui occidunt corp quia aia
 no possunt occide. Sequitur.

Et tangens idem sermo di. usq:
 ad diuisionem anime ac sps. a
 pagum q: et medullar et dis
 cretor cogitationum et inten
 tionum cordis. Anima uiui
 mus. spu. i. ronabilitate in
 telligimus. Vita nob carnal
 cum bestiis communis e ra
 tio spualis cum angelis. Et s
 quidam peccata que pñent
 specialius ad corpus qm ad
 spm. ut e homicidium forni
 catio. ad uita. furtum. sac
 legum. et cetera talia. que ac
 tu corporis pñentur. Ite in s
 alia que pñent specialit
 ad spm. quam ad corp. ut
 e odium. in. dolositas. in iu
 dia. ceteraq: huiusmodi que sine
 actu corporis stant. Et quia
 corp uiuificat aia no in con
 grue p amam possum intel
 lige peccata corporalia. p spm u
 peccata spualia. q in secreto in
 tis ulant. Iam p compages
 debem intellegere cogitationes
 que sibi inuicem. et compa
 gnantur et conuunguntur.
 dum una alia subsequatur. Et
 medullas u subales inten
 tiones. et hoc e qd subiungit
 discretor cogitationu et in
 tentionu cordis. referens.

ad compages cogitationes. inten-
tiones ad medullas. Ita autem
uincend⁹ est iste uisus. uincens est
sermo dei et efficax. et penetrabi-
lior omni gladio. anticipata. et p-
tangens usque ad diuisionem
spagum. diuisionemque medul-
larum. et discretor cogitationum
et intentionum cordis. Sermo
ergo dei patris in tantum est efficax.
et penetrabilior omni gladio.
anticipata. ut discernat inter opera
carnis. et opera spiritus. inter carna-
lia peccata et spiritualia. et inter cogi-
tationes bonas malasue et in-
tentiones bonas malasue. Po-
test tamen cogitatio. ut cumque
bona esse et intentio mala. Ver-
bi gratia sub compatione loqua-
mur. Est quedam uidua cui
possessio hereditaria a fortiore
in uaditur. accedens autem
ad iudicem legisque doctorem.
deprecatur quatenus suscipias
eius causam sitque in auxiliu
qualiter obtinere possit hereditate
sibi abstractam. promittens ei
aut. c. solidos. aut etiam non mo-
dicam partem eiusdem he-
ditatis. Qui iudex ingredi-
ens ex hanc dei. presentat se in
faciem orans et dicens. Hic est
ne qui omnia iuste iudicas et

qui dixisti iudicate pupillu.
defendite uiduam probe michi
hodie auxilium. quatenus
causam huius uidue obtinere
possim. Hic dicens. cogitatio quod
et uerba bona sunt. sed intentio
nequam. quoniam nisi uidua aliquid
promississet. quod ille speraret se ac-
cepturum. nequaquam causa
illius suscepisset. hanc subta-
litate cogitationum et inten-
tionum cordis discernit et iudi-
cat sermo dei confidans quo animo
ut quo desiderio quisque serui-
at in corde. tanquam penetra-
bilis est eius manus. ut omnia
nunc que agimus. et cogitamus.
certius ab illo quam a nobis ipsis
cognoscantur. Illud ergo semper
habeamus in testimonium actum nunc
cogitationumque ut intentionum
nunc que iudicem habitari su-
mus. timeamus eius presentiam. cui
sciam nullatenus effugere ualebi-
mus. Unde sequitur. Non est ulla crea-
tura inuisibilis in conspectu eius neque
angeli a creatura humana in-
uisibilis est in conspectu eius. Omnia autem
nuda. id est manifesta. et aperta sunt oculis
eius. hoc est presentia illius. Quomodo ergo
potest illi aliquid res in cognita esse
a quo omnia facta sunt. Nec mirum
sitotus ubique totam suam

agnoscat creaturam. hic maxie
 truit ap[osto]l[us] iudeos dicens. Omnia
 : nuda rapta oculis ei[us] ee. ad
 quem n[on] sermo. Quid e[st] ad q[ui]d
 nob[is] sermo n[on] ad filium. q[ui] ip[s]i
 reddidit sumus. rone[re] actiuu[m]
 nostroz. simitq[ue] cogitationum
 r intentionum. h[ic] n[on]ces ergo po
 tific[us] magnu[m]. qui penetravit
 celos ih[esu]m filium di[ei] teneam[us] o
 fessione. i. fidem n[on]is ei[us]. Laulu
 lum in superiorib[us] ei[us] de diuin
 tate filij dei differens dixit.

Omnia nuda rapta sunt oculis
 eius. Nunc aut[em] quia de car
 ne loquitur de pontificatu
 disputat illi[us] qui semet ip[s]um
 obtulit in ara crucis causa
 n[ost]re salutis. Ipe[us] eni[m] pontifex
 siue sacerdos ip[s]e r sacrificiu[m].

Pontifex namq[ue] d[icitur] eo q[uo]d pon
 te r uia p[ro]beat p[ro]p[ter]o. s[ed] ip[s]e
 d[omi]n[us] n[ost]ra u[er]itatis nob[is] exi
 buit p[ro] quam ambulare de
 beam[us] dicens nob[is]. discite a me
 quia mitis sum r humil[is] cor
 de r pontem ad patriam cele
 stem puenendi p[ro]stat san
 guine passionis sue. cu[m] aq[ua]
 baptismatis ut quia ip[s]e p[ri]m[us]
 celos penetravit. Ergo
 moyses ductor p[ro]p[ter]i cui p[ro]mis
 sa e[st] req[ui]es. t[er]ritoria non in
 uit in req[ui]em. qua[m] sepius
 p[ro]p[ter]o p[ro]misit. Iste u[er]o n[on]ces sacerdos

melioris p[ro]missionis sponsor fa
 ciens uiam credentib[us] in se p[ri]m[us]
 m[er]uit in req[ui]em p[ro]p[ter]o
 p[ro]misit. Iste uero n[on]ces sacerdos me
 lioris p[ro]missionis sponsor faci
 ens uiam credentib[us] in se p[ri]m[us]
 m[er]uit in req[ui]em p[ro]p[ter]o sibi credi
 to p[ro]missam. d[omi]n[us] r magnu[m] ponti
 ficem eum appellat. quia h[ic] sa
 cerdotiu[m] magnu[m] sempiternum sep
 uiues ad inc[on]pellandu[m] p[ro] nobis.

Sic enim dix[erunt] de illo angl[us] ad
 mariam. hic erit magnus r
 filius alassim uocab[er]it. Ostend[er]es
 illu[m] ee[ss]e filiu[m] di[ei]. dix[erunt] ih[esu]m filiu[m] di[ei]. q[uo]d
 nusq[ue]m de moise dice[re] uoluit.
 s[ed] pot[er]at eum fam[ili]am eius dice[re].

Sequitur. Non eni[m] h[ic]m[us] pontifi
 ce qui n[on] possit compati siue
 condole infirmitatib[us] n[ost]ris h[ic]
 e[st] dice[re] non ignorat que n[ost]ra s[unt].

Uenit eni[m] p[ro] uiam humane con
 ditionis. p[ro] oia sine p[ec]c[ato]. Quia
 p[ro] n[on] solum p[ro] hoc q[uo]d d[omi]n[us] r o[mn]i
 nouit. cognoscit infirmitate[m]
 fragilitatis n[ost]re. r pot[er]at misereri.
 uerum etiam p[ro] hoc q[uo]d homo e[st]
 n[ost]ri paraceps factus in fragi
 litate carnis absq[ue] p[ec]c[ato]. r co
 gnosc[er]it r indulg[er]e ual[er]it. Multa
 pontifices ignorant eos qui
 tribulatione sunt afflicti
 neq[ue] que sit tribulatio in
 quolib[et] scit. Impossibile e[st]
 quippe scire afflictiones af

fictorum et qui experientiam afflic-
 tionis non hūit. et sensibilibus oīa
 non sustinuit. Pontifex autē nū-
 querent omnia sustinuit. que
 fuerūt illata humane miserie p-
 pccm pmi hominis. et tunc in
 mīora uelaminis ad tñum pa-
 tris maiestatis ascendit. Vñ et
 sequitur. temptatum autē. s.
 hūius pontificē p omnia tempta-
 nta p similitudine. s. carnis
 pccī absq- pccō. temptatus qd
 ē. xps multis modis p omnia
 temptamta s; nō ē intē pccō
 nib; supatus. quin potius p-
 bat uictor glōsiosus extitit.
 temptamta autē quib; tempta-
 tus est. hec fuerūt. Usuries. fides.
 temptatio diabli. psecutio plu-
 rimum. sputa. accusaciones.
 calumpnie. repulsio a ppa gē-
 te. ad ultimam crucifixio.
 T temptatus ē siquidem his mo-
 dis p similitudine carnis a-
 bsq- pccō. S; cum in uitate
 xps uiam carnē habuiss; qre-
 dit. p similitudine carnis il-
 lum eē temptatum. In hoc enī
 quia homo factus ē uiam car-
 nem habuit in hoc uero q-
 carnē pccī non hūit. s; absq- pec-
 cato. similitudine carnis nre
 hūit que ē caro pccī. Nam pec-
 catum non fecit. nec dolus i-
 uentus ē in ore ei. Quod si

pccm hre potuiss;. hret utiq-
 iam n similitudine carnis pccī.
 s; in uitate carnē pccī. Caro e-
 nim nra caro pccī ē. quia cum
 pccō concipim cum pccō nascim.
 I ut autē caro non fuit caro pccī. s;
 mundicie et castitatis atq; inno-
 centie. quia sn pccō ē. cept sine
 pccō natus. et sine pccō ab hoc
 mundo tñsiuit. Quia p- non
 ē temptat i carne pccī ut faceret
 pccm. s; in similitudine carnis
 pccī ut absq- pccō maneret. Adde-
 mus ergo cū fiducia ad tñum gre-
 ut miam osequimur. et grām inue-
 niamus in auxilio oportuno. q-
 pontificem hē. q- scit spaci in-
 firmitatib; nris p hoc qd simi-
 lia sustinuit. et potē adiuuare
 p hoc qd d- ē. qui iam penet-
 uit p- uitate altitudine celoz.
 O rtaō apls accede nos ad tñum et
 cū fiducia et dic. Ad eam mte et
 temptatione pfidem quoq; bo-
 nis opib; exornata ad tñum
 gre hoc ē ad sedem filij dei qui
 nob grāis datus ē a deo patre.
 et q- sedens in plenitudine patris
 maiestatis grāis potē nob di-
 mittere pccā nra. Grā namq; dī
 filius illius appellatur nob
 grāis datus. iuxta qd id apls
 in hac ipa epla manifestat di-
 cens. Grā dī p omib; gustauit
 mortem. Et quare debeamus

accede ad thronum eius fide et de-
 uotione. subsequitur inqens ut
 misericordiam consequamur. i. remissio-
 nem peccatorum. et gratiam donorum spiritus
 sancti. siue indulgentiam inueni-
 amus in auxilio oportuno. i. in
 presentia sancto. Nunc enim oportu-
 num tempus est auxilii et misericordie
 illius de quo idem apostolus dicit
 alias. Ecce nunc tempus accepta-
 bile. e. n. d. s. Et de quo propheta.
 et precepto exaudiui te. Cui
 enim in presentia sancto misericordiam su-
 am prestat dimittendo et peccata.
 et gratiam donorum spiritualium replet
 illum. utique in futuro regno.
 secum regnare permittit. Et quia
 pontifex noster est sedens in throno
 glorie patris omnia debuit quibus
 ad salutem peruenire celsissimum
 est. Unde et sequitur. Omnis namque
 pontifex ex omnibus assumptus
 pro omnibus constituitur in his que
 pertinet ad deum. ut offerat dona
 et sacrificia pro peccatis. qui possit
 edoceat his qui ignorant et
 errant. quoniam tunc circumdat
 est infirmitate. Et propterea debet
 quemadmodum et pro populo ita
 etiam et pro semet ipso offerre pro
 peccatis. In his uerbis quedam
 ponit apostolus communia christo
 et sacerdotibus legis. quedam uero
 altiora pertinentia proprie ad christum.
 et tamen quedam humiliora

Quia in hoc.

pertinentia solummodo ad sacerdotes
 ueteris legis. Nam quod ait omnis pon-
 tifex ex omnibus assumptus.
 sic aaron. et christus pro omnibus. Con-
 stituitur. in his officiis que ad
 deum pertinent orando pro illorum sa-
 lute. hoc commune est christo. et illi
 sacerdotibus. Pontifex enim offi-
 cium est christi. inter deum stare et po-
 pulum. deum deprecari pro po-
 puli delictis. hoc et christus pro
 hoc quod homo et deus est fecit se ipsum
 offerens pro peccatis nostris. semper ui-
 uens ad interpellandum deum
 patrem pro nobis. Semel quidem
 ex hominibus assumptus semper
 pro hominibus interpellat. sicut quod
 dicit ut offerat dona et sacrificia
 pro peccatis. ex parte commune
 est et ex parte minime atque dis-
 simile. Nam in hoc quia christus
 sacrificium obtulit pro populi de-
 lictis. quod et illi agebant quodam
 commune. est. sed in hoc quod ille
 pro se non obtulit. sic ille pro
 suis offerentibus delictis. iam non
 est commune. In hoc quoque dis-
 similitudo exstat. quia illi
 irrationalia offerentibus sacrificia.
 boues. et arietes. hircos et ce-
 tera talia. Christus uero rationale animal
 pro totius mundi salute ob-
 tulit. hoc est se ipsum. qui est
 agnus uniuscuiusque iuxta
 quod iohannes dicit. Ecce agnus dei

ecce qui tollit peccata mundi. Reliqua que secuntur iam non sunt communia. Et enim quod dicit quod possit condote his qui ignorant et erant. hoc est quod ignorant peccant et erant. quoniam et ipse circumdat est infirmitate carnis in qua temptari potuit pro omnia pro similitudine carnis peccati absque peccato. hic iam excellentia est panens ad christum. de qua paulo superius plenius disseruimus. Per hoc enim quod similia passus est potest comparari. et pro hoc quod deus est in utraque substantia potens est misereri. Quod uero aduinxit. et propterea debet quoad modum et pro christo ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis. hoc ad sacerdotes legales siue ritus magis panens quam ad christum. qui peccatum non fecit. Post illud quod dixit. quoniam et ipse circumdatus est infirmitate referri ad sacerdotes legis siue ad ritus. ita ut infirmitas accipiatur pro peccato. Et quia ipse circumdatus est infirmitate carnis. hoc est peccato. indiget ut pro christo ita et pro se offerre. his uerbis ostendere uoluit apostolus quid sit pontifex et demonstrare quod paneat ad pontificem. et quod sit eius ministerium. et quod sit signa pontificatus uelut si offerat dona et sacrificia pro peccatis.

sciens adote his qui ignorant erant. ac deinde disputare aggressus est. quomodo quis ad sacerdotium accedere debeat dices. **I**tem quisquam summit sibi honorem sacerdotum. scilicet qui uocatur a deo. tanquam aaron. scilicet uocatur est signo florentis uirge. siue signo incendii illorum qui eius pontificatum inuidentes dignitatem sacerdotum affectando. inuade moliebant. his et enim duobus signis ostensis demonstratus est sacerdos a deo electus. Confidit autem ac percutit beatus apostolus sacerdotes cupidos honoris. et sacerdotum auidos. qui sponte se immittunt et ingerunt ad ministerium sacerdotalem non uocatione dei ut uoluntate. scilicet propter inueniunt ministerium. quod non pro salute populi sed pro ambitione sancti hoc agunt. Sic et christus non semet ipsum clarificauit ut pontifex fieret. sed ille qui locutus est ad eum filius meus es tu. ego hodie genui te. glorifico. honifico. clarifico. tria quod sunt uerba. sed unum sensum habent quod grece uno uerbo eludatur dicendo dorachin. Unde interpretum uarietate aliter atque aliter in latino positum habetur. Nam quod in euangelio euangelista dicit dominum dixisse. si ego glorifico me

me ipm glia ma mich e hic ap[ostolus]
glificationem nominavit. Xps
ergo semet ipm n clarificauit
sive non glificavit ut a semet
ipso pontifex fieret. pontifica
tusq[ue] honorem h[ab]eret. quia no[n]
erat a se ipso. Et hoc e[st] d[e] se ipso
in euanglio d[omi]ni. Non ueni a
me ipso s[ed] ille me me misit. Ite
rum. Ego glia[m] ma[m] no[n] q[ui]ro.
Et si pat[er] m[is] qui glificat me.
Sicut ergo a se ipso non uenit.
quia a se ipso no[n] erat. suamq[ue]
glia[m] n[on] q[ui]rebat. ita n[on] semet ip[su]m
glificauit u[el] pot[est]at[em] honore[m] a se ipso
h[ab]eret. s[ed] a pat[re] clarificat[us] e[st] q[ui] locut[us]
e[st] a; eu[angelio] die baptismatis d[omi]ni. h[ic] e[st]
fili[us] m[is] dilect[us]. Que clarifica
tio siue glificatio. m[ult]o ante
p[er] p[ro]phetam spu[] sc[ilicet]o inspirante
p[re]dicta e[st]. loquentem in p[er]sona
fili[us] dei et dicentem. D[omi]n[us] di
xit ad me filius m[is]. e. ego
hodie genui te. Et quia om[ni]
potens d[omi]no o[mn]ia futura quasi
iam p[re]s[ent]ia aut p[re]s[ent]ia. s[ed] q[uo]d
ei post baptismum dictur[us]
erat. quasi iam p[re]dictum ha
bebat. Qua p[ro]p[ter] p[re]s[ent]ia t[em]p[or]e
usq[ue] e[st]. inquit d[omi]n[us] dixit ad
me. N[on] nomine autem d[omi]ni. intel
lige d[omi]n[us] patrem. Et ut in x[risto]
unam p[er]sonam e[ss]e credam[us]
abiecit ego hodie genui te.
h[oc] e[st] d[omi]n[us] d[omi]n[us] . ego semp[er] et et[er]na

lit[er] manes semp[er] te habeo fili
um coet[er]num michi hodie na[m]q[ue]
ad[ui]bium p[re]s[ent]is t[em]p[or]is
q[uo]d p[ro]p[ter] deo compe[re]at. Sequit[ur].
Q[ui]e[m]admodum et in alio loco
dicit. Tu es sacerdos in et[er]num.
sc[ilicet]m ordinem melchisedech.
Et ex sup[er]iori u[er]siculo ista p[er]dent
ubi d[omi]n[us] d[omi]n[us] ap[ostolus]. q[uo]d x[ristus] non se
met ip[su]m clarificauit ut po
t[est]at[em] fieret. s[ed] d[omi]n[us] pat[er] qui lo
cut[us] e[st] ei filius m[is] es tu.
ipse clarificauit eum quem
admodum et in alio loco d[omi]n[us]
ipse in filium. Tu es. s[ed] i[n] et[er]num
et c[eter]a. Considerandum autem
x[ristu]m non e[ss]e sacerdotem sc[ilicet]m
id quod gentis e[st] a deo pa
tre ante o[mn]ia sc[ilicet]la coet[er]nus
gignenti. et subalis deus
uerus manens apud patrem.
S[ed] sc[ilicet]m hoc q[uo]d natus est ex u
irginali in fine t[em]p[or]is
homo factus nec non p[ro]p[ter]
uictimam quam p[ro] nob[is] obtu
lit. a nob[is] acceptam carnem
uict[us] ac sanguinem suum.
S[ed] quare secundum ordinem
melchisedech. et non sc[ilicet]m
ordinem aaron dicatur. exi
te sacerdos diu[er]se cause ex
istunt. Et p[ri]ma quidem e[st]
quia melchisedech sc[ilicet]m
legalia mandata no[n] fuit
sacerdos. s[ed] sc[ilicet]m huiusmo
di

singularis sacerdotij dignitatem,
 panem offerens deo et uinum
 non brutorum animalium san-
 guinem, in cuius ordine sacerdotij.
 xps factus est sacerdos non temporalis
 sed eternus, nec offerens uictimas
 legales, sed inftar illius panem et
 uinum carnem uidelicet ac sa-
 guinem suum, de quibus ipse di-
 cit. Et caro inueniens mea uere
 est ab: sanguis meus uere est potus.
 Ista quoque duo munera panem
 uidelicet et uinum, comisit
 ecclesie sue in memoriam sui
 offerenda. Unde patet sacrifici-
 um pecudum pisse, quod fuit or-
 dinis aaron et illud manne po-
 cus quod fuit ordinis melchi-
 sedech, quia et xps illud cor-
 roborauit, et ecclesie sue tenen-
 dum reliquit. Secunda causa
 est quia melchisedech rex et sa-
 cerdos fuit, unctusque fuit non
 oleo uisibili, sic sacerdotes le-
 gis, sed dono spiritus sancti, et xps agemi-
 na dignitate in signatis ma-
 nis. Nam quod regiam dignita-
 tem possideat, ipse manifestat
 cum dicit. Ego autem constitutus
 sum rex ab eo, id est a deo pa-
 tre, et post resurrectionem suam
 qui dicitur, data est iniquis, in-
 potestas in celo et in terra. Psal-
 mista quoque dicit ad deum pa-
 trem. Dominus iudicium tuum

regida. Quod uero sacerdos
 existat sacerdotis patet quoniam
 se ipsum obtulit in ara cru-
 cis pro nobis et nunc impellat
 deum patrem pro nostra salute.
 Quod etiam unctus sit non oleo ui-
 sibili, sed plenitudine spiritus sancti.
 Tercia quoque causa est quare se-
 cundum ordinem melchisedech,
 et non secundum ordinem aaron, xps
 dicitur sacerdos, uidelicet quia sic de
 melchisedech semel legitur in
 diuina scriptura, et de eius sa-
 cerdotio ita xps semel se ipsum obtu-
 lit immolandum pro nobis. Sequitur. Quod
 in diebus carnis sue pro nos supplica-
 tionesque ad eum qui possit illum
 saluum facere a morte cum clamore
 ualido et lacrimis offerens exau-
 ditus est pro sua reuerentia. hoc
 non de melchisedech dicit apostolus
 sed de christo, uolens certi expri-
 mē, quod pontifex noster egisset in
 suo uero sacerdotio, dicens,
 quid est christus in diebus carnis sue,
 est, hoc est quando habitauit in
 corpore mortali, pro nos supplica-
 tionesque cum clamore ualido,
 et lacrimis offerens ad eum, id est ad
 deum patrem. Dies carnis domini
 nostri, dies sunt in quibus carne
 assumpsit in quibus temptatus
 est et passus, et in quibus morta-
 le corpus in habitauit. Omnia
 autem que ipse egit in carne

p̄ces supplicationesq; fuer̄ p
 pecc̄is humani gen̄is. Sacra
 uero sanguinis eius effu
 sio. clamor fuit ualid⁹ in q̄
 exauditus ē a dō patre. p
 sua reuēntia. hoc ē uolunta
 ria obedientia. ⁊ p̄fectissima
 caritate. Nonne cum lac̄me
 p̄ces fundebat dicens. ih̄s ē
 anima mā usq; ad mortē ⁊
 pat̄ si fieri potest. t̄sser̄ cali
 cem istum a me. Et quia uo
 luntarie obediens fuit deo
 pat̄ usq; ad mortem. exaudi
 uit illum d̄s pat̄ t̄tia die eū
 suscitando. iuxta qd̄ psalmi
 sta dicit. Non dab̄ sem̄ tuum
 uidē corruptionē. Dicit̄ autē
 fuisse p̄ces supplicationesq;
 non amore mortis qm̄ spontē
 suscipiebat. s; potius causa
 nre salutis. voluntatem pat̄
 ne dispensatiois p̄posuit uo
 luntati carnis sue. ut uerā
 ostend̄t in se ip̄o naturā hu
 manitatis nre. Notand̄ autē
 qd̄ reuēntia sc̄dm̄ cassiodor̄
 duplici modo accipit̄. aliquo
 p̄ amore. aliquo p̄ timore. hic
 uero p̄ summa p̄mitur̄ h̄ari
 tate qua filius d̄i dilex̄. ⁊ p̄
 summa obedientia qua fuit o
 bediens pat̄ usq; ad mortem.
 Et quidē cum eēt fili⁹ d̄i di
 dicit̄ ex his que pass⁹ ē obe

dientiam. ⁊ consumatus factus
 ē om̄ib; obtemperantib; sibi ca
 usa salutis et̄ne. appellatus a
 deo pontifex iuxta ordinē
 melchisedech. Cum eēt i qd̄ fi
 lius d̄i uitate didic̄ obediē
 tiam ex his op̄ib; ⁊ torm̄tis
 que pass⁹ ē. hoc ē uolunta
 riam exhibuit pat̄. obediē
 tiam. ex p̄tis illam ex parte
 humanitatis. hanc obediē
 tiam qm̄ hic didicisse filium
 d̄i dicit̄ ap̄t̄s. hoc ē uoluntarie
 suscepisse alio loco ostendit̄
 ubi ait. Cum in forma d̄i eēt
 semet ip̄m̄ exinait. f. s. a.
 factusq; ē. o. p. u. a. mortē. In
 eo uero qd̄ ait. ⁊ consumat⁹
 ⁊. p̄fectus in sacerdotio om̄iq;
 obedientia factus ē om̄ib; ob
 temperantib; sibi causa salutis
 et̄ne. ostendit̄ quānam lucrum
 sit eius passio. eiusq; obediē
 tia. que om̄ib; credentib; suf
 fic̄ ad salutem et̄nā. Sequit̄.
 De quo idē n̄ melchisedech. s; de
 xp̄o grandis nob̄ sermo. ⁊ in
 t̄ptabilis ad dicendū. qm̄ in
 becilles facti estis ad audien
 dū. Illa difficultas in t̄ptandi
 sermonem. que de filio dei i
 carnato instituit. nō fuit in
 eius ignorantia. cui reuela
 ta sunt missa a sc̄lis abscon
 dita. s; potius in illoz tardi
 tate

que in becalles. i. infirmi fide
 et fragiles sensu ad intelligendū
 profunda mistia qui etiam p̄ p̄re
 magistri debūant eē. Unde et
 ip̄e reddit causam dicens. Am̄
 inbecillos facti estis ad audie-
 dum. ac deinde subiungit.
 Et enim cum debeatis magist̄ eē
 p̄p̄o temp̄e. i. quo pene ab in-
 iucio legē habuistis et p̄p̄as
 rursum indigeas ut uos do-
 ceamini a me alijsq; ap̄tis
 que sunt elem̄ta exordij ser-
 monum dī. et facti estis quibz
 lacte opus sit non solido cibo.
 Ad eos loquitur qui diu mora-
 tes in lege excitatum sensū
 debūant h̄re de aduentu x̄
 p̄ dicta legis et p̄pharum. p̄
 grām quoq; que p̄ eum cre-
 dentibz allata ē qui c̄te cum
 debuissent eē magistri gen-
 tium p̄p̄o tempus p̄tatum.
 in quo om̄ia sup̄ius memora-
 ta hūerunt. rursum indige-
 bant, ut docerentur ab illo. ce-
 t̄isq; ap̄tis. que sunt elem̄ta
 exordij sermonum dī. Elem̄-
 ta dicuntur q̄ eleuam̄ta eo
 qd̄ ex ip̄is cet̄a origine sumā-
 nt. inuicia uic̄t̄. et fundam̄ta
 creaturarum. a quibusdā et di-
 cunt̄ elem̄ta p̄ q̄ fabri-
 cāta ab eo quod ē quasi ex
 eis fabricata sunt oīa. hoc

autem elem̄ta siue elem̄ta
 possum̄ intelligē. i.
 ut ip̄os caracteres. et p̄nun-
 ciationes litterarū a quibz exordij
 sumunt̄ sermones. Vt certe
 inuicia ip̄a et fundam̄ta fidei
 hoc indigeas ut
 doceamini que sunt elem̄ta
 litterarum. et inuicia fidei. debe-
 tis profunditatem mistiorū in-
 telligendo scrutari et p̄fecti
 eē infide. facti estis inquit
 quasi infantes quibz lacte
 opus sit. i. simplici et rudi.
 doctrina nō solido cibo. i. p̄-
 fecta doctrina. et p̄fundis mi-
 stis. B̄s enim ap̄tis h̄c h̄t
 consuetudinē. ut simplice
 doctrinā lactis nomine desi-
 gnet. p̄fectam autē solidum
 cibum appellet. Unde dicit co-
 rinthijs ad huc minus p̄-
 fectis. lac potum uob̄ dedi
 non escam quia nec dū po-
 testis accipe. Lac ergo simpli-
 cis doct̄ne ē in carnatio filij
 dī. passio. mors. resurrectio
 illius. ascensio in celis. Solidus
 uero cibus p̄fecti sermois̄ mi-
 stium unitatis. quom̄ filius
 coeternus sit pat̄. sp̄s sc̄s p̄ce-
 dat ab utroq; et quom̄ tres sit
 in p̄sonis et unus in substantia dī-
 tatis. S; q̄ nō potest intelligē
 qd̄ euanḡlista ait. uerbum

caro factum ē quom̄ pot̄t
ad altitudinem eius sermoīs
pvenire / ubi ait. in p̄ncipio
e. ū. r̄ ū. e. a. d. r̄ d̄s. e. ūb̄am.

Sequitur. Om̄s enim qui lac
tis ē particeps. i. simplicis
in doctrine exp̄s ē sermo
nis iusticie. hoc ē alienus ē
a discretionē p̄fecte iusticie.
quia dum non potest pene
trare archana mistioꝝ. nescit
ita ut expediat discretionē fa
c̄e in̄ bonum r̄ malum. Red
ditq; causam q̄re parvulus
in quid est. s. sensu intellectu.
¶ fectorum aut̄ hominum ē so
lid⁹ cib⁹. i. qui p̄fectos h̄nt
sensus illis sunt alta r̄ obscu
ra mistia de diuinitate om
nipotentis d̄i. Unde r̄ seq̄t.
Eoz dico eē solidū cibū qui
p̄ consuetudine lectioīs ex
citatos h̄nt sens⁹. h̄ ē studi⁹
litarum. extensos ad discre
tionem boni r̄ mali. nec nō
ad discretionem v̄tatis the
uce p̄uitatis. Sicut parvul⁹
in̄ cibum r̄ cibum disc̄ne
nescit r̄ sepe in noxijs sum
dis cibis p̄icitat. si non p̄
hibeatur a seniore ita in doc
tus quisq; qui discretionē
doctrinarū nescit facile deci
piat. atq; in uia erroris p̄
chitatur. Q̄ p̄ dic̄ quia oīs

qui lactis ē particeps. exp̄s
est sermonis iusticie. Quos
enim in lacte r̄ solido cibo.
hoc in indocto r̄ sapiente di
ffert. Sicut lac parvul⁹ con
gruit. r̄ solidus cibus eta
te p̄fectis. ita indoctis hu
milis sermo. r̄ sapientib⁹ ar
chanum mistiū. nosse con
uenit. qui excitatos h̄nt sen
sus studio l̄conis. Ex usu
siquid l̄conis r̄ fragna me
ditatione diuinaz s̄p̄ara
rum. efficiuntur sens⁹ n̄r
excitati r̄ extensi ad maiora
intelligenda. Unde psalmi
sta b̄m̄ dic̄ eē iurum qui
in lege d̄ni meditabit̄ die
ac nocte. Q̄ p̄t̄ in̄mitten
tes in cohaationis xpi sermo
nem ad p̄fectionē feram. Q̄
p̄t̄ q̄a excitatos sens⁹ docz
nos h̄re in lege d̄ni in̄mittē
tes sermonem inchoationis
xpi ad p̄funda r̄ alta mistia
diuinitatis eius ducam⁹ ser
monem. Inchoationem xpi
uocat in̄itium fidei. instruc
tionē uic̄ de natiuitate
xpi humana. de passione.
de resurrectione. atq; ascē
sione eius r̄ gr̄a baptisma
tis. Sic enim eum qui lit
tis inbuend⁹ ē elemta lit
tarum oportet p̄mū au
dire.

Cap. 6

sic xpianus pmo omium
 de his instrui debz. r postmo
 dum ad mistia diuinitatis ue
 nire. Non rursus iacentes
 fundamentum penitentie ab o
 pibz mortuis r fidei. s. funda
 mentum. No rursu iacientes ad
 dm. fundamentum penitentie
 uocat. Vnde pimum instrui
 debz qui bapuzandz e si m
 ad etatem intelligibile pue
 nit. h e ut credat dnm ihm
 xpm genitum ex deo patre
 ante omia seta. natu de uir
 gine in fine tpm p salute ge
 nis humani sine semine ui
 ri. passum. mortuum. resur
 rexisse tertia die ascendisse a
 celos. uenturum ad iudi
 cium. ut reddat unicuique se
 cundum opa sua. resurrec
 tionem corporum. in comuta
 bilitatem amaru bonos i glia.
 malos in penis mane. ope
 dm iuitate hie in psonis.
 unitatem in suba. Postqm ista
 omia confessus sunt se crede. de
 bz confitri poea sua. sicq; i ui
 genda e ei penitencia aut
 xl. aut xx. aut etiam vii
 dierum. sic in passionibus
 scorz legimus ac deinde debz
 bapuzari abrenunciatis di
 abolo r omibz pompis et
 omibzq; opibz eius. Bapa

zatus uero debz plenu in
 strui de diuinitate ut cre
 dat patre ingenitum. filium
 genitum spm scm nec ge
 nitum nec ingenitum. s; ab
 utroq; pcedente. reglam q;
 uiuendi scdm doctrinam
 euuangelicam atq; aplicam. que
 debeat age bona. r que ui
 tare mala. Quia ergo ui
 det quibz apst ista scribe
 bat. iam bapuzati erant.
 iamq; fundamentu supius des
 eptum pcepant hortatur il
 los ad ista maiora tende r
 opus no ee ut iam illud
 fundamentum penitentie r fidei a;
 dm iaciatur in illis. So cir
 co aut fundamentum peniten
 tie id uocat. quia sic dictu
 e bapuzando penitenciam
 pus r iungebatur. Vn in
 actibz aploz bts paulo die
 iudeis ad fidem occurrenti
 bz. Penitenciam age r bap
 uzetur unusquisq; uim.
 fundamentu q; fidei ad dm dit.
 quia fides p qua accedim
 ad dm. fundamentu e omium
 iuitatum. Non debz ee iqd ne
 cesse u iam iaciam fundamentum
 penitentie ab opibz
 mortuis ad fundamentum fidi.
 p quam accedit ad dm qd
 in uob iactu e anteq ad bap

usmi grām uenissetis. Pen-
 tentiam ab opib' mortu' agē
 ē ipa opa mala p' peniten-
 tiam deſe que animam mor-
 tificant. Opa namq; mortis
 sunt peccata. Nam sic aīa ui-
 uificatur fide alijsq; uita-
 bus. ita infidelitate morit'
 r' peccis. Seq̄t. Nō rurſū iaciēte
 fundamētū baptisimatū doctine. fū-
 damētū baptisimatū doctine ē iſtitu-
 cio r' doctina baptisimatis. uidē
 quid contineat in ſe baptis-
 mus. r' quid conferat ad fidē
 accedentib'. S; qd dicit pla-
 li numō baptisimatū funda-
 mētum p' uarietate accipiētū
 poſuit. nō qd pla baptisima-
 ta debeant intelligi ſ; unū.
 quia ſic unus ē d's. r' una fi-
 des. ita r' unum baptisima. In-
 poſitionis quoq; manuum fū-
 damētum non debem' rurſū
 iacē. Impoſitionē manuum
 appellat confirmationē p' qm
 plenissime creditur accipi
 donum ſp's ſc'i qd p' baptis-
 mum ad confirmationē unita-
 tis in ecclia a pontificib' fie-
 ri ſol'. his igitur pfecte in
 ecclia pfecte in ecclia pceptis.
 fide reſurrectionis r' iudicij
 futura hūda ē. Vnde ſubiun-
 git ap'ls dicens. de reſurrec-
 tionis mortuor' r' iudicij

etū fundamētū nō debem' ru-
 rſum iacē ut itūm inſtruam-
 ni de fide genalis reſurrectio-
 nis. r' iudicij etū qd dabr' r'
 us. parit' in iuſtis. quaſi
 iam nō ſitis de his inſtruc-
 ti. Notandumq; ad omnia ſep
 ſubaudiendum ē. Nō rur-
 ſum iacientes fundamētum.
 Et hoc faciem' ſiquidem p'miſe-
 rit d's. hoc ē r' ad maiora uos
 ducem'. r' de his omib' que
 enūmauim' plenissime do-
 cebimus uos. ut nō ſit itū
 neceſſe ex toto r' a capite po-
 nē fundamētū. Ne uero ulla-
 tenus quis ſcdm ut tēu
 eſtimaret poſt peccata fieri ba-
 ptisima. mox ſubiunxit di-
 cens. Impoſſibile ē enī eos q
 ſemel ſ illuminati. ſ. p' grā ſc'i ſp's
 i baptisimate fidei. guſtauer' r' donū
 celeſte. h' ē remiſſionē peccor' pce-
 per' i baptisimate. ſiue comunica-
 uer' corpori. r' ſangm d'ni p' baptis-
 mū. r' particeps ſc'i ſp's ſc'i i diſtri-
 butioe. ſ. donor'. guſtauer' nichomin'
 bonū d'i ſc'i. i. doctina eu-
 glicam intellexit. uitaſq;
 ſc'i uenturi. hoc ē glificatio-
 nem reſurrectionis uitam
 futura. r' plapſi ſunt a fide
 xpi negando illum. aut r'
 ad omnia peccata. Renoua-
 mini itūm ad penitentia

hoc est non uos fieri per peniten-
 tiam. scilicet a superioribus impossibile
 est. Impossibile est inquit iterum
 renouari posse eos per peniten-
 tiam et per baptismum. qui
 postquam omnia superius memo-
 rata preceperunt lapsi sunt
 ad immundiciam criminalium
 peccatorum aut etiam ad infidelita-
 tem. Non dixit difficile est.
 sed impossibile. Quod enim diffi-
 cile est. ut cumque potest agi.
 Impossibile facile uero est quod
 nullomodo potest fieri. Quod ergo
 Exclusa est penitentia post bap-
 tismum. et uenia delictorum.
 Absit. duo siquid siquid sunt
 genera penitentiae. unum quod
 ante baptismum proueniat.
 quoniam beatus apostolus hic excludit
 dicens. non posse iterum reno-
 uari per penitentiam. quate-
 nus penitentia pacta iterum
 baptizetur. Alterum autem genus
 penitentiae est. per quod post bap-
 tismum delentur peccata. quod beatus a-
 postolus minime excludit. Terret
 ergo omnes ut timeant post ba-
 ptismi gratiam grauioribus peccatis
 se implicare quia non potest
 fieri secunda uice renouatio per
 lauacrum baptismatis. Nam
 sic Christus semel mortuus est et
 semel resurgens. ita non mo-
 ritur ita semel gratia bap-
 tis-

maus agenda est. nec potest
 iterari. in dubium fuit. uerum
 nam quis captus ab hostibus
 sit baptizatus. Baptizatus
 Renouari autem dicitur. nouum
 fieri. Nouum autem hominem
 facere sancti baptismatis est. de quo
 propheta dicit. Renouabitur sicut a-
 quile uiuentur uia. Impossi-
 bile est inquit iterum renoua-
 ri posse aliquem per penitentiam
 que fit post baptismum adhi-
 ut iterum baptizetur peniten-
 tia expleta. qui ea que su-
 pra memorata sunt preceperunt.
 uitaeque sancti uenturi gusta-
 uerunt. Quod dicit gustauerunt uitam
 sancti uenturi. tale est ac si diceret.
 Si cognouerunt quod in resurrec-
 tionem futuri sunt electi. sic
 angeli dei in celo. et quod ita fulge-
 bunt sicut sol in regno patris sui.
 nullomodo possunt iterum ita re-
 nouari per penitentiam et per bap-
 tismum. iterum si peccauerint
 criminale peccatum. sic in primo ba-
 ptismate noui effecti sunt. Er-
 rant enim qui uolebant bap-
 tismum iterare dicentes. quicquid
 peccauerim non est in cura. quoniam per
 priam me baptizari rursum et
 renouabor totus sicut prius. quod
 apostolus ex toto denegat nullo
 modo posse fieri. Et quia uetus
 baptismatis in cruce et sepul-

quod et preparatio bap-
 tismatis potest appella-
 ri. De quo supra dicitur
 in. quia inuenerunt
 illi qui instruerent
 an. et bap-
 tismum

tura x maxime constat punde
 subum x. Rursum crucifige
 ntes sibi met ipis filiu dei.
 r ostentat hntes. In no ideo
 denegatur penitencia quia
 licz non renouent in bapaf
 mate iam indulgentia tñ ua
 lebunt accipe p confessione
 peccoz. p humilitate. p pe
 nitentiam. p helemofinam
 si habet facultas. r si dimi
 serint frīb; in se peccantib;
 hoc e qui iam bapazari
 uolunt quam in se e xpm
 quoq; iam crucifige uolt.
 r derisioi habi. hoc e enim
 illum ostentat hie. s; no po
 test frī qm sic xps semel mo
 ratur e carne in cruce ita
 r nos semel mori possum⁹
 in bapafmate peccō. terra e
 nim sepe sup se uenientē
 bibens umbrem r genans
 herbam oportuna illis aqb⁹
 colitur accip bñdictionē a
 deo. hoc paradignate uide
 os arguit qui sepe bibunt
 umbre celestis doctrine. sed
 numqm gmina fidei bono
 rumq; opum pautunt. Non
 autem pñm compationē
 de bona tra. ac deinde de ma
 la tra inqt bibens umbrem
 .i. scā r bone uoluntatis aia
 accipiens. gram sps scī. in

bremq; diuinor; eloqoz r ge
 nans hban oportuna. hoc e
 itates bonas fidemq; pfectā
 pfens suis pdicatorib; aqb⁹
 excolitur siue sibi met ipi
 accip benedictionē uite uite
 etne ul abundantiam uitai
 ut ferat fructus. xxx. lx. pa
 ritē centesimos. Nich enim
 oporamus fide pfecta in fili
 um dī qm uita opama. Pro
 ferens ergo apfē hoc exem
 plum de aia florena iūtu
 ab; dīq; bñdictione digna
 mox suburnā aliud padig
 ma de illa q suam negligit
 salute dum frequē umbrem
 celestis doctrine poss; suscipe.
 r ferens aut spinas ac tbulos
 repba e r maledicto pxima.
 r spinas ac tbulos punctioes
 peccoz possumus intelligē.
 quib; pungitur aia. de q
 bz dñs ade dixit. Tra tua
 spinas ac tbulos gmmabit.
 .i. caro tua punctiones peccoz
 r aculeos uicioz pfet t. Si
 ue p spinas r tbulos. cu
 ras supfluas sollicitudinesq;
 istius seculi debem⁹ accipe.
 de quib; dñs dic in eūgio.
 Cure istius scī r sollicitudi
 nes diuiciaz suffocant ū
 bum. ita ut infructuosum
 reddatur. dia igitur pfens

punitiones peccatorum. curisque scilicet
 et sollicitudinibus diuiciarum
 occupata repleta est. hoc est laudis
 indigna et maledictionis proxi-
 ma. Notandumque quia non
 dixit maledicta est. sed maledic-
 tionis proxima. Quandiu enim
 reseruat ad penitentiam. qui
 non est maledicta. Sin uero penite-
 ntiam noluerit agere maledicta
 erit. Unde sequitur. Curus su-
 matio. i. finis illius anime in
 prauo opere et perseuerantia in ma-
 lo. usque ad exitum uite in ob-
 scurationem ignis eterni erit. Qua-
 si dicitur. Nunc quid quadum
 spatium penitendi habet. male-
 dictionis est proxima. Sed si perma-
 nerit in iniquitate sua obsti-
 onem eterni supplicii subiacebit.
 Hec enim obstinatio non erit nisi
 his qui usque in finem perman-
 serint in peccatis suis. quia in
 quacumque die uisus fuerit pec-
 cator uita uiuet et non morietur.
 Postquam sufficienter increpauit
 eos. truit ac percussit. bladi-
 endo itum alloquitur eos. ne desperato
 reddet. Sed tamen neque in omnibus adulatur.
 neque in omnibus peccat. Dicit ergo.
 Confidimus autem de uobis dilectissimi
 sumus meliora et iucundiora sa-
 lutas. Tamen et si ita loquitur
 quia non habuit unde eos ad-
 presens laudaret. laudat eos

de spe futura quam habebat
 de illis dicens. Quasi di-
 ceret. Non dicimus hoc uelut
 putantes uos spiritus ple-
 nos. sed tamen ne tales effi-
 ciamini. Melius est enim uos
 uobis tueri. quam ut rebus do-
 leatis. Optima queque opera
 de uobis confidimus. utique
 saluta proficia. quamuis ita lo-
 quamur. Nam quod super dixi-
 mus de reprobis a terra et obsti-
 nationi proxima. non de uobis
 diximus? quia meliora de
 uobis credimus? Redduxit quippe eis
 preterita bona opera illorum in me-
 moriam. quatinus expectatis
 possit adducere ad bona queque
 ideoque subiunxit. Non enim
 in uultu dei uel obliuiscatur
 opis uiris et dilectionis quam o-
 stendistis in nomine eius qui mi-
 nistrastis sanctis et ministratis.
 Ecce quam reuertitur animos eorum
 et confortauit. preterita bona opera
 ad mentem reuocans. quia in
 omnipotentem deum obliuio non cadit.
 ideo non obliuiscitur operum et la-
 borum fidelium suorum. Et in hoc
 est iustus quia remunerat elec-
 tos suos pro se laborantes. Si
 enim obliuisceret operum illorum.
 nec eos remuneraret. ut cuique
 iustus putaret. quod omnino nefas
 est dicere. Unde apostolus dicit. Non

in q̄d in iustus ē d̄s. ut ob
hūscat̄ opis laborisq; uir̄.
7 d̄t̄eōis. quā ostendistis
p̄ amore nominis eius in
inuoē. 7 in om̄s qui ministra
tis sc̄is. 7 ad huc sc̄dm̄ uir̄m
posse ministratis. sc̄is 7 ad
huc sc̄dm̄ uir̄m posse mini
stratis. De illis sc̄is d̄c̄ qui
uenientes ad fidē xp̄i. ex
poliati sunt ab alijs uide
is. Quos laudat in hac ip̄a
ep̄la dicens. Rapinā bonoz
uioz̄ cum gaudio suscepi
stis. Et de quib; isaias loq̄e
ān̄ p̄dixat. Et qui recessit
inquiens a malo uideoz̄ p̄
de patuit. Istis talib; expo
liatis hi qui nō suant ex
poliati. p̄ ut potant mini
strabant. Quale uero q̄ntū
ue desidiū h̄ret de salute
eorum. sequit̄ ub̄is ex par
te ex p̄mit̄ dicens. Cupi
mus aut̄ unū quemq; ue
strum eandem ostentare. sol
licitudinē q̄m̄ uero habu
istis ad expletionē. sp̄i us
q; ad finem. uite. uite. siue diei
iudicij ut non sagnes effi
ctamini. hoc ē pigri 7 desi
des in bono ope. 7 in manda
tis dei. p̄ficiendis. Desida
mus inquit uos nō t̄m̄ cir
ca ūba. s; etiā in ueritatibus

40
conūfari. Non quasi ip̄a ūba
culpantes. s; ut de futuris sol
liciti sitis ad monentes hoc ē
quales fuistis p̄mum tales
cupimus 7 in eē 7 in futurum.
Et non dix̄ uolo q̄d ē auctori
tatis doct̄ne s; q̄d erat pat̄ne
d̄t̄eōis. hoc est cupim; unū
quemq; uir̄m eandem erga fr̄s
semp̄ ostendē maximā curam
quam q̄m̄ olim habuistis ad
completionē sp̄i in et̄nam
resurrectionem. Exple
tio sp̄i ē. ad expleo rerum
quas nos desecutus sp̄am;
Verum imitatores eoz̄. s. cupi
mus uos eē qui fidē 7 paci
entia h̄ditab̄t̄ p̄missiones.
O r̄tat̄ it̄m̄ eō. ū fidē n̄ ficta 7 paciēcia
p̄fecta. expectet̄ p̄missiones di.
7 h̄ditatē q̄ sc̄is sui p̄misit. Ad
dupplic̄ accipi p̄. s. ū referat̄ a;
pat̄archa 7 sc̄o uet̄i testam̄ti. q̄ m̄ltā
p̄missiones acceper̄ de x̄. 7 de h̄ditate
re p̄missionis. quia fidē h̄ntes
p̄fectā qua credidunt d̄m̄
imple posse q̄ p̄misit. 7 pa
cientiam solidissimā qua n̄
in se. s; in filiis suis p̄missio
nes expectauer̄ implendas.
meruer̄ amici di eē. 7 i filiis
suis easdē p̄missiones h̄dita
re. Et 7 ad ap̄tos aliosq; sc̄os
referri q̄ p̄ fidē 7 paciēcia
meruer̄ desq; 7 h̄ditate p̄mi
siones et̄ne b̄t̄udinis a d̄no
sibi in om̄ibus fidelibus

pmissis. Abrahe namq. pmit-
 tens d's. qm̄ nemine hūit ma-
 iorem p̄ quem iuraret iura-
 uit p̄ semet ip̄m dicens nisi
 benedicēs benedicam te. et mul-
 tiplicans multiplicabo te. Et
 ut firmi⁹ corroboraret ea que
 sup̄ius dixat de sc̄is. qd̄ fe-
 ditarent p̄missiones dei fide
 et paciā iocundo utatur exem-
 plis. S; mirra sap̄ia eius. Ali-
 quando enim laudib; extollen-
 do blanditur eis aliquo t̄o-
 rib; t̄et. Nam in sup̄iorib;
 t̄et eos ne infideles eēnt et
 minus creduli p̄missionib;
 d̄i. nūc aut̄ exemplis horta-
 tur ad paciētiā et fidem. ut
 indubitanter credant non
 solum d̄o dicente uerum et
 iurante p̄ semet ip̄m. Si d̄o
 p̄mittente unquam ē n̄ cre-
 dere non qm̄ ip̄m ē deo iura-
 te fidem nō accomodare. Ju-
 rauit autem d's pat̄ abrahe
 p̄ semet ip̄m quia nemine ha-
 buit maiorem p̄ que iuraret
 dicens. n̄ benedicēs benedi-
 cam te et cetera. Repetitio ser-
 monis confirmatio ē rei. In-
 si in h̄ loco ad firmitate po-
 nitur p̄ cetera. siue p̄ quia. Et
 ē sensus. Certe semp̄ benedi-
 ca te in filiis tuis semp̄ mul-
 tiplicabo te. Et sic longanimi-

ter fens. ad ep̄tis ē rep̄mis-
 sionem hoc ē diu p̄ paciēti-
 am credendo sustinēs. et secut⁹
 ē p̄missionē in filiis suis de t̄ra
 rep̄missiois qm̄ p̄misit eis
 dicens. Terram hanc t̄. da-
 bo et filius tuus. et insup̄ p̄mis-
 sionem de x̄po de quo ait. in
 semine tuo b̄ndicēt om̄s gn̄s.
 Sequitur. Homines enim p̄
 maiorem sui iurāt. et ois r̄o-
 uis eoz finis ad firmatōē
 ē iuramētū. Quasi dicēt. Si ho-
 minib; infuturū credit. de q̄
 b̄ p̄ p̄ham d̄r. om̄is homo
 indax. quom̄ magis d̄i iura-
 mēto credi deb; q̄ ē uitas.
 et q̄ nec falli nec m̄ari p̄.
 et cui insup̄ sine iuramēto cre-
 di oportet. Homines inquit
 p̄ maiorem suū iurāt. hoc ē p̄
 d̄m. qui ē eoz creator. iuramē-
 tum quoq; ē finis ois r̄entio-
 nis eoz ad firmatōē. quia
 p̄ iuramētū credēd⁹ ē nec dum
 postmodum querela fieri iu-
 ramēto opletō. S; finis r̄emp-
 tiois deb; eē iuramētū sub fir-
 matōē in q̄. s. iuramēto t̄ p̄-
 terea quia firmatio rei iura-
 mētū ē. Volens d's ostendē abū-
 dantius immobilitatē filij
 sui h̄edib; pollicitatōis. i. pa-
 trib; sue p̄missiois h̄edib; it̄
 posuit iurandū u p̄ duas

ih̄s in m̄iora uelam̄us s̄ cū
 ad d̄t̄m̄o dicens. Vbi p̄cur
 sor̄ m̄at̄it̄ p̄ nob̄ uelut̄ ab̄
 q̄ dubio nos oporteat p̄se
 qui p̄cur̄sorem n̄m̄. P̄recu
 r̄sorem uero ⁊ sequētem i
 eadem uia eē uenit. X̄ps
 itaq̄ resurgens am̄ort̄us
 p̄cur̄rit nos ad altitudi
 nem celorum. factusq̄ ē nob̄
 p̄cur̄sor ap̄p̄endo nob̄ celum.
 ⁊ gaudia p̄ate celestis redde
 do. Si ergo uolumus subsequē
 p̄cur̄sore n̄m̄. debemus sic
 uille ambulauit ⁊ nos am
 bulare. hoc autem ad na
 turam humanitatis filij
 dei referat̄. inq̄ semet ip̄m
 obtulit d̄o pat̄ in ara cru
 cis sacrificium salutis n̄re.
 Quare x̄ps sc̄dm̄ ordinē me
 lchisedech dicat̄ existē sac̄do.
 factis ut reor̄ ap̄te paulo su
 pius ostensum ē. S̄ q̄d̄ d̄ic̄
 illum uis̄se in m̄iora ue
 lam̄us. more pontificū
 iudeor̄ loq̄tur. qui semel
 in anno ingrediebāt̄ m̄o
 uelut̄ i sc̄a sc̄or̄ orat̄ur
 p̄ p̄p̄to. ⁊ x̄ps secreta re
 gni celor̄ penetrans orat̄
 assidue p̄ salute fidelū suor̄.
 h̄c enī melchisedech rex sa
 lē sac̄dos d̄i s̄m̄ fuit. q̄ ob
 uiauit abrahe regresso ace

de regum. ⁊ b̄ndix̄ ei. cui
 decimas om̄iū diuisit abra
 ham. Tradunt hebrei mel
 chisedech ip̄m eē sem̄ p̄moge
 nitum filium noe qui eo
 q̄re quo natus ē ab̄raā ha
 b̄uit annos etatis. ̄. xc. ij.
 eor̄ q̄re quo mortis ē ab̄ra
 ham hab̄uit annos q̄ngen
 tos. Lx. v. ⁊ ita sup̄uixit ab
 raā annos xxx. v. Quibus
 expletis. facti s̄nt om̄s dies
 uite illius. d̄c. anni. Nec ē
 mirum si abrahe obuiam p̄
 cesserit. eiq̄ panem. ⁊ uinū
 obtulit. q̄d̄ abnepoti suo iu
 re pat̄nitatis debebat ⁊ b̄n
 dixit ei. decimasq̄ p̄de atq̄
 uictorie ab eo accepit sic sa
 c̄dos excelsi ⁊ s̄m̄ d̄i nō fa
 lsoz d̄or̄ ⁊ idolor̄. qui fuit
 etiam rex salem. Salē aut̄ sic
 b̄s̄ ionimus d̄ic̄. n̄ ē putā
 da iher̄lm̄. ut ioseph⁹ isto
 graph⁹ n̄or̄q̄ pl̄m̄ arbit̄n
 tur. s̄ opidum ē iuxta sc̄ito
 polim. quod usq̄ hodie apel
 latur salem s̄ue salim de
 quo teste b̄o ionimo. i euglio
 legitur. fuit inq̄d̄ ioh̄es bap
 tizans in ennon iuxta salim q̄a
 aque multe erant̄ ibi. Je
 ruz̄o aut̄ sic ista uarietas
 n̄or̄ū. quia hebrei multas in
 locis p̄consonantes solūm

u
 |
 o
 |
 N

scribunt subtractis uocabz. atq; ita scdm arbitrium legentis. pronuntiat. no uno semper eodemq; modo. Ostenditur autem in eodem opido palaciu melchisedech ex magnitudine ruinaru. ostendens uetus opis excellentia. ad quam ciuitate siue opidu legitur iacob descendisse. qui fuit in tra canaan regionis sichein. Considerandum q; e qd abraham de cede hostium reuens quos psecutus e usq; danu in uia reuiois hnt iherlmam. s; potius salem opidum sup memoratu. **P**rimum quid interpretat rex iusticie. deinde autem rex salem qd e rex pacis sine patre. sine matre. sine genealogia. neq; uitu dolor neq; fine uite hns. Sepius autem bts ap's melchisedech in apum dnu saluatoris intro ducit. Quamuis eni omis pene sci r patarche atq; pphe poris tps in aliq re figura xpi exp'sserunt. hoc tñ melchisedech. specialius que non fuit de gene uidoz i apu pcessit sacerdotu filij di. de q die ds pat in psalmo pcessit sacerdotu filij di. de quo die ds pat in psalmo. c. viij.

Tu es sacerdos. i. e. s. o. m. s. Ordine autem eius multis modis interpretari possumus sic iam supradictu e. s. qd solus rex fuerit r sacerdos. r ante crucifixionem factus sacerdos. ut nungentes audieris s; uideri agentibz sacerdotum acceperint. neq; unctus oleo. uisibili ut mosaica pcepta constituit. s; oleo exultationis fideiq; puritate. neq; carnis r sanguinis uictimas immolauit. s; pane r uino sumpti puri ope sacficio. x. dedicauit sacerdotu. S; pm ut ap's dic. i. h. assimilauit sacerdotum. filio di. q; interpretat rex iusticie. Melchon enim siue melchi regē sonat. Sedech u it? siue iusticia. Et quis e uer' rex iusticie. nisi xps qui dic i psalmo. ego aut constitutus. s. r. a. eo. Ipe enim iuste r recte regit r gubernat electos suos. iusticie amatores effectos. Dem at assimilauit filio di p hoc qd dicit rex pacis. qd pat; ad xpm. Salem quippe interpretat pax. Xps igitur nos iustificat q e rex iusticie r ipe pacificat oia q i cel' r q mtris s q nascendo. moriendo. resurgendo. atq; ascendendo pacē attulit mudo. qui scdm diuinitate sine fine. r sine initio rex e ex etno pre etnas. qmuis ex qrali matre

p̄p̄at̄ eēt. Sic illi melchisedech n̄ le-
 gum̄ inuāū n̄ finē in sc̄p̄ata sac̄.
 si enō nouim̄ filij d̄i inuāū ul̄ fi-
 nē quē h̄c aliq̄s horz̄i nat̄a dita-
 at. Et in h̄ e similitudo. q̄d n̄ illi
 n̄ illius inuāū legitur ul̄ finis. Illi
 quid. q̄ n̄ e sc̄p̄at̄. Isti aut̄ q̄ oīno
 n̄ e. Neq̄ enī sub q̄ nat̄ e melchi-
 sedech legit̄ neq̄ q̄no mortuū e nar-
 rat̄. s̄ subito introduc̄ sic̄ thetas.
 Nec oīno credend̄ e. q̄d melchisedech
 fin̄ pat̄ aut̄ mat̄re eēt. cū x̄ q̄ se-
 cūdu uānc̄ nat̄a i pat̄re h̄uerit
 i mat̄re. S̄ p̄p̄ta hoc d̄r de illo.
 q̄ subito introduc̄ i diuina
 sc̄p̄ta sic̄ dixim̄. genealogia illi
 n̄ commemorat̄. De quo i d̄r. q̄d al-
 similat̄ filio d̄i i his oīb̄. sup̄
 his dict̄s. man; sac̄dos i et̄nū
 n̄ in se s̄ i x̄. Nam melchisedech
 mortuū e s̄ figura et̄ et̄nal̄ i x̄
 man;. Similitudo aut̄ hic n̄ p̄
 etate ponit̄. s̄ p̄ figura. Inuē-
 mini aut̄ quāuis sit h̄ cui deci-
 mas dedit de p̄cipuis abrahā
 pat̄archa. Conuāt sermonē su-
 um ad eos. qui gl̄iant̄ se filios
 eē abrahā i nobilitatem gen̄is
 ab illo dūce se iactant. Unde
 in euanḡlio d̄no eum p̄pone
 conabantur dum dicent. Nūq̄d
 tu maior es pat̄re n̄ro abrahā.
 Ut ergo illoz̄ sup̄bia fundet̄ a-
 p̄t̄s dix̄. Inuēmini i attendite
 diligent̄ quāuis fuit hic hic me

Ichisedech sac̄dos d̄i sumi. cui
 decimas dedit abrahā pat̄ar-
 cha de p̄cipuis. i. de meliorib̄;
 spoliis. Quib̄ ubi uult offen-
 de maioris dignitatis i honoris
 fuisse melchisedech quā abrahā
 ac p̄ hoc maī i sanctius fore sa-
 c̄dotū x̄pi q̄m iudoz̄. Quasi
 dicet. Quē uos oīb̄; hominu-
 bus excellentiore estimatis. h̄
 decimas obtulit melchisedech.
 qui in figura x̄pi p̄cessit. Et q̄d
 de filiis leui sac̄dotū accipie-
 tes mandati h̄nt decimas su-
 me a p̄p̄to sc̄dm̄ legem. i. a trib̄;
 suis. q̄m q̄m i x̄pi de h̄mbis
 exierint abrahā. tanta i q̄d e
 excellentia sac̄dotū. ut etiam
 x̄pi qui eundē h̄uāt p̄ genu-
 tore i ab uno pat̄re descēdat.
 p̄p̄t̄ excellentie inuāū q̄ meliores
 erant fr̄ib̄; suis. ut pote aarō
 qui int̄ uiuos ac mortuos
 stans. itam d̄ni sac̄dotū placā-
 uit dignitate merēt̄ adipisci.
 Ac p̄p̄ta nisi melchisedech ma-
 ioris dignitatis eēt q̄m abrahā
 alienigene decimas dedisset sic̄
 aarō maioris dignitatis eēt
 q̄m abrahā nequa q̄m abrahā
 alienigene decimas dedisset.
 sic̄ aarō maioris inuā fuit
 quam fr̄s illius reliquaz̄ i bu-
 um. Sic ergo. Et quis e de filiis
 leui accipiens sac̄dotū. sicut

accepit aaron et filij eius. Man-
 datum et preceptum hinc secundum legem
 summe decimas apud quasi me-
 liores illis et hoc a fratribus suis
 cum unum eundemque fuisset
 pro genitorem. iuxta quod apostolus ma-
 nifestat dicens. quoniam ipsi fratres
 leui de lumbis exierunt abrae.
 Cuius autem generatio. i. melchisedech
 non annuntiat in eis. in filiis ui-
 delicet leui decimas sumpsit
 abraham. et hinc hoc est abraham qui
 habebat repermissiones de filio
 dei. benedixit ille melchisedech.
 Hic ostendit in circumcisum sacerdo-
 tem. sacerdotem circumciso. multo esse
 sublimiorem. Quomodo ergo hoc ostendit.
 Vt quia ipse leui ex
 quo sacerdotale genus ortum est
 decimat^{ur} est a melchisedech in
 lumbis pro genitoris sui tamquam
 erat abraham circumcisus tamquam
 repermissiones de christo propter
 quod in semine eius benedicen-
 tur omnes gentes. quoniam benedic-
 tus est a melchisedech sacerdote
 in circumciso. dans ei decimas
 totius prede. Benedicentes autem me-
 lchisedech dixit. Benedictus abra-
 ham deo. quo protegente hostes
 in manu eius sunt. et alia que
 secuntur in eodem loco. Sine
 ulla contradictione quod minus
 est a meliore benedicere. Quasi
 dicit. Omnibus luce clarius uide-
 tur.

quod minor a maiore benedicere.
 Unde abraham quasi minor a mel-
 chisedech tamquam a meliore
 benedictionem precepit. Unde
 maior ac melior apud christum.
 illi qui premissiones de christo ha-
 bebat. Et hic quidem morientes
 homines decimas accipiunt
 ubi autem testatur quia uiuunt.
 Hic inquit hoc est in presentia sancto.
 ut in templo. quod ad huc sta-
 bat. morientes homines filij
 uidelicet leui qui mortales ac
 moribundi sunt decimas
 accipiunt ubi autem. i. in alia
 uita ut in loco ubi dicitur de
 christo. tu es sacerdos in eternum.
 testatur deus patris cum uita
 inchoata quia uiuit christus. Unde
 dicit psalmista. Iurauit dominus
 et non penitebit eum tu es
 sacerdos in eternum secundum or-
 dinem melchisedech. Et ut
 ita dictum sit pro abraham.
 et leui qui decimas accipit ad
 huc in filiis suis. ut accepit
 actenus a fratribus suis. decima-
 tus est a melchisedech. Ad huc
 hoc est enim in lumbis in pro-
 pagatione seminis patris erat le-
 ui. quoniam obuiauit ei melchi-
 sedech. Quoniam dicit leui decima-
 tum esse cum nondum natus esset
 a melchisedech preteritam cum
 et filius fuit naturalis iacob.

utaq; non in se e decimat. Si
 abraam de cuius pene descen-
 dit. Quando enim abraam deci-
 mas obtulit melchisedech i illo
 omis filij eius dederunt. Qua pp-
 dic apte. quia leui q decimas i
 filijs suis accep a fratrib; decimat
 e p abraam siue in abraam. Ob ub
 declarat. q nisi sacerdotu mel-
 chisedech qd in figura xpi sac-
 dotu pcessit maioris dignita-
 tis eet. nequaquam abraam omisq; fi-
 lij eius. ab illo decimati eent.
Dum enim sacerdotu a sacerdotio de-
 cimat. maioris dignitatis u-
 nu alio ostendit. Si ergo summa-
 tio sacerdotu leuiticum erat. pps
 eni sub ipso legem accep. qd ad
 huc necessarium fuit. sedm or-
 dine melchisedech alium exur-
 ge sacerdotem. i no sedm ordine aa-
 ron. dicit. Translato enim sacerdotio.
 necesse e ut legis translatio fiat.
Hinc incip iam plenu diffencias
 noui testamta ostende dices. Si
 sumatio pfectio uite atq; iusti-
 ficationis p sacerdotu leuiticum
 fuit. qui necesse fuit alium exur-
 ge sacerdotem sedm ordine melchi-
 sedech. Nam q aaron pimum
 post legem datam sacerdotem de-
 tui leui fuisse nulli dubium
 e. io sacerdotum quo functus
 e. leuiticum nominauit sac-
 dotum. ut certe quia ipse le-

ui in filijs suis functus e illo sac-
 dotio. Nam ab nepotes illius sus-
 ceper illud moyses i aaron cum
 reliqs fratrib; suis ex eade tribu.
Nam leui genuit. caath. caath.
 u amram. amram autem moyse
 i aaron. Joq; dicit ppsm sub illo
 sacerdotio legem accepisse. quia
 moyses i aaron pncipes erat
 tunc in ipso. qui ipa legem
 ad ministrauer de tribu sacdota-
 li existentes. Ergo sacerdotio leui-
 tico multo melior e ordo sacdo-
 ty melchisedech. qui apum ge-
 rebat sacerdotis nri. Nequaquam
 enim dixiss; sedm ordine mel-
 chisedech. si illud sacerdotu aa-
 ron melius eet. sub quo pps
 iudeoz legem accep. Si aut sac-
 dotum legis translatus e ad x
 sedm ordinem melchisedech. ne-
 cesse e ut legis translatio fiat.
 h e a lege moysi necesse e transire
 ad legem euanglij. Neq; eni potest
 sacerdos sine lege i sine testamto
 ee. i sine pceptis. Sumis nisib;
 laborat apte. ut a lege moysi
 faceret eos transire ad legem eu-
 uanglij a carnalib; ad spualia.
In quo eni hec dicunt de alia
 tribu e de qua nlls altario p-
 sto fuit. Manifestum e qd ex
 uida oras sit dñs nri. in q
 tribu nich de sacerdotib; moy-
 ses locut e. In quo eni ait hec

dicunt. i. de quo hoc dicta sunt
 quod esset sacerdos in eternum secundum
 ordinem melchisedech. dominum si-
 gnificans saluatorem. de alia tribu
 est quam de sacerdotibus de illa videtur.
 de qua nullus altario preposito fuit. h
 est de tribu iuda. Non autem ordi-
 ne tantum neque testamento vel preceptis
 mutatum est sacerdotium. sed etiam de
 tribu et quomodo translatum est sacerdo-
 tium de tribu iudaeorum de sacerdo-
 tali videtur ad regalem. ut eadem
 ipsa sit regalis et sacerdotalis. In
 christo quidem rex et sacerdos. In ue-
 re missum. Primo fuit regale
 sacerdotium in melchisedech secundum
 sequentiam huius sermone. Secundo
 autem fuit sacerdotium in christo. sic et
 primo. Unde ecclesia modo regale
 sacerdotium habet dicente petro.
 uos genus sanctum. regale sacerdo-
 tium. habet dicente petro. uos
 genus sanctum. Tribus ergo iuda ex
 qua dominus ortus est per uirginem ma-
 riam. cum semper regina esset. et nunquam
 sacerdotalis. in se fuit utriusque re-
 galis et sacerdotalis. translato ex to-
 to sacerdotio a tribu leui que
 antea sacerdotalis erat. Et ampli-
 us ad huc manifestum est. si secundum
 ordinem melchisedech exurgeret
 alius sacerdos qui non secundum legem
 mandata carnalis factus est sed secundum
 uirtutem uite insolubilis. testatur
 enim dominus patris loquens ad filium

quo tuus sacerdos in eternum secundum
 ordinem melchisedech. Defectus
 quia propter dictoris isto in loco ha-
 betur satis necessarius? quia propter
 dicatur ita. Et amplius ad huc
 manifestum est. destructum esse sac-
 dotium legis pro hoc quod christus non
 secundum ordinem melchisedech exu-
 rget alius sacerdos. non dubita-
 tione loquitur sed ad firmitate.
 Quasi dicit. amplius ad huc pro
 hoc demonstrat destructum esse
 sacerdotium legis. quia secundum or-
 dinem melchisedech surrexit et
 alius sacerdos qui non secundum car-
 nalis mandata legem factus est
 sacerdos sicut aaron. Legem carna-
 lis mandata uocat. quia ex
 maxima parte carnalis erat.
 carnalia preceptis. i. circumci-
 sione. in mundatione corporis.
 in hostiis et oblationibus carnalibus
 in discretionem ciborum. dicitur ac-
 quirit dicens. mane extra cast-
 laua corpus tuum. offer huius ut
 illud. abstine ab his cibis. ob-
 serua ista precepta. ceteraque his simi-
 lia que omnia morte finienda
 erant. Christi autem sacerdotium
 spirituale est et secundum uirtutem uite
 insolubilis. i. secundum potentiam
 uite indeficientis. que nul-
 lo inueniuntur mortis solui potest.
 habet enim christus in se uitam insol-
 ubilem. quia quoniam ad tempus

aaron dicitur sacerdos esse
 in eternum. sed secundum or-
 dinem melchisedech
 propter quod de tribu le-
 ui non fuit. Quod
 enim dicitur si secundum
 ordinem

solum sacerdotale
 in aaron. tertio
 ritum fuit re-
 gale sacerdo-
 tium

testamta in archa. duo sunt te-
 stamta assistentia in xpo. Seqt.
 S upq; eam. i. sup archam duo
 cherubin glie obumbrantia ppi-
 tatorum. duo cherubin regen-
 ta archam que intpatur ple-
 nitudō scientie. duo sunt testa-
 mta in quib; plenitudo scie q
 tegunt xpm qui ē ppiatio
 p pccis nris. quia in diuina
 septura latet. De quib; s. oib;
 que mistū in se hant. non est
 modo dicendū p singla. for-
 tassis idō retiauit quia mul-
 tis sermonib; op; habebat. siue
 quia nec dum erant capaces
 ad omnia capere. his ū ita opo-
 nis r ordinatis que dixim; ee
 tam in pmo tabnaclō qua in
 scdo. hoc ē in scis scōz. in por-
 tabnaclō hoc ē in illa parte
 templi. ubi altare incensi erat.
 r cuius ante etiam fores erat
 altare holocaustorum. semp
 introibant sacerdotes sacrificioz
 officia sumantes. Non ē ita i-
 telligendum. qd in templo sup
 altare incensi hostias offerret.
 aut ibi pficerent uictimaz; po-
 tius sacrificioz; possum; officia
 accipere incensum. ad qd offen-
 dum semp ingrediebant; sac-
 dotes mane r uespe siue su-
 mato r pfecto sacrificio. ante
 templum altari holocaustoz;

semp ingrediebant; sacerdotes in
 templum cum incenso. Potest
 et tertio modo intelligi. ut sic
 supius dixim; cum templo
 altare etiam holocaustoz; comp-
 hendit. ac p hoc a parte totum
 uoluit comprehendē. Vtrumq;
 tū p uno accipi pot. In scdo ac
 semel in anno solus pontifex
 n sine sanguine que offert p sua
 r p ppi ignoracia. Scdm tab-
 naclm in quo solus pontifex cū
 sanguine ingrediebat. signifi-
 cat intiora parte celestis. Ille ū
 pontifex significat; xpm qui se-
 mel ingress; ē scā scōz int uelū
 completa passioe sua. ū assistat
 nē uultu dī p nob; orans nō p
 suis delictis s; p nris. Nisi forte
 dicatur orare p suis ppter comu-
 nione qua hē cū corpore suo qd
 ē ecclia. Vñ dicit in passione d's
 d's nris quare me deliquit. l. as.
 m. u. d. or. Que sūt enī ūba de-
 lictoz; nisi corpus et qd nos sum?
 Ipe enī pccm nō fec. nec dolus i-
 uentus ē i ore eius. hoc signi-
 ficante spū scō nō dum p pala-
 tūe uiam scōz. i. hoc signifi-
 cante spū scō ad moisen nō dū
 uenisse xpm. qui semel cum sa-
 guine sue passiois ingredit; ce-
 loz secreta. Quasi dicit alijs
 ūbis. Iō sol; pontifex cū san-
 guine uocabat semel i scā scōz.

Y myser bido

ut discamus quia celeste regnum
 inaccessibile erat ad huc mortali-
 bus: quo ad usque xps ueniret
 qui expleta passione aperiret
 nobis ianuam pate celestis rese-
 rato uelo. i. celo. Nondum enim
 erat manifestata scorum uia ingre-
 diendi ad patriam celestem. siue
 non manifestata uia ingredi-
 endi ad patriam celestem siue
 non manifestata uia intellige-
 re. quia ignorabant homines
 quid significaret illa uisita.
 nec putem illuc nos posse in-
 gredi. quo pontifex noster ingres-
 sus est prius. Ipse namque dicit. ad
 patrem. Patet uolo ut ubi ego
 sum. et isti sint mecum. Et ali-
 bi. Vbi ego sum illic et ministri
 mei erunt. Et quia adhuc tem-
 plum stabat quoniam apostolus ista lo-
 quebatur. et munera legalia quoniam
 uis sine causa offerbantur. ideo sub-
 iunxit dicens. ad huc potest te-
 stamento hinc statui. scilicet. queres pa-
 rabola est. hoc est figura et simili-
 tudo temporis instantis. siue presen-
 tis. Quod enim agebatur in templo
 tunc temporis figura erat et simili-
 tudo istius uitae. que iam in
 ecclesia complebatur. Sequitur. iux-
 ta quoniam. scilicet. parabola uel figura
 munera et offerte offeruntur ibi ad
 huc a sacerdotibus. quoniam munera uel
 hostie non possunt perfectum

facere seruientem. iuxta sciencia.
 conscia dei cordis scia. per quam
 intelligitur mens hominis.
 Illa inquit munera carnalia non
 potant perfectum reddere seru-
 entem in lege. iuxta perfectio-
 nem mentis. quia non ualebat
 mente iustificare. dum non tollebat
 gratia peccata. Neminem enim ad p-
 fectum ad dicitur lex. sed in quibus ex
 maxima parte mundatio
 legis constabat subsequente ostendit
 dicens. Solum in cibis et po-
 tib; et uariis baptismatibus
 et iusticiis carnis. scilicet. uidebat
 perfectum facere seruientem usque
 ad tempus correctionis. i. melio-
 rationis. et emendationis impositas
 istis iusticiis carnis. Iusticie
 carnales indifferencie ciborum et
 potuum ac uariorum baptismatum
 siue lauacionum. usque
 ad tempus dominici aduentus
 impositae fuerunt sic reliqua que
 in figura agebantur. bene autem
 ad ueniente correpte. scilicet hoc
 est emendate. et in melius mu-
 tate. Nam per munda aialia
 que lex precepit ut edantur. signi-
 ficantur munda opera. scilicet in mu-
 da uel aialia. i. munda opera in-
 telliguntur aquibus abstinendum
 est. scilicet potus uel mundos. doc-
 trinam ecclesiasticorum uirorum.
 scilicet in mundos uel doctrina hereti-
 corum.

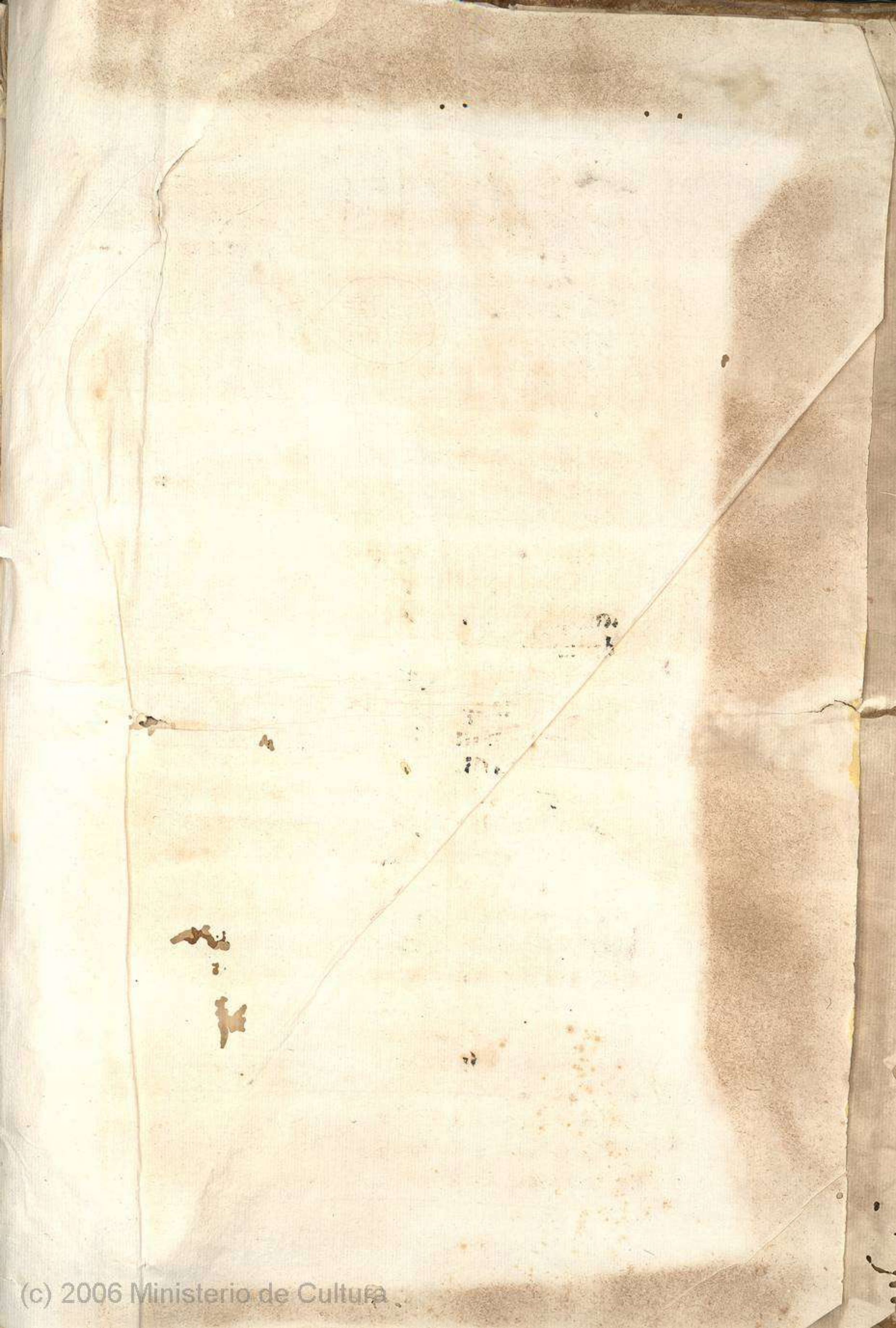
nihilominus debemus acci-
pe. De baptisimatib; u uictor
plenus in euanglio marchi
lari. interpretabant pharisei do-
minu r discipulos eius no lotis
manib; manducate. Omis eni
lauationes illoz nomine bap-
tismi designat. Aliquo autem
manus solum lauant aliquo
pedes. aliquo totum corpus.
quo aut aliquid in mundu
ragunt. aut etiam si ad mor-
tuum accedunt. S; frustra la-
uant manus totumq; corp?
dum contempnunt fonte salua-
toris ablu. Nam qd ppha die
lauamini mundi estote. r mu-
damini qui feras uasa dni. il-
li solum carnalit; intelligebat.
cum potius de lauacione bap-
tismatis xpi r mundicia opu
dictum sit. Ista omnia imposita
erit usq; ad temp; correctionis
hoc e usq; ad temp; diuici dieb;
aduentus. post ea u imuta-
ta sunt a xpo in meli; qe du
carnalit; obseruabant mun-
diciam corpus ad implebant.
Dum u spualit; cepunt ob-
seruari. mundiciam anime
part; cepunt opari. **Ad ebreos. 11**

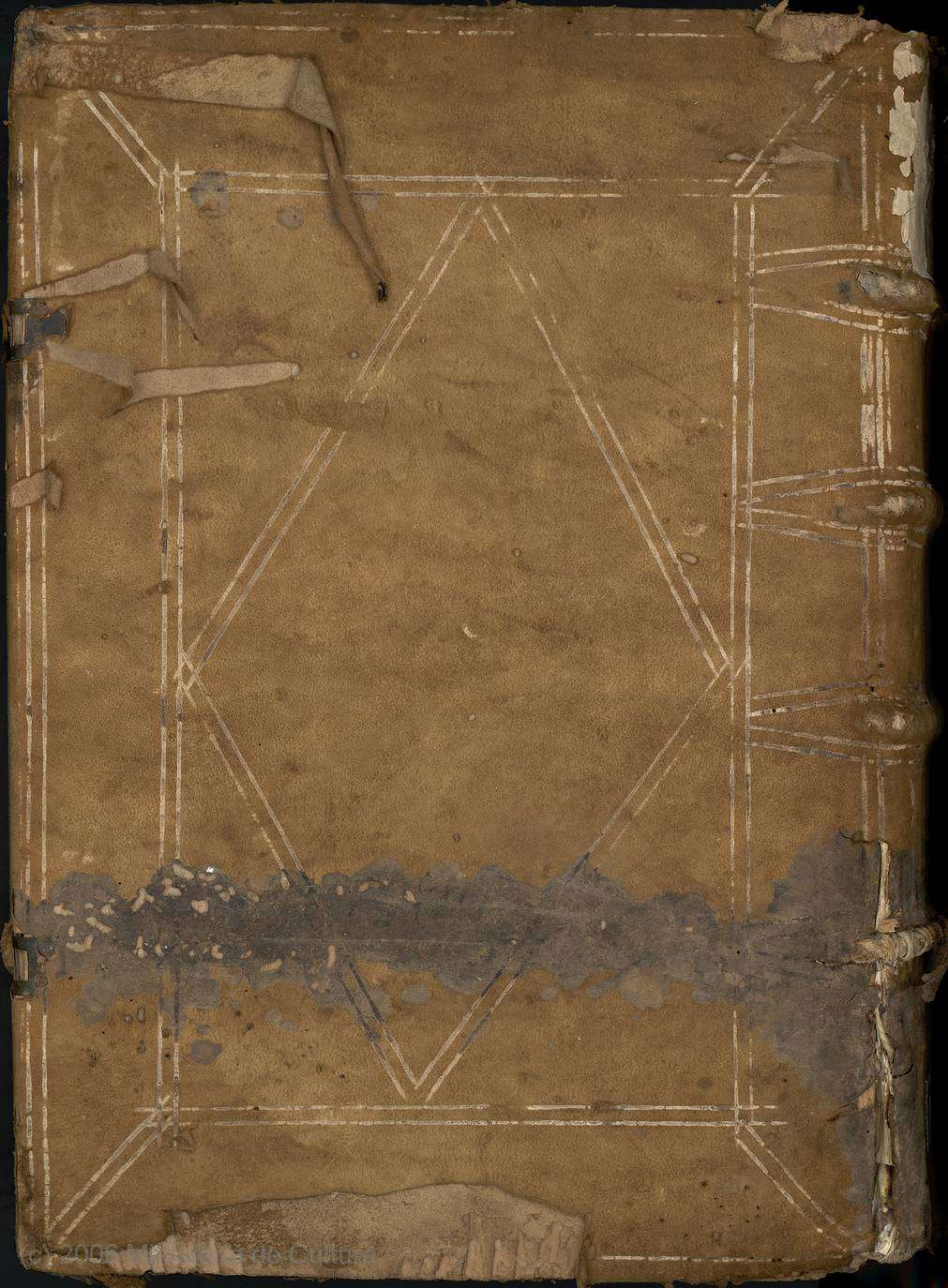
Res: Xps aut; autem as-
sistens pontifex futoz
bonoz. p amplius r pfectus
tabnaclm non manu factum.

1. non huius creatois. Ponti-
fex iudeorum qui semel in an-
no cum sanguine manibat
intra uelum in sca scorum o-
ratur? p ipso xpistum signifi-
cabat significabat sic iam ml-
tis in locis declaratum e qui cu
sanguine passionis sue resera-
to celo ingress; e secreta pate
celestis. ubi ne assistit. uultu
di patris orans p nob. Pontifex
autem futuroz bonoz. duob;
modis appellatur. futura eni
bona. que ipe nob ad ministra-
uit. fuer; uba celestia. passio il-
lius. resurrectio. baptisimus. re-
missio peoz. pfectaq; iustifica-
tio. Que iccirco futura bona
appellant; ut quia mistijs p
figurata sunt ut etia qe p dic-
ta sunt in diuinis oractis. Al-
tiori aut; intellectu futura bona
possum; accipe gaudia pate
celestis. que tibi p xpm minu-
strata sunt. Unde r pontifex a-
ppellatur. eo qd pontē. i. uiam
iusticie. uiamq; ad patam ce-
lestem ascendendi nob exhibuit.
Alia translatio ht. xps adueni-
ens pontifex futuroz bonoz.
isi eni ad ueniss; nequaquam h
futura bona nob ad ministras-
s; neq; assisteret uultu dei patris
p nobis. Notandūq; quia no
dixit simpliciter ap; illi as-

sisse. s; p tabnacm huius etiam
 compatiuo gradu dicens am-
 plius i pfecti. Tabnacm aut
 p qd assistit do pat humani-
 tas illius e qm nisi homo fie-
 ret. nequa q do pat assiste pos-
 sit. Tabnacm ergo dicitur ex
 pris ampli e tabnaclo moysi
 tabnacloq; salomonis. quia
 illa salus manib; carnalium
 sunt hominu facta. h; uero
 int uam uirginis sine semine
 ne uiri uocis autatis ope ef-
 figiati e. Sive i h e amplius
 i mai tabnacis illis. quia di-
 uinitas ubi. que tota no po-
 test comprehendit in tabnaclo ma-
 nufacto. in illo homine plenis-
 sime requiesc pfectus sive
 sanctus. In h est illis tabna-
 cis. quia cu neutru illoz s
 ministrantes, scificare pfecto-
 sq; face poss; istud u tabna-
 cm ad se accedentes. i a peccis
 mundare. i pfectos face potest.
 2 uod dix non manu factum expo-
 suit ipe dices. i. no hui creatio-
 nis cui non sumus. quia no
 sunt. sicut uirli semine concre-
 tum. Iste mons e lapis que
 uidit damel ab cisum de mo-
 te sine manib;. hoc e de ppto
 uideorum. natum sine semine
 uirli. i coitu masculi. Neq; p
 sanguine hucor; aut uiculor;

s; ppum. s. i. s. i. s. e. p. uenta.
 Non cum sanguine legalium
 animaliu a quo pfecta iustifi-
 catio non potat dari. s; cum
 sanguine passionis sue incho-
 uit in patia celeste. quo sang-
 ne omis s redempta pfecteq;
 iustificata. n; cprali. s; etna redemp-
 tione. De hac redemptione dr;
 p zacharia patre bi iohis. Vi-
 sitauit nos i fectio redemptione
 plebis sue. Redemptio aut ad cap-
 tuos ptinet. q nos captiui era-
 mus. captiuati a diablo in pmo
 parente nro. Si em sanguis hy-
 rooz i tauroz. i cinis uitule as-
 pfus inq; natos scificat ad emu-
 datione carnis. qnto magis sa-
 guis xpi qui p spm scm seme-
 apsum obtulit immaclatum.
 do emudat sciam nram ab
 opib; mortis ad seruiendu
 deo uiuent. Si sanguis aia-
 lium irrationabilium potat
 carnem emundare. sicut te
 qris uidebat scificabat siqs
 imundus asps; fuisse illo saque.
 mltomagis sangs x potat mudare
 animam. i plenissime iustifi-
 care. S; nequis putaret plena
 scificatione remudatione pueni-
 re aspione illi sanguinis legalis.
 sub i tulit apis carnis emudatio-
 ne scdm lege pillu dari. Et si
 dicet. Scificat qd caro et emu-

16
H